

**РОБЪРТ ХАЙНЛАЙН
ОТВЪД ЗАЛЕЗА
ЖИВОТЪТ И ЛЮБОВИТЕ НА
МОРИЙН
ДЖОНСЪН (МЕМОАРИ НА
ЕДНА ЛЕКО НЕРЕДОВНА
ЖЕНА)**

Част 27 от „История на бъдещето“

Превод от английски: Светлана Комогорова, 1998

chitanka.info

*На малките момиченца, пеперудките и котенцата
На Сюзън, Крис и на Джини
С любов,*

Р.А.Х.

*... Приятели, елате,
дордето не е твърде късно веч
да дирим нови светове — да
тръгнем
и да ударим с тежките весла
ехтящите бразди — че моя цел
е
на запад да отплувам и да
плувам
оттатък залеза и всичките
звезди,
дорде умра...*

*Тенисън,
„Одисей“*

I.

КОМИТЕТЪТ ЗА ЕСТЕТИЧНО ИЗТРИВАНЕ

Събудих се в едно легло с мъж и котарак. Мъжът ми беше непознат; котаракът — не.

Затворих очи и се опитах да събера мислите си — да закача думичката „сега“ за спомена от снощи.

Да, ама не. Такова нещо като „снощи“ нямаше. Последният ми ясен спомен беше как се возя в някакъв автобус за Ню Ливърпул; сетне нещо рече „тряс“, главата ми се фрасна в облегалката отпред, после някаква жена ми тикна в ръцете едно бебе и се заизнизвахме през аварийния изход — аз, гушнала котарака в едната си ръка и бебето — в другата... — и там видях един мъж, на когото дясната му ръка я нямаше...

Преглътнах и отворих очи. Непознат в леглото — все беше по-добре от мъж с чуканче вместо дясна ръка, от което блика кръв на поразия. Дали не беше кошмар? Пламенно се надявах да е така.

Ако не беше — какво ли съм направила тогава с бебето? И чие ли беше то? Морийн, така не бива. Да зарежеш бебе — това е непростимо.

— Пиксел, ти да си виждал едно бебе?

Котаракът дума не обели. „Невинна“ — реши съдът.

Баща ми навремето беше казал, че аз единствена от неговите дъщери мога да седна в църквата и да открия, че съм се насадила върху горещ лимонов пай... всеки друг първо би погледнал. Аз бях погледнала. Ама братовчед ми Нелсън... е, карай да върви.

Независимо от всякакви лимонови пайове, кървящи чукачетата и изчезнали бебета обаче, онзи непознатият продължаваше да си лежи в леглото ми, обърнал мършав гръб към мене — по-скоро като съпруг, отколкото като любовник. Не помнех да съм се женила за него.

И преди бях споделяла постелята си с мъже, че и с жени, и с напикани бебета, и с котараки, които те избутват до ръба на леглото, и

само веднъж с четирима бръснари. Обаче все пак искам да знам с кого спя — нали съм си старомодно момиче. Така че попитах котарака:

— Пиксел, кой е този? Познаваме ли го?

— Нееее.

— Е, я да видим тогава — положих длан на рамото му с намерение да го раздрусам и щом се събуди, да го питам къде сме се запознали — и дали сме се запознавали въобще.

Рамото му беше студено.

По-мъртъв не можеше и да бъде.

Това не е най-добрият начин да започнеш деня.

Грабнах Пиксел и мигом скочих от леглото. Котаракът протестираше.

— Няма ли да млъкнеш! Мама си има проблеми! — срязях го аз. Насилих таламуса си да спре поне за секунда, може би и за по-дълго и реших да не се втурвам през вратата и по коридора, както можеше и да стане... а да успокоя топката и да се опитам да преценя ситуацията, преди да се разпищя за помощ. Сигурно в същия този миг открих, че стоя тук по капли. Не че съм толкова стеснителна, ала наистина ми се струваше по-благоразумно да се облека, преди да докладвам на полицията за намерен труп. Без съмнение щяха да искат да ме поразпитат, а пък познавам ченгета, които биха се възползвали от какво ли не, за да те изкарат от равновесие.

Но я първо да огледаме този труп...

Като продължавах да стискам Пиксел, заобиколих леглото и се наведох. (Глът.) Не го познавах. Не беше от тези, с които бих поискала да си легна, дори когато е в цветущо здраве. А пък сега явно не беше — дюшекът от неговата страна беше подгизнал от кръв. (Два пъти „гльт“ и лека тръпка.) Кръвта бе изтекла от устата му или му бяха прерязали гърлото. Не бях сигурна, нито пък имах желание да проверявам.

Така че се дръпнах назад и се огледах за дрехите си. Подсъзнателно знаех, че стаята е хотелска — стаите под наем нямат същия вкус като частните домове. Беше луксозен апартамент. Доста време ми отне да претършувам всички шкафове, шкафчета, ниши, чекмеджета и т.н... и после пак отначало, тъй като първият опит не

доведе до никакъв резултат. При второто претърсване, макар да ровех много по-внимателно, не намерих дори и парцал — нито моя размер, нито неговия, нито мъжки, нито женски.

Та волю-неволю реших да се обадя на управителя, да му обясня какъв е проблемът и да го оставя да извика ченгетата. Да го помоля също за халат, кимоно или нещо от сорта.

Огледах се за телефон.

Александър Греъм Бел се беше родил напразно.

Спрях и се закахърих.

— Кучета ги яли! Къде ли са заврели тоя загубен телефон?

Безпльтен глас се обади:

— Мадам, бихме ли могли да ви предложим закуска? Гордеем се с нашето компле „Жътва“ — огромна купа с най-разнообразни пресни плодове; плато със сирена; кошница с току-що изпечени топли хлебчета, хрускави хлебчета, меки хлебчета с мармалади, желета, сиропи и белгийско масло. Печени барлопчета *en brochette*; бъркани яйца „Октавиан“; пушени недоносчета от саваната; фаркели в сладко-кисел сос; баварски щрудел; богат избор от обикновени и пенливи вина, бира трепач „Срайн“, кафе „Моча“, „Кона“, турско и „Проксима“ — смес или чисто; всичко това, придружено от...

Догади ми се; успях да се сдържа.

— Не искам закуска!

— Може би мадам ще пожелае нашето Събуждане след празник: богат избор от плодови сокове, гореща кифличка от собствената ни фурна, по ваш избор — изтънчени конфитюри и желета, чаша гореща напитка по ваш избор — засищаща, ала не и застрашаваща фигурата ви. Поднасяме всичко това заедно с последните новини, лека музика за фон или успокоителна тишина.

— Не ми се яде!

Гласът замислено проговори отново:

— Мадам, аз съм машина, програмирана да предлага храна и напитки. Да ви превключа ли на друга програма? Домакинство? Главен портиер? Инженерни услуги?

— Свържете ме с управителя!

Последва кратко забавяне.

— Услуги за гостите! Гостоприемство с усмивка! С какво можем да ви бъдем полезни?

— Свържете ме с управителя!

— Някакъв проблем ли имате?

— Ти си проблемът! Ти човек ли си или машина?

— Има ли значение? Моля ви, кажете ми с какво мога да ви помогна.

— Щом не си управителят, не можеш да ми помогнеш! Ти на тестиси ли я караш или на електрони?

— Мадам, вярно, аз съм машина, ала действам твърде гъвкаво. Паметта ми включва цялата програма на Прокрустовия институт по хотелиерство, както и обикновени изследвания върху всички случаи до снощи включително. Ако бъдете така любезна да ми посочите проблема си, веднага ще го съпоставя с прецедент и ще ви обясня как той е бил разрешен така, че гостът да бъде удовлетворен. Слушам ви.

— Ако не ме свържеш за нула време с управителя, гарантирам ти, че той ще разнесе на трески ръждясалата ти кратуна със секира и ще инсталира на мястото ѝ аналогов мозък „Бъроуз-Либи“. Кой е обръснал бръснаря? Какво пише за това в твоите изследвания, а? Дебил с дебил!

Този път се обади женски глас:

— Тук канцеларията на управителя. С какво можем да ви бъдем полезни?

— Махнете този мъртвец от леглото ми!

Кратка пауза.

— Домакинство, говори Хестър. С какво можем да ви бъдем полезни?

— В леглото ми има мъртвец. Това не ми харесва. Стаята изглежда разхвърляна.

Нова пауза.

— Компаньонски услуги „Цезар Август“ — за всеки вкус. Правилно ли съм разбрал: един от нашите джентълмени компаньони е починал в леглото ви?

— Изобщо не го знам кой е и какъв е. Знам само, че е мъртъв. Кой има грижата в подобни случаи? Рум сервизът? Онези, които изнасят боклука? Лекарят на хотела? Освен това искам да ми се сменят чаршафите.

Този път ми пуснаха и лека музика, докато чакам... и аз чаках: цели две опери от цикъла за „Пръстенът на нибелунгите“ чаках и

точно започна третата и...

— Счетоводство, говори мистър Мунстър. Тази стая не е била наета за двама души. Ще има допълнително...

— Виж какво, тъпанар такъв, става въпрос за труп. Според мене аз и един труп не сме двама души. Кръвта капе от дюшека по чергите ви. Ако веднага не изпратите тук някой от вашите, отиде ви килимът.

— Ще има и допълнителна такса за повредения килим. Това не е нормална амортизация.

— Грррр!

— Моля?

— Точно се глася да подпаля завесите.

— Губите си времето; завесите са огнеупорни. Но заплахата ви е записана. Според Закона за наемане на стаи, член седми, алинея „д“...

— Разкарайте тоя труп отгук!

— Моля ви, задръжете! Ще ви свържа с главния портиер.

— Само ме свържете и ще го застрелям още щом цъфне на вратата. Хапя. Драця. Устата ми се пени. Днес още не съм си постреляла.

— Мадам, моля ви, въздържайте се! Ние се гордеем с...

— После ще дойда в канцеларията ти и като те докопам, господинчо Мутра Мунстър, ще те вдигна от стола, ще седна аз на него, ще те метна през коляно, ще ти смъкна гащите и... споменах ли ти, че съм от „Херкулес Гама“? Повърхностно ускорение две и половина g. Такива като вас си ги гризваме за закуска. Така че стой си там и не ме подкокоросвай, иначе...

— Мадам, съжалявам, ала трябва да ви съобщя, че не можете да седнете на стола ми.

— Ха на бас!

— Защото нямам стол. Завинтен съм здраво за пода. А сега съм длъжен да ви пожелаая приятен ден и да ви прехвърля на охраната. Допълнителните такси ще бъдат вписани в сметката ви. Приятно прекарване в нашия хотел!

Цъфнаха почти веднага. Още се блещех срещу онези огнеупорни завеси и се чудех дали бих могла да се справя с тях също толкова добре, колкото Скарлет О'Хара — със завесите с Тара, или пък що не

взема да си спретна от тях една проста тога като на Евника в „Последните дни на Помпей“ (или тя май беше от „Кво вадис“) — и ония довтасаха: местният доктор, местният дръвник и местният маймун, последният — подкарал количка. След тях се набутаха и още няколко хаховци, докато накрая вътре се събрахме толкова народ, че можехме да започнем да се делим на отбори.

Нямаше защо да се притеснявам, че съм гола — като че ли никой не го забелязваше... което ме хвърли в смут. Джентълмените би трябвало поне да гледат похотливо. И едно подсвирване или някакъв израз на одобрение биха били съвсем на място. Всичко друго би накарало една жена да се чувства неуверена в себе си.

(Може би съм твърде чувствителна. Но откакто закръглих няколко стоака, придобих склонност всяка сутрин да се гледам в огледалото и да се чудя.)

Сред цялата тази тъпа натрапници имаше само една жена. Тя ме погледна и изсумтя, което ме накара да се почувствам по-добре.

После си спомних нещичко. Когато бях на дванадесет години, татко ми каза, че ще си имам сума ти проблеми с мъжете. Тогава му отговорих:

— Татенце, ама ти съвсем си превъртял. Аз изобщо не съм хубава. Момчетата и със снежна топка няма да ме замерят.

— Моля-моля, малко уважение! Не, не си хубава. Миризмата ти, скъпа ми дъще, миризмата ти. Трябва по-честичко да се къпеш... или някоя топла лятна нощ ще те изнасят и ще те претрепят.

— Ама аз се къпя всяка седмица! И ти го знаеш!

— В твоя случай това съвсем не е достатъчно. Помни ми думата.

Запомних думата му много добре и после разбрах, че баща ми е знаел какво приказва. Когато съм щастлива и доволна от живота, телесната ми миризма е кажи-речи като на разгонена котка. Само че днес не бях доволна от живота. Първо ме стресна онзи мъртвец, после ония бракми ме ядосаха... а това вече намирисва другояче. Една неразгонена котка може да се свре сред цяла тумба котараци и те хич няма да я погледнат. И мене не ме поглеждаха.

Дръпнаха чаршафа от моето доскорошно другарче по легло. Хотелският лекар огледа по-внимателно ужасната червена локва.

Наведе се, подуши и след това направи нещо, от което ме полазиха мравки: топна пръст в нея и го близна.

— Я опитай, Адолф! Да видим ти какво ще кажеш.

Колегата му (реших, че и другият е лекар) също опита кървавата каша.

— „Хайнц“.

— Не. „Скинърс“^[1].

— При цялото ми уважение, доктор Ридпат, съсипали сте си небцето с евтиния джин, с който се наливате. „Хайнц“. В онази бълвоч, „Скинърс“, има повече сол. И тя убива деликатния аромат на доматиите. А него вие изобщо не го усещате поради злоредните си навици.

— Десет хиляди, доктор Вайскопф? Равни залози.

— Ваш ред е. Какво бихте посочили като причина за смъртта, сър?

— Не се опитвайте да ми залагате капани, докторе. „Причината за смъртта“ си е ваша работа.

— Спиране на сърцето.

— Блестящо, докторе, блестящо. Но как така е спряло?

— В случая със съдията Хардейкърс години наред въпросът е бил: „Как така е още жив?“ Преди да изразя мнение, искам да го опна върху плочата и да го разпарчадосам. Може пък да съм прибързал със заключението си — току-виж излязло, че няма сърце.

— Защо ще го режете — за да разберете защо е умрял или за да сте сигурен, че няма да се съживи?

— Тук вътре май е доста шумно, а? Ще ни предоставите ли трупа? Трябва да го откарам в града.

— Само ми дайте формуляр 9-0-4 и го подписвам. Ще ви помоля обаче да се постараете гостите да не видят тая мърша. В гранд хотел „Август“ гостите не умират по стаите.

— Доктор Ридпат, аз уреждах дискретно подобни неща, преди вие незнайно как да се промъкнете през дипломната месомелачка.

— Не се и съмнявам, Адолф. Ще изиграем ли една игра след това?

— Благодаря, Ерик. Да.

— А после — вечеря заедно? Зенобия ще те очаква. Ще мина през моргата да те взема.

— Ох, извинявай, забравих! Ще водя моя асистент на Кметската оргия.

— Нямах проблеми. Зенобия никога не би пропуснала първия голям купон от Фиестата — ще отидем всички заедно. Така че вземи и асистентката.

— Той е мъж.

— Извини ме за вдигнатите вежди — мислех, че си ги отказал. Е, хубаво, вземи го.

— Ерик, не те ли потиска фактът, че си толкова циничен? Той е сатир, а не гъсок.

— Още по-добре. По залез, щом започне Фиестата, Зенобия би приела на драго сърце всяка галантна непристойност, която би могъл да ѝ предложи, стига да не ѝ потроши кокалите.

От всичкото това глупаво бърборене научих едно: не се намирах в Ню Ливърпул. В Ню Ливърпул не празнуват Фиеста — а пък този местен празник като че ли беше нещо като Флашинга в Мюнхен и Карнавала в Рио накуп, поомешани с Брикстънските бунтове. Значи не беше Ню Ливърпул. Кой град, коя планета, коя година, коя вселена — това тепърва щях да уточнявам. После щях да проверя и какво може да се направи по въпроса със затрудненото положение, в което бях изпаднала. Дрехи. Пари. Граждански статут. След това — как да се прибера вкъщи. Обаче не се притеснявах. Докато тялото е топло, а червата — редовни, никой проблем не може да бъде друг освен дребен и временен.

Двамата доктори още се хилеха самодоволно един на друг, когато се усетих, че не съм чула и една дума на галакта. Нито дори на испангле. Говореха на английски — почти с твърдия акцент от детските ми години, с идиоми и речник, близки до диалекта на родния ми Мисури.

Морийн, ама това е пълен абсурд.

Докато лакейчетата се готвеха да изнесат трупа, маскиран като безименно нещо, увито в бели покривки, съдебният лекар получи

подписано позволение от хотелския медик и двамата се застыгаха да си ходят. Спрях последния.

— Доктор Ридпат!

— Да? Какво има, госпожице?

— Казвам се Морийн Джонсън Лонг. Вие работите на щат в хотела, така ли?

— Може да се каже. Кабинетът ми е тук и съм на разположение, когато потрябвам. По служба ли искате да разговаряме? Бързам.

— Само един кратък въпрос, докторе. Как човек може да привлече вниманието на някой от хотелския персонал, който да е от плът и кръв? Като че ли попадам единствено на малоумни работи — а пък съм заседнала тук без дрехи и без пари...

Той сви рамене.

— Без съмнение няма да ви се наложи да чакате дълго някой да се появи, след като докладвам, че съдията Хардейкърс е мъртъв. Тревожете се за сметката, така ли? Защо не се обадите в агенцията за откриване на таланти, която ви е изпратила? Съдията сигурно има там текуща сметка.

— О! Докторе, аз не съм проститутка. Макар че, предполагам, погледнато от страни, изглежда точно така.

Той вдигна лявата си вежда толкова високо, че перуката му леко се килна и смени темата:

— Котенцето ви е много хубаво.

Предположих, че има предвид котарака ми, който си е котенце и половина — котарак с цвят на пламък (точно в тон с цвета на косата ми) със страхотни тигрови шарки. Будеше възхищение в няколко вселени.

— Благодаря, сър. Казва се Пиксел и е пътувал къде ли не. Пиксел, запознай се с доктор Ридпат.

Докторът протегна пръст към розовото му носле.

— Здравсти, Пиксел.

Пиксел му съдейства. Понякога не го прави — той си е твърдоглав. Подуши подадения му пръст, после го облиза.

Докторът се усмихна всеопрощаващо. След това дръпна пръста си, щом Пиксел реши, че ритуалната целувка е продължила достатъчно дълго.

— Добро момче! Къде го намерихте?

— На Терциус.

— Къде е това Натерциус? Да не е в Канада? Ммм... споменахте, че имате проблем с парите. Колко бихте искали за Пиксел — на ръка? Страшно ще се хареса на дъщеричката ми.

Не го прецаках. Можех, но не го направих. Пиксел не може да бъде продаден — не може да остане продаден, защото няма как да бъде заключен. За него каменните стени не са затвор.

— О, съжалявам. Не мога да ви го продам — не е мой. Той е член на семейството на моя внук — на един от внуците ми — и на жена му. Но Колин и Хейзъл никога не биха го продали. Не могат — той не е тяхна собственост. Той не е ничия собственост. Пиксел е свободен гражданин.

— Така ли? Значи сигурно тогава мога да го подкупя. Ти какво ще кажеш, Пиксел? Купища конски черен дроб, прясна риба, котешки бисквитки — всичко, което си пожелаеш. Колкото си щеш приятелски настроени мацета покрай тебе и ще ти оставим торбичките с искриците там, където са си. Е?

Пиксел взе да се върти в ръцете ми, което означава „пусни ме долу“ — тъй че го пуснах. Той подуши краката на доктора, после се отърка о него.

— С-с-я-а-а? — попита той.

— Трябваше да приемете предложението ми. Струва ми се, че се сдобих с котка — обади се доктор Ридпат.

— Не бих се обзаложила на това, докторе. Пиксел обича да пътува, но винаги се връща при внука ми Колин. Полковник Колин Кембъл. И жена му Хейзъл.

Доктор Ридпат за първи път наистина ме удостои с поглед.

— „Внук“. „Полковник“. Вие имате халюцинации, млада госпожице.

Изведнъж осъзнах как ли му изглежда всичко това. Преди да напусна Терциус, Ищар ме подложи на интензивен курс на лечение — кога минаха петдесет и две години! — а Галахад ми беше дал козметичен освежител и като че ли беше попрекалил с него. Галахад си пада по младичките, особено по червенокосите — той държи дъщерите ми близначки постоянно във вид на тинейджърки, а сега и трите изглеждаме като близначки. Пустият му Галахад! Галахад е

любимият ми съпруг, ако не се брои Теодор, но няма да се издам пред никого.

— Да, сигурно имам халюцинации — съгласих се аз. — Не зная къде се намирам, не зная кой ден сме, не зная какво е станало с дрехите ми, с парите ми, с чантата ми, не зная и как съм попаднала тук... освен че пътувах за Ню Ливърпул с автобус и май стана някаква катастрофа. Ако Пиксел не беше с мене, щях да се чудя аз ли съм, не съм ли аз.

Доктор Ридпат протегна ръка надолу; Пиксел му позволи да го вземе.

— Какъв беше автобусът, за който споменахте?

— Трансвременен автобус „Бъроуз“. Тръгнах от Телус Терциус в Буундок по времева линия две в галактична година 2149 или грегорианска 4368, ако предпочитате. Трябваше да пристигна в Ню Ливърпул по времева линия две, откъдето да продължа. Само че нещо се обърка.

— О, така ли? Хммм... И имате внук, който е полковник?

— Да, сър.

— А вие на колко сте години?

— Зависи как ги броите, докторе. Родена съм на Земята по времева линия две на четвърти юли 1882 г. Живях там до 1982 г. — един век минус две седмици — а после се преместих на Терциус и там ме подмладиха. Това беше преди петдесет и две години по личния ми календар. Съвсем наскоро минах интензивен курс, който ме подмлади повече, отколкото трябва — аз предпочитам да изглеждам по-зряла, а не момиченце. Но наистина имам внуци — и то не един-двама.

— Интересно. Ще ме придружите ли до моя кабинет?

— Мислите, че не съм с всички си!

Той не побърза с отговора.

— Нека да го кажа така: един от нас има халюцинации. Тестовете могат да покажат кой от двамата. Освен това сестрата, която работи при мене, е изключително цинична и без всякакви тестове може с почти абсолютна сигурност да определи на кого от нас са му изгърмели бушоните. Ще дойдете ли?

— Да, разбира се. И ви благодаря, сър. Но първо трябва да си намеря някакви дрехи. Надали мога да напусна тази стая преди това.

Не бях съвсем убедена дали това последното е вярно. Оная тайфа, която току-що се изниза оттук, без съмнение не поддържаше възгледите за „неприлично разголване“, които са били общоприети в Мисури по времето, когато съм се родила. От друга страна, там, където живееш сега, на Терциус, голотата у дома си беше нещо съвсем обичайно. Не шокираше дори и на най-пренаселените обществени места — все едно дочен гащеризон на сватба: доста необичайно, но какво пък толкова?

— О... Но Фестивалът тъкмо започва.

— Фестивал ли? Докторе, аз съм непозната на непознато място — точно това се опитвам да ви обясня.

— Ъ-ъ... ами тъкмо сега започва нашият най-голям празник. Теоретично погледнато, започва по залез, но мнозина се юрват още преди да гръмне пищовът. В момента процентът на голите хора по булеварда пред хотела сигурно е доста голям — вече са се понапили и си търсят партньори.

— Партньори за какво? — опитвах се да звуча съвсем невинно. Не си падам много-много по оргиите. Всичките тия колене и лакти...

— А за какво си мислите? Това е ритуал за плодовитост, моето момиче — да е изобилна реколтата. И надути коремите, ако става въпрос. Ако в момента е останала някоя девственица в този хубав град, всичките са надлежно заключени. Но никой няма да ви безпокои, ако просто ме придружите до кабинета ми — добави той, — а аз обещавам да ви намеря някакви дрехи. Гащеризон. Престилка на сестра. Нещо там. Така става ли, как мислите?

— Благодаря ви, докторе. Да!

— Ако бях на ваше място и продължавах да се притеснявам, щях да потърся някоя голяма хавлиена кърпа и да си направя от нея кафтан. Ще успеете ли да се справите за три минути? Не се мотайте, кукличке — месомелачката ме чака.

— Тъй вярно! — и се втурнах към банята.

Наистина си беше баня като баня, а не душ-кабина. Докато претърсвах апартамента за дрехи, бях забелязала вътре купчина кърпи. Сега ги огледах по-внимателно и видях две по-издути. Измъкнах едната и я разгънах. Еврика! Тази кърпа я биваше и за богат южноамериканец, висок метър и осемдесет и пет и наполовината на това широк. Един бръснач от аптечката я срязва по средата така, че да

мога да си мушна главата в процепа. А сега трябваше да намеря нещо, каквото и да е, с което да се препаша през кръста.

Докато се занимавах с това, пред сешоара — или по-скоро на мястото му — се появи човешка глава. Беше женска и доста хубава. Без тяло. През първите ми сто години сигурно щях да подскоча. Днес вече съм свикнала с реалистичните холограми.

— Опитвах се да ви хвана насаме — рече главата с гърлен баритон. — Говоря от името на Комитета за естетично изтриване. Май ви причинихме известни неудобства. За което искрено съжаляваме.

— Ще съжалявате и още как! Какво стана с бебето?

— Зарежете го бебето! Ще държим връзка — главата трепна и изчезна.

— Хей! Почакай!

Говорех на сешоара.

Доктор Ридпат вдигна поглед. Чешеше Пиксел под брадичката.

— Пет минути и четиридесет секунди.

— Съжалявам, че закъснях, но ме прекъснаха. Една глава се появи и ме заговори. Това често ли се случва тук? Или пак халюцинирам?

— Вие май наистина не сте тукашна. Това е телефон. Ето как действа: телефон, моля!

В рамка, обрамчваща доста тъп пейзаж, се появи глава — този път мъжка.

— Номерът, сър?

— Откажете — главата изчезна. — Такова ли беше?

— Да. Само че беше момиче.

— Разбира се. Вие сте жена, а обаждането ви е засякло в банята, така че компютърът ви е показал глава в съответствие с пола ви. Компютърът приспособява движенията на устните към думите... но картината си остава безлична анимация — освен ако не искате да ви виждат. Същото се отнася и за онзи, който се обажда.

— Разбирам. Холограма.

— Да. Елате! Много сте привлекателна с тази кърпа — добави той, — но по собствена кожа изглеждате още по-добре.

— Благодаря. — Тръгнахме по коридора, а Пиксел сновеше напред-назад пред нас. — Докторе, какво представлява „Комитетът за естетично изтриване“?

— Ъ? — той като че ли се изненада. — Убийци! Престъпници нихилисти! Вие откъде знаете за тях?

— От онази глава в банята. Телефонът — повторих му обаждането дума по дума.

— Хммм... Интересно — той не обели поведе и звук, докато не стигнахме до апартамента, където се помещаваше кабинетът му — на мецанина, десет етажа по-надолу.

Натъкнахме се на неколцина гости на хотела, „юрнали се, преди пищовът да гръмне“. Повечето бяха голи, като не броим домината на очите, но имаше и изцяло маскирани — като птици, животни или абстрактни фантазии. Една двойка беше облечена много крещящо — единствено с бои. Радвах се, че съм пременена с хавлиен кафтан.

Когато стигнахме кабинета на доктор Ридпат, останах в чакалнята, а той, предшестван от Пиксел, влезе в една вътрешна стая. Беше оставил вратата отворена — виждах и чувах всичко. Сестрата бе застанала с гръб към нас и говореше „по телефона“ с една мърмореща глава. Май в апартамента нямаше други хора. Въпреки това леко се изненадах, когато забелязах, че голата епидемия беше засегнала и нея: беше по обувки, бикини и касинка, а през ръката ѝ бе праметната бяла престилка — сякаш онзи, който се обаждаше, я беше хванал точно когато се съблича. Или преоблича. Беше висока, стройна брюнетка. Не виждах лицето ѝ.

Чух я да казва:

— Ще му съобщя, докторе. Довечера дръжте гарда. Ще се видим в пандиза. Чао — и тя леко се извърна: — Шефе, обади се Дафи Вайскопф. Готов е с предварителния доклад. Причина за смъртта: задушаване. Обаче... гледай сега каква е работата: в гърлото на тоя дъртак, преди да му ливнат отгоре онази помия, е бил натикан пластмасов калъф, съдържащ една прочута — или покрита с позор — визитна картичка: Комитет за естетично изтриване.

— Така си и мислех. Каква марка е бил кетчупът?

— Фър-край-ай-ай.

— Ама ти какво така си се забелила? Фестивалът започва чак след три часа!

— Виж какво, робовладелецо! Погледни онзи часовник там! Всяко „тик-так“ означава, че е изминала още една безценна секунда от живота ми. Виждаш ли колко показва? Пет и единадесет. В договора пише, че работното ми време е до пет.

— Пише, че си дежурна, докато аз не те освободя и че извънредните дежурства започват в пет.

— Нямахме пациенти и си обличах карнавалния костюм. Чакай само да го видиш, шефе! И поп ще се изчерви, като го погледне.

— Съмнявам се. Освен това има пациент и се нуждае от помощта ти.

— Добре де, добре де! Пак ще се маскирам като Флоранс Найтингейл!

— Не си прави труда — само ще загубим време. Госпожо Лонг! Моля, влезте и се съблечете.

— Да, сър. — Влязох веднага, смъквайки по пътя кафтана, който бях откъснала от банята. Разбихах защо го прави: всички благоразумни лекари ползват асистентки, когато преглеждат дами — това си е универсално положение. Мултиуниверсално даже. Ако случайно обстоятелствата са такива, че асистентката е по бикини, още по-добре — няма да се губи време с „ангелски одежди“ и тям подобни глупотевини. По времето, когато помагах на баща си и години наред работех в клиниката за подмладяване в Буундок и болницата към нея, бях изучила протокола. В Буундок сестрите носят дрехи само когато работата го изисква. Което ще рече: рядко, защото и пациентите обикновено са без дрехи. — Не „госпожо Лонг“, докторе. Обикновено ме наричат Морийн.

— Морийн да е. Това е Дагмар. Бут, запознай се с Алиса; Алиса, запознай се с Бута. Запознай се и с Пиксел, Дагмар. Той е онзи с късите крака.

— Здравсти, Морийн. Здравсти, Пиксел.

— Мьяаау.

— Здравей, Дагмар. Извинявай, че ще те задържат заради мене.

— Няма нищо, сладурче.

— Дагмар, или на мене ми е изгърмял бушонът, или на Морийн. На кого точно?

— Не може ли и на двамата? Отдавна си имам съмнения относно тебе, шефе.

— Обяснимо. Но на нея като че ли наистина ѝ е изпаднало нещичко от паметта. Поне нещичко. Плюс възможни халюцинации. Учила си *materia medica* по-скоро от мене. Ако някой иска да предизвика временна няколкочасова амнезия, какво ще използва?

— Ъ? Я не ми ги пробутвай тия, че си толкова бос. Алкохол, какво друго. Но може да бъде каквото си щеш — като ги гледам как децата ядат, пият, смъркат, пушат и си бият кажи-речи всичко, дето не се връща обратно.

— Не е алкохол. Резултат от алкохола, достатъчен като количество, за да причини това, е ужасен махмурлук с халитоза, тръпки, треска и кръвясали очи. Но я само я погледни — ясен поглед, здрава като кобила и невинна като пуделче в кош с чисто пране. Пиксел! Не там! Значи, какво търсим?

— Де да знам. Давай да почваме тогава, ако искаш да го намерим. Проба от урината. Кръвна проба. И слюнка ли?

— Естествено. И пот, ако събереш достатъчно.

— Вагинална намазка?

— Да.

— Почакайте — възразих аз. — Ако имате намерение да ровичкате из мене, бих искала да си взема един душ, да се поизмия малко.

— Не виждам как ще стане, сладур — учтиво отговори Дагмар. — Онова, което ни е нужно, е това, което можем да намерим там сега... а не след като измиеш греха. Не ми възразявай: не ми се ще да ти счупя ръката!

Затряях си. Наистина, когато ме преглеждат, искам да мириша на хубаво или изобщо да не мириша. Но като дъщеря на лекар (а нали и самата аз съм терапевт) знаех, че казаното от Дагмар има смисъл... щом търсеха наркотици. Не очаквах да намерят... но пък можеха и да намерят — няколко часа със сигурност ми се губеха. Или дни? Какво ли не би могло да се случи.

Дагмар ми даде една чашка да се изпишкам, взе ми кръв и слюнка и ми каза да се кача на магарето.

— Аз ли да взема пробата? Или шефът? Не ми се пречкай, Пиксел! И престани!

— Който и да е.

Истински загрижена сестра. Някои пациентки не понасят жени да ги пипат от кръста надолу, други ги е срам от мъжете. Що се отнася до мене, баща ми беше избил всички тия глупости от главата ми още преди да навърша десет години.

Дагмар се върна с разширител в ръце... и аз забелязах нещо. Брюнетка, казах. Беше гола, като не броим мъничките гащички — а те не бяха непрозрачни. Би трябвало да има тъмно вградено смокиново листо, нали така?

Не. Само телесен цвят и намек за Великото разделение.

Жена, която бръсне или по друг начин премахва къдравите си косми, се интересува дълбоко от секса за здраве. Обичният ми първи съпруг Брайън ми изтъкна това през Бежовото десетилетие — около 1905-тата година по грегорианския календар. Проверявала съм заключението на Брайън век и половина — безкрайни примери. Не броя подготовката за операция или за раждане. Онези, които го правеха, защото им харесва, бяха без изключение сърдечни, здрави, освободени хедонистки.

Дагмар не се готвеше да я оперират; съвсем очевидно не се готвеше и да ражда. Не, тя се готвеше да участва в сатурналии. Което щеше и да се докаже.

Това ме накара да изпитам топло чувство към нея. Брайън, благословена да е похотливата му душица, щеше да я оцени.

И така, както си бърборехме, докато вземаше пробите, тя научи най-важното от моите халюцинации и разбра, че не съм тукашна. Дагмар внимателно нагласяше проклетия разширител. Открай време не можех да ги понасям, макар че този беше с телесна температура и го манипулираха внимателно — така, както само една жена може да се справи с това, тъй като сама е минавала през него. Докато беше заета с това, ѝ зададох един въпрос, за да отклоня вниманието си от манипулациите:

— Дагмар, разкажи ми за този фестивал.

— Ла Фиеста де Санта Каролита? Ей, ама ти направо ме гръмна! Внимавай, сладурче, ще се нараниш!

Въздъгнах и се опитах да се отпусна. Санта Каролита е второто ми дете, родено през 1902 г. по грегорианския календар.

---

[1] Известни марки доматиен сос. Бел.пр. ↑

II. РАЙСКАТА ГРАДИНА

Спомням си Земята.

Познавах я, когато беше чиста и зелена — прекрасната невеста на човечеството — сладка, сочна и гальовна.

Говоря за собствената си времева линия, разбира се — под номер две и с кодово име „Лесли льо Кроа“. Но най-известните времеви линии — онези, които ги следи Времевият корпус за Кръга на Ороборос — по времето, когато съм родена, са представлявали една-единствена линия. Родена съм през 1882 година по грегорианския календар — само девет години след смъртта на Айра Хауард. През 1882 година населението на Земята е било някакви си милиард и половина.

Когато напуснах Земята само век по-късно, то беше прехвърлило четирите милиарда и се роеше на всеки тридесет години.

Спомняте ли си онази древна персийска басня за удвояващите се оризови зърна на шахматната дъска? Четири милиарда народ са нещо доста по-голямо от оризово зрънце — много скоро шахматната дъска вече не ви стига. По една от времевите линии земното население се разду до над тридесет милиарда и най-накрая апокалипсисът връхлетя; по друга крайт дойде още преди да прехвърлят десетте милиарда. Но по всички времеви линии доктор Малтус се смя последен.

Няма смисъл да оплакваме трупа на Земята — също толкова глупаво би било да плачем над празната какавида, когато пеперудата излети оттам. Но аз съм неизлечимо сантиментална и винаги ще ми е тъжно заради онова, което се случи със Старата къщурка на човечеството.

Детството ми беше щастливо и прекрасно.

Не само живеях на Земята, когато тя беше млада и хубава, но извадих и късмета да се родя сред една от най-прекрасните градини — Южен Мисури, преди хора и булдозери да опустошат зелените й хълмове.

Освен късмета с месторождението извадих и особено големия късмет да съм дъщеря на баща си.

Бях още съвсем малка, когато татко ми рече:

— Обична ми дъще, ти си една малка аморална негодница. Знам го, защото си се метнала на мене: умът ти щрака точно като моя. Ако не искаш този недостатък да те съсипе, трябва сама да си измислиш правила и да живееш според тях.

Помислих си за онова, което ми беше казал, и ми стана топло и хубаво отвътре. „Малка аморална негодница...“ Татко така добре ме познаваше!

— Какви правила да следвам, тате?

— Трябва сама да си ги избереш.

— Десетте Божии заповеди?

— Има и по-добри. Десетте Божии заповеди са за куците и сакати мозъци. Първите пет служат единствено за облага на поповете и властимащите; вторите пет са полуистини — нито пълни, нито адекватни.

— Добре, кажи ми за вторите пет. Какво трябва всъщност да гласят?

— Няма да ти наливам акъл в кофата, ленивке — трябва сама да го проумееш! — той се изправи внезапно, а аз се изтърколих от скута му и една не тупнах по дупе на земята. Така си играехме. Ако шавах бързо, се приземявах на крака. Ако не — точка за него. — Анализирай Десетте Божии заповеди — нареди ми той. — И ми кажи какво трябва да гласят. Междувременно ако само веднъж чуя за сръдни, когато майка ти те прати да си поговорим, по-добре си подложи читанката отзад в гащичките.

— Татко, ти няма да го направиш!

— Само пробвай, рошличке, и ще видиш. Обичам да те тупам.

Празна заплаха — и един шамар не съм изяла от него, след като пораснах достатъчно, за да разбирам за какво ми се карат. Но дори и преди това никога не беше ме удрял толкова силно, че да ме заболи дупето. Само сърцето ми се свиваше.

Татковият периметър беше Висшето правосъдие, а наказанията на мама бяха съвсем друго нещо. Тя се оправяше със средното и с низшето — с тънка жилава шибучица. Ох!

Баща ми страшно ме разглези.

Имах четирима братя и четири сестри: Едуард, роден през 1876 г.; Одри — през 1878, Агнес — 1880, Том — 1881, през 1882 г. съм дошла на бял свят аз, Франк се роди през 1884, после, през 1892 — Бет, Люсил — 1894. Джордж — през 1897 г. Аз отнемах на баща ми време, колкото три мои братчета и сестричета, че и отгоре. Да речем — колкото четири. Сега, като си мисля за това, не разбирам защо се занимавах с мене повече, отколкото с другите. Но без съмнение фактът, че прекарвах повече време с баща си, свърши работа.

Две стаи на първия етаж вкъщи представляваха клиниката и кабинета на баща ми. Прекарвах повечето си свободно време там — книгите му страшно ме привличаха. Според мама не трябваше да ги чета — медицинските книги бяха пълни с неща, в които една дама просто не би трябвало да се рови. Не подобава на дама. Неприлично е.

Баща ми ѝ беше казал:

— Госпожо Джонсън, в тези книги има някои грешки, които аз ще посоча на Морийн. Що се отнася до по-многобройните и по-важни истини, доволен съм, че Морийн иска да ги научи. „И ще познаете истината, и истината ще ви освободи“ — Евангелие от Йоана, глава 8, стих 32.

Майка ми намусено прехапа устни и не отговори. За нея Библията беше последната дума... докато татко бе свободомислещ — факт, който по онова време не признаваше дори и пред мене. Но баща ми познаваше Библията много по-добре от мама и вечно я затапваше с някой цитат — според мене много нечестен похват при спорове, но той се нуждаеше от това предимство, за да се справи с нея. Майка ми беше голям инат.

Мненията им се разминаваха за много неща. Но си имаха правила, които им позволяваха да живеят заедно, без да се стига до кръвопролития. Не само да живеят заедно, а и да споделят едно легло и да си раждат бебета едно през друго. Цяло чудо.

Мисля, че татко беше установил повечето правила. По онова време и на онова място от само себе си се разбираше, че бащата е главата на семейството и то трябва да го слуша. Може да не ми повярвате, но по онова време сватбеният обред изискваше булката да обещае, че ще се подчинява на мъжа си — винаги и във всичко.

Ако познавам майка си (а всъщност не я познавам), тя не е спазила това обещание по-дълго от половин час.

Но си бяха изработили практични компромиси.

Мама командваше домакинството. Бащиното ми царство бяха клиниката и кабинетът, както и плевнята, и външните постройките и всичко, свързано с тях. Баща ми се занимаваше с всички финансови въпроси. Всеки месец даваше на майка ми пари за домакинството, които тя харчеше, както намери за добре. Но той изискваше от нея да си записва разходите и всеки месец проверяваше счетоводството.

Закусвахме в седем, обядвахме по пладне, вечеряхме в шест часа; ако заради медицинската му практика се налагаше баща ми да яде по друго време, той уведомяваше мама — по възможност предварително. Но семейството сядаше на масата в определения час.

Ако татко беше там, той държеше стола на майка ми; тя му благодареше, после сядаше и тогава сядяхме и ние. Татко четеше молитвата — сутрин, обед и вечер. В отсъствието на баща ми брат ми Едуард настаняваше майка ми и тя четеше молитвата. От време на време караше някой от нас да изрече благодарностите — да се упражняваме. После се хранехме — и да се лигавиш на масата беше само една степен по-долу от държавна измяна. Но на децата не се налагаше да продължават да седят и да се въртят на стола, докато чакат възрастните да се наядат — всеки можеше да помоли за извинение и да стане от масата. Ала не можеше да се върне — дори ако откриеше, че е направил ужасна грешка, като например да забрави, че тази вечер има десерт. (Но мама се смияваше и позволяваше на детето да си изяде десерта в кухнята... ако преди това е нямало хленчове и лиготии.)

В деня, когато най-голямата ми сестра Одри постъпи в гимназията, баща ми разшири протокола. Както обикновено той настани мама на масата, след което тя каза:

— Благодаря, докторе.

Едуард, който беше с две години по-голям от Одри, настани по същия начин сестра ми на масата — но след като мама седна.

— Какво се казва, Одри? — попита мама.

— Казах го, мамо.

— Аз не чух.

— Благодаря, Еди.

— Моля, Од.

А после и ние, останалите, седнахме на масата.

И оттук нататък, щом някое момиче постъпваше в гимназията, по-голямото от него момче беше посвещавано в обряда.

В неделя обядвахме в един часа, защото всички освен татко ходехме на неделно училище, а заедно с него — на църква.

Баща ми не се бъркаше в кухнята. Мама не стъпваше в клиниката и в кабинета, дори за да почисти. Наемахме чистачка или някоя от сестрите ми вършеше тази работа, а като пораснах достатъчно, започнах да чистя и аз.

По неписано правило, което не се нарушаваше никога, нашите живееха в мир и покой. Според мен приятелите им ги мислеха за идеалната двойка, а техните рожби — за „онези хубави деца на Джонсън“.

Наистина, мисля, че бяхме щастливо семейство — всичките девет деца и родителите ни. Изобщо не си и помисляйте, че като сме живели при такава строга дисциплина, не сме се забавлявали. Страшно се забавлявахме — и вкъщи, и навън.

Но веселбата си я правехме преди всичко сами. Спомням си времена, години по-късно, когато като че ли американските деца не можеха да се забавляват, ако не разполагат с цял куп електрически и електронни джаджи. Ние нямахме такива измишльотини, но не ни липсваха. Горедолу по онова време господин Едисон беше измислил електрическата крушка, а професор Бел — телефона, но тези чудеса на съвременността не бяха достигнали в Тийбс, окръг Лайл, щата Мисури. Що се отнася до електронните играчки, думата „електрон“ тепърва щяха да я измислят. Но братята ми имаха шейни и каручки, а момичетата — кукли и шевни машини — играчки; имахме и много игри, които бяха обща собственост — домино, дама, шах, пръчици, лото, анаграми...

Навън се забавлявахме с игри, за които не трябваше нищо или почти нищо. Играехме една разновидност на бейзбола, наречена „скраб“, за която трябваша от трима до осемнадесет играчи плюс доброволните усилия на кучета, котки и една коза.

Имахме и други животни: от един до четири коня в зависимост от годината; крава на име Клитемнестра; кокошки, токачки, патици, чат-пат зайци и само едно лято — свиня на име Гуреливка. Баща ми продаде Гуреливка, когато се оказа, че не можем да ядем прасе, което

сме гледали. А и нямаше нужда да гледаме прасета — на баща ми му плащаха по-често с пушена шунка и бекон, отколкото с пари.

Всички ходехме на риболов, а момчетата ловуваха. Щом някое момче станеше достатъчно голямо, за да държи пушка (доколкото си спомням, като навършеше десет години), баща ми го научаваше да стреля. Учеше ги и да ловуват, но това не съм го виждала — момичетата не ги вземаха на лов. Не желяех да имам нищо общо с дрането и корменето на зайчета-байчета, а те бяха обичайният им дивеч, но страшно исках да се науча да стрелям... и направих грешката да го кажа на глас, точно когато майка ми можеше да ме чуе. Тя избухна.

— По-късно ще си поговорим за това — пошушна ми татко.

И си поговорихме. Горедолу след година, когато ми стана обичай да возя баща ми, щом го повикат някъде, без майка ми да знае, той започна да крие в каручката, отзад, под чувалите, малка пушка... и Морийн се научи да стреля... а особено добре научи как да не се застреля и всички правила за безопасност при работа с огнестрелно оръжие. Баща ми беше търпелив учител, който изискваше съвършенство.

Месец-два по-късно той ми рече:

— Морийн, ако запомниш на какво съм те научил, то може и да ти помогне да живееш по-дълго. Надявам се да е така. Тази година няма да се занимаваме с пистолета — ръцете ти още не са укрепнали достатъчно.

За нас, децата, целият свят беше игрище. Беряхме диви къпини, ходехме за орехи, търсехме шишарки и трънки. Правехме си излети и пикници. Когато някой от нас започнеше да се източва на ръст и да усеща копнежи — нови и прекрасни — ухажването също ставаше навън — викахме му „задиряне“.

Семейството ни не пропускаше да отбележи празниците — единадесет рождени дни, годишнината от сватбата на нашите, Коледа, Нова година, свети Валентин, рождения ден на Вашингтон, Великден, Четвърти юли (двоен празник — нали тогава и аз имах рожден ден) и Деня на признанието на десети август. Най-хубаво беше на Окръжния панаир — „най-хубаво“, защото баща ми участваше в надбягването с каруци и предупреждаваше пациентите си тази седмица да не се разболяват или да отиват при другия лекар, доктор Чадуик. Седяхме на

пейките и преграквахме от викане... макар баща ми рядко да обираше залозите. После идваха Все светии и Денят на благодарността и ето ти пак Коледа.

Това си е цял месец празници и всичките се празнуваха с шумно въодушевление.

А имаше и такива непразници, когато сядахме около масата и се надпреварвахме да вадим ядките от орехите, а татко и Едуард се надпреварваха да ги чупят, а мама или Одри ни четяха на глас за Кожения чорап или за Айвънхоу или пък Дикенс. Или пък пукахме пуканки и правехме топки от тях (всичко започваше да лепне!) или месехме шоколадови бонбони, или се събирахме покрай пианото и мама свиреше — тогава беше най-хубаво.

Имаше зими, когато всяка вечер си играехме на игри с правопис, защото Одри се беше заела много сериозно с това. Тя се разхождаше с речника на Макгъфи под едната мишница и „Американският правопис“ на Уебстър под другата с отнесен поглед и с мърдащи устни. Вечно побеждаваше в семейните игри — ние си го и очаквахме: състезанието обикновено беше между нея и Едуард, а аз се борех за второто място.

Одри се справи добре: първо място по правопис в прогимназията в Тийбс, когато беше в шести клас, а на другата година замина чак за Джоуплин, за да участва в регионалното състезание — само за да я бие някакво си гадно момченце от Рич хил. Но когато постъпи в гимназията, победи и в регионалното състезание и замина за Джеферсън сити, където спечели златен медал за най-добър правопис в Мисури. Майка ми и Одри отпътуваха заедно за столицата на щата за финалите и представянето — с карета до Бътлър, оттам — с железница до Канзас сити и пак с железница — до Джеферсън сити. Сигурно щях да ѝ завиждам — задето пътува, а не за златния медал — ако точно по онова време не се гласях да замина за Чикаго. Но това е друга история.

Особено добре си спомням един горещ юлски следобед — „циклон“, реши баща ми. И няма шега, няма измама — този ден минаха три торнада, едното — съвсем близо до къщата ни.

Нямаше страшно — веднага щом притъмня, татко ни изпрати в укрытието против бури и много внимателно помогна на мама да слезе по стълбите — тя пак беше в положение... трябва да е била със сестричката ми Бет. Останахме там три часа на светлината на газен

фенер, пихме лимонада и ядохме захарните бисквитки на майка ми — дебели, вкусни и засищащи.

Баща ни беше застанал на горното стъпало, а капандурата бе отворена, докато над нас не прелетя парче от плевнята на Ритърви.

Тогава майка ми му кресна — за първи и единствен път в наше присъствие:

— Докторе! Влизай вътре веднага! Нямам намерение да оставам вдовица, само за да си докажеш, че на всичко можеш да се опреш!

Баща ми послушно слезе долу, като преди това залости капака.

— Мадам — рече той, — както винаги срещу вашата логика не може да се възразява.

Всеки от нас си имаше определени домашни задължения горе-долу от шестгодишна възраст нагоре. Те бяха записвани и проверявани — по-късно и аз възпитавах собственото си котило, по-голямо от това на майка ми, според нейните правила.

О, моите правила не бяха точно като тези на майка ми, защото не живеехме в една и съща обстановка. Например едно от най-важните задължения на братята ми беше сеченето и цепенето на дърва; синовете ми не цепеха дърва, защото домът ни в Канзас сити се отопляваше с въглища. Обаче се грижеха за пещта, мъкнеха въглища, чистеха пепелта, влачиха я от мазето нагоре по стълбището и я изхвърляха.

На моите момчета не им се налагаше да носят вода, за да се къпем — в Канзас сити имахме течаща вода. И така нататък — синовете ми работеха също толкова здраво, колкото и братята ми, но по друг начин. Градската къща с електричество, газ и пещ с въглища не може да създаде условия за тежки домашни задължения като в селска къща през „веселите деветдесет“. Къщата, в която отраснах, нямаше течаща вода, никаква канализация, нито пък парно. Светехме си с газени фенери и свещи. На горния етаж печки нямаше... но решетки в тавана пропускаха нагоре топлия въздух.

Нашата беше една от най-големите къщи в градчето и вероятно най-модерната, тъй като татко бързо възприемаше всяко наистина полезно изобретение веднага щом то можеше да се намери. В това той съзнателно подражаваше на господин Самюел Клеменс.

Според баща ми господин Клеменс бе един от най-умните, а може би и най-умният човек в Америка. Господин Клеменс беше със

седемнадесет години по-възрастен от татко. Баща ми за първи път се беше запознал с „Марк Твен“ от историята за Скачащата жаба. Оттогава четеше всичко от господин Клеменс, което успееше да докопа.

В годината, когато съм се родила, татко писал на господин Клеменс, за да изрази възхищението си от „Наивници в чужбина“. Господин Клеменс му изпратил любезен и изпълнен с хумор отговор; баща ми го окачи в рамка на стената в клиниката си. Оттук нататък татко пишеше на господин Клеменс след всяка новоизлязла книга на Марк Твен. Като пряк резултат от това малката Морийн беше изчела де що има издадени произведения на господин Клеменс, сгущена в ъгъла на бащината си клиника. Майка й не четеше такива книги — смяташе ги за вулгарни и пагубни за морала.

Принудена съм да предположа, че майка ми познаваше неморалните книги по миризмата, тъй като никога, ама никога не беше чела нещичко от господин Клеменс.

И така, тези книги си стояха в клиниката и аз ги изгълтвах там от кора до кора заедно с още книги, които не се и мяркаха във всекидневната — не само медицински, но и такива безсрамно подривни неща като лекциите на полковник Робърт Ингерсол и (най-хубавото от всичко) есетата на Томас Хенри Хъксли.

Никога няма да забравя онзи следобед, когато прочетох съчинението на професор Хъксли за „Гадаренската свиня“.

— Татко — обадих се аз дълбоко развълнувана, — през цялото време са ни лъгали!

— Сигурно — съгласи се той. — Какво четеш?

Казах му.

— Е, за днес си чела достатъчно. Професор Хъксли е силно лекарство. Нека да поговорим за това. Ти как се справяш с Десетте Божи заповеди? Готова ли си с окончателната версия?

— Като че ли — отговорих.

— Засега колко са?

— Като че ли шестнадесет.

— Твърде много са.

— Ако просто ми позволиш да махна първите пет...

— Не и докато живееш в моята къща и ядеш от хляба ми. Виждала си ме да ходя на църква и да пея химни, нали така? Дори не

проспивам проповедите. Морийн, преструвката е крайно необходимо умение за оцеляване... където и да е, когато и да е. Да чуем последната ти версия на първите пет.

— Татко, ти си много гаден човек и ще свършиш зле.

— Не и докато мога да увъртам. Стига инат.

— Тъй вярно. Първа заповед: да отдаваш публично дан на Бога, предпочитан от обществото, без да се кикотиш и дори да се усмихваш в шепа.

— Давай нататък.

— Не си създавай истукани, които могат да подразнят властимащите, особено госпожа Пуританка — и *exempli gratia*, точно затова в учебника ти по анатомия клиторът не е показан. Това няма да се хареса на госпожа Пуританка, защото тя няма такъв.

— Или пък може нейният да е колкото банан — допълни баща ми, — но тя да не иска никой да разбере. При цензурата няма логика, но също като при рака е много опасно да не й обръщаш внимание, когато се прояви. Мила ми щерко, целта на втората заповед е просто да подсили първата. „Истукан“ е всеки идол, който може да съперничи на официалния Бог — това няма нищо общо със скулптурата и резбата. Давай нататък.

— Не произнасяй напразно името Божие... което значи: недей да ругаеш, не казвай дори „пусто да остане“ или „невидяло се“, или „мътните го взели“, или да използваш някоя от онези, лошите думички или каквото и да било, което мама може да сметне за вулгарно. Тате, тука има нещо, което няма смисъл. Защо „вагина“ е чиста дума, а пък „путка“ — мръсна? Разгадай ми я тази гатанка.

— Както излизат от устата ти и двете са мръсни, мушморок, освен ако не си приказваш с мене... а тогава ще използваш латинските медицински термини от уважение към професията ми и белите ми коси. Разрешава ти се да казваш под носа си англосаксонския синоним само ако никой не те чуе.

— Понякога ми харесва, но не успях да анализирам защо. Номер четири...

— Чакай малко. Прибави към номер три: не кълцай инфинитивите и не раздърпвай причастията. Избягвай граматичните грешки и употребените не на място думи. Почитай благородната

английска реч, езика на Шекспир, Милтън и По и той ще ти служи до края на живота ти.

— Татко, ама това беше без да искам! Исках да...

— Оправдавай се, оправдавай се. Я да чуем номер четири.

— Заповед номер четири. Ходи на църква в неделя. Усмиввай се и се дръж прилично, но гледай да не лицемерничиш прекалено. Не позволявай на децата си — ако и когато имам деца — да играят пред къщи в неделя или да вдигат твърде много шум вътре. Поддържай църквата с дела и пари, без да е твърде показно.

— Морийн, добре го каза. Само за жена на проповедник си.

— Ох, ама си и ти, татенце — по-скоро бих станала курва!

— Двете не са несъвместими. *Continuez, ma chère enfant.*

— *Mais oui, mon cher papa.* Почитай баща си и майка си пред очите на другите. Но напуснеш ли веднъж дома си, животът си е твой. Не ги оставяй да те водят за носа. *Mon papa*, ти сам го каза... ама на мене не ми харесва особено. Аз те почитам, защото така искам. И нямам нищо против мама — просто говорим на различни езици. Но съм ѝ благодарна.

— Избягвай благодарността, миличката ми — тя причинява киселини в стомаха. Като се ожениш и аз умра, ще поканиш ли Адел да живее при тебе?

— Ъ... — млъкнах. Нямах отговор.

— Помисли си! Помисли си много внимателно още сега... защото всеки отговор, който би дала прибързано, докато гробът ми е още пресен-пресен, няма как да не е погрешен. Следващото.

— Не убивай. Тоест, това означава да не лишаваш от живот неоправдано никого. Другите убийства са няколко вида и всеки от тях трябва да бъде анализиран. Все още работя над това, татко.

— И аз. Само помни, че човек, който яде месо, е на същото морално равнище като касапина.

— Тъй вярно. Не прелюбодействай... това означава: не забременявай, не хващай срамна болест, не давай повод на госпожа Пуританка дори да те подозира и преди всичко — не позволявай съпругът ти да се усети; това ще го направи нещастен... а може и да се разведе с тебе. Татко, мисля, че аз изобщо няма да се изкуша от прелюбодеяние. Ако Бог беше решил жената да има повече от един мъж, щеше да направи повече мъже... а не едва да стигат.

— Кой каза бил решил? Че не му чух името.

— Казах „Бог“, но знаеш какво имам предвид!

— Знам, знам. Затъваш в теология — бих предпочел да вземаш лауданум. Морийн, когато някой говори за волята Божия и за намеренията Господни или природни — в случай че го е страх да каже „Господ“, — веднага разбирам, че пробутва фалшиво златно кюлче. Понякога на себе си, както ти току-що направи. Да прозреш морален закон във факта, че се раждат толкова мъже, колкото и жени, значи да наготвиш цяла тенджерка яхния от една стридка; това е толкова хлъзгаво, колкото и „*Post hoc, propter hoc*“.

Що се отнася до твоята увереност, че никога няма да се изкушиш — още си с жълто около човката и само година след първия мензис... и си мислиш, че знаеш всичко, което трябва за заплахите на секса... също като всяко момиченце на твоите години в цялата история на човечеството. Така че давай! Прескочи плета със затворени очи. Разбий сърцето на съпруга си и съсипи достойнството му! Посрами децата си! Превърни се в махленски скандал! Нека тръбите ти се напълнят с гной и после някой касапин ти ги накълца в мръсна задна стаичка без обезболяващо. Давай, Морийн! Света го пиши загубен за любов. Защото тъкмо дотам ще те докара едно нескопосно прелюбодеяние: освен това ще легнеш рано-рано в гроба, а децата ти никога няма да споменават името ти.

— Ама, татко, аз казах, че трябва да бягам от прелюбодеянието — то е твърде опасно. Мисля, че мога да го избегна — усмигнах му се и изрецитирах:

Живяла девойка на име Елена...

Баща ми подхвана:

*която се пазела неомърсена
чрез мисли за Господ,
и болест заразна
и за това, че да надуеш корем е опасно...*

— Да, знам — нали аз те научих на това стихче. Морийн, ти не успя да споменеш най-безопасния път към благоразумното прелюбодееяние. И все пак знам, че си го чувала — споменах ти го в деня, когато те помолих да прецениш колко често мъжете в този окръг прескачат чужди плетища.

— Сигурно съм го пропуснала, татко.

— Знам, че го споменах. Ако ти се наложи, кажи на мъжа си какво те гризе, помоли го за разрешение, за помощ, помоли го да ти бъде опора.

— О, да! Ти наистина ми разказа за две такива двойки в нашия окръг... но така и не разбрах кои са.

— Не исках да разбереш. Затова те подведох малко.

— Досетих се, сър, нали ви познавам. Ала въпреки това не успях да се сетя кои са. Но татко, това ми изглежда толкова недостойно! И няма ли моят... ъ-ъ... съпруг да се разгневи ужасно?

— Може да се надуе, но няма да се разведе само задето си го попитала. После току-виж ти помогнал въз основа на здравата теория, че може да си навлечеш още по-голяма беля, ако каже „не“. И... — тук татко се подсмихна, — вероятно ще открие, че тази роля му харесва.

— Татко, аз съм шокирана!

— Тогава го преодолей. Безучастните съпрузи са нещо обичайно, откакто свят светува — всеки си е донякъде воайор... особено мъжете, но и жените не правят изключение.

— Чакай малко, моля те! Искам да поговорим още за това. За прелюбодееството.

— Точно това не искам. Помисли си за всичко, но да не съм чул и дума по темата поне две седмици напред. Следващата.

— Не кради! Тази не можах да я направя по-добра, татко.

— Би ли откраднала, за да нахраниш дете?

— Ъ-ъ... да.

— Помисли си и за други изключения: ще си поговорим за това след година-две. Но е хубаво общо правило. Защо обаче не искаш да крадеш? Имаш ум бръснач; сигурно можеш цял живот да се изхранваш с кражби. Защо не желает?

— Ъх...

— Недей да ми сумтиш.

— Татко, караш ме да побеснея! Не крада, защото съм прекалено горда, ма'а му ста'а.

— Точно така! Страхотно! По същата причина и не мамиш в училище и при разните игри. Гордост. Собствената ти представа за себе си.

*„На себе си ти верен винаги бъди,
тъй както идва ноц след ден...“*

— ... за никого не ще си ти фалшив.“ Да, сър.

— Обаче онзи израз не го произнесе правилно. Повтори го цялото, но този път както трябва: ти не крадеш, защото...

— ... съм прекалено горда... *мама му стара!*

— Така. Представата за собствената ти гордост е най-силният възможен подтик към правилното поведение. Твърде горда, за да крадеш, твърде горда, за да мамиш, твърде горда, за да вземаш бонбонките на малките дечица или да буташ мънички патенца във водата. Морийн, моралният кодекс на едно племе трябва да се основава на племенното оцеляване... но при индивидуално-правилното поведение всичко се крепи на върха на гордостта, а не на личното оцеляване. Ето защо капитанът потъва с кораба си; ето защо „стражът умира, но не се предава“. Човек, който няма за какво да умре, няма и за какво да живее. Следващата заповед.

— Саймън Легри. Не лъжесвидетелствай срещу ближния си. Преди ти да ме поквариш...

— Кой кого е покварил? Аз съм възмущение на високата нравственост... тъй като съвсем точно знам защо се държа, както се държа. Когато се захванах с тебе, ти нямаше никакъв морал и поведението ти беше наивно-безсрамно като на коте, което се опитва да се скрие на голия под.

— Да, сър. Та исках да кажа: докато ти не ме поквари, си мислех, че деветата заповед означава: не лъжи. Но всичко, което казва тя, е, че ако отидеш в съда да свидетелстваш, трябва да кажеш истината.

— Топло-топло.

— Татко, ама ти не ме остави да довърша!

— О, Морийн — моля за извинение. Продължавай.

— Казах „не изричай лъжи, които могат да наранят другите“, но имах намерение да добавя „... ама тъй като да знаеш предварително докъде могат да навредят, единственото сигурно правило е изобщо да не лъжеш“.

Доста дълго татко не каза нищо. Накрая се обади:

— Морийн, с тази няма да свършим за един следобед. Лъжецът е по-лош и от крадец... и все пак бих се разбрал по-скоро с лъжец, отколкото с някого, който се гордее, че казва истината, винаги истината и цялата истина независимо от всичко, което значи: „Без значение кого ще нарани това, без значение чий живот ще съсипе.“ Морийн, човек, който самодоволно се гордее, че казва само голата истина, е садист, а не светец. Има най-различни лъжи — неистини, измислици, неверни твърдения и т.н. Като упражнение за мускулите на ума...

— Умът няма мускули.

— Брей, че си ми умничка. Не продавай на краставичар краставици. Твоят ум няма мускули и точно това искам да оправя. Опитай да разделиш на категории с помощта на логиката различните видове неверни твърдения. После се реши кога и къде би могла да се използва морално всяка една, ако изобщо е възможно... а ако не — защо. Задачката трябва да ти попречи да вършиш пакости през следващите четиринадесет-петнадесет месеца.

— О, тате, толкова си ми добричък!

— Спри да се заяждаш или ще ти отупам праха от гащите. Донеси ми предварителен доклад след месец-месец и половина.

— Да бъде волята ти! Папа, имам и един специален случай: „Недей да лъготиш майка си, иначе ще ти измият устата със сапун за пране.“

— Поправка: „Недей да лъготиш майка си така, че да те хване.“ Ако някога ѝ разкрия голата истина за нашите частни разговори, ще трябва да се махна от къщи. Ако хванеш Одри да се натиска с онзи съмнителен младок, дете напоследък все я търси, какво ще кажеш на майка си?

Е, с това татенцето ме изненада. Наистина бях хванала Одри да се натиска... и ме гризеше подозрението, че не е минало само с натискане. А това ме тревожеше.

— Нищичко няма да кажа на мама!

— Добър отговор. Но на мене какво ще кажеш? Знаеш, че не споделям моралистичното и пуританско отношение на майка ти към секса, както и че няма да използвам нищо от онова, което ми кажеш за Одри, за да я накажа, а само за да ѝ помогна. Е, какво ще кажеш на татко си?

Усетих как стените ще ме смачкат — бях притисната между верността към татко и обичта си към кака, която винаги ми беше помагала и се бе държала добре с мене.

— Аз... такава... Хич нищичко няма да ти кажа, 'гати!

— Ура! Прескочи летвата, без дори да я закачиш! Адски си права, миличка: в училище не клюкарим, не правим признания от името на някой друг. Но недей да казваш „'гати“. Казва се „ега ти“, щом държиш да го кажеш.

— Да, сър. Хич нищичко няма да ти кажа, ега ти, за Одри и онзи, нейния. *И, мили Боже, ако има такъв — нека сестра ми не забременее, защото майка ми ще се затръшка и въобще — ужасна работа. Да бъде твоята воля... ама не чак дотам. Морийн Джонсън. Амин.*

— Хайде тогава да се справим бързо с номер десет и да минем към онези, които Мойсей не си е направил труда да свали от планината. Номер десет май не е проблем за тебе. Да си пожелавала нещо напоследък?

— Май не. Защо е забранено да пожелаваш жената на ближния си, но не и да пожелаваш мъжа на ближната си? Недоглеждане на Йехова или какво? Или наистина в днешно време ловният сезон за съпрузи е открит?

— Не знам, Морийн. Предполагам, че е просто надувка от страна на някои древни евреи, които дори не са могли да си представят, че на жените им ще се прииска да прескочат плета, след като си имат такива мъжаги и герои вкъщи. Старият завет не поставя жените кой знае колко високо — започва се още с това, че Адам хвърля вината върху майка Ева... а после става още по-зле. Но тук, в окръг Лайл, щата Мисури, това си е забранено... и ако някоя тукашна женичка те хване да мяташ белтъци към мъжа ѝ, най-вероятно ще ти избоде хубавите зелени оченца.

— Нямам намерение да я оставя да ме хване. Но да предположим, че е обратното. Да предположим, че той ме желае или

поне така изглежда. Ако например ме щипне по дупето?

— Ей, ей! Кой беше, Морийн! Кой го направи?

— Хипотетичен случай, *mon cher pere*.

— Много добре. Ако пак те щипне хипотетично, можеш да му отговориш хипотетично по няколко хипотетични начина. Можеш хипотетично изобщо да не му обърнеш внимание, хипотетично да се престориш, че десният ти *gluteus maximus* е зле — или той е левак?

— Не знам.

— Или да прошепнеш хипотетично: „Не тук. Да се срещнем след църква.“

— Татко!

— Ти повдигна въпроса. Можеш също хипотетично да го предупредиш, че ако още веднъж те щипне хипотетично, ще го издадеш на хипотетичния си баща, който си има и хипотетичен камшик, и хипотетична пушка. Можеш да ми го кажеш на ушенце или така да креснеш, че да го чуе цялото паство барабар с хипотетичната му жена. По избор на дамата. Чакай малко. Ти каза, че е нечий мъж, нали така?

— Не съм. Но мисля, че това се предполагаше в хипотезата.

— Морийн, щипване по задника е израз на съвсем определени намерения. Ако го насърчиш, то води след три кратки стъпки към копулация. Ти си млада, но физически си зряла жена, способна да забременее. Имаш ли намерение да добиеш женственост в пълна форма в съвсем недалечно бъдеще?

III.

ЗМИЯТА В ГРАДИНАТА

Въпросът на баща ми дали се каня да се отърва от девствеността си или не, ме разстрои, защото от седмици вече само това ми беше в главата. Или може би от месеци. Така че отговорих:

— Разбира се, че не! Как можа да си го помислиш, татко?

— Събранието се закрива.

— Сър?

— Мислех, че сме те излекували от този вид банални малки лъжи. Виждам, че не сме, така че не ми губи повече времето. Ела пак, когато почувстваш нужда от сериозен разговор — той се врътна заедно със стола към бюрото си и отвори едно чекмедже.

— Татко...

— Ъ? Още ли си тук?

— Моля те, татко. Напоследък все това ми е в ума.

— Кое?

— Това. Да изгубя девствеността си. Да ми разкъсат ципата.

— Медицинският термин е „химен“, както знаеш — изръмжа той. — „Ципа“ влиза в онзи списък с англосаксонските синоними, макар че тази думи не носи точно проклятието на онези, другите. Ама не ми говори за „губене“, когато всъщност ще спечелиш правото си да раждаш — върховния статус на една жена, който биологичното ти наследство прави възможен.

Замислих се над думите му.

— Татко, както го представяш, ми звучи толкова привлекателно, че бих изтичала веднага навън да намеря някой, който да ми помогне с разкъсването на химена ми. Още сега. Веднага. Така че би ли ме извинил? — и понечих да стана.

— Ей! Я не мърдай оттам! Щом имаш такова намерение, няма да те заболи, ако изчакаш още десетина минути. Морийн, ако беше юница, щях да кажа, че си готова да те обслужат. Само че не си: ти си човек, девойче в една сложна и нередко жестока култура. Мисля, че ще

е по-добре да поизчакаш година-две. Можеш дори да отидеш девствена под венчило — въпреки че като лекар знам, че в тези модерни времена това не се случва кой знае колко често. Та... коя е единадесетата заповед?

— Не се оставяй да те хванат.

— Къде си крия „френските гумички“?

— В долното чекмедже отдясно, а ключът е в горната лява преградка — точно на обратно.

Не го направих същия ден, нито пък същата седмица. Нито пък същия месец. Но не минаха кой знае колко месеци.

Направих го около десет часа сутринта в един благоуханен ден през първата седмица на юни 1897 година, само четири седмици преди петнадесетия ми рожден ден. Мястото, което избрах, беше пода на съдийската ложа на окръжния хиподром, на сгънат конски чул, постлан върху голите дъски. Познавах мястото, защото бях прекарала много мразовити утрини в същата съдийска ложа, измервайки времето на баща ми, докато тренираше с конете. Когато за първи път измервах времето бях на шест години и трябваше да държа хронометъра с две ръце — толкова беше тежък.

През юни 1897 година отидох там решена да го направя — с презерватив и дамска превръзка в чантата, тъй като знаех, че може да шурне кръв и ще трябва да убедя майка си, че ми е подранило с три дена.

Съучастникът ми в това „престъпление“ беше един мой съученик от гимназията на име Чък Пъркинс — с една година по-голям от мене и горе-долу с една глава по-висок. Дори не си въобразявах по детински, че съм влюбена в него, но се преструвахме на влюбени (той може и да не се е преструвал, но откъде да знам?) и прогресивно се съблзнявахме един друг през цялата учебна година. Чък беше първият мъж — момче, пред когото разтворих устните си за целувка... и впоследствие формулирах нова „заповед“: „Разтваряй си устните само ако имаш намерение да си разтвориш и краката“ — защото открих, че целуването ми харесва.

Как ми харесваше само! Устата на Чък беше сладка; не пушеше, миеше си зъбите редовно и те бяха здрави като моите, а езикът му

беше сладък и мил. По-късно прекалено често съм се натъквала на мъже, които не се грижат за устата и дъха си... и не си разтварях устните. Нито пък краката.

И до днес съм убедена, че целувката с език е по-интимно нещо от съвкупляването.

В подготовката за тази среща бях следвала и моята четиринадесета заповед: „Пази тайните си местенца чисти като варени яйца, иначе в църквата ще воняш“, към която баща ми, похотливецът, добави: „... и за да задържиш любовта на съпруга си, когато си хванеш такъв.“

На хиподрума оставихме коня и двуколката на Чък в една от големите празни плевни с торба овес на врата и се изкачихме до съдийската ложа. Аз водех — нагоре по стълбите през покрива на голямата ложа към капандура в пода на съдийската ложа. Запретнах си полите и се заизкачвах пред Чък — страхотно ми харесваше скандалната гледка, която представлявах. О, Чък беше виждал краката ми и преди, но те, мъжете, обичат да си зяпат.

След като и двамата се качихме, накарах Чък да затвори капака и да изтика върху му един тежък сандък.

— Сега не могат да ни хванат — весело казах аз и се обърнах.

— Но могат да ни гледат, Мо. Отпред се вижда всичко.

— На кого му пука? Само не заставай пред съдийската пейка. Ако ти не ги виждаш, и те не те виждат.

— Мо, сигурна ли си, че го искаш?

— Че нали затова се качихме тук? Я ми помогни да постеля този чул. Ще го сложим на два ката. Съдиите си го постилат, за да не си натъртят нежните задни части. Ще пази и моите от трески, както и твоите колене.

Чък не обели и дума. Изправих се и го погледнах. Не приличаше на мъж, на когото му предстои една така отдавна желана и радостна консумация — изглеждаше като изплашено момченце.

— Чарлз... сигурен ли си, че го искаш?

Той ме погледна стреснато.

— Бял ден е, Мо. Тук се вижда ужасно. Не можем ли да си намерим някое закътано местенце около Осейдж?

— Буболечки, комари и хлапета, преследващи мускусни пльхове. И ще ни налетят, точно когато сме най-заети. Не, благодаря, господине.

Но, Чарлз, миличък, мислех, че и двамата сме съгласни? Със сигурност аз не искам да те насилвам за нищо. Имаш ли нещо против да се откажем от пътуването до Бътлър? (Бях се оправдала пред нашите, че отивам в Бътлър на покупки и съм помолила Чък да ме закара нея сутрин.)

— Ами добре, Мо, няма, щом не искаш да ходим.

— Тогава би ли имал нещо против да наминем към Ричард Хейзър? Трябва да говоря нещо с него. Чък, усмихвам се и говоря нежно... но бих искала хубаво да те разтрия с бейзболна бухалка!

— Ъ... Мо? Нещо не е наред ли?

— И да, и не. Знаеш защо дойдохме тук. Ако ти не искаш да си ми първият, Ричард ми даде да разбера, че той иска. Не съм му обещала нищо... обаче му казах, че ще си помисля — погледнах Чък и сведох очи. — И наистина си помислих и реших, че ти ще си... че те искам още оттогава, когато ме качи на камбанарията. На великденското тържество на училището. Нали се сещаш? Но, Чарлз, ако си променил решението си... не желая слънцето да залезе, а аз да съм още девствена. Та би ли ме откарал до Ричардови?

Жестоко, казвате? Е, не. Няколко минути по-късно изпълних обещаното. Ала мъжете са много по-плахи от нас; понякога единственият начин, по който можеш да накараш някого да се размърда, е да го поставиш във възможно най-остра конкуренция с друг мъжкар. Това и котките го знаят. Като казвам „плах“, нямам предвид „бъзлив“. Един мъж — онзи, когото аз смятам за мъж — посреща спокойно смъртта. Ако бъде изненадан в разгара на акта... може да се потресе до мозъка на костите си.

— Не съм променил решението си! — каза го много натъртено.

Усмигнах му се с най-слънчевата си усмивка и разтворих ръце.

— Тогава ела тук и ме целуни така, че да ме убедиш!

Той го направи и пак се разпалихме. Бях се поохладила, когато се дръпна и взе да бяга по тъча. По онова време още не бях чувала думата „оргазъм“ — не съм сигурна дали през 1897 г. вече е била измислена — но си бях експериментирала насаме и знаех, че е възможно вътре в мене да избухне нещо много подобно на фойерверк. Към края на целувката усетих, че се приближавам към тази точка.

Отдръпнах лице, колкото да измърморя в устата му:

— Скъпи, ще си съблека всичките дрехи, ако поискаш.

— Ъ? Да!

— Искаш ли ти да ме съблечеш?

Той взе да ме разсъблича — или поне се опитваше — докато аз разкопчавах и развързвах всичките копчета, копчелъци, връзки и връзчици пред него. След малко бях гола-голеничка като жаба и готова да избухна в пламъци. Весело заех поза, която бях упражнявала, и го оставих да ме разгледа. Дъхът му секна, дъхът, а аз усетих как нещо вътре в мене започна да гори.

Приблжих се към него и взех да го разкопчавам. Срамуваше се и не бързах. Все пак го накарах да си свали панталоните и гащите. Сложих ги върху моите на сандъка и полегнах на постелята.

— Чарлз...

— Идвам!

— Имаш ли предпазител?

— К'во?

— „Веселата вдовица“.

— О... Господи, Мо, ама как да си купя? Няма начин — нали съм само на шестнадесет! Има ги само при Поп Грийн... а той ги продава на женени или ако си навършил двадесет и една. — Горкичкият, изглеждаше съвсем смачкан.

— А ние не сме женени, нито пък искаме да се женим — додадох тихо аз. — Не и така, както ожениха Джо и Амелия. Майка ми ще прерита. Но... стига си се кахърил и ми подай чантата.

Взех я и извадих кондома.

— Да си докторска щерка си има определени предимства, Чък. Гепих го, докато чистех клиниката на баща ми. Я да видим как ще ти стои. — Всъщност исках да проверя неговата чистоплътност. На някои от съучениците ми и от двата пола нямаше да им навреди бащин съвет и малко топла вода със сапун.

Чък изглеждаше чист и миришеше на сапун — май се беше мил също толкова неотдавна, колкото и аз. Понамирисваше на мъж, но на чисто. Дори и на онази възраст вече схващах разликата.

Бях весела и щастлива. Колко мило от негова страна — да ми предложи една така добре поддържана играчка!

Беше само на сантиметри от лицето ми. Изведнъж се наведох и бързичко го целунах.

— Ей! — Чарлз едва не изпищя.

— Шокира ли се, мили? Ама той е такъв един хубав и сладък, че ми се прищя да го целуна. Не исках да те шокирам.

— Не се шокирах. Тъх... хареса ми.

— Би ли се прекръстил като го казваш?

— Да, наистина, много ми хареса!

— Хубаво. — Изчаках го да стане готов. — А сега ме вземи, Чарлз.

Бях непохватна и неопитна, ала ми се налагаше аз да го водя — внимателно, тъй като вече веднъж бях наранила гордостта му. Чарлз бе дори по-неопитен и от мене. Вероятно това, което знаеше за секса, го беше научил по бръснарниците, кръчмите и зад плевните — от невежото фукане на местните ергени... докато аз го бях чула от моя старец — мъдрия доктор, който ме обичаше и искаше да бъда щастлива.

В чантичката си носех и друго лекарство — „вазелин“, но нямаше нужда! Бях хлъзгава като варено ленено семе.

Въпреки това...

— Чарлз! Моля те, миличък! Недей толкова бързо!

— Но първия път трябва да тласна бързо, Мо. Та да те заболи по-малко. Това всеки го знае.

— Чарлз, аз не съм „всеки“. Аз съм си аз. Ако го направиш бавно, изобщо няма да ме заболи. Поне така си мисля. — Нямах търпение, ужасно бях възбудена и го исках дълбоко в мене — но като че ли наистина беше по-голям, отколкото очаквах. Всъщност не ме заболя. Съвсем мъничко. Но знаех, че ако го беше направил бързо, щеше да ме заболи и още как!

Миличкият Чарлз не помръдваше, лицето му беше напрегнато. Прехапах устна и тласнах напред. И пак. Накрая той се прилепи към мене и влезе вътре докрай.

Отпуснах се и му се усмихнах.

— Готово! Така е много добре, мили. А сега се движи, ако искаш. Давай!

Но май бях протакала твърде дълго. Той се ухили, после усетих две-три бързи трепвания, усмивката му угасна и ме погледна стреснато. Беше се изпразнил.

Така че първия път — никакви фойерверки за Морийн, пък и за Чарлз не бяха кой знае какви. Ако не бях изцяло разочарована — бях постигнала основната си цел: вече не бях девствена. Отбелязах си, че трябва да питам татко какво се прави, за да продължи по-дълго — сигурна бях, че ако бяхме поразтеглили работата, щяха да дойдат и фойерверките. След това изхвърлих мисълта от ума си и се почувствах щастлива от постигнатото.

Тогава направих нещо, което щеше да ми стане обичай за дълги-дълги години напред. Усмихнах му се и казах:

— Благодаря ти, Чарлз. Беше чудесен.

Мъжете не очакват да им се благодари. А в този момент са склонни да вярват на всякакви комплименти... най-вече ако не са ги заслужили. Да им благодариш и да ги похвалиш е лесна инвестиция, която дава големи дивиденди. Вярвай ми, сестро!

— Мили Боже, Морийн. Ти си върхът.

— И ти, Чък, сладък мой — прегърнах го с ръце и крака, после се отпуснах и добавих: — Май ще е по-добре да ставаме. Тоя под е корав — нищо, че чулт е на два ката.

Докато ме караше към Бътлър, Чарлз мълчеше — изобщо не приличаше на умилкващ се донжуан, току-що отгървал девойка от онова, което не я прави богата. За първи път се сблъсках с онази *tristess*, която изпитват някои мъже след сношение... докато самата аз щях да се пръсна от радост. Вече не ми беше криво, че не съм достигнала върха. Може би онези „фойерверки“ бяха нещо, което човек можеше да постигне само самичък. Бяхме се справили хладнокръвно и се чувствах много пораснала. Седях, изправила гръб, и се радвах на слънчевия ден. Не ме заболя — не толкова, че да има значение.

Мисля, че мъжете често се чувстват като пребити от секса. Имат толкова много да губят, а ние твърде често не им оставяме почти

никакъв избор. Идва ми наум един много странен случай с един мой внук — как беше тласнат към нещо от съдбата и от първата си жена.

Освен това участваше и нашият котарак Пиксел, по онова време — малко котенце, пухче.

Става въпрос за внука ми полковник Кембъл, син на сина ми Удроу, който едновременно с това е и съпругът ми Теодор, но това да не ви притеснява — и Удроу, и Теодор — всъщност и двамата са Лазарус Лонг, който във всяка вселена си е странен. Да не забравя да ви разкажа как Лазарус, без да иска, оплоди три жени наведнъж — майка, щерка и внучка... и му се наложи да си прави някои необичайни уговорки с Времевия корпус, за да изпълни първата заповед в личния си декалог, а тя гласи: „Никога не оставяй бременна жена да посрещне съдбата си, без да има опора до себе си.“

Тъй като Лазарус ги сваляше подред векове наред в няколко вселени, това отнемаше доста от времето му.

Лазарус съвсем невинно пристъпи собствената си първа заповед по отношение на майката на внука ми и косвен резултат от тази злополука беше, че внук ми се ожени за моята сестра по съпружество Хейзъл Стоун, която за тази цел си взе отпуската от нашето семейство... Тя трябваше да се ожени за Колин Кембъл, за да могат двамата да спасят Майкрофт Холмс IV — компютъра, който беше начело на Лунната революция по времева линия 3, код „Нийл Армстронг“. Нека пропуснем подробностите — всичкото това го има в „Енциклопедия Галакта“ и в разни други книги.

„Операцията беше успешна, но пациентът умря.“ Горедолу така и стана. Компютърът бе спасен и сега е жив, здрав и щастлив в Буундок. Целият нападателен отряд се измъкна без драскотина... освен Колин, Хейзъл и котенцето Пиксел — всички те умираха с ужасни рани, в някаква пещера на Луната.

Пак се налага да се отклоня. В онзи нападателен отряд имаше една млада офицерка, Гретхен Хендерсън — пра-пра-правнучка на сестра ми по съпружество Хейзъл Стоун. Четири месеца преди нападението Гретхен беше родила момченце, което внук ми познаваше.

Онова, което не знаеше, беше, че баща на сина на Гретхен е той.

Всъщност знаеше с абсолютна сигурност, че никога не се е съвкуплявал с Гретхен и също толкова сигурно знаеше, че никъде и никога не е оставял сперма в банка като донор.

Въпреки всичко умиращата Хейзъл убедено бе твърдяла, че той и никой друг е баща на бебето на Гретхен.

— Парадокс — казваше тя.

Парадокс във времето — това Колин го разбираше. Беше член на Времевия корпус; бе минавал през времеви примки; знаеше, че при парадокс във времето е възможно да се извърнеш и да се ухапеш по врата.

Ето защо сега разбра, че ще оплоди Гретхен някъде напред по собствената си времева линия и някъде назад по нейната — парадоксът на обрънатата наопаки примка.

Ала „помогнеш ли си сам, ще ти помогне и Господ“. Това щеше да стане само ако се измъкнеше жив оттук и успееше да го осъществи.

Скоро след като получи това прозрение, спасиха и тримата — Колин прибави към сметката си нови трупове и го раниха още два пъти, но и тримата оцеляха. Изпратиха ги две хиляди години напред в бъдещето при най-великите лекари във всички вселени — Ищар и нейния екип. Сестра ми по съпружество Ищар не би оставила и един пациент да умре, щом тялото е още топло, а мозъкът — неувреден. Доста работа падна — особено по Пиксел. Мъничето го държаха няколко месеца при температура 0,3 по скалата на Келвин, докато пристигне доктор Боун от друга вселена, а дузина от най-добрите в екипа заедно със самата Ищар изкараха ускорен курс по котешка медицина, хирургия, физиология и т.н. После вдигнаха температурата на Пиксел до проста хипотермия, възстановиха го, докараха температурата му до нормалната и го събудиха. Така че днес той е здрав и силен котак, ходи и броди където си ще и прави котенца, където завари.

Междувременно Хейзъл уреди времевата примка и Колин срещна и ухажва, спечели, свали и оплоди една малко по-млада Гретхен. Тъй че тя си роди бебето, а по-късно (по личната си времева линия) се присъедини към Хейзъл и Колин при спасяването на компютъра Майкрофт Холмс.

Но защо такива крайни усилия само заради някакво си коте? Защо просто не са му съкратили мъките на умиращото писенце?

Защото без Пиксел и неговата способност да минава през стени нямаше да могат да спасят Майкрофт Холмс, целият нападателен отряд щеше да измре и бъдещето на цялата човешка раса щеше да бъде изложено на риск. Шансовете бяха така разпределени, че в половината бъдеще те умираха, а в другата половина успяваха. Малкото котенце промени нещата. То ги предупреди с единствената дума, която беше овладяло:

— *Ona!*

На връщане от Бътлър Чарлз се беше възстановил от посткоиталната депресия: искаше пак. Е, аз също, но не днес. Пътуването с двуколка по черен път ми бе напомнило, че онова, на което седях, е поожулено.

Обаче на Чарлз му се искаше, та две не виждаше — и то сега, веднага.

— Мо, ей там има една полянка и можем да оставим двуколката така, че да ни закрива. Няма страшно.

— Не, Чък.

— Ама защо?

— Всеки може да отбие и да спре там. Вече закъсняваме, а днес не ми се отговаря на въпроси. Не и днес. Освен това нямаме друг презерватив и това приключва въпроса, защото въпреки че смятам да имам деца, нямам намерение да ги раждам на петнадесет години.

— О...

— Точно така. Имай търпение, мили, ще го направим пак... някой друг ден, ще се подготвим внимателно... ти помисли как.

А сега си махни ръката оттам, ако обичаш; по пътя идва някой — виждаш ли праха?

Мама не ми се скара, че съм закъсняла с половин час. Но не настоя, когато Чарлз отказа предложената му лимонада с извинението, че трябва да води Нед (кастрирания си кон) вкъщи и да го натимари, а също и да почисти двуколката. Твърде завързана лъжа — сигурна съм, че просто не можеше да погледне мама в очите, нито пък би понесъл тя

да го разпитва. Радвам се, че татко ме научи да избягвам завързаните лъжи.

Майка ми се качи горе веднага щом Чък си тръгна; аз пък излязох навън.

Преди две години татко ни беше снабдил с един лукс, който мнозина от нашата църква смятаха за греховно праросничество: два външни клозета — един за момчетата и един за нас, момичетата — също като в училище. Всъщност наистина имахме нужда от тях. Този ден много се зарадвах, че момичешкият е свободен. Бутнах резето и се прегледах.

Кръв — не много. Никакъв проблем. Леко наболява и толкова.

Така че въздъгнах облекчено, изпишках се, стегнах се и се върнах в къщата, като пътьом подбрах една цепеница за кухнята от купчината с дърва — дан, която всички ние плащахме на връщане от всяко излизане.

Пуснах цепеницата на пода и се спрях в бараката за миене, залепена за кухнята. Измих си ръцете и ги подуших. Чисто. Просто гузната ми съвест ми погаждаше номера. Отидох в клиниката, като поспрях само да разроша русата косица на Люсил и да я тупна по дупето. Люсил май беше на три години — да, родена е през 1894, в годината след като с татко ходихме в Чикаго. Тя беше като кукличка — все засмяна. Реших, че и аз искам да си имам такава... но не тази година. Ала скоро. Чувствах се много женствена.

Стигнах в клиниката точно когато си тръгваше госпожа Алтшулер. Поздравих я учтиво. Тя ме погледна и рече:

— Одри, пак си излизала на слънце без шапка. Докога така?

Благодарих ѝ, че е толкова съпричастна към благоденствието ми и влязох. Според татко тя страдаше само от запек и липса на движение... но се домъкваше два пъти месечно и от началото на годината не беше платила нито пени. Баща ми бе силен мъж, държеше на своето, но хич не го биваше да си прибере парите от длъжниците.

Татко я отбеляза в тефтера и вдигна поглед.

— Вземам офицера ви, млада госпожице.

— Сигурен ли сте, че не искате да промените решението си, сър?

— Не. Може да греша, но съм решил. Защо? Сбърках ли?

— Според мене да, сър. Мат в четири хода.

— Я? — татко се изправи и се приближи до масичката за шах. — Я ми покажи.

— Дали просто да не я разиграем? Може да греша.

— Уфффф! Ще ме вкараш в гроба бе, момиче — той огледа дъската и пак се върна на бюрото. — Това ще те заинтересува. Получих го тази сутрин по пощата. От господин Клеменс...

— Майчице мила!

Особено добре си спомням един пасаж:

„Съгласен съм с вас и с Барда, сър — нека ги обесим. Ако обесим адвокатите, това няма да намали мъките и тегобите на тази страна, но ще падне голяма веселба, пък и на никого няма да навреди.

И другаде съм споменавал, че Конгресът е единствената отявлено криминална класа в тази държава. Не може да е чисто съвпадение, че деветдесет и седем процента от конгресмените са адвокати.“

Господин Клеменс добавяше, че неговата агенция е планирала идущата зима да изнесе лекция в Канзас сити. „Спомням си, че преди четири години се разминахме в Чикаго за една седмица. Възможно ли е да дойдете в Канзас сити на десети януари сл.г.“

— О, татко! Ще можем ли?

— Ти нали тогава си на училище?

— Татко, знаеш, че си наваксах всичко, когато ходихме в Чикаго! Известно ти е, че съм първа сред момичетата в класа... и щях да съм първа и сред момчетата, ако не ме беше предупредил, че не е препоръчително да те смятат за твърде умен. Но ти може и да не си забелязал, че съм събрала достатъчно кредити и можех да завърша...

— С класа на Том миналата седмица. Забелязах. Ще видим как ще стане. Ако не ни мине котка път. Ти намери ли каквото търсеше в Бътлър?

— Каквото търсех, намерих си го. Ама не в Бътлър. — Е?

— Направих го, татко. Вече не съм девствена.

Веждите му се стрелнаха нагоре.

— Успя да ме изненадаш.

— Вярно ли, татко?! — Не исках да ми се сърди... а според мене доста отдавна ми беше намекнал, че няма да ми се сърди за това.

— Вярно. Защото си мислех, че си го свършила още през миналата коледна ваканция. От шест месеца чакам и се надявам да ми се довериш.

— Сър, дори не ми е идвало наум да го пазя в тайна от вас. Вие ме храните и поите.

— Благодаря. Ммм... Морийн, прясно дефлорирана госпожице, би трябвало да ви прегледат. Да повикам ли майка ти?

— О! Мама трябва ли да знае?

— Редно си е. Но ако те е страх, няма нужда тя да те преглежда...

— Страх ме е!

— В такъв случай ще те заведа при доктор Чадуик.

— Татко, защо да ходя при него? Това си е нещо съвсем естествено, не съм пострадала и мисля, че няма нужда.

Проведохме учтив спор. Татко ми изтъкна, че един етичен лекар не лекува собственото си семейство, особено жените от него. Отвърнах му, че знам... но не се нуждая от лечение. И хайде пак отначало.

След малко, след като се увери, че мама дреме на горния етаж, татко ме заведе в кабинета, заключи вратата, помогна ми да се настаня на масата и се оказа, че позата, която бях заела за преглед, е кажи-речи същата, която бях заела по-рано за Чарлз. Само дето този път си свалих само кюлотите.

Изведнъж усетих, че се възбудям.

Опитах се да го потисна и се надявах татко да не го е забелязал. Дори и на петнадесет години не бях наивна, що се отнася до необикновената и донякъде нездрава връзка с баща ми. Още на дванадесет бях сънувала онзи сън с пустинния остров и баща ми беше другият оцелял от корабкрушението.

Но знаех много добре, че табуто идва от Библията, от класическата литература и митовете. И си спомнях твърде добре как баща ми окончателно и безвъзвратно престана да ме взема в скута си, след като ми дойде първата менструация.

Татко си сложи чифт гумени ръкавици. Беше започнал да го прави след пътуването до Чикаго... където заминахме не за да може Морийн да разгледа Колумбийското изложение, а баща ми да ходи на

училище в Северозападния университет в Еванстън и да се запознае с теорията на професор Пастър за микробите.

Татко открай време си държеше на сапуна и водата, но отношението му не беше научно подкрепено. Предшественикът му, доктор Филипс, бе започнал да практикува през 1850 г. и се отнасяше към дошлите от Франция слухове по следния начин:

— Че какво да очакваш от шепа жабари?

След като татко се върна от Еванстън, вече нищо не беше достатъчно чисто за него. Започна да използва гумени ръкавици и йод, да изварява и понякога да обгаря използваните инструменти, особено в случаи на тетанус.

Тези безлични студени гумени ръкавици ме охладиха... но със срам осъзнах, че съм цялата влажна.

Реших да не обръщам внимание. И баща ми не му обърна внимание. След малко ми помогна да сляза и се обърна да махне ръкавиците, докато аз си обувах кюлотите. След като се приведох в „приличен вид“, той отключи вратата и я отвори.

— Здрава нормална жена — пресипнало рече той. — Няма да имаш проблеми с раждането на деца. Препоръчвам ти няколко дена да се въздържаш от полово общуване. Стигам до извода, че си използвала френска гумичка. Познах ли?

— Да, сър.

— Това е добре. Ако продължиш да ги използваш... — всеки път! — и си дискретна в публичното си поведение, няма да имаш никакви сериозни проблеми. Хммм... пътува ли ти се пак с двуколка?

— Защо не, сър? Защо да не ми се пътува?

— Не. Подочух, че последното бебе на Джони Мей Иго напират да излезе; обещах днес да се опитам да намина към тях. Ще помолиш ли Франк да впрегне Дейзи?

Пътят беше дълъг. Татко ме взе със себе си, за да ми разкаже за Айра Хауард и Фондацията. Слушах и не вярвах на ушите си... само дето това ми го казваше татко, единственият напълно сигурен източник на информация.

След дълго мълчание най-накрая се обадох:

— Татко, мисля, че разбрах. Това по какво се различава от проституцията? Или не се различава?

IV. ЧЕРВЕЯТ В ЯБЪЛКАТА

Дейзи препуска доста време в тръс, преди татко да ми отговори:

— Предполагам, че и това е проституция, ако приемем едно по-широко определение за проституцията. Наистина то включва и заплащане не за самото сношение като такова, а за резултата от това сношение — за бебето, Фондацията „Хауард“ няма да ти плати, за да се омъжиш за мъж от техния списък; нито пък ще платят на него, задето се е оженил за тебе. Всъщност на тебе никога не ти плащат; плащат на него... за всяко бебе, заченото от него, което ти родиш.

Слушах го и се чувствах унижена от всичко това. Никога не съм била от онези жени, които настояват за право на глас... но честното си е честно! Някой ще ме опложда... а после, като започна да пъшкам и охкам като мама, когато ражда, ще му плащат на него. Вкиснах се.

— Татко, това все пак ми звучи като чист курварлък. Каква е тарифата? Колко ще вземе лицемерният ми хипотетичен съпруг всеки път, когато аз се напъна, за всяко миризливо бебе?

— Няма твърда цена.

— Какво? *Мон рара*, това е страхотен начин да управляваш бизнес. Лягам и си разтварям краката по договор. Девет месеца покъсно плащат на мъжа ми... пет долара? Петдесет цента? Залогът никак не го бива. Май ще е по-добре да замина за Канзас и да започна да бачкам на тротоара.

— Морийн, я се дръж прилично.

Поех си дълбоко въздух и го задържах. После снижих гласа си с една октава, както се упражнявах напоследък — бях си обещала никога да не говоря с писклив глас.

— Съжалявам, сър, предполагам, че съм просто поредната вятърничава бивша девственица — мислех, че съм пораснала... — въздъхнах. — Обаче наистина ми се вижда тъпо.

— Да, вероятно „тъпо“ е точната дума. Но нека ти обясня как става. Никой няма да иска от тебе да се омъжваш за някого. С твое

съгласие ние с майка ти ще изпратим името ти във Фондацията заедно с въпросник, който аз ще ти помогна да попълниш. В отговор те ще изпратят списък с имената на младежи. Всеки от тях е от така наречените „добри партии“ — независимо от Фондацията и нейните пари. Ще е млад, с не повече от десет години по-голям от тебе, но е вероятно да бъде на твоите години...

— На петнадесет? — бях смаяна. Шокирана.

— Не се пали, пламъче. Ти още не си в списъка. Обяснявам ти всичко това, защото няма да е честно да не знаеш за възможността, която ти дава фондация „Хауард“, щом като вече си пълноценна жена. Но все още си твърде млада за женитба.

— В този щат мога да се омъжа на дванадесет години. С твое разрешение.

— Имаш разрешението ми да се омъжиш на дванадесет години, ако успееш някак си да ги докараш.

— Татко, ти си невъзможен.

— Не, просто съм невероятен. Той ще е млад, но няма да е чак на петнадесет. Ще е с добро здраве и с добра репутация. Ще има нужното образование...

— Ще е добре да знае френски, иначе няма да пасне на семейството. — В училището в Тийбс се изучаваха френски и немски; Едуард беше избрал френския, после — и Одри, защото и майка, и татко бяха учили френски и имаха навика да разговарят на френски, когато искаха да си кажат нещо, без ние да разберем. Одри и Едуард създадоха прецедент; всички ги последвахме. Захванах се с френския още преди да започна да го уча в училище — никак не ми харесваше да говорят пред мене нещо и аз да не разбирам какво.

Този прецедент повлия върху целия ми живот — но това е друга история.

— Ти можеш да го научиш на френски — включително и на френските целувки, за които ме пита. А този непознат, дето е похитил честта на нашата мома — той може ли да се целува?

— Страхотно!

— Хубаво. Мил ли беше с тебе, Морийн?

— Доста мил беше. Малко плахичък, но мисля, че ще го преодолее. Ух, татко... не беше чак толкова приятно, колкото си мислех. И колкото ще бъде следващия път.

— Или може би по-следващия. Онова, което искаш да ми кажеш е, че днешното пробно изпитание не е било толкова приятно, колкото мастурбацията. Улучих ли?

— Е, ами да, това исках да ти кажа. Много бързо свърши. Той... Боже мили, ама ти знаеш кой ме откара в Бътлър. Чък. Чарлз Пъркинс. Той е сладур, *cher papa*, но... знае за тези работи по-малко от мене.

— Точно както очаквах. Тебе съм те учил аз, а ти беше схватлива ученичка.

— Ти ли обясни на Одри... преди да се омъжи?

— Майка ти ѝ го обясни.

— Така ли? Подозирам, че ти си ми обяснил доста повече неща. Ъ-ъ... бракът на Одри беше ли спонсориран от фондацията „Хауард“? Тя така ли се запозна с Джером?

— Така не се пита, Морийн. Невъзпитано е дори да се чудиш наум за това.

— Е, извинявайте, че така неприлично си показвам лицето!

— Няма да извиня неприличните ти обноски. Аз никога не обсъждам личните ти работи с братята и сестрите ти. И ти не трябва да ме питаш за техните.

Изведнъж усетих как ми подръпва юздите.

— Съжалеявам, сър. Всичко това е твърде ново за мене.

— Да. Този младеж — тези младежи — до един ще бъдат приемливи партии... а ако аз не одобрявам някого от тях, ще ти обясня защо и няма да му позволя да влезе в къщата ми. Но в добавка към всичко останало всеки от тях ще има по двама живи дядовци и баби.

— Че какво толкова? Аз имам не само четирима живи дядовци и баби, но и всичките ми прабаби и прадядовци са живи. Нали така?

— Да. Макар че дядо Макфий само прави калабалък. Ако беше умрял на деветдесет и пет години, сега щеше да е по-добре. Но тъкмо за това става дума, скъпа ми щерко: Айра Хауард е искал състоянието му да бъде използвано за увеличаване на продължителността на човешкия живот. Настоятелството на Фондацията е решило да постъпи като при отглеждане на породисти животни. Спомняш ли си документите на Лоуфър и защо платих за него такава висока цена? Или тези на Клитемнестра? Ти си от род на потомствени дълголетници, Морийн, по всички линии. Ако се омъжиш за някой младеж от списъка

и децата ти ще живеят дълго и ще предадат това качество на своите деца.

Татко се обърна и ме погледна в очите.

— Но никой — *никой!* — не те кара нищо да правиш. Ако ме упълномощиш да изпратя името ти — не днес, но да речем, догодина — ще имаш още шест-осем-десетина допълнителни кандидати, между които да избираш, вместо да бъдеш ефективно ограничена до неколцината младежи на твоите години в окръг Лайл. Ако решиш да се омъжиш за Чарлз Пъркинс, думица няма да кажа напреки. Той е здрав и добре възпитан. Е, не е точно моят тип младеж. Но може да е твоят.

И моят тип не е, татенце. Струва ми се, че просто го използвах. Но му бях обещала реванш... та щеше да ми се наложи да участвам в него.

— Татко, да изчакаме, да речем, до догодина, а?

— Според мене това е разумна преценка, Морийн. Междувременно не забременявай и се опитай да не те хванат. О, между другото — ако пратиш името си и някой от младежите от списъка те посети, можеш да го пробваш на канапето във всекидневната — и той се усмихна. — Там е и по-удобно, и по-безопасно от съдийската ложа.

— Мама ми ще получи удар!

— Не, няма. Защото нейната майка едно време беше уредила нещата по същия начин... и точно по тази причина Едуард официално е седмаче. Защото е глупаво да тръгнеш по пътя на „Хауард“ и чак след като се свържете с брачни клетви, двамата да разберете, че не можете да имате деца.

Бях изгубила ума и дума. Майка ми... майка ми, която смяташе „гърда“ за мръсна дума, а „корем“ — за нагла простащина... Майка ми без гащи да върти нецензурното си четирибуквие върху дивана на баба Пфайфър, докато прави извънбрачно бебе, а баба и дядо да се преструват, че не знаят какво се върши оттатък! По-лесно би ми било да повярвам в непорочното зачатие и в прераждането, и във възкресението, и в дядо Коледа и великденския заек. Никой не познава достатъчно никого, а семейството си — най-вече.

Не след дълго навлязохме в земите на Джаксън Иго — тридесет и два хектара предимно скали и възвишения, сред които се извисяваха барака и един окаян плевник. Господин Иго беше позасял това-онова, но не вярвах да изхрани него, изпосталялата му жена и рояка мръсна челяд. Джаксън Иго се занимаваше най-вече с чистенето на отходни ями и строенето на клозети.

Някои от хлапетата заедно с половин дузина кучета се скупчиха около нашата двуколка. Едно от момченцата се затича към къщата, викайки. Не след дълго се показва господин Иго.

— Джаксън! — повика го баща ми.

— Да, докторе.

— Разкарай тия кучета!

— Те не хапят.

— Разкарай ги! Няма да ги чакам да ми скочат!

— Кат кайш, докторе. Кливланд! Джеферсън! Фанете ги тия псета! Закарайте ги отзади.

Заповедта беше изпълнена. Баща ми слезе, като тихичко ми подметна през рамо:

— Ти не слизай от двуколката.

Татко остана в бараката съвсем малко, което беше добре дошло за мене, тъй като най-голямото момче, Калев, беше започнало да ми досажда — караше ме да сляза и да отида да видя новото прасило. Познавахме се от училище — той изкара няколко години в пети клас. Според мене щеше да е достоен кандидат за линчуване, ако нечий баща не го претрепе дотогава. Наложил се да му кажа да остави на мира Дейзи — караше я да тръска глава и да се дърпа. Извадих камшика, за да подчертая по-добре думите си.

Зарадвах се, когато видях, че татко се връща.

Той се качи в двуколката, без и дума да продума. Цъкнах на Дейзи и потеглихме. Татко беше навъсен като тъмен облак, така че си мълчах.

След като изминахме половин километър, той се обади:

— Моля те, отбий встрани на тревата.

Отбих, подвигнах на Дейзи „Гпру, момиче!“ и зачаках.

— Благодаря, Морийн. Ще ми помогнеш ли да се измия, моля те?

— Разбира се, сър. — Баща ми използваше тази двуколка, когато го повикат из провинцията — беше направена като двуколките му за надбягване, но отзад имаше по-голям багажник с покривало за дъжд. Там държахме редица неща, които можеха да потрябват на баща ми, но не влизаха в докторската му чанта. Едно от тях беше тенекия с черпак, пълна с вода, и ламаринен леген, сапун и кърпи.

Поиска да му поля на ръцете, насапуниса ги и ги изплакна. Размаха ги да изсъхнат, после ги изми отново над легена, разтръска ги пак и се избърса в чистата кърпа.

Въздъхна.

— Така по бива. Вътре нито съм сядал, нито съм докоснал нещо, което не ми се налагаше. Морийн, спомняш ли си я онази вана в Чикаго?

— Че как! — Световното изложение беше едно безкрайно чудо. Никога няма да забравя как за първи път видях Езерото и за първи път пътувах с железница високо горе във въздуха... но тази вана още я сънувах — цялата в бял емайл и пълна с гореща вода, която ми стигаше чак до брадичката. Бих се оставила да ме съблазнят заради гореща вана. Казват, че всяка жена си имала цена. Е, това е моята.

— Госпожа Малой ни вземаше по два цента за всяка баня. Точно в този миг с радост бих й дал и два долара. Морийн, трябва ми глицерин и розова вода. В чантата ми е. Моля те.

Татко сам беше измислил този лосион и той се употребяваше предимно при напукани ръце. Точно сега му трябваше, за да успокои кожата на ръцете си след силния сапун с луга, който току-що бе използвал.

Щом потеглихме пак, той рече:

— Морийн, това бебе е било мъртво много преди Джаксън Иго да изпрати да ме повикат. Сигурно още от снощи.

Опитах да ми стане жал за бебето. Но да израснеш в тази къща — не бих пожелала на никого подобна съдба.

— Тогава защо те е повикал?

— Да благословя смъртта. Да ме накара да му издам смъртен акт, за да си няма неприятности със закона, когато го погребее... точно в този миг той сигурно тъкмо това прави. Най-вече за да ме разкарва — и тебе също — да бием десет километра път, за да си спести напъна да оседлае мулето и да дойде до града — татко се засмя невесело. —

Постоянно ми изтъкваше, че не можело да му искам пари, защото не съм стигнал там, преди бебето да умре. Най-накрая му казах: „Затваряй си устата, Джаксън. Не си ми платил и цент, откакто Кливланд победи Харисън.“ Той рече нещо, че времената били тежки и правителството нищо не правело за фермерите.

Татко въздъхна.

— Не спорих с него — какво ли да му кажеш. Морийн, през последната година ти се грижеше за счетоводството ми. Според тебе времената тежки ли са?

Това ме сепна. Бях се унесла в мисли за фондацията „Хауард“ и за хубавичкия пенис на Чък.

— Не знам, татко. Но знам, че на книга получаваш далеч повече пари, отколкото вземаш. Забелязала съм и още нещо: най-големите прошляци предпочитат да ти дължат долар за повикване, отколкото да ти платят петдесет цента, ако дойдат в кабинета. Като Джаксън Иго.

— Да. Той можеше да донесе на ръце трупчето — по-обезводнено дете не съм виждал! — но слава Богу, че не го донесе. Не искам да стъпва в чистата клиника... или в чистата къща на Адел! Виждала си сметките — мислиш ли, че онова, което успяваме да съберем, е достатъчно за издръжка на семейството? Храна, дрехи, покрив, овес и сено и петаче за неделното училище?

Помислих си. Знаех таблицата за умножение до двайсет по двайсет — като всички — а в гимназията се учех на насладите на смятането от по-висок порядък. Но никога не ги бях прилагала в сметките на домакинството. Сега си представих една черна дъска и трескаво започнах да драця цифри по нея.

— Татко... ако всички ти се издължат, ще сме си съвсем добре. Обаче те не ти плащат — не всички — позамислих се. — И все пак сме си добре.

— Морийн, ако няма да се възползваш от списъка на „Хауард“, по-добре се омъжи за богаташ. Но не и за селски доктор.

След малко той сви рамене и се усмихна.

— Не се безпокой. Ще имаме ядене на масата дори и ако ми се наложи да прескачам до Канзас да крада говеда. Дали да не си попеем,

а? Днес би било подходяща „Хоп, невестулке!“ Как е невестулчицата ти, миличка? Боли ли те?

— Татко, ти си стар мръсник и ще свършиш зле.

— Откакто се помня, все на това се надявам, но бях прекалено зает с отглеждането на дечица и не сколасах да си отгледам Каин. Имах да ти казвам нещо: някой се интересува от благоденствието ти. Баба ти Алтшулер.

— Така си и знаех. — Разказах му какво ми беше подхвърлила. — Тя ме мисли за Одри.

— Дъртата му крава недна! Но всъщност тя може и да не те бърка с Одри. Пита ме какво си правила в голямата лежа на хиподрума.

— Леле! И ти какво ѝ каза?

— Нищичко. Мълчание — само това заслужава човек, който си навира носа където не му е работа... само дето те не се усещат. Обаче директната обида е още по-ефикасна. И аз направих точно това с тая дърта коруба — подминах въпроса ѝ, обаче ѝ казах следващия път, преди да дойде при мене, да се изкъпе, защото смятам, че личната ѝ хигиена не е на необходимото равнище. Хич не остана доволна — той се усмихна. — Може толкова да се е ядосала, че да ме зареже и да започне да ходи при доктор Чадуик. Надежди, надежди.

— Дай Боже. Значи някой ни е видял как се качваме. Е, сър, всъщност не са ни видели как го правим. — Разказах на татко за тежкия сандък. — Ако е имало зрители, то те трябва да са били качени на въздушен балон.

— И аз бих казал така. Достатъчно безопасно, макар и не дотам удобно. Бих искал да можех да ти предоставя удобството на канапето... но не мога, преди да си приела предложението на „Хауард“. Ако изобщо го приемеш. А през това време — я да помислим. Безопасни местенца...

— Да, сър. Благодаря. Онова, което не проумявам, е следното: претупахме пътуването до Бътлър, за да не проличи колко време сме използвали за дейности извън програмата. Изчислявах наум времената и разстоянията. *Cher papa*, освен ако не съм сбъркала в сметките...

— Ти никога не бъркаш.

— Който и да ни е забелязал как се качваме в скривалището, после трябва да е хукнал в буен тръс към Алтшулерови и да е докладвал за греховете ми, а Грозната херцогиня трябва вече да е била

облечена, а колата ѝ — запрегната и готова за път, за да препусне веднага към тебе. Тя кога цъфна?

— Я да видим. Когато пристигна, имах трима пациенти. Накарах я да си изчака реда... така че влезе вече сърдита. Изпратих я да си ходи бясна-побесняла. Ммм... трябва да е пристигнала поне час преди ти да се натъкнеш на нея на изхода.

— Тате, не става, физически е невъзможно. Освен ако самата тя не е била на хиподрума и после да се е юрнала право към нашата къща под предлог, че идва на преглед.

— Възможно е. Но не е много вероятно. Морийн, току-що се сблъска с феномен, който ще наблюдаваш отново и отново от този греховен ден, та чак до края на живота си: единственото нещо, известно на науката, което се движи по-бързо от скоростта на светлината, е махленската клюка.

— Предполагам.

— Аз пък знам. Когато се сблъскаш с нея следващия път, ще се справиш ли? Това има ли го в твоите заповеди?

— Ъ... не.

— Помисли си. Как ще се защитиш?

Мислих го близо километър.

— Няма.

— Няма какво?

— Няма да се защитавам срещу клюката. Няма да ѝ обръщам внимание. Най-много да погледна човека в очите и да му кажа на висок глас: „Ти си гнусен долен лъжец.“ Но обикновено е най-добре да си я пуснеш покрай ушите. Поне така мисля.

— И аз така мисля. На такива хора им се иска да ги забелязват. Най-жестокото нещо, което можеш да им сториш, е да се държиш така, сякаш те не съществуват.

През останалата част от 1897 г. не обръщах внимание на госпожа Пуританка, като в същото време все гледах да не ѝ се набивам на очи. Образът ми за пред хора беше направо като изваден от книжка на Луиза Мей Олкът^[1], докато насаме се опитвах да науча колкото се може повече за това невероятно ново изкуство. Не искам да кажа, че съм прекарала сума ти време по гръб, потейки се усърдно в името на

взаимното удоволствие на Морийн и... Името Му Е Легион. Не и в окръг Лайл, не и през 1897 г. Твърде мъчно беше да си намериш подходящо местенце!

„Съвестта е онова гласче, което ти казва, че някой може и да те гледа отнякъде.“ (анонимен автор)

А съществуваше и проблемът със задоволителния партньор. Чарлз беше добро момче и наистина му предложих реванш, че дори и трети път за всеки случай. Вторият и третият опит не бяха толкова нескопосани, но пък бяха още по-малко вълнуващи — студена попара без подправки и сметана.

Така че след третия път казах на Чарлз, че някой ни е видял на върха на Марстън хил и е казал на една от сестрите ми... и пак добре, че не е било на някой от братята ми, защото съм успяла криво-ляво да се разбере със сестра ми. Но ще е по-добре да се преструваме на скарани... защото следващия път току-виж стигнало до ушите на майка ми, която пък ще каже на баща ми и тогава... не е за приказване. Така че ще е по-добре да не се виждаме, докато не започне училището, нали така? Разбираш, нали, миличък?

Стана ми ясно, че най-мъчният проблем от всички, когато си имаш вземане-даване с някой мъж, е да спреш да си имаш вземане-даване с него, когато той не иска това. За век и половина доста разнообразен опит не успях да открия някакъв що-годе задоволителен вариант.

Един отчасти приемлив начин, който научих много-много покъсно от 1897 г., изисква значителни умения, голям самоконтрол и известна обиграност: нарочно се правиш на дърво. Лежиш като труп и преди всичко оставяш вътрешните си мускули абсолютно отпуснати. Ако съчетаете това с дъх на чесън, много вероятно е да си спестите търсенето на причина за раздяла. А после, когато той излезе с предложение да се разделите, вие може да го посрещнете храбро. И да се изявите като „точна мадама“.

С това не искам да кажа, че пъргавите хълбоци и стегнатите мускули съставляват „сексапила“. Подобни качества, макар и полезни, са просто еквивалентът на добре наточените инструменти на дърводелеца. Сестра ми по съпружество Тамара, майка на сестра ни по съпружество Ищар и в същото време най-прочутата курва в цял Секундус, е въплъщение на сексапила... и все пак тя нито е чак

толкова хубава, нито пък онези, които са минали през кревата ѝ, говорят за нейната техника. Но щом я зърнат, лицата им грейват, а когато говорят за нея, гласовете им пулсират.

Питах Джубал Харшо за Тами, защото Джубал има най-аналитичен ум от моите съпрузи. Той рече:

— Мамо Морийн, стига си ме баламосвала. Ако има някой, който знае отговора, то това си ти.

Възразих му.

— Добре де — каза той, — обаче пак нещо ме мотаеш. Сексапилът е външната изява на дълбока заинтересованост от удоволствието на партньора. Тами го има. Също и ти, при това също толкова силен. Не е нито рижата ти коса, девойко, нито дори миризмата ти, от която ми идва да те схрускам. А е начинът, по който даваш... когато даваш.

Джубал толкова ме развълнува, че му скочих още на място.

Но в окръг Лайл през 1897 г. не можеш просто да скочиш на своя мил и толкова — госпожа Пуританка се е покачила на всяко дърво да те следи и изгаря от желание да те излови и публикува информацията. Така че се налага предварителната подготовка да е по-сложна. Мераклии бол, но е нужно да подбиращ внимателно — възраст, здраве, чистота, личен чар, дискретност и други фактори, които варират при всеки кандидат. След като си го набелязала да мине под ножа, трябва да го накараш да реши, че те иска, като тихомълком му дадеш да разбере, че е възможно да те получи. Лесно е да го кажеш, но е трудно да се приложи на практика — това умение се усъвършенства цял живот.

Значи стигате до някаква договореност... но още не сте си намерили удобно местенце.

След като аз сама избрах мястото, където да си попилея девствеността, се отказах да се занимавам с тази страна на въпроса. Ако някое момче или мъж искаше грешното ми тяло, трябваше да си понапъне сивите клетки и да измисли къде. Или да ходи да лови мухи.

Но наистина рискувах с буболечки и само веднъж — с отровен бръшлян. Момчето си изпати — аз като че ли бях имунизирана.

От юни до януари спях с три момчета на възраст между шестнадесет и двадесет години и с един женен тридесет и една годишен мъж. Него го включих в списъка заради предположението, *невярно*, че един женен мъж ще е толкова обигран, че няма как да не пусне фойерверките.

Брой на сношенията: девет. Оргазми: три и единият беше върхът. Време, прекарано в сношаване: средно по пет минути на парче, което далеч не е достатъчно. Разбрах, че животът наистина може да бъде прекрасен... но и че мъжете в моето обкръжение варираха от нескопосани до недодялани.

Госпожа Пуританка очевидно не ме беше забелязала.

На Нова година реших да помоля татко да изпрати името ми във фондация „Хауард“... не заради парите — още не знаех, че ще паднат доста парички — а защото за мене възможността да се срещам с повече „добри партии“ беше добре дошла. Дивечът в Лайл беше твърде некачествен за една Морийн. Бях решила твърдо, че макар и сексът да не е всичко на този свят, наистина искам да се омъжа и то за мъж, заради когото да ми се иска да си лягам рано.

Междувременно се опитвах да направя от Морийн една възможно най-желана женска и затова се вслушвах внимателно в бащините съвети. Знаех, че онова, което всъщност искам, е мъж съвсем като баща ми, но с двадесет и пет години по-млад. Или двадесет. Абе нека са петнадесет. Но бях готова да се хвана за най-доброто подобие, което намеря.

Това лято беше едно от най-хубавите в живота ми. Въпреки че не лягах по гръб нито чак толкова често, нито чак толкова резултатно, все тази мисъл ми беше в главата и насън, и наяве. Тя караше очите ми да греят и озаряваше дните ми; пръсках феромони наляво-надясно като женски молец и усмивката не слизаше от физиономията ми — пикници, излети с плуване в Осейдж, танцови забави.

Престанах да мисля за университета „Мисури“ в Калъмбия. От сметките на татко разбрах, че няма достатъчно пари да ме издържа четири години в колеж. Не изгарях от желание да стана медицинска сестра или учителка, затова нямаше смисъл да се стремя към

официално и *скъпо* висше образование. Винаги можех да си бъда книжен червей, без това да изисква университетска диплома.

Така че реших да стана възможно най-добрата домакиня — и да започна с готвенето.

Ние със сестрите ми се редувахме в кухнята. Откакто навърших дванадесет години, помагах в готвенето, когато ми дойдеше редът. На петнадесет години вече бях добра готвачка, що се отнася до обикновените ястия.

Реших да се науча да готвя завързани манджи.

Майка ми забеляза нарасналия ми интерес. Казах ѝ истината — поне отчасти:

— *Chère tata*, очаквам някой ден да се омъжа. Мисля, че най-хубавият сватбен подарък, който мога да поднеса на бъдещия си съпруг, е да мога да готвя добре. Може би нямам талант да стана най-добрата готвачка. Но поне мога да се опитам.

— Морийн, ти можеш да станеш всичко, което поискаш. Никога не го забравяй.

Тя ми помагаше и ме учеше, поръча френски готварски книги от Ню Орлийнс и двете се ровехме в тях. После ме изпрати за три седмици при леля Карол, която ме научи на разни креолски хитрини. Леля Карол беше южнячка, омъжила се след Войната за — леле, Боже! — гаден янки, най-големия брат на баща ми — чичо Юинг, вече починал. Чичо Юинг бе участвал в окупацията на Ню Орлийнс от Съюза и беше разбил носа на някакъв сержант, задето закачал едно момиче от юга. Това му докарало на главата понижение от ефрейтор в редник и съпруга.

В къщата на леля Карол никога не говорехме за Войната.

Леля Карол придаде известен блясък на готварските ми умения и аз честичко се навъртах в кухнята ѝ чак докато се омъжих. Точно през тези три седмици стана онази случка с лимоновия пай, дето май я споменах по-рано.

Ама как така братовчед ми Нелсън се беше промъкнал в църквата с тоя пай, без никой да го види? И как ми го беше подложил, без да забележа?

Така побеснях, че се завтекох право у дома, в къщата на леля Карол, а после, когато Нелсън се домъкна да се извини, избухнах в

сълзи и набързо го вкарах в леглото... та това беше един от онези, трите случая с фойерверките.

Внезапен импулс и то доста мощен — и отиде, та се не видя.

Оттук нататък от време на време си лягах с Нелсън при сгоден случай и така чак до сватбата ми. Но с това не се приключи, защото след години той се премести да живее в Канзас.

Не трябваше да постъпвам така с Нелсън — той беше само четиринадесетгодишен.

Да, ама отракан четиринадесетгодишен. Знаеше, че не бива да се оставяме да ни хванат; знаеше, че не мога да се ожения за него по никакъв начин, и разбираше, че аз мога да забременея от него и да стане голяма беля и за двама ни.

Онази неделна сутрин той не помръдна, докато му слагах „френската гумичка“. После се ухили и ми рече:

— Умница си ти, Морийн. — А след това ме подкара с радостен ентузиазъм и ме докара до оргазъм за рекордно време.

През следващите две години редовно снабдявах Нелсън с „весели вдовици“. Не за мене — аз винаги си носех. За харема му. Аз му бях първата; той се зае със задачката с хъс, пък и си беше роден гений. И никога не се вкара в беля. Умник.

Покрай готвенето се опитах да събера и парите от длъжниците на татко, но с по-малък успех. След като се посъветвах с него, изпратих няколко учтиви и любезни изврънкващи писма. Писали ли сте някога сто писма на ръка едно след друго! Разбрах защо господин Клеменс веднага е прегърнал възможността да мине от писалка на машина — първият автор, направил това.

Скъпи господин Мотльо,

При преглеждането на сметките на доктор Джонсън установих, че дължите долари от март 1896 г. и не сте ги изплатили досега. Може би сте забравили. Бихме ли могли да очакваме да се издължите до първи?

Ако не ви е възможно да изплатите цялата сума наведнъж, бихте ли се отбили в клиниката този петък,

десети, за да се договорим по начин, задоволителен и за двете страни?

Докторът изпраща поздрави на вас и на госпожа Мотльова, както и на Мотльо младши, на близнаците и на малкия Чворчо.

Оставам искрено ваша,
Морийн Джонсън

(от името на Айра Джонсън, доктор по медицина)

Показах на татко образци на писмата, които бяха от внимателни през твърди до грубиянски; горепосоченият пример показва какво използвахме най-често. За някои хора той ми каза:

— Не ги врънчай. Ако можеха, щяха да ми платят, но те не могат. — Въпреки това изпратих повече от сто писма.

За всяко трябваше да платим по два цента, хартията и пликите струваха по три. Времето, което бях отделила за това, оценявам на пет цента за писмо? Така всяко писмо струваше десетаче, а всички пощенски разходи възлизаха на малко над десет долара.

От тези сто писма не получихме и десет долара в брой.

Около тридесетина пациенти дойдоха да си поговорим. Горедолу половината от тях си платиха в натура — пресни яйца, шунка, филета, зеленчуци, пресен хляб и т.н. Шестима или седмина се уговориха да изплащат дълга си на части — а някои дори спазиха обещанието си.

Но над седемдесет души тотално пренебрегнаха писмата.

Бях тъжна и разочарована. Тези не бяха последни прошляци като Джаксън Иго — бяха уважавани фермери и граждани. Хора, заради които баща ми беше ставал посред ноц, бе се обличал и бе карал или яздил в сняг и дъжд, в прахоляк и кал по замръзнали пътища, за да им помогне — на тях или на децата им. И когато ги бе помолил да му платят, изобщо не бяха обърнали внимание.

Не можех да повярвам.

Попитах го:

— Татко, ами сега какво да правя?

Очаквах да ми каже да зарежа всичко, тъй като от самото начало се беше съмнявал, че тези писма ще свършат работа. Очаквах отговора му с предчувствено облекчение.

— Изпрати на всички грубиянското и напиши отгоре „Второ уведомление“.

— Мислите ли, че така ще ги накараме да платят, сър?

— Не. Но все нещо ще стане. Ще видиш.

Татко излезе прав. От вторите писма не получихме никакви пари. Получихме известен брой страшно възмутени отговори, някои от тях — пълни с нецензурни думички. Татко ме накара да ги подреда, но да не им отговарям.

На по-голямата част от тези седемдесет пациенти и очите им не видяхме повече. Това беше очакваният от татко добър резултат. Той много се зарадва.

— Морийн, това е равен резултат. Те не ми плащат — аз не им правя добро. Йод, каломел, аспириин — горе-долу с това разполагаме днес, другото са захарни бонбончета. Сигурен съм в крайния резултат само когато израждам бебе, намествам кост или режа крак. Но да му се не види, старая се колкото мога. Наистина се старая. Ако някой ми се ядосва само защото съм го помолил да си плати за услугата... е, не виждам тогава причина да трябва да ставам от топлатата постеля и да търча да го церя!

1897 беше годината, когато „Кейти“ прокара железопътна линия на няма и километър и половина от нашия градски площад, така че градският съвет разшири границите на града и Тийбс се сдоба с гара. Това докара в Тийбс телеграфа и телефона на Бел, макар отначало да работеше само от девет до девет и никога в неделя сутрин, защото номераторът се намираше в салона на вдовицата Лумис и когато я нямаше там, нямаше и телефонни услуги.

„Лидер“ публикува бомбастична уводна статия — „Модерни времена“.

Баща ми се навъси.

— Изтъкват, че скоро, когато се абонират повече хора, ще бъде възможно да извикаш лекар посред нощ. Да, да, естествено. Днес аз правя нощни посещения само когато някой е загазил много здраво.

Но какво ще стане, ако може да ме изрита от леглото само като врътне някаква си шайба? Заради умиращо дете ли ще ме потърси? Не, Морийн, ще е заради това, че му се е забелила кожицата около

нокътчето. Помни ми думата: телефонът е краят на посещенията по домовете. Няма да е днес, няма и да е и утре, но ще е скоро. Така ще му отпуснат края, че... ще видиш как ще дойде един ден, когато докторите просто ще откажат да ходят по домовете.

На Нова година казах на татко, че съм решила: искам да изпрати името ми във фондация „Хауард“.

Първият младеж от списъка ме посети, преди да изтече януари.

Към края на март вече ме бяха посетили всичките седем. В три от случаите наистина отидох дотам, че се възползвах от привилегията с канапето... макар че използвах кушетката в кабинета на татко и заключих вратата.

Фойерверки, ама мокри.

Доста прилични младежи си бяха тия тримата, но... женитба?

Не.

Морийн беше започнала да се вкисва.

Но на втори април, събота, баща ми получи писмо от Рола, Мисури:

Драги ми докторе,

Позволете ми да се представя. Син съм на господин и госпожа Джон Адамс Смит от Синсинати, Охайо. Баща ми изработва разни сечива. Аз завършвам Минното училище към университета „Мисури“ в Рола, Мисури. Вашето име и адрес ми даде съдията Орвил Спърлинг от Толедо, Охайо, изпълнителен секретар на фондация „Хауард“. Съдията Спърлинг ми събщи, че ви е писал за мене.

Ако ми позволите, бих желал да посетя вас и госпожа Джонсън в неделя, седемнайсети април, следобед. После, ако позволите, бих желал да ме представите на дъщеря си, госпожица Морийн Джонсън, с цел да предложи себе си като евентуален кандидат за ръката ѝ.

Бих приел на драго сърце, ако желаете да ме проучите, и ще отговоря подробно и откровено на всеки ваш въпрос.

Очаквам отговора ви с нетърпение.

Оставам ваш верен слуга,
Брайън Смит

— Видя ли, скъпа ми щерко? Рицарят пристига на бял кон! — рече баща ми.

— И сигурно е двуглав например. Тате, нищо не излиза от тази работа. Ще си умра стара мома на деветдесет и шест години.

— Няма да си нервясала стара мома, вярвам. Какво да отговоря на господин Смит?

— О, кажи му „да“. Кажи му, че направо си умирам от нетърпение.

— Морийн!

— Да, татко. Прекалено съм млада, за да съм цинична, знам. *Quel dommage*^[2]! Ще изпъна раменца, ще се усмихна на господин Брайън Смит с най-хубавата си усмивка и ще подходя към срещата с жизнерадостен оптимизъм. Но като че ли вече си имам предубеждения. Онзи, последният орангутан...

Тоя маймун се беше опитал да ме изнасили направо върху маминото канапе веднага щом мама и татко се качиха горе. После набързо се изнесе, стиснал чатала си. Струваше си да я уча тая анатомия!

— Ще му съобщя, че е добре дошъл. Неделя, седемнайсети. Значи след две седмици.

Посрещнах седемнайсети, неделя, без кой знае какъв ентузиазъм. Но от църквата се прибрах право къщи, подготвих обяд за пикник и се вкопчих във възможността за още една допълнителна баня. Господин Смит се оказа представителен и сладкодумен, макар и не особено вдъхновяващ. Татко го поразпита, а мама му предложи кафе. Към два часа потеглихме — с Дейзи и семейната двуколка, а неговата кисела кранта оставихме в плевнята.

Три часа по-късно бях убедена, че съм влюбена.

Брайън каза, че ще ме посети пак на първи май. Дотогава щеше да се оправи с последните изпити.

Седмица по-късно, в неделя, 24 април 1898 г., Испания обяви война на САЩ.

---

[1] Американска писателка. Героините на най-известния ѝ роман — „Малки жени“ — са образец за порядъчни госпожици. Бел.пр. ↑

[2] Какво нещастие! (фр). Бел.пр. ↑

V. ИЗГОНВАНЕ ОТ РАЯ

За затвор този затвор не е лош. Била съм и в един много по-гаден в Тексас преди седемдесет и кусур години по личната ми времева линия. Там хлебарките се тътреха навсякъде, преследвайки мижавия шанс да намерят на пода някоя трошица. Такова нещо като топла вода изобщо нямаше, а надзирателчетата до един бяха братовчеди на шерифа. Гадно местенце си беше, ама мексиканците току прецапваха реката и трошаха по някой и друг прозорец, за да ги приберат на топло и да понатрупат сланинка за през зимата. Ако това говори нещо за мексиканските затвори, не ми се мисли какво.

Пиксел идва да ме види почти всеки ден. Стражите не могат да схванат как го прави. Всички го харесват, а той одобри неколцина по обичайния си начин. Те му носят разни вкуснотии, а той благоволява да изяде някои от тях.

Шефът на затвора чул, че котаракът ми е достоен последовател на Худини и дойде в килията ми — улучи точно момента, когато Пиксел ми беше на свиждане. Опита се да го погали и получи леко ухапване по ръката — не чак толкова силно, за да пусне кръв, но достатъчно, за да стане ясно какво се има предвид.

Началникът ми каза, по-точно заповяда, за в бъдеще да го уведомявам предварително кога Пиксел влиза и излиза — искаше да види как успява да се промъкне така, че да не задейства алармените системи. Отвърнах му, че никой смъртен не може да познае какво точно крои този котарак.

Доктор Ридпат идва един-два пъти — да ме навива да се призная за виновна и да се оставя на милостта на съда. Разправя ми, че ако успея да убедя трибунала, че наистина съм се покаяла, ще ми се размине само с условна присъда.

Казах му, че не съм виновна — по-скоро бих станала знаменитост, след което ще си продам мемоарите за скандална сума.

Той ми рече, че очевидно не съм наясно, че Колежът на епископите преди няколко години е прокарал закон, според който всяка печалба от светотатство отива за църквата, като преди това се изплати таксата за отървяване от трупа.

— Виж какво, Морийн, аз съм ти приятел, макар че май не го разбираш. Но ако ти не ни съдействаш, нито аз, нито някой друг може да ти помогне.

Благодарих му и изразих съжаление, че е разочарован от мене. Каза ми да си помисля. Не ме целуна за довиждане, от което си правя заключението, че наистина ми е сърдит.

Дагмар идва почти всеки ден. Не ме навива да си призная, но онова, което направи последния път, имаше много по-голям ефект от разумните доводи на доктор Ерик: успя да внесе в затвора „последно другарче“.

— Ако ще продължаваш да се инатиш, това ще ти помогне. Просто отчупи връхчето и си го инжектирай — независимо къде. След като веднъж те хване — кажи-речи след пет минути — и на бавен огън да те пекат, пак няма да те заболи... или поне няма да те заболи много. Но в името на Санта Каролита, сладка, не позволявай някой да го намери!

Ще се опитам.

Ако не се намирах в затвора, нямаше да диктувам тези мемоари. Не съм си наумила твърдо да ги публикувам, но дисциплината при подреждането на фактите може и да ми покаже къде съм сбъркала... което пък на свой ред може да ми покаже как да оправя цялата тази каша, в която се забърках.

* * *

Битката за Ню Орлийнс се е провела две седмици след обявяването на Войната от 1812 г. Лоши комуникации... Но през 1898 г. трансатлантическият кабел вече беше пуснат в действие. Когато Испания ни обяви война, новината дойде от Мадрид през Лондон, оттам — през Ню Йорк, оттам — през Чикаго, оттам — през Канзас сити и до Тийбс почти със скоростта на светлината — забавяше се само при препредаването. Тийбс се намира на около осем часа западно

от Мадрид, така че когато ужасната новина пристигна, семейство Джонсън беше на църква.

В този момент преподобният Кларънс Тимбърли, нашият пастор в Мемориалната методистка епископална църква „Сайръс Ванс Паркър“, четеше проповедта и точно беше приключил с четвъртото и започваше петото, когато някой започна да бие голямата камбана под купола на общинския съд.

Брат Тимбърли прекъсна проповедта си:

— Нека да преустановим службата за няколко минути, докато се оттеглят Доброволците от Осейдж и членовете на водоносната бригада.

Десетина-дванайсет от по-младите мъже напуснаха. Татко си взе чантата и ги последва. Тъй като беше лекар, той не беше член на доброволната пожарна команда, но точно защото беше лекар, обикновено отиваше на мястото на пожара, ако точно когато забие камбаната не беше зает с лекуването на някой пациент.

Веднага щом татко затвори след себе си църковната врата, нашият проповедник отново се захвана с „петото“ — не помня какво беше. По време на проповед винаги се стараех да изглеждам така, сякаш слушам много внимателно, но много рядко се вслушвах в това, за което изобщо става дума.

Някой крещеше някъде на улица „Форд“ — чуваше се, макар че брат Тимбърли говореше високо. Виковете идваха все по-близо.

Не след дълго татко се върна в църквата. Вместо отново да седне на мястото си, той се приближи към амвона и подаде на пастора вестникарски лист. В горната половина на страница втора беше публикувана с едър шрифт една кратка новина:

ИСПАНИЯ ОБЯВЯВА ВОЙНА!!!

По телеграфа от „Ню Йорк джърнъл“ от 24 април — Мадрид. Днес нашият посланик беше извикан в канцеларията на премиера, където му беше връчен неговият паспорт и кратка нота, уведомяваща го, че „престъпленията“ на Съединените щати срещу Негово католическо величество са принудили правителството на

Негово величество да декларира, че е в състояние на война между Кралство Испания и...

Преподобният Тимбърли прочете новината на висок глас от амвона, остави вестника, погледна ни угрижено, извади кърпичката си, избърса чело и издуха носа си.

— Да се помолим — прикани ни дрезгаво той.

Татко се изправи, а след него — и цялото паство. Брат Тимбърли помоли нашия Господ Йехова да ни води в това време на изпитания. Помоли Бог да води президента Маккинли. Помоли Божия помощ за всички наши храбри мъже на суша и по вода, които сега ще трябва да се бият за запазването на тази свещена, от Бога дадена земя. Помоли милост за душите на онези, които ще паднат в битка, и за утеха и помощ, за да избършем сълзите на вдовиците и сираците, на майките и бащите на нашите млади герои, на които е съдено да паднат в бой. Помоли се правдата да възтържествува и сблъсъкът да приключи бързо. Помоли помощ за нашите приятели и съседи — за нещастния народ на Куба, потискан толкова дълго от желязната пета на испанския крал. И още, и още — горе-долу двайсет минути все това.

Татко отдавна ме беше излекувал от всякаква вяра в Четвероевангелието. Вместо нея хранех дълбоко подозрение, насадено ми от професор Хъксли и подхранвано от татко, че такава личност като Исус от Назарет изобщо не е съществувала.

Що се отнася до брат Тимбърли, него го смятах за два метра шум с пукнатини по него, запълнени със смазка. Също като много проповедници в Библейския пояс, той си беше момче селянче, на което, както силно подозирах, истинската работа му беше дълбоко противна.

Докато слушах брат Тимбърли, не вярвах — и сега не вярвам — че там горе, в небесата, има Бог.

И все пак се хванах да казвам „Амин!“ след всяка негова дума, а по бузите ми се стичаха сълзи.

На това място ми се налага да се кача на сандъка^[1].

През двадесети век според грегорианския календар в Съединените американски щати сред „интелектуалците“ стана модно едно нещо, известно като „ревизионистка теория“. Ревизионизмът явно се основаваше на идеята, че живите действащи лица на сцената никога не разбират какво точно правят и защо го правят или как ги манипулират, а са просто марионетки в ръцете на неведоми зли сили.

Може и да е вярно — знам ли.

Но защо в очите на ревизионистите народът и правителството на САЩ все са лошите? Защо нашите врагове — като например испанският крал, кайзерът, Хитлер, Джеронимо, Вила, Сандино, Мао Цзе Дун и Джеферсън Дейвис — защо и те не се изредят на позорния стълб? Защо все ние?

Добре знам, че ревизионистите поддържат схващането, че Уилям Рандолф Хърст е измислил испано-американската война, за да вдигне тиража на вестниците си. Знам също и че разни учени и експерти покъсно приемат, че американският кораб „Мейн“ е бил взривен в Хаванското пристанище от неведоми злосторници, чиято цел е била да развалят фасона на Испания и по този начин да подсторят американския народ да ѝ обяви война.

А сега се вгледайте внимателно в онова, което казах. Казах, че всички тези неща са приети. Не съм казала, че са верни.

По някакъв начин тези мазохисти ревизионисти превърнаха Войната от 1898 г. в империалистическа агресия от страна на Съединените щати. Как така резултатът от една империалистическа война ще е освобождаването на Куба и Филипините — това така и не става ясно. Но ревизионизмът винаги започва от предположението, че лошите са Съединените щати. След като веднъж историкът ревизионист докаже това предположение (обикновено чрез кръгова логика), му връчват докторската степен и хваща пътя към Нобеловата награда за мир.

През април 1898 г. за нас, непросветените селяни, бяха истина няколко прости неща: нашият боен кораб „Мейн“ е бил унищожен и са загинали голям брой хора. Испания ни е обявила война. Президентът е помолил мъжете да постъпват като доброволци във войската.

На другия ден, 25 април, понеделник, до нас достигна президентският призив към щатските доброволни отряди да осигурят 125 000 доброволци, които да подсилят почти несъществуващата ни армия. Същата сутрин Том беше заминал, както обикновено, за Бътлърската академия. Новината го бе застигнала там и по обяд дотърча обратно — дорестият му кон Бо Брумел беше целият в пяна. Том помоли Франк да го избърше, втурна се в къщата и двамата с баща ми се скриха в клиниката.

Излязоха след около десет минути. Баща ми се обърна към мама:

— Мадам, нашият син Том възнамерява да постъпи в служба на своето отечество. Двамата с него незабавно заминаваме за Спрингфийлд. Налага се и аз да замина с него, за да се закълна, че има навършени осемнайсет години и че родителите му са дали одобрението си.

— Но той още няма осемнайсет години!

— Точно затова трябва и аз да замина с него. Къде е Франк? Искам да впрегне Лоуфър.

— Аз ще го впрегна, татко! — намесих се. — Франк току-що побягна към училище. Закъснява.

Баща ми изглеждаше разтревожен. Настоях:

— Лоуфър ме познава, сър; никога не би ми сторил нищо лошо.

Когато се върнах вкъщи, заварих татко до новия телефон — в коридора, който използвахме като чакалня за пациентите. Татко тъкмо казваше:

— Да... да, разбирам... късмет, господине, и Бог да ви е на помощ. Ще ѝ предам. Довиждане — той отдръпна слушалката от ухото си, втренчи се в нея, после си спомни, че трябва да я затвори.

Погледна ме.

— За тебе беше, Морийн.

— За мене ли? — никога досега не ме бяха търсили по телефона.

— Да. Твоят момък, Брайън Смит. Моли те да му простиш, но идната неделя няма да може да те посети. Още сега хваща влака за Сейнт Луис, за да се върне в Синсинати, където ще се запише в доброволния отряд на Охайо. Моли за разрешение да ти се обади веднага щом свърши войната. Аз се съгласих от твое име.

— О... — усетих как нещо в гърдите ми се стяга и дишането ми се затрудни. — Благодаря ти, татко. Тъ-ъ... можеш ли да ми покажеш

как да му се обадя, искам да кажа... толкова... как да се обадя до Рола и сама да поговоря с господин Смит?

— Морийн! — намеси се майка ми.

Обърнах се към нея:

— Мамо, нито действам прибързано, нито се държа неподобаващо за една дама. Обстоятелствата са много особени. Господин Смит заминава, за да се бие за нас. Просто искам да му кажа, че докато го няма, всяка вечер ще се моля за него.

Майка ми ме погледна и тихо рече:

— Да, Морийн. Ако можеш да говориш с него, кажи му, че и аз ще се моля за него. Всяка вечер.

Баща ми шумно си прочисти гърлото:

— Дами...

— Да, докторе? — обади се мама.

— Въпросът е академичен. Господин Смит ми съобщи, че ще бъде съвсем кратък, защото за телефона чака дълга опашка от студенти. Предполагам, за да предадат подобни съобщения. Така че няма смисъл да се опитваме да се свържем с него — линията ще е заета... а той вече няма да е там, което по никакъв начин няма да ви попречи да се молите да се върне жив и здрав. Морийн, ти можеш да му го съобщиш с писмо.

— Но аз не знам къде да му пиша!

— Размърдай си мозъка, дъще. Известни са ти поне три начина да научиш.

— Доктор Джонсън, моля ви! — мама се обърна към мене и добави внимателно: — Съдията Спърлинг ще знае.

— Съдията Спърлинг... О!

— Да, мила. Съдията Спърлинг винаги знае къде се намира всеки от нас.

След няколко минути всички разцелувахме Том за довиждане, а заедно с него — и татко, макар че той щеше да се върне... а, както ни увери той, беше много вероятно и Том да се върне — след като положи клетва и му съобщят кога да се яви.

Потеглиха. Бет плачеше тихо. Люсил не плачеше — според мене надали разбираше какво става, но беше сериозна и гледаше с ококорени очи. Мама не плака, аз също не плаках... тогава. Но после тя се качи горе и се затвори в стаята си... както и аз. Откакто Агнес се

омъжи, вече имах собствена стая, така че пуснах резето, захлупих се на леглото и се разплаках.

Опитвах се самичка да се убеждавам, че плача за брат ми Томас, но си знаех: сърцето ме болеше за господин Смит.

С цялата си душа жадувах да не го бях карала да използва „френска кесийка“, когато се любихме седмица по-рано. Изкушавах се — знаех, сигурна бях, че ще е много по-хубаво да зарежем тази гума и да съм гола за него — и отвън, и отвътре.

Но тържествено бях обещала на татко, че винаги ще използвам презерватив... до деня, когато, след като трезво сме обсъдили нещата с въпросния мъж, решим да забременея.

А сега той заминаваше на война... и можеше да не го видя никога повече.

Избърсах очи, станах и извадих малка книжка с поезия — „Златна съкровищница“ на професор Полгрейв. Мама ми я беше подарила за дванайсетия рожден ден, а на нея също ѝ я бяха подарили за дванайсетия рожден ден през 1866 г.

В своята съкровищница професор Полгрейв беше събрал двеста осемдесет и осем стихотворения — достатъчно изящни за изключителния му вкус. Този ден на мене ми беше нужно само едно: „На Лукаста, при заминаване на война“:

*И тебе, мила, тъй не бих обичал,
ако не любех повече Честта.*

После пак плаках, а след това заспах. Когато се събудих, станах и повече не си позволих да плача. Вместо това пъхнах под вратата на мама бележка, че сама ще приготвя вечеря за всички... и че ако тя пожелае, може да вечеря в леглото.

Тя ме остави да сготвя, но слезе за вечеря и седна на почетното място. И за първи път на масата я настани Франк, а после седна срещу нея. Тя ме погледна.

— Морийн, ще прочетеш ли молитвата?

— Да, мамо. Господи, Боже наш, благодарим ти за хляба, който ни даваш. Моля те, благослови храната ни, както и нашите братя и сестри навсякъде, известни и неизвестни нам — преглътнах и добавих:

— В този ден те молим и за специална благословия за обичния ни брат Томас Джеферсън и за всички останали младежи, решили да служат на нашето мило отечество. *Моля те, Господи, пази добре и моя приятел!* В името на Исуса. Амин.

— Амин — твърдо откликна майка ми. — Франклин, ще нарежеш ли месото?

Татко и Том се върнаха на другия ден късно следобед. Бет и Люсил увиснаха на вратовете им. И аз исках, ала не можех, тъй като дундурках Джордж и той си беше избрал тъкмо този момент, за да намокри пелените. Но аз го накарах да почака, за да не изпусна нещо, като само му подложих отдолу резервна пелена.

— Записа ли се, Том, записа ли се, записа ли се? — повтаряше Бет.

— Разбира се, че се записа — отговори татко. — Сега е редник Джонсън; а другата седмица вече ще е генерал.

— Така ли?

— Е, може и да не стане чак толкова бързо — татко млькна и разцелува Люсил и Бет. — Но по време на война човек доста бързо се издига в чин. Аз вече съм капитан.

— Доктор Джонсън!

Татко изпъна рамене.

— Капитан Джонсън, мадам. Записахме се и двамата. Сега съм действащ хирург от медицинската част на Втори Мисурийски полк с чин капитан.

Тук трябва да кажа нещо за семействата на двамата ми родители и особено за братята и сестрите на баща ми, защото онова, което се случи в Тийбс през април 1898 г., си имаше своите корени един век по-рано.

Дядовците и бабите на баща ми са:

Джордж Едуард Джонсън (1795–1897) и Аманда Лу Фредерикс Джонсън (1798–1899)

Терънс Макфий (1796–1900) и Роуз Вилхелмина Бранд Макфий (1798–1899)

И Джордж Джонсън, и Терънс Макфий са участвали във войната от 1812 г.

Родителите на баща ми са:

Ейза Едуард Джонсън (1813–1918) и Роуз Алтеда Макфий Джонсън (1814–1918)

Ейза Джонсън е участвал във войната с Мексико — бил е сержант в Илинойския доброволен отряд.

Дядовците и бабите на майка ми са:

Робърт Пфайфър (1809–1909) и Хайди Шмит Пфайфър (1810–1912)

Оле Ларсен (1805–1907) и Анна Кристина Хансен Ларсен (1810–1912)

Родителите на майка ми са:

Ричард Пфайфър (1830–1932) и Кристина Ларсен Пфайфър (1834–1940)

Татко е роден във фермата на дядо Джонсън в Минесота, в окръг Фрийборн, близо до Албърт, в понеделник, втори август 1852 г. — най-малкият от четири момчета и три момичета. Дядо му Джордж Едуард Джонсън (и мой прадядо) е роден през 1795 г. в окръг Бъкс, Пенсилвания. Той умря в старчески дом в Минеаполис през декември 1897 г. и вестниците вдигнаха голяма шумотевица около това, че по времето, когато се е родил, Джордж Вашингтон е бил още жив. (Той нямаше нищо общо с целия този шум. Макар и допреди да се омъжа да не знаех, че умишлено следваме тази политика, дори и по онова време семействата, свързани с фондацията „Хауард“, избягваха публично да споменават кой на каква възраст е.)

Джордж Едуард Джонсън се оженва за Аманда Лу Фредерикс (1798–1899) през 1813 г. и я отвежда в Илинойс, където тя ражда първото си дете, Ейза Едуард Джонсън — моя дядо — още същата година. Види се, дядо Ейзи е бил от същите „седмачета“ като батко ми Едуард. След войната с Мексико семейство Джонсън се премества на запад и се установява в Минесота.

По онова време фондацията „Хауард“ още не е съществувала, но се оказва, че всичките ми прадеди са започнали да се размножават рано, имали са по много деца, били са здрави въпреки болестите, които необезпокоявано се ширели в онези времена, и са живели дълго — по стотина години и отгоре.

Ейза Едуард Джонсън (1813–1918) се жени за Роуз Алтеда Макфий (1814–1918) през 1831 г. Имат седем деца:

1. Саманта Джейн Джонсън, 1831–1915 (починала от телесни повреди, получени при обядването на кон)

2. Джеймс Юинг Джонсън, 1833–1884 (Загинал при опит да прекоси Осейдж по време на пролетното пълноводие. Едва си го спомням. Той беше женен в Ню Орлийнс за леля Карол Пейетие.)

3. Уолтър Райли Джонсън, 1838–1862 (убит край Шайло)

4. Алис Айрини Джонсън, 1840-? (Не зная какво е станало с леля Алис. Беше се омъжила далеч на изток.)

5. Едуард Макфий Джонсън, 1844–1884 (убит при влакова катастрофа)

6. Аурора Джонсън, 1850-? (последно чувах за нея в Калифорния към 1930 г.) (омъжвала се няколко пъти)

7. Айра Джонсън, 2 август 1852–1941 (обявен за безследно изчезнал в Битката за Британия)

При падането на форт Съмтър през април 1861 г. господин Линкълн се обръща към доброволните отряди на няколко щата с молба да осигурят доброволци за армията — пак Айра Джонсън, деветгодишен и по собствената му преценка — вече голям мъж, трябвало да остане къщи, когато всички други мъже отивали на война.

Баща ми търпял това унижение цели три години... и на дванайсетгодишна възраст избягал от къщи, за да стане барабанчик.

Заминал надолу по Мисисипи с шлеп и успял да намери лагера на Втори Минесотски полк. Братовчед му Жул ходатайствал за него и с триста зора той бил приет и зачислен на храна към щаба.

После се появил баща му и си го прибрал.

Така че баща ми беше служил във войската около три седмици и никога не беше влизал в бой. И дори и тези три седмици не му ги

признаваха... както разбра за свой ужас, когато се опита да постъпи в организация на ветераните от Съюза — Великата армия на републиката.

Никъде не се водело на документи, че е служил, тъй като адютантът на полка го бил „разжалвал“ и оставил дядо Ейси да си го прибере, след което просто унищожил цялата документация.

Мисля, ужасно е да приемем, че татко е бил белязан за цял живот.

По време на деветте дни, докато татко и Том чакаха вкъщи да се влеят в армейския живот, не забелязах майка ми да проявява никакви признаци на неодобрение, като не смятаме първоначалната ѝ изненада. Но тя изобщо не се усмихваше. Напрежението между двамата се усещаше... но не позволяваха да им личи открито.

Татко наистина ми каза нещо, което според мене беше свързано с това напрежение. Бяхме в клиниката и аз му помагах да поразчисти и осъвремени картоните на пациентите си, за да може да ги прехвърли на доктор Чадуик, докато продължава войната. Той ми рече:

— Защо не се усмихваш, мое пуйче яйчице? Тревожиш се за твоя момък, така ли?

— Не — излъгах аз. — Той беше длъжен да замине и аз го знам. Но би ми се искало ти да не заминаваш. Егоистично изглежда, знам. Но ще ми липсваш, *cher papa*.

— И ти ще ми липсваш. Всички ще ми липсват — той помълча няколко минути, после добави: — Морийн, някой ден може да се сблъскаш със същото: мъжът ти да замине на война. Някои хора казват, че женените мъже не трябвало да ходят на война. Заради семействата си.

Но в това има противоречие — и то фатално. Семейният не бива да си помисля да се скатава и да чака ергените да се бият вместо него. За мене е откровено нечестно да очаквам някой ерген да умре за моите деца, щом аз не бих умрял за тях. Ако всички семейни вземат да правят така и ергените ще откажат да се бият... и тогава републиката е обречена. Варварите ще нахлуят необезпокоявани.

Татко ме погледна — изглеждаше разтревожен.

— Разбираш ли?

Мисля, че той откровено искаше да разбере какво мисля аз, търсеше одобрението ми.

— Аз... — млъкнах и въздъхнах. — Татко, мисля, че разбирам. Но във времена като тези съм принудена да осъзная, че нямам особено голям житейски опит. Просто искам тази война да свърши и ти да се върнеш у дома — и Том да се върне у дома, и... и...

— И Брайън Смит ли? Съгласен съм.

— Е, да. Но си мислех също и за Чък. Чък Пъркинс.

— Чък също ли заминава? Браво на момчето!

— Да, днес ми каза. Баща му дал съгласието си и утре двамата заминавали за Джоплин — подсмръкнах и преглътнах една сълза. — Не съм влюбена в Чък, но си имам някакви сантиментални чувства към него.

— Обяснимо.

По-късно същия ден оставих Чък да ме качи на Марстън хил и там горе направих напук на буболечките и на госпожа Пуританка. Казах на Чък, че се гордея с него, а после му го демонстрирах по най-добрия известен ми начин. (Използвах презерватив — нали бях обещала на татко.) И се случи нещо невероятно. Бях се качила там просто за да поиграя малко художествена гимнастика с цел да покажа на Чък, че се гордея с него и ценя желанието му да се бие за нас. И чудото стана, фойерверки — и то от големите! Всичко се замъгли пред погледа ми, стиснах очи и чух да надавам силни викове.

А след около половин час чудото се повтори. Да не повярваш!

На другата сутрин Чък и баща му хванаха влака в 8:06 ч. от Бътлър и се върнаха още същия следобед — Чък се беше закълел и го бяха записали в същата рота (рота „С“, Втори полк), в която бе постъпил и Том, и щеше да чака горе-долу също толкова дни. Така че Чък и аз отидохме на едно друго потайно местенце и аз пак се сбогувах с него, и чудото пак се случи.

Не, не си помислих, че съм влюбена в него. Вече бях лягала с достатъчно мъже и надали бих могла да сбъркам един мощен оргазъм с вечната любов. Но беше хубаво, че стана така — имах намерение да се сбогувам с Чък, колкото се може по-често и по-трогателно, пък да става каквото ще. И се сбогувахме на няколко пъти чак до деня, в

който той замина седмица по-късно — тогава наистина си беше сбогуване.

Чък така и не се завърна. Не, не го убиха в бой — тъй като и не стигна по-далече от Чикамауга парк, Джорджия. Не съм много сигурна дали беше треска, малария или жълтеница. Може да е било и тиф. От треска умряха пет пъти повече хора, отколкото в бой. Те също са герои. Е, не са ли? Записаха се доброволци; бяха готови да влязат в бой... и нямаше да се разболеят от треска, ако се бяха скатали и не бяха откликнали на призива.

Дойде онзи ден — пети май — когато нашите мъже заминаха... Потеглиха със специален военен влак надолу към Канзас сити, после щяха да заобиколят през Спрингфийлд, да продължат към Сейнт Луис и нататък на изток: крайна цел — Джорджия. Цялото семейство заминахме за Бътлър — отпред мама и татко с двуколката му, теглена от Лоуфър, а останалите ги следвахме с каретата, с която обикновено се возехме само в неделя — караше я Том, а я теглеха Дейзи и Бо. Влакът спря, сбогувахме се набързо, тъй като вече викаха:

— Всички да се ка... чват!

Баща ми предаде юздите на Франк, а на мене се падна каретата с мъниците.

Всъщност те не потеглиха веднага — освен войниците трябваше да се натовари и багажът. В средата на влака имаше платформа с оркестър, осигурен от Трети полк, Канзас сити, и през цялото време, докато влакът беше спрял, той свиреше потпури от военни мелодии.

Изсвириха „Очите ми видяха славата...“ и веднага минаха на „Да бях в земята на памука“, а оттам — на „Газ вечер лагера опъваме“ и „... на шапката си бодна той перо и го нарече макарони!“ После подкараха „Седя затворен във килия“, влакът изсвири и потегли, а оркестърът започна да се изнизва към съседния вагон. Наложихме се да помогнат на онзи с тубата.

А ние потеглихме към дома — в ушите ми все още звучаха „Туп-туп, момчета маршируват“ и онзи трагичен първи стих — „Седя затворен във килия...“. По-късно някой ми каза, че онзи, който я бил

написал, си нямал представа от всичко това, защото в затворническите лагери от военно време такива луксове като килии няма.

Това обаче си беше съвсем достатъчно, за да се замъглят очите ми и да не мога да виждам. Но това нямаше значение — Бо Брумел и Дейзи нямаха нужда от моята помощ. Ако човек им отпуснеше юздите, те препусваха право към вкъщи. Така направиха и този път.

Помогнах на Франк да разпрегне всички коне, после влязох вътре и се качих на горния етаж. Едва-що бях затворила вратата на стаята си и майка ми почука. Отворих.

— Да, мамо?

— Морийн, твоята „Златна съкровищница“... Мога ли да я взема за малко?

— Разбира се. — Отидох и я извадих — беше под възглавницата ми. Подадох ѝ я. — Номер осемдесет и три. На страница шейсета.

Като че ли се изненада, след което запрелиства книгата.

— Точно така — кимна тя и вдигна поглед. — Трябва да се държим, мило.

— Да, мамо. Трябва.

Като си говорим за затворнически килии — Пиксел току-що пристигна в моята и ми донесе подарък. Мишка. Умряла мишка. Още топла. Страшно е доволен от себе си и явно очаква от мене да я изям. Чака ме да я ухапя.

И как ще се измъкна от всичко това?

---

[1] Има се предвид практиката на различни оратори да застават върху дървени сандъци, докато говорят пред насъбралата се тълпа. Бел.пр. ↑

VI. „КОГАТО ДЖОНИ С МАРШ СЕ ВЪРНЕ ВКЪЩИ...“

Останалата част от 1898 г. беше един дълъг лош сън. Мъжете ни бяха заминали на война, но ни беше трудно да разберем какво става там. Спомням си времена шейсет и повече години по-късно, когато злобното око на телевизията превърна войната в зрелище, дори до такава степен, че моментът на атаката да бъде определян така, че акцията да може да се предава на живо по вечерните новини. Можете ли да си представите по-ужасен и ироничен начин да умреш от този, да определят времето на смъртта ти така, че някой водещ да я коментира точно преди рекламите за бира?

През 1898 г. не гледахме битките на живо във всекидневната — беше ни трудно да научаваме какво се е случило дори след много време. Дали нашата флота охраняваше източното крайбрежие, както настояваха политиците от изтока, или плаваше нейде в Карибско море? Дали „Орегон“ беше заобиколил нос Хорн и щеше ли да застигне флотилията? Защо е имало втора битка за Манила? Не бяхме ли спечелили битката за Манила още преди седмици?

През 1898 г. знаех толкова малко за военните работи, че не разбирах, че цивилните не трябва да знаят нито местонахождението на флотата, нито какви ходове планира армията, защото вражеските агенти ще го научат само след минути.

Тепърва щях да науча, че животът на нашите мъже не бива да се поверява нито на конгресмените, нито на новинарите.

Нека се опитам да бъда справедлива. Да приемем, че около деветдесет процента от конгресмените и новинарите са честни и почтени хора. В този случай по-малко от десет процента трябва да са глупаци и убийци, на които смъртта на героите им е абсолютно безразлична, ала точно това малцинство изпраща хора на сигурна смърт, губи битки и променя хода на войните.

През 1898 г. още не ми се въртяха такива мрачни мисли в главата. Трябваше да минат Войната от 1898 г., две световни войни и още две необявени войни, за да разбере, че нито нашите власти, нито нашата преса заслужават да им се поверява човешки живот.

„Една демокрация работи добре, само когато обикновеният човек е аристократ. Но Господ сигурно мрази обикновения човек — направил го е толкова обикновен, мътните го взели! Какво ви разбира вашият обикновен човек от кавалерство? От *noblesse oblige*^[1]? От аристократични правила за поведение? От лична отговорност за благоденствието на държавата? Със същия успех можете да търсите козина на гърба на жабата...“ Това от татко ли го бях чувала? Не. Е, не точно. Това си го спомням от бар „Стрида“ в Бентън хаус, Канзас сити — беше някъде около два часа сутринта през януари 1898 г., след като господин Клеменс беше прочел лекцията си. Баща ми може и да е казал част от него; може би господин Клеменс го е казал цялото или пък едно е казал баща ми, друго — господин Клеменс — след толкова години паметта ми вече малко издиша.

Новината за подписването на мирния договор пристигна в Тийбс на 12 август, петък. Господин Барнаби, нашият директор, ни събра всички в залата за лекции и ни го съобщи, а после разпусна всички ученици. Изтичах веднага къщи и разбрах, че майка ми вече знае. Прегърнахме се и си поплакахме, а Бет и Люсил вдигаха врява около нас. А после мама и аз се захванахме с голямо пролетно чистене съвсем извън сезона, за да сме готови, когато татко и Том (и господин Смит? — това не го казах на глас) се приберат по някое време следващата седмица. Наредихме на Франк да окоси тревата и да свърши, каквото има за вършене по двора — не питай, просто го свърши!

Неделната църковна служба беше едно щастливо хваление на Бога, а преподобният Тимбърли къдреше още по-големи и протяжни глупости от обикновено, но никой нямаше нищо против — най-малкото пък аз.

След службата мама ме попита:

— Морийн, утре ще ходиш ли на училище?

Изобщо нямах представа. Училищното настоятелство на Тийбс беше решило да предложи летни занятия в гимназията като патриотичен акт, за да могат по-големите момчета да завършат по-рано и да се запишат доброволци. И аз се бях записала на лятно училище — както за да прибавя още нещо към образованието си, така и за да запълня онази болезнена празнота вътре в мене, зейнала, след като татко и Том (и господин Смит) заминаха на война.

Най-дългите години в живота си съм прекарала в очакване на мъже, които трябва да се върнат от война. Някои не дочаках.

— Не съм мислила за това, мамо. Наистина ли смяташ, че утре ще има училище, както обикновено?

— Ще има. Учила ли си?

Знаеше, че не съм. Не можеш да отделиш кой знае какво време на неправилните гръцки глаголи, докато на четири крака лъскаш кухненския под.

— Не, госпожо.

— Е? Какво би очаквал от тебе баща ти?

Въздъгнах.

— Да, госпожо.

— Не се самосъжалявай. Лятното училище си беше твоя идея. Не трябва да пропиляваш възможността да получиш допълнително обучение. А сега марш! Днес сама ще приготвя вечерята.

Не си дойдоха тази седмица.

Не си дойдоха и следващата седмица.

Не си дойдоха тази есен.

Не си дойдоха тази година.

Върна се тялото на Чък. Армията осигури залпове. Присъствах на първото си военно погребение и плаках ли, плаках... Един белокоос тръбач изсвири за Чарлз „Почивай в мир, войнико храбър, бог е с теб“.

Ако някога съм била близо до вратата в Бога, то е, когато слушам тази песен. Дори и днес.

След лятната сесия от 1898 г. дойде септември и аз трябваше да избира: да ходя или да не ходя на училище, а ако ходя — къде? Не

искаха да си стоя вкъщи — там кажи-речи не вършех нищо друго, освен да се правя на бавачка на Джордж. Тъй като не можех да отида в „Калъмбия“, искаха да постъпя в Бътлърската академия — двегодишна частна школа, която предлагаше курс по свободните изкуства, който в „Калъмбия“ и в „Лоурънс“ приемаха вместо долния курс. Изтъкнах пред мама, че съм спестила от коледните подаръци и подаръка за рождения ми ден и от „парите за яйца“ („парите за яйца“ бяха всички пари, които печелех сама — от гледане на съседските деца, продаване на сергия на окръжния панаир и т.н. — не много и доста рядко) и имам достатъчно пари да си платя курса и учебниците.

— А как ще ходиш дотам и как ще се връщаш? — попита мама.

— А Том как отива и се връща? — отвърнах ѝ аз.

— Не отговаряй на въпроса с въпрос, млада госпожице. И двете знаем как го правеше брат ти: при хубаво време — с двуколката, при лошо време — на кон... а когато времето беше най-лошо, си стоеше вкъщи. Но брат ти е голям мъж. Обясни ми ти как ще го правиш.

Замислих се над това. Двуколката не беше проблем; в Академията имаше плевня, където конете изчакваха господарите си. Ездата? Яздех кажи-речи толкова добре, колкото и братята ми... но момичетата не ходят на училище по гащеризони, а дамското седло не беше добра идея във време, неподходящо за двуколка. Но дори и времето да беше хубаво и да пътувах с двуколката, от края на октомври до началото на март щеше да ми се наложи да тръгвам, преди да се е съмнало, и да се прибирам по мръкнало.

През октомври 1889 г. Сара Тробръдж беше тръгнала с двуколка от фермата на баща си за Рич хил, на шест километра и половина оттам. Конят и двуколката ѝ се върнаха. От Сара вече не дойде ни вест, ни кост.

Ние живеехме в доста спокойна местност. Но най-опасното животно, съществувало откакто свят светува, ходи на два крака... а покрай селските пътища щъка кой ли не...

— Не ме е страх, мамо.

— Кажи ми какво би те посъветвал баща ти.

Така че се отказах и се подготвих да постъпя пак в гимназията за още един срок или за повече. Училището беше на около километър от нас и покрай целия път живееха хора, та ако извикам, щяха да ме чуят. Най-хубавото беше, че в нашата гимназия преподаваха и курсове, за

които досега не бях имала време. Продължих с гръцкия, пак се записах на латински и се захванах с диференциални уравнения. Започнах да уча немски и записах геология и средновековна история, вместо да си губя по два часа за изучаване на домакински умения. И, разбира се, в събота сутрин продължих да ходя на уроци по пиано. Майка ми ме беше учила три години, после беше решила, че ще ми е от полза да получа по-добра подготовка. Беше сделка от типа „ти — на мене, аз — на тебе“: госпожица Примроуз дължеше много на татко и за себе си, и за престарялата си болнава майка.

Така че през септември 1898 г. учебната година започна и не ми оставаше време да върша пакости. Ала имах достатъчно време да пиша всяка седмица по едно пълно с новини и без помен от сантименталности писмо на господин Смит (на *сержант* Смит!) и на Том, и на татко, и на Чък... докато не ми върнаха едно писмо до Чък седмица преди да се завърне при нас завинаги.

Не се срещах с момчета и мъже, за които би си струвало да се говори. Свестните бяха заминали на война; онези, които бяха останали, ми правеха страхотно впечатление с това, че им текат лигите по брадичките; или пък бяха невъзможно млади за мене. Не бях съзнателно вярна на господин Смит. Той не ме беше молил да му бъда вярна, нито пък аз очаквах от него да ми бъде верен. С него имахме само една — една-едничка — изключително успешна първа среща. Но това не е равно на годеж.

Нито пък бях вярна по принцип. Но то, братовчедчето ми Нелсън почти не се брой. Нелсън и аз си имахме едно общо нещо: и двамата яко ни друсаше хормона — и то през цялото време. И още нещо: бяхме предпазливи като лисица майка по отношение на госпожа Пуританка.

Оставях него да определя времето и мястото — биваше си го да измисля интриги. Взаимните ни чувства къкреха на тих огън, без да събуждат подозренията на госпожа Пуританка. Бих могла да се омъжа за Нелсън и да си живеем щастливо, въпреки че е по-малък от мене — ала бяхме твърде близки роднини. Сладурче си беше той. (Само онзи лимонов пай...!)

Не се прибраха и за Коледа. Но още две тела се завърнаха у дома си. Отидох и на двете погребения — заради Чък.

През януари брат ми Том се завърна вкъщи с марш заедно със своя полк. Мама и Франк заминаха за Канзас да посрещнат военния влак и да гледат парада по „Уолнът“ и контра марша обратно до гарата, където повечето войници се качиха обратно на влака, за да продължат за вкъщи. Аз си останах у дома да се грижа за сестрите ми и за Джордж и тайничко си мислех, че това е много благородно от моя страна.

Том донесе на ръка писмо за мама:

Госпожа Айра Джонсън
Чрез и.д. ефрейтор Т. Дж. Джонсън
Рота С, Втори Мисурийски полк

Скъпа госпожо,

Надявах се и очаквах да се завърна у дома със същия влак, с който пътува нашият син Томас. И наистина, според условията, при които приех да бъда назначен за хирург в доброволната войска на нашия щат, не мога да бъда задържан повече от сто и двайсет дни след обявяването на мир — 12 декември миналата година или 6 януари този месец — разликата в датите е техническа и официална — по това сега се спори.

Съжалявам, но съм длъжен да ви информирам, че главният хирург на армията помоли мене и моите колеги по професия да продължим да дежурим тук ден за ден, докато услугите ни станат ненужни. И аз приех.

Мислехме, че вече сме успели да овладеем опустошителните трески и може да разглобим полевите болници тук и да изпратим тукашните пациенти във форт Браг. Но след като преди три седмици пристигнаха болни и пострадали от Тампа, надеждите ни бяха попарени.

Накратко, мадам, моите пациенти имат нужда от мене. Ще се прибера веднага щом главният хирург реши, че услугите ми не са нужни повече... по-скоро в духа на Хипократовата клетва, отколкото придържайки се към буквата на договора.

Вярвам, че ще ме разберете, както сте ме разбирали толкова често в миналото.

Оставам искрено верен ваш любящ съпруг,
Айра Джонсън, доктор по медицина
капитан от Медицинския корпус на армията на САЩ

Майка ми не се разплака пред погледите на останалите... и аз също.

По-късно, през февруари, получих писмо от господин Смит... с пощенско клеймо от Синсинати!

Скъпа госпожице Морийн,

Докато това писмо стигне до вас, аз вече ще съм обърнал гръб на армейските мъки и неволи и отново ще съм започнал да нося цивилни дрехи. Нашият инженерен батальон, Доброволците от Охайо, се придвижва на запад, а аз ви пиша.

Най-свидното мое желание е да ви видя и да продължа да ви ухажвам с цел да спечеля ръката ви. С тази най-важна цел наум, след като прекарам няколко дена у дома със семейството ми, възнамерявам да замина за Рола с намерението да възобновя обучението си. Макар и да получих степен през април миналата година около шест седмици предварително, тази тапия не може да замести пропуснатата от мене академична работа. Така че имам намерение да наваксам загубеното и да прибавя към него и още — което означава, че ще бъда близо до Тийбс и ще мога да ви посещавам в края на всяка седмица (това е, което от самото начало е имал наум този хитрец!).

Мога ли да се надявам да ви видя в събота следобед на четвърти март и отново в неделя — пети март? Ако изпратите пощенска картичка, тя трябва да пристигне при мене в Минното училище — но ако не получа съобщение от вас, ще приема, че отговорът ви е „да“.

Този влак според мене се движи твърде бавно!
Предайте моето най-голямо уважение на родителите
си и поздрави на цялото ви семейство.

Очаквайки с нетърпение четвърти,

оставам искрено ваш,
Брайън Смит, бакалавър на науките,
сержант от Инженерния батальон
Доброволни войски на Охайо
(на федерална служба)

Прочетох го още веднъж, после си поех дълбоко въздух и го задържах — сърцето ми беше започнало бясно да тупти. След това намерих мама и я помолих да го прочете и тя. Тя го прочете и се усмихна.

— Радвам се за тебе, мила.

— Не трябва ли да му кажа да изчака, докато се прибере татко?

— Баща ти вече изрази одобрението си към господин Смит... към което се присъединявам и аз. Той е добре дошъл в дома ни — и майка ми ме погледна замислено. — Би ли го помолила да донесе със себе си армейската си униформа?

— Наистина ли?!

— Точно така. За да може да я облече в неделя за църква. На тебе това ще ти хареса ли?

Щяло ли да ми хареса! Казах ѝ го:

— Също като Том първата неделя, след като се върна. Леле!

— Ще се гордеем с него. Възнамерявам да помоля и баща ти да облече униформата си първата неделя, след като се върне — тя пак се замисли. — Морийн, няма никаква причина господин Смит да се примирява с пансиона на госпожа Хендерсън или да се разкарва чак до Бътлър, ако отседне в тамошния хотел. Франк може да спи на другото легло в стаята на Том, а господин Смит да настаним в бившата стая на Едуард.

— О, това би било чудесно!

— Да, мила. Но... погледни ме, Морийн — тя се вгледа в очите ми. — Не позволявай присъствието му под нашия покрив да дава

основания някое от децата — и Томас включително, дължна съм да добавя — да виждат или да подозират нещо нередно.

Изчервих се чак до ключиците.

— Обещавам, *chère tata*.

— Няма нужда да ми обещаваш нищо — просто бъди дискретна. Ние сме жени, мила ми дъще — искам да ти помогна.

Март доприпка ведър като агънце и това беше твърде добре за мене, защото не исках цял следобед да стърча благопристойно в салона. Времето беше топло и слънчево и почти не подухваше вятър. Така че на четвърти, събота, се бях издокарала като първо срамежливо девойче с чадърче и ръкавици от овча кожа и абсолютно неразумно количество фусти... докато Дейзи не ни откара на стотина метра от нас и вече никой не можеше да ни чуе.

— Брайни!

— Да, госпожице Морийн?

— „Госпожица Морийн“ — ама че го рече! Брайни, вече си ме имал — стига с тия официалности, нали сме сами. Имаш ли ерекция?

— Ами като го рече... да!

— Ако беше казал „не“, щях да ревна! Виж, миличък, намерих едно прекрасно местенце...

(Беше го открил Нелсън.)

Май никой друг не го знаеше това място. Трябваше да преведем Дейзи през две теснини, след което можехме да я разпрегнем и да я пуснем да пасе, а ние да върнем обратно двуколката. За кобилата това не беше възможно — нямаше достатъчно място.

Постлах одеялото на една полянка — гъст храсталак я отделяше от брега... и се съблякох, а Брайън ме гледаше. Съвсем гола, само по чорапи и обувки.

Местенцето беше усамотено, не ще и дума, но сигурно са ме чули де що има хора на разстояние половин километър оттам. Първия път припаднах — после отворих очи и забелязах, че моят Брайънчо ме гледа угрижено.

— Добре ли си? — попита ме той.

— По-добре не съм била през живота си! Благодаря ви, сър! Бяхте прекрасен! Страхотен! Умрях и литнах в рая!

Той се усмихна.

— Не си мъртва. Тук си, прекрасна си и аз те обичам.

— Наистина ли? Брайън, честно ли смяташ да се ожениш за мене?

— Да, смятам.

— Дори и ако фондация „Хауард“ не ме одобри?

— Рижко, Фондацията ни запозна... но тя няма нищо общо с това, че дойдох пак. С радост бих робувал седем години като оня, как му беше името — от Библията, само за да заслужи привилегията да се ожени за тебе.

— Надявам се, че говориш сериозно. Искаш ли да ти кажа защо няма да ме одобрят?

— Не.

— Така ли? Но аз все пак ще ти кажа, защото за да ме одобрят, имам нужда от твоята помощ.

— На вашите услуги, мадамозел!

— Няма да ме одобрят, защото не съм бременна. Ако само мъничко се надигнеш, ще махна от тебе онази гумена мръсотия. После, сър, стига да искате, веднага щом се почувствате достатъчно отпочинал, бих ви помолила да ми помогнете да придобия нужните качества, за да ме одобрят. Брайни, нека се захванем с първото си бебе!

Изненада ме... беше готов почти веднага. Дори и Нелсън не сколасваше толкова бързо. Забележителен мъж си беше моят Брайън.

Търкането на голо о голо беше толкова прекрасно, колкото винаги съм знаела, че ще бъде. Този път бях даже още по-гръмогласна. Оттогава съм се научила и на тихи оргазми... но много повече ми харесва да викам, стига условията да го позволяват. Повечето мъже обичат да ги аплодират. Особено Брайни.

Най-накрая въздъхнах.

— Готово. Благодаря ви, сър. Сега вече съм жена „в положение“. Усецам, че сте уцелили мишената. Бум!

— Морийн, ти си чудесна!

— Мъртва съм. Умрях щастлива. Гладен ли си? Направила съм за обяд едни мънички еклерчета с крем и ги напълних точно преди да пристигнеш.

— Искам ти да си ми обядът!

— Брайни, трябва да възстановим силите си. И другото ще го получиш — и му казах какво ще бъде разположението тази нощ — и други нощи. — Разбира се, мама знае всичко — и тя се е омъжила чрез „Хауард“. Просто моли да спазваме външно благоприличие. Брайни, вашите червенокоси ли са?

— Мама е червенокоса. Татковата коса е тъмна като моята. Защо?

Разказах му за теорията на господин Клеменс.

— Той казва, че докато останалата част от човечеството произлиза от маймуни, червенокосите са произлезли от котките.

— Вижда ми се логично. Между другото забравих да ти кажа. Ако се ожениш за мене, котката ми ще е част от сделката.

— Не беше ли редно да ми го кажеш, преди да ме свалиш?

— Може би трябваше да ти кажа. Да не би да имаш нещо против котките?

— Дори не разговарям с хора, които имат нещо против котките. Брайни, студено ми е. Хайде да се прибираме. — Слънцето се беше скрило зад облак и температурите внезапно паднаха — типично мартенско време в Мисури.

Докато се обличах, Брайни отново изведе Дейзи на пътя и я впрегна. Брайън притежаваше онзи нежен, но твърд подход, от който разбират конете (и жените) — Дейзи му се подчини със същата готовност, с която се подчиняваше и на мене, въпреки че обикновено беше страшно срамежлива с непознати.

През целия път до вкъщи зъбите ми тракаха. Но Франк беше запалил печката в хола. Край нея изядохме приготвения от мене обяд за пикника. Поканих и Франк да си вземе. Той беше обядвал, но намери място за еклери с крем.

Мензисът ми трябваше да дойде на осемнайсети март. Не дойде. На Брайни казах, но на някого другиго — не.

— Татко казва, че ако пропусне веднъж, все още не е нищо. Трябва да изчакаме.

— Ще изчакаме.

Татко се прибра у дома на първи април и в къщата дни наред цареше радостна врява. Следващият ми мензис трябваше да дойде на петнайсети април — не капна и капка. Брайни се съгласи, че е време да кажа на татко, и аз му го съобщих още същия съботен следобед. Татко ме погледна сериозно.

— Как се чувстваш, Морийн?

— Абсолютно щастлива съм, сър. Направих го нарочно — *ние* го направихме нарочно. Сега бих искала да се омъжа за господин Смит веднага щом това е възможно.

— Разумна идея. Е, нека повикаме твоя момък. Искам да си поговоря с него на четири очи.

— Не може ли и аз да присъствам?

— Не може.

Повикаха ме обратно, после татко излезе.

— Не виждам кръв по тебе, Брайни.

— Той дори не си е вадил пушката. Само ми обясни каква си лекомислена и вятърничава.

— За *какво* лекомислие става въпрос?!

— Хайде де, хайде де. По-полечка.

Татко се върна заедно с мама.

— Обясних на госпожа Джонсън за пропуснатите менструации — уведоми ни той. След това се обърна към мама: — Кога според тебе трябва да се оженят?

— Господин Смит, кога свършва училището ви в Рола?

— Последният ми изпит е на деветнайсети май, петък, госпожо. Годишният акт е чак на втори юни, но това не ме засяга.

— Разбирам. Как ви се струва двайсети май, събота? Господин Смит, според вас родителите ви ще могат ли да дойдат за сватбата?

* * *

В 7:13 ч. вечерта на двайсети май двамата с моя съпруг пътувахме на север от Бътлър с Южния експрес за Канзас сити...

„Експрес“ ще рече, че спираше заради крави, тенекии от мляко и жаби, но не и заради светулки.

— Брайни, краката ме болят — оплаках се аз.

— Събуй си обувките.

— На обществено място?

— Вече не се налага да обръщаш внимание на ничие мнение освен на моето... пък и на моето толкова трябва да обръщаш внимание.

— Благодаря, сър. Но не смея да ги събуя: краката ми ще се подуят и никога няма да мога да ги обуя пак. Брайни, следващия път като се женим, нека да ти пристана и да избягаме заедно.

— Става. И този път трябваше да направим така. Ама че ден!

Аз реших да се оженим по обед. Майка ми, бъдещата ми свекърва, свещеникът, жената на свещеника, органистът, клисарят и всеки, когото не го домързя да си отвори устата, ми се опънаха. Мислех си, че се предполага булката да решава как да мине собствената ѝ сватба, освен ако онова, което иска, не е твърде скъпо за бащината ѝ кесия. Но очевидно бях чела твърде много романтични истории. Искрах сватба по обед, така че да стигнем в Канзас сити преди мръкнало. И когато всички ме притиснаха, отидох да говоря с татко.

Той поклати глава.

— Съжалявам, Морийн, но ето тук в конституцията пише, че бащата на булката няма абсолютно никакво право на глас, що се отнася до сватбата. Той плаща сметките и отвежда булката до олтара. Иначе никой не го пуска да припари. Ти каза ли на майка си, че искаш да хванеш по-ранния влак?

— Да, сър.

— И тя какво ти каза?

— Каза ми, че целият план бил измислен въз основа на предположението, че семейство Смит ще пристигнат с влака в 10.42 ч. — достатъчно рано за сватба в четири часа следобед, но не и по обяд. Аз ѝ казах: „Но, мамо, те вече пристигнаха.“ А тя ми рече, че било твърде късно да се променя каквото и да било. Аз ѝ викам: „Кой го казва? И защо мене никой не ме е питал?“ А тя: „Замълчи и спри да мърдаш. Това ще трябва да го закарфича отново.“ Татко, ама това си е жив ужас. Отнасят се с мене като с крава рекордьорка, която гласят да

показват на панаира. И ме слушат какво казвам също толкова, колкото биха слушали и въпросната крава.

— Морийн, вероятно наистина е твърде късно да се променя каквото и да било. Ако беше казала по-рано, всичко щеше да бъде според желанията ти. Но сега остават по-малко от четирийсет и осем часа, а Адел захване ли се с нещо, никого не слуша. Бих искал да мога да ти помогна. Но тя и мене няма да слуша — татко изглеждаше също толкова нещастен, колкото се чувствах и аз. — Стисни зъби и го изтърпи. Щом брат Тимбърли веднъж каже „Обявявам ви за съпруг и съпруга“, вече не си длъжна да се съобразяваш с никого освен с Брайън. А виждам, че си успяла да го поставиш под чехъл — значи няма да ти е много трудно.

— Аз пък мисля, че не съм успяла да го поставя под чехъл.

На преподобния Тимбърли беше наредено да проведе венчавката точно според канона на методистката епископална служба — без никакви модерни нововъведения. Освен това му бе казано, че церемонията ще бъде с един пръстен. Твърдоглавецът му с твърдоглавец изобщо не се вслуша нито в едното, нито в другото. Набута вътре какво ли не — разни работи, които не каза на репетицията, въпроси и отговори, които ми бяха напълно непознати. Произнесе и проповед като надрънка сума ти непотребни неща, които нямаха нищо общо с венчавката.

Всичко се проточи маса време, а пък мене ме боляха краката и корсетът ме задушаваше. Тъкмо смятах да скастрия брат Тимбърли да се придържа към канона и той стигна до момента с пръстените — поиска два и, разбира се, пръстенът беше само един.

Брат Тимбърли предложи да започнем отначало.

Въпреки че от младоженеца на сватбата не се очаква да казва нищо друго освен „да“, Брайън прошепна така, че сигурно са го чули само на стотина метра наоколо:

— Преподобни, стига сте протакали и се придържайте към онова, което пише в книгата... иначе пукнат цент няма да видите от мене!

Брат Тимбърли понечи да възрази, погледна Брайни... изведнъж се сепна и избърбори:

—
ОтиметонавластитенасуверенниящатМисурикоитопредставлям ви обявявам за съпруг и съпруга — и с това, поне така мисля аз, успя да отърве собствената си кожа.

Брайън ме целуна, обърнахме се, тръгнахме по пътеката към изхода и аз се спънах в шлейфа си. Бет носеше шлейфа ми и трябваше да го премести наляво.

Не беше виновна тя; аз се завъртях наопаки.

* * *

— Брайни, ти хапна ли от сватбената торта?

— Нямах никакво време.

— И аз. Изведнъж усетих, че от закуска насам нищо не съм яла... а и на закуска хапнах съвсем малко. Да вървим да търсим вагон-ресторанта.

— Става. Ще отида да попитам — и Брайни излезе. Върна се и се наведе над мене. — Намерих го.

— Хубаво. Пред нас ли е или зад нас?

— Зад нас е. Доста зад нас. Откачили са го в Джоуплин.

Така че сватбената ни вечеря се състоеше от два баяти сандвича с шунка, които си купихме от продавача на вестници и бутилка газирана вода, която си поделихме.

Към единайсет часа най-накрая пристигнахме в „Луис и Кларк“, където Брайни бе резервирал стая за нас. Кочияшът очевидно никога не беше чувал за този хотел, но пък беше навит да го търси, докато даяни конят му. Потегли от гарата в погрешна посока. Брайни забеляза това и го накара да спре. Кочияшът взе да спори с него — при това доста нахално.

— Обратно към гарата — нареди Брайни. — Ще вземем друг файтон.

Този ултиматум най-накрая ни откара там, закъдето бяхме тръгнали.

Май трябваше да очакваме, че чиновникът на рецепцията никога не е и чувал за резервацията на Брайни. Но Брайън не позволи нито да го действат, нито да го заплашват.

— Направил съм резервацията по пощата преди три седмици с пощенски запис — рече той. — Ето ви квитанцията заедно с потвърдително писмо, подписано от вашия управител. А сега го събудете и прекратете тази дивотия — и Брайни тикна писмото под носа на чиновника.

— О, вие сте *онзи* господин Смит! Младоженският апартамент. Ама защо не казахте така?

— Казах го още преди десет минути.

— Много съжалявам, сър. Откъм фасадата!

Двайсет минути по-късно се намирах в прекрасна вана, пълна с гореща сапунена вода, също като в Чикаго преди шест години. Едва не заспах в тази вана, после се сетих, че държа младоженеца отвън и се стегнах.

— Брайни, да ти напълня ли ваната?

Никакъв отговор. Поизсуших се, увих се в кърпата с пълното съзнание, че представлявам скандална гледка — и провокативна, както се надявах.

Моят галантен рицар се беше проснал на леглото с дрехите и спеше като заклан.

Точно до вратата имаше сребърна кофичка, пълна с лед и бутилка шампанско.

Извадих нощницата си — девствено бяла и парфюмирана — мамината нощница за първата ѝ брачна нощ, и чифт чехли с пухчета.

— Брайън! Брайни! Моля те, миличък, събуди се! Искам да ти помогна да се съблечеш, да отвием завивките и да те сложа в леглото.

— Мрррф.

— Моля те, миличък.

— Не бях заспал.

— Не, разбира се, че не. Нека ти помогна да си свалиш ботушите.

— А'ш'с'ги сваля — и той се надигна и посегна към тях.

— Добре, миличък. Отивам да изпусна водата, после ще ти напълня ваната.

— Твоята вода още ли е във ваната?

— Да.

— Остави я. Ще я използвам. Госпожо Смит, вие не можете да замърсите водата в една вана. Вие просто бихте оставили след себе си

апетитно ухание.

И наистина, моят галантен рицар се изкъпа в моята вода — беше все още хладка. Легнах в леглото... и когато той дойде, вече спях като дърво. Не ме събуди.

Събудих се сред мрака към два-три часа и се уплаших — бях в непознато легло. После си спомних.

— Брайни?

— Будна ли си?

— Май — сгуших се в него.

След това се надигнах и се отървах от нощницата — само ми се пречкаше. Брайни също махна своята и за първи път бяхме голи-голенички и двамата, и беше прекрасно, и аз разбрах, че целият ми досегашен живот е бил просто подготовка за този миг.

След незнайно колко време от бавното начало и двамата се разпалихме — а после тихо лежах под него. Обичах го.

— Благодаря ти, Брайни. Чудесен си.

— Благодаря ти. Обичам те.

— Обичам те, съпруже мой. Брайни... къде ти е котката? В Синсинати? В Рола?

— Ъ...? Не, не... В Канзас сити е.

— Тук? Оставил си я на някого?

— Не знам.

— Нищо не разбирам.

— Още не си схванала, Мо. Говоря ти за котето, което ти ще ми подариш. Подарък от булката за младоженеца.

— О! Брайни, ти си мръсник! — започнах да го гъделичкам. И той — да ме гъделичка. В резултат на което Морийн лека-полека отново започна да вдига непристойна врява. После той взе да ме чеше по гърба. Да има кой да те чеше по гърба не е единствената причина, поради която си струва да се ожениш, но е един доста основателен мотив, особено като се сетиш за онези места, които трудничко достигаш сама. След това аз го чесах по гърба. Най-накрая заспахме, целите омотани един в друг като котета в кошница.

Морийн най-после беше открила за какво я бива най-много, беше открила истинската си съдба.

Закусихме с шампанско.

---

[1] Положението задължава (фр.). Бел.пр. ↑

VII. ДРЪНКАНЕТО НА КАСАТА

От откровените автобиографии на разни освободени жени, написани през XX век — особено онези, излезли след втората фаза на Последните войни, а именно от 1950 г. нататък — знам, че сега от мене се очаква да опиша в най-големи подробности и от всички страни първата си бременност и раждането на първото ми дете: с всичкото там сутрешно повръщане, периодичните депресии, сълзи и самота... после фалшивите родилни болки, неочакваното изтичане на водите, последвано от екламписия, спешния кабинет и секретите, които съм изляла от себе си под упойка.

Ще прощавате, ама нищо подобно. Виждала съм жени, които сутрин повръщат — очевидно е ужасно, но аз никога не съм минавала през това. Моят проблем винаги е бил как да „опазя линията“ и да не кача повече килограми, отколкото моят лекар е сметнал, че е здравословно за мене.

С първото ми бебе родилните болки продължиха четирийсет минути. Ако през 1889 г. раждането в болница беше обичайна практика, Нанси щеше да се роди в линейката, докато ме карат нататък. Както обаче се получи, Брайън изроди Нанси под мое ръководство и той видя много повече зор, отколкото аз.

Доктор Рамзи пристигна, върза й пъпчето, срязва пъпната връв и рече на Брайън, че е свършил чудесна работа.

По-нататък съм се мъчила и по-дълго при раждане, но никога ужасно дълго. Първия път не родих с епизиотомия и не са ме кърпили после: и за следващите пъти никога не позволих да ме режат долу — затова сега там нямам къорав белег, само здрави мускули.

Аз съм си разплодна кобила, направо съм създадена да раждам — с широки бедра и родилен канал от жив каучук. Доктор Рамзи каза, че всъщност разликата била в отношението ми към раждането, но аз си знам по-добре: предците ми са ми дали генетично наследство на женска от най-висока проба, за което съм им благодарна... защото съм

виждала и жени, които не бяха от тия и страдаха ужасно, а някои дори умряха. Да бе, да, естествен подбор, оцелява най-силният и Дарвин е прав — това едно на ръка. Обаче изобщо не е майтап да присъстваш на погребението на своя близка приятелка, умряла в най-хубавите си години, убита от бебето си. През двайсетте години ходих на едно такова погребение и попът, дъртакът му мазен, дърдореше нещо за „Божията воля“. На гробището, като се дръпнах от ковчегата, успях да му забия едно остро токче в ходилото. Оня изсумтя, а аз му рекох, че туй била Божията воля.

Веднъж родих посред партия бридж. Тогава родих Пат — Патрик Хенри Смит — значи е било 1932 г. и значи сме играли контра, а не плафон, и всичко се връзва, защото Джъстин и Елинон Уедърал ни научиха да играем контра, след като те се научиха на тая игра, и играехме у тях. Елинон и Джъстин са родителите на Джонатан Уедърал, мъжа на първородната ми щерка — та семейство Уедърал също се бяха оженили чрез „Хауард“, но си бяхме приятели дълго преди да научим. Разбрахме го, чак когато една пролет Джонатан цъфна в списъка на млади ергени от сой, изпратен на Нанси от фондацията.

При това раздаване с Джъстин играехме срещу Елинон и Брайни. Картите беше раздал Джъстин; бяхме достигнали договор и тъкмо се канехме да го разиграем, аз викам:

— Свалете картите с лице надолу и ги покрийте с нещо, щото ще раждам.

— Махни ги картите! — рече мъжът ми.

— Разбира се! — съгласи се моят партньор.

— Как пък не, по дяволите! — отвърнах като истинска фина дама, каквато винаги съм била. — Аз я подхванах тая пущина и ще си я изиграя, мама му стара! Я ми помогнете да стана.

След два часа разиграхме играта. Доктор Рамзи младши беше дошъл и си бе отишъл. Аз се бях проснала на леглото на Елинон с крака, подпрени на възглавници, масата — тропната в скута ми, а пък моят партньор дундуркаше новородения ми син. Ел и Брайни бяха приседнали от двете страни на леглото. Имах малък шлем на пики — дублиран и редублиран, слаб.

Набутах се.

Елинон вирна нос и го подпря с показалец.

— Хитрата сврака — с двата крака! — После изведнъж се сепна. — Мо! Миличка, я мръдни малко нататък! И моето тръгна да излиза!

Та значи същата нощ Брайни изроди две бебета и доктор Младши му се наложи да се връща точно когато си беше стигнал вкъщи и ни се оплака, че много му се щяло да сме си били помислили навреме — сега щял да ни поиска да му плащаме пътя и за извънреден труд. После ни разцелува и си тръгна — по онова време вече отдавна знаехме, че и семейство Рамзи са от Хауардовците, и това го правеше наш човек.

Обадих се на Етел, съобщих ѝ, че няма да се прибираме, и ѝ обясних защо.

— Всичко наред ли е, скъпа? Ще се оправите ли с Теди? (Четири дечица самички вкъщи. Дали не бяха пет? Не, четири, четири.)

— Естествено, мамче. Ама момче ли е или момиче? Ами на леля Елинор?

— И момче, и момиче. Моето е момченце, а пък леля ти Елинор току-що роди момиченце. Деца, започвайте да измисляте имена... поне за моето.

Но най-големият майтап беше нещо съвсем друго — нещо, което не бяхме казали на доктор Младши за децата: онзи, който беше сложил въпросното момиченце в корема на милата ми скъпа Елинор, беше Брайни, а пък мъжът ѝ Джъстин беше майсторът на моето момченце... всичкото това бе станало по време на един уикенд в Озаркс, когато празнувахме петдесет и петия рожден ден на Елинор. По едно време се поразпуснахме и мъжете ни решиха, че щом и четиримата сме Хауардовци, няма смисъл да се мъчим с ония гумени пуцини... щом можем да раздрънкаме касата.

(Бележка под линия: Споменах, че Елинор е забременяла на петдесет и петия си рожден ден. Но в акта за раждане доктор Младши попълни в графата „възраст на майката“ четирийсет и три или нещо такова. А в моя пишеше трийсет и осем, а не петдесет. През 1920 г. всички бяхме получили предупреждение от настоятелите на фондация „Хауард“, предадено ни на ухо, че ще е добре да поокастрим с някоя и друга година официалната си възраст при всеки удобен случай. Покъсно през същия век ни насърчаваха и помагаха да приемаме нова самоличност горе-долу на всеки трийсет години. Това постепенно се бе превърнало в онзи „маскарад“, спасил семейството на „Хауард“ по

време на Смахнатите години и така нататък. Но за Маскарада знам само от архивите, тъй като изпаднах от този въртоп — слава на Небесата и на Хилда! — през 1982 г.)

Раздрънкахме касата пет пъти — ние с Брайън — по време на Бежовото десетилетие. Пет бебета за десет години — между 1900 и 1910 г. според Грегорианския календар. Първа аз го бях нарекла „да раздрънкаме касата“, а съпругът ми прегърна моя груб, вулгарен израз. Измислих го, след като се възстанових от раждането на първото ни дете — нашата мила Нанси, и доктор Рамзи ми разреши отново да се заемем със „съпружеските си задължения“, ако искаме.

Тогава се върнах вкъщи, сложих вечерята на печката, изкъпах се пак, мацнах се с един скандален парфюм, който Брайни ми беше подарил за Коледа, наметнах лимонено-зеления халат, подарък от леля Карол за сватбата, погледнах манджата, изключих котлона и когато Брайни се прибра, вече бях готова.

Той влезе и ме завари в тържествена поза. Изглежда ме от главата до петите и рече:

— Изпраща ме Джо. Улучил ли съм адреса?

— Зависи какво точно търсиш, готин — отвърнах му с пътен сладострастен глас. — Мога ли да ти предложа специалитета на заведението? — после разчупих позата и си казах репликата: — Брайни! Доктор Рамзи рече, че вече може!

— Я се изразявай по-ясно, момиченце. Какво може?

— Всичко може. Вече нищо, ама нищичко ми няма! — изведнъж отметнах халата. — Хайде, Брайни! Давай да раздрънкаме касата!

Тъй и направихме, макар че тогава не стана — прихванах пак чак в началото на 1901 г. Но винаги опитите да хвана са били щур купон и ние най-старателно опитвахме — пак и пак. Както веднъж ми рече мама Дела:

— Ма'а му стара, дъще, сто пъти по сто и па нищо, и па нищо!

Откъде се взе мама Дела ли? Брайън я намери — ето откъде — когато вече толкова се бях надула, че ми беше трудно да пера. Първият ни дом, малка къщичка на Двайсет и шеста улица, беше съвсем близо до негърската махала. Дела живееше на две-три крачки от нас и беше навита да работи на ден за по долар и пари за пътни. Това, че не ползваше трамвая, нямаше значение. Дела се бе родила робиня и не можеше нито да чете, нито да пише... но беше една от най-големите

дами, които някога съм познавала, със сърце, пълно с любов към всички, които биха приели любовта ѝ.

Мъжът ѝ беше общ работник при братя Ринглинг^[1]; никога не съм го и виждала даже. Тя продължи да идва при мене — или при Нанси, „нейното“ бебе — и след като вече нямах нужда от помощ и понякога довеждаше и последното си внуче... после оставяше внучето при Нанси и настояваше да свърши моята работа. Понякога успявах да ѝ пробутам някоя чаша чай и да я озаптя. Но не ми се удаваше често. След това тя пак идваше да ми помага, когато бях бременна с Карол. И така с всяко следващо бебе чак до 1911 г., когато „Господ я прибра при себе си“. Ако раят съществува, то Дела е там.

Възможно ли е раят да е толкова реален за онези, които вярват в него, колкото и Канзас сити? Май това добре би се вързало с космологията за „Светът като мит“. Трябва да питам Джубал за тая работа, като се махна най-накрая от този пандиз и се върна в Буундок.

В най-изисканите ресторанти на Буундок много високо ценят „Картофите а ла Дела“, както и други нейни рецепти. От Дела научих много. Мисля, че аз едва ли бих могла да я науча на нещо, защото тя беше много по-отракана и повече разбираше от онези неща, които бяха общи и за двете ни.

Ето и първите ми пет бебета от „касата“:

Нанси Айрини — 1 декември 1899 г. или 5 януари 1900 г.

Карол (Санта Каролита, кръстена на леля ми Карол) — 1 януари 1902 г.

Брайън младши — 12 март 1905 г.

Джордж Едуард — 14 февруари 1907 г.

Мари Агнес — 5 април 1909 г.

След Мари прихванах пак чак през пролетта на 1912 г. Тогава се роди моят глезльо, моето мамино детенце — Удроу Уилсън... който по-късно беше любовникът ми Тийдър Бронсън... и още по-късно съпругът ми Лазарус Лонг. Не зная защо толкова време не забременях, но не беше от липса на опити: двамата с Брайни опитвахме да раздрънкаме касата при всяка удобна възможност. Не ни беше грижа ще хвана ли, няма ли да хвана — правехме го за кеф... и ако не станеше, това просто отлагаше онези няколко седмици, през които трябваше да се въздържахме — преди и след раждането. О, далеч не се въздържахме от всичко — аз станах много сръчна и с ръцете, и с

устата, както и Брайни. Обаче ако ставаше дума за пълно щастие и удоволствие, и двамата предпочитахме доброто старо „вътре-вън“ — независимо дали в мисионерската поза или в осемнайсетте други.

Беше страхотно това, че откакто престанах да бъда ученичка, занимаваща се с разни непристойни неща, почти никога не ми се е налагало да използвам предпазни средства.

През един необичайно топъл и уханен февруарски ден на 1912 г. Брайни ме просна на земята на брега на Блу ривър, като почти точно повтори един по-ранен случай — на 4 март 1899 г. на брега на Маре де Син. И двамата много обичахме да се любим на открито, особено ако я имаше и тръпката от опасността да ни хванат. Когато направихме оная щуротия през 1912 г., бях облечена с дълги копринени чорапи и зелени жартиери; моят мъж ме снима така — гола-голеничка посред бял ден, само по чорапи и жартиери — и тази снимка изигра огромна роля в живота ми след шест години, след седемдесет години и над двеста години по-късно.

Казаха ми също, че тази снимка променила цялата история на човечеството по няколко времеви линии.

Може и така да е, може и да не е. Не съм убедена докрай в теорията за Светът като мит, нищо, че съм действащ агент на Времевия корпус и въпреки че най-умните хора, които познавам, ми разправят, че там била истината. Татко винаги е искал от мене да мисля самостоятелно, а господин Клеменс също ме насърчи. Учили са ме, че единственият Непростим грях, обидата към собствената ти същност, е да приемеш каквото и да било просто защото имало авторитет.

Нанси има два рождени дни: деня, в който я родих, регистриран във Фондацията, и деня за пред хора, който по-добре съответстваше на датата на сватбата ми с Брайън Смит. В края на XIX век това беше лесно, тъй като в Мисури тъкмо започваха да водят статистика на населението. Повечето записки все още бяха от типа „Семейна библия“. Чиновникът, който отговаряше за окръг Джаксън, регистрираше раждания, бракове и смърт, ако някой му съобщеше, но ако някой пропуснеше, нищо не се случваше.

Известихме на Фондацията за точния ден на раждането на Нанси с документ, подписан от мене и Брайън и заверен от доктор Рамзи.

После, месец по-късно, доктор Рамзи попълни акта за раждане заедно с чиновника и вписа вътре фалшивата дата.

Нищо по-лесно — Нанси се роди вкъщи. Чак до средата на трийсетте години винаги раждах вкъщи, така че нямаше болнична регистрация, която да обърка работата. На 8 януари писах за щастливото събитие (с фалшивата дата) на няколко души в Тийбс и изпратих съобщение в „*Лайл каунти лидер*“.

Нашият хитър номер не даде на никого в Тийбс да разбере, че малката ни сладка Нанси е „копеле“. Разбира се, мама знаеше, че датата е фалшива... но мама я нямаше в Тийбс. Тя беше в Сейнт Луис при дядо и баба Пфайфър. А баща ми отново беше в армията.

Още не знам какво да мисля за това. Дъщерите не трябва да съдят родителите си... няма и да ги съдя.

Испано-американската война ме бе сближила с мама. Нейните скърби и тревоги ме накараха да реша, че тя наистина обича татко; те просто не го показваха пред децата.

После, в деня на сватбата ми, докато ме обличаше, мама ми даде онзи майчински съвет, който майката на булката по традиция ѝ дава, за да има мир в къщата.

И познайте какво ми каза! Я по-добре седнете, че ще паднете.

Каза ми да търпя безропотно, когато мъжът ми изпълнява „съпружеските си задължения“. Тъй бил рекъл Господ и това била цената, която жените трябвало да платят за привилегията да раждат деца... Но трябвало да разбере също, че нуждите на мъжете били различни от нашите; и че е необходимо да посрещам неговите нужди. Да не го смятам за нещо животинско или грозно — просто да мисля за милите си дечица.

— Да, мамо. Ще го запомня — отговорих ѝ аз.

Значи какво ли беше станало? Дали мама не бе отрязала баща ми? И затова той се беше върнал в армията? Или пък ѝ беше казал, че иска да се махне от този забутан и затънал в лайна град и да опита да изгради нова кариера в армията?

Не знам. Не ми и трябва да знам — не е моя работа. Татко се върна в армията толкова бързо след сватбата ми, че със сигурност го е бил намислил предварително. От писмата му разбрах, че е прекарал известно време в Тампа, после се е прехвърлил в Гуантанамо, Куба... след това е заминал чак за Минданао във Филипините, където

мюсюлманите изтрепаха повече наши войници, отколкото испанците бяха успели... и оттам — в Китай.

След Боксьорския бунт си мислех, че баща ми е мъртъв, защото дълго време не получих ни вест, ни кост от него, но после се обади от хотел „Президио“ в Сан Франциско и разбрах за някакви писма, които така и не бях получила.

Напусна армията през 1912 г. По това време беше на шейсет години — дали се е пенсионира заради възрастта си? Не знам. Татко винаги казваше онова, което искаше да знаеш; ако започнеш да го притискаш, той ти пробутваше някоя измислица... или те пращаше право по дяволите.

Премести се в Канзас. Брайън го покани да дойде да живее при нас, но татко вече си беше намерил квартира още преди да ни се обади, че е в града — всъщност още преди да сме разбрали, че е напуснал армията.

След пет години обаче така и така дойде да живее при нас, защото имахме нужда от него.

В началото на века Канзас сити беше доста вълнуващо място. Въпреки че бях прекарала три месеца в Чикаго преди десет години, не бях свикнала с големия град. Когато пристигнах като млада булка, в Канзас сити живеяха 150 000 души. Имаше електрически трамваи, почти толкова автомобили, колкото и теглени от коне карети, навсякъде — трамвайни кабели, телефонни кабели и електрически кабели. Всички по-главни улици бяха павирани; системата от паркове вече я знаеха по цял свят, а все още не беше завършена. Обществената библиотека притежаваше почти половин милион тома.

Залата за събрания в Канзас сити беше толкова голяма, че Демократическата партия щеше да проведе точно там събранието си, на което да излъчи своя кандидат за президентските избори през 1900 г. Тогава залата изгоря за една нощ и реконструкцията ѝ започна още преди да е изстинала пепелта, а демократите посочиха Уилям Дженингс Брайън за свой кандидат в същата тази зала само деветдесет дни след пожара.

Междувременно републиканците пък отново посочиха президента Маккинли, а заедно с него и полковник Теди Рузвелт, героя

от хълма Сан Хуан.

През септември 1902 г., едва шест месеца след като беше преизбран, нашият президент бе убит по най-ужасен начин... и бляскавият герой от войната се настани в най-висшестоящата канцелария.

Има времеви линии, по които господин Маккинли не е бил убит и полковник Рузвелт никога не е заемал президентския пост, а далечният му братовчед не се е кандидатира през 1932 г., което изцяло променя хода и на двете войни — и през 1917, и през 1941 г. Нашите математици от Корпуса на времето се занимават с тези неща, но структурните симулации са нещо твърде голямо дори за новия компютърен комплекс, в който са обединени Майкрофт Холмс IV и Палас Атене; на мене пък това съвсем не ми е по силите. Аз съм фабрика за бебета, добра готвачка, а в леглото се старая да бъда пълно безумие. Струва ми се, тайната на щастливия живот е да знаеш кой си и да си доволен от това — да изглеждаш какъвто си с гордо вдигната глава и да не копнееш да бъдеш някой друг. Амбицията никога няма да успее да превърне врабчето в ястреб или гаргата — в райска птица. Аз съм Джени Рошавата гарга — и това ми отива.

Пиксел е прекрасен пример за това, да изглеждаш точно такъв, какъвто си. Опашката му вечно е вирната и той е вечно уверен в себе си. Днес пак ми донесе мишка и аз го похвалих, погалих и задържах мишката, докато си тръгна — и чак тогава я пуснах в канализацията.

Една среднощна мисъл най-сетне изплува на повърхността. Тези мишки са първото доказателство, притежавано от когото и да било, че Пиксел може да замъкне със себе си каквото си ще, когато захапе някоя вероятност и тръгне да минава през стените, ако това е за описание на онова, което върши. Е, поне е някакъв етикет.

Какво съобщение бих могла да изпратя, на кого и как да го вържа за котарака?

При преминаването ми от качеството на ученичка в качеството на съпруга се наложи да добавя още нещо към „Личният декалог на Морийн“. Едното беше: Простирай се винаги според чергата си. Другото го бях формулирала по-рано: Не позволявай децата ти да те виждат как плачеш — а когато стана ясно, че Брайън доста често ще

пътува, включих и него вътре. Винаги да го посрещам с усмивка на лицето... недей, недей, НЕДЕЙ му вгорчава завръщането с разни дреболии за това как тръбата замръзнала и чиракът на бакалина те обидил, или какво бил направил онзи калпазанин, песът, с лехата с теменужките. Нека щом се прибере у дома, се почувства щастлив и да му е тъжно, когато се налага да замине.

Нека децата го посрещнат; не им позволявай да го вбесяват. Той иска децата му да имат майка... но иска и съжителка, която да има ищах и да му е на разположение. И ако ти не си такава, ще си намери другаде.

Още една заповед: Обещанията трябва да се спазват — особено онези, които си дал на децата. Така че три пъти премисли, преди да обещаеш нещо. Ако имаш дори и най-малкото съмнение, недей да обещаваши.

И над всичко: Не отлагай наказанията за „като си дойде бащата“.

Много от тези правила не важаха, докато имах само едно бебе и то — пеленаче. Но аз си измислих повечето правила предварително и после си ги записах в личния дневник. Татко ме беше предупредил, че нямам чувство за морал — ето защо е необходимо да предугаждам какви решения ще ми се налага да вземам. Не бих могла да разчитам съвестта да ми нашепва какво да направя — просто нямаше кой да ми шепне. Ето защо вместо това се налагаше да обмислям нещата предварително и да си измислям правила за поведение, нещо като Десетте Божии заповеди — само дето бяха повече и им липсваха бляскавите ефекти на древен племенен кодекс, предназначен само за пастири варвари.

Но нито едно от моите правила не беше наистина мъчно за спазване и си карах страхотен кеф!

Никога не съм се опитвала да разбера колко плащаха на Брайни за всяко родено от мене бебе. Не исках да знам. Но ми беше гот да вярвам, че всеки път му дават по един милион долара в кюлчета червено злато — с цвета на косата ми — и всяко златно кюлче е толкова тежко, че сам мъж не може да го вдигне. Една кралска фаворитка, която се къпе в диаманти, е горда с положението си на

„паднала жена“ — уличната дрипла без пукната пара, която продава тялото си за жълти стотинки, е онази, която се срамува от занаята си. Тя е пълна неудачница и го знае. В мечтанията си бях любовница на крал, а не кахърен парцал.

Но Фондацията май си плащаше доста добре. Вижте сега: първата ни къща в Канзас сити горе-долу хващаше минимума като за почтени хора от средната класа. Беше близо до негърската махала — през 1899 г. това правеше квартала евтин, въпреки че в него се допускаха да живеят само бели. Освен това се намираше на улица, която вървеше от изток на запад и беше със северно изложение — още две черни точки. Намираше се на висока тераса и човек трябваше да изкачва дълго-дълго стълбище до нея. Беше едноетажна къща, строена през 1880 г., и едва по-късно се бяха сетили да ѝ прокарат канализация — от банята се влизаше направо в кухнята. Нямаше трапезария, нямаше антре — една спалня и толкова. И мазе нямаше като хората — само килия с пръстен под за пещта и варела с въглища. Тавански стаи също нямаше — само едно недовършено помещение с нисък таван.

Но къщи под наем, които да са ни по джоба, почти не се предлагаха — Брайни извади голям късмет, че въобще я намери. От известно време си мислех, че ще родя първото си бебе в пансион.

Брайни ме заведе да видя къщата, преди да склучи сделката — любезност, която оцених, тъй като по онова време съпругите не подписваха договори; не беше задължително той да се съветва с мене.

— Мислиш ли, че ще можеш да живееш тук?

Дали съм щяла да мога? Течаща вода, тоалетна с казанче, вана, газ, газени лампи, пещ...

— Брайни, прекрасна е! Но можем ли да си я позволим?

— Това е мой проблем, госпожо С., не твой. Наема ще го плащаме. Всъщност ти ще го плащаш като мой агент на първо число всеки месец. Нашият хазяин, господин на име Ебинизър Скрудж^[2]...

— Ебинизър Скрудж? Не може да бъде!

— Мисля, че така се казваше. Но докато се уговоряхме, мина един трамвай, та може и да не съм чул както трябва. Господин Скрудж сам ще идва да взема наема на първо число всеки месец, освен ако не се пада неделя — в такъв случай ще идва да го вземе предната събота, а не следващия понеделник — за това той много настоя. Освен това го

иска в брой, не в чекове. И за това много настоя. В брой, ама както си му е редът — в сребърни търкалета, а не в банкноти.

Въпреки многото недостатъци на къщата наемът беше висок. Когато Брайни ми го каза, направо зяпнах: дванайсет долара на месец.

— О, Брайни!

— Ей, луничавата, недей да настръхваш. Ще живеем в нея само една година. Ако смяташ, че ще можеш да изтраеш, няма да ти се налага да си имаш работа с милия господин Скрудж — той се казва О'Хенеси де, — тъй като мога да му предплатя за дванайсет месеца с намаление четири пункта... това говори ли ти нещо?

Замислих се.

— Сега ипотеката е шест процента... значи три пункта идват от средната цена за наемане на парите, тъй като плащаш предварително и парите не са тяхна собственост, докато не си ги спечелят месец след месец. Единият пункт сигурно е за това, че на господин О'Хенеси Скрудж няма да му се наложи да се разкарва дванайсет пъти дотук за наема. Значи стават сто трийсет и осем долара и двацет и четири цента.

— Пламъче, ти все ще ме смаеш с нещо!

— Но всъщност трябва да ти дадат и още един пункт за административно облекчение.

— Как така?

— За счетоводството, което им спестяваш, защото плащаш всичко накуп. Това прави сто трийсет и шест долара и осемдесет цента. Предложи му сто трийсет и пет, Брайни. После се спазарете за сто трийсет и шест.

Съпругът ми ме погледна сащисан.

— Само като си помисля — ожених се за тебе, защото можеш да готвиш! Виж какво, хайде аз да си остана вкъщи да родя бебето — ти ходи да работиш вместо мене. Мо, откъде си го научила това?

— От гимназията в Тийбс. Е, да речем. Работих известно време по сметките на баща ми, после намерих вкъщи един учебник на брат ми Едуард — „Търговско смятане и въведение в счетоводството“. Ние си пазехме учебниците и си ги предавахме — в задния коридор имахме цели рафтове с учебници. Тъй че курса не съм го минала, но прочетох учебника. Само че е много глупаво, дето казваш, че бих могла да върша твоята работа — аз бъкел не разбирам от минно дело.

Освен това хич не ми се пътува с трамвая на запад чак до гъза на географията.

— То май и мене не ме бива да раждам бебета.

— Това ще го свърша аз, сър — направо нямам търпение да го свърша! Но бих искала да пътувам с тебе всяка сутрин до улица „Макгий“.

— За мене е повече от удоволствие, мадам. Но защо до улица „Макгий“?

— Канзаският бизнес колеж, ето защо. Искам през следващите няколко месеца, преди да се издуя съвсем, да се науча да пиша на машина и да овладеея Питмановата стенография. И после, ако някога се разболееш, бих могла да работя в канцелария и да изкарвам парите... а пък ако някога подхванеш собствен бизнес, бих могла да ти върша канцеларската работа. Това ще ти спести наемането на момиче, а може и да ни прекара през мъчнотиите, с които, както го пише по книгите, започва всеки нов бизнес.

Брайни ми рече провлачено:

— Беше заради готвенето и заради още един талант — много ясно си го спомням. Кой да ти се сети?

— Искаш да кажеш, че мога да се запиша?

— Я по-добре пресметни колко пари ще трябва за такса за обучение, пътни, храна...

— Аз ще приготвям суха храна и за двама ни.

— Утре, Мо. Или вдругиден. Нека първо да се оправим с тази къща.

Наехме къщата, макар че онзи кожодер се закучи на сто трийсет и осем долара. Останахме там две години и още една дъщеря време — Карол — а после се преместихме зад ъгъла на Мерсингтън в една мъничко по-голяма къща (хазаинът беше същият), където родих първия си син, Брайън младши, през 1905 г... и разбрах какво е станало с премиите от „Хауард“.

Беше пролетта на 1906 г., една майска неделя.

Разходихме се до Двайсет и седма улица и хванахме трамвая на запад само за десет пресечки, след което Брайни натисна копчето.

— Какъв хубав ден! Нека се поразходим по булеварда.

— Става.

Брайън ми подаде ръка. Преминахме на южната страна и тръгнахме към западната страна на булевард „Бентън“.

— Миличка, би ли искала да живееш в този квартал?

— Много бих искала и съм сигурна, че след двайсетина години ще се преместим да живеем тук. Много е хубаво.

Наистина си беше — всяка къща — на по два етажа, с поне десет-дванайсет стаи, всяка — с алея и гараж за каретата (плевня, както си му викахме ние, селяндурите). Цветни лехи, витражи от опушено стъкло над вратите, всичките къщи — нови или идеално поддържани — по архитектурата познах, че са някъде от 1900-ната година. Май си спомнях, че онази година, когато дойдохме в Канзас сити, тук се строеше усилено.

— Двайсет години за душманите, любима моя — не бъди песимистка. Хайде да си изберем една и да си я купим. Какво ще кажеш за оная с паркирания на тротоара отпред саксън?

— И саксънът ли върви заедно с нея? Не ми харесва тая врата, дето се отваря назад — някое детенце може да изпадне. Предпочитам онзи файтон с чифта врани коне.

— Ние няма да купуваме коне — само къщи.

— Ама, Брайън, не можем да си купим къща в неделя! Договорът няма да е законен.

— Щом аз ти казвам, значи може. Ще си стиснем ръцете и ще подпишем документите в понеделник.

— Много добре, сър.

Брайни обичаше да си играе игрички. Каквито и да бяха те, аз се включвах. Той беше щастлив мъж и правеше и мене щастлива.

В края на пресечката минахме от източната страна и продължихме на юг. Пред третата къща след ъгъла Брайън спря.

— Мо, тая ми харесва как изглежда. Прилича на щастлива къща. На тебе как ти се струва?

Къщата беше същата като всички други наоколо — голяма, удобна, хубава... и скъпа. Не беше толкова предразполагаща като другите, тъй като явно беше необитавана: на верандата нямаше мебели, щорите бяха спуснати. Но аз се съгласях със съпруга си винаги, когато беше възможно... пък и къщата не беше виновна, че в нея не живее никой. Ако наистина не живее никой.

— Сигурна съм, че би могла да бъде щастлива къща, ако в нея живее който трябва.

— Например ние?

— Например ние — съгласих се аз.

Брайън тръгна по алеята към къщата.

— Мисля, че вкъщи няма никой. Я да видим дали не са оставили някоя врата отключена. Или някой прозорец — отворен.

— Брайън!

— Трай, жено.

Та волю-неволю го последвах по алеята с чувството, че госпожа Пуританка се звери към мене иззад пердетата по цялата пресечка открай-докрай. По-късно научих, че си е било точно така.

Брайън натисна дръжката.

— Заключено. Е, я да оправим това.

Бръкна в джоба си, извади ключ, отключи вратата, отвори я и ме пусна да мина.

Без да смея да си поема дъх от страх, прекрачих прага и малко си отдъхнах, като видях голите подове и чух как отекуват стъпките ни — личеше си, че е празна.

— Брайън, какво става? Не ме нервирай, моля те.

— Не те нервирам, Мо. Ако тази къща ти харесва... това е моят дълго отлаган сватбен подарък от младоженеца за булката. Ако не ти харесва, ще я продам.

Наруших едно от правилата си: позволих му да ме види как плача.

---

[1] Един от най-големите американски циркове. Бел.пр. ↑

[2] Известен герой на Дикенс, синоним на коравосърдечен скъперник. Бел.пр. ↑

VIII.

МОРСКИ БРЯГ „БОХЕМИЯ“

Брайън ме прегърна, потупа ме по гърба и рече:

— Хайде, стига си циврила. Не мога да трая женски сълзи. От тях се надървям.

Спрях да плача и се сгуших в него. И се облецих.

— Леле-мале! Специална неделна екстра!

Брайън твърдеше, че единственият ефект, който му оказвала църквата, бил, че страстите му кипвали, защото никога не слушал проповедта — все се сещал за майка Ева, която според него била рижава.

Нямаше защо да му казвам, че и на мене църквата ми действа по същия начин.

— Ей, ей, госпожо! Не искаш ли първо да разгледаш къщата?

— Нищо не ти предлагам, Брайни! Тук не бих се осмелила. Някой може да влезе!

— Никой няма да влезе. Не забеляза ли, че пуснах резето на външната врата? Морийн... според мене ти изобщо не повярва, че ти подарявам тази къща.

Поех си дълбоко въздух, задържах го, после бавно го изпуснах.

— Ако ми кажеш, че слънцето изгрява от запад, ще ти повярвам. Но мога да не разбера. И точно сега не разбирам.

— Нека ти обясня. Всъщност наистина не мога да ти подаря тази къща, защото вече е твоя — ти си я платила. Но по закон все още аз се вода собственик. Някой ден идната седмица ще оправим и това — къщата ще мине в твое владение. В този щат омъжените жени имат право по закон да притежават имот на свое име, щом по документи се водиш омъжена и аз го потвърдя... А що се отнася до това, точно как си я платила...

Платила я бях по гръб — така си беше, с „дрънкане на касата“. Брайън беше предплатил къщата с пари, спестени по време на войниклъка, плюс пари от втора ипотека, които му бяха дали

родителите му. Така се бе оформила доста значителна сума. Когато купил къщата, в нея живеели наематели; Брайън ги задържал и инвестирал наемите в изплащане на ипотеките.

Премията от „Хауард“ за Нанси беше изчистила онази твърде скъпа втора ипотека. Раждането на Карол бе върнало парите на родителите на Брайън. Парите от Фондацията за Брайън младши бяха позволили на Брайън старши да смъкне първата ипотека до такава степен, че доходът от наема да може да изплати имота през май 1906 г. — само шест години и половина, след като бе изградил онази огромна пирамида от дългове.

Брайни е хазартен играч. Така му и казах.

— Не съм — отговори ми той, — тъй като залагах на тебе, миличка. И ти раждаше. Като по часовник. О, Брайън младши дойде малко по-късно, отколкото очаквах, но планът беше донякъде гъвкав. Макар и да настоявах за привилегията да изплатя първата ипотека предварително, всъщност можех да я изплащам чак до 1 юни 1910 г. Но ти се представи като истинска шампионка, каквато всъщност си.

Преди година бе обсъдил проектопрограмата си с наемателите. Бяха се договорили за дата, на която се бяха изнесли най-приятелски.

— Сега къщата е твоя, мила. Този път не съм продължил договора ни за наем — Хенеси О'Скрудж знае, че се изнасяме. Още утре можем да се преместим тук — ако къщата ти харесва. Или да я продадем?

— Хич не споменавай да си продаваме къщата! Брайни, ако това наистина е твоят сватбен подарък за мене, то най-накрая и аз ще мога да ти поднеса своя булчински подарък. Твоето котенце.

Той се ухили.

— Искаш да кажеш нашето котенце. Да, разбрах те.

Досега така и не си бяхме взели коте, защото и от двете страни на малката ни къща живееха кучета.

Брайън ме разведе из къщата. Беше прекрасна: на горния етаж — голяма баня и една по-малка; на долния — малка в съседство със слугинската стая; четири спални и веранда, на която може да се спи; всекидневна, салон, истинска трапезария с вграден шкаф за посудата; газова печка в салона, която можеше да се превръща и в камина с дърва; прекрасна голяма кухня; парадно стълбище отпред и удобно задно стълбище, което излизаше от кухнята, изобщо — всичко, ама

всичко, което би желало едно семейство с деца, включително и ограден заден двор само за деца и домашни любимци... и за крокет, и за пикници, и за зеленчукова градина, и за купчина с пясък. Пак се разплаках.

— Престани де — сгълча ме Брайън. — Това тук е голямата спалня. Освен ако не предпочиташ друга стая.

Беше прекрасна, голяма, просторна стая, пред която беше и верандата за спане. Къщата беше празна и доста чиста, но тук-там предишните обитатели бяха зарязали разни неща.

— Брайни, там вън, на верандата, има някакво чердже. Би ли го внесъл вътре, моля те?

— Щом искаш. Защо?

— Дай да раздрънкаме касата!

— Начаса, мадам! Миличка, чудех се колко ли време ще ти трябва да се решиш да осветиш новата си къща.

Черджето не ми се видя много чисто, пък и не беше от най-големите, но не ми пукаше от такива дреболии — нали голите дъски нямаше да ми жулят гърба. Докато Брайни го внасяше и разстилаше на пода, аз се измъкнах и от последните си дрехи.

— Ей! Остави си чорапите! — викна ми той.

— Слушам, сър. Веднага, гус'ине. Няма ли първо да черпиш идно, сладур? — опиянена от възбуда си поех въздух и се плъоснах по гръб. — Как съ къзваш, гус'ине? — рекох пресипнало. — Мойто име е Тита; аз съм плодовита.

— Бас ловя, че си — Брайни се измъкна от дрехите си, закачи сакото си на една кука зад вратата на банята и легна отгоре ми. Посегнах да го погаля. Той ме спря и започна да ме целува.

Почти веднага излетях, после ракетите хвъркнаха, разкрещях се и едва не изгубих съзнание, когато го усетих, че свършва. След това припаднах.

След две недели мензисът ми не дойде. Следващия февруари (1907 г.) се роди Джордж Едуард.

Следващите десет години бяха пълна идилия.

Животът ни може и да е изглеждал скучен и еднообразен на някого, защото ние просто си живеехме спокойно в един спокоен

квартал и си гледахме децата... и котките, и морските свинчета, и зайците, и змиите, и златните рибки...

И през цялото време коремът на Морийн ту се издуваше, ту спадаше като кръглия корем на Луната: 1907 г. — Джордж, 1909 — Мари, 1912 — Удроу, 1914 — Ричард, 1916 — Етел... с която по никоя начин не се приключва, но стигаме до Войната, която промени Света.

Но преди това се случи какво ли не и някои неща трябва да ги спомена. Преместихме се от църквата, в която ходехме, докато бяхме наематели на „Скрудж“, скоро след като се преместихме в новия квартал. Всъщност ние сменяхме църквите с все по-качествени също като къщите. На върха на пирамидата беше Епископалната църква.

Ние ходехме в една средна църква, която избрахме до голяма степен заради това, че беше наблизко. Всъщност можехме да се преместим в някоя по-преуспяла на булеварда, след като се бяхме преместили в по-преуспял квартал... но това го направихме по-късно, когато Морийн ужким я изнасилиха.

Моя собствена тъпа грешка. От памтивека изнасилването е любимият спорт на сума ти мъже, когато след това може да им се размине и всяка жена между шест и деветдесетгодишна възраст е изложена на риск навсякъде и по всяко време... освен ако не знае как да го избегне и никога не рискува — което си е кажи-речи невъзможно.

Като си помисля пак — по-добре да забравим това 6–90; има откачалки, които биха изнасилили всичко женско, което им падне, независимо от възрастта. Изнасилването не е сношение; то е убийствено агресивен акт.

Като си помисля още веднъж, онова, което ми се случи, не беше дори изнасилване наужким. Знаех, че да се затворя сам-самичка с някакъв си проповедник някъде далеч не е най-умното нещо и все пак бях направила точно това, въпреки че знаех какво ще се случи. Когато бях на четиринайсет години, преподобният Тимбърли беше успял да ми намекне, че може да ме научи на сума ти неща за живота и любовта... като ме бе потупал бащински (!) по дупето. Бях се оплакала на баща си, без да споменавам имена и съветът на татко ми помогна да го спра.

Случи се месец и половина след като се преместихме в новата къща; бях бременна и хормонът ме беше треснал яко: Брайън бе заминал.

В три часа същия следобед изкъпана, наконтена и без гащи почуках на вратата на кабинета на преподобния доктор Езекил, „Библейското дрънкало“.

С преподобния доктор мълчаливо и ненабиващо се на очи се заглеждахме, още откакто се беше възкачил на амвона преди три години. Не че толкова си падах по него, но плътният му органов глас и чистата му мъжка миризма ми въздействаха. Лоша работа — нито имаше лош дъх, нито му миришеха краката, нито нещо такова, което да ме отблъсне, физически изобщо нямаше за какво да му придирям — хубави зъби, сладък дъх и се къпеше редовно с шампоан.

Извинението ми да посетя кабинета му беше, че имам нужда да поговоря с него, защото съм председателка на женския помощен комитет за предстоящата дандания — не помня вече за какво беше. Но протестантските църкви през ХХ век вечно се подготвяха за поредната дандания. Да бе, спомних си — градско честване. Били Съндей? Май той беше — играч на топка и превъзпитан пияница, който бе открил Исус, ама яката го бе открил.

Доктор Зеки ме пусна да вляза. Спогледахме се и се разбрахме — нямаше нужда да казваме нищо. Той ме прегърна; аз вдигнах лице. Той долепи устни до моите — устата ми се отвори, а очите ми се затвориха. Само някакви си секунди след като ми беше отворил вратата, вече ме беше проснал върху бюрото, беше ми запретнал полите и се опитваше да проникне в мене.

Протегнах ръка, хванах го и го насочих където трябва — той май беше решил сам да си издълбае нова дупка.

Голям излезе! Престанах да си мисля „На Брайни това няма да му хареса“ и го поех. Нямаше никакъв финес — само помпаше и помпаше. Но бях толкова възбудена, че бях на ръба и готова да избухна, когато го усетих, че се празни...

... изведнъж някой почука на вратата и той се измъкна навън.

Цялата тая любов бе продължила няма и минута... и оргазмът ми се беше запушил като замръзнала тръба.

Но не всичко беше загубено. Или не трябваше да е. След като тоя заек изскочи от мене, аз просто се изправих и мигом си докарах приличен вид. През 1906 г. полите стигаха до глезените, а си и бях избрала рокля, устойчива на мачкане. Не си бях обула гащи не само за

негово удобство, а и защото ако стане някоя засечка, не ти се налага да ги търсиш наляво-надясно.

Що се отнася до доктор Зеки, тъпакът му с тъпак, той просто трябваше да си закопчае джюкяна, преди да отвори... без което така и така нямаше как да мине.

Можехме да не им берем срама. Можехме да ги погледнем открито в очите, да откажем да изглеждаме виновни, да ги поканим да се присъединят към нашия разговор.

Обаче той ме сграбчи за лакътя, натика ме в гардероба и въртна ключа.

Стоях там в тъмното цели два часа, които ми се сториха две години. Успях да не откача, като през цялото време си измислях разни болезнени начини да го убия. „Да го набутам в собствения му капан“ беше най-простият. Някои други бяха толкова гадни, че не ща да си ги припомням.

Най-накрая той отключи вратата, погледна ме и прошепна дрезгаво:

— Отидоха си. Хайде да те преведа през задния вход.

Не го заплюх в лицето. Казах:

— Не, докторе, сега ще си проведем разговора. После ще ме изведете през парадния вход на църквата и ще останете там да си бърбите с мене, докато не ни видят поне няколко души.

— Не, не, госпожо Смит! Мисля, че...

— Нищо не мислите. Докторе, единственият ми друг избор е да изтърча навън, пиццейки „Изнасилват ме!“... а онова, което полицейската инспекторка ще намери вътре в мене, дето вие го оставихте там, ще докаже изнасилването пред съда.

Когато Брайън се прибра, му разказах всичко. Беше ми минало през ума да си премълча. Но преди три години се бяхме разбрали приятелски по въпроса как и кога всеки от нас би могъл да прелюбодейства, без да обижда другия и да му вреди. Така че реших да си изпея всичко и да изям един бой по задника, ако според него съм си го заслужила. Аз мисля, че си го бях заслужила...

Онова приятелско споразумение за благоразумно прелюбодейство... Бяхме се разбрали да действаме заедно винаги,

когато е възможно, и винаги да си помагаме, като се прикриваме един друг. Този разговор беше предизвикан от потвърждението на доктор Рамзи, че пак съм бременна (с Брайън младши), и аз се чувствах особено сантиментална. Пък имаше и допълнителен стимул — бяхме получили тихичко, на ушенце, покана за „смесени двойки“ от едно семейство, което харесвахме.

Започнах, като най-сериозно заявих на Брайън, че съм имала намерение да му бъда напълно вярна.

— Виж какво — беше отговорил той, — глупавичката ми, много си сладка, но нямаш грам мозък. Започнала си на четиринайсет...

— Бях почти на петнайсет.

— На петнайсет без малко. Каза ми, че освен мене още дванайсет мъже и момчета са опитали от твоята сладост — но искаше да знаеш дали трябва да се броят и кандидатите от списъка на „Хауард“? После пресметна пак и ми каза, че един-два по-маловажни случая са ти се изплъзнали от паметта. Но освен това ми каза и че ти е харесало почти веднага... ала искаш да знам, че аз съм най-добрият. Въртозадниче, наистина ли смяташ, че ти и твоите щастливи любовни навици са се променили завинаги само защото онзи поп с дървената тиква ти е измърморил някакви вълшебни думички? Истината е, че леопардът петната си не мени и този ден неизменно идва. И като дойде, искам да ти е хубаво и да не си навлечеш беля... заради тебе, заради мене и особено заради децата. Ала изобщо не очаквам от тебе да бъдеш онова, което обществото нарича „вярна“ довека, амин. Очаквам да не забременееш, да не си лепнеш някоя гадна болест, да не предизвикаш скандал, да не ме посрамиш, да не рискуваш благо на децата ни. Това значи преди всичко здрав разум и винаги да спускаш щорите.

Преглътнах.

— Да, господине.

— Виж сега, любов моя, ако е вярно, както ми разправяш, че Хал Андрюс кара стомаха ти да пулсира, но бягаш от изкушението заради мене, то тогава бъди сигурна, че това въздържание няма да ти докара червени точки. И двамата познаваме Хал; той е джентълмен и си поддържа ноктите чисти. Държи се любезно с жена си. Ако нямаш намерение нещо да става, то спри да флиртуваш с него. Но ако го искаш — давай! Мене не ме мисли — аз ще си имам работа. Отдавна

не съм се натъквал на такова възхитително парче като Джейн и съм навит да ѝ пресека пътя, още откакто се запознахме с тях.

— Брайни! Вярно ли? Никога не си го показвал. Защо не ми каза?

— И да ти дам възможност да ми се правиш на жена, да започнеш да ревнуваш и да предявяваш собственически претенции? Сладурче, трябваше да изчакам ти да си признаеш на глас, без да те придумвам или да те подкокоросвам, че друг мъж поражда в тебе дълбоко любопитство... и да предположиш, че мога да чувствам същото към жена му. Излиза, че е точно така. Така че се обади на Джейн и приеми поканата им за вечеря. Ще видим какво ще излезе.

— Ами ако излезе, че Джейн ти харесва повече от мене?

— Не е възможно. Аз те обичам.

— Искам да кажа, ако онова, върху което тя седи, ти харесва повече. Как прави любов.

— Възможно е, но не е много вероятно. Ако ми хареса повече, аз няма да престана да те обичам или да изгубя интерес към онова, върху което седиш ти — то е нещо специално. Но това не значи, че не ми се ще да пробвам Джейн — тя мирише хубаво — той се облиза и се ухили.

Та той я опита и тя го опита, и четиримата се опитахме, и те останаха свидни наши приятели години наред, макар че след две години се преместиха в Сейнт Джоу, където той получи по-добро предложение от тамошното училищно настоятелство. Това преди всичко ги отдалечи от нас на твърде голямо разстояние за мили семейни оргийки.

С времето ние с Брайън си изработихме подробни правила за това как да се оправяме със секса. Всичките се отнасяха до това, как да избягваме рисковете, като и двамата сме свободни да „мърсуваме“ — не нехайно, а благоразумно, така че винаги да можем да погледнем госпожа Пуританка в очите и да ѝ кажем да върви да си пилее времето другаде.

Брайън не правеше абсолютно никакви отстъпки пред преобладаващото убеждение, че сексът по някакъв начин е вродено греховен. Той изцяло презираше общественото мнение.

— Ако хиляда души вярват в нещо, а аз вярвам в нещо друго, значи шансът е едно на хиляда те да грешат. Морийн, аз не издържам с

това, че поддържам противни мнения.

Когато разказах на Брайни как са ме заключили в онзи гардероб, той подскочи в леглото.

— Копелето му недно! Мо, ръчичките му ще счупя!

— Тогава по-добре счупи и моите, тъй като отидох там с намерението да го направя. И го направих. Останалото произтича от този гол и непростим факт. Поех риск, който не трябваше да поемам. И аз имам вина поне толкова голяма, колкото и той.

— Да, да, но не е там работата. Миличка, не го обвинявам за това, че те е чукал — всеки мъж, който не е кастриран, би те чукал, ако е ясно, че му даваш шанс. Така че единствената ти защита е да не му даваш този шанс, ако не искаш той да се възползва от него. Ядосвам му се затова, че е натикал горкичкото ми бебче в някакъв шкаф, в тъмното, заключил го е там и го е уплашил. Ще го убия — при това бавно. Проклет да е! Първо ще го побъркам. Ще му сваля скалпа. И ще му отрежа ушите.

— Брайни...

— Ще му набия кол в... какво, миличка?

— Бях лошо момиче, знам, но се справих хладнокръвно. Не забременях, защото съм бременна. Болести няма... или поне така си мисля. Почти съм сигурна, че никой не надуши — скандал няма. Бих искала да те гледам как правиш на оня всичко онова — презирам го. Но ако го нараниш съвсем мъничко даже, дори ако го пернеш по носа, край с тайната... и това може да причини болка на децата. Нали така?

Брайни призна тази прагматична необходимост. Искях да напуснем тази църква. Брайни се съгласи.

— Но не веднага, любов моя. Ще си бъда вкъщи поне още месец и половина. Ще ходим на църква заедно...

Стигнахме там рано и седнахме отпред, точно пред амвона. Брайни улови погледа на доктор Зеки и го задържа по време на цялата проповед — и така неделя след неделя.

Доктор Зеки получи нервен припадък и му се наложи да излезе в отпуска.

Ние с Брайни не изработихме много лесно нашите правила за секса, любовта и брака. Опитвахме се да вършим две неща

едновременно: да създадем цяла една нова система на справедливо поведение в брака — кодекс, на който всяко цивилизовано общество би ни научило още от малки — и същевременно да изработим справедлив и напълно прагматичен набор от правила за поведение в обществото, който да ни предпази от арбитрите на поведението и морала от Библейския пояс. Не бяхме мисионери, които се опитват да покръстят госпожа Пуританка в нашия начин на мислене, просто искахме да поддържаме такава маска, че тя никога да не заподозре, че не сме съгласни с нейния начин на мислене. В едно общество, в което да се различаваш от съседите си е смъртна обида, единственият изход за тебе е никога да не им позволяваш да го разберат.

Бавно, година след година, ние научавахме, че много от семействата на „Хауард“ са били принудени да застанат лице в лице с факта, че програмата на Фондацията просто не се връзва с Библейския пояс в Средния запад... и все пак болшинството кандидати на „Хауард“ идваха от Средния запад. Тези конфликти и противоречия при повечето Хауардовци довеждаха най-накрая или до отказ от организираната религия, или до лицемерното ѝ изповядване като при нас с Брайън, докато в края на трийсетте години не напуснахме Канзас сити и не престанахме да се преструваме.

Доколкото знам, нито в Буундок, нито изобщо някъде в Телус Терциус съществуват организирани религии. Дали през 1982 г. все пак не умрях? Буундок е толкова различен от Канзас сити, че ми е крайно трудно да вярвам, че се намират в една и съща вселена. Сега съм заключена тук в нещо, което явно е лудница, управлявана от пациентите и ми е много, ама много лесно да повярвам, че онази пътна катастрофа, случила се с една стара престара жена през 1982 г., е била фатална... и че всичките тези сънища за толкова странни и различни светове са просто предсмъртен делириум. Дали не съм под силна упойка и на системи в някоя болница в Албукерк, докато решат дали да ми дръпнат шалтера или не? Дали не чакат Удроу да им даде разрешение? Доколкото си спомням, съм го писала „най-близък роднина“ в документите.

Да не би „Лазарус Лонг“ и „Буундок“ да са само фантазии?

Трябва да питам Пиксел, като дойде следващия път. Той поназнайва само няколко думи на английски, но кого друг да питам?

Едно прекрасно нещо, което направихме още преди да мебелираме къщата си: прибрахме всичките си книги от склада. В оная кибритена кутийка, в която живеехме преди, имаше място само за две дузини томове и дори и тези безценни няколко книги се налагаше да държим на най-горната полица в кухнята — място, което можех да достигна само като стъпя на табуретка.

Имах на склад два сандъка с книги. Тези на Брайън бяха още повече... и освен това „наследявах“ сандък след сандък от татковите. Когато се върна в армията, той ми беше писал, че ги е опаковал и изпратил в „Канзас сити — складове“. Пращаше ми и разписките. Беше наредил на банката си периодично да плаща за склада... но ако исках да ги приютя, това би го зарадвало. Може би някой ден би могъл да си поиска някои книги обратно, но междувременно да съм ги смятала за свои.

— Книгите са, за да се четат и да се обичат, а не да се пазят.

Така че освободихме от оковите печатните си приятели и ги отведохме на светло и на въздух — макар и още да нямахме полици за книги.

Току-що схванах как да пратя съобщение навън по Пиксел. Така че ако ме извините, ще го подготвя веднага за следващия път, когато ми цъфне.

IX. ДОЛАРИ И РАЗУМ

Къде е тая проклета котка?

Не, не, връщам си думите назад. Пиксел, мама Морийн не искаше да каже това; тя просто е разтревожена и притеснена. Пиксел е добро момче, хубаво момче; това всеки го знае.

Ала да му се не види, къде се губиш, когато имам нужда от тебе?

Веднага щом се настанихме в новия си дом, тръгнахме да търсим котенце на Брайни, но не по магазините за домашни любимци. Не съм сигурна дали изобщо в Канзас сити през 1906 г. имаше такова нещо като магазини за домашни любимци — не помня да съм виждала такъв... Специални продукти за котки, като например прах против бълхи, си купувахме от Болницата за кучета и котки на ъгъла на Трийсет и първа улица и Главната. Но за да си намериш коте, трябваше да питаш и после да сеслушваш.

Първо получих разрешение да сложа бележка на дъската за бюлетини в училището на Нанси. После казах на бакалина, че си търсим котка, а след това — и на зарзаватчията, който всяка сутрин идваше с каруца в квартала и предлагаше пресни плодове и зеленчуци.

Голямата чаена компания „Атлантик и Пасифик“ продаваше стоката си по същия начин, но фургонът им минаваше само веднъж седмично, тъй като караше само чай и кафе, захар и подправки. Ала това означаваше, че покрива по-голяма площ с повече клиенти, ето защо шансовете да се намери коте бяха по-големи. Тъй че дадох телефонния ни номер — дом Линууд 446 — на шофьора и го помолих да се обади, ако чуе за някое котило, а после, тъй като го бях помолила за услуга, купих от него специалното предложение за седмицата — единайсет килограма захар за един долар.

Грешка — той настоя сам да внесе захарта, като рече, че единайсет кила е тежест, твърде голяма за една дама... и разбрах, че

всъщност иска да ме докопа насаме. Избегнах ръцете му, като гушнах Брайън младши — тактика, на която ме бе научила госпожа Олшлагер, когато Нанси беше мъничка. Най-сигурно е с малко и много подмокрено бебенце, но всяко дете, достатъчно дребно, за да го вдигнеш на ръце, би отклонило надяващия се мъжкар от пътя и би го охладило. О, откачен изнасилвач то надали ще спре, но повечето доставчици (водопроводчици, техници и т.н.) не са изнасилвачи — те са просто най-обикновени разгонени мъже, които, ако им предложиш, ще се възползват. Проблемът е просто да ги отхвърлиш твърдо, ала внимателно, без да им уронваш достойнството. Точно така става, като гушнеш дете.

Освен това се оказа, че цял долар за захар беше твърде много за домакиния ми бюджет и още по-зле — не разполагах с шкаф, който би могъл да побере толкова много захар, без да влизат мравки... Накрая похарчих още шейсет цента за сейф за захар, поради което седмица по-късно сервирах за вечеря пържен качамак, вместо банички с кайма.

Пържения качамак сервирах с тънки ивици бекон, а прясната салата от глухарчета ми помогна да попълня менюто.

Вечерята беше тъничка, но най-накрая поднесох zasiщащ десерт, който успях да стъкмя с онова, което имах подръка: ябълкови кнедли с гъст сос.

Брайън не ми каза нищо за качамака, но ме похвали за кнедлите. А на първо число следващия месец ми рече:

— Мо, по вестниците пишат, че цените на храната се покачвали, въпреки че фермерите вдигат аларма. Сигурен съм, че за да въртиш тази голяма къща, ти трябва повече пари — ако ще да е само за ток, газ и сапун. От колко още имаш нужда на месец?

— Сър, не искам повече пари. Все ще се оправим някак.

— Сигурен съм, но след месец настъпват жегите. Не ми се ще да плащаш на ледаджията по начина, по който го правят някои домакини. Хайде да вдигнем издръжката с пет долара.

— О, много са ми!

— Нека я вдигнем и да видим какво ще стане. Ако ти останат пари, задели ги. В края на годината ще ми купиш яхта.

— Да, сър. Какъв цвят да бъде?

— Изненадай ме.

Успях да добавя пенита, петачета и десетачета към тия „пари за семки“ през месеците, като никога не купувах на вересия дори и от бакалина — което ни дойде таман, тъй като Брайън подхвана самостоятелен бизнес доста по-рано, отколкото очакваше.

След две години работодателят му, господин Фоунс, го беше направил младши съдружник, а после, през 1904 г. — помощник-управител. Шест месеца след като се преместихме в чудесната ни нова къща, господин Фоунс реши да се оттегли и предложи на Брайън шанс да се откупи.

Това беше един от малкото пъти, когато съм виждала мъжа ми да се чуди. Обикновено вземаше решения бързо, с леденото спокойствие на комарджия от речен кораб; този път като че ли беше угрижен — сложи си на два пъти захар в кафето и накрая забрави да го изпие.

По някое време рече:

— Морийн, трябва да се посъветвам с тебе по делови въпрос.

— Но, Брайън, аз нищичко не разбирам от делови въпроси!

— Изслушай ме, мила. Не искам да те притеснявам с делови въпроси. Вероятно няма да има и нужда да го правя пак. Но това засяга тебе и нашите деца.

Разказа ми в най-големи подробности какво му е предложил господин Фоунс.

Замислих се сериозно, след това казах:

— Брайън, значи според тази уговорка трябва да плащаш всеки месец на господин Фоунс как го каза... „пълзяща сума“?

— Да. Ако бизнесът докара по-голяма печалба от средната през последните няколко години, делът му нараства.

— Да предположим, че докара по-малко. Делът му спада ли?

— Не и под цифрата на пълзящата сума.

— Дори и ако бизнесът е губещ?

— Дори и ако е губещ. Да, това е част от предложението.

— Брайни, ама той какво ти продава? Сключваш договор, за да го издържаш неопределено...

— Не, само дванайсет години. Толкова се очаква да изкара.

— И като умре — край? Хммм... Знае ли за пралея ми Борджия?

— Не, ако умре, не идва краят, затова скрий някъде това пламъче в очите си. Ако умре, парите отиват при наследниците му.

— Добре де, дванайсет години. Издържаш го дванайсет години. А на тебе каква ти е далаверата?

— Ами... получавам бизнес, който върви. Архив, записки и най-вече доброто му име. Ще имам право да използвам името „Фоунс и Смит, консултанти по минно дело“ — и той млъкна.

— И какво още? — попитах аз.

— Мебелировката на канцеларията и наемния срок. Канцеларията си я виждала.

Да, бях я виждала. Далеч на запад, та чак на майната си, срещу „Интернешънъл харвестър“. През пролетното наводнение от 1903 г., Брайни ходеше на работа с лодка. Чудех се какво ли търси там минна компания — мини нямаше, само черна кал оттам, та чак до Китай. И тежката воня на складовете.

— Брайни, защо канцеларията е там?

— Заради ниския наем. Ако си вземем също толкова голямо помещение на „Уолнът“ или на Главната, или чак на Петнайсета улица, ще ни струва четири пъти по-скъпо. Аз поемам и наема, разбира се.

Мислих усилено няколко минути.

— Сър, колко често е пътувал господин Фоунс по работа?

— Отначало или напоследък? Когато постъпих на работа при него, и той, и господин Дейвис пътуваха; аз си стоях в канцеларията. После той ме светна по въпроса какво очаквал от един оглед — това беше преди господин Дейвид да се пенсионира. А след това...

— Извинете ме, сър — искам да кажа, колко пъти е пътувал господин Фоунс миналата година?

— Ъ? Господин Фоунс не е правил огледи вече повече от две години. Един-два пъти ходи за пари. Два пъти — до Сейнт Луис и веднъж — до Чикаго.

— Все ти ли си газил в калта?

— И така може да се каже.

— Ти така му казваш, Брайни. Миличък, искаш да започнеш самостоятелен бизнес, нали?

— Знаеш, че искам. Само че това ми идва по-рано, отколкото си мислех.

— Сериозно ли ме питаш какво би трябвало да направиш — според мене? Или просто ме използваш като камертон, за да си подредиш мислите?

Той ми се усмихна мило.

— Може би донякъде и двете. Аз ще взема решението. Но наистина искам и ти да ми кажеш какво да правя, все едно зависи само от тебе.

— Много добре, сър. Но имам нужда от повече информация. Никога не съм знаела каква точно ти е заплатата — и сега не искам да знам; на съпругата не ѝ подобава да пита за такива неща. Но кажи ми ето какво: тази цифра на пълзящата сума по-голяма ли е или по-малка от заплатата ти?

— Ъ? По-голяма е. Доста по-голяма. Дори да броим и премиите, които получих от някои сделки.

— Разбрах. Добре, Брайни... Откажи му. Утре сутринта иди и му го кажи. В същото време го натисни за повишение. Попитай го — не, заяви му, че очакваш заплата, равна на тази пълзяща сума, която той ти предлага да ти даде от бизнеса.

Брайни ме погледна стреснато, после се разсмя.

— Той ще получи удар.

— Може би да, може би не: Но, естествено, ще се ядоса. Разчитай на това и се дръж. Просто най-спокойно му кажи, че трябва да е честно. През последните две години все ти вършиш тежката и мръсна работа. Щом бизнесът може да си позволи да плаща на господин Фоунс такава сума, задето изобщо не работи, разбира се, може да плаща и на тебе толкова, задето се трепеш. Права ли съм?

— Ами... да. Но на господин Фоунс няма да му хареса.

— Изобщо не очаквам да му хареса. Той се опитва да те прецака; много ясно, че няма да му хареса да му пробутат същия номер. Брайни, татко ме е учил, че една сделка е честна, ако удържи на следната проверка: изглежда ли също така честно, като се обърне обратно, огледално? Изтъкни му го.

— Добре. Веднага щом падне долу от тавана. Мо, той няма да ми плаща толкова пари. Няма ли да е по-добре за мене да си подам оставката?

— Честно да ти кажа, Брайни, според мене, не. Ако просто се откажеш, той ще се развика колко нелоялен си бил, как те е взел като

голобрад младок без никакъв опит и как те е научил на занаят...

— Е, в това има известна истина. Преди да ме наеме, имах някакъв опит под земята с оловото, цинка и въглищата от летните практики в училище. Но благородните метали не бях ги и помирисвал — всичко знаех само на книга. Така че докато работех за него, доста се поизучих.

— Тъкмо затова не трябва да подаваш оставка. Просто поискай да ти плащат, колкото ти е цената. Честното си е честно. Той може да си се оттегли и да ти плаща толкова, за да ръководиш бизнеса, докато сам се радва на чистата печалба.

— Направо ще роди бодливо свинче, още докато му го обяснявам.

— Не, ще те уволни. О, може пък и да ти излезе с контрапредложение — може да позабави нещата. Но че ще те уволни — ще те уволни. Брайни, удобно ли ще ти бъде на връщане да се отбиеш в магазина за канцеларско обзавеждане „Виандот“ и да купиш една пишеща машина „Оливър“? Моля-моля-моля? Не, по-добре ще е да я вземем под наем за един месец с условието наемът да влезе в цената, ако решим да я купим. Редно е да я пробвам, преди да хвърлим толкова много пари. Междувременно ще измислим бланките. Смятам, че звучи добре — „Брайън Смит асоушиейтс“. Консултанти по минно дело. Не, бизнес консултанти. Мини. Ферми и чифлици. Права върху минералите. Права върху петрола. Права върху водата.

— Ей, ама аз далеч не разбирам от всичко това!

— Ще се научиш — потупах корема си. — Още три месеца и това прасенце тук вътре ще раздрънка касата за нас. — Сетих се и за „двуглавия орел“, който татко набути в кесията ми на сватбата. Така и не го бях похарчила; почти бях сигурна, че Брайни не знае за него. Официалният сватбен подарък от татко беше чек, отишъл за мебелировката на оная кибритена кутийка, в която се нанесохме отначало.

— Миличък, гарантирам ти, че гладни няма да останем, докато докладваш за това бебе пред съдията Спърлинг. После парите от Фондацията трябва да ни стигнат за известно време... а ние с тебе можем да се пробваме да раздрънкаме касата още веднъж, преди парите от номер четири да свършат. Ако бизнесът дотогава не е започнал да печели, може би ще се наложи да си потърсиш работа. Но

се хващам на бас, че отсега нататък винаги сам ще си си господар... и че най-накрая ще забогатеем. Аз вярвам във вас, сър. Тъкмо затова се омъжих.

— Така ли? Аз пък мислех, че е заради нещо друго — наперената ми пишка.

— Е, и заради това, признавам. Допълнителен фактор. Но недей да сменяш темата. Отдал си на господин Фоунс повече от шест изпълнени с напрегнат труд години — като през голяма част от това време си бил далече от къщи — и сега той иска да те направи свой чирак, да те зароби за жълти стотинки. Опитва се да те издои като крава. Покажи му, че си го разбрал... и че няма да му го позволиш.

Съпругът ми кимна сериозно.

— Няма да му го позволя. Знаех какво се опитва да направи. Но трябваше да мисля за тебе и за децата.

— Ти мислиш. И ще мислиш. И винаги си мислил.

Брайън се прибра рано на другия ден. Мъкнеше очукана пишеща машина „Оливър“. Остави я и ме целуна.

— Мадам, влях се в редиците на безработните.

— Наистина ли? О, доброто ми момче!

— Аз съм неблагоприятен негодник. Не съм по-добър от разбойниците и сигурно съм такъв. Бил се държал с мене като със син, като с родна плът и кръв. И сега да му причиня такова нещо. Смит, махай се оттук! Напусни сградата; не ща да ти виждам повече физиономията. Да не си посмял вече да вземеш и една хартийка от тази канцелария. Като консултант по минно дело си свършен — ще разглася из целия бранш колко ненадежден, изцяло вятърничав и безкрайно неблагоприятен си ти!

— Не ти ли дължеше пари?

— Цяла заплата, предизвестие за уволнение две седмици предварително и дялово участие от онази сделка със „Силвър плюм“ в Колорадо. Отказах да се разкарам, докато не ми плати. С голяма неохота ми даде парите, като продължаваше да коментира по мой адрес — Брайни въздъхна. — Мо, много се разстроих, като го слушах какви ги приказва. Но си и отдъхнах. Свободен — за първи път след повече от шест години!

— Нека ти напълня ваната. Ще вечеряш по хавлия и после — право в леглото. Горкичкият ми Брайни!

Стаята ми за шиене се превърна в офис. Инсталирахме телефон „Бел“ в добавка към домашния номератор и ги сложихме един до друг до пишещата машина. На бланката ни бяха изписани и двата номера, както и този на пощенската кутия. Вътре в офиса държах и бебешко легълце и кушетка, на която подремвах. Враждебността на господин Фоунс като че ли не ни беше засегнала, а може би ни беше и помогнала. Първата работа, която свърших на машината, бяха съобщения до сто и петдесет човека и фирми, че „Брайън Смит асоушийтс“ се включва в бизнеса... и обявява нова политика.

— Мо, идеята е, че се осланям на собствената си преценка. Бих разговарял с всекиго тук, в Канзас сити — първото посещение е безплатно. Ако ще пътувам, трябва да ми се плати билета за влак, по два долара на нощ за хотел, по три долара — за храна, разходи като конюшня под наем, както си му е ред, плюс такса за консултация... всичко това — предварително. Предварително, защото докато работех за господин Фоунс, разбрах колко невъзможно е да накараш клиента да плаща за умрял кон. Фоунс го постигаше като им висеше на главата, чак докато не получише на ръка разписка за сума, равна на предвидените разходи; пращаше я по-нагоре и очакваше минимална печалба... или повече, ако можеше да изстиска.

И точно с тази такса моите методи ще се различават от тези на „Дейвис и Фоунс“. Аз ще използвам официален подписан договор, който предоставя на клиента по-нататък две възможности за избор. Четирийсет долара на ден...

— Какво!!!

Брайън го беше казал сериозно.

— Господин Фоунс вземаше от клиентите толкова за моите услуги. Скъпа моя, има много адвокати, които вземат по толкова *per diem* за чистичка хубава работа в топлата съдебна зала. Аз искам да ми се плаща по толкова, задето се влача насам-натам, шляпам в калта и понякога пълзя през мини, в които е вечно студено и обикновено мокро. За тези пари те ще получават най-добрата ми професионална оценка колко би струвала разработката на тази мина, включително

капиталните инвестиции, които се изискват, преди да натоварят първия си тон руда... и най-доброто ми предположение, основаващо се на статии, геоложки изследвания и други фактори, дали биха могли да извлекат печалба... защото това, че в минното дело повече пари отиват под земята, отколкото се вадят от нея, е тъжен факт.

Това ми е работата, Мо. Не копаенето. На мене ми плащат, за да казвам на хората да не копят. Да престанат да губят и да бягат. Често не ми вярват и тъкмо затова се налага да настоявам да ми плащат предварително.

Но от време на време ми се е случвало щастието да кажа на някого: „Давай, давай! Ще ти струва толкова и толкова пари... но ще ги избиеш и още ще спечелиш.“

И точно оттук идва и втората възможност — онази, която наистина предпочитам. При нея с клиента си играем на залагания. Аз смъквам моя моята такса и вместо това вземам няколко пункта в мрежата. Ще вземам най-много пет пункта и няма да правя оглед за повече пари от разходите плюс такса от петнайсет долара на ден минимум. Тази скоба оставя мегдан да се пазаря.

А сега... Можеш ли да ми напишеш едно писмо образец, в което се обяснява схемата на тарифите? Как те могат да получат най-доброто от нас на стандартна цена. Или ще рискуваме с тях на много по-ниска цена и те пак ще получават най-доброто от нас.

— Слушам, шефе.

Видяхме се с пари. Забогатяхме. Но аз не подозирах колко много сме забогатели и го разбрах чак след четирийсет години, когато обстоятелствата ни принудиха да оценим всичките си имоти и да пресметнем колко струват. Но това стана чак след четирийсет години, а не се знае дали ще стигна до онези събития.

Печелехме особено добре заради една странност на човешката психология... или на тези, обладани от златната треска, което може да не е едно и също. Например...

Пристрастените към хазарта, онези, които вечно играят на лотария, на ротативки и на разни други игри, почти винаги залагат на това, че ще забогатеят, ако зложат сума, която не могат да избият с печалба. Всеки се вижда като каубоя Уомак... и не иска да дели

щастливата си звезда с някакъв си там наемник, ако ще да е за мизерни пет пункта. Така че ако сколасаше криво-ляво да я събере, човекът си плащаше пълната такса, като не спираше да мърмори.

Сетих се, че не съм ви разказала за Нелсън и Бети Лу, и за Случайните числа и господин Ренуик. Така става, когато си оперативен агент на Корпуса на времето — всички времена ти изглеждат еднакви и темпоралната последователност губи значението си. Добре де, попълвам пропуски.

„Случайните числа“ сигурно е най-шантавата котка, с която някога съм живяла — макар че всички котки са си такива по рождение, а Пиксел си има поддръжници в съревнованието за най-смешна котка без никакви ограничения на всички времена и вселени. Ала съм сигурна, че Бети Лу би гласувала за Случайните числа. Теоретически собственик на Случайния беше Брайън, тъй като котаракът бе неговият сватбен подарък. Но е глупаво да се говори за собственост, щом става дума за котки, а според Случайния Бети Лу му беше личната робиня, на негово разположение по всяко време — да го чеше по главицата, да го гушка, да му отваря вратите — убеждение, което тя поддържаше, като се подчиняваше робски и на най-малката му прищявка.

Бети Лу беше любимото гадже на Брайън... ами три години време — и то доста стабилно, а после обстоятелствата ги събраха за години и години наред. Бети Лу беше жената на Нелсън — Нелсън, братовчед ми, майстора на номерата с лимонов пай. Миналото ме преследваше.

Нелсън се появи през декември 1906 г. — скоро след като Брайън беше решил да опита сам. Брайън се беше виждал с Нелсън веднъж, на сватбата, и оттогава и двамата не го бяхме срещали.

Тогава той беше на петнайсет години, не по-висок от мене; сега беше висок и хубав млад мъж на двайсет и три години, защитил магистърска степен по агрономство в Канзаския държавен университет, Манхатън... и си беше пак чаровен, както винаги или даже още повече. Усетих как вътре пак ме парва и студентите светкавици започват да трещят в основата на гръбнака ми. Морийн, рекох си, ще се вкараш в беля — също като кучето, което се връща при изповръщаното от него. Единственото, което те предпазва, е, че си в

седмия месец, голяма колкото прогимназия и изкусителна като свиня порода „полско-китайска“. Довечера в леглото си признай на Брайни и му кажи да те държи под око.

Отървах се, няма що! Нелсън дойде следобед, Брайън го покани да остане за вечеря. Когато разбрахме, че не е на хотел, мъжът ми го покани и да преспи вкъщи. Трябваше да се очаква — по онова време в онези краища хората не ходеха на хотел, щом имаха подръка роднинска къща.

Същата нощ не казах нищичко на Брайън. Сигурна бях, че съм му разказала случката с лимоновия пай, но не бях убедена, че съм споменала Нелсън по име. Ако не бях — или пък ако Брайън не беше направил връзката, то тогава да спи зло под камък. Много беше готино да имаш разбран и толерантен мъж, но, Морийн, недей да бъдеш алчна развратница! Не се забърквай пак в тази каша.

На другия ден Нелсън още беше вкъщи. Сега Брайън сам си беше господар, но не беше претрупан с клиенти; не му се налагаше да излиза за друго, освен да провери пощенската ни кутия на Южната подстанция. Нелсън беше пристигнал с автомобил — спретнато четириместно „Рео“. Той предложи на Брайън да го закара и на мене да се повоза. Радвах се, че си имам извинение да му откажа — трябваше да наглеждам дъщеричка (Нанси беше на училище, Карол — у дома) и синче-бебенце. Никога не се бях возила в автомобил и правичката да си кажа, ме беше страх. Естествено, очаквах някой ден да се кача — виждах, че след време това ще си бъде нещо съвсем обичайно. Но винаги, когато съм била бременна, съм ставала по-плаха — особено към края; най-лошият ми кошмар беше спонтанният аборт.

— Не можеш ли да викнеш момичето на Дженкинс да дойде за един час? — попита ме Брайън.

— Благодаря ти, Нелсън, друг път — рекох аз. — Брайън, да плащаме на бавачка е просто излишен разход.

— Скръндза.

— Такава съм си. Като управител на канцеларията ти имам намерението да се скъпя за всяко пени така, че индианците да ревнат. Вървете, господа — през това време аз ще измия чиниите от закуската.

Нямаше ги три часа. Можех да отида и да се върна пеша до пощата за по-малко време. Но следвайки един естествен извод от разширените ми Десет Божии заповеди, не казах нищо, нито пък

споменах, че съм се притеснявала да не е станала някоя катастрофа. Усмехнах се и ги поздравих щастливо:

— Добре дошли, господа! Обядът ще е готов след двайсет минути.

— Мо — рече ми Брайън, — запознай се с новия ни партньор! Нел ще оправдае онова, дето го пише на бланката. Той ще ме научи на фермерство и чифликлък, на това, от кой край на кравата излиза млякото... а пък аз ще го науча как да различава „златото на глупаците“ от самите глупаци.

— О, чудесно! (Една пета от нулата е нула; една шеста от нулата пак е нула — но нали Брайън иска така.) — Лепнах на Нелсън бърза целувчица. — Добре дошъл във фирмата!

— Благодаря ти, Морийн. Екипът ни сигурно ще е добър — сериозно отговори Нелсън. — Брайън ми вика, че бил твърде мързелив, за да размахва мотиката, аз пък съм твърде мързелив, за да газя тор... затова и двамата ще бъдем джентълмени и ще обясняваме на другите как се прави това.

— Логично — съгласих се аз.

— Освен това нямам ферма, пък и не успях да си намеря чиновническа работа — нито дори като момче, което отваря писмата на чиновниците. Търся си работа, която да ми дава възможност да издържам съпруга. Предложението на Брайън Господ ми го праща.

— Брайън ще ти плаща достатъчно, за да издържаш съпруга?

— Точно така — отвърна Брайън. — Нищо няма да му плащам. Тъкмо затова можем да си позволим да го наемем.

— О... — кимнах в съгласие. — Изглежда ми справедливо. Нелсън, след година, ако се справяш добре, ще препоръчам на Брайън да ти удвои надницата.

— Морийн, ама и ти си една!

Не го попитах какво иска да каже с това. Имах скътана бутилка „Мускател“, която Брайни бе купил за Деня на благодарността. Беше пълна, само веднъж бях отляла малко за една наздравица. И сега я донесох точно с тази цел.

— Господа, нека да прием за новото партньорство.

— Хайде, хайде!

Така и направихме — господата пиха, а аз близнах и после Нелсън предложи нова наздравица:

— Животът е кратък!

Погледнах го, постарях се да не ми проличи колко съм изненадана и отговорих:

— Но годините са дълги!

Той допълни — точно както ни го беше казал съдията Спърлинг:

— Не и „докато не дойдат лоши дни“.

— О, Нелсън! — разлях чашата си. След това му се метнах на врата и го целунах, ама както си трябва.

Всъщност нямаше никаква мистерия. От една страна, Нелсън по едната линия на рода си беше от сой: баба и дядо Джонсън ни бяха общи. Баща ми беше писал на съдията Спърлинг, че му било направило впечатление, че родителите на снаха му, госпожа Джеймс Юинг Джонсън от Тийбс, родена Карол Ивон Пелетие в Ню Орлийнс, са още живи — ето защо племенникът му Нелсън Джонсън вероятно би бил подходящ да се възползва от привилегиите на Фондацията „Хауард“, ако се ожени за кандидатка на Фондацията.

Това отнело известно време — за проверка на здравето и други неща, а в случая с Нелсън — за да установят, че баща му е починал при нещастен случай (удавяне).

Нелсън бе дошъл в Канзас сити, защото в Тийбс и околностите му нямаше кандидатки — от Фондацията му бяха дали списък за Канзас сити. И точно така се запозна с Бети Лу — мис Елизабет Луиз Барстоу. Нелсън завърши ухажването си — искам да кажа, тя забременя — под нашия покрив, докато Морийн играеше придружителката, която си затваря очите: роля, която през идните години често щях да изпълнявам за собствените си дъщери.

Това ме предпази от собствената ми глупост — доста се бях вкиснала. Нелсън си беше моя лична собственост далеч преди Бети Лу изобщо да му е виждала очите. Обаче Бети Лу е сладурана — не можах да се цупя дълго. Пък и нямаше нужда.

Бети Лу беше от Масачузетс. Учеше в Канзаския университет кой знае защо — в Масачузетс си има добри училища. Но излезе така, че ние трябваше да заместим родителите ѝ на сватбата. Те не можеха да дойдат, защото се грижеха за собствените си родители. На теория Нелсън и Бети Лу трябваше да заминат за Бостън, за да се оженият. Но

не искаха да харчат пари. Златната треска се разгаряше и макар че това щеше да предизвика бум в бизнеса на Брайън, засега то означаваше само, че парите са кът.

Сватбата се състоя в нашия салон на 14 февруари — беше студено и бушуваше виелица. Новият ни пастор, доктор Дрейпър, завърза свещения възел, аз ръководех приема; Случайни числа се престараваше да ми помага, убеден, че тържеството е в негова чест.

После, след като доктор и госпожа Дрейпър си тръгнаха, аз бавно се качих на горния етаж — Брайън и доктор Рамзи ми помагаха... първият и кажи-речи последният път, когато изчаках лекарят ми да дойде.

Джордж Едуард тежеше четири килограма и двеста и петдесет грама.

Х. СЛУЧАЙНИ ЧИСЛА

Пиксел си тръгна заедно с първия ми опит да призова за помощ. Сега, само ако мога да си устискам палците... Веднъж чух моя обичен приятел и съпруг доктор Джубал Харшо да дава определение за щастието.

— Щастието — изтъкна той, — е в това, да се радваш на привилегията да работиш упорито часове наред, вършейки онова, което според тебе си струва да вършиш.

Един може да намери щастието в това да издържа жена и деца. Друг — в ограбването на банки. Трети пък може да се бърхти години наред над чисто теоретични изследвания без никакви очевидни резултати.

Забележете индивидуалната и субективна природа на всеки от случаите. Никой не си прилича с другия; няма и причина да го очакваме. Всеки мъж или жена трябва да намери за себе си заниманието, в което здравето бърхтене и дългите часове ще го направят щастлив. И обратното, ако търсиш по-кратки часове, по-дълги отпуски и ранно пенсиониране, явно не си улучил заниманието си. Може би трябва да се захванеш с банкови обири. Или с дюдюкане по панаирите. Или дори с политика.

През десетилетието между 1907 и 1917 г. имах привилегията да се наслаждавам на пълно щастие според определението на Джубал. До 1916 г. бях родила осем деца. През тези години бърхтих здраво и по толкова много часове наред, колкото не съм се бърхтила нито дотогава, нито оттогава насам. И през цялото време преливах от щастие, като не броим факта, че мъжът ми го нямаше вкъщи по-често, отколкото ми се искаше. Но дори това си имаше своите добри страни, тъй като превръщаше брака ни в поредица от медени месеци. Процъфтявахме и тъй като Брайни често пътуваше, а бизнесът страшно вървеше, ние никога не изпитвахме онова, което бардът е нарекъл „уморените брачни чаршафи“.

Брайни винаги се опитваше да ми звънне, за да ми каже кога точно се връща... а после ми казваше:

— Л. В. Л. З. С. Р. К. и Ч. Д. Т. С. П. Н. Х. Н.

Ден ли, нощ ли — винаги се стараех да спазвам най-точно инструкциите му: лежах в леглото заспала с разтворени крака и го чаках да ме събуди по най-хубавия начин. После, щом и той легнеше при мене, понякога ме наричаше с някое чуждоземско име като „госпожа Крауземайер“ или „боен кораб Кейт“, или „лейди Плюшен задник“, а аз се преструвах, че се събуждам, и се обръщах към него с какви ли не имена, само не и с „Брайън“ — Хуберт, Джовани, Фриц, а от време на време питах, без да си отварям очите, дали е оставил петте долара на нощното шкафче... и тогава той ме сгълчаваше, че се опитвам да надуя цената в Мисури, след което се стараех повече от всякога, за да му докажа, че си струвам петте долара.

После задоволени, ала все още преплетени един в друг, спорехме дали съм си ги изработила. Което довеждаше до гъделичкане, хапане, боричкане, бой по дупето, смях и хайде пак, като през цялото това време си разменяхме солени шегички. Страшно ми харесваше да се опитвам да бъда благородничка във всекидневната, иконом в кухнята и курва в леглото — класическото определение за идеална съпруга. Може би никога не съм успяла да го докарам до съвършенство, но бях най-щастливата, докато работех здраво над всичките три аспекта на тази троица.

Брайън също обичаше да пее мръсни песнички, докато се любехме — песнички с много ритъм; ритми, които можеха да бъдат пригодени към нашето темпо, да се забързват и да се забавят по желание; песни като:

*Бам-бам, Лулу!
Бам-бам — като картеч!
Какво ли не ще дам
за едно бам-бам,
когато моята Лулу
я няма, няма веч!*

Следваха безкрайни куплети и всеки — по-мръсен от предишния.

*Ти имаше си пиле
и патка с дълъг врат
и ги научи Лулу
как да се —
БАМ! Бам, Лулу!
Бам-бам — като картеч!*

Докато най-накрая Брайни не можеше да се сети за повече куплети и му се налагаше да свърши.

Докато си почиваше и се възстановяваше, се случваше да си поиска приказка за лека нощ — искаше да чуе как съм направила по-прекрасен всеки час сияен с някое малко прелюбодеянийце.

Нямаше предвид нещо с Нелсън или Бети Лу — това си бяха семейни работи и не се брояха.

— Какво ново, Мо? Да не би на тия години да си се превърнала в дърво? Ти — скандалът на Тийбс? Каж ми, че не е вярно!

Повярвайте ми, приятели — между чиниите и пеленките, готвенето и чистенето, шиенето и кърпенето, бърсането на нослета и утешаването на детските кахъри нямах чак толкова време за прелюбодеяния, които биха заинтересували дори младо попче. След онзи абсурден и унизителен конфуз с преподобния Зеки не си спомням Морийн да се е друсала върху някоя незаконна пружина между 1906 и 1918 г., без да броим случаите, когато съпругът ѝ поемаше инициативата и го опрощаваше предварително... пък и те не бяха толкова много, защото Брайни беше по-зает и от мене.

Сигурно съм разочаровала страшно много госпожа Пуританка (няколко такива живееха в нашия квартал; доста такива посещаваха църквата ни), защото през тези десет години до войната, която по-късно щяха да нарекат „Първа световна“ или „Война на колапса, първа фаза“ — по време на това десетилетие аз не само се опитвах да пунтирам свършената консервативна дама и домакиня от Библейския пояс, но всъщност си и бях такава безполова, скромна църковна мишка. Освен в леглото при заключени врати, сама, с мъжа ми, или в

редки и абсолютно безопасни случаи с някой друг — но с позволения и одобрения на съпруга ми и най-често под негово наблюдение.

Освен това само робот може да прекара в чифтосване толкова часове от годината, че това да има някакво значение. Дори и Галахад, какъвто си е неизтощим, прекарва по-голямата част от времето си в ръководене на най-добрия лекарски екип на Ищар. Галахад... Галахад ми напомня на Нелсън. Не само на външен вид — двамата са близнаци и по характер, и по мнения... дори и по телесна миризма, като се замисля. Когато се прибера у дома, трябва да питам Ищар и Джъстин каква част от Галахад идва от Нелсън. Тъй като ние, Хауардовци, сме започнали с ограничен набор от гени, конвергенцията заедно с вероятността и шанса често се приближава до физическо прераждане на някой далечен праотец в някой негов потомък на Терциус или на Секундус.

Което ми напомня за това, с какво се занимавах през част от времето си и как Случайни числа получи името си.

Мисля, че не мина нито един месец през първата половина на ХХ век, без и двамата с Брайни да не учим нещо... а покрай него обикновено учехме и език, но то не се брои.

Понякога учехме заедно. През 1906 г. той се захвана със статистика, вероятности и шансове по пощата. Книгите и уроците пристигаха вкъщи, така че и Морийн мина курса, само дето не им изпращах работите си. То и двамата бяхме затънали в тази най-магическа област на математиката, когато нашето коте Случайни числа влезе в живота ни с любезното съдействие на господин Ренуик, каруцар и продавач на голямата чаена компания „Атлантик и Пасифик“.

Котенцето беше великолепно топка от сребрист пух и отначало беше кръстено Пухла-бухла поради объркване на пола — „тя“ се оказа „той“. Но той демонстрираше такива светкавични промени в настроение, посока, скорост и действие, че Брайън отбеляза:

— Това коте няма мозък; то просто има череп, пълен със случайни числа и когато си фрасне главата в някой стол или отскочи от някоя стена, случайните числа се разбъркват и го карат да направи нещо друго.

И така Пухла-бухла стана Случайни числа, или Случайния, или Случи.

През пролетта на 1907 г., веднага щом се стопи снегът, си направихме в задния двор игрище за крокет. Отначало играехме ние, четиримата възрастни. После го играехме четирима възрастни и Случайни числа. Всеки пък, когато някой удареше топка, това ми ти коте вадеше меча и В АТАКА! Грабваше топката, гушваше я и я стискаше с всичките си четири лапи. Представете си, моля ви се, голям човек да спре търкаляща се бъчва, като и се метне отгоре. По-добре си го представете и с подплънки за американски футбол и шлем.

Случайния не носеше подплънки; той влизаше в бой само по пух и заради идеята „направи го или умри!“ Тази топка трябваше да бъде спряна и той беше този, който трябваше да я спре — *Allah il Allah Akbar!*

Имаше само едно решение на проблема: да заключим котката, докато играем крикет. Но Бети Лу не би го позволила.

Много добре, добавете към правилата и следното: Всичко, което може да сполети една топка за крокет от страна на един котарак, добро или лошо, е част от естествените рискове; такава си е играта.

Постепенно Случайни числа порасна, улегна и си загуби ентузиазма за крокет. Но котешкото правило остана и беше разширено така, че да се отнася за всеки котарак, независимо дали той е тукашен жител или пътуващ търговец, както и за кученца, птички и деца под двегодишна възраст. В по-късни времена въведох това правило на планетата Терциус.

Споменах ли ви сделката, чрез която се сдобих със Случайни числа от господин Ренуик? Май не съм. Той искаше да „смени рунтавелка за рунтавелка“ — така се изрази. Сама си го изпросих, защото го попитах какво иска за котенцето, като очаквах да каже, че не иска пари, тъй като котенцето не му е струвало нищо. Аз също не очаквах нищо, защото макар и да знаех, че някои котки с родословие ги купуват и продават, всъщност не бях виждала такава. Дотогава всички котенца, които бях виждала, ги подарявах и никой не искаше нищо в замяна.

Нямах намерение да пускам господин Ренуик пак в къщата — спомнях си как стана първия път. Но неочаквано се сблъсках със следния факт: господин Ренуик носеше картонена кутия от обувки, а

котенцето беше вътре. Да сграбча кутията и да му затръшна вратата под носа? Да отворя кутията на верандата, след като той ме бе предупредил, че котето няма търпение да избяга, а шумоленето и драскането отвътре го потвърждаваше? Да го излъжа — да му кажа „извинявайте, ама ние вече си намерихме коте“?

И тогава телефонът звънна...

Всъщност още не бях свикнала с това, че имаме телефон. За мене телефонният звън означаваше или лоши новини, или че се обажда Брайни — което и да беше от двете, трябваше веднага да вдигна слушалката. Подхвърлих „извинете!“ и се затичах, като го зарязах на отворената врата.

Той ме последва вътре по главния коридор до моята шивалня-канцелария-работилница. После постави кутията пред мене, отвори я... и аз видях това възхитително пухкаво котенце, докато говорех с мъжа си.

Брайън беше тръгнал да се прибира и се обаждаше да ме пита искам ли да донесе нещо.

— Мисля, че не, миличък. Но побързай — котенцето ти вече е тук. Мъничка красавица точно с цвета на върбов мъх. Донесе я господин Ренуик, каруцарят на голямата чаена компания „Атлантик и Пасифик“. Брайни, той иска да ме чука в замяна на котето... не, съвсем сигурна съм. Не само си го каза, ами и ме последва, обгърна ме с ръце и в момента си играе с гърдите ми... Какво?... Не, не съм му казвала нищо подобно. Така че побързай. Няма да се боря с него, миличък, защото съм бременна, просто ще се предам... Да, сър, ще го направя. *Au 'voir*^[1]. — Затворих... макар че ми беше минало през ума да използвам слушалката като полицейска палка. Но наистина не ми се искаше да се стига до борба с това бебе вътре в мене.

Господин Ренуик не ме остави на мира, но когато думите ми проникнаха до съзнанието му, замря на място. Обърнах се с лице към него.

— Не се опитвай да ме целунеш — казах му. — Не искам да рискувам да хвана някоя настинка, бременна съм. Имаш ли презерватив? „Весела вдовица“?

— Ъ... имам.

— Така си и мислех — сигурна съм, че не съм първата домакиня, при която си се пробвал. Добре, моля те, използвай го, защото не ща да

хвана някоя срамна болест, пък и ти — също. Женен ли си?

— Да. Исусе, ама на тебе хич не ти мига окото!

— Мига ми и още как. Просто не искам да рискувам да бъда изнасилена, когато нося бебе — това е. Тъй като и ти си женен, и не искаш да прихванеш нещо, слагай гумата. За колко време се идва от Трийсет и първа и „Уудланд“ дотук? (Брайън се бе обадил от Дванайсета и „Уолнът“ — доста по-далече.)

— Ъ... не е много.

— Тогава по-добре побързай или мъжът ми ще те хване на калъп. Ако наистина смяташ да ми сториш това.

— Ох, по дяволите! — той рязко ме пусна, въртна се и тръгна към входната врата.

Мъчеше се с бравата, когато извиках:

— Забравихте си котето!

— Задръж я тая проклета котка!

Ето как „купих“ Случайни числа.

Да отглеждаш котенце е много забавно, но да отглеждаш деца е още по-забавно — ако децата са си твои и ако случайно ти си от онези хора, които обичат да раждат и да отглеждат деца. Защото Джубал е прав — то си е субективно, въпрос на индивидуална предразположеност. В първия си живот родих седемнайсет деца и отглеждането им — на всичките до едно — за мене беше голямо удоволствие; а откакто ме спасиха и подмладиха, родих и още, и удоволствието беше дори по-голямо. Защото домакинството на Лазарус Лонг е организирано така, че за всекиго е лесно да се грижи за бебетата.

Но често намирам чуждите деца за отблъскващи, а майките им — за смъртни досадници, особено ако не спират да говорят за отвратителната си челяд, вместо да ме слушат как говоря за моята. Струва ми се, че много от тези малки чудовища би трябвало да ги удавят още при раждането им. За мене те са най-поразителният и убедителен аргумент в полза на контрола над раждаемостта. Както посочи баща ми още преди години, аз съм морална отрепка... която не смята за задължително да намира всяко недовършено човешко същество, мокро, мръсно и миризливо от единия край и вресящо от другия, за „прелестно“.

По мое мнение много бебета са просто гадни малки дяволчета със зъл нрав, които порастват и стават гадни големи дяволи със зъл нрав. Я се огледайте! „Сладката невинност“ на децата е мит. Дийн Суифт дава подходящо решение за някои от тях в „Скромно предложение“. Но не би трябвало да се ограничава с ирландците, защото е пълно с гадняри не ирландци.

Вижте, вие може да имате много предразсъдъци и предубеждения и според вас моите деца далеч не са съвършени — въпреки тежкото доказателство, че са родени с ореоли и с херувимски крилца. Затова няма и да ви отегчавам с това колко пъти Нанси носеше шестици отгоре до долу вкъщи. Практически всеки път — това е. Моите деца са по-умни от вашите. И по-хубави. Това стига ли ви? Добре, зарязвам темата. Моите деца са прекрасни за мене, а вашите — за вас, тъй че хайде да го оставим така и да престанем да си досаждаме взаимно.

Споменах Треската през 1907 г., когато ви разказах за сватбата на Бети Лу с Нелсън, но по онова време нямах представа, че се задава треска. Нито пък Брайън, Нелсън или Бети Лу. Но историята се повтаря и онова, което се случи в началото на 1907 г., ми напомни нещо, което се случи през 1893 г.

След като Джорджи се роди в деня на сватбата на Бети Лу, известно време полежах вкъщи, както обикновено, но веднага щом почувствах, че мога да стана, оставих потомството си на Бети Лу и слязох до центъра. Смятах да пътувам с трамвай, ала никак не се изненадах, когато Нелсън си предложи услугите да ме закара с автомобила. Приех и се увих в топли дрехи — „Реото“ беше твърде добре проветрено; сигурно някой от прадедите му беше открита каручка.

Целта ми беше да преместя спестяванията си. Бях ги вложила в Мисурийската спестовна банка през 1899 г., когато се оженихме и се установихме в Канзас сити. Татко ми бе помогнал да си открива сметка там, когато се върнахме от Чикаго. Когато се омъжих, в нея се бяха натрупали повече от сто долара.

Бележка под линия: Щом съм имала повече от сто долара на сметка, защо съм сервирала за вечеря на семейството си пържен

качамак? Отговор: вие за луда ли ме имате? През 1906 г. в американския Среден запад най-сигурният начин за една жена да кастрира духовно съпруга си беше да предположи, че той не е способен да изхрани семейството си; не ми трябва онзи мошеник Фройд, за да ми го каже. Мъжете живеят от гордостта си. Убий гордостта им — и те няма да издържат съпруги и деца. Щяха да минат години, преди ние с Брайън да се научим да бъдем напълно открити и непринудени един с друг. Брайън знаеше, че имам банкова сметка, но никога не ме е питал колко пари имам в нея и аз бих сервирала пържен качамак или символичния му еквивалент толкова често, колкото трябва, преди да купя храна със собствените си пари. Спестяванията бяха „за черни дни“. И двамата го знаехме. Ако Брайън се разболееше и трябваше да отиде в болница, щях да използвам спестяванията си, както е необходимо. Нямаше нужда да го обсъждаме. Но засега Брайън изкарваше хляба. Аз не се месех в неговите отговорности, нито пък той — в моите.

Ами мангизите от Фондацията? Това не нараняваше ли гордостта му? Може би. Може би ще е показателно да погледнем в бъдещето: с течение на времето всеки грош, който получавахме от „дрънкането на касата“, отиваше за децата ни, докато те едно по едно се женеха. Брайън никога не ми бе споменавал подобно намерение. През 1907 г. това щеше да е глупаво.

В началото на 1907 г. моите спестявания бяха нараснали над триста долара — петак по петак и с цената на сурови икономии. Сега, когато работех вкъщи и вече не можех да ходя на училище в града, ми се видя умно да преместя сметката си в една малка махленска банка близо до южната пощенска подстанция. Един от нас четиримата всеки ден ходеше да проверява пощенската кутия; всеки би могъл да депозира пари в моя влог. Ако някога ми се наложеше да тегля, аз щях да отида да проверя пощата.

Нелсън паркира колата на „Гранд авеню“ и отидохме до „Уолнът“ № 920. На едно гише поисках да изтегля сметката си.

Препратиха ме при друг служител, някой си господин Сматерин. Нелсън сгъна вестника, който преглеждаше, и се изправи.

— Проблем ли има?

— Не знам. Май не искат да си изтегля парите. Ще дойдеш ли с мене?

— Естествено.

Господин Сматерин ме поздрави любезно, но щом забеляза Нелсън, вдигна вежди. Представих му го.

— Това е господин Нелсън Джонсън, господин Сматерин. Той е партньор в бизнеса на съпруга ми.

— Приятно ми е, господин Джонсън. Седнете, моля. Госпожо Смит, нашият служител господин Уимпол ми съобщи, че идвате при мене по някакъв въпрос.

— Ами така е. Опитах се да си изтегля сметката. И той ме изпрати при вас.

Господин Сматерин пусна усмивка и цялото му изкуствено чене лъсна.

— Винаги ни е мъчно, когато губим стар приятел, госпожо Смит. Не сте ли доволна от нас?

— Съвсем не, господине. Но искам да преместя сметката си в банка, която е по-близо до дома ми. Не е много удобно да изминавам целия този път — особено сега, когато е толкова студено.

Той взе книжката ми, погледна адреса отпред, после — и сумата.

— Мога ли да ви запitam къде предлагате да преместим сметката ви, госпожо Смит?

Понечих да му кажа, но улових погледа на Нелсън. Не че точно поклати глава... но се познавахме отдавна.

— Защо питате, сър?

— Част от професионалния дълг на банкера е да защитава клиентите си. Щом искате да преместите сметката си — чудесно. Но искам да видя, че я премествате в също толкова надеждна банка.

Животинските ми инстинкти застанаха нащрек.

— Господин Сматерин, обсъдих това подробно със съпруга си и нямам нужда да търся съвет другаде!

Той склочи пръсти.

— Много добре. Както знаете, тази банка може да поиска триседмично предупреждение.

— Но, господин Сматерин, вие бяхте служителят, с когото говорих, когато открих сметка тук. Казахте ми, че това било просто формалност, изисквана от щатския банков закон, но лично вие ме

уверихте, че когато и да поискам да изтегля парите си, няма да има проблем.

— Точно така е. Нека вместо три седмици бъдат три дена. Просто се приберете и напишете писмено заявление и след три работни дни можете да закриете сметката си.

Нелсън се изправи и се подпря на бюрото на господин Сматерин.

— Вижте сега — изръмжа той силно. — Казали ли сте или не сте казали на госпожа Смит, че може да изтегли парите си всеки път, когато поиска?

— Седнете, господин Джонсън. И по-тихо, моля. В края на краищата вие не сте наш клиент. Не ви е мястото тук.

Нелсън не седна, нито пък заговори по-тихо.

— Само ми отговорете — да или не.

— Мога да наредя да ви изхвърлят.

— Опитайте се де, само се опитайте. Моят партньор, господин Брайън Смит, съпругът на тази дама, ме помоли да придружа госпожа Смит, защото бил чувал, че във вашата банка нещичко се дърпали...

— Това е клевета! Престъпна клевета.

— ... да се държат с дамите също толкова учтиво, колкото и с бизнесмените. А сега — ще спазите ли обещанието си? На минутата? Или след три дена?

Господин Сматерин вече не се усмихваше.

— Уимпол! Напишете чек за сметката на госпожа Смит.

Докато го пишеше, всички мълчахме. Господин Сматерин го подписа и ми го подаде.

— Моля ви, проверете дали всичко е точно. Сверете го с книжката.

Съгласих се, че всичко е точно.

— Много добре. Просто го отнесете в новата си банка и го депозируйте. Ще получите парите си веднага щом всичко се изясни. Да речем, след десет дни.

— Вие казахте, че мога да получа парите си още сега.

— Имате ги. Ето го чека.

Погледнах го, повъртях го, разгънах го и му го подадох.

— Ще взема парите сега.

Усмивката му пак угасна.

— Уимпол!

Започнаха да броят банкноти.

— Не — прекъснах ги аз, — искам ги в брой. Не в хартийки, издадени от някоя друга банка.

— Мъчно е да ви се угоди, мадам. Това са законни платежни средства.

— Обаче аз всеки път съм внасяла истински пари. Не банкноти. — Така си и беше. Десетачета, петачета, по четвърт долар, че и по пенита понякога. Чат-пат сребърни търкалета. — И сега искам да получа истински пари. Не можете ли да ми платите в истински пари?

— Разбира се, че можем — отговори ми с каменна физиономия господин Сматерин. — Но... да речем, единайсет килограма и отгоре сребърни долари ще ви се видят тежички. Ето защо за повечето трансакции се използват банкови сертификати.

— Не можете ли да ми платите в злато? Такава една голяма банка като вашата няма ли злато в трезорите? Петнайсет „двуглави орела“ са много по-лесни за носене от триста търкалета. — Малко повиших глас: — Не можете ли да ми платите в злато? Ако не, къде мога да отнеса парите, за да ги разменя за злато?

Платиха в злато, а дребните — в сребро.

След като тръгнахме на юг, Нелсън се обади:

— Ей! Ти в коя банка искаш да ги вложиш? В „Трууст авеню банк“? Или в Югоизточната държавна?

— Нел, искам да ги отнеса у дома и да помоля Брайън да ми ги пази.

— Ъ? Искам да кажа, да, мадам. Веднага.

— Миличък, всичко това нещо ми напомня за 1893 г. Ти какво си спомняш от тази година?

— 1893-та... чакай да видя. Бях на девет години и точно бях започнал да забелязвам, че момичетата са по-различни от момчетата. Ъ-ъ... вие с чичо Айра ходихте на Чикагското изложение. Като се върнахте, забелязах, че миришеш на хубаво. Но трябваше да минат цели пет години, докато ми обърнеш внимание и ми се наложи да ти хързулна един лимонов пай, за да ме забележиш най-сетне.

— Винаги си бил лошо момче. Остави ги лудориите ми от 98-ма; какво стана през 93-та?

— Хммм... Господин Кливланд встъпи във втория си мандат. После банките започнаха да фалират и всички обвиняваха него. Това

ми се вижда нечестно — беше твърде скоро след като положи клетва. Викаха му „Треската от 1893 г.“.

— Така си беше, но баща ми не загуби нищо и според него това си беше чист сляп късмет.

— Нито пък майка ми изгуби нещо, защото нейната банка винаги е била един чайник на горната лавица.

— Татко съвсем случайно постъпи горе-долу по същия начин. Оставил на мама издръжка за четири месеца в брой в четири запечатани плика, всеки — отбелязан с дата. Взел със себе си пари в брой, в злато. И скътал пари — всичко, което оставало като излишък — едно сандъче, също в злато.

Нелсън, по-късно той ми каза, че не се бил сетил, че банките ще започнат да фалират. Направил го, само за да подразни Дийкън Хулихан — Дийкън Хулигана, татко така му викаше. Спомняш ли си го? Президентът на Държавната банка в Бътлър.

— Не — предполагам, че е умрял без мое разрешение.

— Татко ми каза, че Дийкън му направил сцена, задето баща ми изтеглил парите си в брой. Казал, че това било калпава бизнес-практика. Просто трябвало да остави инструкции да плащат по толкова и толкова на госпожа Джонсън — на мама де — всеки месец. Татко трябвало да остави там парите си и да използва чекове — това бил модерният начин да се прави бизнес.

Баща ми се опънал — него си го бива по тази част — и впоследствие банковите фалити изобщо не го засегнаха. Нелсън, според мене оттогава нататък татко изобщо не си е имал работа с банки. Държеше парите в едно заключено сандъче в кабинета си, така мисля. Макар че що се отнася до баща ми, никога не можеш да бъдеш сигурен.

Когато се прибрахме, проведохме съвещание — Брайън, аз, Нелсън, Бети Лу. Нелсън им разказа какво се беше случило.

— Да измъкнем парите от тази банка беше все едно да им вадим зъб. Тоя селяндур явно хич не искаше да се разделя с парите на Мо. Според мене така и нямаше да се раздели, ако не се бях проявил като крайно невъзпитан нахал. Но това е само част от въпроса. Мо, разкажи им за аналогичния случай с чичо Айра.

Разказах им.

— Милички мои, не претендирам, че въобще разбирам нещо от финанси. Толкова съм тъпа, че така и не проумях как една банка може да печата хартиени пари и да твърди, че били същите като истинските. Но днес всичко ми заприлича на 1893 г., защото точно това се случило с татко, преди банките да започнат да гърмят, фалитите така и не го засегнали, защото си бил инат и престанал да си има работа с банки. Не знам, просто не знам... обаче се притесних и реших да не си влагам парите пак в банка. Брайън, ще ми ги пазиш ли?

— Тук, в къщата, може и да ги откраднат.

— А пък ако са в банка, банката може и да фалира — обади се Нелсън.

— Нервиш ли се, Нел?

— Май. Бети Лу, ти какво ще кажеш?

— Ще ти кажа, че ще си изтегля трийсет и петте цента, ще изнамеря отнякъде едно глинено гърне и ще ги закопая в градината. — Помълча. — После ще пиша на баща ми какво сме направили и защо. Той няма да ме послуша — нали е завършил Харвард. Но като му го кажа, ще сме по-спокойни.

— Трябва да кажем и на други хора — обади се Брайън.

— На кои? — попита Нелсън.

— На съдията Спърлинг. И на нашите.

— Няма нужда да се качим на комина и да викаме оттам. Може да се вдигне патърдия.

— Нел, това са нашите пари. Ако банковата система не може да си позволи да ни разреши да теглим собствените си пари и да си ги пъхнем под дюшеците, значи в банковата система има нещо гнило.

— Тц-тц-тц... Ти да не си станал анархист? Е, давайте да се хващаме на работа. Първите на опашката винаги докопват най-големия пай.

Брайън го взе толкова насериозно, че замина чак за Охайо, колкото и да беше скъпо пътуването, без някой клиент да ти плаща пътните. Там разговаря със съдията Спърлинг и с родителите си. Подробности не знам... но нито Фондацията, нито родителите на Брайън бяха засегнати от Треската през 1907 г. По-късно всички

видяхме как съкровищницата на Съединените щати беше спасена чрез интервенция от страна на Дж. П. Морган... за което после го оплюха.

Междувременно авоарите на „Брайън Смит асоушийтс“ не ги закопахме в задния двор... но ги заключихме в градината и си взехме пушки.

Докато Брайън беше в Охайо, ние с Нелсън опитахме един проект: статии за различни списания като „Минен журнал“, „Модерно минно дело“ и „Злато и сребро“. „Брайън Смит асоушийтс“ пускаше малки реклами във всеки брой на тези издания. Нелсън беше изтъкнал на Брайън, че можем да си правим страхотна безплатна реклама, ако Брайън пише статии за същите списания — всяко от тях съдържаше горе-долу еднакъв брой страници със статии и с реклами. И вместо мъничка, седем и половина сантиметрова рекламка в едната колонка — не, не „вместо“, а „в добавка към“ рекламите Брайън може да пише статии.

— Господ знае, че онова, което печатат, е блудкаво като вода от канавката; сигурно не е трудно да се пише — каза Нелсън.

Та Брайън опита и резултатът беше блудкав като вода от канавката. Нелсън рече:

— Брайън, старче, ти си моят почитаем старши партньор — имаш ли нещо против да се пробвам?

— Моля, заповядай. Аз и без това не искам.

— Имам предимството, че нищо не разбирам от минно дело. От тебе фактите — и толкова; аз ще ги забъркам и ще им туря малко подправки.

Нелсън пренаписа трезвите, пълни с факти статии на Брайън за това какво би могъл да постигне един консултантски оглед на мина, в крайно непочтителен стил... а аз нарисувах и карикатури като илюстрация. Аз — художник? Не. Но бях последвала съвета на професор Хъксли („Либерално образование“) сериозно и се бях научила да рисувам. Художник не бях, но бях доста кадърен чертожник и свих разни детайли и трикове от господин Най и други професионалисти без всякакви угризения — просто не осъзнавах, че крада.

При първия си опит Нелсън смени и заглавието на пренаписаната статия на Брайън — „Как да спестим пари като гледаме

работата си през пръсти“ и описа какви ли не гадни нещастни случаи в мините, които аз илюстрирах.

„*Минен журнал*“ не само я прие, ами дори и си платиха — пет долара — което никой от нас не беше очаквал.

По-нататък Нелсън го превърна в сделка — статии на Брайън, всъщност писани от Нелсън, се появяваха във всеки брой, както и реклама на „Брайън Смит асоушийтс“ на четвърт страница.

По-късно статия близък на същата статия се появи в „*Провинциален джентълмен*“, в която се описваше как да си строшиш врата, как да изгубиш крак или да си утрепеш зетя, когото за нищо не го бива, във ферма. Но „Къртис пбблишинг къмпани“ изобщо не се пазари. Платиха за статията; „Брайън Смит асоушийтс“ си плати за рекламата.

През януари 1910 г. се появи голяма комета и не след дълго се възцари над цялото западно вечерно небе. Много хора я бъркаха с Халеевата комета, която се очакваше същата година. Но не беше Халеевата — тя дойде по-късно.

През март 1910 г. Бети Лу и Нелсън си свиха собствено гнездо, заедно с двете си бебета, а Случайни числа изживя много тежък период, докато реши къде да живее — в Единствената и незаменима къща или с робинята си Бети Лу. Известно време щъкаше между двете къщи, като се мятеше срещу всеки автомобил, пътуващ в двете посоки.

През април 1910 г. истинската Халеева комета започна да се вижда на нощното небе. Още месец тя царуваше в небето — главата ѝ беше ярка като Венера, а опашката ѝ — дълга колкото Голямата мечка. После се приближи твърде много до Слънцето и вече не се виждаше. Когато през май се появи отново в утринното небе, беше още по-великолепна.

Но аз не ѝ се радвах. Господин Клеменс ми беше казал, че е дошъл с Халеевата комета и ще си отиде с нея... и си отиде — на 21 април.

Когато научих — „*Стар*“ писа за това, се затворих в нашата стая и плаках.

---

[1] Довиждане (фр.). Бел.пр. ↑

XI. МЪЖАГА НА ДЕРБИ

Днес ме изведоха от килията и ме заведоха — окована с белезници и с вързани очи — в някаква зала, вероятно съдебна. Там ми махнаха превръзката от очите и белезниците... и си останах единствената в такъв вид. Стражите ми бяха с качулки, както и тримата съдии. Може пък и да са били епископи — бяха облечени в одежди фантазе, с онзи жречески вид.

Тук-таме имаше разни лакеи, също с качулки. Сетих се за събранията на Ку Клуks Клан и се опитах да им огледам обувките — по време на новото развихряне на клановците през двайсетте години татко ми беше посочил, че под чаршафите на тези „рицари“ с качулки се подават напуканите, смачкани, евтини, очукани обувки на хора от общественото дъно, които можеха да се почувстват по-горе от някого, само ако се присъединят към тайно расистко общество.

На тези шегаджии не можах да им приложа този тест. Тримата „съдии“ седяха зад висока пейка. Съдебният писар беше разположил звукозаписната си апаратура на едно бюро и краката му бяха под него. Моите стражи пък бяха зад мене.

Държаха ме там, както ми се стори, два часа. Всичко, което им казах, беше „име, ранг, сериен номер“:

— Аз съм Морийн Джонсън Лонг от Буундок, Телус Терциус. Пътешественичка съм и попаднах тук по нещастна случайност. Що се отнася до всичките онези глупави обвинения — невинна! Настоявам да се срещна с адвокат.

От време на време повтарях „невинна“ или си мълчах.

След около два часа, съдейки по глада и по натиска в мехура ми, ни прекъснаха: Пиксел.

Не го видях как влезе. Очевидно беше отишъл, както обикновено, в килията ми, не ме открил там, тръгнал да ме търси — и ме намерил.

Чух зад себе си:

— Дррръш сесе! — с което обикновено известяваше, че е пристигнал; обърнах се и той скочи в прегръдките ми, започна да се гуши, да мърка и да настоява да му обясня защо не съм си на мястото.

Потупах го и го уверих, че е прекрасно коте, добро момче, най-доброто!

Средният призрак зад пейката нареди:

— Махнете това животно!

Един от стражите се опита да му се подчини, като сграбчи Пиксел.

Пиксел изобщо не търпеше хора, които не спазват протокола. Той го ухапа по месестата част на левия палец и го одраска тук-там с ноктите си. Стражът се опита да го хвърли, но Пиксел не го пусна.

Другият се опита да му помогне — и вече имахме двама ранени. Пиксел не беше сред тях.

Средният съдия пусна няколко доста цветисти израза, слезе, приближи се и рече:

— Ти не знаеш ли как се хваща котка?

... и веднага доказа, че и той не знаеше. Трима ранени. Пиксел търти да бяга.

И тогава видях нещо, известно ми само по слухове, нещо, което нито роднините ми, нито приятелите ми надали някога са виждали. (Поправка: Атене го е виждала, но Атене си има очи навсякъде. Говоря ви за хора от плът и кръв.)

Пиксел се отпрати към една глуха стена, търчейки с пълна пара — и точно когато щеше да си фрасне главата в нея, пред него се отвори кръгла вратичка, той се изниза през нея и тя мигом се затвори зад гърба му.

След малко ме върнаха в килията ми.

* * *

През 1912 г. Брайън купи автомобил, кола — някъде през това десетилетие вместо „самоходно возило“ започнаха да викат „автомобил“, после — „авто“, после — „моторна кола“ и накрая — „кола“ — най-подходящото име за возило без коне, тъй като не можеше да се съкрати повече.

Брайън купи „Рео“. Малкото „Рео“ на Нелсън се беше оказало много издръжливо и надеждно; след пет години яко юркане все още си го биваше, фирмата го използваше за много неща, включително и за прашни пътувания до Галена, Джоуплин и други градове в областта на белите метали; водехме записки и на Нелсън се плащаше за разстояния и амортизация.

Така че когато Брайън реши да купи кола за семейството си, той пак купи „Рео“, но семейна кола — петместна туристическа кола с врати и гюрук. Беше доста скъпа — струваше повече от хиляда и двеста долара. Брайън не ми каза колко пари е дал, но тези коли много ги рекламираха, а пък аз мога да чета. Ала срещу парите си получихме много; колата беше не само хубава и просторна, но имаше мощен двигател (трийсет и пет конски сили) и вдигаше скорост седемдесет километра в час. Според мене никой никога не е карал с такава скорост — ограничението на скоростта в града беше трийсет километра в час, а изровените черни пътища извън града изобщо не бяха подходящи за толкова бързо каране. О, Брайън и Нелсън може да са опитвали — сигурно са се юрнали по някой току-що построен и равен път някъде в Канзас; никой от тях обаче не смяташе, че е редно да се тревожат дами с неща, които биха могли да ги разтревожат.

Брайън оборудва колата с всякакви луксозни екстри, които биха я направили приятна за жена му и семейството му — предно стъкло, самостоятелно запалване, гюрук, странични завеси, резервна гума, допълнителен резервоар и т.н. Гумите можеха да се свалят и на Брайън много рядко му се налагаше да кърпи гума насред път.

Наистина, колата си имаше една странност — гюрукът можеше да предсказва времето. Сваляш гюрука — вали; вдигаш го — изгрява слънце.

Сам човек можеше да се справя с гюрука, както твърдяха рекламните. Този човек беше Брайни — с помощта на жена си, две расли-недорасли щерки и две малки синчета; всичките се напругахме и се потяхме, а Брайън благородно преглъщаше думите, които му идваха на езика. Но най-накрая измисли как да надхитри гюрука: не го сваляше изобщо. Това ни осигуряваше винаги хубаво време.

Без съмнение тази кола много ни радваше. Нанси и Карол я кръстиха „Ел Рео гранде“.

През 1912 г. — Нанси беше вече отговорно дванайсетгодишно момиче — вече можехме да оставим децата да се гледат самички вкъщи за час-два през деня. Това ни даде възможност да излизаме сами и беше прекрасно — резултатът от едно такова излизане беше Удроу. Брайни много обичаше да прави любов на открито, аз — също; внасяше нотка на опасност в онова, което иначе си беше сладко, ала законно.

Но когато цялото семейство излизаше на разходка с колата, струпвахме Нанси, Карол, Брайън младши и Джордж вътре — Нанси беше натоварена с грижата никой да не се изправя на задната седалка; аз седях отпред с Мари, а Брайън караше.

Удроу се роди на единайсети, в понеделник, три часа следобед и се разрева. Акушира ми Бети Лу — както обикновено, пак не изчаках доктора, а този път Брайни беше на работа, тъй като му бях казала, че няма да е по-рано от петък-събота.

— Избрала ли си му име? — попита ме Бети Лу.

— Да. Етел.

Тя вдигна бебето.

— Я го погледни пак; това име нещо не върви с тая пишка — по-добре си го спести за друг път. Защо не го кръстиш на новия ни президент? Това ще му даде летящ старт!

Не помня какво казах, тъй като точно тогава пристигна Брайън — Бети Лу му се беше обадила по телефона. На вратата тя го посрещна с думите:

— Ела да се запознаеш с господин Удроу Уилсън Смит, президент на Съединените щати през 1952 г.

— Добре звучи — Брайън влезе в спалнята с маршова стъпка, имитирайки духов оркестър. И така, синът ни си остана с това име: регистрирахме го във Фондацията и в Окръжното.

Когато се замислих, името ми хареса. Писах на господин Уилсън за адаша му и му съобщих, че се моля за успеха на неговото управление. В отговор получих първо бележка от господин Патрик Тимълти, в която ми съобщаваше, че са получили писмото ми и то е било представено на вниманието на новоизбрания президент, но „Виe разбирате, мадам, че след неотдавнашните събития той е затрупан с поща. Да отговори лично на всички писма ще му отнеме няколко седмици.“

Скоро след Коледа наистина получих писмо от доктор Уилсън, с което ми благодареше, че съм му оказала честта да кръстя на негово име сина си. Сложих го в рамка и го пазих години наред. Чудя се дали все още съществува някъде по Втора линия?

Президентската кампания от 1912 г. се водеше по темата „Високата цена на живота“. Семейство Смит не страдаше, но цените, особено цените на храната, наистина се вдигаха.

По настояване на Брайън изработих таблица, на която личеше как се вдигат цените на бакалските стоки. За мой късмет имах точни записки от тринайсет години за това колко съм похарчила за храна, какво съм купила, колко е струвал поотделно всеки пакет или половинка, или дузина и т.н. Брайни никога не го беше искал от мене, но така правеше майка ми и това наистина ми беше от помощ през онези години, когато се скъпяхме за всяко пени — да знам какво съм получила срещу всеки похарчен цент.

Та значи изработих я аз тази голяма таблица, после изчислих колко е годишната „дажба“ на всеки, като че изхранвахме цяла армия — толкова и толкова килограма брашно, толкова и толкова — масло, захар, месо, пресни зеленчуци и плодове — консервите бяха малко, защото доста по-рано се бях научила, че икономичният начин да разполагаш с консервирани стоки е да си ги консервираш сам.

Най-накрая изработих диаграма — цената на хранителната дажба за един възрастен за периода 1899–1913 г.

Линията беше доста гладка и сочеше стабилно и без колебание все по-нагоре и по-нагоре. Имаше някои незначителни спадове, но общо взето си сочеше право нагоре.

После се загледах в нея. Дали не бях извела формула, чрез която можеше да се предвидят цените на хранителните стоки? Нещо, с което не биха се съгласили големите мозъци от големите катедри?

Не, не, Морийн! Тук не са включени лоша реколта, война, природни бедствия. Фактите не са достатъчни. „Цифрите не лъжат, но лъжците могат да смятат.“ „Съществува лъжа, гадна лъжа и статистика.“ Не се мъчи да направиш цял казан яхния от една стрида.

Скрих аналитичната си работа по-дълбоко, така че никой да не я намери. Но запазих таблицата. Не я използвах, за да предсказвам

цените, но ми свърши работа, защото можех да отида при Брайни и да му покажа съвсем нагледно защо ми трябват повече пари, вместо да чакам да стигнем до пържения качамак. Изобщо не се колебаех да му искам, защото „Брайън Смит асоушийтс“ процъфтяваше.

Вече не бях секретарка-счетоводителка на семейната фирма; бях се отказала от поста, когато Нелсън, Бети Лу и фирменият офис заедно се изнесоха от къщата ни преди две години. Помежду ни нямаше никакви търкания, съвсем никакви, и аз дори настоявах да останат. Но те искаха да бъдат самостоятелни и съвсем добре ги разбирах. „Брайън Смит асоушийтс“ нае офис на втория етаж над една галантерия — близо до „Трууст авеню банк“ и пощенския клон. Кварталът беше добър за офис извън финансовия район на града. Първият дом на семейство Нелсън Джонсън се намираше на стотина метра южно от офиса в една странична уличка.

Това означаваше, че Бети Лу можеше да се занимава със счетоводството, да ходи до банката и до пощата и да се грижи за двете си деца; с други думи, задната стая на „разкошния апартамент“ на компанията беше превърната в дневни ясли.

И все пак от нас до тях пътят беше само двайсет минути и аз можех да отменям Бети Лу, ако тя имаше нужда. И двата квартала бяха добри и не ме беше страх да пътувам по мръкнало.

Карахме я така до 1915 г., когато Брайън и Нелсън наеха едно пате с жълто около човката, току-що завършило търговския колеж „Сполдинг“ — Анита Боулс. Ние с Бети Лу продължавахме да наглеждаме сметките, а когато и двамата мъже ги нямаше в града, някоя от нас стоеше в офиса, защото това дете невинно още вярваше в дядо Коледа. Но пишеше на машина бързо и без грешки.

Така че продължих да следя финансовото ни положение. Беше добро и ставаше все по-добро. През годините 1906–1913 Брайън бе приемал пунктове вместо пълната такса, пет от тези предприятия бяха започнали да правят пари и три от тях бяха доста забогатели: една открита наново цинкова мина край Джоуплин, сребърна мина край Денвър и златна мина в Монтана... а Брайни беше достатъчно циничен, за да плаща щедро под масата и да държи отблизо под око и сребърната, и златната мина. Веднъж ми каза:

— Като започнеш и няма спиране. Дори и скъпата ти баба може да се изкуши, когато златната руда стане толкова тежка, че можеш

просто да вдигнеш камък от земята и да знаеш, че в него има злато. Но ако искаш да си плащаш за услугите, ще ти е трудно да крадеш.

През 1911 г. постъпваха доста пари, но не можех да кажа къде отиваше голяма част от тях — а не бих попитала Брайни. Една част вземаше Нелсън, повечето ги вземаше Брайън. Известна част попадеше в моите ръце и в ръцете на Бети Лу, за да си въртим къщите. Но това не бяха всичките пари.

Доста неща щях да науча чак след много години.

На 28 юни 1914 г. в Сараево, Сърбия, беше убит наследникът на трона на Австро-Унгарската империя — ерцхерцог Франц Фердинанд, безполезен благородник. И до ден-дневен така и не успях да проумея защо това събитие накара Германия да нападне Белгия след месец. По онова време внимателно изчитах всички вестници; изучавах всички книги, които успях да докопам и пак не го разбирам. Чиста щуротия. Приемам, че по някаква смахната логика кайзерът би нападнал първия си братовчед в Санкт Петербург — мрежа от „самоубийствени“ съюзи.

Но защо ще напада Белгия?

Да, да, за да се докопа до Франция. Но защо му е да се докопча до Франция? Защо да си нарушаваш обичаите и да започваш война на два фронта? И защо през Белгия, щом това би въвлякло във войната единствената нация в света с достатъчно голяма флота, че да затапи германската океанска флота и да я отреже от океана?

Чух баща ми и мъжа ми да си говорят за тези работи на 4 август 1914 г. Татко беше дошъл на вечеря, но поводът не беше весел — този ден бяха нападнали Белгия и вестниците бяха излезли с извънредни издания.

— Какво мислите за това? — попита Брайън.

Баща ми не отговори веднага.

— Ако Германия не завладее Франция до две седмици, Великобритания няма да си трае повече.

— Е?

— Германия не може да победи толкова бързо. Значи Англия ще се намеси. И войната ще е дълга, твърде дълга. Края напишете сами.

— Искаш да кажеш, че и ние ще се включим в нея?

— Ако си песимист, надали някога ще сбъркаш за нещо. Брайън, от твоя бизнес нямам никаква или почти никаква представа. Но е време всеки бизнес да мине на военни позиции. Каква част от твоя бизнес би могла да бъде въввлечена?

Брайни се замисли.

— Всички метали са военни материали. Но... ако имате някакви пари, които бихте искали да рискувате, ще ви посоча, че живакът е незаменим за боеприпаси. И не достига. Добиват го предимно в Испания, на едно място на име Алмаден.

— Другаде къде?

— В Калифорния. Също и в Тексас, известно количество. Ходили ви се в Калифорния?

— Не. Там съм ходил. Не е моят тип. Според мене ще се върна пак в моята дупка и ще пиша на Ленард Уудс. Да му се не види, той се прехвърли от медицинския корпус на редовна офицерска служба — сигурно ще може да ми обясни как да го направя и аз.

Брайни го погледна замислено.

— Аз пък не искам да бъда пак в инженерния. Не ми е там мястото.

— Ако се помайваш и се запишеш тук доброволец, пак ще има да си въртиш лопатата.

— Как така?

— Старият „Трети мисурийски полк“ ще го преустройват в инженерен. Само изчакай и ще ти връчат бела.

Не свалих безметежната си маска и продължавах да плета. Беше същото като в края на април 1898 г.

Европейската война се влачеше ужасно; носеха се слухове за зверства в Белгия, за кораби, потопени от германски подводници. Усецаше се как в Америка назрява разцепление; потопяването на „Лузитания“ през 1915 г. рязко го ускори. Майка ми писа от Сейнт Луис за тамошните силни симпатии към Великите сили. Родителите й — баба и дядо Пфайфър — очевидно приемаха наготово, че всички прилични хора поддържат в тази борба „родината“ — въпреки че родителите на моя дядо бяха избягали през 1848 г. в Америка от

пруския империализъм заедно със сина си, който е бил на нужната възраст, за да го вземат войник. (Дядо е 1830-ти набор.)

Но сега беше „*Deutschland über alles*“^[1] и всеки знаеше, че евреите притежават Франция и въртят всичко там и че ако онези американски пътници си бяха гледали работата и си бяха стояли вкъщи, нямаше да са на „Лузитания“ — в края на краищата императорът ги беше предупредил. Сами си бяха виновни.

Брат ми Едуард ми писа от Чикаго за тамошните подобни настроения. Самият той не ми се виждаше прогермански настроен, но изразяваше пламенни надежди, че ще останем извън войната, която изобщо не ни влиза в работата.

Вкъщи се говореше друго. Когато президентът Уилсън произнесе своята знаменита позорна реч за потопяването на „Лузитания“, в която разправяше, че сме „твърде горди, за да се бием“, баща ми дойде да се види с Брайън и пушеше като вулкан преди изригване, докато децата си легнаха. После взе да приказва едни думички, дете се преструвах, че не ги чувам. Отнасяха се главно за пъзльовската тактика на „хуните“, но голяма порция се падна и на онзи „малодушен презвитериански пастор“ в Белия дом.

— „Твърде горди, за да се бием.“ Що за приказки са това? Гордост ти трябва, за да се биеш! Бъзливецът подвива опашка и се скатава! Брайън, трябва ни пак Теди Рузвелт!

Мъжът ми се съгласи.

През пролетта на 1916 г. съпругът ми замина за Платсбърг, Ню Йорк, където миналото лято генерал Ленард Уудс бе построил тренировъчен лагер за кандидат-офицери. През 1915 г. Брайън беше разочарован, защото нямаше възможност да се запише, и си бе наумил да не го пропуска през 1916 г. Докато го нямаше, се роди Етел — и аз си бях направила добре сметката. Когато в края на август той се върна, вече бях във форма и готова да го посрещна З. В. Л. С. Р. К., така че да ме С. П. Н. Д. Н.

Това беше най-дългият ми период „на сухо“ по време на брака ми — в частност защото вкъщи много зорко ме наглеждаха. По молба на Брайън баща ми живееше у нас, докато го нямаше. Никой страж на харем не е приемал задълженията си толкова насериозно като баща ми. Брайън често ме бе „наглеждал“ в ролята си на страж, който си затваря

очите, за да ме предпази от съседите, а не от собственото ми силно либидо.

Татко ме пазеше и от самата мене. Да, пробвах водата. Още от времето, когато бях девица недокосната, бях осъзнала колко кръвосмесителни са чувствата, които изпитвах към баща си. Нещо повече, бях сигурна, че и аз го вълнувам по същия начин.

Така че горе-долу десет дни след като Брайън замина, животинската ми природа взе да взема връх и аз пропуснах да пожелаая на баща ми лека нощ — влязох в стаята му след като си беше легнал, по нощница с дълбоко деколте и не особено непрозрачен пенъоар, току-що изкъпана и ухаеща на хубаво. Казахме си лека нощ и аз се наведох да го целуна — наврях гърдите си в лицето му и го лъхнах с онзи греховен аромат.

Той се дръпна.

— Дъще, махай се оттук! И не ми идвай пак полугола.

— Значи да дойда съвсем гола?

— Затвори вратата... като излезеш.

— О, папа, не бъди толкова гаден! Имам нужда някой да ме гушне. Да ме прегърне.

— Знам, но няма да го получиш от мене. А сега — къш оттука.

— Ами ако не се махна? Много съм голяма, за да ме нашляпаш.

Той въздъхна.

— Така си е. Дъще, ти си съблазнителна и аморална кучка — и двамата го знаем и винаги сме го знаели. Тъй като не мога да те напляскам, съм длъжен да те предупредя. Изнасяй се веднага... или ей сега ще се обадя на мъжа ти, още тази вечер, и ще му кажа, че трябва веднага да си идва, защото не съм способен да изпълня дълга си пред него и пред семейството му. Разбра ли ме?

— Да, сър.

— А сега — въл!

— Да, сър. Мога ли преди това да направя кратко изявление?

— Ами... да чуем.

— Не съм те молила да се любиш с мене, но ако го беше... ако го бяхме направили, нямаше да навреди. Бременна съм.

— Няма значение.

— Нека да довърша. Преди цял век, когато ме накарахте да изработя личните си Божии заповеди, вие ми определехте границите

на разумното прелюбодеяние. Придържах се старателно към вашето определение, защото се оказа, че по този въпрос мнението на съпруга ми е досущ като вашето.

— Радвам се да го чуя... макар че май не се радвам много, че ми го казваш. Мъжът ти специално ли ти разреши да ми го кажеш?

— Ъ-ъ... не, сър. Не специално.

— Значи си ми споделила тайна от спалнята без съгласието на другия. Морийн, нямаш правото да подлагаш друг човек на риск без негово знание и съгласие и ти го знаеш.

Настана дълго, студено мълчание.

— Да, не бях права. Лека нощ, сър.

— Лека нощ, мила дъще. Обичам те.

Когато Брайън се върна, ми каза, че пак ще замине за Платсбърг през 1917 г. — ако дотогава вече не сме се включили във войната.

— Искат някои от нас да отидат там по-рано, да станат инструктори и да помагат в обучението на новациите без военен опит... и ако се включа, набързо ще ме повишат в старши лейтенант. Нямам писмено обещание. Но такава е политиката.

Баща ми успя да уталожи една малка война вкъщи — остана да живее при нас и до голяма степен пое грижата за Удроу с пълното право да го шляпа по бузките и по дупето, без да пита родителите му. И двамата с Брайън си отдъхнахме.

Татко се грижеше много и за шестото ми дете и това ми позволи Удроу да си остане моят любимец, без да става нужда да се поддам на изкушението да ми проличи.

Като гледам от това голямо разстояние — повече от век, — си мисля, че най-накрая разбрах защо най-несимпатичният ми син беше моят любимец. Защото приличаше най-много на баща ми — и по добрите, и по лошите си страни. Татко не беше светец... но той беше „моят тип негодник“... а синът ми Удроу беше почти негово копие, с шейсет години по-младо — същите недостатъци, същите добродетели. А освен това бяха най-твърдоглавите мъже, които някога съм познавала.

Може би един безпристрастен съдия би преценил, че ние тримата сме „тризнаци“ — като не се брой незначителния факт, че сме

баща, дъщеря и внук... и че те и двамата бяха също толкова подчертано мъже, колкото аз съм жена.

Баща ми тупаше Удроу, когато станеше нужда, зае се с образованието му, също както навремето — с моето. На четири години го научи да играе шах; не се наложи да го учи да чете — също като Нанси Удроу сам се научи. Това ме освобождаваше да си гледам другите, цивилизованите, добре възпитаните деца без всякакви мъчнотии и без нужда да повишавам тон.

Това, че баща ми „осинови“ Удроу, ме оставяше да бъда повече време с моя прекрасен, обичлив, обичан съпруг. Твърде скоро отново дойде време да замине за Платсбърг. После за мене наистина дойдоха Велики пости. Нелсън беше в града известно време предната година. Но „Брайън Смит асоушийтс“ сега беше преместила канцеларията си в Галена, където Нелсън беше началник на нова мина, от която Брайън бе откупил дял, след като направеният от него оглед беше показал, че мястото си струва да се разработи, но собственикът му се нуждае от още капитал. Анита Боулс се бе омъжила и ни бе напуснала; нашият офис в Канзас сити сега беше само номер на пощенска кутия, телефонен номер, прехвърлен у дома, и малко канцеларска работа, с която аз се оправях с лекота.

Така че Нелсън, моят единствен напълно безопасен „съпруг за утеха“, беше твърде далече... а баща ми не ме изпускаше от очи... и Морийн живя четири, пет, може и шест месеца като в манастир.

Татко често прекарваше по някой и друг час вечер в близка кръчма с билиард, която наричаше „своя шах клуб“. В една дъждовна вечер в края на февруари той ме изненада, като доведе вкъщи някакъв непознат.

И така, аз протегнах ръка за поздрав на един младеж, който приличаше досущ на баща ми от най-ранните ми детски спомени.

И докато се усмихвах и си говорехме учтиви приказки, си мислех: „Не припадай! Морийн, не трябва да припадаш!“

Защото веднага бях изпаднала в повишена готовност да приема мъж. Този мъж. Този мъж, който изглеждаше като баща ми, трийсет години по-млад. Насилих се да не треперя, да сдържам гласа си, да се

държа с него като с всеки друг добре дошъл гост, доведен вкъщи от мъжа ми, баща ми или някое от децата.

Баща ми го представи като господин Тиъдър Бронсън. После ми каза, че бил обещал на господин Бронсън да пийне едно кафе, което ми даде нужното временно облекчение. Усмихнах се и рекох:

— Да, наистина. Нощта е студена, вълн вали... Господа, заповядайте, седнете — и офейках в кухнята.

Докато режех тортата, сипвах ментови бонбони, подреждах сервиза за кафе, сметаната и захарта, прехвърлях кафето от кухненския кафеник в сребърния кафеник „за гости“ — всичко това ми даде време да се стегна, да не се издавам и да прикрия до известна степен миризмата, която издаваше тялото ми, с аромата на храната и факта, че по онова време женските дрехи покриваха всичко. Надявах се татко да не забележи онова, за което бях сигурна — че и господин Бронсън усеща същото като мене.

Внесох подноса; господин Бронсън веднага скочи да ми помага. Пихме кафе, ядохме торта и си бърборихме. Нямаше защо да се притеснявам за баща ми — той беше зает със своя собствена идея. Бе забелязал семейната прилика... и си бе оформил теория: господин Бронсън е незаконен син на брат му Едуард, убит във влакова катастрофа скоро след като съм се родила. Татко ни накара да застанем един до друг и заедно да се огледаме в огледалото над камината.

Баща ми издрънка въпросната вероятна теория за произхода на „сирачето“ господин Бронсън. Чак след дълги месеци ми призна, че имал подозрения, че господин Бронсън не ми е братовчед по линия на развратния чичо Едуард, а полубрат по линия на собствения ми баща.

И разговорът, който водехме, ми позволи съвсем благоприлично и точно под носа на баща ми да кажа на господин Бронсън, че очаквам с нетърпение да се видим в неделя в църквата. Мъжът ми трябваше да се прибере вкъщи за рождения ми ден и ще го очакваме на вечеря... защото и господин Бронсън имаше рожден ден на същата дата!

Скоро след това той си тръгна. Казах на татко лека нощ и се качих в самотната си стая.

Първо се изкъпах. Бях се къпала преди вечеря, но пак имах нужда от баня — вонях на разгонена самка. Мастурбирах във ваната и гърдите престанаха да ме болят. Избърсах се, облякох си нощница и си легнах.

После станах, заключих вратата, свалих си нощницата, пак си легнах — гола — и пак мастурбирах яростно — мислех си за господин Бронсън, за това как изглежда, как мирише, за тембъра на гласа му.

И пак, и пак, докато най-накрая успях да заспя.

---

[1] Германия над всичко (нем.). Бел.пр. ↑

XII. КАЙЗЕРЪТ — НА ВЪЖЕТО!

Чудя се дали Пиксел изобщо ще се върне отново — толкова катастрофално беше последното му посещение тук.

Днес пробвах нещичко. Извиках „Телефон!“, точно както бях чула доктор Ридпат. И веднага се появи холографски образ... на полицайка.

— Защо искате телефон?

— А защо не?

— Нямате привилегията да използвате телефон.

— Къде го пише? И ако е вярно, не е ли редно някой да ме осведоми? Вижте какво, хващам се на бас, че вие сте права, а аз греша в случая.

— Ъ? Ама аз точно това казвам!

— Докажете го тогава, значи. Няма да ви дам парите, докато не го докажете.

Тя ме погледна ошашавено и примигна.

В неделя господин Бронсън дойде на църква. След службата в навалищата пред главния вход се приближих до него и го поздравих.

— Добро утро, господин Бронсън.

— Добро утро, госпожо Смит, госпожице Нанси. Много хубаво време за март, нали?

Съгласих се и го представих на останалите присъстващи от моето племе: Карол, Брайън младши и Джордж. Мари, Удроу, Ричард и Етел си бяха вкъщи с дядо си — мисля, че откакто напуснахме Тийбс, татко не беше и стъпвал в църква — освен ако не женеше или не погребваше някой приятел или роднина. Мари и Удроу ходеха на неделно училище, но според мене бяха още малки за църква.

Приказвахме си празни приказки известно време, след което той се поклони и ми обърна гръб, както и аз — на него. Никой от двамата ни не показа, че срещата има някакво особено значение. Меракът му по

мене гореше с яростен пламък, както и моят по него. И двамата го знаехме, ала не си го признавахме.

Ден след ден въртяхме любов без думи, без да се докосваме, без дори да си разменяме влюбени погледи, точно под носа на баща ми. След това татко ми призна, че имал някакви подозрения — „надушвал нещичко“, но и господин Бронсън и аз сме се държали толкова порядъчно, че не можел да си намери извинение за да ни стегне.

— В края на краищата, миличката ми, не мога да търся сметка на някой мъж, че те желае, щом се държи прилично — в края на краищата и двамата знаем какво представляваш, а и аз не мога да те упреквам за това. Истината е, че се гордеех и с двама ви, задето проявявате такава цивилизована сдържаност. Не е лесно, знам.

Тъй като играеше шах с баща ми, а съвсем скоро започна да играе и с Удроу, господин Бронсън ме виждаше кажи-речи всеки ден. Доброволно предложи да стане помощник-водач на скаутската организация към нашата църква... а следващия петък вечерта докара Брайън младши и Джордж след събранието на скаутите.

Следващата събота заведе петте ми по-големи деца на пикник. Те бяха също толкова очаровани от него, колкото и аз. После Карол ми призна:

— Мамо, ако някога се омъжа, *искам* да е за мъж като господин Бронсън.

Не й казах, че и аз си мисля същото.

По-следващата събота господин Бронсън заведе Удроу на матине в театър „Хиподрум“, за да гледат магьосника Търстън Велики. Когато се върнаха, детето спеше в ръцете му. Успях да го покания да влезе, тъй като татко беше с мене. По време на този странен роман господин Бронсън не пристъпи прага къщата, без баща ми да е бил там.

Веднъж, когато господин Бронсън доведе Брайън младши от урок по кормуване, го поканих на чай. Попита за татко. Щом разбра, че го няма, изведнъж се сети, че закъснява за някаква среща. Мъжете са по-плахи от жените... поне според собствения ми опит.

Брайън се върна у дома на първи април, неделя. Същия ден татко замина на кратко посещение в Сейнт Луис — предполагам, за да се види с майка ми, но той никога не даваше обяснения. Щеше ми се да бе останал вкъщи, за да можем с Брайън да се поразходим.

Ала нищо не казах — децата нямаха търпение да видят баща си, а аз — да го замъкна в леглото. А освен това... ами вече нямахме кола. Преди да заmine за Платсбърг, Брайън беше продал „Ел рео гранде“.

— Мо — беше ми казал той, — през април миналата година имаше смисъл да пътувам с кола до Платсбърг. Там реото ми свърши добра работа. Но само един глупак би тръгнал с кола през февруари от Канзас сити до Ню Йорк. Миналата година три пъти ме вадиха от калта; а ако беше февруари, не знам докъде щях да стигна.

— Освен това — добави Брайни с най-очарователната си усмивка в стил „Теди Рузвелт“, — имам намерение да купя десетместна кола. Или единадесетместна. Да се пробваме ли за единадесетото място?

Пробвахме се, но точно този път не успяхме да раздрънкаме касата.

Брайни замина за Платсбърг с влака като ми обеща, че след като се върне, ще купи най-голямата възможна пътническа кола.

Така че когато Брайън се завърна у дома на първи април 1917 г., си останахме вкъщи и се любихме в леглото. В крайна сметка не е задължително да го правиш по полянките.

Същата нощ, след като доста се уморихме, ала още не ни се спеше, попитах:

— Кога трябва да се връщаш в Платсбърг, любов моя?

Толкова се забави с отговора, че добавих:

— Не трябваше ли да те питам, Брайън? От 98-ма насам мина толкова време — забравила съм, че има и такива въпроси, които не бива да се задават.

— Най-мила моя, можеш да ми задаваш каквито си искаш въпроси. Понякога не бих могъл да им отговоря, защото ми е забранено, но в повечето случаи не бих могъл да ти отговоря, защото на младши лейтенантите не им казват кой знае какво. Ала на този ще ти отговоря. Мисля, че няма да се връщам в Платсбърг. Всъщност

толкова съм сигурен, че нищичко не оставих там — дори и четката си за зъби.

Замълчах.

— Не искаш ли да знаеш защо?

— Скъпи, ти сам ще ми кажеш, ако желаеш.

— Морийн, ама никога ли не ти се иска да си пъхаш носа по женски?

Разбира се, че ми се иска, скъпи, но ако не си пъхам носа, ще измъкна от тебе много повече!

— Бих искала да знам.

— Ами... не знам какво са писали тукашните вестници, но така наречената „Цимерманова телеграма“ е автентична. Няма никакъв шанс да останем встрани от войната по-дълго от месец. Въпросът е: да изпратим повече войски на мексиканската граница или в Европа? Или и двете? Да чакаме ли Мексико да ни нападне или да ги изпреварим и им обявим война? Или първо да обявим война на кайзера? Ако я обявим, можем ли да обърнем гръб на Мексико?

— Толкова зле ли е наистина?

— Много неща зависят от президента Каранса. Да, толкова е зле — вече си получих заповедта за мобилизация. Остава само телеграмата и край — вече съм действащ офицер и трябва да хващам пътя към мястото на мобилизация... което не е Платсбърг — той се протегна и ме погали. — А сега забрави всичко това и мисли само за мене.

След известно време Брайън се обади:

— Госпожо Мак, беше доста добре. Вие май сте се упражнявали.

Поклатих глава.

— Ни най-малко, любов моя. Татко постоянно ме държеше под око — той ме има за неморална жена, която спи с чужди мъже.

— Що за измишльотина! Ти никога не ги оставяш да спят. Ама никога. Ще му кажа.

— Не си прави труда — татко си е съставил мнението за мене далеч преди да се запознаем. Как са рунтавелките в Платсбърг? Вкусни? Мили?

— Хепзиба, много ми е неприятно да си го призная, но... Ами истината е, че... не съм ги и помирисвал. Дори и едничка.

— Ама, Кларънс!

— Сладурчето ми, тия направо ми вадеха душата. Занятия, тренировки и лекции по цял ден шест дни в седмицата — и внезапни тревоги в неделя. Вечер — още лекции и винаги имахме за четене повече, отколкото бихме могли да насмогнем. Към полунощ додрапваш до леглото и в шест сутринта — строй се! Я ми пипни ребрата — направо съм окльощавял. Ей! Ама това не е ребро!

— Така де, не е. Даже не е и кокал. Хюбърт, ще те държа на легло, докато се поналееш и заякнеш — твоята история ме трогна дълбоко.

— Трагедия, знам. Но как ще се оправдаеш? Джъстин би ти предложил малко лека гимнастика, сигурен съм.

— Да, скъпи, Джъстин и Елинор идваха тук на вечеря. Но с пълна къща с дечица и баща ми, прочутата бдителна нощна кукумявка, не получих дори и другарско потупване по задника. Нищичко освен няколко галантни непристойности, прошепнати на ужасеното ми ушенце.

— На ужасеното ти кое? Ами защо ти не отиде у тях?

— Живеят толкова далече!

Със семейство Уедърал се бяхме запознали преди много години. Но още не си бяхме станали приятели, когато те се преместиха да живеят на другия край на града. Така Брайън се натъкна на тях, когато Джъстин искал да го приемат в Платсбърг — той беше посочил Брайън за поръчител и това го бе поласкало. Бяха му отказали да го приемат — кракът му бе увреден при злополука. Куцаше, но почти не се забелязваше. Брайън написа писмо, в което настояваше да го допуснат. Отказаха му. Но в резултат на това Елинор ни покани на вечеря през януари, една седмица преди Брайън да замине за Платсбърг.

Прекрасна голяма къща и деца повече дори и от нашите. Джъстин бе въплътил в къщата една елегантна, ала скъпа идея: двамата с Елинор обитаваха не само главната спалня, но и целия горен етаж на едното крило: огромен апартамент, състоящ се от всекидневна, огромна спалня с килерче и шкаф за вино в единия ъгъл, баня, разделена на сепарета — вана, душ и два клозета, в единия от които освен тоалетната чиния имаше и приспособление, за което бях чувала, но никога не бях виждала досега: биде.

Елинор ми помогна да го пробвам и бях направо очарована! Беше точно това, от което се нуждаеше Морийн с нейната

издайническа телесна миризма. Казах ѝ го. Също ѝ обясних и защо.

— Според мене естественият ти мирис е възхитителен — със сериозен тон ми заяви Елинон. — Според Джъстин — също.

— Джъстин е казал това за мене?

Елинон взе лицето ми в шепите си и ме целуна — меко и нежно, с отпуснати устни, не с език, ама не и съвсем сухо.

— Каза го. И още доста неща каза. Мила, ти страшно го привличаш. — Това го знаех. — Както и мене. Също така аз страшно харесвам съпруга ти. Брайън ми въздейства невероятно. Ако по случайност и вие двамата споделяте чувствата ни... ние с Джъстин бихме искали... всъщност направо нямаме търпение да ги реализираме в действие.

— Искаш да кажеш: размяна? И всичко докрай?

— Всичко и докрай. Честната размяна не е обир.

Изобщо не се поколебах:

— Става!

— О, чудесно! Искаш ли да питаш Брайън?

— Няма нужда. Вече знам — иска му се да те изяде — сурова. — Взех лицето ѝ в шепи и силно я целунах. — Как ще се разберем?

— Както е най-лесно за вас, мъничка и сладка Морийн. Моята всекидневна се превръща във втора спалня само за секунди, а си има и малък будоар. Така че можем да бъдем на двойки или и четиримата накуп.

— Ние с Брайни не се крием един от друг. Елинон, доста отдавна съм открила, че ако просто си сваля дрехите, това пести и време, и приказки.

Устните ѝ трепнаха.

— Аз също, Морийн, направо ме шашна. Познавам те май от десет години. Още от едно време, когато живеехме в Южен Бентън и всички ходехме в методистката църква на „Линуд“, двамата с Джъстин ви обсъдихме като възможни партньори за игра. Казах на Джъстин, че съм забелязала пламъчето в очите на Брайън, но не виждам никакъв начин да бъде пробита твоята броня. Съвършената дама — направо като извадена от „Книга за дамите“ на Годи. Тъй като от съображения за безопасност подобен род семейно прелъстяване трябва да бъде договаряно от съпругите, ние просто ви включихме в списъка „много зле“.

Докато се кикотех, разкопчавах кукички и копчета.

— Елинол, миличка, на четиринадесет години ми спускаха ципата и оттогава съм постоянно разгонена. Брайън го знае и ме разбира и това не му пречи да ме обича.

— О, прекрасно! Сладурче, аз пък си дадох черешката на дванадесет години на мъж, четири пъти по-стар от мене!

— Значи няма как да е Джъстин.

— Не, за Бога! — тя се измъкна от гащите си и остана по три четвърти чорапи и вечерни чехли. — Готова съм.

— И аз. — Гледах я и съжалявах, че Брайни не ме обръсна, защото беше гладка като гроздово зърно — ех, как само щеше да се хареса на Брайни! Висока, с тяло на статуя, руса.

След няколко минути Джъстин ме просна на персийския килим пред камината във всекидневната на горния етаж. Елинол беше наблизо със съпруга ми. Тя извърна глава към мене, усмихна се, хвана ме за ръка и всяка от нас пое съпруга на другата.

В салоните на Буундок съм чувала официални дискусии в присъствието на Стимулатор и Събеседник по въпроса за идеалния брой участници в полиморфна чувственост. Имаше хора, които предпочитаха триото — някой от четирите вида или всичките четири, или който и да е; други, които си падаха по големите цифри и такива, които твърдяха, че всеки нечетен брой водел до максимум удоволствие, но четен — в никакъв случай. Колкото до мене, аз продължавам да смятам, че нищо не може да се сравни с четворка от семейства, които се обичат и са достойни за обичане. Не че подценявам другите комбинации — всичките ги харесвам. Просто ви казвам какво обичам най-много от години насам.

По-късно същата нощ Брайън се обади на татко и му обясни, че по улиците е започнала да се образува поледица — би ли имал нещо против тази нощ да пази менажерията?

Брайън ме погледна.

— Къде си?

— Мислех си за твоето любимо момиче...

— Ти си моето любимо момиче.

— ... любимо русо момиче. Елинол.

— О. Така си е.

— И любимата ти най-голяма дъщеря.

— Тук има нещо двусмислено. Граматическата позиция? Най-голямата ти любима дъщеря. Любимата ти най-голяма дъщеря. Да, май и двете означават Нанси. Давай нататък.

— Новината е такава, че не бих могла да ти я съобщя в писмо. Нанси го е направила.

— Какво е направила? Ако искаш да ми кажеш, че го е направила с онова пъпчиво хлапе, спомням си, че ти още преди година беше стигнала до този извод. Тя колко пъти може да се раздели с девствеността си?

— Брайни, Нанси най-после се реши да ми каже. Било я страх, а пък онова пъпчиво хлапе вече не идва у нас, защото една гумичка се пукнала, а пък той не могъл да се удържи и свършил. Така че ѝ направих промивка, проверихме ѝ календарчето и излезе, че ѝ е дошло точно три дена по-късно. Вече не я е страх. Но най-после двете си поговорихме по женски. Проведох ѝ един бърз инструктаж в стил „татко Айра“, включително и онази лекция, която върви с гравюрите на Форбърг...

Разказах на Нанси за Фондация „Хауард“, както се бяхме разбрали, и обещах, че и ти ще поговориш с нея... След това се обадох на съдията Спърлинг. Той ми препоръча един тукашен адвокат, господин Артър Дж. Чапман. Познаваш ли го?

— Знам го. Корпоративен адвокат, никога не ходи в съда. Взема много скъпо.

— И е настоятел на Фондация „Хауард“.

— Така и предположих. Интересно.

— Обадох му се, обясних му коя съм и той ми даде списъка за Нанси. Искам да кажа, за тази област — окръзите Джаксън и Клей, както и окръг Джонсън в Канзас.

— И бива ли го дивечът?

— Бих казала. В списъка фигурира Джонатан Спърлинг Уедърал, син на любимата ти блондинка.

— Вече на маймун станах! Ще ми се пръснат топките!

По-късно същата нощ Брайън ми рече:

— Та значи Айра си мисли, че това лъскаво гражданче е издънка на брат му?

— Да. И ти като го видиш, ще си го помислиш. Мили мой, толкова си приличаме с него, че би се заклел, че сме брат и сестра.

— И гащичките ти са пламнали по него!

— Меко казано. Съжалявам, скъпи.

— Ама за какво точно съжаляваш? Ако интересът ти към секса беше толкова кротък, че никога да не си мислиш за друг освен за горкичкия ти стар, уморен, съсипан... ох! — бях го оципала, — ... съпруг, сигурно нямаше да ставаш за нищо. А така май сте доста жизнена, госпожо Финкелщайн. Предпочитам ви такава, каквата сте — и с червените, и с черните точки.

— Бихте ли ми издали удостоверение за което?

— Искане ли питане! На клиентите си ли ще го показвате?

Мило момиче, аз ти разкопчах нашияника още преди години, защото още тогава знаех, че никога не би направила нещо, с което да рискуваш доброто на децата ни. Никога не си го правила и няма да го направиш.

— Досието ми не е чак толкова чисто, скъпи мой. Онова, което направих с преподобния доктор Езекийл, беше глупаво и безразсъдно. Само като се сетя и се изчервявам.

— Зеки Гърка беше ритуалът ти за посвещаване, любима моя. Тогава направо си изкара ангелите и вече никога няма да рискуваш с мъже второ качество. Това е киселинният тест за зрялото прелюбодеяние: какви хора избираш, за да споделят малките ти бягства. Всички останали фактори произтичат от този избор. Бронсън, който може и да ти е братовчед, а може и да не е — би ли се гордяла, ако сега, тази нощ, той е тук в леглото с нас? Или ще ти е неудобно? Би ли била щастлива от това? На колко го оценяваш тоя пич?

Помислих си за киселинния тест на Брайни и го приложих наум към господин Бронсън.

— Брайън, не мога да дам оценка. Завива ми се свят и изобщо не мога да го преценя.

— Искаш ли да поговоря с татко Айра за него? Нищо не може да замъгли погледа на Айра.

— Бих искала. О, недей да споменавам, че искам да си легна с господин Бронсън — татко ще се притесни, ще каже „мрррф!“, ще изсумти и ще се изнесе тържествено от стаята. Освен това знае. Усещам го.

— Разбирам. Естествено, Айра те ревнува от лъскавото гражданче. Така че изобщо няма да засягам тази страна на темата.

— Да ревнува? Татко? Мене? Как може?

— Любов моя, ти си извънредно сладка, но за сметка на това си малко тъпичка. Айра може да те ревнува — и те ревнува — по същата причина, по която аз бих ревнувал Нанси. Защото не мога да я имам. Защото и Айра те иска и не може да те има. Докато аз няма защо да те ревнувам, защото те имам и знам, че твоите богатства са неизчерпаем извор. Онова прекрасно цвете между сладките ти бедра е първичният рог на изобилието — бих могъл да го споделям с мнозина до безкрайност без никаква вероятност богатствата му да се изчерпят. Но за Айра то е недостижимо — съкровището, което никога не би могъл да докосне.

— Но татко може да ме има, когато си поиска!

— О-па! Да не би най-после да си му смъкнала гарда?

— Не, да му се не види! Не се поддава.

— О... Значи положението не се е променило. Айра дори не би те докоснал — по същата причина, поради която и аз не бих докоснал Нанси, макар да не съм чак толкова благороден, колкото е той. По-добре ще е да предупредиш Нанси да се варди много и да си закопчава всичките копчета, когато си има работа с горкичкото си старо слабоволно татенце.

— Проклетата да съм, ако ѝ го кажа, Брайни. Ти си единственият мъж в целия свят, за когото съм абсолютно сигурна, че не би наранил Нанси по никакъв начин. Ако тя успее да ти смъкне гарда, ще викам за нея — току-виж ме е научила на нещичко за това как да се справя с моя упорит и неподатлив на съблазън старец.

— Добре, рижавата леконравничке — ще задуша Нанси и ще те разкарам. Да ти е за урок!

— Уф, че ме е страх. Да ти кажа ли един майтап? Брайън младши искал да разгледа. И Нанси му позволила.

— А стига бе!

— Точно така. Останах с каменна физиономия — нито се разхилих, нито се престорих на шокирана. Брайън младши ѝ рекъл, че никога не е имал възможност да види по какво точно се различават момичетата от момчетата...

— Що за глупости! Всичките ни деца са виждали братчетата и сестричетата си голи — така сме ги възпитали!

— Но, миличък, в това, което е казал, наистина има някакъв смисъл. Разликата при момчета си виси там навън и се вижда; момичешкото на момичето е предимно вътре и не се вижда — освен ако тя не легне и си го покаже. И точно това направила Нанси. Легнала, запретила си халата — тъкмо излизала от банята — разтворила си широко краката, дръпнала встрани срамните си устни и му показала дупчицата, от която излизат бебетата. И сигурно му е намигнала с нея. Вероятно на нея ѝ е харесало. На мене би ми харесало, но никой от братята ми не го е искал.

— Разгулна моя, май засега не сме открили нещо, дето да не ти харесва.

Замислих се над това.

— Като че ли си прав, Брайън. От някои неща малко боли, но през повечето време си прекарвам чудесно. Дори и тази тъга по господин Бронсън повече ме радва, отколкото ми причинява болка... защото мога да разкажа всичко на любимия си съпруг, без той да престане да ме обича.

— Искаш ли да кажа на Айра да уреди нещата? Да го помоля да си затвори очите и да те варди, точно както бих направил аз?

— Ъ-ъ, нека да изчакаме, докато преценим господин Бронсън. Ако го одобриш, на мига ще се разгащя! Ако не го одобриш, ще продължа все така успешно да се правя пред него на девствена весталка. Но както ти казах, главата ми се е завъртяла и хич не мога да давам преценки. Имам нужда от хладния ти разум.

В четвъртък и „Поуст“ и „Стар“ писаха, че президентът Уилсън е помолил Конгреса да обяви, че Съединените американски щати са в състояние на война с Германската империя. В сряда чакахме уличните вестникарчета да изкрещят „Извънредно издание!“ или телефонът да зазвъни, или и двете, ала не дочакахме. Настояхме децата да отидат на училище, макар че не искаха. Особено Брайън младши. Удроу беше съвсем непоносим — трябваше да се удържам да не го шибам твърде често с пръчката.

В четвъртък татко се върна у дома в състояние на напрегната възбуда. През цялото време си шушукаха с Брайън, а аз се въртях около тях и се напъвах да доловя нещо. Удроу настояваше дядо му — или който и да е — да изиграе един шах с него и най-накрая татко го метна на коляно, натупа го и го прати в ъгъла.

Случи се в петък. Война. Извънредните издания излязоха точно преди пладне и мъжът ми тръгна почти веднага — обади се на един колега офицер, лейтенант Бозел, който мина да го вземе, и двамата заминаха за форт Ливънуърт, мястото, на което трябваше да се явят в „деня М“. Дори не изчака да дойде повиквателната.

Брайън младши и Джордж си бяха вкъщи за обяд. Изчакаха баща им да тръгне и закъсняха за училище за първи път в живота си. Нанси и Карол се прибраха от училище — Централната гимназия, само на няколко пресечки от нас — точно навреме, за да разцелуват баща си на изпроводяк. Не ги попитах дали са избягали от час или са ги разпуснали по-рано — нямаше значение.

Татко козирува на лейтенант Бозел и на Брайън, а после тръгна право към трамвайната линия, без да се връща. Каза ми:

— Знаеш къде отивам и защо.

Съгласих се, че знам. Татко ставаше все по-неспокоен, откакто молбата му да постъпи на действителна служба бе отхвърлена.

Прехвърлих всичко на Нанси и си легнах... за втори път, тъй като по-рано бях назначила татко за детегледачка, така че ние с Брайън да можем да си легнем пак след закуска.

Но този път си легнах, само за да плача.

Към три часа станах. Нанси ми поднесе чай, мляко и препечена филийка. Не можах да я доям. Докато се лигавех с нея, татко се върна вкъщи. По-бесен не го бях виждала през живота си. Нищичко не ни обясни. Нанси му съобщи, че господин Бронсън се е обадил и е питал за него... и бентът се пропука.

Май че „жалък страхливец“ беше най-мекото, което употреби по адрес на господин Бронсън. „Прогермански предател“ сигурно е било най-силното. Не използва непристойни изрази — само гневни думи на разочарование.

Много ми беше трудно да го повярвам: господин Бронсън — страхливец? Прогермански настроен? Но татко ни го разказа с най-големи подробности. Беше съкрушен. Аз самата бях объркана и тъжна.

Върнах се в леглото, поплаках си пак, после продължих да лежа със сухи очи.

Татко почука на вратата ми.

— Дъще?

— Да, татко?

— Господин Бронсън те търси по телефона.

— Не искам да говоря с него! Трябва ли?

— Разбира се, че не. Има ли нещо, което да искаш да му кажа?

— Кажи му... да не ме търси. Да не идва тук. Да не говори с никое от децата ми... нито сега, нито никога.

— Ще му го кажа. И аз ще добавя още нещичко от себе си. Морийн, направо съм смаян — що за наглост!

Около шест часа Карол ми донесе ядене. Хапнах малко. След това Джъстин и Елиноор дойдоха да ме видят и аз се разплаках, а те ме утешаваха. По-късно — не знам колко е бил часът, но вече се беше мръкнало... Осем и половина? Девет? Долу се вдигна някаква врява и аз станах. Не след дълго пристигна и баща ми и почука на вратата.

— Морийн? Господин Бронсън е тук.

— Какво?!

— Може ли да вляза? Трябва да ти покажа нещо.

Не ми се искаше да пускам татко вътре — не бях разтребила и се боях, че ще забележи. Но... господин Бронсън — тук? Тук? След онова, което му беше казал татко?

— Да, татко, влез.

Показа ми лист. Прочетох го — беше копие под индиго от формуляр за записване в армията... което свидетелстваше, че „Бронсън, Теодор“ е записан с чин редник в Националната армия на Съединените щати.

— Татко, това някаква лоша шега ли е?

— Не. Той е тук. Документът е автентичен. Вярно е.

Станах от леглото.

— Татко, ще ми напълниш ли ваната? След малко слизам!

— Естествено.

Влезе в банята ми. Аз си смъкнах нощницата, влязох след него и му благодарих. Не се усетих, че съм гола, чак докато той не ме

погледна и не се извърна.

— Помоли Нанси да му сервира нещо, моля те. Тя още ли не си е легнала?

— Никой не си е легнал. Пъхай се във ваната, миличка — ще те изчакаме.

След петнадесет минути слязох долу. Предполагам, че очите ми са били червени, но се усмихвах. Вече не вонях и бях облечена в най-хубавите си неделни дрехи. Спуснах се към него и му протегнах ръка.

— Господин Бронсън! Толкова се гордеем с вас!

Не си спомням в подробности следващите час, два или колкото са били там. Седях, обвита в златна мъгла от горчиво-сладко щастие. Страната ми беше във война, мъжът ми бе заминал на война, но най-после бях разбрала дълбокия смисъл на „по-добре смърт, отколкото безчестие“ — сега знаех защо римлянките са казвали: „С твоя щит или върху него.“ Онези часове, в които вярвах, че моят възлюблен Теодор не е този, за когото съм го мислела, а страхливец, който отказва да защитава родината си — това бяха най-дългите и най-омразни часове в живота ми.

Всъщност не бях повярвала, че съществуват подобни недостойни човешки същества. Такива аз не познавах. А после, когато се оказа, че е просто лош сън, резултат на недоразумение, на погрешно разбрани думи... Бях чела някъде, че е удоволствие да си отдъхнеш от болката. Психолозите, общо взето, са тъпо племе, но тази нощ се радвах точно на това удоволствие. Дори и огньовете на либидото ми бяха озаптени и не се притеснявах за Брайни — толкова се радвах, че Теодор наистина е истински мъж, достоен за любов: герой, воин.

Големите ми дъщери се постараха с всички сили той да преяде, а Карол му зави сандвич за из път. Татко през цялото време сипеше мъжки съвети — стара пушка, която дава акъл на новобранец. Големите ми синове се прескачаха да правят това или онова за него и дори Удроу се държа почти възпитано. Най-накрая всички се строиха да го целунат за сбогом, дори и Брайън младши, който беше отказал целувките, като изключим печатчетата по бузите на майка му сегиз-тогиз.

Всички — без татко — си легнаха... и дойде моят ред.

Винаги съм имала толкова желязно здраве, че изобщо не ми беше проблем да печеля евангелия за добро присъствие на неделното училище — така че не беше ли чудесно, че ми се намираха две евангелия точно когато ми трябваша? Изобщо нямаше нужда да се напругам какво да напиша този път — онова, което бях написала на съпруга си, можеше да напише всяка Лукаста на всеки воин, тръгнал да се бие.

На редник Теодор Бронсън
Бъди верен на себе си и на страната си.

Морийн Дж. Смит
6 април 1917 г.

Дадох му го, той го прочете и после каза:

— Татко?

Той знаеше какво искам — прилично количество усамотение.

— Не.

Проклет да е! Наистина ли смяташе, че ще просна Теодор на чергата? Когато децата са будни и от тях ни дели само едно стълбище?

Е, може би щях да го просна.

— Тогава се обърни с гръб.

Прегърнах Теодор и го целунах — силно, ала целомъдрено... и се усетих, че една целомъдрена целувка не е достатъчна, когато се сбогуваш с воин. Оставих тялото ми да омекне, а устните ми да се разтворят. Езикът ми се преплете с неговия и му обещах безмълвно, че всичко мое е и негово.

— Теодор... пази се. И се върни при мене.

XIII. ТАМ

След като бяха отказали на баща ми да се върне на действителна служба в армейския медицински корпус, той получи и отказ да се запише редник в пехотата. Допуснал грешката да си покаже документите... в които пишело, че е роден през 1852 г. След това опита безуспешно да се запише в Сейнт Луис и най-накрая успя в Седми мисурийски пехотен доброволчески полк.

Тази нова стража на родината, съставена от твърде млади или твърде стари; от куцо и сакато... не придиряше на татко за годините (шейсет и пет) с оглед на желанието му да изпълнява тъпите задължения на сержант по снабдяването и факта, че не е нужно да бъде обучаван.

Много ценях решението на татко да живее при нас през това време. За първи път в живота ми се налагаше да бъда глава на семейство, а всъщност това не е в стила на Морийн. Обичам да бачкам здраво и да се старая с всички сили, а ключовите решения да взема някой по-едър, по-силен и по-голям от мене, който мирише на мъж. О, ако трябваше, можех да бъда и майка героиня. Пра-пра-прабаба ми Китхин убила трима злодеи с мускета на мъжа си, след като го ранили, а и татко ме беше научил да стрелям.

Но предпочитам да съм женствената жена на мъжествен мъж.

Брайън изрично подчерта, че не трябва да се оставям татко да ме командва, че *аз* трябва да вземам решенията — *аз* съм главата на семейството.

— Да използваш Айра, за да те подкрепя — чудесно! Но ти си шефът. Не му позволявай да го забравя, не позволявай и на децата ни да го забравят, а и *ти* не го забравяй.

Въздъгнах вътрешно и му отвърнах:

— Тъй вярно.

Брайън младши се справи достойно, когато изведнъж се оказа на мястото на баща си — но дванадесет години са твърде малко за този

пост; хубаво беше, че дядо му се бе съгласил да остане при нас. Брайън младши и брат му Джордж продължиха да работят — разнасяха „Джърнъл“ и палеха уличните лампи и пак носеха отгоре до долу шестици. Когато лятото свърши и застудя, започнах да ставам като тях в четири и половина сутринта, за да им приготвям топло какао, преди да излязат. Харесваше им, а и аз се чувствах по-добре, като ги изпращах на работа, преди да е съмнало. Зимата на 1917–1918 г. беше сурова — увиваха се като ескимоси.

Пишех на Бети Лу всяка седмица, както и на Нелсън. Тази гад, хубавецът му с хубавец, братовчед ми Нелсън, се върнал вкъщи в понеделника след обявяването на войната и рекъл на Бети Лу:

— Миличка, намерих прекрасен начин да изклинча от армията.

— Как? Кастрация? Не е ли доста драстично?

— Донякъде. Или поне според мене. Я опитай пак.

— Знам! Отиваш в затвора.

— Още по-добре от затвора. Записах се в морската пехота.

Така че нашата мина я управляваше Бети Лу. Изобщо не се съмнявах, че ще се справи — още когато бяхме станали главни собственици, тя се информираше за всички подробности. Не беше минен инженер, но пък и Нелсън не беше. Съдружник ни бе нашият отговорник по минното дело — и той не беше дипломиран инженер, но имаше над двадесет и пет години опит с белия метал.

Струваше ми се, че ще се справим. Трябваше да се справим. Беше „победи или умри“.

През тези военни години по цялата наша родина хора се занимаваха с неща, които никога досега не бяха вършили — справяха се или добре, или зле, но поне се опитваха. Жени, които и каручка не бяха подкарвали през живота си, караха трактори, защото мъжете им бяха заминали да окачат „Кайзерът — на въжето!“ Студентки — медицински сестри оглавяваха цели болнични отделения, защото завършилите медицински сестри бяха надянали униформата. Десетгодишни момченца като моя Джордж плетяха одеяла за британските Томита и купуваха топли дрехи с парите, спечелени от разнасяне на вестници. Имаше хора, които работеха за долар на година, оратори за четири минути, моми от Армията на спасението

(любимки на всички войници) и доброволци за всякакъв вид военна работа — от навиването на бинтове до събирането на орехови черупки и прасковени костилки за газовите маски.

А междуременно с какво се занимаваше Морийн? Ами, предполагам, с нищо особено. Готвех и въртях къщата на десетчленно семейство. Четирите ми големи деца и дори осемгодишната Мари много ми помагаша. Не пропусках навиване на бинтове в Червения кръст. Грижех се семейството ми да спазва всички безмесни, безжитни, безсладкишни дни и всякакви други икономии на храни, обявени от господин Хърбърт Хувър...

Съвсем скоро Карол реши, че ефрейтор Бронсън е „нейният войник“. Пишихме му всички подред — и той пишеше на всички, но най-много на татко.

Възникна подкрепяно от църквата движение семействата да „осиновяват“ самотни войници. Карол искаше ние да осиновим ефрейтор Бронсън. Така и направихме, след като получихме с обратната поща одобрението на Брайън.

Пиших на мъжа си всеки ден — и ако при препрочитането откриех в писмото някоя лоша новина или намек за самосъжаление, скъсвах писмото и започвах пак... което значи, че късах писма пак и пак, и пак, докато се научих да пиша, както трябва, писма в стил „Лукаста“ — писма, които вдигат духа на боеца.

По това време Брайън не беше далече — в Камх Фанстън, на около сто и шейсет километра западно от Канзас сити. След като три месеца изобщо не го бяхме виждали, Брайни започна да си идва горе-долу веднъж месечно за къси уикенди — от събота следобед до неделя вечер.

Клането в Европа все повече се ожесточаваше. През март 1917 г. свалиха царя. През ноември 1917 г. комунистите-болшевики свалиха правителството на Керенски и мигом клекнаха пред германците.

Оттам нататък и ние бяхме вътре. Германските ветерани от Източния фронт се местеха по цяла дивизия наведнъж към Западния, а само малка част от нашите войски беше стигнала във Франция. Положението на съюзниците беше тежко.

Аз не знаех това. Моите деца без съмнение също не го знаеха. Подозирам, че според тях баща им е бил равен поне на две германски дивизии.

През май 1918 г. съобщих на мъжа си, че при последното му завръщане вкъщи сме „раздрънкали касата“ — закъсна ми с две седмици. Изпаднах в такава еуфория, че заряхах четенето на вестници и се радвах на това, че аз съм си аз.

Брайън отишъл до Манхатън. Звънна ми оттам, за да можем да си поговорим насаме.

— Ало, кой е насреща? Уила, разплодната кобила?

— Не толкова силно, Клод — отговорих му аз. — Ще събудиш мъжа ми. Не, поне още осем месеца няма да съм разплодна кобила.

— Честито! Смятам да си идвам за Коледа — преди това няма да ти трябвавам.

— А сега ме чуй какво ще ти кажа, Роско: няма да се покалугерявам, просто ще раждам. И не ми липсват предложения.

— От сержант Бронсън може би?

Дъхът ми секна и не му отговорих. Не след дълго Брайън се обади:

— Какво има, любима? Децата ли могат да те чуят?

— Не, сър. Взех телефона в спалнята, а на горния етаж няма никого освен мене; Любими, този мъж е същият инат като баща ми. Аз го каних на гости, баща ми го кани, а пък Карол го кани поне веднъж седмично. Той благодари... и после ни съобщава, че не знае кога ще го пуснат в отпуска. Призна си, че през седмица е свободен в събота и неделя, но разправя, че нямало да му стигне времето, ако се отдалечи толкова много от лагера.

— Това е почти вярно. Защото няма кола. Остави колата си на Айра. Или на Брайън младши.

— Дрън-дрън, та пляс. Момчето на Уестън си идва през седмица, а пък е прост редник. Мисля, че аз съм една отхвърлена жена.

— Ник Уестън ходи да взема момчето си от Джънкшън сити и ти знаеш защо. Но не се спичай, Мейбъл — всичко е тип-топ. Тъкмо днес се видях с любимия войник на Карол.

Отново преглътнах сърцето си.

— Да, Брайни?

— Смятам, че съм съгласен с Карол. Вече знам, че Бронсън е най-добрият ни сержант-инструктор — проверявам оценките му всяка

седмица. Що се отнася до самия сержант Бронсън, напомня ми за Айра. Айра сигурно е изглеждал точно така на тия години.

— Ние със сержант Бронсън сме като близнаци.

— Точно така, но на тебе повече ти отива.

— Ох, недей! Винаги си казвал, че изглеждам най-добре с възглавница върху главата.

— Казвам го, за да не вземеш да се надуеш, красавице. Жестока си и това всеки го знае, ала въпреки това приличаш на сержант Бронсън. Но той прилича на Айра повече по характер и по непукизъм. Напълно разбирам желанието ти да го гепиш и да го тръшнеш на черджето. Ако все още го искаш. Искаш ли го?

Поех си дълбоко дъх и въздъгнах шумно.

— Искам го, сър. Ако дъщеря ни Карол не ме пререди и не се вреди тя.

— Не, не! По старшинство, моля — това е война! Да си чака реда.

— Не казвай на Карол, че не бива — освен ако не говориш сериозно, мили, — защото тя наистина го мисли сериозно.

— Е, все някой ще го направи с Карол... а аз имам много по-добро мнение за Бронсън, отколкото за онзи пъпчив сополанко, дето отвори нашата Нанси. Не си ли съгласна с мене?

— О, Боже — да! Но въпросът е академичен: вече се отказах от всякакви надежди да докарам сержант Бронсън в този дом. Поне докато свърши войната.

— Казах ти да не се косиш. Едно пиленце ми прошепна, че скоро сержант Бронсън ще го повикат насред седмицата.

— О, Брайън!

Знаех какво означава това: ще го прехвърлят през океана.

— Айра беше прав — Бронсън няма търпение да замине Там и аз го включих в списъка — със специално нареждане на щаба на Пършинг за сержант-инструктори. Едно друго птиченце ми каза, че моята молба е била приета благосклонно. Така че очаквам да съм си вкъщи по същото време. Но... чуй ме сега хубавичко. Бих могъл да уредя нещата така, че той двадесет и четири часа да ти е на мушката. Ще успееш ли да го свалиш за толкова време?

— Ама, Брайни, моля ти се!

— Можеш или не можеш? Знам, че веднъж успя за един час да сваляш един, като имаше подръка само кон и каручка; днес имаш на разположение цяла спалня за гости със собствена баня. Какво друго ти трябва? Лодката на Клеопатра?

— Брайън, татко ми осигури онези кон и каручка, като знаеше какво се готви и ми съдействаше активно. Но този път смята за свой дълг да ме варди с пушка. При това заредена трийсет и осемкалиброва и изобщо няма да се поколебае да я използва.

— А, не може така. На генерал Пършинг това никак няма да му хареса — добрите сержант-инструктори са кът. Така че ще информирам Айра за плана на операцията, преди да затворя — което ще е скоро: монетите ми са на привършване. Той там ли е?

— Ще го доведе.

Сержант Теодор беше извикан в средата на седмицата — пуснаха го в отпуска в понеделник до осем часа сутринта идния четвъртък. Най-накрая той си дойде в Канзас сити.

Този инат сержант Теодор се появи вкъщи чак във вторник, в късния следобед... а пък Брайън ми беше казал, че ще дойде вкъщи най-късно към десет-единадесет сутринта.

— Къде беше? Защо се забави толкова? — Не, не казах нищо подобно. Може да ми се е искало... но бях изучила относителните достойнства на меда и оцета още докато бях девица, а това беше доста отдавна. Вместо това го хванах за ръката, целунах го по бузата и му казах с най-топлия си тон:

— Сержант Теодор... Колко е хубаво, че пак сте тук.

И преди, и по време на вечерята играех Корнелия и нейните скъпоценности — седях си спокойно и се усмихвах, докато всичките ми деца се бореха да му грабнат вниманието... включително татко, който искаше да си поговорят по войнишки.

Към края на вечерята татко предложи, по предварителна уговорка, сержант Бронсън да ме изведе на разходка, а после потуши опитите на по-малките ми деца да ни придружат — особено на Удроу, който искаше едновременно да играе шах и да го водим в Електрическия парк.

И така, най-после ние двамата със сержант Теодор се отправихме на юг точно по залез. През 1918 г. в източния край на Канзас сити южно от Трийсет и осма улица нямаше почти нищо, макар че градът се разпростираше чак до Седемдесет и седма улица, за да включи в рамките си и парка „Суопи“. Там имаше много популярни алеи за любовници, но аз предпочитях някое по-уединено място. Знаех няколко, тъй като двамата с Брайни бяхме изръшкали всичките пътища и пътечки тук нееднократно в търсене на, както ги наричаше Брайни, „тучни пасища“ — полянки, достатъчно закътани, че да избегнем ястребовия поглед на госпожа Пуританка.

Покрай цялата източна страна на Канзас сити минава Синята река. През 1918 г. по бреговете ѝ имаше много прелестни местенца — както и гъсти храсталаци, кал до колене, гадни буболечки, комари и отровен бръшлян: човек трябваше да знае къде да ходи. Ако тръгнеш на юг, но не се отдалечаваш много, можеш да се промъкнеш до една гориста, тревиста долчинка, толкова хубава, колкото и всички местенца в парка „Суопи“, но съвсем уединена, тъй като е оградена от река и от железопътен насип, прерязван само от тясната пътечка, която водеше нататък.

Исках да е точно там — мястото имаше за мене сантиментална стойност. Когато през 1912 г. Брайни купи „Ел рео гранде“, това беше първото място, където той ме заведе да се любим на открито. Точно на този прелестен пикник забременях с Удроу.

Исках да приема за първи път моята нова любов в себе си точно на това място — и после да разкажа на съпруга си всичко с най-големи подробности и двамата да се кикотим заедно, докато правим любов. Брайън обичаше да прескачам оградата и вечно искаше да му разказвам за станалото.

Брайън също ми разказваше за авантюрите си, но повече обичаше да слуша за моите.

Така че отведох сержант Теодор на мястото Х.

Времето ни беше малко — бях обещала на татко, че ще се забавя навън колкото да го катурна. После ще изчакам половин или три четвърти час за онзи така прекрасен и спокоен втори път... и ще се върна горе-долу към десет и половина-единадесет.

— Така че ще съм вкъщи горе-долу когато ти се върнеш от оръжейната, татко.

Баща ми се съгласи, че плановете ми са разумни... включително и нуждата от повторение.

— Много добре, дъще. Ако стане така, че закъснеете, моля ви, обадете се по телефона, та да не се притесняваме. И, Морийн...

— Да, татко?

— Приятно прекарване, мила.

— *O, mon cher papa, tu es aimable! Je t'adore!*^[1]

— Върви и *adore* сержант Тед. Вероятно ще си му последната жена за дълго време... така че се постарай! Обичам те, моя най-добра от всички щерко.

Обичайният ми метод да се оставям да ме прелъстят е предварително да реша кога ще е, да създам възможност, а после да съдействам на всички аванси на потенциалния прелъстител. Обратното, ако съм решила, че няма да се оставя да ме прелъстят, просто се грижа да не изниква никаква възможност. Тази вечер нямах време да спазвам протокола като истинска фина дама. Имах само този един-единствен шанс и два часа на разположение, за да го осъществя. Втори шанс нямаше: Теодор заминаваше отвъд океана. Беше сбогуване с воин.

Така че Морийн не се държа като истинска фина дама. Веднага щом завихме след булевард „Бентън“ и сгъстяващият се сумрак ни скри от чужди погледи, аз го помолих да ме прегърне през раменете. След това се пресегнах, хванах дланта му и я положих върху дясната си гърда. Повечето мъже разбират за какво става въпрос.

И Теодор разбра. Дъхът му секна.

— Нямаме време за свян, мили ми Теодор — рекох му аз. — Не се бой да ме докоснеш.

Той стисна гърдата ми.

— Обичам те, Морийн.

— Обичаме се още откакто се срещнахме. Просто не можехме да си го кажем — трезво му отговорих аз. Вдигнах ръката му, после я пъгнах в деколтето си и усетих как вълнението му нарасна, щом докосна гърдата ми.

— Да. Не смеех да ти го кажа — дрезгаво отвърна той.

— И никога нямаше да ми го кажеш, Теодор. Така че трябваше да действам дръзко и да ти покажа, че и аз чувствам същото. Мисля, че след малко е завоят.

— И аз. За да карам, ще ми трябват и двете ръце.

— Да, но само докато стигнем там. После искам *и двете* ти ръце... и *цялото* ти внимание.

— Да!

Той зави, влезе в долчинката, изключи фаровете и двигателя, спусна ръчната спирачка и се обърна към мене. Прегърна ме и се целунахме — истинска целувка. Езиците ни се преплитаха, галеха се и си говореха безмълвно. Бях в рая. Все още си мисля, че една изцяло несдържана целувка е нещо по-интимно от съвкуплението: една жена никога не трябва да целува така, освен ако няма намерение веднага да се отдаде на мъжа по всякакъв възможен начин.

Казах това на Теодор без думи. Веднага щом езиците ни се срещнаха, си вдигнах полата, хванах ръката му и я поставих между бедрата си. Той продължаваше да се колебае, така че побутнах ръката му още по-нататък.

Никакви колебания повече — на Теодор му беше нужно само да бъде сигурен какво искам аз и че вниманието му е посрещнато благосклонно. Той нежно започна да ме опипва, след това пъхна пръст вътре. Оставих го да се плъзне там, стиснах го възможно най-силно — и се поздравих за това, че не бях пропуснала да си направя упражненията и един ден, откакто родих Етел преди две години. Обичам да изненадвам мъжа със силата на вагиналния си сфинктер. Влагалището ми е толкова разтегнато от бебета, че ако не работех усилено по въпроса, щях да съм „широка като портата на плевник и отпусната като торба“ — както рече баща ми, по чийто съвет преди години започнах да правя упражнения.

Сега вече бяхме преодолели всякакъв свян и връщане назад нямаше. Извадих езика си от устата му, дръпнах се на сантиметър от него и се изкикотих:

— Изненадах ли те, а? Не нося гащи. Свалих ги като се качих горе... защото не бих могла да се сбогувам както трябва с галантния си рицар, ако ни се пречат някакви си кюлоти. Не се сдържай, любими мой войнико — не можеш да ми навредиш. Трудна съм.

— Какво каза?

— Все аз ли трябва да съм дръзката? Бременна съм, Теодор. Няма никакво съмнение — втори месец не ми идва. Така че няма защо да използваш гума...

— Не мога. Нямам.

— Така ли? Не е ли прекрасно тогава, че не ти и трябва? Но ти не очакваше ли, че ще легнеш с мене?

— Не. Не. Изобщо не!

— Да, но ще си легнеш. Сега вече няма как да ти се измъкна. Искаш ли да се съблека съвсем гола? Не ме е страх.

Той спря и ме целуна страстно.

— Морийн, според мене ти от нищо не се страхуваш.

— О, страхувам се. Не бих се осмелила да изляза сама нощем по Дванадесета улица. Но да се страхувам от секса и любовта? Не, и през ум не ми е минавало.

— Тази седалка е много тясна.

— Чувала съм, че младежите вадят задните седалки и ги слагат на земята. Освен това задната седалка е тапицирана.

— М-м-мда.

Излязохме от колата и се натъкнахме на най-непредвидената пречка, която някога съм срещала.

Удроу.

Любимото ми синче Удроу, което в този миг с радост бих удушила, беше на задната седалка и се събуди, щом отворих вратата. Е, мисля си, че се събуди — може през цялото време да е бил буден, да е чул всичко и да е запомнил непознатите думички, за да ме пита после.

„Ох, това момченце! Ще му позволи ли светът да порасне?“ — запитах се аз.

Но онова, което казах с възможно най-радостния си глас, беше:

— Удроу, калпазанино неден! Сержант Теодор! Я виж кой спи на задната седалка! — протегнах се назад и се опитах да закопчая брича на Теодор.

— Сержант Тед ми обеща да ме заведе в Електрическия парк!

Така че отидохме в Електрическия парк с възможно най-строгия придружител.

Около двадесет часа по-късно лежах в собственото си легло. Съпругът ми, капитан Брайън Смит, лежеше отъясно, а любовникът

ми, капитан Лазарус Лонг — отляво. Всеки ме беше прегърнал с една ръка през врата, а с другата ме галеше.

— Брайън, любими — разправях му аз, — когато Лазарус завърши ритуала с думите „Но не и докато не дойдат лоши дни“, едва не припаднах. Като каза, че бил мой потомък... наш потомък, мой и твой... на нас тримата — на мене, тебе и Удроу... нямах съмнение, че съм започнала да си губя ума. Или вече съм го загубила.

Брайни загъделичка дясното ми зърно.

— Не се тревожи, въртизадниче — на жените това не им личи, стига да продължават да готвят. Ей! Недей така!

Отпуснах хватката си.

— Лигльо! Аз съвсем лекичко.

— В състояние на слабост съм. Капитан Лонг, доколкото разбирам, вие сте решили да се разкриете — противно на своите интереси — за да ми кажете, че няма да пострадам в тази война.

— Не, капитане, изобщо не е заради това.

Брайни като че ли се озадачи.

— Трябва да призная, че не разбирам.

— Разкрих, че съм Хауардoveц от бъдещето, за да бъде спокойна госпожа Смит. Тя се тревожеше до смърт, че вие няма да се върнете. Затова ѝ казах, че със сигурност ще се върнете. Тъй като ми се падате праотец по пряка линия, запознах се с биографията ви в резюме, преди да тръгна от Буундок. Така че го знам.

— Ами... оценявам мотивите ви: Морийн е моето съкровище. Но и на мене това ми вдъхва спокойствие.

— Извинете ме, капитан Смит. Не съм казал, че няма да пострадате във войната.

— А? Но току-що казахте точно това. Аз поне така си помислих.

— Не, сър. Казах, че ще се върнете. И ще се върнете. Но не съм казал, че няма да пострадате. По този въпрос архивите в Буундок мълчат. Може да изгубите ръка. Или крак. Или очите си. Или дори всичко това наведнъж — не знам. Сигурен съм само в едно: че ще преживеете войната и няма да загубите тестисите и пениса си, защото архивите свидетелстват, че вие двамата имате още няколко деца. Заченати след завръщането ви от Франция. Виждате ли, капитане, семейните архиви на „Хауард“ съдържат предимно родословни дървета с много малко други подробности.

— Капитан Лонг...

— По-добре ме наричайте „Бронсън“, сър. Тук аз съм сержант; корабът ми е на цели светлинни години разстояние оттук и далече в бъдещето.

— Тогава стига си ми викал „капитане“, за Бога. Аз съм Брайън, ти си Лазарус.

— Или Тед. Децата ви ме наричат „чичо Тед“ или „сержант Тед“. Ако ми викате Лазарус, ще се наложи да давате какви ли не обяснения.

— Теодор — обадих се аз, — татко знае, че си Лазарус, както и Нанси и Джонатан. Карол също ще го научи, когато си легне с тебе. Ти ми позволи да кажа на Нанси, когато си легна с нея. Големите ми дъщери са твърде близки, за да не си споделят такива тайни. Поне така ми се струва.

— Морийн, казах, че можеш да кажеш на когото си искаш, защото никой няма да ти повярва. Въпреки това всеки път е необходимо да даваш дълги обяснения. Но защо смяташ, че ще си легна с Карол? Не съм казал подобно нещо. Нито съм помолил за тази привилегия.

Обърнах се надясно.

— Брайни, чуваш ли го този? Разбра ли сега защо ми трябваше повече от година, докато го сваля? Ни най-малко не възразяваше да чука Нанси...

— Не съм изненадан. И аз не бих възразил — ухили се съпругът ми и се облиза. — Нанси е нещо специално, нали ти казах.

— Ти си дърт пръч, любими. Не вярвам да си отказал на нещо женско, откакто си навършил девет години...

— Осем.

— Фукаш се. И лъжеш. А Теодор е същият като тебе. Остави ме да си помисля, че е склонен да осъществи най-голямата мечта на Карол, след като се разбере с тебе... Е, разбрахме се и аз казах на Карол да не се отчайва, че мама работи по въпроса и изглеждаше има надежда, голяма надежда. А сега се прави, че не е и чувал за подобна идея.

— Но, Морийн, аз очаквах Брайън да възрази. И той възрази.

— Ама чакай малко, Лазарус. Не съм възразил. Физически Карол е зряла жена и — това го разбрах днес — вече не е девствена... Кое

изобщо не е за учудване — тя е с една година по-голяма, отколкото когато майка й...

— А бе, направо са си две — вметнах аз.

— Ти млъквай — в момента своднича на дъщеря ни. Аз просто изтъкнах някои разумни доводи в защита на Карол. Лазарус, ти се съгласи, че са разумни.

— О, разбира се, капитане. Просто отказах да ги приема. Това е моя привилегия. Както е и ваша да ги изтъкнете. Приех, че не желаете да спя с вашата дъщеря Карол по друг начин, освен по вашите правила. Това урежда всичко — няма и да я докосна.

— Много добре, сър!

— Господа, господа! — едва се сдържах да не повиша тон. — И двамата говорите също като Удроу! Що за правила?

Теодор не каза нищо. Брайън заговори обидено:

— Първо, помолих го да използва презерватив. С тебе и с Нанси нямаше значение — вие и двете сте бременни, въртиопашките ми. Той отказа. После аз...

— Учудваш ли се, миличък? Често съм те чувала да казваш, че било все едно да си миеш краката, без да си сваляш чорапите.

— Да, но на Карол през този сезон не й трябва бебе. Със сигурност не й трябва някое малко копеле, преди да е разгледала Хауардовия си списък. Но, Мо, аз се сетих, че самият Тед е Хауардонец. Просто му казах, че ако Карол забременее от това войнишко сбогуване, искам да обещае след края на войната да се върне, да се ожени за нея и да ги заведе с бебето на... как се казваше тази ваша планета, капитане? Буундок?

— Буундок е град — аз живея в предградията. Планетата се казва Телус Терциус, Земя номер три.

Въздъгнах.

— Теодор, защо не си съгласен? Нали ни каза, че можеш да имаш четири съпруги и трима съсъпрузи? Защо не искаш да се ожениш за нашата Карол? Тя е добра готвачка и не яде чак толкова много. И е много блага по характер и обичлива — мислех си колко искам аз да замина за Буундок... и да се ожения за Тамара. Не че някога щях да го направя — имах си Брайни и нашите бебета, за които трябваше да се грижа. Но дори и стариците мечтаят.

— Аз се подчинявам на свои собствени правила по свои собствени причини — бавно заговори Теодор. — Ако капитан Смит не ми се доверява и не уважава поведението ми спрямо другите...

— Не става въпрос за „другите“, капитане! Става въпрос за едно конкретно шестнадесетгодишно момиче на име Карол. Аз отговарям за нейното благосъстояние!

— Точно така. Повтарям, „другите“, били те шестнадесетгодишни момичета или каквито щете. Вие не ми се доверявате, без да дам никакви обещания. Аз пък не давам никакви обещания. С това въпросът приключва и съжалявам, че изобщо беше повдигнат. Капитане, не съм дошъл тук да си лягам с жените от вашия дом — дойдох, за да се сбогувам и да благодаря на едно цяло семейство. Всички негови членове до един се държаха с мене щедро и гостоприемно. Не съм имал намерение да причинявам тревоги на дома ви. Съжалявам, сър.

— Тед, стига си се държал като пълен дървенияк! Приказваш също като тъста ми! Не си причинил тревоги на дома ми. Зарадва невероятно много жена ми, за което ти благодаря — още преди месеци ми е казала, че смята да те свали, стига да те докопа насаме. Спорът ни се отнася само за Карол, която няма никакви претенции към тебе. Ако не я искаш при условията, на които аз гледам като минимални предпазни мерки да не ѝ се случи нещо лошо, то нека тя се придържа към момчетата на нейната възраст. Както си е редно.

— Съгласен, сър.

— Да му се не види, стига с тоя „сър“! В момента си в леглото с жена ми! И с мене.

— Олеле, майчице!

— Мо, това е единственото разумно решение.

— Мъже с мъже! Вечно правите онова, на което му викате „разумно“, и вечно грешите. И сте такива инати! Брайни, не ти ли е ясно, че на Карол изобщо не ѝ дреме за никакви обещания? Тя иска просто да разтвори крака, да затвори очи и да се надява да прихване. Ако не прихване, след месец ще си изплаче очите. Ако пък прихване — е, аз имам доверие на Теодор, както и на Карол.

— Ох, за Бога, Мо! — възкликна Брайни.

— Морийн, ти каза „след месец ще си изплаче очите“ — обади се Теодор. — Ти знаеш ли ѝ календара?

— Е, ами да. Май да. Чакай да си помисля — моите момичета сами си водеха календарите... но дъртата любопитна мама си държеше очите отворени, ей така, за всеки случай. — Днес е сряда. Ако правилно си спомням, на Карол трябва да ѝ дойде точно след три седмици от утре нататък. Защо питаш?

— Спомняш ли си правилото, което ти казах, за да сме сигурни, че ще... раздрънкаме касата, както го нарече?

— Да, спомням си го. Каза, че трябва да преброя четиринадесет дни от първия ден на мензиса и да дерзая. И на предния, и на следващия ден по възможност.

— Да, така се забременява — основно правило. Но то важи и за другия случай. Как да не забременееш. Ако на жената ѝ идва редовно. Ако няма никакви аномалии. Карол как е?

— Като по часовник. Двадесет и осем дни.

— Брайън, ако допуснем, че Морийн си спомня правилно календара на Карол...

— Бих се хванал на бас. Мо не е грешала в сметките, откакто е научила колко прави две и две.

— ... щом е така, Карол не може да забременее тази седмица... а когато вече може, аз ще съм сред морската шир. Но тази седмица би могла да легне и с цял морски пехотински полк.

Брайни се замисли.

— Трябва да говоря с Айра. Ако е съгласен с тебе, оттеглям всякакви възражения.

— Не.

— Как така „не“? Без всякакви правила. Успокой се.

— Не, сър. Вие не ми се доверявате, аз не обещавам. Положението е непроменено.

Толкова бях вбесена, че аха-аха да избухна в сълзи. Мозъците на мъжете не работят по същия начин, както нашите, и ние никога няма да ги разберем. И все пак без тях не можем.

На вратата се почука и това ме спаси от театро, което се готвех да разиграя. Нанси.

— Мога ли да вляза?

— Влизай, Нанс! — викна Брайън.

— Влизай, миличка! — извиках и аз.

Тя влезе и аз си помислих колко е хубава. Току-що се беше избърснала заради една размяна, за която бяха помолили двамата с Джонатан — Джонатан да дойде в моето легло, а Нанси — в това на Теодор. Теодор се колебаеше — боеше се, че ще нарани чувствата ми, но аз бях настояла — знаех какъв вкусен залък ще е нашата Нанси за Теодор.

Тази игрива размяна беше минала прекрасно и още повече вдигна мнението ми за бъдещия ми зет. Към три часа ние четиримата — Нанси и Теодор и ние с Джонатан — се бяхме събрали на „Смитово поле“ — огромното ми легло — предимно за да си бърбим. Както често беше казвал Брайни:

— Не можеш през цялото време да го правиш, но можеш да бърбориш за това, колкото си искаш.

И четиримата продължавахме да се въргаляме, да си бърборим и да се гушкаме, когато Брайън се обади по телефона — току-що беше пристигнал в отпуска. Казах му да побърза и му съобщих по семейния код какво да очаква. Нанси разбра кодираното съобщение и се опули, но не каза нищо.

След малко повече от половин час тя затвори очи, разтвори бедра и за първи път прие баща си — после отвори очи, погледна Джонатан и мене и се усмихна. Аз ѝ се усмигнах в отговор. Джонатан беше твърде зает и дори не я погледна.

Онова, от което този свят има нужда, е повече обич — потна, приятелска и безсрамна.

След това децата слязоха долу — Нанси беше усетила, че искам да остана насаме с двамата си мъже. Взе и телефона със себе си заедно с дългия кабел. Сега стоеше до леглото и се усмихваше.

— Чухте ли, че телефонът звъни? Обади се дядо. Каза, че вагонът с менажерията — става въпрос за твоята кола, Тед-Лазарус, миличък — ще пристигне точно в 6.05 ч. следобед. А сега се размърдай, миличка, и пусни резето, като затваряш вратата.

Нанси го послуша и мъжът ми се обърна към мене:

— Пламъче, сега е 5.45 ч. Можеш ли да измислиш някакъв начин да ни забавляваш двамата с Тед през следващите двадесет и пет минути?

Поех си дълбоко дъх.

— Ще пробвам.

---

[1] О, скъпи татко, ти си толкова мил! Обичам те! (фр.). Бел.пр. ↑

XIV. ЧЕРНИЯТ ВТОРНИК

СВЕТЪТ КАТО МИТ. Колкото да обичам Хилда, колкото да обичам и Джубал и да уважавам аналитичния му гений, „Светът като мит“ не обяснява всичко.

Както би казал доктор Уил Дюран, това е недостатъчна хипотеза. Учих философия при доктор Дюран в Канзас сити през 1921 и 1922 г. — скоро след като беше напуснал Католическата църква и бе станал агностик, социалист и бенедиктинец. И всичко това, задето беше загубил едно четиринадесетгодишно момиче — на половината на годините му.

Доктор Дюран сигурно е бил страшно разочарование за госпожа Пуританка, защото се оженил за прокурорското си гадже и си остана женен за нея чак до смъртта си на деветдесет и няколко си годишна възраст без нито помен от скандал. За госпожа Пуританка случаят сигурно е бил от раздела „Има дни, в които почти не си струва да се наднича през ключалките“.

Онова, което Църквата беше загубила, Светът бе спечелил.

Неспособността на един млад даскал мераклия да се удържи да не пусне ръка на хубавата си умна ученичка, която си е била вече мома за женене, даде на няколко вселени велик учител по история и философия... а благодарение на това Морийн се запозна с метафизиката: най-голямото ми интелектуално приключение, откакто татко ме запозна с трудовете на професор Томас Хенси Хъксли.

Професор Хъксли ми изясни факта, че теологията е наука, която не дава отговори, защото не притежава предмет, с който да се занимава.

Не притежава предмет на занимание? Точно така, абсолютно никакъв предмет на занимание — само боядисана водичка с изкуствен подсладител. „Тео“ е равно на „Бог“, а „логия“ — на „дума/и“, т.е. всяка дума, завършваща на „ология“ означава „да говорим за“ или „дискусия за“, или „думи относно“, или „наука за“, независимо дали е

хипология, астрология, проктология, есхатология, скатология или каквото щеш. Но за да се дискутира по даден предмет, първо трябва да се договорите за какво ще си говорите. С хипологията няма проблеми — всеки е виждал кон. С проктологията също — всеки е виждал задник... или ако са ви възпитавали толкова внимателно, че никога не сте виждали такъв, идете до кметството — там бъка от тях. Но предметът, означен с буквения символ „теология“, е от съвсем друг чешит.

Значи Бог или бог, или богове — да сте виждали някога Бог? Ако е така, къде и кога точно, колко висока е Тя и колко тежеше? Какъв цвят имаше кожата Й? Имаше ли пъп и ако да, защо? Гърди имаше ли? С каква цел? Ами репродуктивни и отделителни органи — имаше или нямаше?

Ако си мислите, че си правя майтап с идеята за Бог, сътворен по образ и подобие на Човека и обратно, имате много здраве от мене.

Опитите да се даде определение за „Бог“ докарват човека до копривна треска.

За разлика от теологията „метафизиката“ има предмет на занимание — материалния свят, света, който можеш да почувстваш, вкусиш и видиш, света на дупките по пътя, красивите мъже, железопътните билети, лаещите кучета, войните и сладоледените мелби. Но също като теологията, метафизиката не предлага отговори. Само задава въпроси.

Но пък какви хубави въпроси!

Този свят сътворен ли е? Ако да, то от кого и защо?

Как съзнанието („азът“) се връзва с материалния свят?

Какво става с този „аз“, когато тялото, в което съм сега, спре, умре, изгние и го изядат червеите?

Защо съм тук, откъде идвам, къде отивам?

Защо вие сте тук? Тук ли *сте*? Изобщо дали сте някъде? Съвсем сама ли съм?

И още много други.

Хората, които твърдят, че имат отговори на тези въпроси, неизменно са лъжци, които търсят начин да ви вземат парите. Без никакво изключение. Ако ги разобличиш, ако дръзнеш да заявиш на висок глас, че царят е гол, те при възможност ще те линчуват, винаги ръководени от най-високи подбуди.

И тъкмо това ми е проблемът в момента. Направих грешката да оставя ченето си да плещи, преди да съм разбрала местната структура на властта... и сега се гласят да ме бесят за много сериозно престъпление — светотатство.

Трябваше да внимавам. Не предполагах, че някой би имал нещо против, когато изтъкнах, че наличните доказателства сочат, че по всяка вероятност Исус е бил гей.

Но се чуха гневни викове — от две групи:

а) гейове

б) не-гейове.

Имах късмет, че успях да се измъкна от града.

(Страшно ми се иска Пиксел да се върне.)

В петък оженихме дъщеря ми Нанси и Джонатан Уедърал. Булката беше облечена в бяла рокля над ембриона, голям колкото фъстък, осигурил ѝ облагите на фондация „Хауард“. Майката на булката се разхождаше с глупава усмивка, резултат от личните ѝ занимания през тази седмица; усмивката на майката на младоженеца беше по-кротка, а погледът ѝ отнесен, което се дължеше на подобни лични занимания.

Много зор видях, докато набутам Елинор Уедърал под сержант Теодор. Елинор е истински детектор и успява да улови лъжите, когато е сексуално свързана с обекта, и да ги разкрие.

Налага се да се върнем два дена назад — в сряда моята „менажерия“ се върна от цирк в 6.05 ч. вечерта; в 6.30 ч. си направихме пикник в задния двор — Карол беше приготвила храната още от сутринта. По залез Брайън запали лампите в градината и помладите се заиграха на крокет, а ние, възрастните — Брайън, татко, Теодор и аз — седяхме на градинската люлка и си приказвахме.

Разговорът ни започна с темата за плодовитостта на жената. Брайън искаше татко да чуе нещо, което капитан Лонг имал да каже по въпроса.

Но първо трябва да отбележа, че предната вечер бях съобщила на татко за странната история, която сержант Теодор ми беше разказал по-рано същата вечер след онова тъпо непредвидено посещение на

Електрическият парк — история, в която твърдеше, че бил капитан Лазарус Лонг, Хауардовец от бъдещето.

Въпреки че обещах да не казвам на никой друг, татко остави вратата откритата. Нанси почука и я поканихме да влезе. Тя приседна от другата страна на татковото легло, срещу мене, и внимателно изслуша повторението.

— Морийн, според мене ти му вярваш — за пътуването във времето, за въздушния кораб и въобще — рече баща ми.

— Татко, той знаеше рождената дата на Удроу. Ти казвал ли си му я?

— Не. Знаем каква ти е политиката.

— Знаеше кога си се родил и ти — не само годината, но и деня и месеца. Ти казвал ли си му?

— Не, но това не е тайна. Писал съм го на какви ли не документи.

— Но откъде да знае къде да ги търси? Освен това знаеше и рождения ден на мама — ден, година, месец.

— Това е по-трудно. Ала не е невъзможно. Дъще, както ти ми каза, че самият той е изтъкнал: всеки, който има достъп до архива на Фондацията в Толидо би могъл да провери за тези дати.

— Но защо ще знае кога е рожденият ден на Удроу, ала не и този на Нанси? Татко, той е дошъл тук, поназнайвайки доста за всеки от предците си — за тези, които твърди, че са му предци, което ще рече Удроу и предците на Удроу — но не и рождените дни на братята и сестрите му.

— Не знам. Ако е имал достъп до архива на съдията Спърлинг, би могъл да запомни само данните, необходими да подкрепят историята му. Но най-интересно е предположението му, че войната ще свърши на 11 ноември т.г. Аз смятам, че ще е през лятото с лоши новини за Великобритания, още по-лоши — за Франция и унижение за нас... или не по-рано от лятото на 1919 г. с победа за съюзниците, която обаче ще им излезе ужасно скъпо. Ако се окаже, че Тед е прав за 11 ноември 1918 г., то тогава ще му повярвам. Отначало докрай.

— Аз му вярвам — изведнъж се обади Нанси.

— Защо, Нанси? — попита татко.

— Дядо, помниш ли... не, тебе те нямаше тук. Беше преди година, в деня, когато обявиха войната. Татко ни целуна за сбогом и

замина. Дядо, ти излезе веднага, след като замина татко...

— Спомням си — кимна баща ми.

— ... а пък ти, мамо, беше отишла да полегнеш. Чичо Тед се обади по телефона. О, знам, че се обади и по-късно и ти говори с него, дядо. Ти... ти се държа много гадно с него...

— Съжалявам за това, Нанси.

— О, това беше недоразумение, всички знаем. Беше, преди той да говори с тебе, може би час преди това, а може би и повече. Бях разстроена и май че плачех, а чичо Тед разбра... и ми каза да не се тревожа за татко, защото той — искам да кажа, чичо Тед — бил ясновидец и виждал в бъдещето. Твърдеше, че татко ще се върне у дома жив и здрав. И изведнъж аз престанах да се притеснявам и оттогава не съм се притеснявала... не и за това. Защото знаех, че казва истината. Чичо Тед наистина познава бъдещето... защото е от бъдещето.

— Татко?

— Откъде да знам, Морийн? — баща ми изглеждаше ужасно замислен. — Ала смятам, че би трябвало да приемем най-вероятната хипотеза — че Тед сам си вярва. Кое то, разбира се, не изключва хипотезата, че е пълно куку.

— Дядо! Ти знаеш, че чичо Тед не е луд!

— Според мене не е. Но тази история е съвсем смахната. Нанси, опитвам се да мисля рационално. Виж, недей да упрекваш дядо си — старая се, колкото мога. В най-лошия случай ще разберем със сигурност след около пет месеца. 11 ноември. Кое то в момента едва ли е утешение за тебе, Морийн, но поне може донякъде да компенсира мръсния номер, който ти е изиграл Удроу. Трябваше да го напердашиш на място.

— Не и навън в гората нощем, татко, не и толкова малко дете. А сега вече е твърде късно. Нанси, ти помниш ли онова място, където преди година сержант Теодор те заведе на пикник? Там бяхме.

Ченето на Нанси увисна.

— Уди беше с вас? Значи не сте... — тя се сепна. Татко си беше сложил строгата физиономия.

Погледнах към единия, после — към другия.

— Милички мои! Доверих плановете си и на двама ви. Но не казах на никого от вас, че съм казала на другия. Да, Нанси, отидох там

точно с онази цел, за която ти казах: да предложи на сержант Теодор възможно най-хубавото сбогуване с воин. И той се готвеше да го направи, когато се оказа, че Удроу се е скрил на задната седалка.

— О, какъв ужас!

— И аз това си казах. Така че набързо се измъкнахме оттам, отидохме в Електрическият парк и изобщо не ни се удаде да се усамотим.

— О, горкичката мама! — Нанси се наведе през краката на татко, прегърна главата ми и взе да ми гука, точно както аз ѝ бях гукала през всичките тези години, когато имаше нужда от съчувствие.

После тя се изправи.

— Мамо, трябва да го направиш веднага!

— Тук? В къщата, пълна с деца? Мили Боже! Не, не!

— Аз ще те вардя! Дядо! Според тебе не трябва ли да го направи?

Татко не каза нищо.

— Не, мила, не. Прекалено е рисковано — повторих аз.

— Мамо, ако тебе те е страх тук в къщата, мене не ме е страх, да знаеш — отговори ми тя. — Дядо знае, че съм бременна, нали, дядо? Иначе нямаше да се женя. Знаем и какво би казал Джонатан — тя изправи гръб и тръгна да става. — Отивам право долу да се сбогувам с чичо Тед по войнишки. Утре ще кажа на Джонатан. И... мамо, Джонатан ми каза да ти предам нещо. Но ще ти го кажа, когато се върна.

— Недей да се бавиш много — отроних аз безнадеждно. — Момчетата стават в четири и половина. Не се оставяй да те хванат.

— Ще внимавам. Чао.

Татко я спря.

— Нанси! Сядай долу. Престъпваш прерогативите на майка си.

— Но, дядо...

— Трай си! Морийн ще слезе долу, за да довърши започнатото. Както и трябва. Дъще, аз ще те вардя, а Нанси може да ми помага, ако иска. Но се вслушай в собствения си съвет — не се бави много там. Ако до три часа не се качиш, ще дойда да ти почукам на вратата.

— Мамо, защо да не слезем и двете? — възкликна въодушевено Нанси. — На бас, че на чичо Тед ще му хареса!

— И аз се хващам на бас, че ще му хареса — обади се мрачно татко, — но няма да го получи точно тази вечер. Ако искаш да го изпратиш, както се изпраща войник, хубаво. Но не тази вечер и не преди да си говорила с Джонатан. А сега бягай да си лягаш, миличка... а ти, Морийн, върви долу при Тед.

Наведох се, целунах го и понечих да стана.

— Върви, Нанси — обади се татко. — Аз първи ще застъпя на поста.

Тя изпъчи долната си устна.

— Не, дядо. Ще остана тук да ти досаждам.

Излязох през верандата, минах през моята стая, след това слязох долу боса, увита само с кърпа и не спрях да проверя дали татко е изритал Нанси. Ако беше успяла да прикотка татко, след като аз не можах, а пък беше на половината на годините ми, не исках да го знам. Не и сега. Мислех си за Теодор... толкова успешно, че когато отворих вратата на шивалнята, вече бях напълно готова.

Тъй като беше съвсем тихо, той ме чу и ме прегърна още щом затворих вратата. Прегърнах го и аз, после го пуснах, махнах кърпата и отново протегнах ръце към него. Най-последно, най-последно бях гола в ръцете му.

Което неизбежно доведе до това, че седях с Теодор, Брайън и татко на люлката в задния двор след пикника в сряда и слушах как баща ми и Теодор си говорят, докато младежите играят на крокет наоколо. По молба на Брайни Теодор беше повторил твърденията си относно това, кога и как женската от *Homo sapiens* може или не може да забременее.

Разговорът премина към акушерството и те започнаха да си разменят латински думички, каквито не ги пише в граматиките. Колкото по-големи бяха различията им, толкова по-учтиво се държаха един с друг. Аз нямах никакво мнение по въпроса, защото усложненията при раждане са нещо, за което знам само от книгите, тъй като раждам бебетата горе-долу също толкова лесно, колкото кокошката снася яйца — едно голямо „уф!“ и толкова.

Най-накрая Брайни ги прекъсна — донякъде и за мое облекчение. Не искам и да слушам за ужасиите, които стават, ако при

раждането нещо се обърка.

— Всичко това е много интересно — рече Брайън, — но мога ли да те попитам нещо, Айра? Тед доктор по медицина ли е или не е? Извинявай, Тед.

— Няма защо, Брайън. Цялата ми история звучи много измислено, знам. Точно затова и избягвам да я разказвам.

— Брайън, ти чул ли си ме да се обръщам към Тед с „докторе“ през последните трийсет минути? — попита татко. — Онова, което толкова ме ядосва или по-скоро толкова ме дразни е, че Тед знае повече неща за медицинското изкуство, отколкото аз изобщо бих могъл да науча! Ала професионалният му жаргон ме кара отново да започна да практикувам медицина.

Теодор прочисти гърло. Също като татко.

— Кхъ-кхъм. Доктор Джонсън...

— Да, докторе?

— Мисля, че по-добрите ми познания за терапията... поправка: познанията ми за по-добрата терапия ви безпокоят, отчасти защото според вас съм по-млад. Но както обясних, аз просто изглеждам млад. Въсъщност съм по-възрастен от вас.

— На колко години сте?

— Отклоних същия въпрос, когато ми го зададе и госпожа Смит.

— Теодор! Аз се казвам Морийн.

— И стените имат уши, Морийн — тихо ми рече Теодор. — Доктор Джонсън, терапията на моето време не е по-трудна за изучаване от днешната. По-лесна е, защото е по-малко емпирична, а повече се основава върху педантично разработена и идеално проверена теория. Когато имаш за основа правилна и логична теория, за нула време научаваш новостите, после бързо пристъпваш към клинична работа под ръководството на наставник. Никак няма да ви е трудно.

— Да му се не види, сър, никога няма да имам този шанс!

— Но, докторе, аз точно това се опитвам да ви предложа. Сестрите ми ще ме вземат — както сме се договорили предварително — на 2 август 1926 г. от Аризона — след осем години. Ако желаете, за мене ще е удоволствие да ви отведа в моето време и на моята планета, където можете да учите терапия — аз съм председател на съвета на едно тамошно медицинско училище. Няма да имате никакви проблеми. После можете да останете на Терциус или да се върнете на Земята —

точно на онова място и в онзи миг, в който сте напуснали, ако така желаете, но с осъвременено медицинско образование, а вие самият — подмладен... и с подновен хъс за живот, който е просто страничен ефект, но чудесно допълнение към подмладяването.

Татко го гледаше отнесено, като омагьосан. Чух го да си мърмори:

— ... на една много висока планина, показва му всичките царства на света...

— ... и тяхната слава — довърши сержант Теодор. — Евангелие от Матей, глава четвърта, стих осми. Но, докторе, аз не съм дяволът и не ви предлагам нито власт, нито богатства, а просто гостоприемството на моя дом, така, както аз се радвах на гостоприемството на този... плюс възможност за опреснителен курс, ако искате. Ала не сте длъжен да вземете решение още тази вечер — имате повече от осем години на разположение. Можете да отлагате решението си до последната минута. На „Дора“ — така се казва корабът ми — има място колкото щеш.

Обърнах се и положих длан върху рамото на баща ми.

— Татко, помниш ли какво направихме през 1893 г.? — и погледнах към Тед. — Татко е учил медицина при един наставник, който изобщо не вярваше в микробите. Така че след многогодишна практика през 1893 г. отново отиде в Северозападния университет, за да изучи последните новости. Татко, но това е същото — невероятна възможност! Татко приема. Теодор... той просто понякога си признава доста бавно.

— Гледай си работата, Морийн. Тед ми каза, че имам на разположение осем години, за да му отговоря.

— На Карол няма да й трябват осем години. Нито пък на мене! Стига Брайън да ми разреши. Ако Теодор може да ме върне в същия ден и час...

— Мога.

— Ще се запозная ли с Тамара?

— Естествено.

— Ох, Божичко! Брайън? Само да им погостувам и ще се върна вкъщи още същия ден...

— Брайън, и ти можеш да дойдеш с нея — намеси се Теодор. — Да си изкарате няколко дена или няколко месеца ваканция и ще ви

върнем още същия ден.

— Ъ-ъ... о, небеса! Сержанте, ние с вас първо трябва да спечелим войната. Можем ли да отложим разговора за след като се върнем от Франция?

— Естествено, капитане.

Не си спомням как стигнахме и до икономиката. Първо ме накараха да се закълна, че ще мълча за периодичната природа на женската плодовитост... и се заклех с кръстосани пръсти. Дрън-дрън-ярина. И двамата доктори, татко и Теодор, изтъкнаха, че моите слизести ципи никога не са били нападени от разни гадини — *gonococci*, *spirochete treponema paladum* и тям подобни — защото ми е било много добре втълпено „винаги да използвам презерватив, освен когато не искам бебе“, а аз на свой ред го бях втълпила на своите момичета. Не споменах далеч по-многобройните случаи, когато с най-голяма радост зарязвах тези досадни гуми, защото бях бременна и го знаех. Като например снощи. Избягването на болестите не зависи от нещо толкова тривиално като гумен капут; то зависи от това много, ама много да подбиращ с кого си лягаш. Една жена може да прихване нещо гадно през устата или през очите също толкова бързо, колкото и през влагалището си — и много по-лесно. А ще се сношавам ли аз с някой мъж, без да го целувам? Я стига глупости.

Не си спомням някога да съм използвала презерватив, след като Теодор ми обясни точно как да изчислявам дните си на овулация. Нито пък да съм пропускала да „раздрънкам касата“, когато съм го искала.

И после чух:

— ... на 29 октомври 1929 г.

— Ъ? — изтърсих аз. — Ама нали каза, че ще си тръгваш през 1926 г. На 2 август.

— Следи разговора, морков рошав — обади се съпругът ми. — В понеделник сутринта ще има препитване.

— Морийн, говорех за Черния вторник — поясни Теодор. — Бъдещите историци ще го нарекат „най-голямата катастрофа на пазара за акции в цялата история“.

— Искаш да кажеш, като през 1907 г.?

— Не съм много сигурен какво е станало през 1907 г., защото както ти казах, изучих внимателно само историята на десетилетието, което смятах да прекарам тук — от годината след края на тази война до 1929 г. Тези десет години след Първата световна война...

— Задръж! Докторе, казахте „Първата световна война“... Първата?

— Доктор Джонсън, ако не броим този Златен век — от 11 ноември 1918 до 29 октомври 1929 г. — през целия век ще се водят войни. Втората световна ще избухне през 1939 г. и е по-дълга и по-гадна от тази. Войни ту избухват, ту стихват — най-вече избухват — чак до края на века. Но през следващия век, двадесет и първия, е много по-зле.

— Тед — обади се татко, — онзи ден, когато обявиха войната... ти просто говореше истината така, както си я виждал. Нали?

— Да, сър.

— Защо тогава се записа в армията? Това не е твоя война... капитан Лонг.

Теодор отговори много тихо:

— За да спечеля уважението ти, пращядо мой. И да накарам Морийн да се гордее с мене.

— Кхъ-кхъ! Добре! Надявам се, че никога няма да съжалите, сър!

— Никога!

Четвъртък наистина беше много напрегнат ден; двете с Елиноор с помощта на всички мои и нейни големи деца и с много помощ от страна на сержант Теодор като мой адютант, с известна помощ от мъжете ни и от татко успяхме да стъквим официална църковна сватба само за двадесет и четири часа.

О, трябва да призная, че ние с Елиноор предварително бяхме свършили доста работа — бяхме съставили плановете и списъците с гостите, бяхме предупредили свещеника, портиера и снабдителя веднага след като това стана възможно след първото телефонно обаждане на Брайън, отпечатахме поканите във вторник, в сряда нейните двама най-добри писари надписаха пликете, после две от моите и две от нейните момчета разнесоха поканите с молба за отговор по телефона в офиса на Джъстин и т.н., и т.н.

Успяхме да облечем булката правилно и навреме, защото сержант Теодор прояви нов неочакван талант: на дамска шивачка... не, дамски шивач. Вече бях постигнала основната си цел — да използвам особения телепатичен талант на Елинон, като накарах Теодор да ме закара в къщата на Елинон в южния край на града в четвъртък сутринта. Там ѝ изложих проблема си и ускорих нещата, като си смъкнах дрехите веднага щом с Ел се заключихме в личния ѝ апартамент. После Елинон изпрати прислужницата си да доведе Теодор.

Ще пропусна потните подробности. След още половин час Елинон ми докладва:

— Морийн, миличка, Теодор си вярва на всяка думичка, която ни е казал — на което Теодор възрази, че всеки един Наполеон във всяка една лудница е убеден също толкова твърдо в онова, което казва.

— Капитан Лонг — отговори му Елинон, — малцина мъже виждат добре реалността; според мене това няма и значение. Вие ми казахте истината такава, каквато я знаехте, когато ми разказахте за дома си в бъдещето, и пак ми казахте истината, когато ми съобщихте, че обичате Морийн. Тъй като и аз я обичам, се надявам да спечеля и известна част от вашата обич. А сега, моля ви, ако ми позволите да стана... благодаря ви, сър! Доставихте ми огромно удоволствие.

Веднага след това се натъкнахме на конфликт във времето: как да закараме сватбената рокля на Елинон.

— Защо ни е шивачка? — попита Теодор. — Елинон, онова шкафче ей там не крие ли в себе си шевна машина „Сингер“? Мамо Морийн, ти не ми ли беше казала, че с Нанси имате еднакви мерки?

Съгласих се, че ние с Нанси можем да си разменяме дрехите.

— Аз съм с два сантиметра и половина по-широка в бедрата и горедолу със също толкова — в бюста. Но, Лазарус, ние не смеем и да докоснем роклята на Елинон — чакай само да я видиш.

Беше великолепен тоалет от бял сатен, обилно избродиран с перлички. Имаше и воал от белгийска дантела и триметров шлейф.

Всички пари на света не биха били достатъчни да се ушие сватбена рокля от такова качество за няколкото часа, след които щеше да потрябва.

Елинон донесе роклята. Теодор ѝ се възхити, но като че ли не миряса.

— Елинор, дай да я направим плътно по тялото на мама Морийн и тогава ще е тъкмо по мярка на Нанси. Какво бельо ще носи освен комбинезона? Корсет? Сутиен? Гащички?

— Никога не съм напъхвала Нанси в корсет и тя казва, че никога няма и да сложи! — заявих аз.

— Браво на Нанси! — съгласи се Елинор. — Ще ми се и аз никога да не бях го слагала. Мо, на Нанси не ѝ трябва сутиен. Ами долни гащи? С тази рокля не може да носи кюлоти. И в „Емъри бърд“, и в „Харцфелд“ има от късите гащи... но ако направим роклята толкова тясна, колкото би трябвало, те ще се очертават.

— Без гащи! — постанових аз.

— Всички дърти брантии там ще разберат, че е без гащи — рече колебливо Елинор.

Обясних ѝ в стил Чосър липсата ми на интерес към това, какво си мислят дъртите брантии.

— Ще ѝ сложа колан с жартиери. Тя може да го смени с чорапогащи, когато се преоблича за тръгване.

— Тогава може да си obuе и долни гащи — добави Теодор.

Направо се изумих.

— Ама че си и ти, Теодор! Шашна ме. Че за какво са ѝ на булка долни гащи?

— Най-мъничките, оскъдните, миниатюрните момичешки гащички, каквито продават днес, искам да кажа — не кюлоти. Та да може Джони да ѝ ги събуе, като легнат, мила. Символична дефлорация, древен езически ритуал. С това тя разбира, че е омъжена.

Двете с Ел се изкикотихме.

— Да не забравя да го кажа на Нанси.

— Аз пък ще го кажа на Джонатан, за да изпълни обряда както трябва.

През следващите двадесет и пет минути Теодор беше страшно зает, аз нито мърдах, нито шавах, а Елинор току му подаваше карфици. Не след дълго Ел попита:

— Лазарус, къде си се учил да шиеш дамски дрехи?

— В Париж, след около сто години.

— Да не бях те питала. Ти мой потомък ли си? Както си на Морийн?

— Щеше ми се да съм. Обаче не съм. Ала съм женен за три твои потомки... Тамара, Ищар и Хамадриад. И освен това съм съсъпруг на друг твой потомък, Айра Уедърал. Вероятно имаме и други връзки, но аз проверих архивите само за собствените си предци. Не бях се сетил, че ще те срещна, Ел. Почти свърших. Да продължаваме ли като я мина на машината? Или да я занесем на твоята дамска шивачка?

— Морийн? — обади се Ел. — Ще ми се да подложя роклята на риск. Имам доверие на Лазарус — искам да кажа, на мосю Жак Ноар. Но не бих я рискувала за сватбата на Нанси без твое разрешение.

— Нищо не мога да преценя за Теодор, Лазарус или както там се казва днес — имам предвид този тук жребец, който ме третира като шивашки манекен. Но... сержант, не ми ли споменахте, че сам сте прекроили брича си? Закърпили сте го?

— *Oui, madame.*

— *Oui, madame* разправяй на старата ми шапка. Къде сте си зарязали гащите, сержант? Винаги трябва да знаете къде са ви гащите!

— Аз знам къде са! — възкликна Ел и ги донесе.

— На коленете, Ел. Обърни ги наопаки и погледни — аз също се надвесих и се загледах в шевовете. След малко се обърнах. — Ел, не виждам къде са преправени.

— Аз виждам. Ето тук. Оригиналният конец е избелял едва-едва. Конецът, който той е използвал, е в същия нюанс като плата отвътре — плата, който не е бил излаган на слънце.

Съгласих се.

— Ммм... да, след като го гледам на по-силна светлина. Ако се вгледам по-внимателно.

Ел вдигна поглед.

— Нает си, момче. Квартира, храна, десет долара на седмица и всички мацки, които успееш да докопаш.

Теодор като че ли се замисли.

— Ами... става. Макар че за това, последното, обикновено ми плащат допълнително.

Ел го погледна изненадано, после се засмя весело, спусна се към него и започна да трие цици в ребрата му.

— Съгласна съм с условията ви, капитане. Каква е таксата ви за жребец?

— Обикновено вземам най-доброто от котилото.

— Дадено!

Сватбата беше прекрасна, а нашата Нанси бе ослепително красива във великолепната рокля, която ѝ стоеше идеално. Мари беше шаферка, Ричард — шафер. И двамата — в бели празнични дрехи. Джонатан беше с официален костюм, вратовръзка в перлено-сиво с перлена игла, сиви раирани панталони и гети. Теодор, в униформа, му беше шафер; татко беше с униформа, окачил многобройните си медали, и бе церемониалмайстор; Брайън беше прекрасен с ботушите си, офицерския портупей, шпори, сабя, медалите от 1898-ма, зеленикавия си жакет и с карамфил в петлицата.

Карол също беше шаферка, почти толкова ослепителна, колкото и булката, в роклята си от резедав тюл и с букета. Брайън младши беше другият церемониалмайстор и бе облечен в абитуриентския си костюм, който само преди две седмици беше чисто нов — двуредно синьо сако и първите му дълги панталони. Държеше се съвсем като възрастен.

Джордж беше натоварен с едно-единствено задължение — да се грижи Удроу да не вдига шум и да се държи прилично; бе му позволено при необходимост да прилага сила. Татко даде на Джордж тези инструкции в присъствието на Удроу... и Удроу наистина се държа много прилично. На него винаги можеше да се разчита, щом действаше в свой личен интерес.

Доктор Дрейпър изобщо не се впусна в онези глупости, с които преподобният Тимбърли едва не провали моята сватба... и само след малко нашата Нанси вървеше обратно по пътеката между редовете, хванала подръка съпруга си под звуците на традиционния сватбен марш. Въздъгнах с облекчение. Беше идеална сватба, без никакви издънки и си помислих как ли щеше да изгуби ума и дума госпожа Пуританка, ако бе видяла болшинството от семействата на младоженците преди трийсет и шест часа зад заключените врати да празнува Деня на Карол с нежна оргия.

Това беше първото празнуване на един празник, който щеше да се разпространи като вълна из цялата Диаспора на човешката раса; Денят на Карол, Кароловден, Рожденият ден на Каролита (не беше!), Фиеста де Санта Каролита. Теодор ни беше казал, че този ден се е превърнал (щеше да се превърне) в летния ритуал за плодородие по

всички планети. После бе вдигнал на здравица с шампанско за посвещаването на Карол в жена, а Карол беше отговорила на на здравицата с голяма сериозност и достойнство... след това в носа ѝ влязоха мехурчета, тя се разкиха и се разкашля и трябваше да я утешаваме.

Нито тогава знаех, нито сега знам дали Теодор е осенил втората ми дъщеря с благодатта, за която тя копнееше. Мога да кажа само, че им дадох всякаква възможност. Но с Теодор човек никога не знае.

В събота следобед се състоя събрание на настоятелите на фондация „Айра Хауард“. Съдията Спърлинг беше дошъл с тази цел чак от Толидо: съдията Спърлинг, господин Артър Дж. Чапман, Джъстин Уедърал, Брайън Смит, сержант Теодор... и аз. И Елиноор.

Щом съдията Спърлинг си прочисти гърлото, аз разбрах сигнала и понечих да се оттегля. Тогава Теодор стана да излиза с мене.

Настана раздвижване и резултатът беше, че останах и Елиноор също остана, защото щом тръгнахме към вратата и Теодор се запъти натам. После обясни, че Хауардовите семейства в своята постоянна организация признават пълното равенство на половете... и като председател на „Хауард“ в своето собствено време, присъстващ на това събрание по любезната покана на организацията на „Хауард“ от ХХ век, по съвест не би могъл да участва в събрание, от което са изключени жените.

След като веднъж прескочи тази летва, събранието продължи с това, че Теодор повтори предсказанието си за 11 ноември 1918 г. — че тогава ще свърши войната — последвано от предсказанието му за Черния вторник, 29 октомври 1929 г. След като го разпитаха, той изясни последното като спомена девалвацията на долара — от двадесет долара за унция злато до трийсет и пет за унция.

— Президентът Рузвелт ще го направи чрез декрет, макар че Конгресът ще го ратифицира... но това ще стане чак в началото на 1933-та.

— Само момент, сержант Бронсън или капитан Лонг, или както там се казват — да не би да твърдите, че полковник Рузвелт ще се върне? Трудно бих го преглътнал. През 1933 г. той ще е на... ъ-ъ... — господин Чапман млъкна и се замисли.

— На седемдесет и пет — намеси се съдията Спърлинг. — Какво му е толкова необикновеното, Артър? Аз съм по-стар и нямам никакво

намерение скоро да се оттеглям.

— Не, джентълмени, не — обади се Теодор. — Не Теди Рузвелт. Франклин Рузвелт. В момента е помощник-секретар на господин Джоузефъс Даниълс.

Господин Чапман поклати глава.

— Това ми е още по-трудно да го повярвам.

Теодор му отговори доста сприхаво:

— Няма никакво значение в какво вярвате, съветнико. Господин Рузвелт ще встъпи в длъжност и скоро след това ще затвори всички банки, ще събере цялото злато и сертификати за злато и ще смъкне долара. Доларът никога няма да си върне сегашната стойност. Петдесет години по-късно унция злато ще сменя бясно цената си — от около сто долара до близо хиляда за унция.

— Младежо — произнесе се господин Чапман, — вие говорите за анархия.

— Не съвсем. И по-зле става. Много по-зле. Повечето историци наричат втората половина на този век „Смахнатите години“. Социално Смахнатите години започват в края на следващата световна война. Но от икономическа гледна точка Смахнатите години започват на Черния вторник, 29 октомври 1929 г. През останалата част от този век, ако не поддържах силни кеш-позиции, ризата ти от гърба ще смъкнат. Но този век дава също и големи възможности почти във всяка една дисциплина.

Господин Чапман закри лице с ръце. Забелязах, че е решил твърдо да не вярва на нищо. Но Джъстин и съдията Спърлинг си размениха някои странични реплики, а после съдията рече:

— Капитан Лонг, бихте ли ни казали какви са тези „големи възможности“?

— Ще се опитам. Светска авиация — за пътници и за товари. Железниците ще се озоват в тежко положение и никога няма да успеят да се възстановят. Към сегашните филми ще се добави и звук — говорещо кино. Телевизия. Стереовизия. Пътувания в космоса. Атомна енергия. Лазери. Компютри. Всевъзможна електроника. Рудници на Луната. По астероидите. Движещи се магистрала. Крионика. Изкуствени манипулации в генетиката. Лична броня. Слънчеви екрани. Замразена храна. Хидропоника. Микровълнови печки. Някой от вас да познава Д. Д. Хариман?

Чапман се изправи.

— Съдия, предлагам да закрием заседанието.

— Сядай, Артър, и се дръж прилично. Капитане, разбирате колко шокиращи са предсказанията ви, нали?

— Съвсем сигурно — отговори Теодор.

— Единственият начин да изслушвам съпричастно думите ви е да си спомням промените, които съм виждал през целия си живот. Ако вашето предсказание за края на войната се окаже точно, тогава, мисля, трябва да приемем съвсем сериозно всичко казано от вас.

На 30 юни ние с Карол и всички деца разцелувахме и двамата на изпроводяк. След това се прибрах вътре и щом колата на капитан Бозел потегли, се усамотих да си поплача.

Това лято идваха все по-лоши и по-лоши новини.

Едва през късната есен започна да личи, че надвиваме над Централните сили. Кайзерът абдикира и избяга в Холандия и тогава разбрахме, че ще победим. Дойде фалшивото примирие и радостта ми беше помрачена от мисълта, че не е 11 ноември.

А после беше сключен и истинският мир — точно навреме, на 11 ноември. Всяка камбана, всяка свирка, сирена и рог — всичко, което издаваше някакъв звук, прозвуча едновременно.

Но не и за нашия дом. В четвъртък Джордж донесъл вкъщи „Канзас сити поуст“. В репортажа за жертвите беше отбелязано: „БЕЗСЛЕДНО ИЗЧЕЗНАЛ ПРИ АКЦИЯ — Бронсън, Тео., ефр., КСМО.“

XV.

БУРНИТЕ ДВАДЕСЕТ, ОПЪРПАНИТЕ ТРИДЕСЕТ

През петдесетте и няколко години по личната ми времева линия от спасението ми през 1982 г. до началото на мисията на Времето, която завърши така зловещо със сегашните ми затруднения на тази планета, прекарах горе-долу десет години в изучаване на сравнителна теория, в частност историята по времеви линии, които кръгът Ороборос се опитва да предпази. Всички те очевидно произлизат от една-единствена първоначална линия, която минава най-малко през 1900-та година пр.н.е. и около 1940 г.

Този сноп вселени включва собствената ми родна вселена (времева линия две, код „Лесли Лекроа“) и изключва неизброените, но далеч по-многобройни екзотични линии на времето — вселени, в които Колумб не е плавал за Индия, вселени, в които викингските селища се развили и „Америка“ се превърнала във „Великия Винланд“, вселени, в които Московската империя на западния бряг се сблъскала с Испанската империя на източния (светове, в които кралица Елизабет умира в изгнание), други светове, в които Колумб открил Америките, вече завзети от манджурските императори и светове с истории толкова екзотични, че ще е трудно да намерим дори и някаква далечна обща първоначална времева линия, съдържаща каквито и да е познати неща.

Почти съм сигурна, че съм се хлъзнала в някоя от тия екзотики, но от сорт, за какъвто досега не сме подозирали.

Не съм прекарала цялото си време в изучаване на история; изкарвах си прехраната отначало като помощник-медицинска сестра, после — като медицинска сестра, след това — като клиничен терапевт, после — като студент подмладител (през цялото това време ходех на училище), но след това смених кариерата си и постъпих в Корпуса на времето.

Няколко от времевите линии, известни на „цивилизацията“, както ние самички се наричаме, като че ли се разцепват около 1940 г. Един от зъбците, където разделянето проличава, е Националната конвенция на демократите през 1940 г., на която господин Франклин Делано Рузвелт или е, или не е номиниран от Демократическата партия за трети мандат като президент на Съединените щати, после или е избран, или не е, а след това или служи, или не служи до края на Втората световна война.

По времева линия едно, код „Джон Картър“, демократите номинират Пол Макнъф... но изборният е републиканският сенатор Робърт Тарт.

В съчетание времеви линии с код „Сирано“ господин Рузвелт получава и трети, и четвърти мандат, умира по време на четвъртия си мандат и е наследен от вицепрезидента, бивш сенатор от Мисури на име Хари Труман. По собствената ми времева линия никога не е съществувал сенатор с подобно име, но си спомням добре, че Брайън говореше за някакъв капитан Хари Труман, когото познавал от Франция.

— Яко се биеше това момче, ей! — спомняше си Брайън. — Голяма работа, същински електрически трион!

Но онзи Хари Труман, когото Брайън познаваше, не беше политик — беше галантерист, така че не ми се вижда вероятно да е същият. Брайни по едно време беше започнал да изневерява на навигаторите си и да купува ръкавици и разни такива работи от капитан Труман. Описваше го като „изчезващ вид — старомоден джентълмен“.

По времева линия две, код „Лесли Лекроа“, моята собствена родна времева линия, както и тази на Лазарус Лонг и Буундок, господин Рузвелт беше номиниран за трети мандат през юли 1940 г. и после умря от удар, докато играеше тенис през последната седмица на октомври, и по този начин възникна уникална конституционна криза. Хенри Уолъс, номиниран от демократите за вицепрезидент, твърдеше, че избирателите от щатите, в които бяха надделели демократите, са задължени по закон да гласуват за него да стане президент. Националният комитет на демократите не виждаше нещата по този начин, нито пък Избирателната комисия или пък Върховният съд —

три различни гледни точки. Четири всъщност, тъй като от октомври нататък президент стана Джон Нанс Гарнър...

Ще се върна на темата, тъй като това беше светът, в който израснах. Но трябва да отбележа, че господин Рузвелт получи удара, „докато играеше тенис“.

Докато учех сравнителна история, узнах, че по всички други времеви линии освен по моята господин Рузвелт е бил осакатен от полиомиелит и прикован към инвалидна количка!

Влиянието на заразните болести върху историята е безкрайна тема за дебати сред математико-историците на Терциус. Често се чудя за един случай, защото присъствах на място. По моята времева линия испанският грип уби 528 000 американски граждани по време на епидемията през зимата на 1918–1919 г., а във Франция уби повече войници, отколкото куршумите, снарядите и отровните газове. Ами ако испанският грип беше връхлетял Европа година по-рано? Без съмнение историята щеше да се промени — но как? Да предположим, че един ефрейтор на име Хитлер беше умрял? Или един заточеник, представящ се като Ленин? Или един войник на име Петен? Този грип мореше хората за една нощ — виждала съм го нееднократно с очите си.

Времева линия три, код „Нийл Армстронг“, е родният свят на моята сестра по съпружество Хейзъл Стоун (Гуен Кембъл) и на съпруга ни Джубал Харшо. Това е непривлекателен свят, в който на Венера не може да се живее, а Марс е мрачна, почти безвъздушна пустиня. Самата Земя пък като че ли е откачила, водена от Съединените щати като стадо леминги, юрнало се да се самоубива.

Не обичам да се занимавам с времева линия три — много е ужасна. И все пак ме привлича неудържимо. По тази времева линия както и по моята американските историци наричат втората половина на XX век „Смахнатите години“ — и много правилно! Ето ви доказателства:

а) най-голямата, най-дългата, най-кървавата война в Съединените щати, водена от редовно призовани войници, без да е обявявана война, без всякаква ясна цел, без намерение за победа — война, свършила просто с оттегляне и зарязване на онези хора, в чието име се предполага, че е била водена;

б) друга война, която никога не е била обявявана — тази никога не е завършила и все още съществуваше под формата на въоръжено примирие четирийсет години след като беше започнала... докато Съединените щати се ангажираха с подновените дипломатически и търговски връзки точно с онова правителство, с което воюваха, без да си признаят;

в) убит президент, убит кандидат-президент, сериозно ранен президент при опит за убийство от страна на известен психопат, на когото въпреки това е било позволено да обикаля свободно, убит водещ негърски национален политик и още безбройни опити за убийства — неуспешни, частично успешни и успешни;

г) толкова много случайни убийства по градските улици, градските паркове и градския транспорт, че повечето уважаващи законите граждани избягваха да излизат по тъмно, особено възрастните;

д) учители в училищата и университетски професори, които преподаваха, че патриотизмът бил отживелица, бракът бил отживелица, грехът бил отживелица, любезността е отживелица — и самите Съединени щати са отживелица;

е) учители, които не можеха да говорят и да пишат граматически правилно и нямаха понятие нито от правопис, нито от смятане;

ж) водещият фермерски щат печелеше най-много от посевите със забранено от закона растение, суровина за забранен от закона наркотик;

з) наричаха кокаина и хероина „лекарство за възстановяване“, углавната кражба — „увеселителна разходка“, вандализма на бандите — „търбушене“, кражбите с взлом — „тараш“, престъпните нападения на банди — „игрички“, а реакцията на всичките тези престъпления беше „момчетата са си момчета“, така че скарайте им се и ги осъдете условно, но не им съсипвайте живота, като ги третирате като престъпници;

и) милиони жени, които намираха за по-удовлетворяващо да раждат извънбрачни деца, отколкото да се омъжат или да ходят на работа.

Не разбирам времева линия три (код „Нийл Армстронг“), така че ще е по-добре да цитирам Джубал Харшо, който я е преживял.

— Мамо Морийн — рече ми той, — Америка по моята времева линия е лабораторен пример за това, какво може да се случи на демокрациите, за онова, което всъщност се е случило на всички свършени демокрации във всички истории. Свършената демокрация, демокрацията на „топлото тяло“, при която всеки възрастен може да гласува и всички гласове важат еднакво, си няма вътрешна обратна връзка, с която да се поправя сама. Тя зависи само и единствено от мъдростта на гражданите и способността им да се сдържат сами... противопоставени на глупостта и липсата ѝ при други граждани. Онова, което се предполага, че ще се случи в една демокрация, е всеки суверенен гражданин винаги да гласува в интерес на обществото за безопасността и благоденствието на всички. Но онова, което става, е, че той гласува за личния си интерес така, както го вижда... което за болшинството означава „хляб и зрелища“.

„Хляб и зрелища“ е ракът на демокрацията, фаталната болест, за която цял няма. Отначало демокрацията върши прекрасна работа. Но след като веднъж държавата разпростре изборителното право над всеки, който не е труп, бил той производител или паразит, този ден е началото на края за държавата. Защото когато плебсът открие, че може да гласува за хляб и зрелища за себе си без всякакви граници и че продуктивните членове на политическото тяло не могат да го спрат, те така и ще направят, докато държавата се обезкърви до смърт или, обезсилена, се предаде на някой нашественик: варварите нахлуват в Рим.

Джубал сви рамене — изглеждаше тъжен.

— Моят свят беше прекрасен... докато не надделяха паразитите.

Джубал Харшо ми посочи също и един симптом, който, както казва той, неизменно се проявява преди да рухне дадена култура: упадък на добрите маниери, на елементарната учтивост, на уважението към правата на другите хора.

— Политическите философи от Конфуций насам, та до ден днешен постоянно го изтъкват. Но първите признаци на този фатален симптом понякога се забелязват много трудно. Наистина ли има

значение, ако се пропусне едно почтително обръщение? Или че по-младият говори на по-стария на малко име, без да са го поканили да го направи? Подобно отхлабване на протокола понякога е трудно за оценяване. Но има един непогрешим признак за рухването на добрите маниери: мръсните обществени тоалетни.

В едно здраво общество обществените тоалетни и умивални изглеждат и миришат също толкова чисто и свежо, както банята в приличен частен дом. В едно болно общество... — Джубал млъкна и просто направи отвратена физиономия.

Нямаше нужда да се обяснява — бях го видяла и по собствената си времева линия. По време на първата половина на ХХ век чак до края на трийсетте години хората от всички обществени слоеве по навик се държаха учтиво един с друг и от само себе си се разбираше, че всеки, който използва обществена тоалетна, ще се старее да я остави също толкова чиста, колкото я е намерил. Това поведение започна да се променя през Втората световна война, а през шейсетте и седемдесетте години грубостта от всякакъв вид стана нещо обичайно.

Обидните думи, лошите маниери и мръсните тоалетни — май всичко това си върви в пакет.

По собствената ми времева линия Америка заболя от рака „Хляб и зрелища“, но си намери по-бърз начин да се самоубие. Не се фукам с разликата, тъй като по времева линия две народът на Съединените щати се отдаде на нещо, още по-тъпо дори и от „хляба и зрелищата“: гласуваха за религиозна диктатура.

Това се случи след 1982 г., така че не съм го видяла с очите си — и много се радвам! Когато аз вече бях на сто години, Нехелия Скъдър още се е разхождал прав под масата.

Потенциалът за религиозна истерия винаги е съществувал в американската култура и аз го знаех, защото баща ми от най-ранна възраст ми беше тикал носа в него. Татко ми беше посочил, че единственото нещо, което запазва религиозната свобода в Съединените щати, не е нито Първата поправка, нито толерантността... а просто патакмата между съперничащите си религиозни секти. Всяка секта беше нетолерантна към другите, всяка се изживяваше като единствения застъпник на „правата вяра“, но всяка беше малцинство,

което уважаваше религиозната свобода наужким, за да опази собствената си „права вяра“ от преследване.

Избори се печелят не с привличане на опозицията, а със създаване на свои собствени избиратели и организацията на Скъдър направи точно това. Според историите, които изучавах в Буундок, в изборите от 2012 г. не са участвали шейсет и три процента от регистрираните гласоподаватели (които на свой ред са били по-малко от половината от хората, подлежащи на регистрация); партията Вярна Америка (Нехелия Скъдър) спечелила двадесет и седем процента от гласовете на населението... което ѝ спечелило осемдесет и един процента от гласовете в Избирателната комисия.

През 2016 г. нямало избори.

Бурните двадесет години... Пламенна младост, изгубено поколение, торти, гангстери, рязани патлаци, контрабандна пиячка и бира с карфици. През двадесетте години имаше и лоши неща, но общо взето за повечето хора бяха хубави години — и никога не беше тъпо.

Както винаги, аз си бях вечно заета с домакински работи, безинтересни за външни хора. През 1919 г. родих Теодор Айра, през 1922 — Маргарет, през 1924 — Артър Рой, през 1927 — Алис Вирджиния, през 1930 — Дорис Джийн — и всичките те изживяха възходите и кризите на всяко дете... и не се ли радвате, че няма да ви се наложи да разглеждате снимките им и да ме слушате как ви разправям кой от тях какво остроумно нещо е изръсил?

През февруари 1929 г. продадохме старата къща на булевард „Бентън“ и направихме вноска за нова на „Рокхил роуд“ и булевард „Майер“ — стара ферма, просторна, ала не толкова модерна като предишния ни дом.

Това беше мъчно решение за мъжа ми, който винаги е вярвал, че всеки един долар трябва да свърши двойна работа. Но се допита до мене — и то не само защото старата къща се водеше на мое име.

— Морийн — рече ми той. — Играе ли ти се на хазарт?

— Ние вечно сме правили така. Не мислиш ли?

— Понякога — да, понякога — не. Този път ще заложим, ще стреляме и ще викнем „банко!“ Ако се проваля, ти можеш да излезеш

на тротоара и да подработваш, колкото да имаме картофена чорба на масата.

— Винаги съм се чудила дали бих могла да си изкарвам хляба по този начин. Ей ме на, през юли правя четирийсет и седем...

— О-па! В момента вече си на трийсет и седем. А аз съм на четирийсет и една.

— Брайни, ние сме в леглото. Поне в леглото не може ли да не лъжа?

— Съдията Спърлинг иска през цялото време да се придържаме към коригираната си възраст. Джъстин е съгласен.

— Тъй вярно, сър. Ще бъда добро момиче. Винаги съм се чудила дали бих могла да си изкарвам прехраната на тротоара. Но как да си намеря клиента? Доколкото разбирам, ако едно маце просто излезе и започне да се предлага наляво-надясно, без предварително да е разбрала чия е тази територия, могат да ѝ издерат очите. В леглото знам какво да правя, Брайни, но трябва да се изуча как да пласирам продукта.

— Я по-полека — може и да не стане нужда. Каж ми сега... ти все още ли вярваш, че Тед... Теодор... ефрейтор Бронсън... е дошъл от бъдещето?

Моментално отрезнях.

— Да. А ти?

— Мо, и аз му повярвах веднага — също като тебе. Повярвах му още преди пророчеството му за края на войната да излезе вярно. Виж сега за какво те питам: вярваш ли в Тед достатъчно силно, че да си склонна да рискуваш и последния ни цент за това, че предсказанието му за колапс на борсата ще улучи в десетката — точно както предсказанието му за деня на примирието?

— Черният вторник — обадох се тихо аз. — 29 октомври. Тази година.

— Е? Ако рискувам — и загубя — разорени сме. Мари няма да успее да завърши „Радклиф“, Уди ще трябва да драпа за колеж, а Дик и Етел... е, по-късно ще минем и оттам. Сладурче, затънал съм в този пазар на акции до уши... и предлагам да се заровим още по-дълбоко въз основа на предположението, че Черният вторник ще дойде навреме — точно както ни го е казал Тед.

— Направи го!

— Сигурна ли си, Мо? Ако нещо се обърка, връщаме се при пържения качамак. А все още не е твърде късно да огранича залозите — да изтегля половината и да го скътам някъде. И да играя с другата половина.

— Брайни, не съм възпитана така. Помниш ли състезателния кон на татко, Лоуфър?

— Виждал съм го два-три пъти. Прекрасно животно.

— Да. Само дето не беше толкова бърз, колкото изглеждаше. Татко редовно залагаше за себе си. Винаги за победа. Никога за място. Обикновено Лоуфър пристигаше втори или трети... но татко не би се обзаложил по този начин. Чувала съм го как говори на Лоуфър преди надбягване — тихо, нежно: „Този път ще ги бием, момче! Този път ще спечелим!“ После съм го чувала да казва: „Поне опита, старче. Аз това искам от тебе — нищо друго. Ала ти пак си шампион... и следващия път ще ги разбием!“ След това го потупваше по врата, Лоуфър цвилеше и се гушеше в него и се успокояваха взаимно.

— Значи мислиш, че трябва да залагам предпазливо? Защото втори път няма да има?

— Не, не! Изгърми си патроните! Ти вярваш на Теодор, аз — също. Така че да действаме! — добавих аз, протегнах се и сграбчих инструмента му. — Ако пак дойде времето на пържения качамак, то няма да е задълго. Можеш да ме праснеш, чакай да видя... — преброих, — следващия понеделник. И скоро след това пак ще получим пари от фондацията „Хауард“.

— Не.

— Ъ? Искан да кажа, моля? Не разбирам.

— Мо, ако Тед не е познал, основните капитали на Фондацията могат да си отидат. Джъстин и съдията Спърлинг са се обзаложили, че Тед ще познае; Чапман е против. Има още четирима настоятели... двамата са от републиканците на Хувър, двама са за Ал Смит. Джъстин изобщо не знае накъде ще тръгнат нещата.

Продажбата на къщата беше част от залога. Решението беше трудно, тъй като то засягаше и нещо, което по-късно стана известно като „разоряване на къщи“. Ние живеехме в изцяло бял квартал, но Черният град беше точно на север от нас, не много далече, и се

разрастваше и се приближаваше все повече през двадесетте и кусур години, докато живеехме в къщата.

Един бял агент по недвижими имоти се беше обърнал към Брайън с предложение от клиент, който не желаел да се разкрива — колко иска Брайън за тази къща?

— Мила, не съм го питал за клиента му... защото ако бях го попитал, щеше да излезе, че клиентът е бял адвокат, който, ако го побутнеш, ще излезе, че представлява клиент от Денвър или Бостън. В тия работи прикритието е горе-долу шестпластово... а съседите не трябва да разбират какъв е цветът на кожата на новия собственик чак докато той се нанесе.

— Ти какво му каза?

— Казах му: „Без съмнение имам желание да продам къщата си, ако цената е добра. Но цената трябва наистина да е добра, защото тук ние си се чувстваме добре, а местенето винаги струва много време и пари. Каква цена предлага вашият клиент? Искам да кажа, в брой — нито разсрочки, нито ипотека. Ако ще търся нова къща за моето голямо семейство — ние сме единадесет души — ще ми трябва пари в брой. Може би по-скоро ще ми се наложи да строя, а не да купувам — в днешно време малко къщи биха могли да поберат удобно едно голямо семейство. Сигурно ще ми се наложи да строя. Ако продам тази къща. Така че цената трябва да е добра, а парите — в брой.“

Та този фалшивец ми разправя, че всяка банка би приела документа за подобен имот — ипотеката била също толкова добра, колкото и парите в брой. „Не и за мене — викам му. — Нека вашият клиент уреди ипотеката направо със своята банка и донесе парите в брой. Драги ми господине, не съм приритал да продавам. Посочете ми цифра в брой и ако е достатъчно голяма, работата става. Ако не е, веднага ви казвам «не»“.

Той рече, че нямало нужда от капариране, защото били доволни от това, че съм можел да им предоставя добра гаранция. Мо, това ми каза повече от всичките думи, които онзи ми изрече. Това значеше, че вече са направили гаранционно проучване за нас... и сигурно за всички къщи от квартала. Това означаваше, че нашата къща сигурно е единствената в този квартал, която не е ипотекирана... или нещо друго, свързано със закона, което щеше да лъсне при капарирането, като например доживотно обитаване според завещание, или че имотът

в момента е под заповор, или е забъркан в някой проточил се развод, или срещу него има ипотека или оценка, или кой знае какво. Човек, който се опитва да стъкми подобна сделка, не обича капарирането, защото точно през периода на изчакване хората от типа „джентълменско споразумение“ могат да надушат какво става и да се задействат, за да го прекратят... често със съдействието на съчувстващ съдия.

— Брайни, по-добре ми обясни какво е това „джентълменско споразумение“. Не си го спомням от курса по търговско право, който минахме.

— Нямаше и да си чувала за него, защото това не е законово понятие. Не е противозаконно — просто законът не го покрива. Няма никаква реална пречка да продадеш тази къща на когото си искаш — на бял, на черен, на някой на зелени точки... а и да имаше, нямаше да те изпрати в съда. Но ако питаш съседите, гарантирам ти, че те ще те уверят, че всъщност съществувало джентълменско споразумение, което те задължавало да не продаваш къщата си в този квартал на негри.

Бях озадачена.

— Ние договаряли ли сме се някога за нещо подобно?

Мъжът ми си правеше какви ли не уговорки, но рядко ми казваше. Той просто приемаше, че ще го подкрепя. И аз винаги го подкрепях. Брактът не е нещо, което важи сегиз-тогиз: или е докрай и съвсем, или не си женен.

— Никога.

— Смяташ ли да питаш съседите какво мислят за това?

— Мо, искаш ли да ги питам? Къщата е твоя.

Не мисля, че съм се колебала и две секунди. Но идеята беше нова и наистина трябваше да реша.

— Брайни, няколко къщи в този квартал си смениха собствениците, откакто се нанесохме тук преди... ъ-ъ... двадесет и две години. Не помня някой да е питал какво мислим ние по въпроса.

— Точно така. Никой никога не ни е питал.

— Не мисля, че е тяхна работа да решават какво може да купи един негр и какво не може. Нито пък им е работа да ни го обясняват на нас. Това, което правят с имотите си, си е тяхна работа. Това, което ние правим с нашия, си е наша — щом се подчиняваме на законите.

Сещам се само за един начин, чрез който законно могат да ни попречат да продадем тази къща на някого, който иска да я купи.

— И какъв е той, Мо?

— Като ни излязат със същото предложение, с каквото ни излезе господин Подставено лице и ни предложат повече пари. Ако те купят тази къща от нас, могат да правят с нея, каквото си искат.

— Радвам се, че мислиш така, любов моя. Само след година във всички къщи от този квартал ще живеят негърски семейства. Мо, предусещах го. Натискът на населението много прилича на прииждаща река. Можеш да вдигаш бентове и диги, но идва ден, когато реката трябва да потече нанякъде. Черният квартал на Канзас сити е ужасно претъпкан. Ако белите не искат да живеят в съседство с негри, трябва да отстъпят и да им направят място. Не че проблемите на негрите ме засягат особено — имам си собствени. Но аз не се боря със слънцето и с дъжда, нито ще тръгна да си разбивам главата в някоя стена. Ние с тебе ще видим деня, когато Черният квартал ще се простира на юг чак до Трийсет и девета улица. И няма какво да се косим за това — то така и така ще стане.

Брайни взе добра цена за старата ни къща. Като имаме предвид колко се бяха вдигнали цените от 1907 до 1929 г., печалбата беше доста скромна, но Брайни наистина получи парите в брой — със златно покритие, а не с чек. Записаната цена беше „десет долара и други ценности, взети под внимание“ — и Брайни вложи парите направо на пазара за акции.

— Мила моя, ако предсказанията на Теодор са точни, след година-година и нещо ще можем да избираме измежду най-добрите големи къщи в района на Провинциалния клуб на цени една трета от днешните... защото ще стане така, че Черният вторник ще направи половината номинални собственици неспособни да си плащат вноските по ипотеката. Междувременно опитвай се да бъдеш щастлива в тази стара фермерска къща — ние с Джъстин трябва да отскочим до Ню Йорк.

Както всички знаем, Черният вторник си дойде точно на датата. Седмица по-късно Брайни ми се обади по междуградския:

— Фрау доктор Краусмайер?

— Елмър!

— Децата как са?

— Всички са добре, но им е мъчно за баща им. Както и на мене.

Връщай се бързо вкъщи, миличък — копнея да те видя!

— Какво, онзи, дето го бях наел, не го ли биваше?

— Не можеше да ми насмогне. Натирих го и реших да чакам тебе.

— Но аз няма да си идвам.

— О...

— Не искаш ли да разбереш защо?

— Бъфало Бил, ще ми кажеш, когато ти изнася.

— Ранди Лил, ходи ли ти се в Париж? А в Швейцария?

— Не е ли по-добре в Южна Америка? Някъде, откъдето да не екстрадират?

— Искам утре да тръгнеш. Вземи „Си енд Ей“ до Чикаго, после — „Пенси“ до Ню Йорк. Ще те посрещна на гарата и ще те доведе до хотела. В събота отплаваме за Шербур.

— Да, сър. *Ох, този мъж!* За децата ни — мисля, че са седем... Интересува ли те как ще ги устроя? Или да действам на своя глава? *Как ли бих могла да се уговоря с Елинор?*

— Действай на своя глава. Но ако Айра е там, искам да поговоря с него.

— Думата ти е закон, ефенди.

След като поговори с Брайън, татко ми рече:

— Казах на Брайън да не се притеснява, тъй като Етел е много добра готвачка. Ако има нужда от помощ, ще наема помощничка. Така че, Морийн, вие двамата заминавайте да се забавлявате — младежта е в добри ръце. Не стягай повече от два куфара, защото... — телефонът пак иззвъня.

— Морийн? Обажда се така ти, миличка. Брайън обади ли ти се?

— Да.

— Добре. Имам разписания на влаковете и резервации за Пулманов вагон. Джъстин ги е уредил от Ню Йорк. Франк ще ни

откара до гарата. Само трябва да бъдеш готова утре в десет часа сутринта. Ще сколасаш ли?

— Ще трябва да сколасам, пък ако ще да тръгна боса и чорлава...

За нула време се пристрастих към пътуването с луксозни лайнери. „Ил дьо Франс“ беше прекрасен шок за малката Морийн Джонсън, чиято идея за лукс беше достатъчно бани за седем — обикновено седем, но цифрата се менеше — деца и достатъчно топла вода. Брайни ме бе водил преди две години на Големия каньон и беше чудесно... но това тук бе съвсем друг вид „чудесно“. *Concierge*, който като че ли не би се поколебал да заплува обратно и да донесе, каквото и да поиска мадам. Прислужница, която говореше английски, но разбираше моя френски и не се присмиваше на акцента ми. Цял оркестър на вечеря, камерна музика по време на чай, всяка вечер танци с музика на живо. Закуска в леглото. Масажистка на повикване. Всекидневната в апартамента ни — много по-голяма и красива от онази в дома на Елинор — и две големи спални.

— Джъстин, защо сме настанени на масата на капитана?

— Не знам. Сигурно защото сме наели този апартамент.

— А защо сме го наели? Всичко в първа класа изглежда луксозно — нямаше да се оплаквам, ако пътувахме във втора. Но това тук е направо прекомерен разкош. Нали така?

— Морийн, сладката ми, аз поръчах две външни двойни каюти, първа класа. Потвърдиха и ги платихме. После, два дена преди да отплаваме, агентът се обади и ми предложи този апартамент на цената, която бяхме платили, плюс сто долара отгоре. Като че ли човекът, който го беше поръчал, не можел да пътува. Попитах защо се е отказал. Вместо да ми отговори, той намали допълнителната такса на петдесет долара. Попитах кой е умрял в апартамента и заразно ли е. Този път, вместо да отговори, ми предложи да зарежем допълнителната такса, ако просто позволим на „*Ню Йорк таймс*“ и „*Л’илюстрацион*“ да ни снимат в апартамента — нали си спомняш, снимаха ни.

— И заразно ли беше?

— Всъщност не. Горкичкият тип скочил от прозореца на двадесетия етаж на следващия ден след Черния вторник.

— Ох, трябваше да си мълча.

— Мо, миличка, този апартамент тук не е къщата му, никога не е влизал в него през живота си, тук няма призрак. Той е просто един от многото хиляди нещастници, чиито пари са се превърнали в хартия. Ако това ще те накара да се чувстваш по-добре, мога да те уверя, че и двамата с Брайън не сме държали в тайна намерението си да се оттеглим от пазара, защото очакваме той да рухне преди края на октомври. Ама кой да ти слуша! — Джъстин поклати глава и сви рамене.

— Едва не ми се наложи да удуша един брокер, за да изпълни нарежданията ми — додаде Брайън. — Според него май било неморално, а може би и незаконно да продаваш, когато пазарът върви стабилно нагоре. „Чакайте да стигне върха — разправяше ми той, — и тогава ще видите. Луд сте, ако се откажете на този етап.“ Казах му, че старата ми баба ми е гледала на кафе и е казала, че сега е моментът да разтоваря. Той пак ми рече, че съм луд. Казах му веднага да изпълни нарежданията ми... иначе отивам право при управителите на борсата, за да поискам да го разследват за незаконни операции. Това наистина го вбеси и той ме продаде... а после се вбеси още повече, когато настоях за чек със сертификат. Взех чека и веднага го осребрих. След което размених парите за злато... защото прекалено ясно си спомнях какво ми беше казал Тед — че банките ще започнат да гърмят.

Щеше ми се да попитам къде е сега това злато. Но не попитах.

Цюрих е много хубав град, много по-хубав от всички градове, които бях виждала в Съединените щати. Езикът там се води немски, но не е немският, който говори съседа ми от Мюнхен. Ала се оправях чудесно, откакто разбрах, че почти всички говорят английски. Мъжете ни бяха заети — ние с Елинор си прекарвахме чудесно като туристки.

После един ден те ни взеха с тях и аз се оказах смаяната собственица на номерирана банкова сметка за чисто злато на стойност 100 000 долара, ала не му викаха така. Трябваше да подписвам пълномощни на Брайън и на Джъстин за „моята“ банкова сметка, докато Елинор вършеше същото за подобна. И ограничено пълномощно на някой си, за когото никога не бях и чувала, от Уинипег, Канада.

Не ни бяха сложили в този разкошен апартамент, защото сме от висшето общество. Не бяхме. Ала ковчежникът носеше в сейфа си не знам колко унции злато, повечето от което — собственост на фондация „Айра Хауард“, а известна част принадлежеше лично на Брайън, на Джъстин и на татко. Златото беше преместено чрез Френската банка от Шербур в Цюрих, а ние го придружихме.

В Цюрих Брайън и Джъстин като свидетели и настоятели на Фондацията бяха видели как отварят, преброяват и теглят златото и после го бяха депозирали в консорциум от три банки. Защото Фондацията бе приела предупреждението на Теодор, че господин Рузвелт ще девалвира долара и след това ще обяви за незаконно притежаването на злато от американски граждани много насериозно.

— Джъстин — попитах аз, — какво ще стане, ако губернаторът Рузвелт не кандидатства за президент? Или кандидатства, но не го изберат?

— Нищо. Фондацията няма да пострада. Но да не би да си изгубила доверието си в Тед? По негов съвет ние се заиграхме на пазара, после се оттеглихме, преди да е рухнал, и сега Фондацията е кажи-речи шест пъти по-богата, отколкото преди година — и то само защото разчиташе на предсказанията на Тед.

— О, вярвам на Теодор! Просто се чудех.

Господин Рузвелт беше избран и наистина девалвира долара и обяви притежаването на злато от американски граждани за незаконно. Но авоарите на Фондацията бяха извън обсега на конфискацията. Както и собствената ми банкова сметка. Аз никога не я пипнах, но Брайни ми обясни, че тя не лежи и не мързелува — той използваше моите пари, за да прави още пари.

Брайън сега беше настоятел на Фондацията на мястото на господин Чапман, който беше отстранен от съвета, задето бе загубил парите си на борсата. Настоятелите на Фондацията сами трябваше да отговарят на условията за получаване на нейните облаги (четирима живи дядовци и баби по времето на женитбата) и сами трябваше да правят пари.

Сега Джъстин беше председател на съвета и главен изпълнител вместо съдията Спърлинг, който все още беше в настоятелството, но

беше минал деветдесетте и бе избрал да не се товари толкова с работа. Когато се върнахме в Канзас сити, Джъстин и Брайън наеха офиси в Скарит билдинг на името на „Уедърал и Смит — инвестиции“, а „Брайън Смит асошиейтс“ нае офис на същия етаж.

Оттам нататък никога не сме имали притеснения с парите, но времето на Великата депресия не беше време, когато беше забавно да си богат. Стараехме се да не ни личи, че сме богати. Вместо да си купим къща-палат в района на Провинциалния клуб, си купихме въпросната фермерска къща на ниска цена и я преустроихме в нещо по-задоволително. По онова време сръчните занаятчии се навиваха да работят за надници, на които биха се изсмели през 1929 г.

Националната икономика беше замряла, май никой не разбираше защо и всеки — от ваксаджията до банкера — имаше някакво решение, което би искал да види приложено на практика. Господин Франклин Рузвелт пое властта през 1933 г. и наистина банките взеха да затварят, но семейства Смит и Уедърал си бяха скътали парици под дюшека и бяха затворили буркани — така и не пострадахме от банковия фойерверк. Страната като че ли живна в резултат на енергичните действия на „Новата сделка“, както президентът нарече поредицата от пенкилери, които се изливаха от Вашингтон.

В ретроспекция изглежда, че „реформите“, от които се състоеше Новата сделка, май не са помогнали с нищо за оправянето на икономиката — ала трудно бихме могли да отречем това, че спешните мерки напълниха с храна устите на мизерстващите. *WPA*, *PWA*, *CCC*, *NRA* и безброй многото програми не излекуваха икономиката, а може дори да са ѝ навредили... но в Канзас сити през трийсетте години почти със сигурност предотвратиха гладните бунтове на отчаяния народ.

На 1 септември 1939 г., десет години след Черния вторник, нацистка Германия нападна Полша. След два дена Великобритания и Франция обявиха война на Германия. Започна Втората световна война.

XVI. ЛУДИТЕ ЧЕТИРИЙСЕТ

През лятото на 1940 г. ние с Брайън живеехме в Чикаго, на „Удлоун“ 6105 — адрес, който се намираше точно на юг от Мидуей. Това беше голяма жилищна кооперация — осемдесет жилища, собственост на фондация „Хауард“ чрез подставено лице. Ние обитавахме така наречения „мансарден апартамент“ — западния край на горния етаж: всекидневна с балкон, четири спални, две бани.

Допълнителните спални ни трябваха, особено през юли, по време на Националната конвенция на демократите. Две седмици в апартамента, разчетен за максимум осем души, спяха между дванадесет и петнадесет човека. Не ви го препоръчвам. Нямахме климатик в апартамента, лятото беше изключително горещо, а езерото Мичиган — на няколкостотин метра от нас — превръщаше апартамента ни в турска баня. Бях си вкъщи и бих се справила с положението, като се разхождам наляво-надясно по организъм. Но не можех да го правя в присъствието на непознати. Една от истинските благини в Буундок е, че организъмът си е организъм и не означава нищо.

От 1893 г. не бях стъпвала тук, освен дето там сменях влакове. Брайън често беше идвал в Чикаго без мене, тъй като често използваша този апартамент за събрания на настоятелството на фондация „Хауард“ — Фондацията бе сменила през 1929 г. адреса на регистрацията си от Толидо в Уинипег.

— Морийн — обясни ми Джъстин, — щом не разгласяваме с какво се занимаваме, ние не престъпваме никакви закони за притежаване на злато; ние просто се готвим за това, което ще дойде. Сега Фондацията е преструктурирана според канадските закони, регистрираният ѝ секретар е канадски адвокат, а самият той е клиент на „Хауард“ и настоятел на Фондацията. Изобщо не пипам злато, даже и с ръкавици.

Точно преди Конвенцията на демократите от 1940 г. „Фалшивата война“ приключи и Франция падна. На 6 юни край Дюнкерк, Франция, британците евакуираха остатъците от армията си и това беше последвано от една от най-великите речи в цялата история:

— ... ще се бием с тях по бреговете, ще се бием с тях по улиците, никога няма да се предадем...

Татко се обади на Брайън и му каза, че постъпва доброволец във Въздушните доброволни отряди.

— Брайън, този път дори тия от Домашната стража разправят, че съм бил твърде стар. Но ония пък приемат медици, които армията не може да приеме. Трябват им за подкрепления във военните зони и вземат всеки, който може да отреже крак — мене, искам да кажа. Ако това е единственият начин да се бия с хуните, точно така и ще направя — дължа го на Тед Бронсън. Разбирате ли ме, сър?

— Напълно ви разбирам.

— Колко бързо можете да изпратите тук някой друг да наглежда младежта?

Чувах и двете страни, така че аз хванах слушалката.

— Татко, Брайън не може да си дойде, но аз мога. Макар че бих могла още по-бързо да изпратя Бети Лу. Както и да постъпя, прави каквото си решил. Но, татко, чуй ме: много се пази! Чу ли?

— Ще внимавам, дъще.

— Моля те, много внимавай, моля те! Гордея се с вас, сър. Теодор също се гордее с вас, знам.

— Ще се опитам да накарам и тебе, и Тед да се гордеете с мене, Морийн.

Бързо му казах „довиждане“ и затворих, преди гласът ми да ме предаде. Брайън изглеждаше замислен.

— Трябва веднага да се задействам и да си оправя възрастта за армията. Иначе току-виж и на мене взели да разправят, че съм твърде стар.

— Брайни! Без съмнение не очакваш да убедиш армията, че си на толкова години, колкото твърди „Хауард“? Те ти водят досие от много-много години!

— О, изобщо и не мисля да споменавам на адютант-генерала Хауардовата си възраст. Макар и да не смятам, че изглеждам по-

възрастен от четирийсет и шест, както пише в шофьорската ми книжка. Искам да кажа, искам да поправа малката благородна лъжа, която им пробутах през 1898 г. Когато всъщност съм бил на четиринайсет години, но съм казал, че съм на двайсет и една, за да ми позволят да се запиша.

— На четиринайсет, как пък не! Ти тогава завършваше „Рола“.

— Бил съм преждевременно развит, също като нашите деца. Да, мила моя, през 1898 г. бях в последния курс на „Рола“. Но във Военното министерство не е останал никой, който да го знае. Пък и кой ще им го каже? Морийн, един петдесет и шестгодишен полковник от запаса е много по-вероятно да бъде призован, отколкото един шейсет и тригодишен. С около сто процента по-вероятно.

Аз използвам записващо устройство, каквито използват агентите на Времето, настроено на гласа ми и скрито в една телесна кухня. Не, не, не е в Тунела на любовта — така не става, тъй като агентите на Времето не са монахини, нито пък някой очаква от тях да са. Говоря за една изкуствена кухня на мястото на жлъчката. Предполага се, че тая джаджа върши работа хиляда часа, и се надявам, че работи както трябва, защото ако тези караконджули ми извият врата — по-добре да го кажа „когато ми извият врата“ — се надявам, че Пиксел би могъл да доведе някой при трупа ми и Корпусът на времето да извлече записа. Искам да разберат какво съм се опитвала да направя. Предполагам, че би трябвало да го направя открито, но Лазарус щеше да ми го отмъкне. Имам превъзходно задно зрение. В обратната посока не е чак толкова добро.

Брайън наистина успя да „поправи“ възрастта си за Военното министерство, просто защото генералът му го искаше. Но не успя да ги накара да го изпратят на бойното поле. Вместо това бойното поле дойде при него — той държеше бюро в Президиума и живеехме в едно старо имение на Ноб хил, когато японците се промъкнаха и нападнаха Сан Франциско на 7 декември 1941 г.

Странно чувство е да вдигнеш поглед към небето, да видиш там самолети, боботенето на моторите им да отекне в костите ти, да видиш

как коремите им раждат бомби и да знаеш, че е твърде късно да побегнеш, твърде късно да се скриеш; и по никакъв начин не можеш да повлияеш на това, какво ще ударят тези бомби — тебе или къщите една пресечка по-нататък. Не, не беше ужас — беше по-скоро усещане за *deja vu*, сякаш вече го бях виждала хиляди пъти. Никак не ми се щеше да го изпитам отново, но знам защо войните (истинските, а не хленчовците в униформа) винаги искат да отидат на бойното поле, а не да седнат зад бюро. В присъствието на смъртта човек живее най-интензивно. „По-добре един прекрасен час живот...“

Чела съм, че по времева линия три не са нападнали Сан Франциско, а Хаваите и че после са изселили калифорнийците от японски произход от крайбрежието. Ако е било така, имали са невероятен късмет, защото това им е спестило кървавата баня, случила се по времева линия две — там повече от шейсет хиляди американци от японски произход са били линчувани, застреляни или живи изгорени от неделя до вторник, 7–9 декември 1941 г. Дали това не ни е вдъхновило за онова, което направихме по-късно с Токио и Кобе? Чудя се.

Войните, които започват с такива тайни нападения, неизменно са безмилостни — всички истории го доказват.

В резултат на тези линчове президентът Баркли въведе военно положение в Калифорния. През април 1942 г. то беше отменено и само дългата трийсет километра крайбрежна ивица навътре от приливната линия беше милитаризирана, но зоната бе разтегната нагоре по брега чак до Канада. Това не причини особени неудобства за Сан Франциско — все едно живееха във военен резерват и обичайната корупция в градските служби значително спадна — но по мръкнало по самия бряг винаги имаше опасност някое шестнайсетгодишно хлапе в униформа на Националната гвардия, въоръжено със „Спрингфийлд“ от Първата световна война, да се поизнерви и весело да започне да си натиска спусъка.

През 1942 г. върнаха писмата ми до татко заедно с официално съболезнователно писмо от националния щаб на Военните доброволни отряди.

Съпругата на Ричард, Мариан, живееше в близкия Сан Хуан Капистрано, докато Ричард беше в Камп Пендълтън. Когато той замина през океана, я поканих да дойде да живее при нас с децата си

— четири деца, едното от които се роди скоро след като пристигна. Така подредихме нещата, че всеки следобед някоя от нас ходеше да помага във военната болница „Летърман“. Привързах се към Мариан — обичах я като своя родна дъщеря.

Така че когато получи онази телеграма, тя беше при нас. Ричард бе награден с Кръста на флотата за битката за Иво Джима — посмъртно.

Пет месеца и няколко дена по-късно унищожихме Токио и Кобе. Император Акихито и министрите му ни шокираха, като се изкормиха ритуално — първо министрите, после и императорът. Особено шокиращо беше това, че император Акихито всъщност си беше дете, нямаше и дванайсет години и беше по-малък от сина ми Патрик Хенри.

Никога няма да ги разберем японците. Но дългата война беше свършила.

Принудена съм да се зачудя какво ли би се случило, ако бащата на императора, император Хирохито, не бе загинал при въздушния удар „Звезден празник“ на 7 юли? Носеше му се славата, че бил много „прозападно настроен“. Другите съответни истории — по времеви линия три и шест — не дават твърд отговор. Хирохито май е бил пленник на министрите си — царувал е, но не е управлявал.

След като Япония се предаде, Брайън помоли да го освободят по-рано, но беше изпратен в Тексас — Амарило, после — и в Далас, за да помага при сключването на договорите. (Според мене единственият път, когато съжаляваше, че си е взел съответните изпити през 1938 г.) Но по онова време да се преместим от Сан Франциско беше добра идея — смяна на фона и преселване на място, където никого не познавахме, защото щом пристигнахме в Тексас, Мариан се превърна в „Морийн Дж. Смит“, а аз си боядисах косата и се превърнах в овдовялата ѝ майка, Мариан Харди. И съвсем навреме, защото вече беше започнало да ѝ личи — след четири месеца тя роди Ричард Брайън. Във Фондацията си го съобщихме, както си беше, разбира се, и регистрирахме правилно новото бебе на Мариан: Мариан Джъстин Харди плюс Брайън Смит старши.

Трудно ми е да говоря за онова, което се случи по-нататък, защото съществуват три гледни точки, а моята е само една от тях. Сигурна съм, че и другите двама се стараят да бъдат също толкова справедливи, колкото и аз — ако не и повече.

Не се и бях опитала да държа съпруга си далече от леглото на снаха си. Малко са поучудих, че Мариан не беше положила никакви усилия да не забременее от Брайън... но само заради това, че не се бе допитала предварително до мене.

Въпреки това не се разсърдих, просто леко се изненадах. Познавам нормалния биологичен рефлекс, според който първото нещо, което прави една току-що овдовяла жена, ако има възможност, е да разтвори крака, ридаейки горчиво, и да използва утробата си, за да запълни липсата на скъпия покойник. Това е механизъм за оцеляване, който не се ограничава само до войните, но се извява особено силно във военно време, както показват статистическите анализи.

Чувала съм, че има мъже, които следят погребенията във вестниците и ходят там, за да се срещат с пресните вдовици. Това е като да стреляш по риби в аквариум и вероятно заслужава кастриране. Но, от друга страна, въпросните вдовици може и да не са ни благодарни.

Така че се преместихме в Далас и известно време всичко вървеше задоволително. Брайън беше просто мъж с две съпруги — ситуация, далеч не непозната сред Хауардовците — просто трябва да се спуснат щорите, за да не гледат съседите, както правят някои мормони.

Скоро след като Мариан роди, Брайън дойде при мене. Беше си наумил да ми каже нещо, но като че ли му беше трудно да го изрече.

— Виж какво, мили мой, не мога да чета мисли. Каквото и да е, просто изплюй камъчето.

— Мариан иска развод.

— Ъ? Брайни, объркана съм. Ако не е щастлива с нас, просто трябва да се изнесе — не й трябва развод. Всъщност и не виждам как ще го получи. Но ми е много мъчно да го чуя. Мисля, че през доста мъки минахме, за да може да се чувства щастлива. Както и Ричард

Брайън и другите ѝ деца. Искаш ли да говоря с нея? Да се опитам да изясня какъв е проблемът?

— Ъх... Да му се не види, не се изразих ясно. Тя иска ти да се разведеш, за да се омъжи тя за мене.

Ченето ми увисна. После се разсмях.

— Мили Боже, Брайни, ама какво я кара да си мисли, че бих го направила, да му се не види? Аз не искам да се развеждам с тебе — подобър съпруг няма на този свят! Нямам нищо против да те споделям с някого — но, скъпи, изобщо не искам да се отървавам от тебе. Ще ѝ го кажа. Къде е тя? Ще я заведа да си легне и ще ѝ го кажа по възможно най-милият начин — пресегнах се, хванах го за раменете и го целунах.

Задържах го така. Погледнах го в очите.

— Хей, чакай малко. *Ти* искаш развод. Нали така?

Брайни не каза нищо — просто изглеждаше притеснен.

Въздъгнах.

— Горкичкият Брайни. Ние, фустите, много ти усложняваме живота, нали? Мъкнем се подире ти, сядаме ти в скута, дишаме ти в ухото. Дори и дъщерите ти те съблазняват като... как му беше името на оня? От Стария завет. И дори снахите ти. Престани да се мусиш така, мили — не съм те вързала за себе си.

— Ще го направиш ли? — изглеждаше облекчен.

— Кой, аз ли? Да направя какво?

— Ще се разведеш ли с мене?

— Не. Разбира се, че не.

— Но нали каза...

— Казах ти, че не съм те вързала за себе си. Щом искаш да се разведеш с мене, няма да се противя. Но аз не искам развод. Ако желаеш, можеш да се разведеш с мене по мюсюлмански. Кажи ми „развеждам се с тебе“ три пъти и отивам да си стягам куфарите.

Може би не трябваше да съм такъв инат, но мисля, че не бях длъжна аз да минавам през всичката тази ала-бала: да търся адвокат, да изравям свидетели и да се явявам в съда. Щях да им съдействам... но те трябваше да свършат работата.

Брайън се предаде веднага щом разбра, че говоря сериозно. Мариан се вбеси, престана да се усмихва и избягваше да разговаря с мене. Най-накрая я спрях, когато понечи да напусне всекидневната, щом аз влязох.

— Мариан!

Тя спря.

— Да, мамо?

— Искам да спреш да ми се правиш на кахърна. Искам да се усмихваш, да чувам смеха ти като едно време. Помоли ме да ти прехвърля съпруга си и аз се съгласих. Но и ти трябва да ми съдействаш. Държиш се като глезено дете. Всъщност ти си глезено дете.

— Колко нечестно!

— Момичета, моля ви!

Обърнах се и погледнах към Брайън.

— Аз не съм момиче. Аз съм ти жена от четирийсет и седем години. Докато съм тук, искам да се държат с мене топло и с уважение. Не очаквам благодарност от Мариан — още преди години татко ме е учил никога да не очаквам благодарност, защото такава нещо няма. Но Мариан би могла да се прави на благодарна поне от учтивост. Или да се изнесе. Веднага. Още начаса. Ако вие двамата очаквате от мене да не се съпротивлявам на този развод, бихте могли малко повече да ме зачитате.

Прибрах се в стаята си, легнах си, поплаках и се унесох в неспокоен сън.

Половин час по-късно — или час, или още повече — ме събуди почукване на вратата.

— Да?

— Мариан е, мамо. Може ли да вляза?

— Разбира се, миличка.

Тя влезе, затвори вратата и ме погледна. Брадичката ѝ трепереше, сълзите ѝ аха-аха щяха да потекат. Надигнах се и протегнах ръце.

— Ела при мене, миличка.

С това проблемите с Мариан свършиха. Но с Брайън — не съвсем. Следващия уикенд той изтъкна, че при развод по взаимно съгласие двете страни трябва да се договорят как да си поделят имуществото. Беше домъкнал вкъщи дебела папка.

— Тук са най-важните документи. Ще ги прегледаш ли?

— Добре. (Няма защо да отлагаме посещенията при зъболекаря.)

Брайън сложи папката на масата.

— Можем да ги разстелем тук.

Той седна.

Настаних се от лявата му страна, Мариан — срещу мене.

— Не, Мариан — обадих се аз. — Искам да го направим на четири очи. Така че си извинена, скъпа. И, моля те, не пускай децата да влизат тук.

Тя ме погледна неразбиращо и понечи да стане. Брайън протегна ръка и я спря.

— Морийн, Мариан е заинтересована страна. Също толкова заинтересована, колкото и ние.

— Не, не е. Съжалявам.

— Как така?

— Това, което имаме тук, представено от тези документи, е наша обща собственост, твоя и моя — онова, което сме натрупали по време на нашия брак. Нищо от това не е на Мариан и аз не искам да разискваме това в присъствието на трето лице. По-нататък, когато тя се развежда с тебе, ще присъства на подялбата, а аз — не. Днес, Брайън, тя е между мене и тебе и никой друг.

— Какво искаш да кажеш с това „когато тя се развежда с тебе“?

— Поправка: ако се разведе с тебе. (Разведе се. През 1966 г.) Брайън, донесе ли и сметачна машина? О, всъщност ми трябва само един подострен молив.

Мариан улови погледа на Брайън, напусна стаята и затвори вратата след себе си.

— Морийн, защо винаги си толкова груба с нея?

— Дръж се възпитано, Брайън. Не трябваше да се опитваш да наложиш присъствието ѝ и много добре го знаеш. Сега... искаш ли да се разберем като възпитани хора? Или да изчакаме да повикат адвокат?

— Не виждам причини да не се разберем като възпитани хора. И още по-малко виждам причини някакъв си адвокат да се бърка в личните ми работи.

— Аз пък още по-малко и от тебе виждам причина твоята годеница да се бърка в моите. Брайън, престани да се държиш като Уди на шест години. Ти как смяташ да се разберем?

— Е, ами първо трябва да разпределим имуществото на децата. Значи седем. И петте на Мариан... вече са шест.

(Всеки пък, когато бяхме „дрънкали касата“ — бяхме получавали поощренията за бебе от фондация „Айра Хауард“ — Брайън беше оформял счетоводна сметка за детето и бе оставял това количество да нараства според сметките му с шест процента на тримесечие и после бе прехвърлял парите на детето като сватбен подарък — горе-долу три пъти колкото първоначалната сума. Междувременно използваше тези пари като работен капитал в продължение на осемнайсет и повече години... а повярвайте ми, Брайън винаги можеше да накара работния капитал да докара повече от шест процента печалба — особено след 1918 г., когато разполагаше с предсказанията на Теодор. Само една дума — „Ксерокс“ или „Полароид“ — би могла да означава несметни богатства, стига да я знаеш предварително.)

— О-па! Не и от този кюп, Брайни. Ричард си получи сватбения подарък от нас, когато се ожени за Мариан. Нейните деца от Ричард са наши внуци. Ами другите ни внуци? Напоследък не съм ги броила, но май са петдесет и два броя. Да не би да си намислил да субсидираш всичките петдесет и двама от сегашната ни собственост?

— Ама положението е друго.

— Разбира се, че е друго. Брайън, ти се опитваш да облагодетелстваш петима от нашите внуци за сметка на всички останали. Няма да го позволя.

— Аз ще го отсъдя.

— Не, няма. Ще го отсъди истински съдия в истински съд. Или ще се отнасяш еднакво с всичките ни деца и няма да се опитваш да облагодетелстваш петима от внуците ни, като пренебрегваш другите четирийсет и седем.

— Морийн, никога преди не си се държала така.

— Ти никога преди не си развалял нищо. Но сега го направи и подялбата ще е според условия, които и двамата намираме за справедливи... или върви се обяснявай със съдията. Брайън, не можеш да ме захвърлиш като вехта обувка и да очакваш, че ще продължавам да приемам ти да командваш парада така покорно, както през всичките тези години. Пак ти казвам: престани да се правиш на Уди като малък. Та... като оставим настрана онова, което сме се договорили или ще се договорим, що се отнася до парите на децата, как искаш да поделим останалото?

— Ъ? Ами на три равни дяла. Разбира се.

— Два дяла ли искаш да ми дадеш? Много щедро от твоя страна, но е повече, отколкото очаквах.

— Не, не! Дял за тебе, дял за мене, дял за Мариан. По равно.

— Къде е четвъртият дял? За моя съпруг.

— Ще се омъжваш повторно ли?

— Не веднага. Но може и да се омъжа.

— Тогава ще го решим, като ни дойде до главата.

— Брайни, Брайни! Плочата ти прескача все на същото място. Не можеш ли да си набиеш в главата, че няма да ме принудиш да смятам годеницата ти за съсобственик на имот, който сме натрупали ние двамата с тебе? Половината е мой. Честното си е честно.

— Да му се не види, Мо, ти готвеше и се грижеше за къщата! Аз съм онзи, който се трепеше да натрупа състояние. Не ти.

— Откъде дойде капиталът, Брайни?

— Ъ?

— Ти да не си забравил? Как „дрънкахме касата“? Та като стана дума за това — ти как разбра предварително датата на Черния вторник? Аз случайно да имам нещо общо? Брайни, няма да споря, защото ти не искаш да се разберем честно. Постоянно се опитваш да прехвърлиш на новата си любов нещо от моята половина. Хайде да отидем в съда и съдията да го реши. Можем да го направим тук — щат, в който законът признава общата собственост или в Калифорния, където законът също я признава, или в Мисури, където можеш да разчиташ, че съдията ще ми присъди повече от половината. Междувременно ще поискам временна издръжка...

— Издръжка!

— ... както и издръжка за шестте деца, докато съдът реши на какво възлиза моят дял плюс издръжката за мене и децата.

Брайън беше направо потресен.

— Искаш и ризата ли да ми смъкнеш от гърба? Само защото забих Мариан?

— Разбира се, че не, Брайън. Изобщо не искам даже издръжка. Онова, което искам... и очаквам... и за което настоявам, иначе отиваме в съда, е следното: след като уредим справедливо въпроса с издръжката на децата и сватбените им парични суми по начина, по който сме постъпвали с женените си деца в миналото, искам точно половината, право по средата. Иначе ще го урежда съдия.

Брайън изглеждаше мрачен.

— Много добре.

— Добре. Направи два списъка, две половини и можем да пристъпим към съставянето на официален документ, който да представим в съда. Къде смяташ да се разведеш с мене? Тук ли?

— Ако нямаш възражения. Така ще е най-лесно.

— Добре.

Брайън се занимава със списъците през целия уикенд. В понеделник вечерта ми ги показва.

— Ето ги. Това е списъкът за моята половина, това — за твоята.

Разгледах ги и веднага забелязах, че общите суми са равни... и едва се сдържах да не подсвирна, като видях цифрите. Нямах представа, че милионите са чак толкова много.

— Брайън, защо този списък е моят, а онзи — твоят?

— Оставих в моя списък имотите, с които искам да се занимавам. В твоя списък са онези, които не се нуждаят от моята експертиза, като например търговските дружества и квартирите под наем. Няма значение — всичко е поравно.

— Ами като е поравно, хайде да си ги разменим. Аз вземам всичко от твоя списък, ти — онова, което си включил в моята половина.

— Виж, нали ти обясних защо...

— И тогава, ако в моя списък има имоти, които ти наистина искаш, можеш да ги купиш от мене. На взаимно договорена цена.

— Мо, да не би да мислиш, че се опитвам да те измамя?

— Да, миличък, опитваш се да ме измамиш още от мига, в който възникна този въпрос за развода и подялбата на имуществото — усмихнах му се. — Но няма да ти позволя: по-късно ще съжаляваш за това. А сега вземи тези два списъка и ги състави отново. Раздели всичко с такава педантична справедливост, че да ти е наистина все едно кой списък ще взема аз и кой ще оставя за тебе. Или ако предпочиташ, аз ще ги съставя и ти ще си избереш. Но няма да слагаш всичките благини в единия списък и после да разправяш, че бил твоят. И така... аз ли да съставя списъците и ти да избираш? Или ти ще ги съставиш и аз ще избирам?

Отне му цяла седмица и горкичкият почти умря от мъка. Но най-накрая състави нови списъци.

Погледнах ги.

— Това устройва ли те, Брайни? Сега така идеално поравно ли си разделил общата ни собственост, че наистина не те интересува кой кой списък ще избере?

Той се усмихна накриво.

— Да речем, че ще се намуся, ще се гърча и ще кървя и в двата случая.

— Горкичкият Брайни. Напомняш ми за магарето между двете купи сено. И двата списъка съдържат колкото си искаш движима собственост — можеш да си купиш от мене всичко, което ти е скъпо на сърцето — протегнах ръка към единия списък, без да откъсвам поглед от очите му... и вдигнах другия.

— Това е моята половина. Давай да се залавяме с бумажината.

Брайън пак се разциври, когато искаше да купи от мене някои неща от моя списък и аз се съгласих да му ги продам, но настоях да се пазарим. Имам обаче добра памет и бях запомнила специално името „Д. Д. Хариман“, след като чух Теодор да го споменава в онази тъжна, радостна и щура неделя, когато той замина и вече не се върна. Когато разделяхме имота, знаех точно кои компании контролира господин Хариман и дали ги има в Нюйоркския търговски регистър или не.

Така че продадох на Брайън каквото искаше, но не по номинална стойност. На спазарена цена плюс разумна печалба. Не съм пълна невежа, що се отнася до бизнеса. Ала Брайън никога не ми бе оставял толкова пари на ръка, за да могат да се разглеждат като капитал. Ала години наред се забавлявах, като пресмятах на хартия. Тази игра превръщаше четенето на „Уолстрийт джърнъл“ в доста интересно занимание.

Брайън се разведе с мене в средата на 1946 г. и аз се върнах в Канзас сити. Никой от нас — нито той, нито аз, нито Мариан — не хранеше лоши чувства към другия. Всъщност Брайън не се беше държал като лошо момче — той просто се бореше също така упорито за Мариан, както някога се бореше за мене... а аз бях правила същото, след като осъзнах, че съм сама и моят любим съпруг вече не е моят рицар.

Няма смисъл да храниш лоши чувства. Излети ли корабът, всичко е пито-платено.

XVII. НОВО НАЧАЛО

Дъщеря ми Сюзън се ожени за Хенри Шулц в събота, 2 август 1952 г., в Епископалната църква „Сейнт Марк“ в Канзас сити. Брайън дойде и отведе дъщеря си до олтара; Мариан беше останала в Далас с децата си... и трябва да добавя, имаше съвсем приемливо извинение: терминът ѝ почти беше дошъл и беше съвсем разумно да помоли Брайън да си остане вкъщи. И бе настоявала да не разочарова Сюзън.

Не съм сигурна, че Сюзън щеше да забележи, но аз го забелязах.

Повече от половината ми деца присъстваха, повечето — със съпругите и съпрузите си, заедно с около четирийсет внуци и техните съпрузи и съпруги и цяло котило правнуци, че и едно пра-правнуче. Не е лошо за жена на официална възраст четирийсет и седем години. Не е лошо дори за жена, чиято точна възраст е седемдесет години и един месец.

Невъзможно ли, казвате? Не съвсем. Моята Нанси роди Роберта на Коледа през 1918 г. Роберта се омъжи на шестнайсет години и роди Ан Барстоу на 2 ноември 1935 г. Ан Барстоу се омъжи за Юджийн Харди и роди първото си дете, Нанси Джейн Харди, на 22 юни 1952 г.

Според архивите Нанси Джейн Харди (Фут) е родила Джъстин Фут, първия с това име, в последния ден на XX век, на 31 декември 2000-та година. Аз се ожених за един негов (и мой) далечен потомък, Джъстин Фут Четирийсет и девети, след като се ожених за семейството на Лазарус Лонг през 4316 г. от н.е. според Грегорианския календар, след почти двайсет и четири века — на сто и една години според личната ми времева линия.

Семейство Шулц беше почти също толкова добре представено на сватбата на Сюзън, макар че на повечето от тях се наложи да летят дотук от Калифорния или Пенсилвания. Ала не можеха да се похвалят с пет поколения, събрани на едно място. Страшно се радвах, че ние можем, и изобщо не се поколебах, когато фотографът, Кенет Барстоу, поиска да ни направи групова снимка. Той ме сложи в средата с пра-

правнучката в скута ми, а дъщеря ми, внучката ми и правнучката ми пърхаха около нас като ангелчета около Мадоната с младенеца.

И за това ни се скараха. Кен продължаваше да снима, докато накрая на Нанси Джейн ѝ писна и започна да реве. И точно тогава се появи Джъстин Уедърал и рече на Кен:

— Кен, мога ли да разгледам фотоапарата ти?

— Разбира се, чичо Джъстин.

Почетен чичо — предполагам, че му се е паднал нещо като осемнайсети братовчед. Семействата от „Хауард“ започваха да стигат до онзи етап, когато всеки се падаше някакъв роднина на всички... заедно с онези неизбежни дефекти в резултат на браковете между роднини, които по-късно се наложи да бъдат изкоренени.

— Ей сега ще ти го върна. Вижте сега, дами — особено ти, Морийн: онова, което имам да ви казвам, трябва да си остане между нас, хората, регистрирани във Фондацията. Огледайте се. Залата изолирана ли е? Има ли сред нас чужди хора?

— Джъстин — обадих се аз, — входът на приема е само с покани. На сватбата можеше да дойде всеки. Но за да влезеш в тази стая, ти трябва покана. Аз изпратих поканите на нашето семейство; Йохана Шулц — на роднините на Хенри.

— Аз влязох без покана.

— Джъстин, тебе всеки те познава.

— Точно това казвам и аз. Кой друг е влязъл без покана? Добрият стар Джо Блоу, дето всички го познават, разбира се. Това там Джо ли е — зад онази маса — дето разлива пунша?

— Разбира се, тук вътре има нает обслужващ персонал. Музиканти. Хората на снабдителя. И други такива.

— „И други такива“ — Джъстин понижи глас и се обърна директно към нас петте и Кен. — Знаете какви усилия полагаме всички, за да поддържаме оптимална възраст. Ти, Морийн, на колко години си?

— Ъ-ъ... на четирийсет и седем.

— Нанси? Ти на колко си, миличка?

Нанси понечи да каже „на петдесет и две“ и дори каза първите срички, но после прехапа език.

— Ох, стига бе, татко Уедърал — аз не си следя годините!

— На колко години си, Нанси? — настоя Джъстин.

— Чакай да видя. Мама ме е родила на петнайсет, така че... Ти на колко си, мамо?

— На четирийсет и седем.

— Да, разбира се. На трийсет и две съм.

Джъстин погледна към внучка ми Роберта, правнучка ми Ан, пра-правнучка ми Нанси Джейн и рече:

— Вас трите няма да ви питам на колко години сте, защото както и да ми отговорите, това ще подчертае невъзможността самото ви съществуване да се помири някак си с възрастта, посочена от Нанси и Морийн. От името на настоятелството мога да ви заявя колко сме доволни, че всички вие изпълнявате целта на завещанието на Айра Хауард. Но пак от името на настоятелството съм длъжен отново да подчертая нуждата от това, никога да не привличаме вниманието към нашите особености. Трябва да се опитаме да избегнем който и да било да забележи, че сме по-различни от другите.

Въздъхна и продължи:

— Така че съм принуден да ви кажа, дами, че много съжалявам като ви виждам всичките пет в една стая и да добавя, че се надявам това никога повече да не се случва. И направо се потрисам от идеята да ви снимат и петте заедно. Ако тази снимка попадне на светската страница на „Джърнъл поуст“ от следващата неделя, тя може да съсипе грижливите усилия на всичките ни братовчеди да не привличат внимание към себе си. Кен, не мислиш ли, че ще е добре да се унищожи тази снимка?

Кен Барстоу се беше оклюмал — виждах, че се готви да остави шефа на Фондацията да се наложи.

Но аз не се бях оклюмала.

— Хей! Джъстин, я престани! Да, ясно, ти си председател на настоятелството. Но никой не те е назначавал за Господ. Тези снимки са за мене и моите деца. И ако ги унищожиш или накараш Кен да го направи, ще те фрасна с апарата по главата.

— Виж, Морийн...

— „Виж, Морийн“ го разправяй на старата ми шапка! Ще гледаме да не попадне във вестниците, много ясно. Но искам пет броя от най-хубавата снимка на Кен — по един за всяка. А и Кен също може да направи копие за личния си архив, ако иска.

Договорихме се и Джъстин също поиска копие за архива на Фондацията.

По онова време си мислех, че Джъстин проявява излишна предпазливост. Грешах. С въвеждането и упоритото налагане на политиката, известна по-късно като Маскарад, Джъстин застави нашите братовчеди да влязат в Поменика на пророците, като осемдесет процента от тях бяха на официална възраст под четирийсет и само три процента — под петдесет. След като полицията на мисълта на Пророците се задейства, стана и трудно, и опасно да се сменят обстановката и самоличността — поради предвидливостта на Джъстин тези опити бяха обикновено излишни.

Според архивите Брайън е починал през 1998 г. на възраст сто и деветнайсет години — през ХХ век това беше възраст, за която заслужаваше да пишат по вестниците. Но по онова време за пред хора той беше на осемдесет и две години — възраст, която съвсем не заслужава да се пише за нея. Политиката на Джъстин позволи на почти всички клиенти на „Хауард“ да влязат в Поменика (2012 г.) с намалена официална възраст, която им позволяваше да живеят и да умрат, без дълголетието им да се набива на очи.

Слава Богу, на мене не ми се наложи да мина през това! Не, не слава на Бога, а слава на Хилда Мей, Зеб, Дийти, Джейк и на прекрасната и обична машина на име „Веселият измамник“. Много бих искала да ги видя и петимата, още сега — мама Морийн пак има нужда от спасение.

Може би Пиксел ще ги намери. Мисля, че разбра.

Няколко души, които идваха от други градове, останаха за уикенда, но във вторник сутринта, на 5 август, бях сама — наистина сама за първи път за седемдесет години живот. Двете ми най-малки деца — Доналд, на шестнайсет години, и Присила, на четиринайсет, все още не бяха женени. Но вече не бяха мои. При развода те бяха избрали да живеят при децата, с които бяха живели като братя и сестри и които сега им бяха братя и сестри по закон, тъй като Мариан ги беше осиновила.

Сюзън беше най-малката от четирите деца, които бяха живели при Бети Лу и Нелсън по време на войната, и се омъжи последна от

тях. Алис Вирджиния се бе омъжила за Ралф Спърлинг веднага след края на войната; Дорис Джийн се омъжи за Родерик Бригс следващата година, а Патрик Хенри, синът ми от Джъстин, се ожени за Шарлот Шмит през 1951 г.

Бети Лу и Нелсън се преселиха в Тампа скоро след като се върнах у дома и взеха със себе си и трите си деца, които все още живеяха при тях. Родителите на Бети Лу и майката на Нелсън, леля Карол, живеяха във Флорида; Бети Лу искаше да се грижи за всички тях.

В събота бях *triste* не само защото последното ми пиленце се омъжваше и напускаше гнездото, но най-вече защото сватбеният ден на Сюзън съвпаднаше със стотния рожден ден на баща ми. Той се беше родил на 2 август 1852 г.

Очевидно никой не свързваше датата с татко и аз не го споменах, защото сватбеният ден принадлежи на младата двойка и никой не трябва по никакъв начин — с думи, с действия, с каквото и да било — да помрачава радостта им. Така че си мълчах.

Но никога не забравях тази дата. Бяха изминали дванайсет години и два месеца, откакто татко беше заминал на война... и той ми бе липсвал през всеки един от тези четири хиляди четиристотин четирийсет и един дни — и особено много през годините, след като Брайън ме смени с нов модел.

Моля ви, разберете ме — не че обвинявам Брайън. Някъде около началото на Втората световна война аз загубих способността си да раждам, докато Мариан съвсем определено си можеше — а целта на всеки спонсориран от „Хауард“ брак са децата. Мариан и искаше, и можеше да му роди още деца, но искаше и брачно свидетелство. Съвсем разбираемо е.

Никой от двамата не се опита да се отърве от мене. Брайън бе приел, че оставам да живея при тях, докато не им изясних, че няма да остана. Мариан ме молеше да остана и плака, когато си тръгнах.

Но Далас не е Буундок, а неестествената практика на моногамията е също толкова вкоренена в американската култура на ХХ век, както груповият брак — в квазианархистичната и неструктурирана култура на Терциус от третото хилядолетие на Диаспората. По онова време, когато реших да не живея с Брайън и Мариан, няхах опита от Буундок, от който да се ръководя — но просто вътрешният глас ми

подказваше, че ако остана, двете с Мариан волю-неволю ще бъдем въввлечени в борба за надмощие — борба, която и двете не желаехме и в която буферът щеше да е Брайън, а той щеше да се чувства нещастен от това.

Ала не бях щастлива, когато си тръгнах. Разводът — всеки развод, независимо колко е наложителен — е ампутация. Дълго време се чувствах като животно, прегризало собствения си крак, за да се измъкне от капана.

По собствената ми времева линия всичко това се е случило преди повече от осемдесет години. Все още ли съм злопаметна?

Да, така си е. Но не се ядосвам на Брайън, а на Мариан: Брайън не таеше злоба в себе си — сигурна съм в сърцето си, че не е имал намерение да се отнесе лошо с мене. В най-лошия случай човек би могъл да каже, че не е било много умно от негова страна да заплоди вдовицата на сина си. Но колко ли са мъжете, които действат умно по отношение на жените? Откакто свят светува, броят им не надвишава броя на пръстите на единия палец.

Мариан... тя е друго нещо. Тя ми се отблагодари за гостоприемството, като настоя съпругът ми да се разведе с мене. Баща ми ме бе учил никога да не очаквам това въображаемо чувство, „благодарност“. Но не е ли редно да очаквам прилично отношение към мене от страна на някой, когото съм приютила под моя покрив?

„Благодарност“: въображаемо чувство, награда за въображаемото поведение „алтруизъм“. И двете въображаемости са фалшивите лица на егоизма, който е истинско и честно чувство. Много отдавна в есето си „Какво е човекът?“ господин Клеменс показва, че всеки от нас през цялото време действа в свой собствен интерес. След като веднъж го разберете, това ви предлага начин да се договорите с противника така, че да извлечете взаимна облага. Но ако сте убедени в собствения си „алтруизъм“ и се опитате да накарате противника да се срамува от ужасния си егоизъм, доникъде няма да стигнете.

Така че къде сгрехих в отношението си с Мариан?

Дали не се подхлъзнах в „алтруизма“?

Май че да. Трябваше да й кажа:

— Виж какво, кучко! Я се дръж прилично и можеш да останеш да живееш тук, колкото си искаш. Но що се отнася до идеята да ме изпъдиш от собствения ми дом, просто забрави — или направо ви изхвърлям тебе и безименното ти бебе вънка на снега.

А на Брайън:

— Хич не се и опитвай, пич! Иначе ще намеря някой бабанко, дето ще те накара да си мечтаеш никога да не беше хвърлял око на тая повлекана. Ще си платиш до последния грош.

Но подобни мисли ме спохождат само посред нощ. Бракът е психическо състояние, а не граждански договор и тапия. След като един брак умре, той е мъртъв и започва да воня по-бързо и от умряла риба. Онова, което има значение, е не кой я е убил, а фактът, че е умряла. Тогава идва време за подялба, раздяла и бягство и няма защо да си губите времето с взаимни обвинения.

Така че защо ли си губя времето след цели осемдесет години в мисли над трупа на отдавна мъртъв брак? След като тия гадни таласъми убийци ми създават достатъчно неприятности? Сигурна съм, че Пиксел не го гризат мисли за отдавна мъртви котарани. Сега той живее във вечността... където би трябвало да живея и аз.

През 1946 г., веднага щом се върнах в Канзас сити, първото нещо, което исках да направя, беше да се запиша студентка. И университетът в Канзас сити, и колежът „Рокхърст“ бяха на километър и половина от нас. Медицинският факултет към Канзаския университет беше на десет минути път с кола. Канзаската правна школа беше в центъра на града, на двайсет минути път с кола.

Всеки от тях си имаше и предимства, и недостатъци. „Рокхърст“ беше много малък, но беше йезуитски колеж и затова вероятно преподаването там беше на високо ниво. Беше мъжко училище, но не съвсем. Бяха ми казали, че „колежките“ до една са монахини, учителки, повишаващи квалификацията си, и не бях много сигурна, че там ще ме приемат добре. Отец Маккоу, президент на „Рокхърст“, ми изясни:

— Госпожо Джонсън, нашата политика не е изрязана върху камък. Повечето от студентите ни са мъже, но не изключваме жените, които сериозно желаят да се възползват от това, което им предлагаме.

Ние сме католическо училище, но приемаме с охота и студенти, които не са католици. Тук, в „Рокхърст“, не проповядваме активно, но съм длъжен да ви предупредя, че членове на Епископалната църква като вас самата, подложени на влиянието на здравата католическа доктрина, често накрая се обръщат към истинската църква. Ако докато сте сред нас, почувствате нужда от наставления във вярата и догмата, ще се радваме да ви помогнем. Но няма да ви насилваме. Сега... искате ли да защитите степен? Или не?

Обясних му, че съм се регистрирала като специална студентка и потенциална кандидатка за бакалавърска степен в Канзаския университет.

— Но повече се интересувам от това да получа образование, отколкото степен. Точно затова дойдох и тук. Известна ми е репутацията на йезуитското обучение. Надявам се тук да науча неща, които не бих научила в друго учебно заведение.

— Човек може винаги да се надява — той надраска нещо на едно листче, откъсна го и ми го подаде. — Вече сте специална студентка и можете да посещавате всеки лекционен курс. Това са допълнителните такси за някои курсове като например лабораторните. Занесете това в канцеларията на квестора — там ще приемат таксата ви за обучение и ще ви обяснят какви са другите такси. Наминете да ме видите след една-две седмици.

Следващите шест години, от 1946 до 1952, прекарах в училище, включително и летните сесии. Вкъщи нямаше бебета и малки деца. В такава къща няма много работа, а и тази, дето я имаше, я възложих на... на Дорис. Тя беше на шестнайсет години и точно бе започнала да проверява Хауардовия си списък под моята грижовна закрила и на Съюзън, само дванайсетгодишна и все още девствена (в това бях доста сигурна), но изключителна готвачка за възрастта си. Така че се заех с половата й просвета, тъй като ми беше известна силната взаимовръзка между готварския талант и силното либидо... само за да разбера, че леля Бети Лу се бе справила чудесно с моите момичета. Беше ги отгледала като невинни многознайки, които бяха съвсем наясно с темата си и с женската си наследственост далеч преди да реализират тази наследственост емоционално.

Само един от синовете ми живееше у дома — Пат. През 1946 г. той беше на четиринайсет. Реших донякъде неохотно, че трябва да

проверя какво знае и какво не знае той за секса, преди да си е лепнал някоя тъпа болест или да е заплодил някоя слабоумна дванайсетгодишна с големи цици и мозък колкото грахче, или се е забъркал в публичен скандал. Никога досега не ми се беше налагало да се справям с подобно нещо — синовете ми ги учеха или Брайън, или татко, или и двамата.

Патрик ме изслуша много търпеливо.

Най-накрая ми рече:

— Мамо, има ли нещо по-специално, за което искаш да ме попиташ? Ще се опитам да ти го обясня. Леля Бети Лу ме изпита по същия начин, както Алис и Дорис... и не можах да отговоря само на един въпрос.

Направо онемях.

— И на кой въпрос?

— Не можах да обясня що е това „ектопична бременност“. Но вече мога. Да ти обясня ли?

— Карай. Леля ти Бети Лу или чичо ти Нелсън говориха ли с тебе за Фондацията „Айра Хауард“?

— Донякъде. Когато започнаха да ухажват Алис, чичо Нел ме дръпна настрана и ми рече да си гледам работата и да си държа езика зад зъбите... и да му се обадя, когато сам реша, че искам да ухажвам. Ако реша. Реших, че не искам. Но после му се обадох. И... и тогава той ми разказа за субсидиите за бебета. За Хауардовите бебета. Само за Хауардовите бебета.

— Да. Е, мили, леля ти Бети Лу и чичо ти Нелсън май са ти казали всичко, което трябва. Ъ-ъ... чичо ти Нелсън показа ли ти гравюрите на Форбърг?

— Не.

Да му се не види, Брайни, защо не си тук? Това е твоя работа!

— Значи трябва да ти ги покажа аз. Ако ги намеря къде са.

— Леля Б'Лу ми ги показа. В моята стая са — той се усмихна срамежливо. — Обичам да си ги разглеждам. Да ти ги донеса ли?

— Не. Е, както искаш. Патрик, ти май знаеш за секса всичко, което би трябвало да знае едно момче на твоята възраст. Има ли нещо, което бих могла да ти кажа? Или да направя за тебе?

— Ъ-ъ... май че не. Ами такава... леля Б'Лу редовно ме снабдяваше с гуми. Обещах ѝ винаги да ги използвам... но в

„Уолгрънс“ не ги продават на момчета на моите години.

Какво ли още беше направила за него Бети Лу? Ако си легнеш с леля си, това кръвосмешение ли е? Поправка: с леля по сватовство? Те със сигурност нямат кръвна връзка. Морийн, я си гледай работата!

— Добре, ще те снабдявам. Ъ-ъ... Патрик, ти къде ги използваш? Не „с кого“, а къде?

— Точно сега само познавам едно момиче, което... а майка ѝ я държи много изкъсо. Казала ѝ е, че може да го прави само вкъщи, в стаята за игри в мазето. Или другаде.

Не го питах за „другаде“.

— Майка ѝ явно е много разумна. Е, мили, тук вкъщи също можеш да го правиш съвсем спокойно. Но никъде другаде, надявам се. Например не и в парк „Суопи“. Много е рисковано. *Морийн, точно ти ли ги приказваш тия?*

И трите бяха добри деца и не съм имала неприятности с тях. Домакинството си се оправяше само, а аз само леко го понаглеждах и ми оставаше време да уча. Когато Съюзът се омъжи през 1952 г., имах не една, а четири степени: бакалавър на изкуствата, бакалавър по право, магистър на науките и доктор по философия.

Не можех да претендирам за средно образование, защото дипломата ми за средно образование от 1898 г. никак не се връзваше с четирийсет и четирите години, на които бях според фондация „Хауард“ през 1946 г. О, винаги когато беше възможно, посочвах възрастта си като „над двайсет и една“, но ако ме притиснеха, си казвах Хауардовите години и избягвах всяка ситуация, която би ме свързала по някакъв начин със събития отпреди 1910 г. Това правех най-вече като си държах устата затворена — никакви „познавахте ли еди-какво си“ и никакви „помниш ли, когато...“.

Така че се записах в Канзаския университет не като първокурсничка, а като специален слушател. После помолих за по-висока позиция с изпити и статут, който да ми позволи да получа степен и не се пазарих за високите такси, които ми поискаха за специалните изпити. През целия остатък от семестъра постоянно се явявах на изпити, зубрех всяка нощ за следващия и понякога посещавах лекции от другата страна на булеварда за десерт.

В началото на лятната сесия ме извикаха в кабинета на декана на академията, доктор Банистър.

— Моля, седнете, госпожо Джонсън.

Седнах и зачаках. На вид той ми напомняше за господин Клеменс, макар че не носеше бели костюми и не пушеше онези ужасни пури. Но имаше същия чорлав ореол от бели коси и вид на сатана веселяк. Харесах го от пръв поглед.

Той продължи:

— Вие взехте всичките си специални изпити. Мога ли да ви попитам какъв статут очаквате да получите?

— Нищо не съм очаквала, докторе. Помолих да бъда изпитана, за да си изясня къде ми е мястото.

— Хммм... В молбата ви не е посочено никакво училище.

— Учила съм при частни учители, докторе.

— Да, виждам. Значи никога не сте посещавали училище?

— Посещавала съм доста училища, сър. Но за кратко, никога достатъчно дълго, за да получа академичен кредит. Баща ми пътуваше много.

— Какво работеше баща ви?

— Беше доктор по медицина, сър.

— Използвате минало време.

— Беше убит в битката за Британия, докторе.

— О! Съжалявам. Госпожо Джонсън, точната ви степен на образование е бакалавър по изкуствата... не, не, изслушайте ме. Ние не присъждаме такива степени, нито каквато и да било степен само въз основа на изпити, без да сте посещавали лекции. Имате ли планове да посещавате университета през следващите два семестъра? През академичната година 1946/47?

— Разбира се. Както и текущата лятна сесия. А и по-нататък, тъй като целта ми е да подам молба да бъда приета за кандидат за докторска степен, ако и когато защитя бакалавърската.

— Наистина ли? В каква област?

— Философия. По-точно метафизика.

— Е, госпожо Джонсън, направо ме слисахте. В молбата си сте се самоопределили като „домакиня“.

— Определението отговаря на истината, докторе. Три от децата ми все още живеят вкъщи. Обаче две от тях са момичета в юношеска възраст и и двете са добри готвачки. Разпределяме помежду си домашните задължения и и трите имаме време за училище. И ви

уверявам, че между мръсната вода от чиниите и любопитството към ноумените^[1] не съществува никаква фундаментална несъвместимост. Аз имам внуци и никога не съм имала време да посещавам колеж. Но не мога да повярвам, че съм твърде стара, за да уча. Тази баба тук отказва да седи до камината и да плете — добавих аз. — Доктор Уил Дюран водеше лекции тук през 1921 г. Тогава за първи път се запознах с метафизиката.

— Да, самият аз съм го слушал. Вечерния курс в „Гранд авеню темпъл“. Очарователен оратор. Мили Боже, но вие не ми изглеждате толкова възрастна. Това беше преди двайсет и пет години!

— Баща ми ме водеше. Обещах си, когато имам време, да започна отново да уча философия. И сега имам време.

— Разбирам. Госпожо Джонсън, знаете ли какво преподавах, преди да постъпя в администрацията?

— Не, сър. *Разбира се, че знам. Татко би се срамувал от мене, ако предварително не бях проучила територията.*

— Преподавах латински и старогръцки... и древногръцките философи. После годинките се изнизаха и латинският вече не беше задължителен, старогръцкият също отпадна, а гръцките философи бяха пренебрегнати за сметка на „модерни“ идеи като Фройд, Маркс, Дюи и Скинър. Така че се сблъсках с нуждата да се занимавам с нещо друго в университета... или да ходя да си търся работа някъде другаде — в натоварените търговски центрове например — той се усмихна печално. — Трудна работа. Професор по природни науки може да си намери работа в „Доу кемикъл“ или при Д. Д. Хариман. Но преподавател по старогръцки? Остави се. Значи казвате, смятате да вземете тази лятна сесия.

— Да, сър.

— Да речем, че сега ви запишем в последния курс... и в края на първия семестър през януари 1947 г. защитите бакалавърска степен по изкуствата... хммм... с основна специалност съвременни езици и втора специалност... о, ами каквото си искате. Класически езици. История. Но можете да се възползвате от лятната сесия и първия семестър, за да преследвате и основната си цел, метафизиката. Хммм... Аз самият имам внуци, госпожо Джонсън, и съм старомоден учител по забравени предмети. Но би ли ви устроило да ме приемете за ваш научен ръководител?

— О, наистина ли?!

— Намирам, че вашата цел ми е интересна... и съм сигурен, че можем да съберем комисия, симпатизираща на тази цел. Хммм...

*Да, старостта си има чест и мъки.
Смъртта е краят. Ала и сега
по силите ни благородно дело
да свършим е — тъй, както подобава
на воини, били се със богове.*

Аз подхванах:

*Лъчи мъждукат веч откъм скалите,
денят угасва. Бавната луна
изгрява. Дълбините морски стенат
със хиляди безбройни гласове.
Приятели, елате —
дордето не е вече твърде късно
да търсим нови светове...*

Той се усмихна широко и продължи:

*... Да тръгнем
ехтящите вълни да разсечем
с весла... Че моя цел е да отплувам
зад залеза, отвъд, отвъд звездите
на запада, дордето аз умра^[2]*

Той се изправи.

— Тенисън добре се връзва, нали? И щом Одисей е можел да въстане срещу възрастта, и ние можем. Елате утре при мене и започваме да планираме курса ви на обучение за получаване на докторска степен. По-голямата част ще е самостоятелно обучение, но

можем да прегледаме каталога и да решим кои курсове биха могли да ви свършат работа.

През юни 1950 г. ми присъдиха степен доктор по философия със специалност метафизика. Дисертацията ми беше озаглавена „Сравнение на картината на света у Аристокъл, Арус и Джугашвили, разгледана чрез взаимодействието на епистемологията, телеологията и есхатологията“. Действителното ѝ съдържание беше нула, както е редно при честната метафизика, но я натъпках с алгебрата на Буле, което (ако някой решише задачките) доказваше, че Джугашвили е негодник и убиец... както прекалено добре знаеха украинските кулаци.

Дадох копие от моята дисертация на отец Маккоу и го поканих на защитата. Той прие, после погледна дисертацията ми и се усмихна.

— Според мене Платон би бил доволен да е в компанията на Волтер... но и двамата биха избягвали компанията на Сталин.

Години наред единственият човек, разчел вярно от пръв поглед и трите имена, беше отец Маккоу... като не броим доктор Банистър, който беше измислил шегата.

Дисертацията не беше важна. Но правилата изискваха да предам достатъчно килограми учени писания, за да оправдая докторската си степен. И четири години подред си прекарвах чудесно и от двете страни на булеварда.

Същата седмица, когато защитих доктората си, се записах в Медицинския факултет на Канзаския университет и в Канзаската правна школа — конфликт между двете почти нямаше, защото повечето лекции в Правната школа бяха вечерни, а курсовете, които посещавах в Медицинския факултет — дневни. Не бях кандидат за доктор по медицина, а за магистърска степен по биохимия.

Можех да взема тази степен за една година; проточих го, защото имаше и още курсове, които исках да изслушам. Междувременно обучението в Канзаската правна школа се водеше четиригодишно... но бях я посещавала и преди — прослушах няколко от техните курсове, докато Брайън учеше право през 1934-1938 г. Деканът имаше желание да ми дава кредити за прослушани курсове, като просто се явях на

изпити, след като си плащах пълните такси за всички курсове: училището беше частно и таксите бяха нещо много важно.

Явих се на всички изпити през пролетта на 1952 г. и ги взех за обща изненада и на състудентите си, и на професорите. Може да ми е помогнало и това, че в документите ми пишеше „М. Дж. Джонсън“, а не „Морийн Джонсън“. След като веднъж ме допуснаха до изпитите ан блок, не ми правеха проблеми с вземането на дипломата — училището се хвалеше с процента студенти, стигнали до всички изпити наведнъж — много по-висока летва от дипломата.

Ето как законно завърших четири висши образования за шест години. Но честно си мисля, че най-много научих в малкия католически колеж, където бях само слушател и никога не бях кандидатствала за степен.

Особено от един американски свещеник от японски произход, отец Тезука.

За първи път в живота си имах възможността да науча източен език и веднага се нахвърлих върху този шанс. Курсът беше за бъдещи мисионери, които да заместят избитите по време на войната; посещаваха го и свещеници, и семинаристи. Приеха ме добре според мене само по една-единствена причина: структурата на японския език и идиоми и японската култура се различават от американската култура и език дори повече, отколкото мъжът — от жената. Аз бях „нагледно средство“.

През 1940 г. — лятото, което прекарахме в Чикаго — се бях възползвала от възможността да изучавам семантика при граф Алфред Коржибски и доктор С. И. Хаякава, тъй като Институтът по немска семантика беше близо до дома ни. Едно нещо, което заседна в ума ми, беше, че и двамата учени непрекъснато подчертаваха факта, че една култура се отразява в езика си, че всъщност тези две неща така се преплитат взаимно, че за да дискутираме адекватно по този въпрос, е необходим нов език с нова структура („метаезик“).

А сега помислете над датите. Президентът Патън беше избран през 1948 г. и смени президента Баркли през януари 1949 г.

Инцидентът в Осака се случи през декември 1948 г. — между избирането на президента Патън и встъпването му в длъжност. Така че президентът Патън се изправи лице в лице с нещо, което можеше да прерасне в открито въстание в Далекотоизточните територии, известни

преди като Японска империя. Тайното общество „Божествен вятър“ като че ли беше склонно да разменя десет души от техните за един от нашите до безкрайност.

В речта при встъпването си в длъжност президентът Патън съобщи на японците и на света, че тази размяна не е приемлива. Започнаха веднага — един мъртъв американец, едно разрушено и осквернено шинтоистко светилище. И с всеки следващ инцидент цената се покачваше.

---

[1] Ноумен (филос.) — във философията на Кант: непознаваемата същност, „вещта сама в себе си“. Бел.пр. ↑

[2] Алфред Тенисън, „Одисей“. Бел.пр. ↑

XVIII. ЕРГЕНЛЪК

Не съм експерт по това как се управлява една завладяна страна, така че ще се въздържа от критики към политиката на президента Патън спрямо Далекоизточните територии. Скъпият ми приятел и съпруг доктор Джубал Харшо ми разправя, че по неговата времева линия (код „Нийл Армстронг“) политиката към победения враг била съвсем различна — по-скоро политика на поддържане, отколкото на сурови мерки.

Ала и двете политики (и по двете времеви линии) са се оказали пагубни за Съединените щати.

През периода 1952–1982 не ми се удаде нито един истински случай да приложат знанията си по японски език и правопис. Но след двайсет и четири века заради моето владение на японски Джубал ме помоли да приема един странен ангажимент, след като се бях преместила от стажант-подмладителка в Корпуса на времето. Изходът на дългата и сурова война между Съединените щати и Японската империя беше злощастен и за двете страни по всички времеви линии, наблюдавани от Кръга Ороборос — и по тези, при които Съединените щати „побеждаваха“, и по онези, по които „победител“ беше Японската империя, като например времева линия седем (код „Феърейкърс“), по която императорът и *Reichsführer*-ът си разделиха континента по средата, покрай Мисисипи.

Математиците от Корпуса на времето, оглавени от Либи Лонг, и банката им от компютърни симулатори, наблюдавани от Майкрофт Холм (компютъра, водил революцията на Луната по времева линия три), се опитаха да определят може ли да се създаде ревизирана история, в която Японо-американската война от 1941–1945 г. никога да не се е случвала. И ако може, дали би спряло да се влошава положението на Земята след тази война по всички изследвани времеви линии?

За целта Корпусът се нуждаеше от агенти преди 1941 г. в Япония и Съединените щати. Агентите за Съединените щати не бяха проблем, тъй като в Буундок разполагаха с изобилни запаси на американския английски, американската история и култура от XX век според Грегорианския календар, както и с жители на Терциус, които бяха живели в тази култура: Лазарус Лонг, Морийн Джонсън, Джубал Харшо, Ричард Кембъл, Хейзъл Стоун, Зеб Картър, Хилда Мей Бъроуз, Дийти Картър, Джак Бъроуз и други — и по-специално Ан, Честен свидетел. Знам, че нея я изпратиха. А вероятно и други.

Но жителите на Телус Терциус, запознати с японския език и култура от XX век според Грегорианския календар, се колебаеха между „нула“ и „такива не съществуват“. Имаше двама от китайски произход, Дон Ксия и Марси Чоу-Му, които физически наподобяваха японските норми, но и двамата нямаха представа нито от японски език, нито от японска култура.

Аз не бих могла да мина за японка — рижите японки се срещат горе-долу толкова често, колкото и косматите риби — но можех да говоря и да пиша на японски — разбира се като туристка. Така че взеха едно разумно решение: ще отида там като туристка — туристка изключение, която си е направила труда да понаучи нещичко от езика, културата и историята на Нипон.

Турист, който си прави труда да учи подобни неща за една страна, винаги е добре дошъл, ако се държи учтиво според техните правила за учтивост. Лесно ще е лекомислено да заявим, че всеки турист би трябвало да го прави, но всъщност това е трудна работа и гълта много време и пари. На мене езиците ми се удават и ми е приятно да ги уча. Така че на седемдесетгодишна възраст знаех пет съвременни езика, включително и родния си.

Значи оставаха около хиляда, които не знаех, и около три милиарда души, с които нямах общ език. Прекалено много работа — направо Танталови мъки.

Но бях добре екипирана за ролята на безобидна туристка в Япония по време на десетилетието преди голямата война от 1941–1945 г. Така че заминах и ме приземиха в Макао — място, където рушветът е норма и с пари можеш да постигнеш почти всичко. Бях въоръжена с обилно количество пари и три много истински паспорта: в единия

пишеше, че съм канадка, във втория — американка, а според третия бях британка.

Заминах с ферибот за Хонконг — място, което почти може да мине за почтено, ала въпреки това и там прекалено уважаваха парите. Дотогава бях разбрала, че по онова време в Далечния изток нямат добро мнение нито за британците, нито за американците, но канадците все още не им вдъхваха особена неприязън и затова използвах паспорта, според който съм родена в Британска Колумбия и живея във Ванкувър. Един холандски кораб, „Руйс“ ме закара от Хонконг в Йокохама.

Прекарах една чудесна година, 1937–1938, в скитосване из Япония — спях в местни ханове, храних мъничките сърнички в Нара, останах без дъх пред гледката на Фуджи-сан призори, кръстосвах Вътрешното море с малък очукан параход, наслаждавах се на красотите на една от най-прекрасните страни и култури, като през цялото време събирах данни в имплантираното, командвано от гласа ми записващо устройство — горе-долу като това, дето използвам в момента.

Освен това вътре в себе си носех и „намирач“, какъвто нося и сега, и фактът, че още не са ме намерили, за мене означава, че в Главната квартира на Корпуса на времето не знаят на коя планета се намирам. Предполага се, че апаратурата е достатъчно фина, за да проследи агент, пропуснал рандеву, без значение къде се намира, щом той е на въпросната планета.

Това беше лошата новина. А сега и добрата: по време на онази година, прекарана в Япония, на няколко пъти чух за друга червенокоса англичанка-американка-канадка, която обикаляла из империята и изучавала японските градини. Говорела японски и хората разправяха, че приличала на мене, макар че това последното не означава почти нищо: ние, кокорчовците, всичките им изглеждаме еднакви, само дето червената коса винаги се забелязва, а владееенето на японски съвсем определено се набива на очи.

Била ли съм — ще бъда ли изпратена обратно, на друго посещение в предвоенна Япония? Дали съм влязла в примка на времето? Парадоксът хич не ме тревожи; агентите на Времето са свикнали с примките, аз вече съм в примка за годината 1937/38: първия път съм прекарала тази година в Канзас сити.

Ако съм в примка (тройна) в Япония през 1937/38 г., значи разтрояването по личната ми времева линия се случва след сегашния момент... което означава, че Пиксел ще предаде съобщението и ще ме спасят. Парадокси във времето не съществуват — всички привидни парадокси могат да се разплетат.

Но тази нишка е твърде тънка, за да закача надеждите си на нея.

Вторник, 5 август 1952 г., времева линия две, започна като тъжен ден за Морийн... сам-самичка за първи път в живота ми, сама с досадното задължение да изчистя старата фермерска къща, да я заключа и да се отърва от нея. Но поне за едно денят беше радостен. Животът ми на омъжена жена приключи, когато Брайън се разведе с мене; вдовството ми приключи, когато Сюзън се омъжи; това досадно задължение беше началото на ергенлъка.

Пети август 1952 г. беше началото на моя ергенлък, защото тогава реших, че от този ден нататък с мене ще се държат като с мъж, що се отнася до правата и привилегиите — иначе ще вдигам врява чак до Бога. Вече нямах семейство, не можех да раждам, не си търсех съпруг, бях финансово независима (че и отгоре!).

Не смятах да бъда агресивна. Ако един джентълмен ме пропуснеше да мина първа през вратата, щях да приема любезния жест и да му благодаря. Джентълмените обичат да правят малки галантни жестове; дамите обичат да ги приемат изящно, с усмивка и любезна дума.

Споменавам го, защото през седемдесетте години имаше много жени, готови най-безмилостно да разгонят фамилията на някой мъж, само заради малка любезност: да предложи стол на една жена или да ѝ подаде ръка на влизане или на излизане от колата. Тези жени (малцинство, ала крайно противно малцинство, което сякаш беше навсякъде) се отнасяха към традиционната любезност като към кръвна обида. Постепенно започнах да ги наричам науем „Лесбийската мафия“. Не знам дали всички са били хомосексуални (макар и да съм сигурна за някои), но поведението им ме караше да ги слагам в един кюп.

Ако сред тях имаше и такива, които не са лесбийки, то къде ли си намираха хетеросексуални партньори? Що за мухльо би се примирил с такава грубост у една жена? Мъчно ми е да го казвам, но през 1970 г. мухльовци имаше всякакви и то в изобилие. Мухльовците вземаха връх. Мъжествените мъже, галантните джентълмени, онези, които не чакат някой да ги ръчка, се намираха все по-трудно.

Основният проблем при изнасянето ми бяха книгите: кои да запазя, кои да раздам, кои да взема със себе си. Мебелите и разните дреболии — от тенджерите и тиганите до чаршафите — щях да ги предоставя предимно на благотворителни организации. Живяхме в тази къща двайсет и три години. Повечето мебели бяха също на толкова години. След като цял рояк шавливи дечица беше работил по тях, пазарната им стойност беше твърде ниска, за да оправдае запазването им — тъй като няхах намерение да си създавам истински дом в обозримо бъдеще.

За пианото се поколебах. Беше ми старо приятелче; Брайни ми го беше подарил през 1909 г. — още тогава го беше купил от втора (трета?) ръка; то беше първото доказателство, че „Брайън Смит асоушийтс“ наистина е минала от червено на черно. Брайън беше платил за него четиринайсет долара на търг.

Не! Ако имах намерение да осъществя плановете си, не трябваше да влача със себе си много багаж. Пиано можеш да си наемеш навсякъде.

След като реших да изоставя пианото, вече ми беше лесно да вземам решения, така че се захванах с книгите. Кой да ти повярва, че една къща може да побере толкова много книги?

Вкарах вътре голямата маса; започнах да опаковам върху нея книгите, които щях да складирам тук. Вкарах и малката масичка за чай — на нея слагах тези, които щях да взема със себе си. Масичките за карти — за книгите, които щях да дам на „Добра воля“. Или на Армията на спасението. Който дойдеше първи, той щеше да вземе всичко — дрехи, книги, спално бельо, мебели, всичко — и колкото по-скоро, толкова по-добре. Но първо трябваше да дойдат да го вземат.

След час продължавах упорито да си повтарям: Не! Недей да се захващаш да четеш нищо! Ако трябва да го прочетеш, слагай книгата

при онези, дето ще вземеш със себе си.

И тогава чух котешко мяукане.

— Ох, това момиче! Сюзън, какво ми стори? — рекох си аз.

Преди две години бяхме останали без котка поради трагичната смърт на Капитан Блъд, внук на Шарже д'афер — внезапна смърт: някакъв шофьор го беше ударил на булевард „Рокхил“ и бе офейкал. През изминалите дотогава четирийсет и три години никога не бях оставяла къщата без котка. Склонна съм да се съглася с господин Клеменс, който бе наел три котки, след като се бе преместил в дома си в Кънектикът, за да придобие новата къща атмосфера на обитаема.

Но този път реших да продължа борбата без котка. Патрик беше на осемнайсет години, Сюзън — на шестнайсет. Всеки бе получил Хауардовия си списък. Съвсем предсказуемо беше, че в близкото бъдеще и двамата ще излетят от гнездото.

Котките си имат един основен недостатък. След като веднъж осиновиш котка, вече си вързан за дял живот. Искам да кажа, за целия живот на котката. Тя не говори човешки език и не разбира неизпълнените обещания. Ако я изоставите, умира и призракт ѝ ви преследва нощем.

На вечеря в деня, когато убиха Капитан Блъд, всички едва докоснахме храната и на никого не му се говореше. Най-накрая Сюзън се обади:

— Мамо, да започваме ли да преглеждаме обявите? Или ще отидем в Хуманното общество?

— Защо, миличка? — съвсем умишлено се направих на гъон.

— За котенце, разбира се.

Така че си казах репликата:

— Едно коте живее петнайсет години или повече. Когато вие двамата напуснете семейството, ще продадем къщата, тъй като нямам намерение да се мотая самичка из четиринайсетстайна къща. И какво ще стане с котката?

— Нищо. Защото няма да има котка.

Някъде след две седмици Сюзън закъсня малко от училище. Влезе и рече:

— Мамо, трябва да изляза за час-два. Имам да свърша нещо.

Носеше кафяв хартиен плик.

— Да, миличка. Мога ли да попитам къде ще ходиш и по каква работа?

— Ами по тази — тя остави плика на кухненската маса. Той се килна настрани и от него излезе едно котенце. Сладко котенце — мъничко, чистичко, черно-бяло — като излязло от стихотворение на господин Елиът.

— Ох, Божичко! — възкликнах аз.

— Всичко е наред, мамо. Вече ѝ обясних, че не може да живее тук — обади се Сюзън.

Котето ме погледна ококорено, после приклепна и взе да мие бялото си жабо.

— Как се казва? — попитах аз.

— Няма си име, мамо. Няма да е честно да я кръстим. Ще я нося в Хуманното общество, за да я приспят, без да я заболи. Това трябва да свърша.

Бях много твърда със Сюзън — сама щеше да храни котето. Щеше да чисти кутията му с пясък и да го сменя, когато стане нужда. Тя ще го учи да използва вратичката за котки; да се грижи да бъде ваксинирано и ако стане нужда, да го носи до ветеринарната клиника на „Плаза“. Котето си е нейно и само нейно, и когато се омъжи и напусне дома, трябва да знае, че е длъжна да го вземе със себе си.

Котето и момичето изслушаха всичко това с ококорени очи и сериозни физиономии и двете се съгласиха с условията. А аз се опитах да не се сприятелявам с тази котка — нека да си гледа само Сюзън и да се привързва само към нея.

Но вие как ще постъпите, ако една черно-бяла пухкава топчица приклепне пред вас на задни крачета, изпъчи тлъсто коремче, размаха седемсантиметровите си лапички покрай ушите си и ви изгърси пределно ясно:

— Моля те, мамо... хайде да се борим, моля те!

Въпреки това Сюзън беше решила да вземе котето със себе си. Така и не обсъдихме въпроса повторно, но уговорката си оставаше.

Отидох до входната врата — котки никакви. Тогава отидох до задния вход.

— Влезте, ваше височество.

Нейно височество, принцеса Поли Пондероза Пенелопа Пичфъз, влезе с парадна стъпка и с гордо вирната опашка. („Е, сети се най-после! Както и да е, но повече да не се повтаря! Какво има за обяд?“) Приклезна пред кухненския шкаф, в който държахме котешката храна.

Омете цяла консерва от сто и седемдесет грама риба тон и дроб, поиска си още и се справи също толкова успешно с телешкото в собствен сос, после хапна за десерт известно количество хрупки, като спираше от време на време, за да се отърка в коленете ми. Най-накрая спря и започна да се мие.

— Поли, я да ти видя лапичките! — Не беше в обичайния си безупречен вид и никога не я бях виждала толкова гладна. Къде ли се беше губила през последните три дена?

След като прегледах лапичките ѝ, вече бях сигурна, че е миткала по улиците. Намислих си няколко мрачни въпроса, които смятах да задам на Сюзън, когато ми се обади по телефона. Ако се обадеше. Но междувременно котката беше тук, беше си у дома и следователно в момента аз отговарях за нея. Когато тръгнеш да се изнасям, трябваше да я взема със себе си. Беше неизбежно. Сюзън, щеше ми се да беше останала неомъжена само още съвсем малко, колкото да те напляскам по дупето.

Намазах лапичките ѝ с вазелин и пак се захванах за работа. Принцеса Поли заспа върху купчина книги. И да ѝ липсваше Сюзън, не ми го каза. Май беше склонна да се примири и с една-единствена слугиня.

Към един часа на обяд все още подреждах книги и се опитвах да реша дали да мина само със студен сандвич или да се разшетам и да отворя кутия доматена супа. Точно тогава звънецът на входната врата звънна. Принцеса Поли вдигна глава.

— Очаквате някого? Може би Сюзън?

Отидох да отворя.

Не беше Сюзън. Доналд и Присила.

— Влизайте, милички! — отворих вратата широко. — Гладни ли сте? Обядвали ли сте? — не им зададох никакви други въпроси. Има едно стихотворение на Робърт Фрост, много известен през онзи век по

онази времева линия, „Смъртта на наемния работник“, в което четем: „У дома е мястото, където, щом се върнете, ще ви приемат“. Две мои деца си бяха дошли у дома. Просто се радвах, че имам къща, в която мога да ги приема, и чаршафи, които да им постеля. Котките и децата не бяха променили плановете ми — но плановете можеха да почакаат. Радвах се, че не бях успяла да разчистя предния ден, четвърти, понеделник — щях да ги изпусна и тримата. Трагедия!

Веднага се заех да им спретна обяд с изискани гозби; наистина отворих две консерви доматена супа „Кембъл“.

— Чакайте сега да видим. Имаме доста не много изсърнала торта, останала от сватбата, и две кила ванилов сладолед, който изобщо не отворихме. Вие двамата колко можете да изядете?

— Много!

— Прис е права. Днес нищо не сме яли.

— Ох, Боже мили! Сядайте. Я бързо хапнете малко супа, пък после ще видим какво искате. Бекон с яйца? Овесена каша?

— К'во да е — отговори синът ми. — Ако е още живо, ще му откъсна главата.

— Я се дръж прилично, Дони — скастри го сестра му. — Първо ще хапнем супа, мамо.

Докато обядвахме, Присила ме попита:

— Защо книгите са струпани тук, мамо?

Обясних, че смятам да се изнеса и да продам къщата. Децата ми се спогледаха; и двамата добиха жален, почти убит от скръб вид. Погледнах първо единия, после — другия.

— Я по-весело — окуражих ги аз. — Няма нищо тъжно. Не ме гонят никакви срокове и този дом е ваш. Искате ли да ми кажете какво става?

Какво ставаше си личеше до голяма степен от състоянието им: мръсни, уморени, гладни и без пукната пара. Имаха някакви проблеми с баща си и мащехата си и бяха напуснали Далас „завинаги“.

— Ама, мамо, ние не знаехме, че смяташ да продаваш къщата... Ще намерим къде другаде да отидем... защото с Дони вече никога няма да се върнем там!

— Няма защо да бързате — усмихнах се аз. — Не сте на улицата. Да, смятам да продам къщата, но ще си намерим друг покрив над главата. Точно сега е моментът да продадем тази къща, защото казах на

Джордж Стронг — той се занимава с недвижими имоти — че ще е свободна, след като Съюзън се омъжи. Хммм... — отидох до видеотелефона и набрах „Хариман и Стронг“.

На екрана се появи женско лице.

— „Хариман и Стронг, инвестиции. Хариман ентърпрайзис. Обединени индустрии.“ С какво мога да ви бъда полезна?

— Обажда се Морийн Джонсън. Бих желала да говоря с господин Хариман или господин Стронг.

— И двамата отсъстват. Можете да оставите съобщение. Или можете да говорите с господин Уоткинс.

— Не. Свържете ме с Джордж Стронг.

— Съжалявам. Искате ли да говорите с господин Уоткинс?

— Не. Просто предайте на господин Стронг следното съобщение: Джордж, обажда се Морийн Джонсън. Къщата вече е свободна и се обаждам, за да ти предложа първия отказ, както ти обещах. Изпълних обещанието си, но смятам да приключа с това днес. Така че ще се обадя в „Джей Си Никълс къмпани“.

— Задръжете, моля — лицето ѝ беше заменено с цветна градина, а гласът ѝ — със сиропирана версия на „В една всекидневна от XVIII век“.

После се появи Джордж Стронг.

— Здравейте, госпожо Джонсън. Радвам се да ви видя.

— За тебе съм Морийн, стари друже. Обадох се да ти кажа, че се изнасям. Ако си още навит, сега е моментът. Искаш ли я още?

— Ще ми свърши работа. Имаш ли някаква цена предвид?

— Да, разбира се. Точно двойно колкото си склонен да платиш.

— Е, бива си го за начало. Давай да се пазарим.

— Само още нещо, Джордж. Трябва ми нова къща, по-малка. С три спални и някъде близо до Югоизточното шосе. Имаш ли подръка нещо такова?

— Май да. По-точно от другата страна на шосето и близо до шосе „Шоуни мишън“. Искаш ли да се сменим?

— Не, смятам да те одера. Искам да я наема за тази година с автоматично подновяване на договора, освен ако не съм заявила други намерения три месеца предварително.

— Добре. Да мина ли утре да те взема? В десет часа? Искам да поогледам твоята съборетина, да ти изтъкна недостатъците ѝ и да ти

смъкна цената.

— Добре, значи десет часа. Благодаря ти, Джордж.

— Удоволствието е мое, Морийн.

— Сега всички телефони в Далас са триизмерни. Как така в Канзас още използват плоски екрани? Защо не се модернизират? — попита Доналд.

— Въпрос на пари — отвърнах аз. — Доналд, отговорът на всеки въпрос, който започва със „защо не...?“ е „пари“. Но в случая мога да ти съобщя и други подробности. Оказа се, че пробно въведените в Далас телефони не могат да оправдаят вложените средства и триизмерните телефони ще бъдат извадени от употреба. За цялата история виж в „Уолстрийт джърнъл“ Броевете от последното тримесечие са в библиотеката. Статията е излязла в продължение на шест поредни броя на първа страница.

— Съжалявам, че повдигнах въпроса. Ако питаш мене, могат да използват и димни сигнали.

— Радвай се, че си го повдигнал и се възползвай от възможността, която ти предлагам. Доналд, ако имаш намерение да се оправяш в джунглата там отвън, ще трябва „Уолстрийт джърнъл“ и други подобни издания, като например „Икономист“, да ти станат любимите комикси. Сладолед и торта? — добавих аз.

Настаних Присила в стаята на Съюзън, а Доналд — в тази на Патрик, точно до банята ми. Легнахме си рано. Горедолу към полунощ се събудих и станах да пишкам. Не си направих труда да паля лампата, защото лунната светлина осветяваше всичко. Точно се готвех да дръпна казанчето и чух един ритмичен звук, който не можех да сбъркам с нищо: скърцане на легло. Изведнъж цялата настръхнах.

Прис и Дони бяха напуснали дома ми почти бебета — бяха на две и четири годинки; сигурно не знаеха, че стените в тази къща пропускат звука като стените на палатка. О, Боже! Горките дечица.

Притаих се. Ритъмът се ускори. След това чух как Присила започна да стене, а Доналд — да сумти. Скоро след това скърцането спря и двамата въздъхнаха. Чух как Присила каза:

— Имах нужда от това. Благодаря ти, Дони.

Гордеех се с нея. Но беше време да побързам — колкото и да не ми се искаше, трябваше да ги изловя на местопрестъплението. Иначе не бих могла да им помогна.

Секунди по-късно почуках на вратата на Доналд.

— Милички? Може ли да вляза?

XIX. КОТКИ И ДЕЦА

Когато оставих децата, минаваше един часът — толкова време ми отне да ги убедя, че не им се сърдя, че съм на тяхна страна, че единствената ми грижа е да не стане нещо лошо с тях — защото онова, което правеха, беше изключително опасно.

Когато влязох да ги видя, не бях наметната с халат. Влязох както си бях, гола-голеничка, защото една съвсем облечена авторитетна фигура като родител, който хваща две деца в явен скандал, е твърде вероятно да им изкара ангелите. Но едно човешко същество, също толкова голо и уязвимо като самите тях, просто не може да бъде „ченге“. Както ме беше учил татко още преди години, за да знаеш накъде ще скочи жабата, трябва да се поставиш на нейно място.

Пак нямаше да им хареса, че са ги изловили — никак даже! — но ако не ги бях хванала заедно в леглото, по-късно щяха да ме лъжат. Това е същото като старото правило за кученцата: не хванеш ли кученцето на местопрестъплението, пиши го бегало.

Така че почуках, помолих да вляза и зачаках.

Приглушено ахване и после — мъртва тишина...

Почаках още малко, след това преброих десет овце и пак почуках.

— Доналд! Присила! Моля ви! Мога ли да вляза?

Последва съвещание шепнешком, после — силният, мъжествен баритон на Доналд се обади... и се предаде:

— Влез... мамо.

Отворих вратата. Лампите не светеха, но лунната светлина беше доста силна, а очите ми — свикнали със сумрака. Лежаха заедно в леглото, дръпнали чаршафа до брадичките си, като Доналд беше обгърнал със силната си десница сестра си, сякаш за да я предпази от всички опасности, като в същото време се преструваше, че нея изобщо я няма там, а той просто чака трамвая. Направо ми разтопи сърцето.

Стаята вонеше на секс — мъжки секреции, женски секреции, прясна еякулация, пот. Аз съм експерт по миризмите на секса с многогодишен обширен опит. Ако не знаех какво точно е положението, щях да си помисля, че тук шест души са си спретнали оргия.

Трябва да добавя, че част от миризмата излизаше от мене. Може би това е перверзия — да се възбужда сексуално от това, че съм хванала сина си и дъщеря си в най-скандалното от всички сексуални престъпления. Но то не става по желание. От мига, в който чух скърцането и се досетих какво е и кой е, бях се подмокрила. Ако Кинг Конг беше наминал насам, сигурно щях да му досадя. Пол Ривиър направо щях да го смъкна от коня.

Но реших да не обръщам внимание на състоянието си и си напомних, че те сигурно не биха могли да ме надушат.

— Здравейте, милички! Ще се намери ли място за мене по средата?

Мълчание. После се отдръпнаха един от друг. Приблжих се бързо, преди да са променили решението си, дръпнах чаршафа, прехвърлих се през Доналд, легнах по гръб между тях, мушнах ръката си под врата на Присила и протегнах ръка към Доналд.

— Облегни се на рамото ми, Доналд. Обърни се насам, миличък.

Той се обърна вдървено и остана да лежи така, напрегнат. Не казах нищо, гушнах и двете си деца, започнах да дишам дълбоко и се опитах да успокоя биенето на сърцето си. Пулсът ми се позабави и малките ми като че ли се поотпуснаха.

Не след дълго казах тихо:

— Колко е хубаво, че и двамата лежите тук при мене, милички! — притиснах ги лекичко и отпуснах, като продължавах да ги прегръщам.

— Мамо, не ни ли се сърдиш? — плахо попита Присила.

— Да ви се сърдя ли? Не, за Бога! Притеснявам се за вас, но да ви се сърдя — не. Обичам ви, миличките ми. И двамата ви обичам.

— О... радвам се, че не ни се сърдиш — после я обхвана любопитство. — Ти как ни хвана? Аз много внимавах. Подслушвах пред вратата ти, за да се уверя, че спиш и чак тогава се промъкнах да събудя Дони.

— Сигурно нищо нямаше да забележа, ако не бях пийнала лимонада, преди да си легна. Събудих се, милички — пишкаше ми се.

Онази стена от страната на Доналд е и стената на тоалетната ми. Звукът минава направо през нея. И ви чух — притиснах я към себе си. — Май здраво сте се поизпотили!

Кратко мълчание.

— Ами така си е...

— Вярвам ти. Няма нищо, ама наистина нищо по-добро от един разтърсващ оргазъм, когато наистина имаш нужда от такъв. А ти май наистина имаше нужда. Чух те, че благодари на Доналд.

— Ъ... ами заслужи си благодарностите.

— И много хубаво, че му благодари. Присила, мъжете не обичат нищо повече от това да ги оценят как правят любов; така че запази този навик за цял живот — така и ти, и твоят любим ще бъдете щастливи. Помни ми думата. Запомни го добре.

— Ще го запомня.

Доналд очевидно срещаше затруднения да повярва на онова, което чувах ушите му.

— Мамо? Правилно ли разбрах? Ти нямаш нищо против онова, което правехме?!

— Я ми кажи какво правехте.

— Ъ... ами чукахме се! — каза го, все едно се защитаваше.

— Чукат се кучетата. Вие се обичате, ти правеше любов с Присила. Или ако предпочиташ дългите медицински термини, вие двамата се съвкуплявахте и бяхте ангажирани с коитус към настъпване на климакс... което е все едно да описваш великолепен залез с дължините на вълните на електромагнитния спектър. Ти я обичаше, миличък, а Присила заслужава обич! Тя е една малка сладурана, която заслужава обич, а като порасне, ще я заслужава още повече.

Реших, че е време да сграбча тръна и продължих:

— Любовта е сладко и хубаво нещо. Ала въпреки това страшно се притеснявам за вас. Предполагам, че и двамата разбирате, че обществото, в което живеем, не одобрява онова, което правите. Създадо е строги и жестоки закони, насочени срещу него и ако ви хванат, ще ви накаже тежко и двамата. Присила, тебе ще те отнемат от Доналд и от мене и ще те настанят в поправителен дом за момичета и ти ще намразиш всяка минута, прекарана там. Доналд, ако имаш късмет, ще те признаят за непълнолетен и ще направят с тебе горе-

долу същото, докато навършиш двайсет и една години. А после ще те регистрират и ще те поставят под наблюдение като сексуален престъпник. Но може и да решат да те третират като възрастен: според закона изнасилване и кръвосмешение. Двайсет години каторга... и после цял живот под наблюдение. Това знаете ли го, миличките ми?

Присила не отговори — плачеше.

— Да, знаем го — рече с продран гласец Доналд.

— Е? Какъв е отговорът?

— Но, мамо, ние се обичаме. Прис ме обича и аз нея — също.

— Знам и уважавам любовта ви. Но вие не ми отговорихте, избегнахте отговора. Какво е решението на вашия проблем?

Той си пое дълбоко въздух и изпусна продължителна въздишка.

— Предполагам, че трябва да прекратим това.

Потупах го по гърдите.

— Доналд, ти си галантен рицар и аз се гордея с тебе. Но сега трябва да ти задам един откровен въпрос. Когато започна да мастурбираш, заклевал ли си се, че ще престанеш? Решавал ли си вече никога да не го правиш?

— Ъ... мда.

— И колко време издържа?

— Към ден и половина — свенливо отговори той.

— Колко дълго ще оставиш Присила на мира, ако ти се удаде идеална, абсолютно безопасна възможност и тя се отърка о тебе и ти каже да не се държиш като пъзльо — и мирише на хубаво, а на пипане е дори още по-хубава?

— Не, мамо, няма да го направя! — въздъхна Доналд.

— Да бе, да, похотливецо, хич даже няма! Без малко да не го направиш наистина. Мамо, хвана ме. И сега какво ще правиш? Ще ме затвориш в бъчва и ще закоवेश капака? Или ще ме изпратиш в Кемпър?

— Кемпър не е достатъчно далече — най-добре в Цитаделата. Деца, не това е отговорът. Когато казах, че не се сърдя, говорех сериозно. Хайде да спретнем всички един заговор, така че никой да не може да ви навреди. Първо, какви предпазни средства използвате?

Въпросът беше и към двамата. Последва продължително мълчание — всеки от тях чакаше другия да отговори.

Най-накрая Доналд се обади:

— Имахме гуми. Но свършиха, а пък аз нямам пари.

О, Боже!

— Ето ви една явна причина да ме включите в плановете си. В тази къща има и мъжки, и женски презервативи и винаги са на ваше разположение. Присила, кога беше последната ти менструация? Начална дата?

— На четиринайсети, така че...

— Не, не е тогава, Прис. На 14-ти ходихме във форт Уърт. И минахме покрай френското консулство...

— Търговската мисия.

— Е, както и да е, нещо там си френско и цялото беше окичено със знамена и флагчета, защото бил денят на Бастилията, и не ти е почнало тогава, защото... ами спомняш си защо. Значи сигурно е било следващия понеделник. Ако изобщо е било в понеделник.

— Присила, ти не си ли водиш календар? — попитах аз.

— Разбира се, че си водя! Винаги!

— Ще изтичаш ли да го донесеш, моля те? Хайде да запалим лампата.

— Ъ... в Далас е.

По дяволите!

— Е, не искам да се обаждам на Мариан по нощите. Може би двамата ще сравните данните, ще откриете със сигурност кога е било и няма да ни се наложи да се обаждаме. Присила, знаеш ли защо те питам за датата?

— Е, мисля, че знам. Искаш да изчислиш дали днес бих могла да забременея.

— Хубаво. А сега ме чуйте внимателно и двамата. След като веднъж разберем кога се пада, Присила, ти ще спиш при мене в деня на овулацията си и три дена преди и след нея... и всеки месец няма да ми се губиш от очите през седмицата, когато можеш да заченеш. Нито минута. Няма да разчитаме на похвалните намерения. Не морализирам — продължих аз. — Просто гледам практично на нещата. През другите три седмици няма да се мъча да ви разделям, но ще използвате специални, а не обикновени презервативи и ще ги използвате винаги... защото има хиляди майки католички и доста не католички, които са разчитали само на „ритъма“. Няма да правите любов никъде другаде

освен в тази къща, докато аз съм тук и всички външни врати са заключени.

Пред хора винаги ще се държите като повечето братя и сестри — приятелски, но като че ли малко се отегчавате един от друг. Никога няма да проявявате ревност — тя е ужасно сигурен издйнически признак. Обаче, Доналд, ти винаги можеш да бъдеш галантният рицар на сестра си и имаш правото да фраснеш всекиго в ченето или да му нанесеш каратистки саблен удар, ако това е начинът да я избавиш от някой урод. Това е и дълг на един брат, и негова горда привилегия.

— То така и стана — пресипнало се обади Доналд.

— Какво, Доналд?

— Гас я беше повалил на земята и й досаждаше. Дръпнах го и го смлях от бой. После той излъга за станалото и леля Мариан повярва на него, а не на нас и каза на татко. А пък той се съюзи с леля Мариан и... същата нощ офейкахме. Парите не ни стигаха за автобус, така че тръгнахме на стоп. Обаче... — Доналд се разтрепери, — те бяха трима и ми взеха парите и... Но Прис успя да се измъкне — чух го как се мъчи да задави риданията си и се престорих, че не чувам.

— Дони беше чудесен — тихо изрече Присила. — Стана снощи, като тръгнахме от Тълса, мамо, на Четирийсет и четвърто шосе. Приблжиха се към нас, а Дони ми викна да бягам и остана да ги задържи, докато тичах към една бензиностанция. Казах на собственика какво е станало и го помолих да извика ченгетата. Точно се обаждаше, когато се появи Дони и собственикът на бензиностанцията ни помогна да хванем стоп до Джоуплин, където цялата нощ прекарахме в една денонощна пералня, докато съмне. После дойдохме право тук — само веднъж сменихме кола.

Мили мой Боже, ако там горе има някой, защо причиняваш такива неща на децата? Говори ти Морийн Джонсън и ще ти се наложи да отговаряш пред мене!

Стиснах рамото му.

— Гордея се с тебе, Доналд. Май излиза, че си изял боя и си се оставил да те оберат, за да предпазиш сестра си от изнасилване. Боля ли те много? Освен онази синина на лицето ти?

— Ъ... може и да имам счупено ребро. Единият ме изрита, докато лежах на земята.

— Утре ще извикаме доктор Рамзи. И без това и двамата имате нужда от преглед.

— На Дони трябва да му видят реброто, но на мене не ми трябва доктор, мамо. Хич не обичам да ме бързкат.

— Не е нужно да го обичаш, мила, но докато живееш под моя покрив, ще трябва да го търпиш, когато сметна, че е необходимо. Спор по въпроса не се предвижда. Но доктор Рамзи си го виждала и преди. Той те изроди точно тук, на това легло.

— Наистина ли?

— Наистина. Баща му беше нашият пръв семеен лекар, а сегашният доктор Рамзи е мой лекар, откакто се роди Алис Вирджиния и е изродил и двамата ви. Синът му току-що завърши медицинския си стаж, така че синът му ще изроди първото ти бебе. Защото семейство Рамзи също са от Хауардовите семейства и практически са членове на нашето. Какво са ви казали леля Мариан и баща ви за фондация „Айра Хауард“?

— Айра кой?

— Аз съм чувал за това — обади се Доналд, — но само толкова. Татко ми каза да забравя каквото съм чул и да изчакам някоя и друга година.

— Май някоя и друга година вече е минала. Присила, ще ти хареса ли да бъдеш на шестнайсет години, а ти, Доналд — на осемнайсет? Искам да кажа сега. Не след две години.

— Мамо, какво искаш да кажеш с това?

Обясних им какво представлява Фондацията с една шепа думи.

— И така, един Хауардовец често трябва да коригира рождената си дата, за да не се набива на очи. Утре сутринта ще си поговорим повече — сега отивам да си легна. Мама има нужда от почивка — утре я чака тежък ден. Целунете ме за лека нощ, милички — пак.

— Да, мамо. А аз се връщам в моето легло... и съжалявам, че те притесних.

— Ще се оправим с притесненията. Няма нужда да се връщаш в леглото си. Освен ако не го искаш.

— Ама наистина ли?

— Ама съвсем-съвсем наистина. Не мисля, че конят трябва да се изгаря, след като вече са обрели плевнята.

Ако първият милиард мънички гадинки не са ударили в десетката, миличка, следващият хич няма и да припари до мишената. Така че му се радвай, докато можеш... защото ако си бременна... Не сме си говорили още за истинската и напълно практична причина да се избягва кръвосмешението... но ще ти се наложи да изтърпиш Ужасната лекция на старата баба Морийн за засилване на уродствата — същата онази, която мине се, не мине, повтарям, както ми се струва, от векове.

Не съм сигурна дали това е тиганът или огънят. Само преди минути седях тук, в този пандиз и мачках Пиксел — не се беше появявал три дена и бях започнала да се притеснявам за него. От нямане какво друго да правя гледах някакъв тъп сериал с много пускане на ръце и ми пристига цял отряд таласъми — е, бяха четирима — облечени и маскирани, сграбчват ме, слагат ми дежурния нашийник, връзват ме с четири ремъка и после, вместо да ме поведат нанякъде, ги връзват за едни халки в стената.

Пиксел само ги погледна и се ската. Двама от тях, по един от всяка страна, започнаха да ме бръснат зад ушите.

— Какво става? — сопнах им се аз. — Мога ли да знам?

— Не мърдай! Заради електродите е. Трябва да те съживят за церемонията.

— Що за церемония?

— След процеса и екзекуцията. Престани да се гърчиш!

Загърчих се още по-силно и той ме фрасна по лицето с опакото на ръката си. Влязоха още четирима и изведнъж първите паднаха мъртви и ги натикаха под кушетката ми. После отвързаха ремъците от халките. Единият ми рече тихо, едва ли не шепнешком:

— Ние сме от Комитета за естетично изтриване. Придай си уплашен вид и нека не изглежда, че ни е много лесно да те изведем оттук.

Уплашения вид можех да го докарам без никакви предварителни упражнения. Измъкнаха ме в коридора и ме поведоха надолу, покрай вратата на „съдебната зала“, след това рязко свърнаха наляво и ме изтикаха през товарен люк на един товарен док. Там ме напъхаха в камион и захлопнаха вратата с дрънчене. После тя пак се отвори и

някой метна вътре котка. Вратата отново се затръшна, камионът подскочи и потегли. Плъснах се на пода, а котката се плъсна отгоре ми.

— Ти ли си, Пиксел?

— Мъррроу! (Я без глупости!)

Още сме в камиона и се возим. Докъде ли бях стигнала? О, да — събудих се рано от кошмар, в който един от синовете ми опъваше сестра си, а аз му разправях:

— Миличък, това всъщност не трябва да го правите на ливадата пред дома — съседите ще ви видят...

И тогава се събудих и въздъхнах с облекчение — било е само сън. После се сетих, че всъщност не е само сън — същността му си беше една прекалено осезаема реалност — и опулих очи от адреналинов шок. Ох, Исусе! Ох, на Дева Мария кюлотите! Доналд, успя ли да надуеш корема на сестра си? Деца, наистина искам да ви помогна, но ако стане тя такава, хич няма да ни е лесно.

Станах, изпишках се и отново чух ритмичната музика от нощес... и тя ми повлия по съвсем същия начин — възбудих се. Стана ми по-добре, защото през целия си живот никога не съм се чувствала едновременно разгонена и потисната. Ама тези деца цяла нощ ли не бяха мигнали?

Когато скърцането спря, пузнах водата — не ми се искаше да ги безпокоя, преди да са свършили. След това използвах бидето, за да не започвам деня, воняща като разгонена женска. Измих си зъбите и плиснах две шепи вода на лицето и косата си.

Изрових от гардероба стара лятна хавлия на Патрик, която му бях конфискувала, след като му подарих нова за медения месец. За Присила взех една моя кърпа. И една за мене.

После почуках на вратата им.

— Влез, мамо! — викна Присила. Като че ли беше щастлива.

Отворих вратата и им подадох хавлиите.

— Добро утро, милички. Ето ви по една хавлия. Закуската е след двамайсет минути.

Присила скочи от леглото и ме целуна. Доналд се приближи побавно, но като че ли не се притесняваше много, че свирепата дърта

мама ще го види без гащи. Стаята вонеше дори повече, отколкото си спомнях.

Нещо се отърка в краката ми — нейно величество; тя скочи на леглото и започна силно да мърка.

— Мамо, снощи ти скачаше по вратата и вдигна голяма патърдия, та станах и я пуснах вътре — обясни ми Присила. — Остана малко, след това скочи и настоя пак да ѝ отворя. Пуснах я. Не мина и половин час, и пак започна да блъска по вратата. Този път не ѝ обърнах внимание. Ние... ъ-ъ... бяхме заети.

— Тя не признава затворените врати — казах аз. — Която и да е затворена врата. Моята я оставям откритата и останалата част от нощта прекара при мене. Или поне по-голямата част. Ммм... тя е котката на Сюзън, а ти спиш в стаята на Сюзън. Искаш ли да се преместиш? Иначе сигурно ще те буди, когато ѝ скимне.

— Не. Само ще обуча Дони да става и да ѝ отваря вратата... Виж сега, похотливецо...

Излязох си.

Забърках сладки и набутах цяла тава от тях във фурната на шестминутен цикъл. Докато сладките се печеха, спретнах още един тиган с печени яйца, увити в бекон. Налях портокалов сок и мляко и включих самовара. Това ми остави време да постеля кухненската маса с весели покривки и да наредя шарени мексикански съдове. Весела маса.

Появи се Присила.

— Дони ей сега слиза. Мога ли да ти помогна с нещо?

— Да, пази котката да не се качи на масата.

— Искях да кажа наистина да ти помогна.

— От днес постъпваш на пълен работен ден.

След трийсет минути работех над втората си чаша чай, докато Присила сервира втората тава сладки, още бекон и отвори още един буркан с мармалад от горски плодове „Нот“. Чувствах се толкова доволна, колкото изглеждаше принцеса Поли. Като стана дума — децата и котките са нещо къде-къде по-забавно от акциите, фондовете

и останалите осигуровки. Щях да ги оженя и тези двамата (но не един за друг!) и тогава ще дойде времето да се сбори с империята „Хариман“ и да я принуди да се изправя на два крака и да търчи да носи подхвърлената пръчка.

— Поли! Махни се от мармалада! Доналд, ти нали уж вардеше котката!

— Вардя я, мамо. Но тя е по-бърза от мене!

— И по-умна.

— Кой го каза? Кой? Похотливке, все ще развалиш деня на човека!

— Престанете, деца. Време е да си поговорим за фондация „Хауард“.

Доста по-късно Доналд ми рече:

— Чакай да се разберем. Казваш, че съм длъжен да се оженя за момиче от моя списък, а Прис — за мъж от нейния?

— Не, не, не! Нищо подобно. Никой не е длъжен да се жени за никого. Ако се ожениш, то ще е по твой свободен избор и не е задължително да е от Хауардовците. Има само един брак, невъзможен за вас — да се ожените един за друг. О, бихте могли и да се ожените — в тази страна има хиляди кръвосмесителни бракове, както били изчислили някои си семейство Кинси. Бихте могли да го направите като избягате и от мене, устроите се някъде и изчакате, докато и двамата изглеждате достатъчно възрастни, за да убедите някой чиновник, че и двамата сте навършили двайсет и една. Можете да го направите и аз и пръста си няма да мръдна да ви спра.

Но няма и да ви помогна. И ей толкова няма да ви помогна. Няма да се опитвам да ви чета курс по генетика тази сутрин, но по-късно ще го направя. За момента приемоте, че близкото кръвосмешение е не само против Библията, против законите на щата Мисури и всички останали двайсет и пет щата, но е и против природните закони, защото от него се раждат нездрави бебета.

— Знам. Но мога да си направя вазектомия.

— Можеш. С какво ще си я платиш? Аз със сигурност няма да ти я плащам! По-скоро бих платила да ти извадят очите, отколкото да те видя да се подлагаш на стерилизация. Ти си на този свят, не само за да

си живееш живота, но и да го продължиш. Гените ти са много особени — точно затова Фондацията ще субсидира всяко твое поколение от жена Хауардовка. Същото важи и за тебе, Присила — вие и двамата носите гена на дълголетието. Ако с вас не се случи някое нещастие и двамата ще прехвърлите стоте. Колко още ще живеете, след като навършите сто години, не може да се каже, но с всяко ново поколение продължителността на живота все повече нараства.

Ето как работи системата на Фондация „Хауард“: ако помолите, тя ще изпрати на всеки от вас списък с подходящи партии горе-долу на вашата възраст, а вашите имена и адреси ще бъдат предоставени на всеки кандидат от вашия списък. Когато бях млада, списъците бяха на момчета и момичета, които живееха наблизо. Сега, когато глайд-ракети обикалят Северна Америка за половин час и всички щъкат насам-натам като разтревожени мравки, имената ви могат да бъдат изпратени на всеки ерген и всяка мома от Хауардовците из цяла Америка. Само още нещо — продължих аз. — Срещите с Хауардовците може да са много забавни, но са и страшно сериозно нещо. Ти трябва да гледаш на момчето като на потенциален съпруг, Присила. Ако съвсем не можеш да го траеш по някаква или по никаква определена причина, трябва да му го кажеш... или да кажеш на мене аз да му го кажа. Но ако ти допада и ако след като се опознаете по-добре, започнеш да го възприемаш като възможен съпруг, то тогава е време да го вкараш в леглото си. Тук, вкъщи — а аз ще уредя нещата така, че да ви е удобно и да не се стеснявате.

— Чакай малко! Да се любя с някой друг? А Дони да е там горе, в стаята и да знае какво правя?

— Не. Първо, Дони сигурно няма да е горе в стаята си. По-скоро ще е в дома на някое момиче от неговия списък. Второ, никой не те кара да си лягаш с никого. Това зависи от тебе и само от тебе. Казвам ти само, че ако той е някой младеж, чието име ти е изпратил чичо ти Джъстин, и решиш, че искаш да го пробваш, спокойно можеш да го направиш вкъщи... И ако след трезв размисъл двамата решите да се ожените, можеш да забременеш тук, вкъщи. Хауардовите булки почти винаги са бременни — всъщност винаги, доколкото знам, защото би било тъжно да се ожениш и после да откриеш, че двамата не можете да имате деца. О, днес е лесно да се разведеш... но е по-добре да родиш седмаче три кила, отколкото да си разведен, преди да си навършил

двайсет години. Ще имате достатъчно време да мислите за всичко това — добавих аз. — Днес искам да проверя някои основни неща. Присила, би ли се изправила и свалила халата си, моля? Ако искаш, можем да помолим Доналд да излезе. Искам да проверя биологичната ти възраст.

— Отивам горе, похотливке.

— Я не ставай глупав. Виждаш ли ме и преди, а мама знае, че снощи си спал с мене — дъщеря ми се изправи, свали хавлията и я метна на стола. — Трябва ли да правя нещо, мамо?

— Не — не виждах да са останали никакви детски тлъстинки по нея, а и лицето ѝ не беше детско. Млада жена, физически зряла, която функционира като такава и това ѝ харесва. Е, доктор Рамзи щеше да даде мнението си на експерт. — Присила, струва ми се, че изглеждаш горе-долу както аз изглеждах на седемнайсет години. Ще видим какво ще каже доктор Рамзи. Защото колкото по-скоро започнеш да проверяваш Хауардовия си списък, толкова по-спокойно ще спя аз.

Обърнах се към сина си:

— Убедена съм, че можеш да минеш за осемнайсетгодишен, Доналд, и да получиш своя списък с момичета. Вероятно съм предубедена, тъй като си мой син, но според мене можеш да прекараш следващите една-две години в пътувания из страната и срещи с Хауардовите семейства, за да ядеш на масите им и да спиш с дъщерите им. Всяка седмица ще си с различно момиче в кревата, докато намериш истинската. Тази програма е най-безопасна за сестра ти.

— Мамо! Що за противна идея! Дони! Ти няма да го направиш! Ще го направиш ли?

— Сине, никога не давай обещания, които не можеш да спазиш.

XX. ПРОИЦАТЕЛКА

— Присила, ти още не си признала пред себе си, че не можеш да се омъжиш за брат си. Докато не разбереш това и не го преглътнеш, още не си достатъчно зряла, за да започнат да те ухажват, без значение колко зряло е тялото ти. Но не трябва да се опитваш да се бъркаш на Доналд в правото му да ухажва момичета.

— Но аз го обичам!

— Какво наричаш „любов“?

— О, ама ти просто се държиш гадно с мене!

— Престани да дрънкаш глупости и се опитай да бъдеш зряла жена. Искам да ми кажеш какво имаш предвид като казваш „любов“. Че му имаш мерак, толкова си му навита, че би легнала с него зад всеки храст, стига той да ти позволи — до този извод стигам. Не се учудвам — мисля, че той е привлекателен, хубав е като малко коли. Но аз повече ги разбирам тези неща. Всяка жена би намерила Доналд за сексуално привлекателен — ако се опиташ да държиш другите жени настрана от него, ще си докараш толкова скръб и мъка, че никога няма да можеш да ги преодолееш.

Но да те гони меракът по някой мъж — това не е любов, сладка ми дъще. Ще ми се да вярвам, че Доналд те обича, щом се е изрепчил на трима бандити, за да те защити. Но обясни ми какво точно имаш предвид, като казваш, че го обичаш... освен че ти горят гащичките — съпътстващ феномен, който няма никаква връзка с онова, другото.

— Ъ-ъ... ами то всеки знае какво е любовта!

— Щом не можеш да дадеш определение на дадена дума, то ти не знаеш какво означава тя. Присила, този спор е безплоден, а днес имаме много работа. Установихме, че имаш мерак към Доналд. Установихме, че той те обича, но не сме установили, че ти го обичаш. А аз изтъкнах, че всички ние знаем, че ти не можеш да се омъжиш за брат си... с което се съгласи и той, но ти не си склонна да го признаеш.

Така че ще продължим спора някой друг ден, когато малко пораснеш — и станах.

— Но мамо, *ти* какво разбираш под „любов“?

— „Любов“ означава редица неща, но винаги, че на преден план е щастието и доброто на другия. Ела да се изкъпем и облечем и после...

Телефонът иззвъня.

— Ще се обадиш ли, Доналд? — подвикнах аз.

— Да, мамо. Благодаря, мамо.

Екранът беше във всекидневната. Доналд влезе там, помъкнал принцеса Поли на ръце. Натисна ключа.

— Говори, за твоя сметка е.

Чух гласа на Сюзън.

— Мамо, аз... Поли! Ах ти, лошо момиченце!

Поли вирна нос, размърда се, скочи долу и гордо се отдалечи. Трябва да добавя, че тя никога не беше проявявала интерес към гласовете и образите от телефона. Сигурно заради липсата на миризма на живо, но разбира се, не е по силите на смъртен да проумее котешкия разум.

— Сузи — рече Доналд, — трябва ли да ти показвам белега с форма на ягода на рамото си? Аз съм твоят брат, госпожо Шулц, онзи, красивият. Как е семейният живот? Голяма скука, а?

— Семейният живот е голям купон, а ти какво правиш в Канзас, защо не дойде преди четири дена на сватбата ми и къде е майка?

— Мама е някъде тук, а ти не ме покани.

— Не е вярно!

Влязох.

— Да, покани го, сладка Сю, както и всички останали от семейството му, всичките осем... всъщност девет души. Но само Брайън можеше да дойде, както знаеш, така че не се заяждай с Доналд. Радвам се да те видя, миличка. Как е Хенри?

— О, Ханки си е добре. Казва, че не мога да готвя като тебе, но че е решил да ме задържи по други причини — разтървам му гърба.

— Доста основателна причина.

— И той така казва. Мамо, обаждам се за две неща... и първото вече не важи. От неделя бера кураж да ти кажа, че съм загубила принцеса Поли. А сега тя вече не е загубена. Как ли е стигнала дотам?

— Не знам. Ти как я загуби?

— Не съм много сигурна. Стигнахме чак до Олати, докато намерим горивна станция, която обслужва и двигатели с „камъни“. И докато Ханк сменяше камъка със зареден, аз отворих клетката на Поли да ѝ сменя кутията с пясък — беше оплескала всичко и вътре се носеше страхотна воня.

После не е ясно какво точно стана. Мислех си, че съм я затворила обратно. Ханк разправя, че съм му казала да я оставим да се разхожда отзад. Както и да е, тръгнахме, Ханк превключи на автопилот, отпуснахме седалките и веднага заспахме. Ох, колко бяхме скапани само!

— На бас се хващам, че сте били! — съгласих се аз, като се сетих за собствената си сватба.

— Когато стигнахме в Уичита, алармата ни събуди и точно разтоварвахме багажа пред „Холидей ин“, и забелязах, че Поли я няма. Мамо, за малко да получа инфаркт.

— И какво направи?

— А какво можехме да направим? Обърнахме и хайде обратно към Олати. Ама станцията беше затворена. Половин час търчахме насам-натам и викахме „мац-мац-мац, тука, Поли!“ Името на собственика го пишеше на стената, питахме един полицай, намерихме къщата му, събудихме го и на него никак не му стана драго.

— Хич не се учудвам.

— Да, бил виждал черно-бяло коте горе-долу по времето, когато ние сме били там, но не и по-късно. Така че оставихме твоя телекод и го помолихме да ти се обади, ако тя се появи, и потеглихме обратно за Уичита. Обаче автопилотът отказа и карахме на смени. Когато стигнахме пак в Уичита, беше три часа сутринта и не ни бяха запазили стаята — до сутринта спяхме в колата. Мамо, това не беше най-успешната първа брачна нощ — според мене Ханки беше готов да ме върне... и не бих го обвинявала.

— Сега по-добре ли е?

— О, да! Но... това, че намерихме принцеса Поли вкъщи, повдига нов въпрос.

— Искаш ли да ти я изпратя?

Усмивката на Сюзън изведнъж помръкна.

— Мамо... в общежитията за женени студенти не позволяват да си гледаш животни. Не го знаех. Значи ще трябва да се разходим из Темпи и да намерим някаква квартира... а не съм сигурна, че можем да си го позволим. Не може ли да остане при тебе? Да, моя е, но... Много ти се моля!

— Сюзън, днес продавам къщата.

Сюзън помръкна.

— Да, мамо. Ъ-ъ... ако я изпратиш в приют... при нейния доктор, предполагам... ще дойда да я взема. Веднага щом се оправя тук. Ще се наложи да осребрим чек. Трябва да се разбере с Хенри. Но няма да те разочаровам. Обещала съм. Знам.

— Добричката ми Сюзън. Миличка, принцесата според мене уреди въпроса, след като успя да намери дома си за три дена. Да, продавам къщата, но се местим само на километър и половина-два оттук. Искам по-малка къща — без всичките тези декари земя. Мисля, че бих могла да убедя принцесата да приеме един нов дом.

Сюзън въздъхна дълбоко.

— Мамо, напоследък да съм ти казвала, че си чудесна?

— Не си.

— Ти си чудесна.

— Благодаря. Това ли е всичко?

— Само още едно нещо. Леля Елинор идва тук днес...

— Така ли? Мислех, че е в Торонто. В събота изобщо не ми спомена, че ще ходи в Аризона.

— Чичо Джъстин е заминал за Торонто, а тя дойде тук. Искам да кажа, в Скотсдейл. Сега ще заминава за Торонто. Веднага, ако стане работата. Вече два сезона имала проблеми с пазачите, така разправя, и искала ние с Ханки да се нанесем в тяхната къща и да я пазим. Ти какво ще кажеш?

Ще кажа, че трябва да си си загубил акъла да се нанасяш в луксозния летен дворец на супермилионер; ще придобиеш лоши навици и ще се разглезиш, а това не е добро начало за един брак. И това разкарване нагоре-надолу по Скотсдейлското шосе — десет километра ли бяха? Или дванайсет? — може всеки ден да ви отнема толкова време, че да ви пречи на ученето.

— Сюзън, няма значение какво мисля аз. Мъжът ти какво казва?

— Предложи ми да говоря с тебе.

— Но той какво мисли по въпроса?

— Ъ-ъ... не знам точно. Искаш ли да говориш с него?

— Нека ми се обади. Сюзън, имам делова среща и закъснявам — трябва да затворя. Чао.

Ух! Девет и трийсет и пет. Набрах „Хариман и Стронг“ и пак уцелих вчерашното женско зомби.

— Обажда се Морийн Джонсън. Свържете ме с Джордж Стронг.

— Господин Стронг отсъства. Искате ли да оставите...

— Този ритуал го минахме вчера. Аз съм Морийн Джонсън и той има среща с мене у дома след двацет минути — и вие много добре го знаете! Хванете го, преди да я излязъл от сградата или му се обадете в колата. Размърдайте се, да му се не види!

— Тук съм, Морийн — лицето на Джордж се появи на мястото на нейното. — Задържаха ме. Ще ми простиш ли, ако дойда в десет и половина вместо в десет?

— Няма проблеми, Джордж. Спомняш ли си онези пликосе, които оставих при тебе през 1947 г.?

— Разбира се. В личния ми сейф са. Никога не съм ги смесвал с деловите документи.

— Би ли донесъл със себе си пликосе номер едно и две, ако обичаш?

— Разбира се, скъпа мадам.

— Благодаря, сър.

Изключих.

— Милички, качваме се горе, хвърляме си по един душ и се обличаме. Присила, ела да се изкъпеш с мене. Ще ти дам да облечеш нещо мое. Нещо лятно — очертава се голяма жегга. Шорти и бюстие може би. Доналд, Патрик е оставил тук някои дрехи, така че виж ги там. Май най-добре шорти и тениска. Или джинси. По-късно ще се отбием в „Плаза“ и ще напазаруваме набързо някоя и друга дрешка. Недей да използваш всичката вода — ще се къпем и тримата наведнъж. В десет и двацет да сте готови. По местата, готови, старт!

* * *

Джордж имаше да ми показва две къщи. Едната беше на „Къщи на новия свят“, предприятие на Хариман — имаше си всички подробности от типа „по-ново от утрешното“, с които бяха известни „къщите на новия свят“, и ми напомняха за апартамент на „Баухаус“.

Младежта направо се влюби в нея.

Другата не беше чак толкова нова. Архитектурата и спомените ми ми подсказваха, че е построена около 1940 година.

— Джордж, това е подразделение на „Джей Си Никълс“.

— Организацията „Никълс“ винаги строи отлични къщи. Тази ни попадна в ръцете, защото я купих от един наш служител в пристъп на съчувствие след трагичен нещастен случай. Беше загубил жена си и двете си деца. Когато излезе от болницата, го изпратихме на възстановяване в Тъксън, после го пратихме на работа в Парадайз, в електроцентралата. Пълна смяна на работа, място, хора — такива са идеите на партньора ми за това как да помогнем да се съвземе един свестен човек, на когото са разбили живота. Делос — господин Хариман — се грижи за хората си. Ще влезем ли?

Къщата беше приятна, с добро разположение и ограден заден двор; а и беше мебелирана. Господин Стронг рече:

— Той поиска да му изпратим само книгите и дрехите. Останалото отиде за Армията на спасението. Къщата се продава мебелирана или немебелирана; можеш и да я наемеш и по двата начина.

Имаше голяма спалня и две по-малки на горния етаж, всяка — със собствена баня. Голямата спалня беше с източно изложение и си имаше „балкон за залеzi“ също като апартамента, който имахме през 1940 г. в Чикаго. На долния етаж имаше и салон, и семейна всекидневна — нещо, което аз много одобрявам, когато в семейството има деца. Младите имат нужда от място, където могат да се поразпуснат, без да безпокоят мама, когато си е поканила някого на чай.

От другата страна на задния коридор, срещу кухнята, имаше стая за прислугата и баня. В кухнята имаше малка миялна машина и електронна готварска печка от същите, каквито имах и в старата фермерска къща. Нещото, което ми се наби в очите, беше изобилието от библиотечни рафтове... както ми се стори, сложени допълнително

— освен два по-малки от двете страни на камината във всекидневната. В повечето къщи няма и толкова, тъй като повечето хора не четат.

Преди да изтече двайсети век, вече можеше да се каже и „... повечето хора не могат да четат“. Едно от нещата, които научих, докато изучавах историята на родната ми планета и век по различните времеви линии, беше, че упадъкът и рухването, случили се по всички линии, неизменно са съпътствани от едно и също: неграмотност.

В добавка към този скандален недъг по три времеви линии имаше едновременно злоупотреба с наркотици и съпътстващата я улична престъпност плюс корумпирано правителство от прахосници. По собствената ми времева линия се заредиха безкрайни психози, последвани от религиозна лудост; по времева линия седем непрекъснато имаше войни; по три времеви линии бракът и семейният живот колабираха — но по всяка една се наблюдаваше ширеща се неграмотност... в съчетание с повече пари, похарчени за образованието на всеки един студент. Никога преди не бяха плащали толкова много пари за такива малки постижения. През 1980 г. самите учители вече бяха полуграмотни.

Джордж Стронг се обади:

— След като се чухме вчера, наредих на нашия шеф по поддръжката да включи всичко и да проветри къщата. Тази вечер можеш да спиш тук, ако искаш.

— Ще видим — хвърлих един поглед на мазето и си тръгнахме.

Джордж Стронг ни почерпи с прекрасен обяд във „Фиеста патио“ в „Плаза“, а после по моя молба ни закара до кабинета на доктор Рамзи. Говорих с Джим Рамзи и му казах на какво точно искам да обърне по-особено внимание — слава Богу, на доктор Рамзи мога да разкрия всичко, тъй като той разбира проблемите на Хауардовите семейства.

— Не й казвай дали е бременна или не — кажи го на мене. Тя е труден случай — имам нужда от помощ. Искаш ли да знаеш истинската й възраст?

— Забравяш, че я знам. Ще се опитам този факт да не оказва влияние на преценката ми.

— Джим, такова успокоение си! — целунах го за довиждане, излязох и се обърнах към децата:

— Сега ще се наложи да почакате. Трябва да прегледа и други пациенти преди вас. Като свършите, пожелавам ви приятно прибиране вкъщи.

— Няма ли да ни вземеш? — Присила като че ли се смая. — Нали уж щяхме да ходим на пазар?

— Не, нямам време. Можем да отидем до „Плаза“ след вечеря — мисля, че „Сиърс“ работи до късно.

— „Сиърс“...

— Какво имаш против „Сиърс“?

— Леля Мариан никога не пазарува от „Сиърс“.

— Колко интересно. Ще се видим вкъщи. Можете да се приберете пеша или да вземете автобуса.

— Чакай малко. Каза ли на доктора, че не искам да ме бърника?

— Точно обратното, казах му, че ако се лигавиш и се опъваш, искам да ми каже.

Присила се нацупи.

— Мислех си, че ще ни вземеш, ще идем на пазар, после ще се върнем вкъщи и ще решим коя къща да наемем.

— Точно това ще реша, докато ви преглеждат.

— Искаш да кажеш, че ние нямаме право на глас?

— Ти си мислеше, че ще гласуваме ли? Добре, ще гласуваме според законите на република Гондор. За всеки долар, инвестиран в сделката, всяка заинтересована страна получава един глас. Ти колко гласа искаш да купиш?

— Ъ? Според мене това е подло.

— Присила, в Хартата за правата на човека никога не е пишело, че малолетните могат да се налагат в семейния съвет. Не знам как леля ти Мариан е управлявала нещата, но в моя дом тези решения вземам аз. Мога да се допитам до другите, мога и да не се допитам. Ако се допитам, техните мнения не ме задължават с нищо. Разбра ли ме?

Присила не отговори.

— Похотливке, прецакваш си късмета — обади се Доналд.

Върнах се при колата на Джордж. Той ми подаде ръка.

— А сега накъде, драга мадам?

— Бих искала да погледна пак мебелираната къща.

— Добре.

Пътувахме мълчаливо. С Джордж Стронг човек се чувстваше много добре — той не говореше празни приказки: След малко се обадох:

— Взе ли пликовете?

— Да. Сега ли ги искаш? Ако е така, по-добре да паркирам. В един таен джоб с цип са и ще ми е доста трудно да бръкна в него.

— Не, само питам, преди да сме се отдалечили твърде много от офиса ти.

Когато стигнахме до къщата, се качих горе и влязох в голямата спалня. Джордж ме следваше по петите. Започнах да се събличам и лицето му грейна.

— Морийн, надявах се, че си си наумила точно това.

Въздъхна щастливо и започна да се разкопчава.

— Доста отдавна беше...

— Твърде отдавна. Бях затънала в майчински проблеми и учене. Но с ученето вече свърших — поне за дълго време — а пък майчинските проблеми ги овладях — надявам се. И ако ме желаш, ще имам повече време.

— Винаги ще те желая!

— Цял ден мисля за тебе и за това колко си сладък. Но първо трябваше да паркирам децата. Искаш ли да ме съблечеш? Или да видим колко бързо бихме могли да се пъкнем в кревата?

— Ама че избор ми предоставяш!

Джордж не беше най-великият креватен изпълнител на света, но за шестте години, откакто от време на време си лягах с него, никога не ме беше оставял да увисна. Беше внимателен и загрижен любовник и основната му цел беше да се увери, че партньорката му в леглото е достигнала до оргазъм.

Ако той не беше Адонис, то и аз не бях Венера. Когато бях на годините на Присила, доста си ме биваше — мисля, че изглеждах също толкова апетитно, колкото и тя. Но сега бях на седемдесет години, симулирах, че съм на четирийсет и седем, но въпреки всички специални усилия си личеше, че съм минала четирийсетте. Повъзрастните жени трябва да полагат усилия, също както и Джордж полагаше усилия. Те трябва да поддържат дъха си сладък, вътрешните

си мускули — в добра форма, гласа си — нисък и мек, да са винаги усмихнати и никога намръщени и да се държат мило и приятелски. Татко ми беше казал:

— Вдовиците са далеч по-добри от невестите. Не ти опяват, не ти крещят, не надуват корема, рядко вонят и са ти благодарни до смърт.

Точно такава беше Морийн Джонсън в периода 1946–1982 г. Когато за първи път чух татковата непристойна формулировка, просто ми стана смешно и дори не подозирах, че някога може да се отнася и за мене... до онзи гаден ден, когато Брайън ми съобщи, че по-младата му наложница ме е изместила. И тогава открих, че татковото шеговито описание си е чистата истина. И така, превърнах се в „жена за спешни нужди“ на разположение. Работех здраво над това, да се поддържам в приличен вид и да мириша на хубаво. И не настоявах мъжът да е Адонис, исках просто приятелска размяна на любезности с джентълмен.

Винаги оставях време и за втори път, ако той пожелае. А той го пожелава, ако се представите пред него както трябва. Причината американските мъже да са толкова скапани любовници е, че американските жени са толкова скапани любовници! И обратно, и пак така, и пак така. Танто за кукуригу. За каквото си платил, това и получаваш.

Онези двацет минути до един час между двата пъти са най — прекрасното време за интимни разговори на света.

— Искаш ли пръв да се пхнеш в банята? — попитах аз.

— Не съм се разбързал — прокълтя гласът на Джордж в гърдите му (бях долепила ухо до тях). — Ами ти?

— И аз нямам къде да бързам. Джордж, биваше си те. Точно от каквото имах нужда. Но когато най-после станеш, ще извадиш ли онези пликосе, моля те? Чакай малко... днес имаш ли време да повторим?

— Имам време. То, времето, затова служи.

— Добре. Не исках да си губим времето в леглото с делови разговори, ако бързаш. Защото знам някои начини и бързо-бързо да те вдигна.

— Знам, знам! Обаче аз си свърших работата за днес още преди десет часа, за да мога да посветя целия си ден на Морийн — и той стана, извади двата плика, върна се и ми ги подаде.

— Не, не искам да ги докосвам — рекох му аз. — Джордж, моля те, огледай ги. Има ли някакъв начин да съм ги отваряла?

— Не виждам такъв. От 4 юли 1947 г. са били непрекъснато при мене — той ми се усмихна и аз му върнах усмивката; на тази дата ние двамата за втори път бяхме заедно в леглото. — Рожденият ти ден, момиченце. И тогава ти ми поднесе подарък.

— Не, разменихме си подаръци за взаимна изгода. Огледай пликовете, Джордж — някой пипал ли ги е? Не, не се приближавай — мога да ги омагьосам.

Той ги огледа.

— На всеки плик има печат, върху който сме се подписали и двамата. Моя подпис си го знам и те видях как се подписваш под него. Не виждам начин дори Худини да ги отвори.

— Моля те, отвори номер едно, Джордж, и прочети написаното вътре на глас... и го запази. Сложи го обратно в онзи джоб с ципа.

— Както кажеш, мила моя — той отвори плика и прочете:

„4 юли 1947 г. През пролетта на 1951 г. човек, представящ се като «доктор Пинеро», ще разгневи както учените, така и застрахователите с твърденията си, че може да предскаже датата на смъртта на всеки човек. Той ще започне да прави бизнес с тези предсказания. Няколко месеца ще се радва на голям успех в бизнеса. После ще го убият или ще умре при нещастен случай, а апаратът му ще бъде унищожен.

Морийн Джонсън.“

Докато Джордж четеше на глас, аз си мислех за онази съботна вечер, 29 юни 1918 г. Брайън поспа малко; аз и Теодор изобщо не мигнахме. От време на време се топвах в банята и прилежно записвах всичко, което ми казваше Теодор — много подробности, които не беше споделил със съдията Спърлинг, Джъстин и господин Чапман.

— Интересно — рече Джордж. — Всъщност никога не съм вярвал, че този доктор Пинеро наистина може да предсказва датата на смъртта. Ще да е било някоя сложна измама.

— Не е там работата, Джордж. — Ъ?

— Няма значение дали е бил шарлатанин или не — човекът е мъртъв, апаратът му — унищожен, не са останали никакви негови бележки. Така писа и списание „Таим“, и всички вестници. Всичко това се случи миналата година, през 1951-ва. Този плик е при тебе от юли 1947 г. — от четири години. Как съм го направила?

— Чудех се... ще ми обясниш ли? — меко попита той.

Естествено, Джордж. Един мъж от звездите дойде при мене, любихме се и ми каза всички тези неща, защото според него биха могли да са ми от полза. После умря — убиха го в една война, с която той нямаше нищо общо. Заради мене. (Чак по-късно разбрах, че се е върнал сред звездите и че съм го загубила... и после го намерих... а сега пак се загубих и съм в някакъв тъмен камион заедно с един пощурял котарак. Пиксел, никога вече не ме напускай!)

— Джордж, аз съм прорицателка.

— Прорицателка. Значи гледачка.

— Буквално думата означава „онзи, който говори истината“. Но аз съм по-скоро пророчица, а не гледачка. Всички тези пликове съдържат пророчества. Да преминем сега към плик номер две. Не го отваряй още. Джордж, идвала ли съм в офиса ти през последния месец?

— Поне аз не знам да си идвала. Единственият път, който си спомням изобщо да си влизала там, беше преди около две години. Щяхме да вечеряме заедно и на тебе ти беше по-удобно да минеш през моя офис, отколкото аз да те взема.

— Точно така. Ти четеше „Уолстрийт джърнъл“, сигурна съм. Ти си директор на корпорация, която управлява райската атомна електроцентрала — подозирам, че много внимателно четеш „Джърнъл“ що се отнася до обществената енергия.

— Вярно е. Управляването на един бизнес включва и изучаването на всякакви дребни подробности.

— И напоследък какво ново в бизнеса с обществената енергия?

— Нищо. Обичайните върхове и падове.

— Някакви нови енергийни източници?

— Не, нищо значително. Някакви експериментални вятърни електроцентрали, но вятърните електроцентрали, колкото и усъвършенствани да са, надали биха могли да минат за нещо ново.

— Ами слънчевата енергия, Джордж?

— Слънчевата енергия ли? О, да, имаше голяма статия в „Уолстрийт джърнъл“. Ъ-ъ... слънчеви екрани. Директно преобразуване на слънчевата светлина в електричество. Ъ-ъ... двама дългокоси учени, доктор Арчибалд Дъглас и доктор М. Л. Мартин. Морийн, тая тяхна джунджурия никога не би могла да свърши някаква свята работа. Ако си мислиш за нея, недей да рискуваш парите си. Сещаш ли се колко често времето е облачно, колко тъмни часове има в денонощието, как могат намалява потенциала на това нещо? Накрая ще се докараш до...

— Джордж, отвори плика.

Той го отвори.

— „Двама учени, Дъглас и Мартин, ще разработят високоефективен начин слънчевата светлина да бъде преобразувана в електричество. Слънчевите екрани «Дъглас-Мартин» ще направят революция в енергетиката и ще окажат силно влияние върху всичко останало през ХХ век.“ Морийн, просто не виждам как един толкова слабо ефективен източник...

— Джордж, Джордж! Как така през 1947 г. съм знаела за тия джаджи със слънчевата енергия, които са открити чак тази година? Откъде съм знаела толкова точно имената? Дъглас. Мартин.

— Знаем ли!

— Казах ти и пак ти повтарям. Аз съм пророчица. В плик номер три обяснявам на „Хариман индъстрийз“ как да спечелят пари от слънчевите екрани на Дъглас-Мартин. Следващите три плика се отнасят до силата, енергетиката и властта — там предстоят такива промени, че няма да повярваш. Но трябва да повярваш, когато отворим пликете един по един. Въпросът е: след факта ли ще ги отворим, както тези двата — и тогава единственото, което бих могла да кажа, е „нали ви казах!“ — или ще отворим всеки плик далече преди факта, за да може моето пророчество да ви свърши работа?

— Взе да ми става студено. Да се обличам ли или да се върна в леглото?

— Ох, Боже! Улисах се в тия делови приказки. Ела в леглото, Джордж, и ме остави да ти се извиня.

Той се върна, но най-същественото чудо не се случи. Най накрая му рекох:

— Да приложа ли малко директна магия? Или предпочиташ да си починеш?

— Морийн, какво искаш от „Хариман индъстрийз“? Не правиш това само за да ме шашнеш.

— Разбира се, че не, Джордж. Искам да бъда избрана за директор на „Хариман индъстрийз“, холдинговата компания. По-късно ще имам нужда от мене като член на управителния съвет на някои от корпорациите, които тя държи. Както и да е, ще продължавам да преценявам как да разположа пророчествата във времето... защото точният момент е всичко.

— Директор... В Управителния съвет няма жени.

— Когато ме посочиш за кандидат и ме изберат, ще има.

— Морийн, моля те! Всички директори са крупни притежатели на акции.

— Колко акции ми трябва, за да се класирам?

— Един дял е достатъчен според правилата. Но политиката на компанията изисква крупно дялово участие. В холдинговата компания или в подразделенията ѝ.

— Колко? В дялове. Не, доларовата стойност според пазарните цени — различните корпоративни акции не струват еднакво за дял. Никой от тях, би следвало да кажа.

— Ъ-ъ... Ние с господин Хариман смятаме, че един директор би трябвало да притежава или да се сдобие скоро след като е избран поне с половин милион според пазарната стойност на акциите. Това го кара да внимава за какво гласува.

— Джордж, в понеделник при закриването на пазара сумарната ми позиция във всичките ви компании беше 872 039,81 долара — за няколко дена мога да ги докарам и до милион, ако това ще ми улесни пътя.

Веждите на Джордж подскочиха.

— Морийн, изобщо не знаех, че притежаваш наши акции! Щях да забележа името ти, ако е свързано с някой голям пакет.

— Използвам подставени лица. В Цюрих, в Канада, в Ню Йорк. Ако имам някаква основателна причина, мога всичките да ги прехвърля на мое име.

— Копиите ще вземат да душат. Морийн, свободен ли съм да кажа на господин Хариман за твоите пликосе? За твоите пророчества?

— Той как ще ги приеме?

— Не знам точно. Двамата работим заедно от двайсетте години... но всъщност не го познавам. Той е състезателен кон, аз съм кон за оране.

— Е, нека тогава пликвете да останат наша малка тайна. Може би ще искаш да отвориш следващия в негово присъствие. А може би — не. Джордж, ако обществото и по-точно улицата надуши, че вземате делови решения въз основа на съветите на гадателка, това може да навреди на „Хариман индъстрийз“, нали така?

— Мисля, че си права. Добре, наша малка тайна — той изведнъж се усмихна. — Но ако кажа, че съм се консултирал с астролог, половината от ония тъпоглавци ще го сметнат за „научно“.

— А сега нека да зарежем всичко това и да видим дали не бих могла да накарам нашия кон за оране да ме изоре. Джордж, всички мъже във вашето семейство ли имат наднормени пениси?

— Аз поне не знам такова нещо и мисля, че се опитваш да ме ласкаеш.

— На мене поне ми изглежда голям. Ей! Ама той става още по-голям!

XXI. ЗМИЙСКИ ЗЪБ

Проблемите ми през следващите десет години бяха принцеса Поли, Присила, Доналд, Джордж Стронг... и един любопитен метафизичен проблем, който все още не знаех как да разреша — или как би трябвало да го разреша, макар да съм го обсъждала с моя съпруг Джубал Харшо и с някои от най-добрите математико-манипулативни космолози във всички вселени, като започнем с Елизабет „Лепкавата Либи“ Лонг. Става въпрос за вечния парадокс на свободната воля и предопределението.

Свободната воля е факт, докато я изживявате. А предопределението е факт, когато погледнете от страни всяка поредица от събития.

Но в Света като мит и „свободна воля“, и „предопределение“ са лишени от съдържание понятия. Всяко от тях е семантична нула. Ако ние сме просто измислени образи, стъкмени от писачи на историйки, то човек може да говори за „свободна воля“ на шахматните фигури в играта. След като играта мине в историята и приберат фигурите обратно в кутията, дали Черната царица губи съня си и по цяла нощ стене: „О, не трябваше да я вземам тази пешка“?

Пълен абсурд.

Аз не съм сбор от измислици. Не съм създадена от писач. Аз съм жена, човешко същество, дъщеря на човешки същества и майка на момчета и момичета в първия си живот и на още и още след първото ми подмладяване. Ако съдбата ме командва, то тогава тази съдба е в моите гени... а не в измишльотините на някой късоглед затвореняк, прегърбен над робопишеща машина.

Проблемът беше, че към края на десетилетието дойде един момент, когато разбрах, че Теодор ми е разказал за една трагедия, която би могла да бъде предотвратена. Но можеше ли? Бих ли могла да използвам свободната си воля, за да разкъсам златните вериги на

предопределението? Можех ли да използвам предварителните си знания, че нещо ще се случи, за да направя така, че да не се случи?

Да го обърнем наопаки: ако направя така, че да не се случи, как бих могла да знам предварително за нещо, което никога не се е случвало?

Не се и опитвайте да го проумееете: онова, което ще захапете, е собствената си опашка.

Възможно ли е изобщо да избегна задачата в Саматра?

Знаех, че спътникът електроцентраля ще избухне и всички на борда му ще загинат. Но през 1952 г. никой не знаеше дори, че някога ще съществува спътник електроцентраля. През 1952 г. той не е бил дори чертеж.

Какъв беше моят дълг?

В петък доктор Рамзи ми каза, че Присила не е бременна, че физически е достатъчно зряла, за да се размножава и че е склонен да подпише акт за раждане със задна дата, ако поискам, показващ каквато и да е възраст между тринайсет и деветнайсет години... но по негово мнение тя разсъждава по детски.

Съгласих се.

— Но може да ми се наложи да ѝ подправя възрастта поне на шестнайсет години.

— Разбирам. Брат ѝ я чука, нали?

— Тази стая звукоизолирана ли е? — отвърнах му с въпрос.

— Да. Както и сестрата — нищичко няма да излезе от нея. Чували сме какво ли не и по-голямата част от това „какво ли не“ е много по-лошо от едно малко кръвосмешение между брат и сестра. Миналата седмица имахме случай — не беше с хора от Хауардовите семейства, слава Богу — на „брат му го чука“. Радвай се, че твоите деца са нормални. При игричките на братя и сестри всичко, за което е нужно да се погрижиш, обикновено е тя да не забременее и да го преодолеят, докато им дойде времето да се оженят за някого. Както става почти винаги. Никога досега ли не си се сблъсквала с такова нещо?

— Случвало се е. Преди ти да поемеш практиката на баща си. Той не ти ли е разказвал?

— Ти майтап ли си правиш? За татко Хипократовата клетва е заповед, дадена му лично от оня горе! И как беше?

— Ами общо взето добре, макар че по онова време се тревожих. По-голямата сестра научи малкия брат, после той — по-малката сестра. Известно време стъпвах много предпазливо и се чудех дали да ги изловя на място или просто да ги следя да не стане някоя беля. Но никога не са се задълбочавали — само си се радваха. Моите хлапета яко ги тресе хормона — всичките до едно.

— А тебе не те ли тресе?

— Да си сваля ли гащите? Или първо да завършим спора?

— Много съм скапан. Давай нататък.

— Лигльо. Ами един по един всички си взеха Хауардовите пари и сега и трите двойки са си дружки и мисля, че от време на време прекарват заедно уикенда в Уестчестър. Но гледат подобни неща да не ми влизат в полезрението, за да не шокират горкичката стара задръстена мама. Ала тези двамата не го приемат толкова леко. Джим, трябва да омъжа това момиче.

— Морийн, Присила не е готова за брак. Цярът ще я съсипе още повече от болестта. Ще съсипеш живота на някой мъж и нейния ще объркаш, да не говоря за вредата за евентуалните деца. Хम्म... Присила ми каза, че току-що се е преместила тук от Далас. Не познавам Мариан. От семейство Харди е, нали? Що за човек е Мариан?

— Джим, в случая аз не съм непредубеден свидетел.

— Когато чувам жената, която може да види добрата страна дори в самия дявол, да говори подобни неща, това ми казва всичко. Е, Мариан може и да е имала добри намерения спрямо Присила, но не се е справила добре с нея. Или поне не достатъчно добре, за да рискуваме и да я омъжим на четиринайсет години, без значение колко зрели са мерките на таза ѝ. Морийн, ще я пиша на колкото години кажеш, но не я омъжвай толкова млада.

— Ще се опитам, драги. Хванала съм тигъра за опашката. Благодаря ти.

Той ме целуна за довиждане. След малко се обадох:

— Престани. Нали ми каза, че си скапан. А чакалнята ти е тъпкана с пациенти.

— Лигла.

— Ами такава съм. Някой друг път, миличък. Много здраве на Велма. Следващата седмица ви каня и двамата на вечеря да ми видите новата къща. Може и тогава.

На принцеса Поли ѝ беше нужно известно време, за да приеме промяната. Две седмици я държах затворена в къщата и ходеше само в кутията с пясък. После я пуснах да излезе. След час, тъй като не успях да я намеря, подкарах бавно към старата къща. Минах и осемте пресечки и почти бях стигнала — тогава я мярнах, паркирах бързо и я повиках. Тя се спря, послуша се, остави ме да я доближа и после побягна право към стария си дом. Не, към единствения ѝ дом.

Гледах с ужас как прекоси по диагонал кръстовището на „Майер“ и „Рокхил“ — два натоварени булеварда. Успя да стигне невредима отсреща, аз си поех дъх, върнах се при колата и потеглих към старата къща. Пристигнах там по едно и също време с нея, защото спазвах правилата за движение, а тя — не. Оставих я няколко минути да души из празната къща, след това я прибрах и я закарах у дома.

През следващите десет дни това се повтаряше всеки ден, понякога и по два пъти на ден, докато пристигна отряд по събарянето да разчисти терена. Джордж ме беше предупредил, така че изобщо не я пуснах навън. Закарах я сама до къщата, оставих я да влезе вътре както обикновено и да души, след това отрядът започна да събаря къщата. Принцесата се втурна към мене и я оставих да лежи в скута ми вътре в колата до бордюра.

Тя гледаше как рушат Единствения ѝ дом.

Когато разрушителите подкараха булдозери към северното крило и го превърнаха в отломки, тя сгуши муцунка в мене и изстена.

Закарах я вкъщи. И на мене не ми беше харесало да гледам как умира старата къща.

На другия ден пак закарах Поли там. Нямахте нищо освен гола земя и дупката за мазето. Принцеса Поли дори не искаше да излезе от колата; не съм сигурна, че изобщо позна мястото. Никога повече не избяга. Понякога я търсеха разни господа, но тя винаги си стоеше вкъщи. Мисля, че беше забравила, че някога е живяла другаде.

Но аз не бях забравила. Никога не се връщайте в къща, където някога сте живели — не и ако сте я обичали.

Ще ми се да можем да се справя с проблемите на Присила също толкова лесно, колкото и с тези на Поли. Видях се с доктор Рамзи в петък; в четвъртък се бяхме нанесли в новата къща, а това е нещо доста уморително, макар че използвах професионални хамали. Преместването се опростяваше и от факта, че по-голямата част от мебелите не взехме в новата къща, а ги дадохме на „Добра воля“.

Запазихме само книгите, някои картини, писалището и архива ми, дрехите, съдове и кухненски прибори, пишещата машина Ай Би Ем и още някои джунджурии. Към единайсет изпратих Доналд и Присила в новата къща с всичката останала храна от фризера и хладилника.

— Доналд, моля те, след като разтоварите, върни се тук. Присила, виж какво можеш да намериш за обяд; мисля, че по пладне ще приключим. Но не забърквай нещо, за което времето да има решаващо значение.

— Да, мамо — това бяха горе-долу единствените думи, които тя ми каза тази сутрин. Беше изпълнявала всичко, каквото ѝ кажа, но не прояви никаква инициатива, докато Доналд се справяше с работата с въображение.

Потеглиха. Доналд се върна за мене по обяд — точно когато хамалите обядваха.

— Ще трябва да почакаме — рекох му аз. — Не са приключили. Какво направихте с принцесата?

— Затворих я засега в моята баня заедно с кутията с пясък и храна. Чувства се ужасно.

— Ще ѝ се наложи за известно време да се примири с това. Доналд, какво я е прихванало Присила? Снощи и тази сутрин се държа така, сякаш някой — според мене аз — ѝ е счупил играчката.

— Ох, мамо, тя си е такава. Това нищо не значи.

— Доналд, няма да си е такава — не и ако ще живее с нас. Кисели физиономии няма да търпя. Опитвала съм се да дам на всичките ми синове и дъщери максимална свобода, съчетана с цивилизовано държание спрямо другите и особено спрямо собственото им семейство. Но цивилизованото държание е нещо, което се изисква

от всекиго и по всяко време. Това означава да се държиш с хората ведро и любезно, дори и да не ти е много весело на душата. Това правило не изключва никого, независимо от възрастта. Мислиш ли, че можеш да ѝ повлияеш? Ако ми се цупи, като нищо мога да ѝ кажа да напусне масата, но не мисля, че това ще ѝ хареса.

Той се засмя невесело.

— Сигурен съм, че няма да ѝ хареса.

— Е, може би ти би могъл да поговориш с нея. Навярно тебе ще те послуша.

— Ъ-ъ... може би.

— Доналд, според тебе има ли нещо, което аз съм казала или направила... или съм поискала от нея или от тебе, което да оправдава държанието ѝ?

— Ъ-ъ... не.

— Бъди откровен с мене, сине. Това положение е лошо и така не може да продължава повече.

— Ами тя никога не е обичала някой да ѝ нарежда какво да прави.

— И какво съм ѝ наредила да прави, което не ѝ харесва?

— Ами... тя доста се разстрои, когато ти ѝ каза, че тя няма думата коя къща да вземем.

— Не съм ѝ нареждала нищо. Просто ѝ казах, че това е моя, а не нейна работа. И си е точно така.

— Е, на нея не и хареса. Не ѝ хареса и това, че ѝ каза, че ще трябва да изтърпи, както тя го казва, „да я бърникат“. Нали знаеш.

— Да, гинекологичен преглед. Да, това си беше заповед. Заповед, неподлежаща на обсъждане. Но кажи ми какво мислиш ти за това, че настоях да се подложи на гинекологичен преглед. Твоето мнение няма да промени решението ми — просто бих искала да знам какво мислиш ти.

— Ъ-ъ... не ми влиза в работата.

— Доналд?

— Ами... ами предполагам, че момичетата трябва да се подлагат на тия работи. За да види лекарят ѝ дали е здрава или не. Мда, то май си е така. Но на нея със сигурност не ѝ хареса.

— И на мене не ми харесва, никога не ми е харесвало, а са ме преглеждали толкова много-много пъти, че не мога да ги преброя. Но

това е просто досадно задължение — като да си миеш зъбите. Необходимо е, ето защо се примирявам... и Присила също ще трябва да се примири и няма да допусна да ми пробутва някакви глупости — въздъгнах. — Опитай се да я накараш да го разбере. Доналд, докато те ядат, ще те откарам до къщата, а после ще се върна веднага тук, защото иначе току-виж качили нещо не където трябва.

Върнах се в къщата към два часа и започнах да следя товаренето, разнасяйки в ръка сандвич. Когато фургонът потегли, беше към пет часа, а когато подредихме къщата, даже още по-късно — ако бихте могли да я наречете „подредена“, след като целият заден двор беше в картонени кашони, по леглата бяха струпани дрехи, а книгите бяха натикани, както дойде по рафтовете, само за да не са на пода. Бедният Ричард ли го беше казал — „Две премествания са равни на един пожар“? И то този път минахме леко.

В осем седнахме да вечеряме. Мълчахме. Присила продължаваше да се цупи.

След вечеря ги поканих да отидем всички във всекидневната за по кафе — и наздравица. Налях им по цяла чаша „Калуа“ защото с „Калуа“ не можеш да се напиеш; първо ти прилошава.

— Наздраве за новия ни дом, милички.

Отпих глътка. Доналд също отпи. Присила дори не близна чашата си.

— Аз не пия — тросна се тя.

— Не става въпрос за пиене, мила — това е ритуал. Когато се вдига наздравица, ако някой не иска да пие, достатъчно е да вдигне чашата си, да каже „наздраве“, да я докосне с устни, да я остави и да се усмихне. Запомни го. Ще ти свърши добра работа при друг случай.

— Майко, време е сериозно да поговорим за нещо.

— Добре. Слушам те, мила.

— Ние с Доналд няма да можем да живеем тук.

— Много съжалявам, че го чувам.

— И аз съжалявам. Но е истина.

— Кога си тръгвате?

— Не искаш ли да знаеш защо си тръгваме? И къде ще отидем?

— Ако вие искате да ми кажете, ще ми го кажете.

— Не можем да понесем с нас да се държат като със затворници в пандиза!

Нищо не отговорих. Мълчанието се проточи и най-накрая дъщеря ми се обади:

— Не искаш ли да знаеш с какво си ни обидила?

— Ако искаш, обясни ми.

— Ъ-ъ... Дони, ти ѝ го кажи!

— Не — възразих аз. — Бих изслушала Доналд, ако иска да ми се оплаче с какво съм обидила него. Но не и с какво съм обидила тебе. Ти си тук, а аз съм ти майка и глава на това семейство. Ако имаш оплаквания, кажи ми ги на мене. Но не се опитвай да набутаеш брат си.

— Това е то! Заповеди, заповеди, заповеди! През цялото време — само заповеди... като че ли сме престъпници в затвор!

Казах си наум една мантра, която бях научила по време на Втората световната война: *Nil illegitimi carborundum*^[1]. Повторих си я три пъти под нос.

— Присила, ако имаш предвид това под „заповеди и нищо друго освен заповеди“, мога да те уверя, че нищо няма да променя. Ще чуя всичките ти оплаквания. Но няма да ги слушам от втора ръка.

— О, мамо, ти си невъзможна!

— Ето ти още една заповед, млада госпожице. Дори наум се изразявай прилично. Дони, ти имаш ли някакви оплаквания от това, как се отнасям с тебе? Ти. Не сестра ти.

— Ъ-ъ... не, мамо.

— Дони!

— Присила, ти имаш ли някакви определени оплаквания? Нещо друго освен общото възражение да ти се заповядва?

— Мамо, ти... просто няма смисъл човек да се опитва да поговори разумно с тебе!

— Ти още не си се опитала да говориш разумно с мене. Лягам си. Ако тръгнете, преди да съм станала, моля ви, оставете ключовете на масата. Лека нощ.

— Лека нощ, мамо — отговори Доналд.

Присила не отвърна нищо.

Присила не слезе за закуска.

— Каза ми да ти кажа, че не иска да закусва, мамо.

— Много добре. Тази сутрин има пържени яйца и наденички. Ти как искаш яйцата, Доналд? Разбъркани и вулканизирани? Или само търкулнати през тигана?

— Ъ-ъ... ами както си ги направиш твоите. Мамо, Прис всъщност не че не иска да закусва. Да се кача ли да ѝ кажа, че ти си казала, че трябва да слезе за закуска?

— Не. Аз обикновено ям яйцата рохки, но не много редки. Става ли?

— Ъ? О, да, става. Моля те, мамо, не може ли поне да се кача и да ѝ кажа, че си казала, че закуската е готова и да дойде да яде?

— Не.

— И защо не?

— Защото не съм го казала и няма и да го кажа. Първото дете, което се опита да ми обяви гладна стачка, беше брат ти Удроу. Продължи няколко часа, но той мамеше — имаше скрити ванилови вафли под възглавницата. Когато най-накрая се предаде и слезе долу, не му позволих да яде, докато не стана време за вечеря, което ще рече няколко часа. Втори път не опита. (Но опита какво ли не друго, при това с много въображение!) Доналд, на мене не ми минават нито гладни стачки, нито всякакви други фасони... Доналд, тази сутрин ти се противопостави на моите заповеди два пъти. Не бяха ли всъщност три? Да не си се заразил от Присила? Не може ли да ти влезе в главата, че аз не давам ненужни заповеди, но когато наистина заповядвам нещо, очаквам да бъде изпълнено? Точно както трябва и точно както съм казала. Ако ти кажа да скочиш в езерото, очаквам да се върнеш подгизнал до кости.

Той ми се ухили.

— Къде е най-близкото езеро?

— Какво? Ами май че в парка „Суопи“. Ако не броим водното препятствие в голф-клуба. Или шадраванчето във Форест хилс.

— Има ли някаква разлика между двете?

— О, разбира се — поне известна разлика има. Доналд, нямам нищо против, че Присила е решила да пропусне закуската тази сутрин, защото имам нужда да поговоря с тебе, без тя да ти виси на главата и да ти казва какво да кажеш. Вие двамата кога смятате да тръгвате? И къде мислите да отидете, ако нямаш нищо против да ми кажеш?

— Стига бе, мамо, това изобщо не беше насериозно. Че как ще тръгнем? Нито имаме пари, нито имаме къде да отидем. Освен да се върнем пак при леля Мариан, а това няма да направим. Няма да стъпим повече там.

— Доналд, какво толкова ви е крива леля ти Мариан? Преди шест години и двамата решихте да останете при нея. Какво е станало? Спукваше ви от наказания ли? Или какво?

— О, не. Тя май никога никого не наказва. Понякога кара татко да се разправя с нас. Като тая последната гюрултия с Гас.

— Ами тогава какво е станало? Гас е с една година по-голям от тебе и е по-едър... или поне беше последния път, когато го видях. Ти рече: „Беше я съборил на земята и й досаждаше.“ Как й досаждаше? Изнасилваше ли я? Или се опитваше да я изнасили?

— Ъ-ъ... мамо, аз съм предубеден. Ревнувам, предполагам.

— И аз бих предположила същото. Наистина ли я изнасилваше? Или... вие, младите, как му викате днес? „Натискаха се“?

Той въздъхна — личеше си, че му е болно.

— Да, натискаха се. И на мене... на мене ми стана кофти.

Потупах го по ръката.

— Горкичкият Доналд! Миличък, започнал ли си да осъзнаваш, че никак не е добре за тебе да се влюбиш в сестра си? Нито пък за нея. На нея може би навреждаш повече, отколкото дори на себе си. Разбираш ли го, миличък?

— Но, мамо, не можех да я оставя там. Ъ-ъ... съжалявам, че не останахме с тебе преди шест години. Но ти беше толкова строга, а пък леля Мариан не беше и... о, извинявай.

— Как беше с домакинската работа при леля ти Мариан? Имам намерение да възложа на всеки от вас известна част от нея. Но Присила като че ли не я бива много-много в кухнята. Вчера напълни фризера, като набута всичко как да е и после забрави да го включи. Добре, че забелязах, иначе всичко щеше да се развали. Тя готвеше ли заедно с Милдред, Сара и който там вече е навършил годините?

— Не мисля. Не, знам, че не е готвила. Там готви само баба Меча лапа... и хич не обича да й се пречат в кухнята.

— Коя е баба Меча лапа?

— Готвачката на леля Мариан. Черна като въглен и с гърбав нос. Наполовина негърка, наполовина чероки. Готвачка и половина! Все ще

ти спретне някоя вкуснотия. Но по-добре да я помолиш на вратата. Само да си пристъпил в кухнята и току-виж те фраснала с тигана.

— Явно си я бива. И май аз ще трябва да уча Присила да готви, както излиза.

Доналд не каза нищо. Продължих:

— Междувременно трябва да вземем справките и да ви запишем на училище. Доналд, ти какво ще кажеш да ходиш в гимназията „Уестпорт“, а не в Югоизточната? Кажи „да“ и ще ти намерим една таратайка, нещо на четири колела, че да не ти е много трудно да ходиш дотам. Честно казано не ми се иска да учите в едно и също училище с Присила. По този въпрос тя няма думата, миличък — боя се, че ще започне да се бие с другите момичета за тебе.

— Да, сигурно. Но, мамо, няма нужда да ходя в „Уестпорт“.

— Според мене имаш. Причината ти я изтъкнах.

— Няма нужда да уча в гимназия. През юни завърших.

Цял живот съм живяла с деца — и никога не са преставали да ме изненадват.

— Доналд, как така съм го пропуснала? Знаех, че трябва да завършиш догодина, и не помня да си ме известил.

— Защото не съм... миналата година постъпих в предпоследния клас. Но взех всички часове, които се изискваха, а после и още, защото миналата година записах и лятната сесия, за да съм сигурен, че съм минал всичката математика, която предлагат. Мамо, сметнах, че вече съм готов да завърша... но реших да е чак през май, когато е вече твърде късно за годишния албум и въобще... Господин Хардейкър — това е директорът — хич не беше доволен. Но ми провери бележника и се съгласи, че мога да завърша тази година. Само че ми предложи да уреди дипломата без много шум и да не присъствам на промоцията и да убеждавам випуск '52, че съм от този випуск, защото ме няма в албума на випуска, не нося пръстена на випуска и въобще. Съгласих се. После той ми помогна да подам молби в училищата, които ме интересуваха. Искам да кажа, наистина добрите технически училища като Масачузетския технологичен институт, „КалТех“ и „Ренселър“. Искам да строя ракети.

— Говориш точно като брат си Удроу.

— Не съвсем. Той лети с тях, а аз искам да ги проектирам.

— И получи ли някакъв отговор на някоя от молбите?

— Два. От „Кейс“ и „КалТех“. Отрицателни.

— Може пък в Далас да те чакат добри новини. Ще говоря с баща ти — и без това днес трябва да му се обадя; налага се да му кажа, че вие двамата, скитници със скитници, сте цъфнали тук. Доналд, ако тази година не те приемат никъде, недей да губиш надежда.

— Няма. Догодина ще кандидатствам пак.

— Не това исках да кажа. Тази година също трябва да ходиш на училище. Миличък, за да си вземеш подготвителните курсове, не е необходимо да учиш в някое от най-добрите технически училища в света. За тях би свършил работа всеки либерален хуманитарен колеж с висок стандарт на преподаване. Например „Клеърмонт“. Или всеки от така наречената Малка бръшлянена лига. Или колежът „Гринел“. И много други.

— Но сега сме август, мамо. Твърде е късно да кандидатствам където и да било.

— Не съвсем. — Замислих се. — Доналд, искам да ми позволиш да те повиша в осемнайсетгодишен. Ще започнем с това, че ще ти намерим шофьорска книжка от Мисури, в която е посочена възрастта ти, после ще ти вземем и акт за раждане със задна дата, когато ти потрябва. Няма да е скоро, освен ако не ти потрябва паспорт. И след това ще постъпиш в... според мене в „Гринел“ — един от членовете на комитета, когато защитавах доктората си, сега е декан и отговаря за приемането, познавах го доста добре — за една-две години. Само трябва да решиш точно в кое инженерно училище искаш да постъпиш и следващата или по-следващата година ще поработим по въпроса... докато учиш здравата, за да изкараш отлични оценки. А после...

— Мамо, а пари откъде?

— Скъпи ми сине, готова съм да похарча почти всякаква сума, за да те отделя от сестра ти, преди да сте си навлекли истински неприятности. За аборти няма да плащам, но ще платя образованието ти и ще ти давам и още пари освен онези, които можеш да изкараш сам, като поработваш някъде. Което е редно да направиш — за самодисциплина и заради собственото си самоуважение. В „Гринел“ студентите момчета например могат да мият чиниите в женските общежития. Тези хранени със зърно колежки са много сочни, виждала съм ги — продължих. — Но ти може и да не ги забележиш много-

много, защото искам да дам името ти на фондация „Хауард“ и да помоля за списъка на най-младата възрастова група момичета в Айова.

— Но, мамо, не съм примрял да се женя, а и не мога да издържам съпруга!

— Никой не те кара да се жениш. Но съвсем никакъв интерес ли не изпитваш към перспективата да се срещнеш с отбрани момичета горе-долу на твоите години, всички до една — здрави, потенциални дълголетници, какъвто си и ти; и всички до една — приемливи според обичайните критерии... и които няма да се разпищят, ако много учтиво, уважително, но извън всякакво съмнение им се пуснеш? И няма да се разлютят — „ти за каква ме мислиш?“ — ако се окаже, че имаш презерватив в джоба.

Сине, не си длъжен да правиш нищо, свързано с Хауардовия ти списък. Но ако те удари хормонът или пък се почувстваш самотен, или пък и двете, проверката по Хауардовия списък със сигурност бие по точки висенето по баровете и ходенето на молитвени събрания — и всичката подготвителна работа ти е спестена. Защото фондация „Хауард“ наистина иска Хауардовците да се женят за Хауардовци и харчи милиони долари за това.

— Но, мамо, аз не мога да се оженя, докато не завърша висше. Това ще е чак след поне пет години. Трябва да взема магистърска степен. Пък и докторска не би ми навредила.

— Вчера си поговорих със сестра ти Сюзън. Не си ли се чудил как така Сюзън и Хенри направо от сватбата заминаха да учат в колеж? Престани да се притесняваш, Доналд. Ако само си избереш някой колеж, който не е много близо до Канзас сити, ще се оправим с проблемите ти. А и майка ти ще спре да се тревожи.

* * *

Когато разбра, че Доналд заминава да учи другаде, Присила орева орталъка. Криехме го от нея чак до последния момент — в деня, когато тя се записа в Югозападната гимназия, той замина за „Гринел“. Доналд си стегна багажа, докато сестра му беше на училище, а после я изчака да се прибере, за да ѝ съобщи новината. Тръгна веднага с един

шевролет, толкова стар, че не можеше да се използва на контролирано шосе — нямаше автопилот.

Тя получи нервен припадък. Настоя да замине с него. Издрънка куп глупости за самоубийство и тям подобни:

— Зарязваш ме! Ще се убия, ще видиш! И тогава ще съжаляваш!

Доналд гледаше мрачно, но замина. Присила се затвори в спалнята си. Не ѝ обърнах внимание. Заплахите за самоубийство за мене са просто поредният фасон, изнудване, на което отказвам да се поддам.

Освен това ако някой е решил да се лиши от живот, това си е негово право. А ако го е решил съвсем сериозно, нищо не може да го спре.

Присила слезе долу към десет часа вечерта и каза, че била гладна. Отвърнах ѝ, че времето за вечеря отдавна е минало, но може да си направи сандвич и да си налее чаша мляко. По-късно дойде при мене във всекидневната... и започна с обвиненията.

Отрязах я:

— Присила, няма да седиш и да ме обсипваш с обиди, докато ми ядеш храната. Спри или едното, или другото.

— Мамо, ти си жестока!

— И това се брой за обида.

— Но... ох, толкова съм нещастна!

Това се виждаше от само себе си и явно нямаше нужда от коментар, така че продължих да си гледам Уолтър Кронкайт и да слушам носовия му глас.

Тя се мота из кухнята с мрачен вид няколко дена, после откри предимствата на това, да живееш близо до училище и да имаш на свое разположение цяла всекидневна и майка, която позволява всякакъв шум и бъркотия, стига след това да се изчистят — или поне го позволяваше веднъж-дваж седмично. Къщата взе да се пълни с млади хора. Открих, че Присила е започнала да се чувства щастлива, и също бях щастлива.

В края на септември слязох долу към единайсет часа да си наля чаша мляко и чух онова същото издайническо скърцане — идваше от стаята за прислугата от другата страна на кухнята. Не се изкуших да ги

притесня, защото почувствах по-скоро облекчение, отколкото тревога — особено след като звуковите ефекти дадоха да се разбере, че Присила се е научила да получава също толкова силен оргазъм и с друг мъж. Но щом се качих горе, проверих календара в банята си, който дублираше онзи в нейната. Убедих се, че денят е „безопасен“ за нея, и вече не чувствах нищо друго освен облекчение. Никога не бяха очаквала от Присила да се откаже от секса. Започнат ли веднъж и открийт ли, че им харесва, вече не могат да го откажат. По-скоро щях да се притесня, ако го беше отказала.

На другия ден се обадох на Джим Рамзи и го помолих да взема намазка и кръвна проба всеки път, когато му пратя Присила, защото не се доверявах на преценката ѝ и знаех, че може да се изложи на риск. Той изпръхтя.

— Ти какво си мислиш — че си върша работата през пръсти ли? Аз проверявам всички! Дори и тебе, дърта кошнице!

— Благодаря, миличък — и му изпратих въздушна целувка през екрана.

Скоро след тази жизнерадостна случка ми се обади Джордж Стронг.

— Скъпа госпожо, ето ме пак в града. Имам добра новина усмихна се срамежливо. — Делос се съгласи, че трябва да влезеш в управителния съвет. Не можем да го предложим на притежателите на акции преди годишното събрание, но ако между две събрания се появи вакантно място, директорите трябва да назначат някого временно на тази длъжност. Стана така, че един от моите помощници се готви да подаде оставка. Би ли могла да присъстваш на събрание на директорите в Денвър на 6 октомври, понеделник?

— Да, бих. Изключително съм доволна, Джордж.

— Да мина ли в десет да те взема? Ще пътуваме за Денвър с ракетоплан на компанията и ще пристигнем там в десет часа планинско време. Срещата на директорите е в десет и половина в „Хариман билдинг“. Следва обяд на върха на същата сграда — уединена трапезария с разкошен изглед.

— Великолепно. Джордж, същия ден ли ще се връщаме обратно?

— Можем, ако искаш, Морийн. Но по оня край има някои много живописни шосета, а аз имам на разположение кола и шофьор. Как ти се струва това?

— Страхотно. Джордж, да не забравиш да вземеш плик номер три.

— Няма да забравя. Значи до понеделник, скъпа госпожо.

Обикалях насам-натам като зарадвано кученце и ми се искаше да го кажа на татко: как малката Морийн Джонсън от Кал-до-колоне ще бъде назначена за директор в империята „Хариман“ чрез една недостойна машинация: първо, незаконна любов със странник от звездите; второ, мъжът ѝ я е зарязал заради друга; трето, късна любов между неморална сламена вдовица и самотен ерген.

Ако Брайън беше останал с мене, никога нямаше да стана директор. Макар и Брайън да не ме беше лишавал от никакви луксове, след като веднъж забогатяхме, като изключим бюджета за домакинството, аз се разпореждах само с моите припечелени „пари за семки“ — дори и онази номерираната банкова сметка в Цюрих само се водеше на мое име. Брайън беше мил и щедър съпруг, но никога не е бил дори и в най-малката степен защитник на женското равноправие.

Точно по тази причина отказвах на постоянните предложения на Джордж Стронг да се омъжа за него. Макар че Джордж беше с двайсет години по-млад от мене (факт, който той така и не заподозря), ценностната му система се коренеше в XIX век. Като негова любовница можех да му бъда равна, но станех ли му жена, веднага щях да бъда подчинена — по всяка вероятност подчинена, на която гледат как да ѝ угодят, но... подчинена.

Освен това щеше да е много подло да изиграя този мръсен номер на един закоравял стар ерген. Предложенията му за брак бяха галантни комплименти, а не сериозни предложения за граждански договор.

Освен това самата аз се бях превърнала в закоравял стар ерген — макар че неочаквано бяха започнала да отглеждам още едно дете — при това трудно дете.

Моето трудно дете... Какво да правя с Присила, докато ме няма? Щях да остана в Колорадо една нощ, може би две — ако Джордж ми предложеше да останем още един ден в парка „Естес“ или Крийпъл крийк, щях ли да му откажа?

Ако трябваше да се притеснявам само за принцеса Поли, щях да я набутам в колибката и изобщо да не обърна внимание на протестите ѝ. Ала можех ли да го направя с голямо, силно момиче, което тежеше повече от мене!... но на което му липсваше мозък и една вода да кипне.

Какво да правя? Какво да правя?

— Присила, довечера няма да ме има вкъщи, може да се прибера чак вдругиден. С какво би предпочела да се занимаваш, докато ме няма?

Тя ме погледна тъпо.

— Защо ще заминаваш?

— Да говорим по същество. Има няколко варианта. Можеш да отидеш да спиш при някое приятелче от училище, ако искаш. Можеш да спиш и у леля ти Велма...

— Тя не ми е леля.

— Вярно е и никой не те кара да ѝ викаш леля. Просто сред Хауардовците е обичайно да използват помежду си подобни обръщения, които ни напомнят за общата ни връзка. Както искаш. А сега, моля те, нека се върнем към основния въпрос: какво предпочиташ да правиш, докато ме няма?

— Защо изобщо трябва да правя нещо? Мога да си стоя тук. Знам, че си мислиш, че не мога да готвя... но все ще забъркам някоя манджа и няма да умра от глад.

— Убедена съм, че можеш. Да останеш тук беше следващата възможност, което се готвех да ти спомена. Мога да намеря някой да ти прави компания, за да не си сама. Например сестра ти Маргарет.

— Пеги е смотла!

— Присила, няма защо да наричаш Маргарет с презрителни жаргонни думи. Има ли някой, който би искала да ти прави компания?

— Нямам нужда от компания. Нямам нужда от помощ. Да храня котката и да прибирам вестника — какво му е мъчното?

— Оставала ли си преди сама вкъщи?

— О, ами че да. Колко пъти.

— Така ли? И при какъв случай?

— О, ами при всякакви случаи. Татко и Мариан водеха насамнатам цялото семейство и аз все решавах да не ходя. Семейните излизания са голяма досада.

— За два дена?

— О, и за повече. В къщата оставахме само двете с баба Меча лапа.

— О, значи госпожа Меча лапа живее при вас?

— Ами така да се каже.

— Да останеш в къщата с госпожа Меча лапа не е същото, като да бъдеш съвсем сама... и освен това май бабата като нищо би усмирила някой натрапник с тигана.

— Нямаше да е с тигана — тя има пушка.

— Ясно. Но не мога да я извикам тук... и очевидно ти никога преди не си оставала съвсем сама вкъщи. Присила, мога да извикам някое семейство — ти няма да ги познаваш, но ще са свестни хора.

— Мамо, не може ли просто да си остана самичка? Държиш се така, сякаш съм малко дете!

— Добре, миличка, щом така предпочиташ. (Но не смятам да се осланям само на тебе и на добрите ти намерения. Ще наема „Аргус патрул“ и то не само за да мине бавно три пъти покрай къщата през нощта — ще поставя тази къща кажи-речи под стража.)

— Точно това предпочитам!

— Много добре. Тръгвам в понеделник, шести, в десет часа сутринта за Колорадо...

— Колорадо! Защо не ми каза? Вземи ме и мене.

— Не, заминавам по работа.

— Аз няма да ти преча. Не може ли да взема влака до върха на Пайк пийк?

— Няма да ходиш никъде. Ще останеш тук и ще ходиш на училище.

— Колко си гадна!

Нямаше ме два дена и си прекарах чудесно. Отначало малко ме шашна този директорски пост, но като дойде време за гласуване, просто гласувах като Джордж, колкото да отбия номера — по-късно щях да си оформя собствено мнение за това и онова.

На обяда господин Хариман ме беше сложил от дясната си страна. Дори не близнах виното и забелязах, че и той не го близна. На събранието беше страшно делови, но на обяда беше невероятно очарователен — и никакви приказки за работа.

— Госпожо Джонсън, господин Стронг ми спомена, че ние с вас имаме общ интерес — космическите пътувания.

— О, да — и после не говорихме за нищо друго и станахме последни от масата; сервитьорите вече бяха започнали да разчистват.

Ние с Джордж прекарахме нощта в една виличка между Денвър и Колорадо спрингс — на вътрешното шосе, не на магистралата. В леглото обсъдихме плик номер три.

— „Слънчевите екрани «Дъглас-Мартин» ще предизвикат най-големите промени в американската провинция от първата трансконтинентална железница насам. Навсякъде из страната ще бъдат построени движещи се шосета, захранвани от екрани «Д-М». Общо взето те ще следват мрежата от съществуващите днес федерални магистрали — магистрала 1 надолу по Източното крайбрежие, шосе 66 от Чикаго до Лос Анджелис и т.н.

Покрай тези движещи се шосета ще се разраснат градове под формата на ивици, а днес съществуващите градове ще спрат да се развиват и дори ще загубят част от населението си.

Движещите се шосета ще доминират до края на ХХ век. Постепенно ще отмрат също като железниците — но не и преди следващия век.“

— Морийн — трезво се обади Джордж, — всичко това е ужасно трудно за вярване.

Замълчах си.

— Не виждам как така ще работят.

— За начало се опитай да умножиш хиляда и петстотин километра по двеста метра, за да получиш квадратни метри, и после го наречи конска сила. Използвай фактор на ефективност десет процента. Пресметни излишната енергия в „камъни“, когато слънцето е високо в небето и свети ярко; използвай я, за да поддържаш шосетата в движение, когато слънцето не грее. (Можех да му кажа отговора веднага — колко пъти го бях смятала за трийсет и четири години!)

— Аз не съм инженер.

— Тогава го обсъди с най-добрия ви инженер — господин Фъргюсън. Като се прибереш.

— Държиш твърдо на това?

— Това е моето пророчество. Няма да стане веднага — първият рол-град — от Кливлънд до Синсинати — ще се разгърне чак след няколко години. Казвам ти го сега, за да могат „Хариман индъстрийз“ да се класират първи.

— Ще говоря с Фъргюсън.

— Добре. А сега нека бъда мила с тебе, защото беше толкова мил с мене.

Върнах се в сряда и се отбих в офиса на „Аргус патрул“, преди да се прибера у дома. Говорих с полковник Фрисби, президента на компанията.

— Върнах се — можете да прекратите специалното наблюдение над къщата ми. Има ли какво да ми докладвате?

— Да, госпожо Джонсън. Къщата ви още си е на мястото не е станал пожар, не е обрана с взлом, не са влизали натрапници — нищо освен един шумен купон в понеделник вечерта и още един, не чак толкова шумен, снощи — децата са си деца. Вчера дъщеря ви не отиде на училище — според нас го е проспала; купонът в понеделник вечерта продължи доста до късно. Но днес е на училище; по-зле не би могла да изглежда. Да го включим ли в сметката ви, или искате още сега да платите за специалната услуга?

Платих и се прибрах вкъщи с облекчение.

Влязох вътре и подуших — къщата имаше нужда от проветряване.

И от основно почистване. Но това бяха дреболии.

Присила се прибра малко след четири и ме погледна страхливо, но щом ѝ се усмигнах, се усмигна и тя. Не казах нищо за свинщината, заведох я на вечеря навън и ѝ разказах за пътуването. Не всичко.

В петък я взех от училище и отидохме в кабинета на Джим Рамзи — имахме записан час. Присила настояваше да знае защо.

— Доктор Рамзи каза, че иска да те види пак след един-два месеца. Точно минаха два месеца.

— Ще ме бърника ли?

— Вероятно да.

— Няма пък!

— Я повтори. Повтори го толкова силно, че да те чуят в Далас. Защото ако говориш сериозно, ще трябва да намеся и баща ти. Официално ти все още си под негова опека. А сега го повтори.

Тя замълча.

След около час Джим ме викна в личния си кабинет.

— Първо добрата новина. Не е надула корема. А сега лошата. Има сифилис и трипер.

Използвах едно много цветисто възклицание. Джим зацъка.

— Дамите не говорят така.

— Не съм дама. Аз съм дърта кошница, която има непоправима щерка. На нея каза ли й?

— Винаги казвам първо на родителя.

— Добре, нека да й го кажем тогава.

— Успокой топката. Морийн, препоръчвам ти да я изпратиш в болница. Не само заради гонореята и сифилиса, а и заради емоционалното състояние, в което ще изпадне, след като й кажем. В момента вири нос, държи се почти нагло. Не знам какво ще представлява след десет минути.

— Аз съм в твои ръце, Джим.

— Нека се обадя в „Бел мемориал“ — да проверим дали ще приемат спешно пациент.

---

[1] Никои копелета няма да ме смажат (лат.). Бел.пр. ↑

XXII.

СПИСЪКЪТ „ПО-ДОБРЕ МЪРТЪВ“

Събуди ме някакъв шум. Още бях в онзи камион, където беше тъмно като в рог. Притиснах Пиксел към себе си.

— Пиксел, къде сме?

— Мяоооууу! (Откъде да знам?)

— Тихо! (Някой отключваше камиона.)

— Мяааау?

— Не знам. Но не бързай да стреляш, докато не са им се белнали очите.

Една странична врата се плъзна назад. В рамката ѝ се очерта някакъв силует. Примигнах.

— Морийн Лонг?

— Ами така си мисля. Да.

— Съжалявам, че толкова дълго ви оставихме на тъмно. Но имахме посещение от прокторите на Върховния епископ и току-що приключихме с подкупването им. А сега трябва да се движим — те не си стоят подкупени. Безчестие от втори порядък. Мога ли да ви предложа ръка?

Приех ръката му — костелива, суха и студена — и той ми помогна да сляза. С лявата си ръка гушках Пиксел. Онзи беше дребничък човечец в тъмен костюм — най-близкото нещо до жив скелет, което бях виждала. Беше само жълт пергамент, опнат над кокалите, и почти нищо друго. По черепа му *нямаше* и едно косъмче.

— Позволете ми да се представя — рече ми той. — Аз съм доктор Франкенщайн.

— Франкенщайн — повторих аз. — Не сме ли се срещали в „Швабс“ на булевард „Сънсет“?

Той се изкикоти — все едно зашумоляха сухи листа.

— Шегувате се. Разбира се, това не е истинското ми име, а професионалното. Ще видите. Оттук, ако обичате.

Намирахме се в стая без прозорци, със сводест таван, по който сияеше, както ми се стори, безсенчеста небесна пяна „Дъглас-Мартин“. Той ни поведе към един асансьор. Щом вратата се затвори зад нас, Пиксел се опита да ми избяга. Притиснах го.

— Не, не, Пикс. Трябва да видиш къде ме водят.

Казах го само на Пиксел, почти шепнешком, но придружителят ми се обади:

— Не се безпокойте, милейди Лонг — сега сте в ръцете на приятели.

Асансьорът спря на по-долно ниво; излязохме и се качихме в една метрокапула. Плъзгахме се петдесет метра, петстотин, пет хиляди, кой ти знае? Капсулата ускори ход, забави ход, спря. Излязохме. Този път ни пое друг асансьор. Не след дълго се намерихме в луксозно фоайе, в което имаше около дузина души и идваха и още. Доктор Франкенщайн ми предложи удобно място в един голям кръг от столове, повечето заети. Седнах.

Този път Пиксел не се остави да му се наложат. Изтръгна се от ръцете ми, скочи долу и започна да изследва пространството и хората, вирнал опашка, като си вреше малкото розово носле къде ли не.

Сред кръга имаше инвалиден стол, на който седеше изключително дебел мъж. Единият му крак беше отрязан под коляното, другият — по-високо. Беше с тъмни очила. Приличаше ми на диабетик и аз се зачудих как ли би подходил към случая „Галахад“. Той заговори:

— Дами и господа, да започваме ли? Сред нас има нова сестра — посочи ме с цяла длан като разпоредител в кино. — Лейди Макбет. Тя е...

— Само момент — вметнах аз. — Не съм лейди Макбет. Казвам се Морийн Джонсън Лонг.

Той бавно извърна глава и тъмните си очила към мене като въртяща се кула на боен кораб.

— Така не е редно. Доктор Франкенщайн?

— Съжалявам, господин председателю. Разпразии с прокторите объркаха програмата. Нищо не сме й обяснили.

Дебелият изпусна дълга, съскаща усмивка.

— Невероятно! Мадам, ние ви се извиняваме. Нека да ви представя нашия кръг. Ние сме мъртвите. Всички тук се радваме на

някоя неизлечима болест. Казвам „радваме се“, защото сме намерили начин — хи-хи-хи-хи! — да се наслаждаваме на всеки златен миг, който ни остава... и всъщност да удължаваме тези мигове, защото щастливите хора живеят по-дълго. Всеки член на Комитета за естетично изтриване — на вашите услуги, мадам! — прекарва дните си, грижейки се за разни негодници, чието премахване би подобрило човешката порода, да не го надживеят. Вие бяхте приета във ваше отсъствие в нашия избран кръг не защото самата вие сте ходещ труп, но и в знак на почит към артистичните престъпления, които сте извършили, за да добиете този статус.

След като вече приключих с това кратко обяснение, позволете ми да ви представя нашите благородни събеседници:

Доктор Фу Манчу. (Як ирландец или шотландец. Поклони ми се, без да става.)

Лукреция Борджия. (Като мамичка от картина на Уистлър с младенец в скута. Усмихна ми се и ми каза „добре дошла, мила“ със сладък сопран.)

Лукреция е нашият най-сръчен заличител. Въпреки нелечимия рак на черния дроб тя е отбелязвала точка повече от четирийсет пъти. Обикновено...

— Спри, Хасан — рече мило тя, — преди да си ме изкушил да те изпратя да си вървиш по пътя.

— Искан ми се да го направиш, мила. Тази арматура започва да ми писва. Зад Лукреция е Синята брада...

— 'драсти, маце. После к'во шъ прайш?

— Не се стряскайте, мадам, той е разоръжен. После идва Атила, хунският вожд... (цял Каспар Милкитоуст — по шорти и потник; остана съвсем неподвижен, само главата му кимна отсечено като детска играчка)... а до него е Лизи Борден. (Беше млада и красива жена, облечена с предизвикателна вечерна рокля. Изглеждаше съвсем здрава и ми се усмихна радостно.) Животът на Лизи е поддържан от изкуствено сърце... но горивото, което го задвижва, бавно я убива. Преди Лизи е била сестра от Ордена на Санта Каролита, но изпаднала в немилост пред Катедралата и я изпратили да служи за медицински и хирургически опити. Оттук и сърцето ѝ. И нейната орис. Както и обвързаността ѝ, защото Лизи е специалистка: тя унищожава само

свещениците от Църквата на божествения осеменител. Има много остри зъби. Следващите са Джак Изкормвача...

— Викай ми Джак.

— ... и доктор Гилотен.

— Ваш покорен слуга, мадам.

— Там отзад се спотайва професор Мориарти, а с него е капитан Кид. Това е нашият кръг тази вечер — освен мене, доживотен председател, ако ми позволите да се пошегувам. Аз съм Старецът от планината, Хасан убиецът.

— Къде е граф Дракула?

— Помоли да го извиним, лейди Макбет. Неразположен е... сигурно заради нещо, което е изпил.

— Предупредих го, че отрицателният резус-фактор ще го отрови. Хасан, ти, претенциозен дърт измамнико — ама това е нелепо. Аз не се казвам лейди Макбет и не съм жив труп; абсолютно здрава съм. Загубих се, това е.

— Наистина сте се загубили, драга ми госпожо, защото няма такова място по земното кълбо, където бихте могли да избягате от прокторите на Върховния епископ, без значение колко време ще мине. Всичко, което ви предлагаме, всичко, което можем да ви предложим, е няколко мига на изтънчено удоволствие, преди да са ви открили. Що се отнася до името, моля ви, изберете си онова, което ви харесва. Може би Кървавата Мери? Без съмнение е благоразумно да криеш истинското си име, когато то виси на стената на всяка поща по тези земи. Но елате, стига сме се занимавали с бизнес. Нека свири музика и вино да се лей, братовчеди мои! Пийте и се радвайте на мига! По-късно, когато отново се съберем тук, ще чуем кои са новите номинирани кандидати за унищожаване — той натисна едно копче върху облегалката на инвалидната количка, врътна се и се затъркаля към един бар в ъгъла.

Повечето го последваха. Щом се изправих, Лизи Борден се приближи към мене.

— Искам лично да ви кажа „добре дошла“ — заговори тя с нежен, топъл контраалт. — Аз особено много ценя стореното от вас, което ви докара присъдата, тъй като случаят е много сходен с моя.

— Наистина ли?

— Мисля, че да. Бях най-обикновена храмова проститутка, сестра на Каролита, когато изпаднах в немилост. Религиозният живот винаги ме е привличал и още докато бях в гимназията, вярвах, че това е истинското ми призвание — тя се усмихна и на бузите ѝ цъфнаха трапчинки. — Но после разбрах, че Църквата служи само за облаги на клира, а не за доброто на народа. Ала го разбрах твърде късно.

— Ъ-ъ... вие наистина ли умирате? Изглеждате толкова здрава.

— Ако имам късмет, очаквам да живея още четири до шест месеца. Тук всички умираме, включително и вие, мила. Но не си губим времето с размишления над това — вместо да изучаваме поредния си клиент и планирахме подробностите около последния му миг. Искате ли нещо за пиене?

— Не, благодаря. Виждали ли сте котарака ми?

— Видях да го излиза на балкона. Хайде да погледнем.

Погледнахме — Пиксел го нямаше никакъв. Ала нощта беше ясна и прекрасна. Загледахме се навън.

— Лизи, къде сме?

— Хотелът е близо до „Плаза“ и балконът гледа на север. Това нататък е центърът, а отвъд него е река Мисури.

Както и очаквах, Присила достигна нови висини на кресливата неадекватност. Обвиняваше всички подред — мене, доктор Рамзи, Доналд, президента Патън, училищното настоятелство на Канзас сити и хиляди още знайни и незнайни герои в заговор срещу нея. Себе си не обвини в нищо.

Докато тя се тръшкаше, Джим ѝ заби един инжектор с успокоително — торазин, мисля, или нещо също толкова силно. Натоварихме я в колата ми и я закарахме в болницата. В „Бел мемориал“ действаха по метода за приемане на пациенти „първо леглото, бумагите — после“, така че лечението ѝ започна още на минутата. След като свършихме това, поръчахме да ѝ дадат барбитурат в девет часа вечерта и им разрешихме да ѝ надянат усмирителна риза, ако не мирува.

Подписах една камара документи, показах си картата „Америкън експрес“ и си тръгнахме. Върнахме се в кабинета на Джим и той ми взе кръвна проба и вагинална намазка.

— Морийн, ти къде изпрати момчето?

— Според мене той няма нищо общо, Джим.

— Недей да ги приказваш същите като щерка си, тъпа кукличке.

Ние не предполагаме, ние установяваме.

Джим взе да се рови из някакви бележки и се обади на някакъв лекар в „Гринел“.

— Докторе, ще намерим момъка и ще ви го пратим. Разполагате ли с нужното, за да направите Моргановия тест?

— В един университетски град, докторе? Можете да заложите и последния си долар, че имам!

— Чудесно. Ще го издирим и ще го натирим право в кабинета ви, а после чакаме ето на този телекод да ни се обадите.

Извадихме късмет — Доналд си беше в общежитието.

— Доналд, искам веднага да отидеш при доктор Инграм. Кабинетът му е в центъра, точно срещу библиотеката „Стюарт“. Искам да отидеш веднага, още на мига.

— Мамо, ама какво става? — и видът му, и гласът му издаваха, че е разтревожен.

— Обади ми се довечера вкъщи от някой по-скришен телефон и ще ти обясня. Не мога да говоря за това от екран във фойето на общежитие. Върви право при доктор Инграм и направи всичко, което ти каже. И побързай.

Изчаках в личния кабинет на Джим да се обади доктор Инграм. Докато чаках, сестрата на Джим приключи с тестовете ми.

— Добри новини — рече ми тя. — В крайна сметка можеш да отидеш на пикника на неделното училище.

— Благодаря, Олга.

— Лоша работа е това с малката. Но с днешните лекарства още след два-три дена ще си е вкъщи — здрава и права.

— Прекалено бързо ги церим — намуси се Джим. — Едно време като си лепнеха нещо гадно, това им служеше за урок. А сега решават, че е нещо не по-неприятно от счупен нокът, така че какво им пука?

— Докторе, вие сте циник — възрази му Олга. — Лошо ще свършите.

След мъчително чакане се обади доктор Инграм:

— Докторе, имахте ли причини да подозирате, че пациентът е заразен?

— Не, но трябваше да го изключим от подозрение във връзка със случай на венерическа болест, както се изисква от държавния закон в Мисури.

— Е, резултатът и от двата теста е отрицателен, както и от няколко други проверки, които му направих мимоходом. Няма дори пърхот. Не разбирам защо ще е заподозрян относно случай с венерическа болест — според мене той е още девствен. На кого да изпратя сметката?

— В моя кабинет.

Когато връзката прекъсна, попитах Джим:

— Джим, какво беше това за държавния закон в Мисури?

Той въздъхна.

— Триперът и шарката са сред многото болести, за които трябва да докладвам, но за венерическите трябва не само да докладвам, ами и да им съдействам в опитите да открият откъде пациентът се е заразил с болестта. После ченгетата от отдела за обществено здраве се опитват да проследят всеки случай на заразяване до източника му — което е невъзможно, тъй като първоначалният източник е минал в историята още преди векове. Но това наистина помага да се изяснят нещата. Знам за един случай в града, когато след случай на трипер лъснаха още трийсет и седем случая само тук, преди да плъзне по картата към други градове и щати. Да установиш и да излекуваш трийсет и седем случая на гонорея само по себе си си струва, Морийн. Венерическите болести са от тези, които има шанс да изкореним, както стана с дребната шарка, защото... Знаеш ли определението за венерическа болест?

Да, знам го, Джим, но давай.

— Не.

— Венерическата болест е болест, от която е толкова трудно да се заразиш, че се предава кажи-речи само чрез полово сношение или силна целувка. И точно затова има шанс да я заличим от лицето на земята... ако само тези идиоти ни съдействаха! Докато обикновената настинка няма никакъв, ама никакъв шанс да я изкореним. Ала въпреки това хората напълно нехайно си препредават инфекции на дихателните пътища и дори не се извиняват за това — след което избухна залп от непристойни изрази.

— Тц, тц. Дамите не говорят така — рекох му аз.

Когато се прибрах вкъщи, екранът мигаше, а звънецът звънеше. Хвърлих си чантата и го включих. Доналд.

— Мамо, ама какво става?

— Откъде се обаждаш? — не виждах нищо зад него — само гола стена.

— От една от звукоизолираните кабинки в телефонната компания.

— Добре — не се сецах за никакъв по-безболезнен начин да кажа на момчето, че сестра му е ударила и малката, и голямата печалба, така че му го казах направо: — Присила е болна. Гонорея и сифилис.

Мислех, че ще припадне. Но удържа.

— Мамо, какъв ужас! Сигурна ли си?

— Естествено, че съм сигурна. Бях там, когато я тестваха и видях резултатите. Точно затова те тестваха и тебе. Страшно ми олекна, като разбрах, че не се е заразила от тебе.

— Веднага пристигам. Това са... към четиристотин километра. На идване ги минах за...

— Доналд.

— Да, мамо?

— Стой си там, където си. Изпратихме те в „Гринел“, за да си подалече от сестра си.

— Но, мамо, обстоятелствата са особени. Тя има нужда от мене...

— Тя *няма* нужда от тебе. Ти ѝ оказваш възможно най-лошото влияние, не можеш ли да го проумееш най-после? Тя няма нужда от съчувствие — има нужда от антибиотици и точно това получава. А сега я остави на мира и ѝ дай възможност да оздравее... и да порасне. И ти няма да е лошо да пораснеш!

След като го разпитах как се оправя с ученето, прекъснах. И после направих нещо, което по принуда избягвам да правя, но понякога практическата необходимост го налага: претърсих една детска стая.

Мисля, че детето има право на лична неприкосновеност, но това право не е абсолютно; родителите му носят отговорност за всичко, което става под покрива им и тя понякога е по-важна. Ако

обстоятелствата го изискват, правото на детето на лична неприкосновеност може да бъде временно отменено.

Знам, че някои родители с либерални възгледи и всички деца до едно не са съгласни с мене. Е, карай да върви.

Стаята на Присила беше също толкова разхвърляна, колкото и умът ѝ, но не за първи път влизах тук. Бавно претърсих спалнята и банята, като се опитах да покрия всеки квадратен сантиметър и гледах да оставя дрехите и другите ѝ вещи както си бяха.

От алкохол нямаше и следа. Намерих нещо, което според мене беше марихуана, но когато го открих, не знаех как точно изглежда „тревата“.

Последното странно нещо, което намерих съвсем на дъното на дълбокото чекмедже в банята ѝ, беше малко правоъгълно огледало и бръснарско ножче с едно острие. Тя имаше голямо огледало за гримиране и тройно огледало на тоалетката за какво ѝ беше това огледалце? Открих и самобръсначката „Жилет“, за която трябваша ножчета с двойно острие, както и отворено пакетче от тях — но не и самобръсначка с единични ножчета. След това претърсих за втори път и банята, и спалнята. Дори прерових и банята и спалнята на Доналд, макар да знаех, че там „няма никой“ — нали бях изчистила, след като замина. Не открих никъде бял прах с вид на пудра захар... което доказва само, че не съм открила такъв прах.

Всичко оставих така, както го намерих.

Към един часа през нощта на входната врата се позвъни.

— Кой е? — подвикнах от леглото.

— Аз съм, мамо. Доналд.

Да го вземат мътните!

— Е, влизай.

— Не мога — вратата е залостена.

— Съжалявам, още не съм се събудила. Слизам — метнах си един халат, надянах някакви чехли, слязох долу и отворих на най-малкия си син.

— Влизай, Доналд. Сядай. Кога си ял за последно?

— Ъ-ъ... ами изгълтах един „Биг Мак“ в Бетани.

— Ох, Божичко! — и първо го нахраних.

След като си омете чинията до блясък и изяде голяма купа шоколадов сладолед, му рекох:

— Е, добре, защо си дошъл?

— Знаеш защо, мамо. За да видя Прис. Знам, каза, че тя няма нужда от мене... но грешиш. Още когато беше мъничка, изпаднеше ли в беда, тя идваше при мене. И затова знам, че има нужда.

Ох, Боже! Трябваше да се боря в съда. Не трябваше да оставям двете си най-малки деца на... Съжалявам, съжалявам! Татко, защо трябваше да те убиват в битката за Британия? Имам нужда от съвета ти! И ужасно ми липсваш!

— Доналд, Присила не е тук.

— Къде е?

— Няма да ти кажа.

Доналд се заинати.

— Няма да се върна в „Гринел“, преди да я видя!

— Това си е твой проблем. Доналд, и търпението, и изобретателността ми вече са към края си. Ти пренебрегваш съветите ми, не се подчиняваш на необходими заповеди, а и двамата сте твърде големи, за да ви напляскам. Нямам какво друго да предложа.

— Няма ли да ми кажеш къде е?

— Няма.

Той въздъхна тежко.

— Ще остана тук, докато я видя.

— Така си мислиш ти. Сине, не си единственият инат в семейството. Ако продължаваш да ми се правиш на инат, ще се обадя на баща ти и ще му кажа да дойде да те вземе, защото не мога да се оправям с тебе...

— Няма да си тръгна!

— ... а после ще се изнеса от тази къща и ще си наема апартамент в Канзас сити — гарсонiera, колкото да побере кутията с пясък на Поли, но не и още един човек. Когато се появихте със сестра ти, точно се канех да се местя в апартамент... но промених плановете си и наех тази къща специално за вас двамата. Ала никой от вас не се държи с мене както трябва и на мене ми писна да се опитвам да се разбера с вас. Отивам да си легна. Можеш да се опънеш на онази кушетка там и да дремнеш. Но ако си още тук, когато стана, имам намерение да се обадя на баща ти и да му кажа да дойде да те вземе.

— Няма да тръгна с него!

— Твой проблем. Следващата стъпка би могла да бъде съдът за малолетни, но това зависи от баща ти. Той отговаря за вас в резултат на собствения ви избор преди шест години — станах и се сетих за нещо. — Доналд, ти можеш ли да познаеш марихуана, като я видиш?

— Ъ-ъ... може би.

— Можеш или не можеш?

— Ами... мога.

— Изчакай ме — след малко се върнах. — Това какво е?

— Марихуана е. Ама стига бе, мамо, всеки от време на време дръпва по някоя трева.

— Аз не дръпвам. И това не се позволява на никого, който живее в този дом. Кажете ми това за какво се използва — бръкнах в джоба на халата си, извадих онова огледало, на което никак не му беше мястото в момичешка стая. Бръкнах по-внимателно в другия джоб, извадих онова единично бръснарско ножче и го сложих върху огледалото. — Е?

— И сега какво се очаква да кажа?

— Употребявал ли си някога кокаин?

— Ъ-ъ... не.

— Виждал ли си как се прави?

— Ъ-ъ... мамо, ако се опитваш да ми кажеш, че Прис е пристрастена към кокаина, ще ти отговоря само, че си съвсем изперкала. Разбира се, повечето хлапета днес са пробвали веднъж-дваж, но...

— Ти пробвал ли си?

— Ами че да. Портиерът в училище продаваше. Но не ми хареса. Разяжда ти носа — това знаеше ли го?

— Знаех го. Прис опитвала ли е?

Той погледна към огледалото и ножчето.

— Предполагам. Така изглежда.

— Виждал ли си я?

— Ъ-ъ... веднъж. Много ѝ пях на главата. Казах ѝ да не опитва втори път.

— Но както ми го казахте и двамата, тя не обича да ѝ заповядват. И очевидно не те е послушала. Чудя се дали не ѝ го продава портиерът на училището, в което учи сега.

— Ъ-ъ... ами то може да е и някой учител. Или някой от горните класове, някоя голяма клечка в гимназията. Или пък да го купува от някоя книжарница. На много места го продават. Мамо, от време на време прибират махленските дилъри, но нищичко не се променя: всяка седмица се появява нов пласьор. И както чувам, навсякъде е същото.

Въздъгнах.

— Не мога повече, Доналд. Ще ти донеса едно одеяло да си го метнеш.

— Мамо, защо да не си легна в моето легло?

— Защото изобщо не трябва да си тук. Единствената причина, поради която те оставям да преспеш, е, че не е безопасно да те изпратя на път без нищо за ядене и без да си поспал някой и друг час.

Легнах си пак, ала не можах да заспя. След около час станах и направих нещо, което трябваше да направя по-рано: претърсих слугинската стая.

Намерих пакета — между дюшека и постелката в долния край на леглото. Изкушавах се да близна съвсем мъничко — от биохимията имах някаква представа за вкуса на кокаина, но бях с достатъчно здрав разум — или ме беше достатъчно шубе — да не рискувам: на улицата се продават наркотици, които са опасни и в най-малки количества. Взех го и го заключих заедно с „тревата“, огледалото и ножчето в един сандък, който държа в спалнята си.

Те победиха. Аз загубих. Дойдоха ми много.

Доведох Присила вкъщи излекувана, но вкисната както винаги. Двама полицаи от Отдела за обществено здраве пристигнаха у нас още преди да сме си съблекли палтата. Искаха да знаят — бяха много учтиви и любезни — с кого Присила е имала „контакт“ — кой би могъл да я зарази и на кого би могла да го предаде.

— Какви инфекции? Нито съм болна, нито някога съм била! Задържаха ме против волята ми чрез заговор! Отвякоха ме и ме държаха като пленница! Ще подам жалба в съда!

— Но, госпожице Смит, разполагаме с копия от лабораторните ви тестове и с историята на болестта ви. Ето, вижте ги.

Присила ги бутна встрани.

— Лъжи! Няма да кажа и дума повече без адвокат.

И тук допуснах още една грешка.

— Но, Присила, аз съм адвокат, знаеш го. Онова, за което те питат, е съвсем разумно — става въпрос за здравето на хората.

Никой никога не ме беше поглеждал с такова презрение.

— Ти не си моят адвокат. Ти си от онези, които смятам да съдя. И тия двамата тук също, ако не престанат да ме тормозят! — тя се фръцна и се качи горе.

Извиних се на двамата полицаи:

— Извинявайте, господин Рен и госпожо Лантри, но не мога да направя нищо, както виждате. Боя се, че за да изкопчите нещо от нея, ще трябва да я призовете като свидетел под клетва.

Господин Рен поклати глава.

— Няма да стане. Първо, няма как да я призовем — тя не е нарушила никакъв закон, който да ни е известен. Второ, такива млади хора като нея просто се хващат за Петата поправка и мълкват.

— Не съм убедена, че знае какво представлява Петата поправка.

— Можете да се обзаложите, че знае. Днешните хлапета са много отракани и са си направо готови адвокати — дори и в богатите квартали като този. Само да призовеш някое и моментално се развиква, че искало адвокат, а Адвокатската колегия казва само „готово“. Според Адвокатската колегия е по-важно да се защитава правото на всеки тинейджър да си лепне трипер, отколкото да се предпази някой друг тинейджър от инфекция и стерилитет.

— Абсурд!

— При такива условия работим, госпожо Джонсън. Ако не ни съдействат доброволно, няма как да ги накараме насила.

— Е... едно нещо мога да направя. Ще отида при директора на нейната гимназия и ще му кажа, че в училището му върлуват срамни болести.

— Няма да помогне с нищо, госпожо Джонсън. Може да откриете, че е страшно навит да го съдят.

Помислих си за това... и се наложи да призная (адвокатът в мене), че нямам какво да кажа на директора, ако Присила не иска да ми помогне. Да го помоля да направи преглед на всички големи момчета? Още преди да се е мръкнало, стотици родители ще му се накачулят на главата.

— Ами наркотиците?

— Какви наркотици, госпожо Джонсън?

— „Общественото здраве“ занимава ли се с наркотици?

— Донякъде. Не много. С наркотиците обикновено се занимава полицията.

Разказах им какво съм намерила.

— Какво да правя?

— Дъщеря ви признава ли, че тези предмети са нейни?

— Още не съм имала възможност да говоря с нея.

— Ако не признае, може да имате големи проблеми с това да докажете, че ключовите предмети са нейни, а не ваши. Знаем, че сте адвокат... но вероятно е нужно да се консултирате с адвокат — специалист по тези проблеми. Май че имаше някаква стара поговорка за това, нали?

„Човек, който сам си е адвокат, има за клиент глупак.“

— Наистина има. Добре, първо ще се консултирам.

Доналд цъфна веднага след това. В събота сутринта не го бях заварила на кушетката — предположих, че е заминал обратно за „Гринел“. От скоростта, с която пристигна, след като доведох Присила къщи, стана ясно, че е останал в Канзас сити и се е навъртал някъде наблизо, за да наблюдава къщата. Беше очевидно, но не беше вярно. Бе разбрал в коя болница е — мога да се сетя поне за три елементарни начина — после бе уредил някой да му съобщи кога я изписват — пак се сетях за три елементарни начина, включително и подкуп, ако може да си го позволи. Няма значение. Цъфна.

На входната врата се позвъни.

Включих домофона.

— Представете се, моля.

— Доналд е, мамо.

— Ти какво правиш тук?

— Дойдох да видя Прис.

— Не може.

— Ще я видя, дори и ако се наложи да разбия вратата!

Натиснах копчето и пратих сигнал „опасност!“ на „Аргус патрул“.

— Доналд, няма да те пусна да влезеш в къщата.

— Опитай се да ме спреш! — и започна да рита вратата.

Присила се спусна бегом по стълбите и посегна да отвори входната врата. Сграбчих я; последва кратка схватка и двете тупнахме на пода.

Хич не ме бива да се бия. За късмет Присила също не беше тренирала. Брайън ме бе научил само на едно: „Ако се налага, то действай бързо. Не чакай.“

Докато тя ставаше я ударих в корема... не, в слънчевия сплит. Тя падна на пода и остана там, като се опитваше да си поеме дъх.

— Госпожо Джонсън! „Аргус“ е — извикаха отвън.

— Хванете го и го отведете! Ще ви се обадя.

— Кого да хванем?

— Ъ-ъ... — Присила пак се опитваше да стане. Отново я ударих на същото място — тя пак се строполи.

— Бихте ли изчакали двайсетина минути, половин час? Може и да се върне.

— Естествено. Ще останем, колкото ни кажете. Аз ще се обадя.

— Благодаря, Рик. Рик беше, нали?

— Точно така, Рик съм, госпожо.

Обърнах се, сграбчих дъщеря си за косата, вдигнах я и изръмжах:

— Замъквай се горе, влизай в стаята си и стой там! Само да си гъкнала и пак ще те фрасна!

Тя направи точно каквото й казах — дръпна се, хълцайки, и бавно изпълзя нагоре по стълбите. Проверих дали всички врати и прозорци на долния етаж са заключени и се обадох в Далас.

Обясних на Брайън с най-скръбни подробности какво се е случило, откакто се обадох да му кажа, че децата са при мене.

— Брайън, не мога да се справя с тях. Трябва да дойдеш и да ги прибереш.

— Не ги ща и двамата. Когато избягаха, аз си отдъхнах. Прав им път.

— Брайън, те са твои деца и ти носиш отговорност.

— Която с радост ти прехвърлям.

— Не можеш — това става в съда. Брайън, щом аз не мога да се справя с тях, а ти не искаш да дойдеш или да изпратиш някой да ги прибере, единственото, което е по силите ми, е да накарам да ги арестуват...

— По какви обвинения? Че те нервират?

— Не. Престъпно поведение. Кръвосмешение. Употреба на наркотици. Притежание на наркотици. Бягство от родителя, носещ отговорност за тях — Брайън Смит от Далас, Тексас докато изброявах онова, което щях да кажа пред съда за малолетни, наблюдавах лицето му. Дори не трепна, когато казах „кръвосмешение“, и заключих, че не чува нищо ново. Не трепна, докато не споменах неговото име и град.

— Какво?! И да гръмне във вестниците?!

— Да. Представям си — в Далас ще го отразят и „Нюз“, и „Таймс хералд“. Не знам дали „Канзас сити стар“ ще го засегне. Кръвосмешението малко не се връзва с издателската им политика. Особено кръвосмешение между сестра и двамата ѝ братя, Аугуст и Доналд.

— Морийн, не говориш сериозно.

— Брайън, търпението ми свърши. Няма и двацет минути, откакто Присила ме събори на пода, а Доналд се опитваше да разбие входната врата. Ако не пристигнеш тук още със следващата ракета, обаждам се на полицията и под клетва им изреждам всички онези обвинения — стигат, за да ги опандизят за известно време — поне колкото аз да се изнеса от тази къща и да се махна от този град. Никакви половинчати мерки, Брайън. Искам да ми отговориш — и то веднага.

Лицето на Мариан се появи до неговото.

— Мамо, не можеш да постъпиш така с Гас! Той не е направил нищо. Даде ми честна дума!

— Те ми казаха нещо друго, Мариан. Ако не искаш да го повторят под клетва пред съда, нека Брайън дойде тук да ги прибере.

— Те са твои деца.

— Те са и деца на Брайън и родителската отговорност е негова. Преди шест години, когато ви ги оставих, те бяха възпитани деца — учтиви, послушни и със склонност да правят бели, колкото всяко нормално дете. Сега са непоправими, нецивилизовани и човек изобщо не може да се справи с тях — въздъхнах. — Кажи, Брайън. Какво решаваш?

— Днес не мога да замина за Канзас сити.

— Много добре тогава, ще се обадя в полицията да ги арестуват. И после ще се закълна под обвиненията.

— Ама чакай малко!

— Не мога да чакам, Брайън. В момента временно ги удържа патрулт — частната полиция, която пази този квартал. Но довечера не мога да ги оставя тук — тя е по-едра от мене, а на него му се нанасям два пъти. Довиждане — трябва да извикам ченгетата.

— Ей, задръж! Не знам кога мога да хвана кораб.

— Можеш да наемеш — достатъчно си богат! Кога пристигаш?

— Ъ-ъ... след три часа.

— Значи в шест и двацет по тукашно време. В шест и трийсет се обаждам на ченгетата.

Брайън пристигна в шест и трийсет и пет. Но ми се беше обадил от космодрума в Северен Канзас сити точно преди крайния срок. Чаках го във всекидневната с двете деца... със сержант Рик от „Аргус патрул“ и госпожа Барнс, директорката на патрула. Чакането не беше много приятно — и на двете ченгета под наем им се наложи да демонстрират, че са по-яки от тинейджъри и че няма да търпят дивотии.

Брайън също беше взел предпазни мерки — бе довел четирима телохранители — двама мъже и две жени; едната двойка от Далас, другата — от Канзас сити. Не беше законно, но мина между капките, защото никой — най-малкото пък аз! — не тръгна да се заяжда за техническите подробности.

Видях как вратата се затвори след тях, качих се горе и ревах, докато заспах от изтощение.

Провал! Пълен, жалък провал! Не виждам какво друго бих могла да направя. Но винаги ще нося със себе си тежкото бреме на вината за станалото.

Какво ли трябваше да сторя?

XXIII.

ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА ПРУДЪНС ПЕНИ^[1]

Чак когато откриха подвижната магистрала Кливлънд-Синсинати, успях да набия в главата на Джордж Стронг, че моите пророчества наистина са точни. Винаги внимавах да не допускам ни най-малък намек за източника на тези ми знания, защото имах силното подозрение, че Джордж много по-трудно би преглътнал истината, отколкото мистерията, която обвиваше цялата тази история. Така че се шегувах: спуканата ми кристална топка; малка машина на времето, която държи в мазето до дъската за викане на духове; моят дух водач, вождът Раздвоен език; чаени листа, но трябва да е чай „Черен дракон“, „Оранж Пекоу“ на „Липтън“ не притежава необходимите вибрации.

Джордж всеки път се усмихваше, когато му тръснех някоя подобна глупост — душица си беше той — и най-накрая престана да ме пита и започна да се отнася към всичко написано в пликовете като към надеждни прогнози, каквито си и бяха.

Но когато откриха шосето Кливлънд-Синсинати, той все още продължаваше темата. Отидохме заедно на откриването, седнахме в голямата ложа и видяхме как губернаторът на Охайо преряза лентата. Там, където бяхме седнали, можехме да си говорим тихичко — речите по високоговорителите заглушаваха думите ни.

— Джордж, какво недвижимо имущество притежават „Хариман и Стронг“ от двете страни на пътя?

— Ъ? Ами доста. Макар че някой наблюдателен тип се е сетил преди нас и е взел най-хубавите места за търговия. Както и да е, „Хариман индъстрийз“ имат значителни инвестиции в екраните „Д-М“ — но ти го знаеш; нали присъства на гласуването и гласува „за“.

— Точно така. Въпреки че предложението ми да се инвестира три пъти повече при първото гласуване беше отхвърлено.

Джордж поклати глава.

— Твърде е рисковано. Морийн, пари се правят, като се рискуват пари... но не и като се хвърляш на сляпо. Достатъчно проблеми си имам с това да удържам Делос да не се хвърля — не му давай лош пример.

— Но излязох права, Джордж. Искаш ли да видиш какви цифри щяхме да натрупаме, ако предложението ми беше прието?

— Морийн, човек винаги може да си прави изчисления въз основа на разни догадки, които случайно съвпадат с действителността. Но това не оправдава догадките. Просто игнорира догадките, които не са съвпаднали с действителността.

— Но нали точно това ти казвам, Джордж — аз не правя догадки, а знам. Пликовете са у тебе; ти ги отваряш. Някога да съм сбъркала? Поне веднъж?

Той поклати глава и въздъхна.

— Точно обратното.

— Ами да, точно обратното — и твоето недоверие струва и на „Хариман и Стронг“, и на „Хариман индъстрийз“ пари, много пари. Карай. Та какво казваш — че някой бил взел най-добрите места?

— Да. Сигурно някой, който е имал възможност да види картите, преди да оповестят решенията.

— Не, Джордж, не е бил някой наблюдателен тип, а една гадателка. Аз. Виждах, че не действате достатъчно бързо и договорих каквото можах, използвайки целия си ликвиден капитал, който можах да докопам, плюс всичките пари в брой, които можах да взема назаем срещу недвижима собственост.

Джордж изглеждаше обиден. Добавих припряно:

— Прехвърлям моите опции на тебе, Джордж. На същата цена, а после ти ще решиш колко да ми отпуснеш, след като особената позиция, която държим, започне да си връща парите.

— Не, Морийн, така не е честно. Ти си вярвала в себе си, ти си го докопала първа; печалбата си е твоя.

— Джордж, не си ме чул както трябва. Аз нямам капитал, за да разработя тези опции — влагам всеки цент, който изкарам, в самите опции. Ако можех да докопам още някой и друг милион, щях да взема

още повече земя още по-нататък и за по-дълги срокове. Само се надявам следващия път да ме слушаш. Притеснявам се от това, че като ти кажа, че от небето ще вали чорба, ти излизаш с чаена лъжичка, а не с кофата. Или да отида право при господин Хариман и да се опитам да го убедя, че съм автентична гадателка?

Той въздъхна.

— По-добре да го кажеш на мене. Ако искаш.

Прошепнах много тихичко:

— Довечера можем ли да се приютим някъде?

Той отговори също толкова тихо:

— Разбира се. Винаги, мила госпожо.

Същата вечер му съобщих повече подробности:

— Следващото преобразувано шосе ще е Джърси Търнпайк със скорост сто и трийсет километра в час. В сравнение с него това дете го видяхме днес се влачи като охлюв с шейсет километра в час. Но магистралата „Хариман“...

— Хариман?

— Прерийната магистрала „Д. Д. Хариман“ от Канзас сити до Денвър ще бъде шосе, движещо се със сто и шейсет километра в час, което ще се разрасне в град-ивица, петдесет километра широк — от Старите калища до Скалистите планини. Населението на Канзас за десет години ще нарасне от два на двацвет милиона... с безкрайни специални позиции за всеки, който знае какво ще става.

— Морийн, плашиш ме.

— И аз самичка се плаша, Джордж. Рядко човек се чувства спокоен, като знае какво го чака — реших да се хвърля в дълбокото. — Подвижните шосета ще продължават да се строят в трескав ритъм веднага щом успеят да произведат слънчевите екрани, които да ги захранват — покрай Източното крайбрежие, шосе 66 или „Ел камино реал“ от Сан Диего до Сакраменто и по-нататък. Това е добре, защото слънчевите екрани по покривите на крайпътните градове ще поемат газовете и ще предотвратят депресията, когато затворят електроцентралата в Парадайз и я изпратят в космическа орбита.

Джордж мълча толкова дълго, че си помислих, че е заспал. Най-накрая рече:

— Правилно ли те чух? Голямата атомна електроцентрала в Парадайз, Аризона, ще бъде пусната в орбита? Как? И защо?

— Чрез космически кораби, разработени на основата на днешните глайд-ракети. Ала захранвани с гориво, разработено в „Парадайз“. Но, Джордж, Джордж, това не бива да става! Централата в Парадайз трябва да се затвори, тя е ужасно опасна, построена е неправилно — също като парна машина без клапан за изпускане на парата. Трябва да бъде закрыта, но да не се изпраца в орбита. Ще бъдат открити безопасни начини да се построи атомна електроцентрала — централата в „Парадайз“ не ни е нужна. Междувременно слънчевите екрани ще запълнят дупката.

— Щом като е опасна — познавам някои хора, които се тревожат за това — след като бъде изведена в орбита, вече няма да е опасна.

— Да, Джордж, точно затова ще я изведат в орбита. Тогава тя вече няма да застрашава нито град Парадайз, нито щата Аризона... но какво ще кажеш за хората в орбита заедно с нея? Ще загинат.

Ново продължително мълчание.

— Струва ми се, че би могло да се разработи електроцентрала с дистанционно управление като товарните ракети. Трябва да питам Фъргюсън.

— Надявам се да си прав. Защото като се върнеш в Канзас сити и отвориш моя плик номер шест, както и номер седем, ще видиш, че според пророчествата ми електроцентралата в Парадайз ще бъде изведена в орбита, ще гръмне и всички на борда ѝ ще загинат, а ракетите, които я обслужват, ще бъдат унищожени. Джордж, не трябва да позволяваме това да се случи. Вие с господин Хариман трябва да го спрете. Обещавам ти, мили, че ако това може да бъде предотвратено — ако пророчеството ми се окаже грешно — ще строша кристалната си топка и няма да пророкувам никога повече.

— Не мога нищо да ти обещая, Морийн. Разбира се, двамата с Делос сме директори в Енергийния синдикат... но и като притежатели на акции, и като членове на съвета сме доста дребни риби. Енергийният синдикат представлява практически целия капитал на отрасъла в Съединените щати. Шърмановият антитръстов закон беше отменен, за да може той да бъде сформиран с цел да се построи електроцентрала в Парадайз. Ммм... обикновено един човек на име

Даниъл Диксън контролира мнозинството. Силен е. Много-много не го харесвам.

— Никога не съм го чувала, не го познавам. Джордж, той поддава ли се на съблазняване?

— Морийн!

— Джордж, ако мога да отърва петдесет и кусур невинни хора от смърт при промишлен инцидент, ще направя значително повече от това, да му предложа като рушвет това грохнало тяло. Пада ли си по тънката част? Ако не съм аз жената, по която ще си падне, то може би ще я намеря.

Диксън хич не ме погали с перце, нито пък аз, но това няма значение. Като че ли нямаше никакви пукнатини в бронята си. След като Енергийният синдикат гласува да се закрие електроцентралата в Парадайз „в интерес на обществото“, успях само да накарам Джордж и господин Хариман да гласуват срещу реактивирането на тази гигантска бомба в орбита — само те гласуваха „против“. Смъртният сценарий продължаваше да се разгръща и не можах да го спра: спътниковата електроцентрала и космическият кораб „Шарон“ се взривиха заедно, всички на борда им загинаха — а аз нощи подред съзерцавах тавана и размишлявах над лошите страни на това да знаеш твърде много за бъдещето.

Но не спрях да работя. Още през 1952 г., скоро след като бях представила на Джордж най-ранните си предсказания, бях ходила до Канада да се видя с Джъстин: първо, за да направим екип, който да се справя с бизнеса за моята колонка на „Прудънс Пени“ и, второ, за да му предложа същите подробни предсказания, които бях представила на Джордж.

Не зарадвах много Джъстин.

— Морийн, правилно ли съм те разбрал — през всичките тези години си притежавала допълнителна информация от сержант Бронсън — или капитан Лонг, както и да е, от Хауардовеца от бъдещето — и не си я предала на Фондацията?

— Да.

По лицето на Джъстин си личеше, че едва сдържа нетърпението си.

— Трябва да призная, че съм изненадан. Е, по-добре късно, отколкото никога. Имаш ли го написано или ще го продиктуваш?

— Аз няма да ти я предавам цялата, Джъстин. Ще продължавам да ти я изпращам от време на време, на части — данни, които съм запазила, едно по едно, когато потрябва.

— Морийн, длъжен съм да настоявам. Това е работа на Фондацията. Ти имаш тези данни от един бъдещ председател на Фондацията — поне той твърдеше така, а аз му вярвам — така че е редно те да се съхраняват при мене. Говоря ти не като твоя стар приятел Джъстин, а като Джъстин Уедърал в официалната си роля на главен изпълнителен директор на Фондацията и пазител на нейните придобивки за облага на всички нас.

— Не, Джъстин.

— Длъжен съм да настоявам.

— Настоявай си, стари ми друже — то е полезно.

— Това едва ли е уместната позиция, Морийн. Тези данни не са твоя собственост. Те принадлежат на всички нас. Дължиш ги на Фондацията.

— Джъстин, ама не се прави чак толкова на мъж, отегчително е. Данните на сержант Теодор спасиха мангизите на Фондацията в Черния вторник през 1929 г. Така ли е?

— Така е. И точно затова...

— Нека се доизкажа. Същите тези данни отърваха и собствения ти задник и те направиха богат — направиха богата и Фондацията. Защо? Как? Кой? Дъртата въртиопашка Морийн, ето кой! Защото съм неморална кучка, която се влюби в горепосочения мъж, препъна го, просна го по гръб и го накара да се разприказва. Това няма нищо общо с Фондацията, а само с мене и с разпуснатия ми нрав. Ако не бях те светнала, ти никога нямаше да срещнеш Теодор. Признай си! Вярно? Грешно? Отговори ми.

— Е, като го кажеш така...

— Наистина го твърдя и не говоря празни приказки, така че стига с тези глупости какво дължа на Фондацията и какво не дължа. Не и преди да си изчислил какво ми дължи Фондацията на мене. Поддържам обещанието си да съобщавам данни, когато е нужно. Точно сега Фондацията трябва здравата да се ангажира със слънчевите екрани „Дъглас-Мартин“ и ако ти нищо не знаеш за тях, прегледай си

последните броеве на „Икономист“, „Уолстрийт джърнъл“ или „Торонто стар“. По-нататък най-горещата нова инвестиция — веднага щом бъдат открити — ще са подвижните шосета и недвижимите имоти покрай тях.

— Подвижните шосета ли?

— Да му се не види, Джъстин, знам, че Теодор ги спомена на онова събрание на съвета на 29 юни 1918 г., защото аз водех бележки, после ги преписах на пишеща машина и ти дадох копие, а на съдията Спърлинг — оригинала. Можеш да провериш.

Така още тогава, през 1952 г., показах на Джъстин къде ще са най-големите крайпътни градове, както ми беше казал Теодор.

— Отваряй си очите, за да не ги изпуснеш. Ранно пиле невероятни печелби трупа. Но се отърви от всички акции в железниците.

По онова време реших да не безпокоя Джъстин с моето начинание „Прудънс Пени“ — не и след като го бях настъпила по мъжествения мазол. Вместо това вкарах в играта Елинол. Да довериш тайна на Елинол беше по-сигурно, отколкото да я споделиш с Исус.

„Прудънс Пени. Домакинята инвеститор“ започна като седмична рубрика в провинциалните вестници като онзи, който излизаше в Тийбс — „Лайл каунти лидер“. Винаги предлагам първите шест седмици да не ми плащат. Ако по време на изпитателния срок рубриката събудеше някакъв интерес, можеше да продължи да излиза срещу съвсем малък хонорар — тези седмични вестничета не могат да плащат повече от пари за семки; нямаше смисъл, поне в началото, да се мъча да печеля от това.

Всъщност целта ми не беше да печеля. Или поне не пряко.

Установих стандарта през 1953 г. с първата колонка и никога не го смених:

ПРУДЪНС ПЕНИ

ДОМАКИНЯТА ИНВЕСТИТОР

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ДНЕС. (Всеки път давах поне по едно определение. Хората, които въртят пари, си имат свой собствен език. Ако не знаете думичките им, не можете да се включите в играта. Обикновени акции, преференциални акции, фондове, обществени фондове, девалвации, маржове, продажни цени, вложения и дивиденди, живи тръстове, обща собственост, съсобственици, движение, задължение, улеснение, облекчение, лична собственост, обществена собственост, авторско право, патент и т.н., и т.н.

Тривиално? За вас може би. Ако е така, „Прудънс Пени“ не ви трябва. Но за повечето хора тези елементарни понятия звучат като на старогръцки. Така че всеки път пусках по едно определение, като обяснявах дадено понятие с едносрични англосаксонски думи, които само някой професор по английски би могъл да разбере погрешно.)

После предлагаш коментар на някоя новина от деня, която би могла да засегне инвестирането. Тъй като всичко — от прогнозата на времето през избори до пчелите убийци — засяга инвестирането, това беше лесно. Ако можех да пусна някоя сносна клюка, правех го. Но никакви обидни или жестоки подмятания и много внимавах да не публикувам нищо, за което биха могли да ме дадат под съд.

Следващият раздел всяка седмица беше ПРЕПОРЪЧИТЕЛНАТА ИНВЕСТИЦИЯ ЗА ДНЕС. Това си беше нещо сигурно, основаващо се пряко или непряко върху предсказанията на Теодор. Едни и същи препоръки можеха да се повтарят многократно, разнообразявани с други от същия източник.

Винаги завършвах с ПОРТФЕЙЛА на Прудънс Пени:

Дами, през януари 1953 г., когато обявихме този Портфейл, в него се съдържаха хиляда долара (\$ 1000). Ако сте инвестирали същото количество пари по същото време и сте инвестирали и прехвърляли инвестиции точно като нас, сега в портфейла ви има \$ 4 823,27.

Ако сте инвестирали \$ 10 000,00, в портфейла ви има \$ 48 231,70.

Ако сте инвестирали \$ 100 000, днес имате в портфейла \$ 482 317,00.

Но никога не е късно да започнете да инвестирате благоразумно заедно с Пени. Можете да започнете днес с \$ 4 823,17 (или колкото искате дяла), което ви поставя както следва:

(списък на инвестициите, съставляващи \$ 4 823,17).

Ако искате сами да проверите в подробности как хиляда долара нарастват до (цифрата в момента) само за (еди-колко си) години и (...) месеца, изпратете (\$ 1,00, \$ 2,50, \$ 4,00 — цената непрекъснато растеше) до „Пени по пени пъбликейшънс“, ап. 8600, Хариман тауър, Ню Йорк, N. Y. NKL 030 (пощенска кутия, от която прехвърляха пощата на „мекерето“ на Елиноръ в Торонто) или си го купете от местната книжарница: „Ръководство по преуспяващи инвестиции за домакини“ от Прудънс Пени.

Цялата тази галимация с адреса беше с цел онези от Борсовата комисия по охраната да не се усетят, че „Прудънс Пени“ е директор в „Хариман индъстриъз“. Тия от БКО имат много закостенели възгледи за „вътрешната информация“. Доколкото знам, на тях изобщо не би им пукало, че моите съвети наистина биха могли да са от полза за всеки, който ги следва. Всъщност заради това сигурно биха ме обезглавили още по-скоро.

Рубриката се разпространи от провинциалните седмичници в градските ежедневници и наистина започна да печели пари след първата година и спечели доста пари за тринайсетте години, докато я пишех. Жените я четяха и следваха съветите ми така поне сочеше пощата — но си мисля, че дори още повече мъже я четяха не за да следват съветите ми, а в опити да проумеят как така тази женска мечка може да танцува.

Крайната ми цел не беше нито да натрупам пари, нито да впечатля някого, а да си създам репутация, която да ми позволи да напиша през април 1964 г. специална статия, озаглавена „ЛУНАТА ПРИНАДЛЕЖИ НА ВСИЧКИ — но първият Лунен кораб ще принадлежи на «Хариман индъстриъз»“.

Посъветвах ги да се държат за своите Портфейли на Прудънс Пени, но да съберат всяка стотинка, която биха могли да изкопчат отнякъде, и да я зложат в новото велико начинание на Д. Д. Хариман — човек да стъпи на Луната.

Оттук нататък „Прудънс Пени“ все имаше какво да каже за космическите пътувания и „Хариман индъстрийз“ всеки път, когато излизаше. Без бой си признавах, че космосът е дългосрочна инвестиция, но продължавах да им набивам в главите идеята, че несметни богатства очакват онези проникателни инвеститори, който рано зложат на него. Не купувайте на парче, не се впускайте в бързи печалби — купете си акции на Хариман, приберете ги в касичката си и ги забравете; внуците ще са ви неописуемо благодарни.

През пролетта на 1965 г. се преместих в хотел „Бродмур“ на юг от Колорадо спрингс, защото господин Хариман строеше Лунния си кораб на „Питърсън фийлд“. През 1952 г. се бях опитала крайно неохотно да зарежа къщата в Канзас сити, след като Брайън беше отвел Присила и Доналд обратно в Далас. Но Джордж ме прецака. Къщата се водеше на Джордж, а не на „Хариман и Стронг“ или на „Хариман индъстрийз“. Когато му казах, че вече нямам нужда от къща с четири спални, той ме помоли да я задържа, без да плащам наем.

Изтъкнах му, че ако ще му ставам платена любовница, това далеч не е достатъчно, но ако ще продължавам да се правя на почтена жена, е твърде много. Той ми рече:

— Добре, каква е актуалната тарифа за любовници? — щял да ми плаща двойно.

Така че аз го целунах, вкарах го в леглото си и стигнахме до компромис. Къщата си беше негова и той щеше да настани в нея шофьора си и жена му, аз можех да отсядам там винаги, когато поискам... а пък двамата щяха да се грижат за принцеса Поли.

Джордж беше напипал слабото ми място. Веднъж бях подложила горкото котенце на травмата да изгуби Единствения си дом; вкопчих се в тази възможност да не й го причинявам пак.

Ала наистина си наех апартамент на „Плаза“, пренесох там най-необходимите книги, получавах си пощата и от време на време водех Поли — наистина, подлагах я на унижението да си върши работата в

боклуджийско кошче, но тя не придиряше. Сноването напред-назад по това късо трасе я накара да свикне с кошницата-клетка и с това, от време на време да излиза от къщи. Постепенно се превърна в истинска котка-пътешественичка, държеше се с голямо достойнство и се чувстваше у дома си и в най-добрите хотели — изтънчена гостенка, на която и през ум няма да ѝ мине да издраска мебелите. Така на Илайджа и Чарлийн им беше много по-лесно да си вземат отпуски или да заминат някъде, когато Джордж ги повика.

През пролетта на 1965 г., няколко седмици преди историческия първи полет до Луната, двете с принцеса Поли се нанесохме в „Бродмур“. Пристигнах с Поли в кошницата-клетка багажът щеше да дойде по-късно от терминала на прерийната магистрала „Хариман“, на осемдесет километра северно оттам. Мразех подвижните шосета още от първия път, когато се возих на такова — заболя ме главата. Но ми бяха казали, че по прерийната магистрала проблемът с шума бил преодолян. Никога не вярвай на реклами!

Чиновникът на рецепцията в „Бродмур“ ми рече:

— Мадам, имаме чудесен приют за домашни любимци зад клуба по тенис. Ще извикам пиколото да отнесе там котката ви.

— Само момент — извадих визитната си картичка от „Хариман индъстрийз“ — моята беше със златна лента.

Чиновникът ѝ хвърли едно око и извика дежурния помощник-директор. Той се спусна към мене — гардения на ревера, раирани панталони и професионална усмивка.

— Госпожо Джонсън! Колко съм щастлив да ви посрещна! Апартамент ли предпочитате? С кухня или без?

Не се наложи да затварят принцеса Поли в приют. Тя вечеря с кълцан черен дроб, подарък от ръководството, и получи свое собствено котешко легълце и котешка тоалетна, и двете гарантирано стерилизирани, както пишеше на хартиената лента, която обвиваше всяко от тях — също като онази на тоалетната чиния в банята.

Нямаше биде. Иначе „Бродмур“ си беше първокласен хотел.

След като се изкъпах и се преоблякох — докато бях в банята, багажът ми пристигна — оставих принцеса Поли да гледа телевизия и слязох в бара да пийна едно.

И намерих там сина си Удроу.

Забеляза ме още щом влязох.

— Здравсти, мамо!

— Удроу! — Как се зарадвах само! Целунах го. — Колко е хубаво, че те виждам, сине! Ти какво правиш тук? Последното, което чух за тебе, е че работиш в „Райт-Патерсън“.

— О, напуснах ги — не можах да оценят един гений. И освен това искаха от мене да ставам твърде рано. Сега съм в „Хариман индъстрийз“ и се опитвам да не им позволявам да ми се качват на главата. Трудна работа.

Трябваше ли да кажа на Удроу, че съм директор в „Хариман индъстрийз“? Избягвах да го съобщавам на хора, на които не им влизаше в работата — така че да почакаме.

— Радвам се, че успяваш. Тоя техен Лунен кораб... ти имаш ли нещо общо?

— Първо седни. Какво ще пиеш?

— Каквото и ти, Удроу.

— Е, аз пия водата на Маниту с мехурчета.

— Прилича ми на водка с тоник. Това ли е?

— Не точно. Водата на Маниту е местна минерална вода. Вони горе-долу като скункс, но не е чак толкова вкусна.

— Хммм... Нека моето да е водка с тоник и лимонов сок. Хедър тук ли е?

— Не й понася височината. Когато напуснахме „Райт-Патерсън“, тя заведе децата обратно във Флорида. Не ми вдигай вежди — ние с нея се разбираме чудесно. Когато й дойде време да забременее пак, ми се обажда. Ще рече, веднъж на три години. Така че аз се прибирам, оставам месец-два, запознавам се отново с децата. И пак се връщам на работа. Няма „у-а“, няма напъване, няма семейни караници.

— Звучи ми чудесно, щом устройва и двама ви.

— Наистина ни устройва — той ми поръча питието. Така и не се научих да пия, но се бях научила как да поръчвам „дълги“ питиета и да си ги пия по цяла вечер, докато ледчетата се разтопят. Огледах Удроу. Като че ли бузите му се бяха изопнали, а ръцете му бяха доста кокалести.

Сервитърката си тръгна. Той пак се обърна към мене:

— А сега, мамо, кажи ми ти какво правиш тук.

— Винаги съм била много запалена по космическите пътувания — помниш ли как четяхме заедно серията „Големите чудеса“ на Рой Рокууд? „Изгубени на Луната“, „През космоса към Марс“...

— И още как! Научих се да чета, защото си мислех, че все нещо прескачаш.

— В тези не съм. Може би малко в книгите за Барсум.

— Винаги съм искал прекрасна марсианска принцеса... но не и по начина, по който се сдобиваха с тях на Барсум. Спомняш ли си как вечно се колежа? Не, не е за мене това. Аз съм от мирните хора, мамо. Нали си ме познаваш.

Чудя се дали изобщо има майки, които познават децата си. Но тебе наистина те чувствам близък, миличък. Надявам се с Хедър наистина да се разбирате.

— Като чух за Лунния кораб, реших да дойда тук. Искам да го видя как излита... щом не мога да полетя с него. Ти какво ще кажеш, Удроу? Според тебе ще свърши ли работа?

— Ами ще видим — Удроу се огледа, после викна на някого, който седеше на бара. — Хей, Лес! Я си домъкни тук „кръвясалия поглед“ и ела да седнеш при нас.

Човекът се приближи. Беше дребничък, с големи длани като на жокей.

— Мога ли да ти представя капитан Лесли Лекроа, пилот на „Пионер“? — усмихна се синът ми. — Лес, запознай се с дъщеря ми Морийн.

— За мене е чест, госпожице. Но вие не може да сте дъщеря на Бил — твърде млада сте. И освен това сте хубава. А пък той е... ами нали виждате.

— Престанете, момчета. Аз съм майка му, капитане. Значи наистина сте капитан на Лунния кораб? Впечатлена съм.

Капитан Лекроа седна при нас. Забелязах, че „кръвясалия поглед“ беше също прозрачна напитка във висока чаша.

— Няма от какво да се впечатлявате — рече ми той. — Компютърният пилот върши цялата работа. Но аз ще я яздя... ако успея достатъчно дълго да избягвам Бил. Вземи си шоколадово еклерче, Бил!

— Усмивай се, като го казваш, чужденецо!

— Бургер със сиренце? Поничка с желе? Купичка зърнени ядки с мед?

— Мамо, виждаш ли го какво прави, негодникът му с негодник. Опитва се да ме накара да си наруша диетата и току-виж съм му строшил ръцете. Или врата.

— Но защо, Удроу?

— Няма, няма. Но Лес си мисли, че ще го направя. Той тежи едва петдесет и седем килограма. Аз в най-добрата си форма, когато тренирам, тежа шейсет и шест, може и да си спомняш. Но в деня на изстрелването и часа „Х“ трябва да тежа точно колкото него... защото ако вземе, че настине или се подхлъзне в банята и си счупи нещо, пази Боже, аз ще трябва да седна на мястото му и да се правя, че пилотирам. Не мога да го избегна — приех парите им. И са наели голям, грозен мъж да ме следва навсякъде, за да са сигурни, че няма да избягам.

— Не му вярвайте, мадам. Много внимателно минавам през вратите и не ям онова, което не отворят пред очите ми. А той има намерение в последния момент да ме осакати. Ама наистина ли е ваш син? Не може да бъде!

— Купих го от една циганка. Удроу, какво ще стане, ако не успееш да отслабнеш?

— Ще ми клъцнат някой крак — по малко, докато не стана точно петдесет и седем килограма. На космонавтите не им трябва крака.

— Удроу, винаги си бил голям палавник. На Луната ще ти трябва крака.

— Един стига за там. Гравитацията е една шеста от тукашната. Ей, ей го онзи големия и грозния, дето са го вързали да ме варди! Идва насам.

Джордж Стронг се приближи и се поклони.

— Драга госпожо! Виждам, че сте се запознали с капитана на Лунния ни кораб. И с резервния пилот Бил Смит. Мога ли да седна при вас?

— Мамо, познаваш ли го тоя? И тебе ли те наеха да ме следиш? Каж ми, че не е вярно!

— Не е вярно. Джордж, резервният ви пилот е мой син — Удроу Уилсън Смит.

По-късно същата нощ на нас с Джордж ни се удаде да си поговорим на спокойствие и насаме.

— Джордж, синът ми разправя, че трябвало да отслабне до петдесет и седем килограма, за да може да полети, ако му се наложи, като резервен пилот. Вярно ли е?

— Да, съвсем вярно.

— Той не е тежал толкова от предпоследния клас на гимназията. Ако отслабне, а капитан Лекроа се разболее, подозирам, че Удроу ще е твърде слаб, за да се справи. Няма ли да е по-разумно да се приспособява теглото — така, както е при състезателните коне? Ако полети капитан Лекроа, сложете няколко оловни тежести; ако полети резервният пилот — махнете ги.

— Морийн, ти не разбираш.

Признах си, че не разбирам.

Джордж ми обясни от какво голямо значение е точното тегло на пилота за кораба. Конструкцията на „Пионер“ беше сведена до най-основните неща. Нямаше радиостанция — само навигационни инструменти, без които не можеше. Нямаше дори и стандартен скафандър против натиск — само гумен костюм против ускорение и шлем. Нямаше раница — само манерка на пояса. Отваряш вратата, пускаш флагчето с тежестта, грабваш две-три камъчета и се прибиращ обратно вътре.

— Джордж, на мене не ми звучи както трябва. Няма да го казвам на Удроу — в крайна сметка той вече е голям (официална възраст — трийсет и пет, действителна — петдесет и три) — но се надявам капитан Лекроа да не се разболее.

Пак дълга пауза от онези, когато Джордж обмисля нещо неприятно.

— Морийн, това е абсолютна, строго секретна тайна. Изобщо не съм сигурен дали някой ще полети с този кораб.

— Проблеми ли?

— Проблеми с шерифа. Не знам колко време още бих могъл да мотая кредиторите. А няма вече към кого да се обърнем. Заложили сме си и ризите, така да се каже.

— Джордж, ще видя какво мога да направя.

Той се съгласи да живее в апартамента ми и да се грижи за принцеса Поли, докато ме няма — принцеса Поли нямаше нищо

против, защото беше свикнала с него. Сутринта заминах за Скотсдейл да се видя с Джъстин.

— Погледни го от тази гледна точка, Джъстин: колко зле ще бъде засегната Фондацията, ако оставиш „Хариман индъстрийз“ да рухне?

— Фондацията ще пострада. Но не фатално. Ще успеем да възстановим пълните суми за пет години, най-много за десет. Морийн, едно нещо е сигурно: пазителят на чужди пари никога не трябва да хвърля добри пари при лошите.

Успях да изстискам от него само осем милиона и се наложи да гарантирам за тях. Половината бяха в ценни книжа, на които им изтичаше срокът още преди шест месеца.

За да постигна поне това, се наложи да кажа на Джъстин, че, първо, вече няма да види от мене „предсказанията на Теодор“, ако не извади парите, и, второ, че ако сложи парите на масата, аз пък ще сложа до тях пълен и изчерпателен препис от въпросните записки, които си бях водила в нощта на 29 юни 1918 г.

На следващата сутрин в „Бродмур“ Джордж не пожела да приеме парите от мене, а ме заведе при господин Хариман, който изглеждаше съвсем отнесен и като че ли дори не ме позна, докато не казах:

— Господин Хариман, искам да откупя още дялове в изстрелването на кораб до Луната.

— Ъ? Съжалявам, госпожо Джонсън, повече акции не се продават. Поне такива, за които знам.

— Тогава нека го кажем така: позволете ми да ви дам назаем осем милиона долара — лично на вас и без гаранция.

Господин Хариман ме погледна така, сякаш ме виждаше за първи път. Беше измършавял от последния път, когато го видях, а очите му горяха с фанатичен пламък — напомняше ми пророк от Стария завет.

Огледа ме и се обърна към Джордж:

— Обяснил ли си на госпожа Джонсън какъв риск поема?

Джордж кимна мрачно.

— Тя знае.

— Чудя ви се, госпожо Джонсън. Аз съм на червено, а „Хариман индъстрийз“ е куха черупка — точно затова и не съм свиквал напоследък събрание на директорите. Щеше да ми се наложи да

обясня на вас и на останалите директори какви рискове съм поемал. Ние с господин Стронг се опитвахме да удържаме нещата със здрава захапка и чисто нахалство достатъчно дълго, че „Пионер“ да се издигне от стартовата площадка в небето. Още имам надежда... но ако взема парите ви и съм принуден да банкрутирам, а най-важната ми компания — да бъде обявена в несъстоятелност, вие може би няма да можете да си върнете парите. Може да вземете три цента за долар, може и нищо да не вземете.

— Господин Хариман, вие няма да банкрутирате, а онзи строен кораб там навън ще полети. Капитан Лесли Лекроа ще кацне на Луната и ще се върне здрав и невредим.

Той ми се усмихна.

— Радвам се да разбера, че имате вяра в нас.

— Не е само вяра — убедена съм. Не можем да се провалим заради това, че ни липсват някакви монети. Вземете парите и ги използвайте. Ще ми ги върнете, когато можете. Не само „Пионер“ ще полети, а и ще изпратите и много кораби след него. Вие самият сте въплътената съдба, сър! Вие ще основете Луна сити... откритото пристанище на Слънчевата система!

По-късно същата седмица Джордж ме попита дали искам да бъда в блокхауза при старта — господин Хариман ме поканил. Вече го бях обмислила — знаех, че мога да настоявам, ако искам.

— Джордж, май оттам стартът няма да се наблюдава най-добре, нали?

— Да, но е най-безопасно. Там ще са ВИПовете. Губернаторът. Президентът — ако дойде. Посланиците.

— Звучи ми доста клаустрофобично. Джордж, най-безопасните места никога не са ми били кой знае колко интересни... а пък и колкото пъти съм се срещала с ВИПове, неизменно са били кухи черупки, манипулирани от служителя по връзки с обществеността. Ти къде ще бъдеш?

— Още не знам. Там, където Делос има нужда от мене.

— И аз така си помислих. Прекалено ще си зает, че и аз да ти вися на главата...

— За мене би било чест, мила госпожо. Но...

— ... но си нужен другаде. Откъде се вижда най-добре? Ако не беше зает, откъде щеше да го гледаш?

— Ходила ли си в Брамдурския зоопарк?

— Още не. Смятам да отида. След изстрелването.

— Морийн, до зоопарка има паркинг. Оттам гледката се вижда съвсем ясно на изток — от едно място с около петстотин метра по-високо от „Питърсън фийлд“. Господин Монгомъри е уредил с хотела да поставят там шезлонги. И радиовръзка. Телевизия. Кафе. Ако не бях зает, щях да съм там.

— Значи аз ще бъда там.

По-късно се натъкнах на сина ми Удроу във фойето на „Брамдур“.

— Здравсти, мамо. Хванаха ме на работа.

— И как успяха?

— Не съм си прочел договора достатъчно внимателно. Става въпрос за „образователна дейност и работа с обществените комуникации, свързани с Лунния кораб“ — което значи, че трябва да подреда нещата, за да показвам на хората как работи корабът, къде ще ходи и къде на Луната са диамантите.

— Има ли диаманти на Луната?

— После ще ти кажем. Ела за секунда — той ме поведе встрани от събралата се във фойето тълпа и ме вкара в един страничен коридор до бръснарницата.

— Мамче — рече ми, — ако искаш, имам достатъчно мои хора, за да те вкарам в блокхауза.

— Оттам ли се вижда най-добре?

— Не, вероятно най-зле. На мене ще ми е горещо като на булка през юни, защото климатикът хич не го бива. Но там е най-безопасно и там ще са големите клечки. Разни гостуващи крале, партийни лидери, шефове на мафията...

— Удроу, откъде се вижда най-добре? Не ти говоря за безопасност.

— Аз бих се качил на планината Шейен. Там пред зоопарка има голям павиран паркинг. Ела да се върнем във фойето искам да ти покажа нещо.

Върху един гигантски (метър и двацет) глобус, от който, щом го видях, ми потекоха лигите, Удроу ми показва проекто-пътя на „Пионер“.

— Защо няма да излети право нагоре?

— Не става така. Първо ще полети на изток и ще се възползва от земното въртене... и ще разтовари всичкия баласт. Най-долната секция, най-голямата, номер пет, ще падне в Канзас.

— Ами ако падне върху Прерийната магистрала?

— Ще се запиша в Чуждестранния легион... веднага след Боб Костър и господин Фъргюсън. Честно, не може, мамо. Ние излитаме оттук, на осемдесет километра южно от шосето, а тя ще падне тук, край Додж сити — над сто и петдесет километра южно от него.

— Ами Додж сити?

— Там има един дребосък с едно копче, нает единствено за да натисне това копче и да приземи секция номер пет в открито поле. Ако сбърка нещо, ще го вържат на някое дърво и ще пуснат дивите кучета да го разкъсат. Не се тревожи, майче. Секция четири ще падне тук, до брега на Южна Каролина. Секция три ще падне в Атлантическия океан на север от най-тясното място, където носът на Северна Америка се протяга към издутото на Африка. Ако падне твърде далече, ще чуем някои интересни псувни на африкаанс. Секция едно... о, точно за нея е зорът. Ако имаме късмет, ще кацне на Луната. Ако Боб Костър е сбъркал нещо... ами хайде обратно!

За никого няма да е нищо ново, че „Пионер“ излетя по план и че капитан Лесли Лекроа кацна на Луната и се върна жив и здрав. Аз го гледах от планината Шейен, от паркинга пред зоопарка. Оттам се откриваше такава прекрасна гледка чак до хоризонта, че ми се струваше, че ако се изправа на пръсти, ще видя Канзас сити.

Радвам се, че успях да видя една от големите ракети, докато още ги използвах — не знам на някоя планета във всичките патрулирани вселени все още използват големи ракети — много са скъпи, много материал хабят и са много опасни.

Ала колко са величествени!

Когато стигнах горе, тъкмо се смрачаваше. На изток изгряваше пълната луна. „Пионер“ беше на единайсет километра оттам, но се виждаше като на длан и се извисяваше гордо, окъпан в светлината на прожекторите.

Погледнах си хроното, после към блокхауза през бинокъла. От върха му изригна бял пламък — точно навреме.

Нов проблясък се разсипа в червено-зелена огнена топка. Пет минути.

Тези пет минути се проточиха поне половин час. Бях започнала да си мисля, че ще отменят изстрелването — и ме обзе непоносима скръб.

Бял пламък изригна от основата на кораба и бавно, тромаво той се отлепи от площадката... и се заиздига все по-бързо и по-бързо, и по-бързо и целият пейзаж — на километри и километри наоколо — изведнъж се окъпа в ярка светлина!

Нагоре, нагоре и все по-нагоре — до явния си зенит — а после свърна на запад и ми се стори, че пада върху нас...

... а след това светлината вече не беше толкова ярка и виждахме, че това „слънце“ над нас се движи на изток... беше движеща се ярка звезда. То като че ли се пропука и един глас каза по радиото:

— Секция пет се отдели.

Спомних си, че трябва да дишам.

И тогава звукът стигна до нас. Колко секунди трябва на звука, за да измине единайсет километра? Аз съм забравила, пък и без това през онази нощ не бяха пуснали от обикновените секунди.

Беше „бял“ шум, почти непоносим, макар и от такова разстояние. Ехтеше ли, ехтеше... най-накрая вихърът ни връхлетя, вдигна поли и взе да събаря столове. Някой падна, изпсува и извика:

— Ще ги осъдя!

Човекът беше на път към Луната. Първата му стъпка към неговия Единствен дом...

Джордж умря през 1971 г. Доживя да види как всички пари се върнаха до цент, космическият катапулт на Пайкс пийк — в действие, Луна сити — процъфтяващ концерн с над шестстотин жители, повече от сто от които жени, които родиха там и бебета; а „Хариман индъстрийз“ — по-богати от всякога. Мисля, че беше щастлив. Знам, че още ми липсва.

Не съм сигурна дали господин Хариман беше щастлив. Той не искаше милиарди; просто искаше да отиде на Луната, а Даниъл Диксън

го прецака.

В сложните маневри, в резултат на които човекът стъпи на Луната, най-накрая се оказа, че Диксън държи повече акции от контролния пакет от господин Хариман, и господин Хариман изгуби контрола над „Хариман индъстрийз“.

За капак в резултат на лобистките маневри във Вашингтон и в Обединените нации една дъщерна фирма на Хариман, „Спейсуейс“, се превърна в „избрания инструмент“ за ранното овладяване на космоса с правило „Законът за предпазни мерки в космоса“, според което компанията контролира кой може да излита в космоса и кой не може. Чух, че на господин Хариман му отказали заради физическото му състояние въз основа на това правило. Не съм сигурна какво е ставало зад кулисите след като господин Диксън пое командването, мене ме освободиха като член на управителния съвет. Нямах нищо против Диксън никак не ми харесваше.

В Буундок векове по-късно и някъде преди шейсет години и нещо по личната ми времева линия изслушах един куб — „Митове, легенди и традиция — романтичната страна на историята“. Върте имаше и една история за времева линия две, в която се твърдеше, че много години по-късно легендарният Ди Ди Хариман, вече много стар и почти забравен, успял да купи пиратска ракета и най-после стигнал до Луната... за да умре там при лошо приземяване. Но на Луната, където копнееше да отиде.

Попитах Лазарус за това. Каза, че не знаел.

— Но е възможно. Старецът беше голям инат, Господ го знаеше.

Надявам се, че е успял.

---

[1] От prudence — благоразумие; penny — пени. Името може да се преведе свободно като Благоразумната Пестеливка. Бел.пр. ↑

XXIV. УПАДЪК И РУХВАНЕ

Не съм убедена, че положението ми се подобри, след като тези вампири ме отвлякоха от онези таласъми. Предполагам, че всеки си е фантазирал да накаже по достоен начин някое престъпление или негодник, на когото би му отивало да изпълнява главната роля в някое погребение. Безобиден начин да си убиваш времето, когато съм не те хваща.

Обаче тия откачалки го вземат съвсем насериозно.

Убийства — това е единственото, за което мислят. Първата вечер, която прекарах с тях, те изброиха над петдесет души, които трябвало да бъдат убити, описаха подробно престъпленията им и ми предложиха да бъда поредният член, който да избере жертвата — хайде, давай, избери си клиент! Някой, чиито престъпления са били особено обидни за вас, госпожо Джонсън.

Признавам, че изброените мерзавци си бяха противна сбирщина и за тях сигурно и родните им майки не биха плакали, но също като любимия син на господин Клеменс, Хъкълбери Фин, и аз не се интересувам особено от убиване на непознати. Не съм противник на смъртното наказание — гласувала съм „за“ всеки път, когато се е стигало до гласуване, а това се случваше често по време на упадъка и рухването на Съединените щати, но за убийство *pour le sport* трябва да съм емоционално ангажирана. О, ако съм принудена да избирам, по-скоро бих убила човек, отколкото сърна; не виждам никакъв „спорт“ в това, да убиеш едно нежно тревопасно създание, което не може да ти отвърне с изстрел.

Но ако имах пълен избор, по-скоро бих предпочела да гледам телевизия, отколкото да убивам непознати. Или поне някои.

Казах им:

— В този списък не виждам никой, който да ми е по вкуса. Случайно в списъка ви „По-добре мъртъв“ да има някой, който изоставя котенца?

Дебелият председател ми се усмихна под тъмните очила.

— Великолепна идея! Не, май че не... освен ако някой случайно не е номиниран по други причини, но освен това и изоставя котенца. Ще накарам тия от разузнаването веднага да се заемат с въпроса. Мадам, каква би била подходящата смърт за подобен клиент? Изучавали ли сте я?

— Не, не съм. Но смъртта му трябва да включва носталгия по дома... и самота... и студ... и глад... и страх... и пълно отчаяние.

— Артистично. Но може би непрактично. Подобна смърт би могла да се проточи с месеци... а ние всъщност не разполагаме със средства, които да позволяват изтриването да продължава повече от няколко дена. А, Синя брада, имаш да добавиш нещо ли?

— Да направим онова, което нашата сестра предлага, за колкото дни можем да си позволим. После да заобиколим клиента с холограми на огромни камиони — гигантски холограми — така, както сигурно уличното движение изглежда на едно котенце. И образите да се втурват към него с размазващи звукови ефекти. След това да го ударим с истински камион — светкавичен удар, с който да го осакатим. И да умира бавно, както често се случва с убитите на шосето животни.

— Мадам, това харесва ли ви?

Идеше ми да повърна.

— Е, ако не измислим нищо по-добро...

— Ако можем да ви намерим такъв клиент, ще го запазим и ще го предоставим на ваше разположение. Междувременно трябва да ви открием друга мишена и да не ви оставяме сред нас без истинско достойнство, сякаш сте гола.

Това се случи преди седмица и започнах съвсем лекичко да усещам, че ако бързо-бързо не си намеря клиент за унищожаване от техния списък... ако скоро не пролея кръв, как биха могли да ми имат доверие, че няма да ги предам на прокторите на Върховния епископ?

Щеше ми се по време на мисията за Корпуса на времето в Япония през трийсетте години да бях проверила слуховете за онази жена, дете може да съм била и аз. Ако си бях доказала, че наистина съм била утроена през 1937–1938 г., тогава тук и сега щях да спя спокойно, тъй като третата примка тепърва щеше да предстои по личната ми времева линия... което щеше да е доказателство, че ще се измъкна от тази пълна бъркотия, все още способна да дишам...

Точно в това е номерът: да не спираш да дишаш. Нали така, Пиксел? Пиксел? Пиксел! Ох, по дяволите!

Промени: през 1972 г. принцеса Поли умря в съня си — според мене сърцето ѝ беше отказало, но не се съгласих да ѝ направят аутопсия. Тя беше мъничка стара дама, преживяла дълъг и, мисля, общо взето щастлив живот. Помолих се на Бубастис да бъде нащрек когато във Вечните мишеловни полета пристигне мъничка черно-бяла котка, която никога никого не беше одраскала или ухапала без основателна причина и която бе имала нещастieto да роди само едно котенце — с Цезарово сечение, а котенцето така и не отвори очички. После я стерилизирахме, защото докторът каза, че никога не би могла да има нормално потомство и не може да рискува с втора бременност.

Не си взех друго коте. През 1972 г. бях на деветдесет години (макар че си признавах само петдесет и девет от тях... и направо се съдирах — упражнения, диети, стойка, козметика, дрехи за да изглеждам на четирийсет). Но всъщност си бях на деветдесет и беше напълно възможно дори котето да ме надживее. Реших да не рискувам.

Преместих се в Албъкърки, защото там не ме преследваха никакви призраци. Канзас сити гъмжеше от призраците на моето минало — и тъжни, и щастливи. Предпочитах да не минавам постоянно покрай места като старата ни къща на булевард „Бентън“ и мястото, където някога беше старата ни фермерска къща в южните квартали — колчем минех покрай някое такова място, мрачното „днес“ засенчваше щастливото „вчера“.

Предпочитах да си спомням Централната гимназия такава, каквато беше, докато децата ми учеха там. По онова време според оценките на абитуриентите тя се класираше като най-доброто средно училище в западните щати, където обучението се равняваше на обучението в най-добрите подготвителни училища като „Гротън“ или „Лорънсвил“ — а не такава, каквато беше станала: забавачница за преждевременно развити хлапешници, място, където полицейските коли се събираха всеки следобед, за да прекратяват побои, конфискуват ножове и тарашат „учениците“ за наркотици — „гимназия“, където половината от учениците не е трябвало да ги допускат да завършат и

основно образование, защото не умееха нито да четат, нито да пишат достатъчно добре, за да се справят с външния свят.

В Албъкърки нямаше призраци; никога не бях живяла там, никое от децата ми не живееше там, нито пък от внуците ми. (Правнуците? Е, може би.) Албъкърки имаше късмета (от моя гледна точка) подвижното шосе 66 да го заобикаля отдалече. Старото павирано шосе, номерирано с 66, което някога бяха наричали „главната улица на Америка“, навремето минаваше направо през Албъкърки, но крайпътният град Шосе 66 се намираше на километри южно от него — нито се виждаше, нито се чуваше.

Освен това предпочетох Албъкърки, защото и много от болестите на Смахнатите години го бяха заобиколили отдалече. Въпреки че беше малък — 180 000 души — и ставаше все по-малък заради крайпътния град южно от него, той продължаваше да съхранява онази сладка атмосфера на малките градове, толкова обичайна в началото на ХХ век и толкова оскъдна в края му. Там се намираха основните сгради и общежития на университета на Ню Мексико... училище, благословено с директор, неподдал се на глупостите на шейсетте години.

Някои от тамошните студенти вдигнаха бунт само веднъж; доктор Макинтош ги изрита и се оплака в столицата на щата Санта Фе. Беше казал на настоятелството и на законодателните органи, че на територията на университета ще цари ред и цивилизовано поведение, докато той отговаря за него. А ако не им стиска да го подкрепят, ще напусне веднага, а те да си наемат някой мухльо мазохист, на когото му харесва да управлява лудница. Подкрепиха го.

Всеки, уличен в притежаване на наркотици, беше изпращан на съд.

Специално за пласьорите на дрога законодателните органи възстановиха един хубав стар обичай: публичното обесване. По площадите издигнаха бесилки. Естествено, осъдените на смърт пласьори винаги подаваха жалби до Върховния съд и после — до Вашингтон. Но след като петима членове, включително и главният съдия на Върховния съд на Съединените щати, бяха назначени от президента Патън, излезе, че наркопласьорите в Ню Мексико нямат причина да се оплакват от „протакане от страна на закона“. Един млад и хитър търговец живя точно четири седмици от ареста до бесилото.

Средното време, след като нещата в системата тръгнаха, нямаше и два месеца.

Както обикновено Адвокатската колегия вдигна голяма врява. Неколцина адвокати от Колегията прекараха значително време в пандиза поради неуважение към съда — не в новия пандиз, ами в килиите за пияници на стария заедно с алкохолетата, дрогите, нелегалните имигранти и псевдомъжките проститутки.

Това бяха някои от причините да се преместя в Албъкърки. Цялата страна беше тръгнала да откача — масова психоза, която така и никога не разбрах напълно. Албъкърки не беше имунизиран срещу нея, но се съпротивляваше и в управата му достатъчно разумни мъже и жени заемаха ключови постове, за да бъде градът добро място за живеене през десетте години, които прекарах там.

Точно по времето, когато американските училища и семейства се разпадаха, страната изживяваше ренесанс на науката и техниката — и не само в големите неща като космическите пътувания и крайпътните градове. Докато студентите се шляеха, изследователските лаборатории на университетите и промишлеността работеха по-добре от всякога — физика на елементарните частици, физика на плазмата, космическо пространство, генетика, екзотични материали, медицински изследвания, която си щещ област.

Експлоатацията на космоса процъфтяваше така, че да не повярваш. Решението на господин Хариман да я държи настрана от хватката на правителството и да остави частните предприятия да печелят от нея, беше отмъстено. Докато космодрумът в Пайкс пийк беше още нов, „Спейсуейс ООД“ строеше по-големи, по-дълги и по-ефикасни катапулти на Куито и остров Хавай. Изпратиха хора на Марс и на Венера и първите миньори на астероидите.

Междувременно Съединените щати се разпадаха.

Упадъкът напредваше не само по времева линия две, но и по всички изследвани времеви линии. За петдесет години в Буундок прочетох няколко научни студии по сравнителна история на изследваните времеви линии, засягащи така нареченото „израждане през XX век“.

Не съм много сигурна какво да мисля. Виждала съм го само по една времева линия — и то само до средата на 1982 г. и само в

собствената ми страна. Имам си мнение, но няма нужда да го приемате насериозно, тъй като някои водещи учени поддържат други мнения.

Ето някои от онези неща, които смятах за неправилни:

В Съединените щати имаше над 600 000 практикуващи адвокати. Това е поне с 500 000 повече от действително необходимото. Не броя адвокати като мене — аз никога не съм практикувала. Изучих правото само за да мога да се защитавам от адвокатите и има още много такива като мене.

Упадъкът на семейството — мисля, той дойде от това, че и двамата родители вече работеха извън къщи. Много пъти е казвано, че от средата на века нататък се е налагало и двамата родители да работят, за да могат да плащат разходите. Ако това е вярно, защо през първата половина на века не е било необходимо? Как така машините, спестяващи на хората труда, и неимоверно нарасналата продуктивност причиняваха обедняване на семейството?

Някои казват, че причината била във високите данъци. Това звучи по-разумно; спомням си как се шокирах онази година, когато правителството събра един трилион долара.

Но като че ли рационалното мислене наистина западаше. Съединените щати се бяха превърнали в страна, където бъркаха комиците и професионалните атлети с важни хора. Идолизираха ги и се отнасяха към тях като към лидери; търсеха мнението им за всичко, а те се вземаха също толкова насериозно; в крайна сметка ако на един атлет му плащат милион и повече на година, той разбира, че е важен... и затова мнението му за международното положение и вътрешната политика също би трябвало да е важно, макар че колчем си отвори устата и лъсва, че е невежа и учил-недоучил. (Повечето му фенове бяха също толкова невежи и неграмотни — болестта се разпространяваше.)

Замислете се над следните неща:

- 1) „хляб и зрелища“;
- 2) премахването на „сиромашката клетва“ по време на първия мандат на Франклин Рузвелт;
- 3) минаването в по-горен клас в обществените училища на принципа „връстници“.

Тези три условия произтичат едно от друго. Премахването на „сиромашката клетва“ като условие за обществена благотворителност създаде възможност обичайните неудачници, некадърници от всякакъв

вид, хора, които не могат да си изкарват прехраната и които не искат — всички до един да имат същото право на глас в управлението на държавата, в събирането на данъци и харченето им, както например Томас Едисон и Томас Джеферсън, Андрю Карнеги и Андрю Джаксън. В резултат на груповото преминаване на всички връстници в по-горен клас избирателното право започна да се упражнява от неграмотни некадърници. А „хляб и зрелища“ неизменно е онова, което се случва на всяка демокрация, поела по този път; неограниченото харчене за „социални“ програми в крайна сметка води до национален банкрут, който исторически винаги е следван от диктатура.

На мене ми се струва, че тези три неща са ключовите грешки, унищожили най-добрата култура по онова време във всички известни истории. О, имаше и други неща — например стачките на обществените служители. Баща ми беше още жив, когато това се превърна в проблем. Татко рече мрачно:

— Има едно готово решение за всеки, на когото държавата му плаща и според когото не му плаща достатъчно: може да си подаде оставката и да започне да си изкарва прехраната с труд. Това важи с еднаква сила за конгресмени, „клиенти“ на социалните служби, учители, генерали, събирачи на боклук и съдии.

И, разбира се, целият ХХ век от 1917 година нататък беше помрачен от зловредната глупост „марксизъм“.

Но марксистите нямаше и не биха могли да придобият чак толкова голямо влияние, ако американците не бяха започнали да губят онзи твърд здрав разум, помогнал им да завоюват цял континент. През шейсетте години всеки приказваше за „правата“ си и никой — за задълженията си, а патриотизмът беше тема за шегички.

Не вярвам, че Маркс, или онзи фишек „възрожденец“, дето стана „Първият пророк“, щяха да навредят толкова на страната, ако народът не беше изкукал.

„Но всеки има право на свое мнение!“

Може би. Всеки — всички до един — си имаше собствено мнение за всичко, независимо колко е тъпо.

По два въпроса превъзхождащото мнозинство от хората смятаха собственото си мнение за абсолютна истина и искрено вярваха, че всеки, който не е съгласен с тях, е неморален, скандален, грешен, богохулник, оскърбител, непоносим, тъп, откачен, съд за него,

предател, действащ срещу интересите на обществото, загубен и непристоен.

Тези два въпроса бяха сексът и религията.

На въпросите за секса и религията всеки американски гражданин знаеше Единствения верен отговор, съобщен му чрез Откровение лично от Господ.

При такова разнообразие на мнения няма как повечето от тях да не са били погрешни. Ала щом ставаше реч за тези два въпроса, то разумът нямаше думата.

„Но религиозните убеждения на другите трябва да се уважават.“ Ама защо, за Бога? Тъпото си е тъпо — вярата не го прави умно.

Спомням си обещанието на един кандидат от президентската кампания през 1976 г. — обещание, което за мене е показателно за това, докъде беше стигнал упадъкът на американския разум:

— Ще продължаваме да прокарваме тази линия, докато всички граждани на Америка започнат да получават доходи над средните.

Никой не се засмя.

Когато се преместих в Албъкърки, си опростих живота в няколко отношения. Опростих холдингите си и ги разделих на три консервативни управления в Торонто, Ню Йорк и Цюрих. Написах ново завещание, като изброих няколко сантиментални наследства, но по-голямата част, над деветдесет и пет процента, завещах на Фондацията „Хауард“.

Защо? Решението взех в резултат на дълги-дълги среднощни размишления. Имах далеч повече пари, отколкото можех да похарча — остави се, ами че аз не можех да похарча дори дохода, който ми носеха! Да го оставя на децата? Те вече не бяха деца и никой от тях нямаше нужда от това — а всеки беше получил не само премии от „Хауард“, но и началния капитал, който ние с Брайън бяхме уредили за всеки от тях.

Първоначалният капитал беше дошъл от фондация „Айра Хауард“. Реших да изпратя натрупаното богатство обратно във фондация „Айра Хауард“. Изглеждаше ми уместно.

Купих модерен апартамент близо до университета между Централ авеню и булевард „Ломас“, записах се на курс по педагогика в

университета — не че имах сериозни намерения да уча, а за да намеря начин да присъствам в университета. В едно университетско градче има всякакви поводи да се събираш с хора кинопрожекции, пиеси, открити лекции, танци, клубове. Докторатите са за университета нещо толкова обичайно, колкото и бълхите — за кучето, но въпреки това докторската степен е съюзната карта, която ти осигурява достъп до много места.

Присъединих се към най-близката унитариянска църква и я поддържах с либерални дарения с цел да използвам многобройните предимства на посещаващия църквата в общуването с хора, без да ми досаждат с тесногръди проповеди.

Присъединих се и към клуб по бални танци, по виенски валс, по бридж, по шах, дискуссионен клуб за текущите събития, в който поднасяха и вечеря, и дискуссионен клуб по гражданските събития, в който пък сервираха обяд.

За шест седмици се опитаха да ми се качат повече мъже, отколкото на Скалистите планини. Това ми позволи да подбирам и все пак да се въвличам в далеч по-голямо дружеско развратничество, отколкото през изминалия четвърт век. През всичките тези години не се ограничавах само с Джордж Стронг, но бях твърде заета, че да гоня сериозни постижения в спорта номер едно за всички времена.

Сега имах време. Както беше казала някаква си дърта мацка (Дороти Паркър?): „Няма *нищо* по-забавно от един мъж!“

„Мъж и жена ги сътвори“ — добре го е измислил — и десет години аз се възползвах най-всеотрасно от това.

Не прекарвах цялото си време в преследване на мъже... или в това да им позволявам да ме преследват като бягам много бавно. Последното ми беше специалитет, защото мъжът се изнервя, ако жената показва съгласието си прекалено открито; това противоречи на традиционния протокол. По отношение на секса мъжете са консервативни — особено онези, които си мислят, че не са.

Ние, Хауардовците, не сме склонни да поддържахме връзка с всичките си роднини — това просто не е възможно. Когато се преместих в Албъкърки, вече имах повече потомци, отколкото са дните

в годината... трябвало да помня рождените им дни ли? Мили Боже, та аз не можех да им запомня имената!

Но наистина си имах любимци, хора, които обичах, независимо дали между нас съществуваше кръвна връзка или не: по-голямата ми сестра Одри, по-голямата ми „сестра“ Елинон, брат ми Том, братовчед ми Нелсън и жена му Бети Лу, баща ми той продължаваше да ми липсва. Майка си не обичах, но я уважавах — тя беше направила всичко по силите си за всички нас.

Децата ми? Докато живеяха въпреки, се опитвах да се отнасям с тях по един и същи начин и да изливам върху всяко от тях любов и доброта, дори когато ме цепеше главата и ме боляха краката.

След като веднъж се оженяха... е, сега идва моментът на истината. Опитвах се да се отнасям така, както се отнасях с мене. Ако някое ми се обаждаше редовно, стрелях се и аз да му се обаждам също толкова често. Но просто няма как да си хем щедра със сто осемдесет и един внуци, хем да си щедра към всички поравно — а на броя им бях загубила чет и го научих чак на деветдесет и деветия си рожден ден.

Най-обичните ми... кръвните връзки не бяха задължително замесени в това. Например малката Хелън Бек, която беше точно на годините на Карол; двете момиченца ходеха заедно в училището „Грийнууд“ в първи и втори клас. Хелън беше много хубаво дете и много миличко. Тъй като майка ѝ беше вдовица и ходеше на работа, тя прекарваше доста време в кухнята ми, докато не се преместихме да живеем твърде далече.

Ала тя не ме забрави и аз не я забравих. Захвана се с шоубизнес и пътуваше много; опитвахме се да се информираме една друга коя къде ще заминава, така че да можем да се срещаме по веднъж на пет-шест години. Тя живя доста дълго за не-Хауардовка и си остана красавица чак до смъртта си — дотолкова, че можеше да си позволи да танцува гола на седемдесет и няколко години, като караше всички присъстващи мъже да получават ерекция. Ала танците ѝ никога не са били умишлено провокативни, изобщо не приличаха на тези на ориенталската танцьорка Литъл Иджипт от по-предното поколение.

Хелън си смени името още в началото на кариерата — повечето хора я познаваха като Сали Ранд. Аз обичах Сали и тя ме обичаше и можехме и да не се видим няколко години подред, ала когато успеехме

да се съберем, си бяхме пак същите близки приятелки, все едно че изобщо не сме се разделяли.

Нанси остана по-близка с мене, отколкото другите ми деца и бях любовница на мъжа ѝ от време на време в продължение на шейсет и четири години... защото Нанси го беше решила още преди да се омъжи за Джонатан. Не ми се вярва Джонатан наистина да се е интересувал от тези дърти деветдесет и кусур годишни телеса, но как прекрасно лъжеше! Ние наистина се обичахме, а ерекцията е най-ласкателният комплимент, който може да направи един мъж на възрастна жена.

Като страничен продукт на това, че Нанси ми предложи Джонатан, Брайън получи нейното сладко младо тяло — първото кръвосмешение в семейството, така мисля. Дали се е случвало и след това, не знам, нито пък ми влиза в работата. Ние с Нанси много си приличахме по темперамент — и двете се интересувахме страшно от секса, ала не се стягахме. Отдавахме му се охотно, но без да се напъваме.

Карол... Винаги се опитвах да запазя за Карол 26 юни, Деня на Карол, Деня на Каролита, Кароловден, а също и Феста де Санта Каролита за милиони хора, които никога не са я познавали. След 26 юни 1918 г. тя изцяло се отказа от рождения си ден в полза на Деня на Карол.

По време на десетилетието, което прекарах предимно в Албъкърки, на няколко пъти ѝ се наложи да участва в спектакли като звезда в Рино или Вегас на Деня на Карол. Но тя винаги празнуваше на 26 юни, дори и някое среднощно шоу да я принудеше да започне празненството чак в четири сутринта. Ала без значение колко е часът, приятелите ѝ се събираха от цялото земно кълбо. Да бъдеш поканен на годишното празненство на Каролита се превърна в голяма чест — нещо, с което се хвалеха и в Лондон, и в Рио.

Карол се ожени за Род Дженкинс от семейство Шмит през 1920 г. Той току-що се беше върнал от Франция — бе служил в Дивизията на дъгата и бе награден със Сребърна звезда и Пурпурно сърце. Род беше учил математика в Техническият институт в Илинойс и беше специализирал топология, а между трети и четвърти курс бе постъпил в армията. Когато се върна, се прехвърли в „сценични изкуства“. Беше решил да се превърне от магьосник аматьор в професионалист —

говоря ви за сценична магия. Веднъж ми каза, че след като стреляли по него, това го накарало да направи преоценка на ценностите и амбициите си.

Така че семейният живот на Карол започна с това, да подава на мъжа си разни неща на сцената, облечена в толкова оскъден костюм, че всеки път, когато трепнеше, разсейваше всички. Опита се така да подреди нещата, че да ражда бебетата си, когато Род беше в почивка. Ако това не беше възможно, продължаваше да работи, докато някой директор на театър не прекратеше представленията... обикновено в резултат на оплакванията на не чак толкова надарени жени. Карол беше от онези жени с късмет, които стават по-красиви, когато надуют корема.

През 1955 г. (така си мисля) Род направи грешка при изпълнението на един фокус с улавяне на куршум и умря на сцената.

На следващата вечер Карол изнесе неговото представление (или някакво магическо представление с неговите приспособления). Едно беше сигурно: че не крие нито помощни средства, нито зайци в костюма си. Когато започна да изнася представления в Рино, Вегас и Атлантик сити, тя го сведе до един триъгълник отпред. Прибави и жонгльорски номера.

По-късно, след като взе няколко урока, добави пеене и танци. Но феновете ѝ не ги интересуваха какво всъщност прави те искаха Карол, а не разните номера. По таблата на театрите в Лае Вегас и Рино пишеше само „КАРОЛИТА“ и нищо повече. Понякога, както си жонглираше, спираше и казваше:

— Днес съм твърде уморена, за да жонглирам, пък и без това У. К. Фийлдс го можеше по-добре. — После излизаше напред с ръце на хълбоците, облечена в миниатюрни гащички и усмивка, и казваше:

— Хайде да се опознаем по-отблизо. Хей, ти там! Хубавото момиченце със синята рокличка. Как се казваш, миличка? Ще ми изпратиш ли въздушна целувка? Ако аз ти изпратя, ще я изядеш ли или ще ми я хвърлиш обратно? — Или: — Кой има днес рожден ден? Я си вдигнете ръцете.

Сред тълпата в театъра поне един от петдесет души има рожден ден — не един от триста шейсет и пет. Тя ги помолваше да се изправят и повтаряше високо и ясно всяко име, а после молеше публиката да изпее с нея „Честит рожден ден“ и когато ревът стигнеше до „Честит

рожден ден, мили...“, оркестърът спираше и Карол изпяваше всяко име, сочейки човека — „... мили Джими, Ариел, Бейби, Мери, Джон, Филип, Ейми, Миртъл, Винсънт, Оскар, Вира, Пеги...!“ — махване с ръка и оркестърът гръмваше: „Честит рожден ден!“

Ако посетителите имаха право на глас, Каролита щеше да бъде избрана единодушно за кмет на Лае Вегас.

Веднъж я попитах как успява да запомни всички тези имена.

— Не е трудно, мамо — отговори ми тя, — щом искаш да ги запомниш. Ако се объркам, те ми прощават — знаят, че съм се опитала. — И после добави: — Мамо, онова, което наистина искат те, е да си мислят, че съм тяхна приятелка — и аз съм.

През тези десет години аз от време на време пътувах, за да се видя с най-любимите си хора, но най-вече си седях вкъщи и те идваха при мене. През останалото време се радвах на живота и на новите си приятели — на някои в леглото, на други — извън него, а на трети — и на двете места.

Докато десетилетието минаваше и приближавах стоака, открих, че все по-често усещам хладния повей на есента — сутрин ставите ми скърцаха, откривах бели косми сред червените, тук-таме по нещичко увисваше — и най-лошото: чувството, че ставам все по-чуплива и трябва да избягвам паданията.

Не се оставих това да ме спре — само продължих да упорствам. По това време имах един сравнително верен обожател, Артър Симънс.

През юни 1982 г. бях тръгнала пеша на среща с Артър. Мислех си да му предложа да се разделим без сълзи през онези спокойни минути след първия път... а после втори път, ако иска, и да се сбогуваме. Или може би би било по-любезно да му съобщя, че заминавам на изток да се видя с дъщеря си? Или просто да му го заявя направо?

Бях стигнала до кръстовището на булевардите „Ломас“ и „Сан Матео“. Това кръстовище никога не ми е харесвало — светлините на светофарите се сменяха много бързо, а булевардите бяха широки и напоследък се разширяваха още повече.

Точно бях по средата на шосето, когато светлините се смениха и към мене връхлетяха безброй скупчени коли, начело с един огромен

камион. Замръзнах на място, опитах се да се втурна обратно, спънах се и паднах.

Мярнах един полицаи, разбрах, че камионът ще ме удари и за миг се зачудих дали татко би ми препоръчал да се помоля, след като цял живот бях живяла безпътно.

Някой ме вдигна от паважа и аз припаднах.

Стори ми се, че ме вадят от линейка и ме слагат на болнична количка. Пак припаднах и се свестих в легло. Една дребничка, хубава, тъмна жена с вълниста коса се беше надвесила над мене. Тя заговори бавно и внимателно, с акцент — както ми се стори, испански:

— Мамо Морийн... Тамара съм аз. От името... на Лазарус... и на всички... твои деца... те приветствам... с добре дошла на Терциус!

Втренчих се в нея — не вярвах на очите си. Нито пък на ушите си.

— Ти си Тамара? Наистина си Тамара? Жената на капитан Лазарус Лонг?

— Жена съм аз на Лазарус. Тамара съм аз. Дъщеря съм твоя, мамо Морийн. Добре дошла, мамо. Обичаме те.

Заплаках и тя ме притисна към гърдите си.

XXV. ПРЕРАЖДАНЕ В БУУНДОК

Когато се събудих и Тамара ме прегърна, имах големи проблеми с това, да повярвам изобщо на нещо... особено на идеята, че Теодор е жив и здрав. Щом най-после ѝ повярвах (на Тамара не можеш да не повярваш), ме смаза скръбта от това, че вече е твърде късно, твърде късно!

Тамара се опита да ме успокои, но възникна езиков проблем — тя не е лингвист, говори само на развален английски, а пък аз не знаех и дума на галакта. (Тя беше репетирала най-внимателно първите си думи към мене.)

Тамара изпрати да повикат дъщеря ѝ Ищар. Тя ме изслуша, поговори ми и най-накрая успя да ми набие в главата, че нямало никакво значение, че съм на сто години — щели да ме подмладят.

Бях чувала за подмладяването от Теодор — много отдавна. Но и през ум не ми беше минавало, че ще го приложат и на мене.

И двете ми го повториха безброй пъти. Ищар ми рече:

— Мамо Морийн, аз съм горе-долу два пъти по-стара от тебе. За последен път ме подмладяваха преди осемдесет години. Да ти се виждам сбръчкана? Не се притеснявай от възрастта си нямаш никакви проблеми. Веднага започваме с тестовете ти съвсем скоро пак ще бъдеш на осемнайсет. Според мене след месеци, а не след две-три години, както е с наистина тежките случаи.

Тамара закима усилено.

— Това вярно. Ищар верни думи казала. Аз четири века. Умирала аз — тя потупа корема си. — Сега тука бебе.

— Да — съгласи се Ищар, — от Лазарус. Бебе, чиито гени стъкмих аз и накарах Лазарус да направи, преди да замине да те спасява. Не можехме да бъдем сигурни, че ще се върне — тези негови пътувания са винаги рисковани — и макар че имам спермата му на съхранение, предпочитам тя да е прясна. Ти също, мамо Морийн добави тя. — Надявам се, че ще ни дариш с още много-много бебета.

Според нашите изчисления уникалните си гени Лазарус дължи най-вече на тебе. Няма нужда сама да раждаш бебетата — приемните майки ще се редят на опашка за честта да родят бебе от мама Морийн. Освен ако не предпочиташ да ги раждаш сама.

— Искате да кажете, че *мога*?

— Естествено. След като те направим отново млада.

— Тогава ще раждам! — поех си дълбоко въздух. — От... от четирийсет и четири години — според мене са толкова. Четирийсет и четири години са минали, откакто бях за последен път бременна. Въпреки че винаги съм имала желание — замислих се. — Възможно ли е да отложим срещата с Теодор... с Лазарус, както го наричате, за малко? Възможно ли е да ме подмладите, преди да го видя? Направо се ужасявам от мисълта да ме види такава. Стара. Не такава, каквато ме е познавал.

— Разбира се. При подмладяването винаги действат и емоционални фактори. Ние правим всичко, от което клиентът има нужда, за да се почувства щастлив.

— Бих искала да не ме вижда, докато не започна да изглеждам що-годе като тогава.

— Готово.

Помолих да видя снимка на Теодор-Лазарус. Оказа се подвижна холограма, почти стряскащо подобие на живия човек. Знаех, че ние с Теодор си приличаме толкова, че можехме да минем за брат и сестра — това беше първото нещо, което татко бе забелязал в него. Но сега се стреснах.

— Ама това е синът ми!

Холограмата изглеждаше точно като сина ми Удроу — моето лошо момче, вечния ми любимец.

— Да, той ти е син.

— Не, не! Искам да кажа, че капитан Лазарус Лонг, когото познавах като Теодор, изглежда като одрал кожата на... извинете, като брат близък на сина ми Удроу Уилсън Смит. Не бях се усетила. Разбира се, по време на кратковременното ми познанство с капитан Лонг синът ми Удроу Уилсън беше само на пет години; тогава те не си приличаха — или поне никой не би го забелязал. А когато Удроу порасна, е заприличал на далечния си потомък. Странно. Усещам, че съм трогната.

Ищар погледна към Тамара. Размениха си няколко думи на непознат за мене език. Но долавях тревога в гласовете им.

— Мамо Морийн — каза Ищар сериозно, — Лазарус Лонг е твоят син Удроу Уилсън.

— Не, не — възразих аз: — Видях Удроу само преди месеци. Той беше на... ъ-ъ... шейсет и девет години по това време, но изглеждаше много по-млад. Изглеждаше точно като капитан Лонг на тази снимка — приликата е невероятна. Но Удроу си е там, в ХХ век. Знам.

— Да, там е, мамо Морийн. Искам да кажа, беше, макар че Елизабет ми разправя, че двете граматически времена са равнозначни. Удроу Уилсън Смит е израснал през ХХ век, прекарал е по-голямата част от ХХI-ия на Марс и Луната, през ХХII-ия се е върнал на Земята и... — Ищар млькна и вдигна поглед. Тийна?

— Кой потърка лампата ми? Какво ще искаш, Иш?

— Помоли Джъстин за разпечатка на английски на мемоарите, които той подготви за Старшия, ако обичаш!

— Няма нужда да молим Джъстин — в гушата ми са. На страници ли ги искаш или на свитък?

— На страници, мисля. Но, Тийна, нека Джъстин ги донесе за него ще е чест и радост.

— Че за кого няма да е? Мамо Морийн, държат ли се както трябва с тебе? Ако не, само ми кажи — цялата работа тук я върша аз.

След малко влезе един мъж, който обезпокоително ми напомняше за Артър Симънс. Но приликата беше само обща в съчетание с подобен характер. Джъстин Фут носеше папка. Когато Ищар го представи, като че ли му стана доста неловко — толкова се вълнуваше от срещата с мене, че като че ли щяха да му се подкосят краката.

Хванах ръката му.

— Моята скъпа пра-правнучка, Нанси Джейн Харди, се омъжи за едно момче на име Чарли Фут — около 1972 г., мисля ходих на сватбата ѝ. Чарли Фут пада ли ти се някакъв роднина?

— Той е мой прародител, майко Морийн. Нанси Джейн Харди е родила Джъстин Фут Първи в навечерието на новото хилядолетие, на 31 декември 2000-та година според Грегорианския календар.

— Наистина ли? Значи Нанси Джейн доста дълго е участвала в играта! Тя беше кръстена на прабаба си, първородната ми дъщеря.

— Така пише и в архивите. Нанси Айрини Смит Уедърал, твоята първородна дъщеря. Моя прародителка. А аз съм кръстен на тъста на Нанси, Джъстин Уедърал — Джъстин говореше отличен английски със странен акцент. Бостънски?

— Значи аз съм ти баба — в някаква степен. Така че целуни ме, внуко мой, и престани да се държиш така изнервящо официално — нали сме си рода.

Той се отпусна, после ме целуна силно по устата — хареса ми. Ако си нямахме компания, нещата можеха и да се развият той наистина ми напомняше за Артър.

След това добави:

— Аз съм твой внук и потомък на Джъстин Уедърал и по друга линия, бабо. Чрез Патрик Хенри Смит, когото си родила на 7 юли 1932 г.

И двете, Ищар и Тамара, изглеждаха озадачени. Джъстин ми рече:

— Извинявай, бабо Морийн — и им заговори на онзи, другия език. После добави: — Тук концепцията за незаконното бащинство не е известна; резултатът от едно съвкупление е или генетически задоволителен, или незадоволителен. Идеята, че едно дете би могло да бъде обявено извън закона според гражданския си статут, е много трудна за обясняване.

Тамара отначало изглеждаше сащисана, когато Джъстин ѝ обясни какво е „копеле“, а след това се разкикоти. Ищар просто погледна сериозно. После пак каза нещо на Джъстин на галакта.

Той я изслуша, след което се обърна към мене:

— Доктор Ищар казва, че е жалко, че само веднъж си приела да имаш дете от друг баща. Тя се надява да родиш още много-много деца — всичките от различни бащи. Иска да каже, след като те подмладят.

— След това — повторих аз. — Но го чакам с нетърпение. Джъстин, носиш ли ми книгата?

Книгата беше озаглавена „*Животите на Лазарус Лонг*“ с подзаглавие „Животите на висшия член на Хауардовите семейства (Удроу Уилсън Смит — Лазарус Лонг — ефрейтор Тед Бронсън — много други имена) — най-старият от човешката раса...“.

Не припаднах. Вместо това аха-аха да получа оргазъм. Ищар, донякъде запозната с обичаите на времето и мястото, откъдето идвах, се беше поколебала да ми съобщи, че любовникът ми от 1918 г. всъщност ми е син. Но тя не можеше да знае, че никога не се бях чувствала ограничена от идеите на моя род и че идеята за кръвосмешението ме притеснява, колкото и някой котарак. И наистина, най-голямото разочарование в живота ми беше моята неспособност да накарам баща ми да приеме онова, което толкова желях да му дам — от деня на първата ми менструация до деня, в който го загубих.

Все още нищо не съм успяла да направя с разкритието на Лизи Борден, че градът, в който се намирам, е Канзас сити. Или по-точно една от неговите пермутации. Според мене не съм в някоя от вселените, патрулирани от Корпуса на времето, макар че не мога да бъда сигурна. Досега онова, което съм видяла от града, е онова, което се вижда от балкона на ложата на Комитета за естетично изтриване.

Да, географията си е тази. На север оттук, на около петнайсет километра, е острият завой на река Мисури.

По средата се издига високата кула на Военния мемориал, която не може да се сбърка с нищо... но в тази вселена това не е военен мемориал; това е Свещеният фалос на Великия осеменител.

Единственият път, когато съм излизала тук на открито, беше нощта на Фиеста де Каролита... и тогава видях само големия парк, където се провеждаше фиестата (парка „Суопи“?) с много огънове и фойерверки, с безброй маскирани и нашарени тела и най-невероятния групов секс, за който съм чувала — дори и Рио не можеше да се мери с това. И сборище на вещици, но такова можете да видите навсякъде, ако вдигнете Знака и знаете Думата (и мене ме бяха примамили през 1976 г. в Санта Фе на ритуала Уика).

Ала е доста забавно да наблюдаваш нещо подобно да става пред хора през единствената нощ на годината, когато на никой няма да му направи впечатление, че си облечен като за вечерско сборище, а странното поведение си е нормата на деня. Ама че номер!

Би ли могла това да е собствената ми времева линия — от времето на управлението на Пророците? (XXI век горе-долу...) фактът, че знаят за Санта Каролита, прибавя известна допустимост към идеята,

но това не съвпада много добре с никакви документи, които бях чела за Америка от времето на Пророците. Доколкото знам, Времевият корпус не поддържа офис в Канзас сити през ХХІ век по втора времева линия.

Ако можех да си наема хеликоптер и пилот, щях да претърся на осемдесет километра южно оттук и да се опитам да намеря Тийбс, където съм се родила. Ако го откриех, това щеше да ме свърже с реалността. Ако не го намерех, това би ми подсказало, че след малко някакви припрени медицински сестри ще ме изкарат от усмирителната риза и ще ме нахранят.

Ех, ако имах пари. Ако можех да се измъкна от тези вампири. Ако не ме беше страх от прокторите на Върховния епископ. Ако не си мислех, че щом се опитам да избягам, ще ми съдерат задника от стрелба.

Лизи беше обещала да ми купи каишка и нашийник за Пиксел. Не за да го разхождам на каишка (невъзможно!), а за да отнесе съобщението. Онзи канап, дето го бях вързала на врата му последния път, очевидно не вършеше работа. Може и да е разкъсал листчето или да е скъсал канапа.

Ищар определи време от седемнайсет месеца след пристигането ми в Буундок за среща с хората, които имаха нещо общо със спасяването ми през 1982 г.: Теодор-Лазарус-Удроу (налага се да мисля за него като за три лица в едно — нещо като Троицата), неговите сестри клонинги Лапис Лазули и Лорелай Лий, Елизабет Андрю Джаксън Либи Лонг, Зеб и Дийти Картър, Хилда Мей и Джейкъб Бъроуз и два разумни компютъра, които управляваха кораби — Веселият измамник и Дора. Ищар беше уверила Хилда и мене, че седемнайсет месеца са достатъчни, за да ме направят отново млада.

Ищар ме обяви за готова само след петнайсет месеца. Не мога да ви дам подробности около подмладяването ми, защото по онова време представа си няхах за тях — не и преди да ме приемат за стажант-техник години по-късно. Преди това се бях превърнала в буундокския еквивалент на военна медицинска сестра и доктор по медицина. В болницата на медицинската школа и в клиниката по подмладяване използват един наркотик, който се казва „Лета“ и им позволява да творят с пациентите си ужасии, които после не се помнят. Така че

нямат спомен за лошите дни от подмладяването си, а само за приятните, мързеливи дни, по време на които четях мемоарите на Теодор, редактирани от Джъстин... и забелязах автентичния подход на Уди: разказвачът лъжеше винаги, когато му се прииска.

Но беше завладяващо. Теодор наистина бе имал морални скрупули относно съвкупяването с мене. Мили Боже! Можете да извадите едно хлапе от Библейския пояс, ала Библейския пояс от хлапето — никога. Дори и векове по-късно, след като си се запознал и с други, често по-добри култури, които изобщо не приличат на Мисури.

Едно нещо в тези мемоари ме накара да се гордея със своя „палав“ син: той като че ли никога не беше способен да изостави съпруга и дете. Според мене голяма част от загиването, което доведе до упадък и рухването на Съединените щати се дължеше на мъже, които бягат от дълга си към бременните жени и малките деца. Затова ми се прииска да простя на моето „лошо момченце“ всичките слабости, тъй като никога не беше изневерил на основната си добродетел. Мъжкарят трябва да е готов да живее и да умре за своята женска и техните малки... иначе той е нищо.

Удруо, макар и в доста отношения да си беше егоист, издържа този тест.

Много се зарадвах като разбрах колко силно е искал тялото ми Теодор. Тъй като и мене ме мъчеше изгарящо желание по него, доказателството, че и той ме е искал също толкова силно, ме стопли. По онова време никога не съм била сигурна (разгонената жена може да бъде ужасна глупачка), а с отминаващите години вярвах все по-малко. Ала доказателството беше тук: с отворени очи той беше вкарал главата си в устата на лъва заради мене — само заради мене беше заминал да се бие във война, която не е негова... и му бяха „гръмнали задника“, както се изразяваха сестрите му.

В добавка към мемоарите на Лазарус четох и книги по история, които ми даде Джъстин. Освен това научих галакта по метода „цялостно потопяване“. След първите ми две седмици на Буундок помолих вече никой около мене да не говори английски, помолих Тийна за изданието на мемоарите на Теодор на галакта и ги препрочетох на техния език. Скоро вече говорех спокойно галакта и започвах да мисля на него. Галакта е произлязъл от испанглийския —

спомагателния език, започнал да се използва за търговски и инженерни цели в двете Америки през ХХ век. Изкуствен език, оформен чрез вземане като речников запас на общите думи в испанския и английския и манипулирането на този речник според латиноамериканската граматика, донякъде опростена за улеснение на англоговорещите.

По-късно Лазарус ми разказа, че испанглийският бил приет за официален език на космическите пилоти още по времето на Космическия закон за предпазните мерки, когато всички космически пилоти с лиценз са работели за „Спейсуейс ООД“ или за някое друго подразделение на „Хариман индъстрийз“.

„Винаги съм искал да живея в свят по проект на Максфийлд Париш — и сега живея!“ Тези думи са началото на дневника, който започнах да си водя скоро след като се подложих на подмладяване, за да опазя мислите си след сблъсъка с културния шок, който изживявах, след като физически ме бяха извадили от Смахнатите години на Телус Примус и ме бяха пуснали в почти Аполоновата култура на Телус Терциус.

Максфийлд Париш беше един романтичен художник от моето време и място (1870–1966), който използваше реалистичен стил и техника, за да рисува свят, по-красив от всички, които някой някога е виждал — свят на забулени в облаци кули, прекрасни момичета и планински върхове, от които ти спира дъхът. Ако „Синьото на Максфийлд Париш“ не ви говори нищо, идете в музея на Британския институт и разгледайте колекцията там, „открадната“ чрез копия, направени с пантограф, от музеите на ХХ век по източното крайбрежие на Северна Америка от една частна мисия на Корпуса на времето, платена от старейшината Лазарус Лонг — подарък за сто двайсет и петия рожден ден на майка му и в чест на сребърната им сватба.

Да, моят син палавник Удроу се ожени за мене — съсъпругите му и неговите братя съпрузи успяха да го навият в резултат на това, че навиха мене — с квалифицирано мнозинство. Удроу беше взел три от жените си, двете си клонинг-сестри и Елизабет, която, преди да се превъплъти в жена, е била Андрю Либи.

По онова време (4324-та галактическа) семейство Лонг се състоеше от седмина възрастни: Айра Уедърал, Галахад, Джъстин Фут, Хамадриад, Тамара, Ищар и Минерва. С Галахад, Джъстин, Ищар и Тамара вече се запознахте; Айра Уедърал представляваше изпълнителната власт на правителството на Буундок, доколкото имаше такова; Хамадриад му беше дъщеря и очевидно бе сключила договор с дявола; Минерва беше стройна дългочоса брюнетка, която имаше почти двувековна кариера като административен компютър, преди с помощта на Ищар да стане от плът и кръв.

Избраха Галахад и Тамара, за да ми предложат брак.

Нямах планове да се омъжвам. Бях се омъжила веднъж „докато смъртта ни раздели“, но се оказа, че този брак бил доста по-малотраен. Бях много щастлива, че живея в Буундок, преливах от щастие, че пак съм млада, и чаках с нетърпение и почти непоносима радост отново да бъда в прегръдките на Теодор. Но брак? Защо да изричаме клетви, които обикновено престъпваме?

Галахад ми рече:

— Мамо Морийн, тези клетви няма да бъдат престъпени. Ние просто си разменяме клетви да се грижим заедно за децата си — да ги храним, мием, бием, обичаме и учим, каквото ще да става. Повярвай ми, така е най-добре. Омъжи се за нас още сега и после се разберете с Лазарус. Ние си го обичаме, но си го познаваме. При спешен случай Лазарус е най-бързата пушка на галактиката. Но дай му някакъв дребен човешки проблем и той има да се мотае и да се опитва да го погледне от всички страни, за да намери идеалния отговор. Затова единственият начин да спечелиш спор с Лазарус е да го поставиш пред свършен факт. Той ще се върне у дома след няколко седмици — Ищар знае точния час. Ако те завари омъжена за семейството и вече бременна, той просто ще млъкне и ще се ожени за тебе самостоятелно. Ако ти го искаш.

— Като се омъжвам за всички вас, не се ли омъжвам и за Лазарус?

— Не е задължително. Хамадриад и Айра са били членове на групата, основала нашето семейство. Но трябваше да минат няколко години, преди Айра да признае, че няма причини да не се ожени за собствената си дъщеря — Хамадриад просто се усмихваше и го чакаше. После проведохме специална венчална церемония само за тях

двамата и да знаеш какъв купон стана! Честно, мамо Морийн, нашите отношения са много гъвкави — единственото неизменно нещо е, че гарантираме бъдещето на всички бебета, които ни родите вие, малки хубави разхайтени женички. Дори и не питаме откъде са се взели... защото на някои от вас тези неща им се губят.

Тамара го прекъсна, за да ми каже, че Ищар следи тези неща.

(Галахад си пада шегобиец. Тамара не знае как да се шегува. Но тя обича всички.) Така че по-късно същия ден им се заклех сред прекрасната градина — плаках и се смях и всички те ме докосваха и целуваха, Айра подсмърчаше, Тамара се усмихваше, а по лицето ѝ се стичаха сълзи и всички изрекохме „да!“ заедно. Всички те ме разцелуваха и знаех, че са мои и аз съм тяхна — завинаги, амин.

Забременях веднага, защото Ищар така го беше изчислила, че сватбата ни да съвпадне с овулацията ми — Айра и Ищар бяха измислили всичко предварително. Когато родих това момиченце след обичайния период на износване, когато се чувстваш ту като крава, ту като кралица, попитах Ищар кой е бащата на детето. Тя ми рече:

— Мамо Морийн, това дете е от всичките ти съпрузи — няма нужда да знаеш. Като родиш още четири-пет, ако все още те интересува, ще ти кажа кое от кого е.

Не попитах втори път.

И така, когато Теодор се върна, вече бях бременна, което мене ме устройваше идеално... тъй като от минал опит знаех, че ще ме поздрави по-сърдечно и няма да е толкова напрегнат, ако е сигурен, че ще се съвкупя с мене само от любов — и заради насладата. Не с цел продължение на рода.

Така си и беше. Но се започна с един купон, на който Теодор направо припадна. Хилда Мей, водач на отряда със специална задача, който ме беше спасил, бе устроила празненство-изненада за Теодор и ме представи пред него, облечена с костюм, който за него съдържаше много символика — чехли с високи токчета, дълги чорапи, зелени жартиери — а по това време той си мислеше, че още се намирам в Албъкърки две хиляди години по-назад и все още имам нужда да бъда спасена.

Хилда нямаше намерение да причинява такъв силен шок на Теодор — тя го обича и по-късно се омъжи за него и за всички нас заедно със своя съпруг и семейство. В тялото си на елф Хилда няма и

една подла костичка. Когато Теодор припадна, тя го улови или поне се опита. Той не се удари и купонът продължи така, че сигурно това празненство е било едно от най-хубавите, откакто Рим е изгорял. Хилда Мей има и много други таланти — и в леглото, и извън него — но тя е най-добрият организатор на купони в целия свят.

Преди две-три години Хилда беше генерален директор на най-големия купон, който се е провеждал някога някъде: Първата стогодишна конвенция на Междувселенското общество за есхатологичен пантеистичен солипсизъм на многобройното его.

Бяха надошли гости от дузина вселени. Получи се чудесно празненство, а няколкото души, убити в игрите, отидоха право във Валхала — видях ги как заминаха. На този купон семейството ни се сдобри с още няколко съпрузи и съпруги — особено Хейзъл Стоун, известна също и като Гуен Новак. Тя ми е също толкова скъпа, колкото Тамара и доктор Джубал Харшо — единственият мой съпруг, към когото се обръщам, когато имам нужда от съвет.

Точно към Джубал се обърнах след много години, когато открих, че въпреки всички чудеса на Буундок и Терциус, и всичката обич и щастие, които получавах като любим член на семейство Лонг, въпреки удовлетворението от изучаването на наистина високоразвитата терапия на Терциус и Секундус, въпреки че най-после се обучавах на най-хубавата от всички професии — подмладител, нещо ми липсва.

Никога не бях преставала да мисля за баща си — през цялото време ми липсваше и сърцето ме болеше.

Замислете се над следните факти:

1) Либи бе възкръснал след смъртта си — от труп студен се беше преродил в жена.

2) Мене ме бяха спасили от сигурна смърт — когато камион с осемнайсет гуми прегази човек с моя размер, събират останките с попивателна.

3) Полковник Ричард Кембъл беше два пъти спасяван от сигурна смърт и бяха променили историята, просто за да се успокои душата му, защото имаха нужда от неговите услуги, за да спаси компютъра, който бе водил Лунната революция по времева линия три.

4) Самият Теодор беше безследно изчезнал в битка и бе прекършен на две от картечен огън... ала го бяха спасили и възстановили, без да му остане и един-единствен белег.

5) Баща ми също беше „безследно изчезнал“. Военновъздушните сили докладваха, че е изчезнал, без да посочат никакви подробности.

6) В мисловния експеримент, наречен „котката на Шрьодингер“, учените или философите, или метафизиците, които са го поставили, поддържат, че котката не е нито мъртва, нито жива, а просто мъгла от вероятности, докато някой не отвори кутията.

Не го вярвам. Според мене и Пиксел няма да го повярва.

Но... дали баща ми е жив? Или е мъртъв? Там, в ХХ век?

Така че говорих с Джубал за това.

— Не мога да ти кажа — рече той, — мамо Морийн. Много ли ти се иска баща ти да е жив?

— Повече от всичко на света!

— Достатъчно, за да рискуваш? Живота си? И още по-зле възможността да се разочароваш? Да знаеш, че вече няма никаква надежда?

Въздъгнах дълбоко.

— Да. Всичко това.

— Тогава се присъедини към Корпуса на времето и се научи как се правят тези неща. След няколко години — от десет до двайсет, предполагам — ще си способна да си съставиш интелигентно мнение.

— Десет-двайсет години!

— Може и повече да са. Но най-прекрасното нещо в манипулациите с времето е, че винаги има време в изобилие и никога няма нужда да бързаш.

Когато казах на Ищар, че искам да си взема безсрочна отпускатя, тя не ме попита защо. Просто ми каза:

— Мамо, от известно време знам, че не си щастлива с тази работа — чаках сама да го откриеш.

Целуна ме.

— Може би през следващия век ти наистина ще усетиш, че си призвана за тази работа. Няма нужда да бързаме. Междувременно бъди щастлива.

Така че около два̀сет години по личната ми времева линия и почти седем години според времето на Буундок ходех там, където ми наредят, и докладвах за онова, което ми бяха наредили да разследвам. Никога като боец. За разлика от Гретхен; майор Гретхен е едра, силна и яка валкирия и ѝ се носи славата, че носи внезапна смърт — със или без оръжие.

Битките не са за Морийн. Но Корпусът на времето има нужда от всякакви хора. Талантът ми за езици и любовта ми към историята ме правят подходяща да ме изпращат да „проучвам Земята ханаанска“ — или Япония през трийсетте години — или която и да е там страна или планета, която трябва да се проучва. Понякога и единственият ми друг талант също влиза в работа.

Така че за два̀сет години практика и известна предварителна изследователска работа по времева линия две, втора фаза на Постоянната война, си взех свободен уикенд, купих си билет за времево-пространствения автобус на „Бъроуз-Картър“, който спираше по разписание в Ню Ливърпул през 1950 г., с намерението да проуча историята на войната от 1939–1945 г. малко по-отблизо. Хилда беше развила процъфтяваща търговия на черно през всички вселени — една от компаниите ѝ осигуряваше услуги по разписание на изследваните времеви линии и планети за някои приблизителни дати — ако платите, ви се предоставя и точна дата по избор.

Шофьорът тъкмо беше обявил: „Следваща спирка — Ню Ливърпул, Земя Прима, 1950-та, времева линия две! Не си забравяйте багажа!“ — и се чу силен шум, автобусът занесе, един стюард рече: „Аварииен изход — оттук, моля“, някой ми натика в ръцете бебе, имаше много дим и видях мъж с окървавен чукан на мястото на дясната му ръка.

Сигурно съм припаднала, защото не помня какво стана после.

Събудих се в едно легло с Пиксел и един труп.

XXVI. ПИКСЕЛ — СПАСИТЕЛ

След онзи Чай със смахнати, когато се събудих с котарак и труп в едно легло в гранд хотел „Огъстъс“, Пиксел и аз се намерихме в кабинета на доктор Ерик Ридпат, домашен лекар. Там се срещнахме с неговата медицинска сестра Дагмар Добс маце, което веднага получи качествен щемпел от Пиксел. Дагмар ми правеше гинекологичен преглед, когато ми съобщи, че тази вечер била Фиестата на Санта Каролита.

Добре, че преди да ме качи на магарето, ме беше накарала да се изпишкам в една чашка, че иначе щях да ѝ се изпишкам в лицето.

Както вече обясних с изобилни детайли, „Санта Каролита“ е дъщеря ми Карол, родена през 1902 г. според Грегорианския календар.

Лазарус Лонг беше инициаторът на „Денят на Карол“ на 26 юни 1918 г. според Грегорианския календар като обред за посвещаване на Карол, който отбелязваше преминаването ѝ от дете в жена. Лазарус вдигна наздравица за Карол с шампанско и ѝ обясни какво прекрасно нещо е да си жена; изреди ѝ и привилегиите, и отговорностите на нейното ново и по-високо положение и обяви, че от днес нататък 26 юни ще бъде „Денят на Карол“.

Идеята да го нарече „Денят на Карол“ беше хрумнала на Лазарус от нещо, за което си бе спомнил, случило се след хиляда години — или преди хиляда години, зависи от това, откъде го гледаш във времето. На граничната планета Ново начало той и жена му Дора били обявили „Денят на Хелън“ в чест на влизането в пубертета на най-голямата им дъщеря Хелън. Такава била посочената цел. Непосочената цел била да установят някакъв контрол над сексуалното поведение на своите подрастващи синове и дъщери, за да избегнат онази трагедия, с която се сблъсках в случая с Присила и Доналд.

Нито Лазарус, нито аз (нито Дора) имахме никакви морални предубеждения спрямо кръвосмешението, но всички се страхувахме от вредата, която може да причини то — и генетично, и социално. „Денят

на Хелън“ и „Денят на Карол“ донякъде помагаха на всички родители да се справят с щекотливите проблеми на секса при младите хора — проблеми, които толкова често могат да свършат с трагедия... но няма нужда да е така.

При Мариан презирам най-вече егоистичния ѝ провал в изпълнението на родителския ѝ дълг да поддържа дисциплината. „Ако щадиш пръчката, не щадиш детето“ — това не е садизъм, а обикновен здрав разум. Ако не наказвате децата си, когато има нужда, ги проваляте по възможно най-лошия начин. Уроците, които вие пропускате да им дадете, по-късно ще им бъдат дадени — и то по много по-груб начин — от жестокия свят, реалния свят, който не приема никакви извинения — света на госпожа Каквото-си-дробил-това-ще-сърбаш.

Лазарус ми каза (след векове или след години — зависи от гледната точка), че точно бил преполовил наздравецата си за Карол, когато се усетил, че в момента поставя началото на най-широко разпространения сред човечеството празник — Денят на Каролита — и оттогава се опитва да разбере кое е дошло първо — яйцето или кокошката.

Кокошка ли, яйце ли, през вековете Денят на Карол наистина претърпял развитие и на много планети се превърнал в официален празник — това научих на Терциус. Обикновено го празнуваха само за забавление — така, както японците празнуват Коледа като светски празник, който няма нищо общо с религията.

Но в някои култури той се развил като религиозен празник, специфичен за теократичните общества: празник, изпълняващ ролята на клапан, през който се изпуска парата, ден на ексцесиите, на прегрешението без наказание, Сатурналиите.

Когато се измъкнах от тези тъпи ремъци, слязох от студената маса и си облякох „дрехите“ (кафтан от една плажна хавлия), доктор Ридпат и Дагмар прегледаха резултатите от изследванията ми. Обявиха ме за здрава — просто не бяха с всичкия си, но като че ли никой от двамата не смяташе това за важно.

Доктор Ридпат каза:

— Обясни й как стоят нещата, Даг. Аз отивам да си взема душ и да се приготвя.

— Какво искаш да правиш, Морийн? — попита ме Дагмар. Док ми каза, че единственото ти имущество е тази хавлия, с която си облечена, и този оранжев котарак. Пиксел! Престани! Тази вечер не можеш да отидеш в полицейския участък и да питаш къде е приютът за бедни — тази вечер ченгетата хвърлят униформите си и се присъединяват към бунта — и тя ме изгледа отгоре до долу. — Ако довечера излезеш на улицата — ами в клетката на лъва сигурно би си прекарала по-спокойно. На много хора им харесват тези работи — наистина на много. На мене например. Но довечера едно момиче трябва или да си легне, или да ляга. Можеш да останеш да спиш тук на кушетката, ще ти намеря одеяло. Пиксел! Слизай оттам!

— Ела тук, Пиксел — протегнах ръце и той скочи в прегръдките ми. — Ами Армията на спасението?

— Кое?

Опитах се да й обясня. Тя поклати глава.

— Никога не съм ги чувала. Като че ли пак бълнуваш. Църквата на твоя избор не разрешава нищо подобно.

— Ти коя църква си си избрала?

— Ъ? Ами моят избор, твоят избор, изборът на всеки — Църквата на великия осеменител, разбира се, че какви други църкви има? Ако това не е твоят избор, като те погнат по релсите, може и да ти се проясни мозъкът. Моят би се прояснил.

Поклатих глава.

— Дагмар, обърквам се все повече и повече. Там, откъдето идвам, цари пълна религиозна свобода.

— Че и тук точно това си имаме, сладурче — и дано никой проктор не те чуе да казваш нещо друго — изведнъж тя се усмихна като Проклетата вещица от Запада. — Въпреки че сутрин, щом се пукне зората след Празника на света Карол, винаги заварват по някой и друг проктор и свещеник като студени трупове, ухилени с *risus sardonicus*. Не съм единствената злопаметна вдовица.

Сигурно съм я погледнала тъпо.

— Ти си вдовица? Съжалявам.

— Много приказвам. Въобще не е толкова трагично, миличка. Браковете се сключват на небесата, както всички знаем, и моят патрон-

свещеник ми избра точно онзи мъж, когото небето бе предназначило за мене. Никакво съмнение не може да има в това и никога няма да ме чуеш да кажа нещо друго. Ала когато Делмър, назначеният ми за близка душа, изпадна в немилост пред трона и го подкастриха... е, плаках, но не чак толкова дълго. Делмър сега е клисарче и е много популярен сред мъжките сопрани, доколкото знам. Тъпото е, че тъй като всъщност не е мъртъв, а просто скопен, аз не мога да се омъжа повторно — лицето ѝ беше станало мрачно.

После тя сви рамене и се усмихна.

— И затова Нощта на Санта Каролита за мене е велика нощ, като знаеш колко внимателно ни наблюдават през останалото време от годината.

— Пак съм объркана — рекох аз. — Да не ми обясняваш, че всичко тук е много пуританско? Като изключим тази нощ.

— Не съм много убедена, че разбирам какво имаш предвид под „пуританско“, Морийн. И ми е все по-трудно да възприемам позата ти на паднала от Марс... ако е поза...

— Не е поза! Дагмар, наистина не знам какво да мисля. Това не е моята планета; представа си нямам от това място.

— Е, добре, ще ти обясня, нали ти обещах. Но ми е трудно да го запомня. Добре, значи ето как стоят нещата тук: през триста шейсет и четири дни в годината — триста шейсет и пет през високосните години — тук всичко или се изисква от тебе, или е забранено за тебе. „Златното правило“, както го нарича Върховият епископ — така бил разпоредил Господ. Но на празника на Каролита от залез до изгрев всичко е позволено. Каролита е светицата закрилница на уличните певци, курвите, циганите, скитниците, актьорите — на всички, които трябва да живеят извън градските стени. И затова на нейния празник... Шефе! Нали не смяташ да излизаш навън облечен *така*!

— И защо не?

Дагмар издаде звук, все едно ѝ се доповръща. Обърнах се да видя за какво е цялата патърдия. Докторът си беше взел душ и се бе върнал — гол и надянал най-невероятния фалос, който някога бях виждала. Стърчеше право нагоре под голяма и плътна крЪпка, покрита с гъсталак от кестеняви къдрици. Стърчеше поне трийсет сантиметра над тази къдрава основа. Беше дебел колкото китката ми и леко извит назад към косматия му корем.

Той „дишаше“ заедно с доктора и се накланяше с два и половина сантиметра напред при всяко вдишване. Гледах го с ужас и като омагьосана — така, както птичето гледа змията — и усетих как зърната ми настръхват. Махнете го оттук! Грабнете една пръчка и го убийте!

— Шефе, я отнеси тая тъпа играчка обратно в „Сиърс роубук“ и поискай да ти върнат парите, или... или... или ще го пусна в кенефа, така да знаеш!

— Ами пусни го и после ти ще плащаш на водопроводчика. Виж какво, Дагмар, смятам да вляза така вкъщи и искам да снимам лицето на Зенобия, като го види. После ще го махна... освен ако Зенобия не иска да отида с него на оргията на кмета. А сега си обличай костюма — трябва да вземем Дафи и асистента му. Хайде, размърдай си опашката, южняшката.

— Да ти пикам на физиономията, шефе.

— Ама да не би слънцето да е залязло толкова скоро? Морийн, ако правилно съм те разбрал, ти не си яла нищо днес. Ела да вечеряш с нас, та да обсъдим какво ще правиш по-нататък. По-добра готвачка от жена ми в града няма. Нали така, Дагмар?

— Прав си, шефе. За тази седмица вече втори път си прав.

— Кога е бил първият път? Намери ли някакво облекло за нашата Пепеляшка?

— Проблем, шефе. Тук имам само гащеризони — униформи, скроени като за мене. На Морийн отпред ще са й широки, отзад — тесни. (Имаше предвид, че аз съм с форма по-скоро на круша, а тя — на целина.)

Доктор Ридпат ме погледна, после погледна нея и реши, че Дагмар е права.

— Морийн, ще видим какво може да ти даде жена ми. Как ще си облечена, докато стигнем до нас, няма значение — ще се возим с роботакси. Пиксел! Време е за вечеря, момчето ми!

— Ся-а-а? Уа-а-а!

Така че вечеряхме у семейство Ридпат. Зенобия Ридпат наистина е добра готвачка. Ние с Пиксел я оценихме, тя също оцени Пиксел и се държа много топло и гостоприемно с мене. Зенобия е достойна матрона, красива, около четирийсет и петгодишна, с преждевременно побеляла коса, боядисана в лек синкав оттенък. Лицето ѝ изобщо не трепна, когато видя механичното чудо, което беше надянал мъжът ѝ.

— Какво е това според тебе, Зен? — попита той.

— О, най-после! — отговори тя. — Обеща ми го като сватбен подарък преди толкова години! Е, според мене по-добре късно, отколкото никога — тя млъкна и го огледа. — Защо на него пише „Произведено в Япония“? — изправи се и ни се усмихна. — Здравей, Дагмар, радвам се, че те виждам. Честит празник!

— Изобилна реколта!

— Едри бебета! Госпожо Джонсън, колко мило, че дойдохте. Мога ли да ви наричам Морийн? И мога ли да ви предложа малко рачешки крачка? Докарани са от Япония — също като новата пишка с каишка на мъжа ми. Какво искате за пиене? Една учтива малка машинка влезе с поднос с рачешки крачка и други вкуснотии и взе поръчката ми за питие — „Куба либре“, но без рома.

Госпожа Ридпат поздрави Дагмар за костюма: чисто черен прозрачен чорапогащник гащеризон, който покриваше дори главата ѝ, но не покриваше онези места, където по време на Сатурналии дрехите само биха пречили — изрязан чатал, голи гърди, голи устни. Резултатът беше блестящо непристоен.

Костюмът на Зенобия беше провокиращ, но красив — синя мъгла, която отиваше на очите ѝ и не скриваше кой знае колко. Дафи Вайскопф ѝ се нахвърли отпред и взе да надава дивашки звуци. Тя само му се усмихна.

— Първо хапнете нещо, докторе. И си запазете някакви силици за след полунощ.

Асистентът на доктор Дафи, Фреди, не ми миришеше както трябва и очевидно и аз не му миришех както трябва — а аз започвах да разнасям миризми, защото вече изпадах в купонджийско настроение. В моята „Куба либре“ наистина нямаше ром, но вече я бях преполовила, когато усетих, че е с водка сто процента съм сигурна. Водката е коварно нещо — няма мирис, няма вкус... и взе да ме кара на сън...

Мисля, че в мезетата имаше и скрити афродизиаци... а Морийн няма нужда от афродизиаци. И никога не е имала.

На вечерята се предлагаша три вида вино и безкрайни наздрависи, които бързо минаха от пълни с намеци в открити непристойности. Роботчето, което сервираше в моя сектор на масата, се грижеше чашите с вино да не стоят празни, но не беше програмирано да разбира думата „вода“ и мама Морийн се понапи.

Нямаше какво да се преструвам. Бях яла твърде малко, бях пила твърде много, бях спала твърде малко и така и не се бях научила да пия като дама. Просто се бях научила да се преструвам, че пия и да избягвам алкохола. Но в нощта на Каролита свалих гарда.

Мислех да помоля Зенобия да ме остави да преспя у тях... и на сутринта, когато празникът свърши, да щурмувам града, вече дошъл на себе си. Като начало имах нужда от малко пари и дрехи... а си има начини човек да се сдобие с тях, без всъщност да краде. Една жена винаги може да изръси заем без гаранция, ако попадне на мъж, който е склонен да я потупа другарски тук и там. Тя може да намекне доста явно за лихвата, с която вероятно ще плати... а всяка жена, агент на Корпуса на времето, е правила подобни неща при нужда. Ние не сме нервни девственици — не тръгваме от Буундок, без да сме ваксинирани срещу бременност и още деветнайсет неща, които можеш да си лепнеш, ако те ухапе дюкянов червей. Ако сте твърде нежна душа за подобни спешни мерки, значи не сте за тази професия. Жените са по-добри разузнавачи от мъжете в Корпуса на времето, защото могат да се оправят с тези неща. Моята съсъпруга Гуен/Хейзъл може да открадне на леопарда петната и после да си спи съвсем спокойно. Ако я изпратят за Рейнското злато, Фафнир и знаменитият му лош дъх нямат никакъв шанс.

След като се сдобия с минимум местни пари и дрехи, следващият ми ход ще е предварително проучване, за да разбера: първо, как да намеря още пари в тази култура, без да попадам в затвора; второ, къде е мястото за оставяне на съобщения за Корпуса на времето, ако изобщо има такова, и трето, ако резултатът от точка втора е нула, къде се крият търговците на черно на време на Хилда? По-голямата част от всичко това мога да разбера, без да се набивам на очи, или в обществената библиотека, или от телефонния указател.

И всичко — много професионално... ала вместо това прокторите ме пипнаха и така нищо не свърших.

Зенобия настоя да отида с тях на оргията при кмета, а тогава аз вече изобщо не можех да преценявам нещата и не й отказах. Тя ми избра и костюм от дрехите си — дълги мрежести чорапи, зелени

жартиери, високи токчета и късо наметало... и кой знае защо това ми се стори идеалният костюм, макар че не можех да си спомня защо.

От купона на кмета си спомням само откъслеци. Сигурно ще ви е от помощ да си представите празненство, дадено от Калигула и Нерон заедно и режисирано от Сесил Б. де Мил във великолепните цветове на „Техниколор“. Спомням си, че разправях на някакъв изрод, че не е невъзможно да бъда свалена, мнозина са се опитвали и повечето са успявали, но е важно да се подходи романтично.

Този купон и останалата част от нощта бяха изнасилвания, изнасилвания, изнасилвания навсякъде около мене... а аз не обичам изнасилванията: човек не се запознава със свестни хора по този начин.

Избягах от купона и се намерих вън, в парка. Това, че напуснах, беше свързано с един надут гъз, облечен в дълга одежда от бяла коприна, цялата в яркочервени и златни бродерии. Отпред беше разтворена и неговият penis стърчеше навън. Беше толкова надут, че четирима помощници му помагаша да се справя със задачката.

Когато се опитах да се шмугна покрай него, той ме сграбчи и набута езика си в устата ми. Бутнах го, побягнах и изскочих през един прозорец. Да, бяхме на първия етаж, но изобщо не се спрях да проверя.

Пиксел ме настигна след около петдесетина метра, след което ме забави, защото взе да се мотае пред краката ми. Влязохме в големия парк и намалих ход до нормално темпо. Още бях с наметалото, но когато скачах през прозореца, бях загубила единия си чехъл и изхвърлила и другия, защото не можех да бягам само по една обувка. Нямаше значение — в Буундок толкова често си ходех боса насам-натам, че краката ми отдолу все едно бяха с подметки.

Помогах се из парка — гледах какво става и се чудех къде ли бих могла да отида. Не исках да рискувам и да се връщам в двореца на кмета — надутото ми приятелче с хубавите дрешки сигурно беше още там. Не знаех къде живеят семейство Ридпат, макар и да бях ходила там. Струваше ми се, че най-добре ще е да изчакам да се зазори, след това да намеря гранд хотел „Огъстъс“, да отида в кабинета на доктор Ерик на мецанина и да го извърънкам за малък заем. Нямаше друг начин, нямах избор, но сигурно щеше да стане, тъй като по време на вечерята доста упорито ми пускаше ръце. Не се държеше грубо — около цялата маса се правеха подобни неща. Пък и ме бяха предупредили.

За кратко се включих във вечерското сбирание — полунощ, пълна луна, редят се ритуални молитви на латински, старогръцки, старонорвежки (така ми се стори) и на още три езика. Една от жените беше богиня змия от древен Крит. Дали беше автентично ли? Не знам. По време на службата Пиксел седеше на рамото ми, сякаш бе свикнал с ролята си на другарче на вещица.

Щом напуснах олтара, той скочи долу и побягна пред мене, както обикновено.

— Ето го котаракът й! — разнесе се крясък. — Ето я и нея! Хванете я!

И ме хванаха.

Както казах, не обичам изнасилванията, а особено не обичам четирима мъже да ме държат, а някакъв мазен дебелак с бродирана нощничка да си играе с тялото ми. И го ухапах. Обясних му и някои неща за роднините му по права линия и за личните му навици.

Така се намерих в дранголника и останах там, докато онези откачалки от Комитета за естетично изтриване не разбиха затвора и не ме измъкнаха оттам.

На това му се вика „от трън, та на глог“.

Снощи събранието се председателстваше от граф Дракула — единственият случай на подходящ избор за ролята: това създание с отблъскваща красота не само беше облечено с оперетната мантия, каквато носят вампирите по видеофилмите, ами си беше направило и труда да отиде при някой зъболекар: кучешките му зъби слизаха по-надолу от долната му устна. Предполагам, че все пак са били изкуствени — не мога да повярвам, че човешко или псевдочовешко същество би могло да има такива зъби.

Присъединих се към кръга и седнах на единствения свободен стол.

— Добър вечер, братовчеди. Добър вечер и на вас, графе. Къде го тази вечер Стареца от планината?

— Такива въпроси тук не се задават.

— О, извинете, моля. Но ако обичате, обяснете ми защо.

— Ще ви го оставим като упражнение по дедукция. Но никога вече не задавайте подобни въпроси. И повече не закъснявайте. Тази вечер вие сте предметът на нашата дискусия, лейди Макбет...

— Морийн Джонсън, ако обичате.

— Не обичам. Това е още един пример, че не желаете да съблюдавате правилата, необходими за безопасността на Мъртвите. Вчера забелязахме да си разменяте думи с член на хотелския персонал, една камериерка. За какво си говорехте?

Изправих се.

— Граф Дракула.

— Да, лейди Макбет?

— Вие вървете по дяволите. А аз отивам да си легна.

— Сядайте!

Не седнах. Ала всички около мене ме награбиха и ме бутнаха на стола. Не мисля, че трима биха се справили — те бяха болни, смъртно болни. Но седмина ми дойдоха множко — а и не ми се искаше да се съпротивлявам грубо.

Председателят продължи:

— Милейди Макбет, вие сте с нас вече от две седмици. През това време отказвахте всяка предложена ви мисия. Задължена сте ни за това, че ви спасихме...

— Глупости! Комитетът ми е задължен! Никога нямаше да ми се наложи да ме спасяват, ако не ме бяхте отвлекли и не бяхте ме натикали в леглото заедно с труп, с един от убитите от вас, съдията Хардейкър. Я не ми приказвайте за това с какво съм задължена на Комитета! Върнахте ми някои дрехи, но къде ми е портмонето? Защо ме упоихте? Как смееете да отвличате невинна туристка за декор на вашето убийство? Кой го измисли? Искам да говоря с него.

— Лейди Макбет.

— Да?

— Дръжте си езика. Сега ще ви бъде възложена мисия. Всичко е планирано и довечера вие ще го осъществите. Клиентът е генерал-майор Лу Роусън, пенсионер. Той отговаря за неотдавнашния инцидент провокация в...

— Граф Дракула!

— Да?

— Върви се обеси на петите!

— Не ме прекъсвайте пак. Операцията е планирана докрай. Джак Изкормвача и Лукреция Борджия ще дойдат с вас и ще ви ръководят. Можете да го убиете в леглото и ако стане засечка, ще ви убием точно така, както ще убием и него. Ще ви подредим и двамата в сценка, която ще потвърди мълвата, която се носи за него.

Вниманието на всички беше приковано от свадата между новия председател и мене; прокторите се втурнаха от балкона още преди някой да ги забележи. Но един глас, който разпознах, извика: „Пази се, Морийн!“ — и аз залегнах на пода.

Мантиите и качулките бяха от ку-клукс-клановски тип като на прокторите — но гласът беше на Дагмар. Извърнах глава и видях, че Пиксел е с нея.

Корпусът на времето разполага със зашеметяващи оръжия, които използват, когато трябва да подбират по кого да стрелят. Обстреляха цялата стая с тях. Краят на единия заряд ме засегна; не припаднах, но май нямах нищо против, когато един едър, плещест проктор (един от съпрузите ми!) ме вдигна. После всички се измъкнахме през балкона и се набутахме в малък военен хеликоптер, който висеше до парапета.

Чух как вратата се затваря, усетих го и в ушите си.

— Готови?

— Готови!

— Някой взе ли Пиксел?

— Аз. Да тръгваме! (Гласът на Хилда.)

И после се намерихме у дома, в Буундок, на полянката-паркинг пред дома на Лонг.

— Проверете всички системи — рече един добре познат глас.

Пилотът се обърна на седалката и ме погледна.

— Мамо — каза той жално, — ама ти наистина ми причиняваш много скръб.

— Съжалявам, Удроу.

— Защо не ми каза? Щях да ти помогна.

— Сигурна съм в това, миличък. Ала просто бях тръгнала на разузнаване.

— Но трябваше да...

Хилда го прекъсна:

— Престани, Лазарус. Мама Морийн е уморена и сигурно е гладна. Тамара вече е готова с обяда. След два часа — 14:00 местно

време — има събрание, на което ще се обсъжда операцията. Всички трябва да присъстват. Джубал отговаря за събранието и...

— Операция ли? Каква операция?

— Твоята операция, мамо — отговори Удроу. — Ще търсим дядо. Или ще го спасим, или ще го приберем в чувал за трупове. Но този път ще го направим както трябва. Това е операция на Корпуса на времето от първостепенна важност и са осигурени всички необходими ресурси. Кръгът Ороборос е единодушен. Мамо, защо не ми каза?

— Млъквай, Уди — срязва го Хилда. — И продължавай да мълчиш. Прибрахме мама Морийн и другото няма значение. Нали така, Пиксел?

— Мя-а-ррррно!

— Хайде тогава на обяд.

XXVII. НА ЗЪБЕРА КОВЪНТРИ

Не ядох много.

Празненството беше в моя чест и беше страхотно. Но имах нужда от две усти — едната, за да ям, а другата — за петдесет и отгоре души, които искаха да ме разцелуват, а аз — да разцелувам тях. Всъщност не бях гладна. Дори като затворничка на Катедралата, храната си я биваше, а когато бях нещо като затворничка на Комитета за естетично изтриване ме хранеха доста добре в рамките на хотелската кухня.

Но бях прегладняла за любов, за топли, обичливи хора.

Казах ли, че празненството беше в моя чест? Е, да, така си беше, но всяко празненство, на което присъства Пиксел, е най-вече в негова чест. Той е сигурен в това и се държи както подобава. Тичаше между диваните с вирната опашка и приемаше да го хранят от ръка и да се отърква о приятелите и членовете на свитата си.

Дагмар се приближи, помоли Лаз да ѝ направи малко място и се намърда до мене — прегърна ме и ме целуна. Усетих, че сълзите ми текат.

— Дагмар, не мога да ти кажа как се почувствах, като чух гласа ти. Ще останеш ли тук? Ще ти хареса.

Тя ми се усмихна, както висеше на шията ми.

— Да не мислиш, че искам да се върна в Канзас сити? В сравнение с този град Буундок е същински рай!

— Добре. Аз ще те подкрепя — обгърнах я с ръка и това ме накара да добавя: — Качила си някое килце и това ти отива. И какъв хубав тен. Или е спрей-бомба?

— Не, получих го по най-добрия начин — лежах си на слънце и бавно увеличавах дозата. Морийн, не можеш да си представиш що за удоволствие са слънчевите бани за човек, който, ако беше правил слънчеви бани у дома, щеше да рискува публично да го набият с пръчка.

Лаз се обади:

— Мамо, иска ми се и на мене да почернея като Дагмар, вместо да получавам тия лунички „кралски размер“.

— Това си го наследила от мене, Лапис Лазули — вечно ми излизат лунички. Това е цената, която плащаме за червената коса.

— Знам. Но Дагмар може да се пече на слънце всеки ден месец след месец и една луничка да не и излезе. Погледни я само.

Надигнах се.

— Какво каза?

— Казах, че не й излизат лунички. Всичките ни мъже й вървят по петите — Лаз загъделичка Дагмар по ребрата. — Нали така, Даг?

— Е, чак пък толкова!

— Ти каза „месец след месец“... Дагмар, за последно те видях преди две седмици. Няма и три. Ти откога си тук?

— Аз ли? Ъ-ъ... малко повече от две години. Твоят случай бил много мъчен — или поне така ми казаха.

След като прекарах в Корпуса на времето двайсет години по личната ми времева линия и седем години според времето в Буундок, не би трябвало да се учудвам. Парадоксът на времето не е нещо ново за мене — водя си подробен дневник, за да мога да се ориентирам. Личното време на Морийн срещу времената, времевите линии и датите на всяко едно от местата, където разужнавам. Но този път самата аз бях предмет на операцията (операция ММН — Мама Морийн я Няма). Нямахме ме (по личната ми времева линия) пет седмици и половина... но да ме намерят и спасят беше отнело над две години.

Лаз извика Хилда да дойде и да ми обясни. Тя се промъкна между Лорелай Лий и мене от другата ми страна — на това диванче май взе да става доста претъпкано. Но Хилда не заема много място. Тя рече:

— Мамо Морийн, казаха си на Тамара, че просто заминаваш за уикенда. Тя се усетила, че я баламосваш, разбира се, но Тамара никога не противоречи на нашите мънички благородни лъжи. Помислила си, че ще отскочиш до Секундус да се позабавляваш самичка и вероятно да обиколиш магазините.

— Хилда Мей, аз наистина имах намерението да се върна тук на другия ден, без значение колко време ще разужнавам. Планирах да прекарам няколко седмици в Британския музей през 1950 г. по времева линия две и да попия колкото се може повече подробности за битката за Британия 1940–1941 г. Имах си пресен имплант — записващо устройство за тази цел. Не посмях да замина за Англия по време на войната без подготовка; Англия е била бойна зона — лесно е да те застрелят като шпионин. Щях да проуча нещата и да се върна на другия ден точно навреме за вечеря... ако онзи автобус не се беше строшил.

— Той не се е строшил.

— Ъ? Искам да кажа, моля?

— Било е саботаж, Мо. Ревизионистите. Същите онези, които едва не убиха Ричард, Гуен Хейзъл и Пиксел по времева линия три. Не знаем защо са искали да те спрат, нито защо са избрали този метод — никой не вземаше пленници и убихме набързо прекалено много от тях. Като казвам „убихме“, нямам предвид себе си — както всички знаят, аз съм си домошарка. Имам предвид старите професионалисти — Ричард, Гуен и Гретхен — и ударен отряд от времева линия пет, командван от Ленеман Тед Смит. Но Кръгът ме сложи да отговарям за операция ММН и аз изкопах информацията, която ни отведе при ревизионистите. По-голямата част от нея получих от един от моите работници, пилота на този автобус. Много лоша грешка направих, Морийн, като наех тази подла гад. Слабата ми преценка едва не струва живота ти. Съжалявам!

— За какво съжаляваш? Хилда Мей, безценна моя, ако ти не беше ме спасила в Албъкърки още преди години, щях да съм труп, труп, труп! Никога не го забравяй, защото аз никога не го забравям.

— Спести ми благодарностите, Мо — аз се забавлявах. И двата пъти. Взех няколко змии назаем от Пати Пайвонски и провесих тоя урод в яма със змии, докато го разпитвах. Това му опресни паметта и научихме правилната времева линия, място и дата — Канзас сити от 2184 г. според Грегорианския календар по неизследван досега вариант на времева линия две, където Втората американска революция никога не се е случвала. Сега тя се води времева линия единайсет и е достатъчно гадно място, за да я заведе Кръгът в папка „Някой ден“ за прочистване или обгаряне, като се доберем до нея.

Хилда се наведе, подмами с пръсти Пиксел и му заговори на котешки. Той веднага дойде, настани се в скута ѝ и замърка високо.

— Изпратихме агенти в тази версия на Канзас сити, но те те загубиха още същия ден, щом пристигнаха. Или още същата нощ. Проследили те от гранд хотел „Огъстъс“ до някакъв частен дом, оттам — до двореца на кмета и после — сред карнавала на открито. И те загубили. Но вече бяхме установили, че Пиксел е с тебе... макар че всеки ден се въртеше тук. Или почти всеки ден...

— Как ли го прави?

— Морийн, ако продължаваш упорито да вярваш в Света като логика, никога няма да разбереш Света като мит. Пиксел понятие си няма от Айнщайновото време и пространство, от скоростта на светлината като граница на скоростта и от Големия взрив и въобще от които и да било фантазии на теоретиците. Така че за него те не съществуват. Пиксел знаеше къде си в онзи малък свят, който за него съществува, но той не владее много-много английски. Та значи го заведохме там, където той говори английски...

— Ъ?

— В Оз, естествено. Пиксел не знае какво е катедрала, но я описа доста добре, когато успяхме да му отклоним вниманието от всички тези прекрасни нови места и да го разпитаме. Страхливият лъв ни помогна и за първи път в живота си Пиксел беше впечатлен — мисля, че иска да порасне и да стане лъв. И така, побързахме и изпратихме отряд със специална задача да те измъкне от личния затвор на Върховния епископ. А тебе те нямаше там.

Дагмар се включи:

— Но аз бях там и Пиксел ги доведе право при мене, докато се оглеждаше за тебе. Бях в същата килия, в която преди това беше ти — прокторите пристигнаха при мене веднага щом си избягала.

— Дагмар! Съжалявам.

— За какво? „Всичко е добре, щом свършва добре“, така да се каже. Я ме виж, сладурче — на мене тук ми харесва. Та значи те се върнаха в Оз, като този път взеха и мене, и след като изслушах Пиксел, успях да кажа на Хилда, че те държат в грандхотел „Огъстъс“...

— Хей! Ама аз оттам тръгнах.

— И накрая пак се оказа там — в един апартамент, който го няма в хотелския указател и до него може да се стигне отвътре само с частен

асансьор от приземния етаж. Затова минахме по панорамния път и хванахме Комитета по без гащи.

Лазарус се беше присъединил към нас и сега седеше на тревата в краката ми, без да ни прекъсва — и аз се чудех докога ли ще се държи като ангелче. Сега той рече:

— Мамо, не знаеш колко верни думи казваш. Помниш ли, когато се изнасяхме? Бях в гимназията.

— Да, разбира се. В старата фермерска къща в южния край.

— Да. После, след Втората световна война, ти я продаде и я събориха.

— Бутнаха я, за да построят „Хариман Хилтън“. Да.

— Е, гранд хотел „Огъстъс“ е „Хариман Хилтън“. О, след като са минали два века, не е останало много от стария хотел, но приемствеността съществува. Ние го изследвахме и така намерихме този ВИП апартамент, неизвестен за публиката — и той отърка буза о коляното ми. — Май това е всичко, а, Хилда?

— Май че да.

— Чакайте малко — възразих аз. — Какво стана с онова бебе? И с мъжа с окървавения чукан? Онзи, дето при катастрофата остана без ръка?

— Но, Морийн — внимателно ми рече Хилда, — три пъти ти повтарям: нямало е катастрофа. „Бебето“ е било просто декор, анимация, за да бъдат ръцете ти заети и вниманието ти — отвлечено. „Раненият“ също е бил мръсна заблуда, докато са ти слагали инжекцията — стара ампутация и малко грим; не е бил току-що осакатен. Когато провесих моя шофьор над змиите, той изведнъж стана страшно приказлив и ми съобщи сума ти подробности, предимно гадни.

— Искам да говоря с този шофьор!

— Боя се, че не можеш. Не насърчавам работниците си, когато ме продават, Морийн. Ти си нежна душа. Аз не съм.

Бяхме се събрали в залата за лекции в „Айра Джонсън хол“, в Буундокския технологичен институт и Джубал беше започнал да говори:

— Лекарските екипи ще бъдат колкото се може повече в съответствие с професионалната насока. Предварителните предложения са: доктор Морийн със сестра Лапиз Лазули; доктор Галахад с Лорелай Лий; доктор Ищар с Тамара; доктор Харшо — тоест аз — с Джилиан; доктор Лейф Хюбърт, или Лазарус, с Хилда и доктор Айра Джонсън с Дагмар Добс. Дагмар, вие с Джонсън Първи не сте много близки като опит. Ти го превъзхождаш с век и половина по квалификация плюс всичко онова, което си научила тук. Но по-добро не можахме да измислим. Доктор Джонсън няма да знае, че си прикрепена към него. Както и да е, от изследванията в библиотеката и от доста изследвания на устната история — интервюта, проведени от действащи агенти в Ковънтри и на други места през годините 1947–1950 знаем, че екипи от лекари и сестри са се сформирали и в последната минута и някой от тях може да е нямал необходимата квалификация. Бойни условия, Дагмар. Ако стигнеш там първа, когато завият сирените — а ти ще стигнеш — доктор Джонсън просто ще те приеме.

— Ще се опитам.

— Ще успееш. Всички ние от екипите за първа помощ ще носим дрехи и маски, които няма да изглеждат странни във военновременна Англия от 1941 г., и ще използваме хирургически инструменти и друго оборудване, което не се набива на очи като крещящ анахронизъм... макар че анахронизмите няма да са от особено значение според нас при напрежението на тежка бомбардировка.

Джубал се огледа из залата.

— Всички участници в операцията са доброволци. Не мога да подчертавам твърде често, че вие всъщност ще влезете в истинска битка. Ако ви убият в Англия през 1941 г., историята може да се ревизира, но вие ще сте *мъртви*. Тези така наречени „железни бомби“, използвани от нацисткото „Луфтвафе“, ще ви убият също толкова успешно, колкото и всяко екзотично оръжие от по-късен век. По тази причина всички ние сме доброволци и всеки може да се откаже в последния момент. Всички млади дами на майор Гретхен са доброволци... и им се плаща за максимална опасност — Джубал млъкна и прочисти гърло, след това продължи:

— Но има един доброволец, от когото нямаме нужда, когото не искаме и настоятелно молим да си остане вкъщи.

Джубал отново се огледа.

— Дами и господа, какво, по дяволите, ще правим с Пиксел? Когато бомбите се посипят и ранените започнат да се трупат на онази полева станция, последното нещо, което ни трябва, е котарак, който няма как да затвориш някъде. Полковник Кембъл? Той е ваш котарак.

Внукът ми Ричард Еймс Кембъл отговори:

— Докторе, нещо грешно сте разбрали. Пиксел не е моя собственост. Съгласен съм с вас, че не можем да си позволим да ни се мотае в краката по време на битката. Но не го искам там заради самия него — той не е чак дотам начетен, за да знае, че бомбите могат да го убият. Когато беше съвсем малко котенце, се намеси в една друга престрелка... и едва не го убиха. Не искам това да се случва никога повече. Но така и не се сетих как бих могъл да го заключвам.

— Само момент, Ричард — изправи се Гуен Хейзъл. — Джубал, мога ли да предложа нещо?

— Хейзъл, в нареждането на организацията пише, че ти командваш тази операция — всичките ѝ фази. Мисля, че това ти дава право да правиш предложения. Най-малкото едно предложение.

— Хайде стига, Джубал. В нашето семейство има и трети член, който има повече влияние върху Пиксел и от Ричард, и от мене. Дъщеря ми Уайоминг.

— Тя би ли се съгласила?

— Ще се съгласи.

— Ако допуснем, че ще се съгласи, може ли тя да контролира Пиксел всяка секунда за около четири часа? Поради техническите причини, свързани с вратите във време-пространството, ще използваме горе-долу толкова буундокско време. Така ми каза доктор Бъроуз.

Прекъснах го:

— Мога ли да кажа нещо?

— Хейзъл, ти съгласна ли си?

— Не ставай глупав, Джубал — разбира се, че съм.

— Естествено, ще използваме Уайо — на това дете може напълно да се разчита. Но не се и опитвайте да я карате да следи Пиксел тук — само да кихне и хоп! — него го няма. Заведете ги и двамата в Оз и ги настанете при Глинда. Искам да кажа, по-скоро при Бетси, но чрез магията на Глинда се погрижете Пиксел да не може да минава през никакви стени.

— Хейзъл? — попита доктор Харшо.

— И на двамата страшно ще им хареса.

— Това е задачата. А сега нека се върнем към нападението. Картина, моля — огромна жива картина израсна зад Джубал и около него. — Тази холограма не е самият Ковънтри, а нашето опитно поле тип „потъомкинско село“, което Атина построи за нас на около осемдесет километра източно оттук. Поклон, Тийна.

Гласът на изпълнителния компютър се разнесе във въздуха:

— Благодаря, татко Джубал, но това е работа на „Шива“ ние с Майкрофт Холмс се свързахме в синергетичен паралел, а Минерва размахваше бухалката. Сега, като ви виждам всичките накуп, нека ви напомня, че сте поканени на сватбата ни — ние с Мини ще се омъжваме за Майк след приключването на операция „Ковънтри“. Така че започвайте да си мислите за сватбени подаръци.

— Тийна, ти си груба материалистка и нито едно от комбиниранията ти тела не би могло да стане готово толкова бързо.

— Хайде бе! Иш одобри преместването на телата ни в Беулаланд, така че сега могат да ни отпуснат и да ни анимират на която си изберем дата. По-добре вземи да изучиш законите на парадокса на времето, Джубал.

Доктор Харшо въздъхна.

— Прието. С нетърпение очаквам да разцелувам булките. А сега, моля те, ще ни оставиш ли да продължим с операцията?

— Не се напъгай, татенце. Знаеш, че при операциите с времето няма какъде да се бърза.

— Вярно е. Но всички нямаме търпение. Приятели, Тийна или Шива — е построила нашето опитно поле въз основа на фотоснимки, стереоснимки, холограми и филми, заснети в Ковънтри на 1 април 1941 г. Хиляда деветстотин четирийсет и първа, както се досещате, е толкова отдавна, че всички времеви линии, патрулирани от агентите на Кръга Ороборос, през 1941 г. представляват една-единствена времева линия. Накратко: каквото и да направим в Ковънтри, то се отразява върху всички цивилизовани времеви линии — „цивилизовани“ в тесногръдия смисъл, разбира се; Кръгът си има предпочитания. По време на предварителното разузнаване за тази операция се натъкнахме на странен факт. Лазарус?

Синът ми се изправи.

— Историята на Втората световна война 1939–1945 г., доколкото си я спомням, показва по-благоприятен изход в Англия и Европа, отколкото според проучванията на място за тази операция. Например най-големият ми брат Брайън Смит младши беше ранен при пристигането в Марсилия и поради това бе изпратен в Англия, в Салисбъри плейнс, в Американската команда за обучение. Мамо?

— Да, Удроу, така беше.

— Но историята, която изследвахме, показва, че това не би могло да се случи. „Луфтвафе“ печели битката за Британия, никога не е имало пристигане в Марсилия, да не говорим за Американска команда за обучение в Англия. Вместо това Германия е смазана от въздуха с атомни бомби, докарани от Северна Америка от американски бомбардировачи „Б-29“. Приятели, аз съм воювал в тази война. Доколкото си спомням, над Европа не са хвърляни никакви атомни бомби.

— Благодаря, Лазарус. И аз съм участвал в тази война и то в Северна Африка. Доколкото си спомням, оттам не са излитали никакви „Б-29“ и в европейския театър на военните действия не са използвани никакви атомни бомби — така че това проучване слича и мене също толкова, колкото и Лазарус. Тази лоша новина промени операция „Джонсън Първи“, която имаше за цел намирането и спасяването на доктор Айра Джонсън, основоположника на семейство Джонсън, в операция „Зъберът Ковънтри“... Тя включва в себе си операция „Джонсън Първи“ като един от нейните етапи, но има далеч по-голяма цел — само чрез това нападение да промени изхода на войната. Нападението на 8 април 1941 г. беше избрано не само защото е известно, че доктор Джонсън е участвал в него като лекар от военновъздушните сили в Гражданската защита, но и защото четирите вълни бомбардировачи — гигантските самолети „Хенкел“, бомбардирани Ковънтри онази нощ — са били най-големият брой нацистки бомбардировачи, използвани при което и да е нападение.

Математиците на Кръга, работещи заедно с Шива, са съгласни, че това е събитие тип „зъбер“ — когато една шепа хора могат да променят хода на историята. Така че целта на дамите на майор Гретхен ще бъде да унищожат колкото се може по-голяма част от тази въздушна армада — толкова близо до сто процента, колкото е по силите на нашата превъзхождаща техника. С тяхна помощ Кралските

военновъздушни сили ще спечелят битката за Британия. Без тях това би могло да е — или е било — твърде мащабно нападение, за да могат „Спитфайърите“ да удържат. Почти невидима допълнителна цел на операция „Зъберът Ковънтри“ три пласта по-надолу е да спасим живота на пилотите на „Спитфайърите“, за да могат да участват и в други битки.

Това е от онези побутвания, в които се е специализирал Кръгът Ороборос — минималната помощ, която предизвиква максимална промяна в изхода, а съдружниците от Кръга са оптимисти за този случай.

Сега, моля ви, погледнете картината зад мене. Гледката пред нас е от едно място в Грейфрайърс грийн, където е била станцията за първа помощ, в която през онази нощ е служил Джонсън Първи. Тези три кули са всичко, останало от централния град след по-раншни въздушни нападения — кулата на катедралата „Свети Михаил“, църквата Грейфрайърс и църквата „Света Троица“. Вляво има и една по-малка кула, която не се вижда — тази кула е единствената оригинална останка от един бенедиктински манастир, построен от Леофрик, граф на Мерсия, и жена му, лейди Годайва, през 1043 г. Ние наехме от графа тази кула и портата, през която ще излязат стрелците на Гретхен, ще бъде — е била — издигната върху нея, както и вратата на времето, която ще ги изведе в 1941 г. Може би ще ви е забавно да чуете, че докато плащането по договора беше в злато, бе добавено и още нещо — великолепен бял скопен жребец, който лейди Годайва нарече Атълнот, и нашият подарък за дамата е точно онзи кон, който тя е използвала при знаменитото си преминаване през града за доброто на градското население.

Джубал прочисти гърло и се усмихна.

— Въпреки широко разпространените народни искания, идващи предимно от Кастор и Полукс, тази операция няма да бъде придружена с увеселителна екскурзия, по време на която да наблюдаваме как лейди Годайва преминава през Ковънтри.

Това е всичко за днес, приятели. За да участвате в тази операция, трябва да бъдете убедени в три неща: първо, че нацистският режим на Адолф Хитлер е толкова престъпен, че не бива да му се позволява да победи, второ, че е страшно желателно да победим нацистите, без да се налага да пускаме десетки атомни бомби над Европа, и, трето, че си

струва да рискувате главите си, за да постигнем целите на операцията. Кръгът отговаря на тези въпроси с „да“, но вие трябва да ги прецените според собствената си съвест. Ако вашият отговор не е чистосърдечно „да“ по всички точки, то, моля ви, не участвайте.

А след като сте го премислили, тези, които искат да участват, се събират за първа репетиция утре сутринта в десет часа в нашето потьомкинско село Ковънтри. Трансбусът, който ще замине директно за тренировъчното село, е спрял от северната страна на тази сграда.

В Ковънтри, Англия, във вторник, 8 април 1941 г., в 7:22 ч. вечерта слънцето залязваше и сияеше в червено сред смога и въглищния дим. Докато гледах към града, се почувствах странно — толкова точно симулацията на Шива съвпаднаше с онова, което виждах сега. Бях застанала на входа на пункт за първа помощ на Гражданска защита — същия, в който според проучванията беше работил (щеше да работи) тази вечер баща ми. Той представляваше почти само голи стени от чували с пясък, покрити с платна, боядисани в мътен цвят, за да не личат.

Имаше нещо като тоалетна (пфу!) и един вид чакалня за ранените, три дъсчени маси, някой и друг шкаф и дюшеме на пода. Течаща вода нямаше — резервоар с кранче. Газови фенери.

Грейфрайърс грийн се простираше около мене — предполагаше се, че това е парк, но беше осеян с бомбени кратери. Не виждах манастирската кула, която бяхме наели от съпруга на лейди Годайва, Леофрик, граф на Мерсия, но знаех, че е на север от мене, вляво. Агент Хендрик Хъдсън Шулц, който беше направил пазарлъка с графа, докладва, че косата на Годайва наистина била необикновено дълга и красива. Но не било препоръчително да заставаш така, че вятърът да духа откъм нея, защото очевидно не се била къпала повече от два пъти в живота си. Отец Хендрик беше прекарал цели шестнайсет месеца в изучаване на англосаксонския език и обичаи от XI век и на средновековен църковен английски в подготовка за мисията — мисия, която завърши за десет дни.

Тази вечер отец Хендрик беше с Гретхен като неин преводач — преценка, че не си струват разходите да се изисква от членовете на военния отряд със специална Задача да учат английски, един век по-

стар от езика на Чосър, след като работният им език не е английски, а галакта, а задачата им включва стрелба, а не приказки.

На североизток от себе си виждах трите кули, дали прякора на града — Грейфрайърс, „Света Троица“ и „Свети Михаил“. „Свети Михаил“ и Грейфрайърс бяха изтърбушени от по-ранни бомбардировки и голяма част от градския център беше унищожена. Когато за първи път бях чула за бомбардирането на Ковънтри преди век по личната ми времева линия, си бях помислила, че бомбардирането на този исторически град е пример за чистото злодейство на нацистите. Макар че не е възможно да се преувеличават злодействата на този режим и вонята на неговите газови камери, сега знам, че Ковънтри е бил и важен промишлен град, толкова важен за Англия, колкото и Питсбърг — за Съединените щати.

Ковънтри не беше буколическият град, който си бях представяла. Виждах, че ако довечера късметът е на наша страна, ние вероятно не само щяхме да унищожим голяма част от бомбардировачите на „Луфтвафе“, но освен това щяхме да спасим живота на сръчните занаятчии, също толкова важни за победата, колкото и храбрите войници.

Чух, че зад мене Гуен Хейзъл проверява комуникациите си:

— Кръвта е Скитник, обажда се Конят на лейди Годайва. Влез, Кръв.

Отговорих:

— Кръв до Кон, прието.

Тази вечер комуникационната ни мрежа беше уникално сложна — дори и не се опитах да я разбера (аз съм инженер по пеленките и кухненски химик — никога през живота си не съм виждала електрон) — система, която беше успоредна на дори още по-смайваща примка във време-пространството.

Например: отвън западният край на пункта беше глуха стена от чували с пясък. Отвътре този край беше скрит от завеси предполагаше се, че мястото служи за склад. Но само дръпнете завесата и ще намерите две порти във време-пространството: една от Ковънтри 1941 г. към болницата на медицинския факултет в Буундокския институт, Терциус 4376 г. според Грегорианския календар, а другата — точно в обратната посока, така че припаси, персонал и пациенти да могат да се придвижват и в двете посоки без проблеми в движението. В онзи край,

който излизаше на Терциус, имаше и още две порти към Беулаланд, така че най-тежките случаи да бъдат препращани за лечение по друга времева ос и после — връщани в Ковънтри.

Подобна, но не идентична двойна порта служеше на отряда на Гретхен. Тя и нейните момичета (и отец Шулц) чакаха в XI век в манастирската кула. Портата, която щеше да ги изпрати в XX век, щеше да бъде активирана чак след като Гуен Хейзъл уведоми Гретхен, че сирените вият.

Гуен Хейзъл можеше да говори с XX, XLIV и XI век — с всеки поотделно или с всичките наведнъж — чрез скрит в гърлото микрофон, ключове, които превключваше с език, и антена в тялото, независимо дали се намираше при портите на Телус Примус или на Телус Терциус.

В добавка към всички тези захващания тя поддържаше връзка със Зеб и Дийти Картър във „Веселият измамник“ на деветстотин метра над Ламанша — твърде високо за бомбардировачите, твърде високо за „Месершмитите“ и „Фокерите“, твърде високо за зенитните оръдия от онова време. „Веселият измамник“ се беше съгласил да бъде там само при условие че сам ще избере на каква височина да виси (той е пацифист със, по негово мнение, значително количество опит в битки). Но на тази височина беше сигурен, че ще забележи как „Хайнкелите“ излитат и се престрояват, преди британският крайбрежен радар да ги забележи.

В резултат на репетициите в „потъомкинското село“ — учения, в които включвахме всички жертви, за които можехме да се сетим, лекарските екипи бяха преустроени и повечето от тях останаха на входа на Буундок. Щяхме да упражняваме един вид „сортировка“: безнадеждните случаи щяха да се препращат в Буундок, където никой случай не е безнадежден, ако мозъкът е жив. Там лекарите Ищар и Галахад щяха да оглавяват обичайните си екипи (те нямаше нужда да постъпват доброволци — така и нямаше да видят Ковънтри). „Безнадеждните“ случаи, след като ги оправехме, щяха да бъдат препратени в Беулаланд, за да се възстановят за няколко дни или седмици, а после, още преди зазоряване, щяхме да ги върнем в Ковънтри.

Утре щеше да има много чудеса за обясняване. Но ние вече нямаше да сме тук.

Кас и Пол се бяха наели (всъщност ги бяха наели съпругите им, дъщерите ми Лаз и Лор) за носачи на носилките, с които ще се пренасят най-тежките случаи от Ковънтри до количките в Буундок.

Бяхме решили, че твърде много лекарски екипи и апаратура, появили се ей така, от нищото, щяха да разтревожат ненужно татко и да го накарат да подуши, че в тази работа има нещо. Но когато ранените започнаха да пристигат на талози, той беше твърде зает, за да забележи каквото и да е.

Джубал и Джилиан бяха резервен екип и щяха да дойдат, когато има нужда — Дагмар щеше да влезе, когато Дийти докладва от „Веселият измамник“, че бомбардировачите са на път, така че тя щеше да срещне татко — доктор Джонсън — когато за първи път си подадеше носа вътре. Когато сирените завият, ние с Лазарус щяхме да влезем, вече облечени и маскирани — щях да съм сестрата. Аз съм свестен хирург, но като операционна сестра съм направо върхът — имам много по-голяма практика. Решихме, че ние тримата бихме могли да свършим онова, което трябваше да се върши след сигнала „всичко е чисто“ — край на нападението: да сграбчим татко и да го отвлечем — да го измъкнем през портата и в Буундок да му обясним всичко... включително и идеята, че може да се подложи на подмладяване и експертно обучение в наистина напредналата медицина, след което отново да го върнем в Ковънтри на 8 април 1941 г. Ако настоява. Ако има желание.

Но тогава се надявах и очаквах, че с помощта на Тамара татко би могъл да бъде накаран да прозре донкихотовската безпомощност на това, да се върне в битката за Британия, след като тя е била спечелена още преди две хилядолетия.

С помощта на Тамара... тя беше тайното ми оръжие. Чрез поредица от чудеса аз се бях омъжила за любовника си от звездите... и така се бях омъжила и за сина си — за мое най-голямо учудване и най-велико щастие. Можеха ли да се случат още чудеса и да се омъжа за единствения мъж, когото винаги съм обичала — докрай и без всякакви резерви? Татко със сигурност щеше да се ожени за Тамара, ако му се даде този шанс — всеки мъж би го направил — а после Тамара щеше да се погрижи татко да се ожени за мене. Надявах се.

Ако не — щеше да е достатъчно, че и повече от достатъчно баща ми отново да е жив.

Бях се върнала през портата в Буундок, когато чух гласа на Гуен Хейзъл:

— Конят на Годайва до всички станции. Дийти докладва, че бандитите са във въздуха и се пренареждат. Очаквайте сирени приблизително до осемдесет минути. Потвърдете.

Гуен Хейзъл беше застанала до мене на портата в болницата, но това беше колкото проверка на комуникациите, толкова и разузнаване. Собствената ми апаратура за свързка беше проста: микрофон на гърлото, не скрит, а просто под бинт, от който нямах нужда; „слухов апарат“, който всъщност не беше такъв, и антена, скрита под дрехите. Отговорих:

— Кръвта е, Скитник до Кон, приемам.

Чух:

— Британски йомен до Кон, приемам. Осемдесет минути. Един час и двайсет минути.

Отвърнах:

— Кръв до Кон. Чух „приемам“ от Гретхен. Редно ли е?

Гуен Хейзъл изключи трансмисията и ми каза:

— Ти не трябва да я чуваш чак докато и двете не се преместите в Ковънтри 1941 г. Мо, ще отидеш ли до Ковънтри за втора проверка на комуникацията?

Отидох. Установихме, че връзката на Гуен Хейзъл с мене, XLIV век до ХХ, е добра и сега не чувах Гретхен — така и трябваше да бъде. После се върнах в Буундок, защото още не си бях сложила костюма и маската. При прехода имаше един момент, когато нещо ти дърпа дрехите и ти пращат ушите — статичен удар поради разликата във въздушното налягане, знаех го. Но въпреки това си беше страшничко.

Дийти докладва, че ятото бомбардировачи излита. Германските „Месершмити“ бяха равни на „Спитфайърите“ или по-добри от тях, но се налагаше да оперират на самата граница на обхвата си — хабяха повечето си бензин за отиване и връщане, можеха да влизат във

въздушен бой само за няколко минути или да се намерят в Ламанша, ако са преценили погрешно.

— Дагмар, заеми позиция — нареди Гуен Хейзъл.

— Прието. Приемам — Дагмар влезе, облечена с костюма, маската и касинката — още не си беше сложила ръкавиците... макар че Господ знае с какво ли щяха да помогнат ръкавиците в очакващите ни септични условия (може би за да предпазят нас, ако не пациентите).

Вързах маската на Удроу, той — моята. Бяхме готови.

Гуен Хейзъл се обади:

— Конят на Годайва до всички станции: сирени. Британски йомен, активирайте портата и се преместете във времето. Потвърдете!

— Йомен до Кон, прието!

— Кон до Йомен, докладвайте за пристигането. Наслука! — После Хейзъл се обърна към мене: — Мо, вие с Лазарус тръгвайте. Късмет!

Последвах Лазарус... и сърцето ми се качи в гърлото. Дагмар държеше престилката на татко. Щом излязохме изпод завесата, той само ни погледна и не ни обърна никакво внимание. Чух го да казва на Дагмар:

— Не съм ви виждал досега, сестра. Как се казвате?

— Дагмар Добс, докторе. Наричайте ме Даг, ако ви харесва. Току-що пристигнах от Лондон, сър, заедно с припасите.

— Очевидно е. От седмици не съм виждал чиста престилка. И маски — ама че превземка! Звучиш ми като янки, Даг.

— Аз съм янки, докторе, както и вие.

— Виноват. Айра Джонсън от Канзас сити.

— Ама и аз съм оттам!

— Май дочух шумолене на високи царевици в говора ви. Довечера, като натирим Хайнитата, трябва да си разменим по някоя градска клюка.

— Не ги знам много-много новите клюки. Не съм си била вкъщи, откакто надянах касинката.

Дагмар занимаваше татко и постоянно ангажираше вниманието му, а аз мълком ѝ благодарих. Не искам да ме забележи, докато битката не свърши. Дотогава нямаше време за малки сладки изненади.

Първите бомби паднаха наблизно.

Нищо не видях от битката. Преди деветдесет и три години или осем месеца по-късно същата година — зависи как го броите — видях как бомби падат над Сан Франциско при обстоятелства, при които не ми оставаше нищо друго освен да затая дъх и да чакам. Не съжалявам за това, че бях твърде заета, за да наблюдавам бомбардирането на Ковънтри. Но го чувах. Ако чувате как падат бомбите, те като нищо могат да паднат и на главата ви. Така разправят. Аз май не им вярвам много-много.

Гуен Хейзъл извика в ухото ми:

— Чу ли Гретхен? Каза, че при първата вълна свалили шейсет и девет от седемдесет и два бомбардировача!

Не бях чула Гретхен. С Лазарус бяхме заети с първия си пациент — малко момченце. Беше лошо обгорено и лявата му ръка беше смазана. Лазарус се приготви да ампутира. Удържах сълзите си и започнах да му помагам.

XXVIII. СЕГА И ЗАВИНАГИ

Няма да тревожа нито вашите, нито моите чувства с описания на подробностите от тази хилядогодишна нощ. Ако сте виждали агония в спешното отделение на някоя болница, то през онази нощ ние видяхме и работихме точно над това. Сложни фрактури, крайници, смазани до пълна негодност, изгаряния ужасни изгаряния. Ако изгарянията не бяха много тежки, намазвахме ги с един гел, който щеше да се появи тук чак след векове, превързвахме засегнатите зони и носачите от Гражданската защита изнасяха ранените с носилки. Най-тежките случаи Кас и Пол отнасяха в другата посока — зад онази завеса, през портата на Бъроуз-Картър-Либи в болница „Айра Джонсън“ в Буундок, а случаите на изгаряния прехвърляхме в мемориалната болница „Джейн Калвър Бъроуз“ в Баулаланд, за да ги лекуват там няколко дни или седмици и да ги върнат в Ковънтри същата нощ след сигнала „всичко е чисто“.

Жертвите ни бяха цивилни — предимно жени, деца и старци. Единствените военни (доколкото знам) около Ковънтри бяха Териториалните войски, които обслужваха зенитните оръдия. Те си имаха собствен медицински пункт. Предполагам, че в Лондон един такъв пункт за първа помощ като нашия сигурно щеше да се намира в метрото. В Ковънтри нямаше метро — този пункт беше просто чували с пясък, струпани на открито, но може би така беше по-безопасно, отколкото ако се намираше в сграда тя би могла да изгори. Не критикувам. Всичко в Гражданската защита беше на принципа „както дойде“ — хора, опрели гърбове о стената, които благородно се биеха с всичко, което им идваше насреща.

В нашия пункт имахме три маси, импровизирани операционни маси, а всъщност прости дървени маси, чиято боя се беше излющила между нападенията. Татко използваше онази най-близо до входа; Удроу — тази до завесата. Средната я използваше възрастен англичанин, който очевидно редовно си работеше в този пункт:

господин Прат, местен хирург, ветеринар. Помагаше му жена му Хари, галено от Хариет. Госпожа Прат приказваше сума ти нелюбезни неща за германците по време на затишията, но по й харесваше да си говорим за кино. Срещата ли съм се някога с Кларк Гейбъл? Гари Купър? Роналд Коулман? След като установи, че не познавам никоя по-голяма кинозвезда, тя престана да се опитва да общува с мене. Ала се съгласи със съпруга си, че било много достойно, че ние, янките сме дошли да им помагаме... но кога Щатите ще се включат във войната?

Казах му, че не знам. Татко се обади:

— Не безпокойте сестрата, господин Прат. Ще се включим малко късничко — също като вашия Чембърлейн. Междувременно се дръжете любезно с тези от нас, които сме дошли тук да ви помагаме.

— Не съм искал да ви обидя, господин Джонсън.

— Не сте ме обидили, господин Прат. Щипци!

Госпожа Прат беше най-добрата операционна сестра, която някога бях виждала. Винаги беше готова с това, което бе нужно на мъжа й, без да я е помолил — предполагам отдавна работеха заедно. Тя беше донесла инструментите му — вероятно с тях оперираше животните. Това би притеснило някои хора, но на мене ми се виждаше разумно.

Господин Прат работеше на масата, която очаквахме, че ще използват Джубал и Джил. (Нашето проучване на дребните подробности далеч не беше свършено, тъй като бяхме разпитвали хората след края на войната.) Така че Джубал излезе в чакалнята, където бяха ранените и започна да подбира пациенти, които Кас и Пол трябваше да отнесат в Буундок — онези, които иначе щяха да си умрат, защото са безнадеждни случаи. Джил помагаше и на Дагмар, и на мене — особено с анестезията, доколкото я имаше.

При тренировките ни в нашето потьомкинско село надълго и нашироко обсъждахме анестезията. Достатъчно зле беше това, че щяхме да цъфнем в ХХ век с хирургически инструменти, несъответстващи на времето... но оборудване и процедури за обезболяване от Буундок? Невъзможно!

Галахад реши да използваме инжектори под налягане, заредени с премерени дози „неоморфин“ (име като име — упойка, с която през ХХ век не разполагаха). Джил обикаляше из пункта и чакалнята и инжектираше осакатените и изгорените, така че с Дагмар бяхме

свободни да помагаме на хирурзите. Опитва се веднъж да помогне и на госпожа Прат, но тя ѝ махна да се дръпне. Госпожа Прат използваше нещо, което не бях виждала никъде от 1910 г. насам: фуния за нос с капки хлороформ.

Работата си вървеше ли, вървеше. Бършех масата след всеки пациент и накрая кърпата така се пропи с кръв, че причиняваше повече вреда, отколкото полза.

Гретхен докладва добра цифра при втората атака — от шейсет бомбардировача свалили четирийсет и седем. Тринайсет пуснали по една бомба, преди да бъдат унищожени. Момичетата на Гретхен използваха лъчи с елементарни частици и уреди за нощно виждане — обикновено гледаха да пръснат резервоара на самолета. Понякога и бомбите гръмваха в същия момент; понякога гръмваха, щом удареха земята, а понякога изобщо не избухваха и оставаха щекотлив проблем за експертите по обезвреждане на бомби на другия ден.

Но ние не видяхме нищо. От време на време чувахме как някоя бомба пада наблизко и някой се обаждаше „близо беше“, а друг му отговаряше „прекалено близо“ — и продължавахме да работим.

Сваленият самолет избухва по различен начин от бомбата... а бойният самолет избухва по различен начин от бомбардировача. Господин Прат каза, че познавал кога пада „Спитфайър“, кога — „Месершмит“. Вероятно. Аз не можех да позная.

Третата вълна се разцепила на две формации — така докладва Гретхен — и дошла от югозапад и югоизток. Но момичетата ѝ вече имаха опит с едно оръжие, което по принцип използва пехотата срещу мишени, с които не са свикнали, и в условия, при които трябва да бъдат сигурни, че виждат бомбардировачи, а не „Спитфайъри“. Гретхен го нарече „скийт-изстрел“. Отбелязах си да я попитам какво означава това, но така и не го направих.

Между вълните имаше затишия, но не и за нас. С напредването на нощта изоставахме все повече и повече — носеха ни жертвите по-бързо, отколкото можехме да се справим. Джубал стана доста по-либерален при избора си и започна да изпраща при Ицар и нейните екипи все повече и повече не чак толкова тежко ранени. Така помощта

ни стана далеч по-набиваща се на очи, но без съмнение бяха спасени повече животни.

По време на четвъртата вълна бомбардировки рано сутринта чух гласа на Гретхен:

— Йомен до Кон. Спешен случай.

— Какво има, Гретхен?

— Нещо — вероятно къс от самолет — удари портата ни.

— Повреди?

— Не знам. Тя изчезна. Бум! — няма я.

— Кон до Йомен, прекратете. Евакуирайте се през портата в медицинския пункт. Можете ли да го намерите? Район, ориентировъчни данни?

— Да, но...

— Прекратете и се евакуирайте. Живо.

— Но, Хейзъл, ние изгубихме само едната порта. Можем да продължим да сваляме бомбардировачите.

— Задръж. Слънчеви скали, отговорете. Дийти, събуди се.

— Буден съм.

— Проучването установи, че вълните ще са четири, не повече. Ще има ли още мишени за Гретхен?

— Един момент... (Моментът излезе доста дълъг.) „Веселият“ казва, че не виждал никакви бомбардировачи да разгръват на земята. На изток започва да се зазорява.

— Кон до всички станции: прекратете. Кръв, изчакай Йомен и се евакуирайте... и доведете Първи с вас. Използвайте инжектор при нужда. Всички станции, докладвайте.

— Скали до Кон, прието. Идваме!

— Йомен до Кон, прието. Отец Шмит води, аз — след него.

— Кръв до Кон, прието. Хейзъл, кажи на Ищар да връща всички обратно... или ще се сдобием с непредвидени емигранти.

Следващите няколко минути падна голям смях в стил Гран Гиньол. Първо, случаите на ужасни обгаряния се изляха обратно през входната порта, вървейки на собствените си крака, здрави и прави. Последваха ги пациентите на хирургията, някои — с протези, други — с шини. Дори и последните пациенти — онези, над които Галахад, Ищар и другите хирургически екипи работеха в момента — някак си

бяха позакърпени и върнати обратно в Ковънтри само минути след като Хейзъл обяви края на операцията.

Знам, че са били само минути, защото никой от отрядите на Гретхен не беше вървял повече от километър и половина. Тези момичета се движат в тръс с тринайсет километра в час. Трябва да са стигнали горе-долу за осем-девет минути плюс колкото там време им е било необходимо да слязат от онази кула. По-късно чух, че някои от стражите от Гражданската защита се опитали да ги спрат и разпитат. Според мене момичетата никого не са ударили много лошо. Но се спрели, де.

Заприиждаха — девойки Мариан с дълги лъкове (замаскирани прожектори на лъчи с елементарни частици), облечени като за Нотингамската гора, предвождани от отец Тък и следвани от Гретхен, облечена също като за постановка на „Робин Худ“ и ухилена до уши.

Тя спря, за да тупне Дагмар по дупето, заобиколи масата на татко, кимна на семейство Прат, вече загубили ума и дума след шествието на оздравелите по чудо пациенти, които продължаваха да прииждат. Спря се до масата на Удроу.

— Успяхме!

В момента и трите маси бяха празни — бяхме стигнали до онзи прекрасен миг, когато отвън не чакаха никакви пациенти. Джубал влезе.

— Наистина успяхте.

Гретхен ме прегърна.

— Морийн, успяхме! — дръпна маската ми и ме целуна.

Побутнах я.

— А сега си изнасяй опашката през онази порта. Вече сме в минусовите минути.

— Все ще ни развалиш кефа! — тя мина през вратата, последвана от Джубал и Джилиан.

Разнесе се сигналът „всичко е чисто“. Господин Прат погледна към мене, погледна към завесата...

— Да си ходим, Хари.

— Да, татенце.

— Лека нощ на всички — старецът се потътри уморено към изхода, следван от жена си.

Баща ми се обади пресипнало:

— Дъще, какво правиш тук? Та ти трябва да си в Сан Франциско — после погледна към Удроу. — Ами ти, Тед? Че ти си мъртъв! Какво правите тук?

— Не съм мъртъв, доктор Джонсън. „Безследно изчезнал“ не е точно същото като „мъртъв“. Разликата е малка, но съществена. Дълго време бях в болница, дълго време не бях на себе си... Но ей ме на.

— Кхъ-кхъ. Мда. Но какъв е този маскарад? Хора с костюми. Други хора, които търчат напред-назад като по „Пикадили съркъс“. Страхотен начин да ръководиш пункт за първа помощ. Да не съм откачил? Директно ли ударихме?

Хейзъл ми рече в ухото:

— Тръгвайте всички! Веднага!

— Ей сега, Хейзъл — промърморих аз.

Дагмар се беше преместила и сега беше зад татко. Беше приготвила инжектора си; погледна ме въпросително. Поклатих глава съвсем леко.

— Татко, би ли дошъл с мене, за да ти обясня?

— Кхъ-кхъ. Предполагам...

Покривът се срути.

Може и да е било парче от „Спитфайър“, може да е било и от „Месершмит“. Не знам — бях под него. Гуен Хейзъл го чу през микрофона ми. Внуците й Кас и Пол обгоряха тежко, когато се върнаха да ни спасяват.

Всички обгоряхме — Кастор, Полукс, Удроу, татко, Дагмар, аз — а обгарянията от бензин са много гадни. Но Хейзъл докара още помощници, облечени в огнеупорни костюми и те ни измъкнаха.

Всичко това го знам от по-късните доклади — по онова време бях просто като парцал и се събудих в болница неизмеримо по-късно. Тоест, аз не можех да го измеря — Дагмар разправя, че съм лежала три седмици повече от нея. Тамара не иска да ми каже. Няма значение — щом някой трябва да оздравее, „Лета“ му помага да е спокоен и безгрижен.

След известно време ми позволиха да ставам и да се разхождам из Беулаланд — красиво място и едно от малкото наистина

цивилизовани места във всички светове. А после ме върнаха обратно в Буундок... и Удроу, татко и Дагмар ми дойдоха на свиждане.

Всички те се наведоха над мене, разцелуваха ме, аз си поплаках малко и след това си поприказвахме.

Стана сватба за чудо и приказ. Майкрофт дойде с Атина и Минерва, разбира се, и с внука ми Ричард Колин, който най-последно беше простил на Лазарус (това, че Лазарус му е баща). Милата ми Гуен Хейзъл нямаше защо да продължава да е в отпуската от нашето семейство, щом Ричард Колин имаше желание и нямаше търпение да влезе в него. Дъщерите ми Лаз и Лор бяха решили да съкратят чиракуването на съпрузите си Кас и Пол като признание за проявения героизъм, задето се бяха върнали в огъня заради нас четиримата и да им позволят да се оженят за семейството. Там бяха и Ксия, и Дагмар, и Чой Му, и татко, и Гретхен — и всички останали от нас, които вече от години бяхме членове на семейство Лонг — някои от повече години, други — от по-малко. Всеки от новите членове на семейството ни си имаше някаква причина да се колебае, но Галахад и Тамара им обясниха: ние полагаме само една клетва — да бдим над щастието и благоденствието на всичките ни деца.

Това ни е целият брачен договор. Останалото е само поетичен ритуал.

С кого спиш, с кого се любиш, си е твоя лична работа. Ищар като наш семеен генетик контролира бременността и потомството — до каквато степен е нужен контрол за благополучието на децата ни.

И така, ние се хванахме за ръце в присъствието на децата ни (разбира се, и Пиксел беше там) и се заклехме да обичаме децата си и да се грижим за тях — за тези около нас и за тези, които тепърва ще дойдат. Светове без край.

И заживяхме весело и щастливо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.